

MOLNÁR ANDREA

MEGŐRIZNI ÉS MEGVÁLTOZTATNI

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIÁRÓL SZÓLÓ
1994. ÉVI XL. TÖRVÉNY, A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ
ALAPSZABÁLY, ÜGYREND ÉS MÓDOSÍTÁSAI,
1994–2022

46₍₁₂₁₎

ÚJ SOROZAT

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRÁNAK KÖZLEMÉNYEI

MEGŐRIZNI ÉS MEGVÁLTOZTATNI

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIÁRÓL SZÓLÓ 1994. ÉVI XL. TÖRVÉNY,
A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ ALAPSZABÁLY, ÜGYREND ÉS MÓDOSÍTÁSAI,
1994–2022

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRÁNAK KÖZLEMÉNYEI
PUBLICATIONES BIBLIOTHECAE ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE

46 (121)
ÚJ SOROZAT

SOROZATSZERKESZTŐ
GAÁLNÉ KALYDY DÓRA

MOLNÁR ANDREA
MEGŐRIZNI ÉS MEGVÁLTOZTATNI

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIÁRÓL SZÓLÓ 1994. ÉVI XL. TÖRVÉNY,
A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ ALAPSZABÁLY, ÜGYREND ÉS MÓDOSÍTÁSAI,
1994–2022

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁR ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONT
BUDAPEST 2022

Szerkesztette, az előszót és a bevezető tanulmányt írta
MOLNÁR ANDREA

Technikai szerkesztő
VAS VIKTÓRIA

ISBN 978-963-7451-84-3

ISSN 0133-8862

DOI: [10.36820/MTAKIK.KOZL.2022.MTAorveny](https://doi.org/10.36820/MTAKIK.KOZL.2022.MTAorveny)

Felelős kiadó: az MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgatója

Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., Debrecen
Felelős vezető: GYÖRGY GÉZA vezérigazgató

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	7
Megőrizni és megváltoztatni – Bevezető tanulmány	11
Dokumentumok listája	61
Dokumentumok	
1. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (röviden: MTAtv.), a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és az Akadémiai Ügyrend egységes szerkezetben (A törvény 1994. június 30-tól, az alapszabály 1994. október 27-től, az ügyrend 1995. május 9-től hatályos.)	67
2. 131/1994. (X. 14.) Kormányrendelet	130
3. 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet és módosításai	135
4. (az MTAtv. módosítása) 2005. évi VI. törvény	148
5. (az MTAtv. módosítása) 2006. évi LVII. törvény	149
6. (az MTAtv. módosítása) 2006. évi LXXII. törvény	149
7. (az MTAtv. módosítása) 2006. évi LXXXVI. törvény	150
8. (az MTAtv. módosítása) 2007. évi LXXXII. törvény	150
9. (az MTAtv. módosítása) 2007. évi CVI. törvény	151
10. (az MTAtv. módosítása) 2008. évi CV. törvény	152
11. (az MTAtv. módosítása) 2009. évi XX. törvény	152
12. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben. (A módosított törvény 2009. április 6-tól, a módosított alapszabály és az ügyrend 2009. október 3-tól hatályos.)	173
13. (az MTAtv. módosítása) 2010. évi XLIII. törvény	262
14. (az MTAtv. módosítása) 2010. évi LVIII. törvény	262

15. (az MTA tv. módosítása) 2010. évi XC. törvény	263
16. (az MTA tv. módosítása) 2010. évi CXLVIII. törvény	264
17. (az MTA tv. módosítása) 2011. évi LXVI. törvény	264
18. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben. (A módosított törvény 2009. április 6-tól, a módosított alapszabály és az ügyrend 2011. december 5-től hatályos.)	265
19. (az MTA tv. módosítása) 2011. évi CXCV. törvény	368
20. (az MTA tv. módosítása) 2012. évi V. törvény	369
21. (az MTA tv. módosítása) 2013. évi CXXIX. törvény	369
22. (az MTA tv. módosítása) 2014. évi LXXVI. törvény	371
23. (az MTA tv. módosítása) 2015. évi CXXXI. törvény	371
24. A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának módosítása (2016. május 2-től hatályos)	374
25. A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának és Ügyrendjének módosítása (2017. május 8-tól hatályos)	377
26. (az MTA tv. módosítása) 2018. évi XL. törvény	393
27. (az MTA tv. módosítása) 2019. évi LXVIII. törvény	394
28. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben. (A módosított törvény 2019. szeptember 1-től, a módosított alapszabály és az ügyrend 2019. december 15-től hatályos.)	397
29. (az MTA tv. módosítása) 2019. évi CIX. törvény	491
30. (az MTA tv. módosítása) 2020. évi XIX. törvény	492
31. (az MTA tv. módosítása) 2022. évi IV. törvény	493

Előszó

Néhány évvel a rendszerváltást követően, 1994-ben jelent meg Kónya Sándor „...Magyar Akadémia állíttassék fel...” *Akadémiai törvények, alapszabályok, ügyrendek, 1827–1990* című terjedelmes kötete, amelyben a szerző közreadta a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) feladatait és működését meghatározó különböző szintű szabályzatokat. Az összeállítás alapvető fontosságú forrásmunka az Akadémia története iránt érdeklődők számára. Az 1827-től 1990-ig terjedő bő másfél évszázad során kiadott szabályzatok pontos képet adnak az intézmény struktúrájának fejlődéséről, tevékenységének és működési rendjének változásairól, és egyben megmutatják, hogyan hatottak az intézmény életére az adott politikai viszonyok. A szövegek hűen tükrözik azokat a történelmi korszakokat, amelyekben készültek.

A szerző 1993 novemberében zárta kéziratát, a kötetbe utolsóként felvett dokumentum az MTA közgyűlése által 1990-ben elfogadott – ideiglenes, a készülő új törvény hatályba lépéséig érvényben lévő – alapszabály és ügyrend (A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai és Testületi Ügyrendje). Az Akadémia működését új alapokra helyező törvény, amelyet többéves várakozás után végül 1994. március 28-án fogadott el az Országgyűlés, és amely 1994. június 30-tól lépett hatályba, nagy jelentőségére tekintettel került külön füzetként a kötet mellé, jóllehet ez már nem tartozott bele a címben megadott időkeretbe.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény adja ma is az Akadémia működésének alapját, bár az eredetileg kihirdetett törvényszöveg nagyon sokat változott az elmúlt közel három évtizedben. Módosításai, kiegészítései, az Akadémia újonnan kapott vagy éppen megvont feladatkörei, valamint a törvénnyel együtt változó alapszabályok és ügyrendi rendelkezések az Akadémia rendszerváltás óta eltelt történetének alapvető dokumentumai. A változó működési rend sokat elárul az intézmény szerepének módosulásáról, de következtethetünk belőlük az MTA tudománypolitikai szerepére, politikai és társadalmi megítélésének változásaira is.

Az Akadémia fennállásának közelgő kétszázadik évfordulója megünneplésére készülve úgy gondoltuk, érdemes és tanulságos közreadni az MTA működését meghatározó jogszabályokat, az akadémiai alapszabályok és ügyrendek szövegeit az 1994-től napjainkig terjedő időszakban – Kónya Sándor kötetének folytatásaként, szintén *A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei* sorozatban.

Tekintettel a nagy időintervallumra és a funkció nélküli ismétlődések elkerülésére, Kónya Sándor nem törekedett arra, hogy valamennyi szabályváltozatot közreadja, csak az érdemi változtatásokat jelentő szövegeket gyűjtötte egybe. Felvette a kötetbe az Akadémiára vonatkozó valamennyi törvény és törvényerejű rendelet teljes szövegét, az alapszabályok, ügyrendek és egyéb szabályzatok közül azonban csak azok kaptak helyet, amelyek új elvek szerint szabályozták az intézmény szervezetét és feladatait, és lényeges változásokat rögzítettek az előző időszak szabályaihoz képest. Található a kötetben néhány szervezeti és működési szabályzat, amelyek gyakorlatilag az ügyrend szerepkörét vették át, de bepillantást engednek az Akadémia mindennapi működési rendjébe is.

A jóval rövidebb időkeret lehetővé tette, hogy ebben a kötetben a teljességre törekedjünk. Közreadjuk az 1994. évi XL. törvényt a hozzákapcsolódó alapszabállyal (elfogadásának ideje: 1994. október 27.) és ügyrenddel (elfogadási ideje: 1995. május 3-án) egységes szerkezetben, valamint e szabályzatok valamennyi módosítását 2022. június 30-ig.

Az 1994-ben elfogadott akadémiai törvény már egy újabb jogalkotási rendet tükröz: a korábbiaknál jóval részletesebben és pontosabban határozza meg nagy múltú intézményünk feladatait, felépítését és működését. Az első módosításra 2005-ben került sor, amelyet a következő években néhány kisebb tartalmi vagy technikai jellegű módosítás követett. Komoly változást hozott a 2009. XX. törvény a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosításáról, amely jelentős mértékben átírta az első törvényváltozatot tekintettel a korábban elkezdődött akadémiai reformfolyamatokra, valamint a megváltozott jogszabályi környezetre. Az újabb törvényváltozatnak megfelelően a 2009. évi rendes közgyűlésen módosították az alapszabályt és az ügyrendet is. Több további kisebb jelentőségű törvénymódosítás után 2011-ben az akadémiai intézmények átszervezése magával hozta az akadémiai alapszabály és ügyrend újabb átdolgozását. Ezt követően ismét csak egy-egy területet érintő változtatások következtek (köztük az MTA Könyvtár és Információs Központra bízott két országos közfeladat meghatározása). 2016-ban csak az alapszabályt, 2017-ben az alapszabályt és az ügyrendet is módosította a közgyűlés, aktualizálták, pontosították a szöveget. 2019-ben azonban drámai fordulatot hozott az Akadémia életében, hogy a kutatóintézet-hálózat függetlenné vált az MTA-tól, és e változás ismét a szabályzatok jelentős átdolgozását vonta maga után. E négy (1995-ben, 2009-ben,

2011-ben és 2019-ben elfogadott) törvény-alapszabály-ügyrend hármas szabálycsoport teljes terjedelemben olvasható a kötetben.

A kötetbe felvettük az MTA működéséhez rendelt kormányrendeleteket is. Az 1994-ben hatályba lépett törvény két kormányrendelet megalkotását írta elő: az MTA-ra bízott állami tulajdonú ingatlanok meghatározásáról 1994-ben, az Akadémia tagjainak és doktorainak tiszteletdíjáról szóló pedig 1995-ben lépett hatályba.

A kötettel szeretnénk folytatni az akadémiai könyvtárnak azt a régi hagyományát, hogy források kiadásával hozzájárul az MTA történetével összefüggő szakirodalom megjelentetéséhez, és bízunk abban, hogy az itt közreadott dokumentumgyűjtemény hasznos alapjául szolgál az MTA rendszerváltás utáni történetének megértéséhez és feldolgozásához.

A kötet elkészítéséhez nyújtott segítségéért, értékes tanácsaiért és javaslataiért hálás köszönettel tartozom Hay Dianának, az Akadémiai Levéltár igazgatójának.

Budapest, 2022. szeptember

Megőrizni és megváltoztatni – Bevezető tanulmány

Az 1994-ben elfogadott akadémiai törvény hosszú, jóval a rendszerváltás előtt kezdődő előkészületek után és sokféle, az idők folyamán többször változó szempontok figyelembevételének eredményeképpen nyerte el végső formáját.

Ahogy azt már Kónya Sándor is kiemelte,¹ a törvény megalkotásának gondolatát a nyolcvanas évek közepének általános politikai megújulási törekvései és az MTA tudománypolitikai szerepének elbizonytalanodása váltották ki. Korábban az Akadémia az ország legfőbb tudományos szerve volt,² ám a kutatásfejlesztés megerősödése, a kutatási eredmények hasznosulásának igénye és az egyetemek megerősödése maguk után vonták a tudományirányítási rendszer átalakításának szándékát. A Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottsága 1986 őszén elfogadott egy munkaprogramot, amely a tudományos kutatás és a műszaki fejlesztés eredményességének növelése érdekében több javaslatot is megfogalmazott, mint például a kutatásfejlesztés tervezését, a kutató-fejlesztő hálózat korszerűsítését vagy a tudományos kutatás és műszaki fejlesztés irányítási rendszerének áttekintését.³ E párthatározat alapján 1987-ben elindult az elemző munka, és javaslatokat dolgoztak ki a kutatásirányításra, valamint a

1 KÓNYA Sándor, „...Magyar Akadémia állíttassék fel...” [Akadémiai törvények, alapszabályok, ügyrendek, 1827–1990 \(A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának közleményei 32 \(107\)\), Bp., MTAK, 1994, 46.](#)

2 „1. § A Magyar Tudományos Akadémia [...] a Magyar Népköztársaság legfőbb tudományos szerve.” A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1979. évi 6. számú törvényerejű rendelete a Magyar Tudományos Akadémiáról. „1. § Az MTA-ról szóló 1979. évi 6. számú törvényerejű rendelet 2. § (2) bekezdése helyébe lép: Az Akadémia ellátja valamennyi tudományág alapkutatásának, valamint az állami tervekben szereplő társadalomtudományi kutatás [...] országos irányítását. [...]” A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1986. évi 5. számú törvényerejű rendelete a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1979. évi 6. számú törvényerejű rendelet módosításáról.

3 Az MSZMP Politikai Bizottsága 1986. október 7-i határozata a *Munkaprogram a nem termelő területeken folyó tevékenység korszerűsítésére, hatékonyabb és takarékosabb működési feltételek kialakítására* című programról:

kutatóhálózat fejlesztésére összpontosítva.⁴ A munka során sokféle vélemény hangot kapott, mint például az alap kutatások áthelyezése az egyetemekre, az akadémiai kutatóintézet-hálózat felszámolása vagy jelentős mértékű csökkentése, a párhuzamos kutatómunka felszámolása az egyetemeken és az akadémiai kutatóintézetekben, kutatási és műszaki fejlesztési minisztérium létrehozása. Az egyetemi kutatások előtérbe kerülését, ezzel párhuzamosan az Akadémia

„...6./ A tudomány és a kutatás

A tudományos kutatói tevékenység továbbfejlesztésének irányait, a főbb tennivalókat a Politikai Bizottság 1985. januári állásfoglalása jelölte ki. Ennek értelmében a tudományos kutatás és a műszaki fejlesztés eredményességének növelése érdekében olyan irányítási rendszert kell kidolgozni, illetve olyan gyakorlatot kell bevezetni, amely a tudományos kutatásnál a nemzetközileg elismert teljesítményt, a műszaki fejlesztésnél a tudományos kutatás eredményeinek alkalmazásából származó gazdasági hasznot tekinti az anyagi és erkölcsi elismerés alapvető kritériumainak. A folyamatban lévő munkálatok során külön figyelmet kell fordítani az alábbi tennivalókra:

- Korszerűsíteni kell a kutatásfejlesztés tervezését, biztosítani kell a tudománypolitikának a népgazdasági tervezésbe való jobb integrálását. A tudomány viszonylagos autonómiájának fokozása, valamint a tudományos kutatói tevékenység eredményességének növelése érdekében át kell tekinteni és szükség szerint módosítani kell az irányítás szervezeteit és szintjeit.
- Folytatni kell a kutató-fejlesztő hálózat megkezdett korszerűsítését. Ennek során továbbra is figyelmet kell fordítani az egyetemi és vállalati kutatások megerősítésére. Olyan rendszert kell kialakítani, amely a személyi, tárgyi feltételek tekintetében elsőbbséget biztosít az országos fontosságú feladatok számára, ugyanakkor lehetővé teszi a kevésbé eredményes kutatási-fejlesztési tevékenységek visszafejlesztését.
- Az alap kutatásokban bővíteni kell a témafinanszírozást és a pályázati rendszert, a gyakorlati célú kutatásokban pedig fokozott érvényt kell szerezni a hasznosulás szerinti elbírálásnak.
- Javaslatot kell készíteni az egyetemeken folyó tudományos tevékenység fokozására, az oktatás és a kutatás kapcsolatának erősítésére és kiemelt támogatására.
- Át kell tekinteni a tudományos könyvek és folyóiratok kiadásának helyzetét, különös tekintettel a kiemelkedő eredményeket tartalmazó művek gyors megjelenítésére, valamint a magyar tudomány eredményeinek külföldi terjesztését is szolgáló idegen nyelvű kiadására.
- Ki kell munkálni azokat a szervezeti kereteket és mechanizmusokat, amelyeken keresztül a tudományos kutatás eredményei szerves részeivé válnak a döntési folyamatoknak.

A vizsgálatok irányításáért és a feladatok végrehajtásának megszervezéséért a Tudománypolitikai Bizottság elnöke a felelős.”

A napirendi pontnak Lázár György volt az előadója, Aczél György, Pál Lénárd és Kádár János szövegezték hozzá. A Politikai Bizottság elfogadta a jelentést és a javasolt munkaprogramot.

https://adatbazisokonline.mnl.gov.hu/pdfview2?file=static/documents/mszmp_mdp/HU_MNL_OL_M-KS_288_05_09800.pdf#search=&page=5

4 KÓNYA 1994 (L. 1. jegyzet), 46.

tudományos vezető szerepének csökkentését az egyre erősödő egyetemi autonómiatörekvések is táplálták. Az 1988. évi rendes közgyűlésen Berend T. Iván, az MTA elnöke e szavakkal érzékeltette a véleménykülönbségek hevesességét: „Zajos viták, magasba csapó indulatok és keserű nézetütközések hullámai öntötték el Akadémiánk berkeit is.”⁵ Megnyitó beszédében a tudomány iránti figyelem kifejezéseként értékelte, hogy hét év után ellátogatott a közgyűlésre az MSZMP Központi Bizottságának elnöke több miniszter kíséretében, ugyanakkor nyíltan beszélt azokról az aggodalmakról, amelyek az egyre súlyosbodó, majdnem egy évtizede tartó kedvezőtlen gazdasági helyzet mellett nehezítették az Akadémia életét. Beszédében külön fejezetet szentelt azoknak a – néhány akadémikus által is hangoztatott – „tévhiték”-nek, „álviták”-nak és „pótcselekvési tervek”-nek, amelyek szerint Magyarországon túlfejlesztett kutatóhálózat működik, sőt egyenesen felesleges az akadémiai kutatóintézet-hálózat, amely tulajdonképpen idegen rendszer, hiszen az alapkutatások az egyetemekhez tartoznak.⁶ A közgyűlés szükségét érezte, hogy határozatban mondja ki: „A közgyűlés [...] támogatja a hatékonyságot növelő intézkedéseket [...]. Változatlanul hangsúlyozza azonban, hogy nem értene egyet olyan – megalapozatlan – gyökeres átalakítással, amely az Akadémia történetileg kialakult kutatási bázisának szétrombolásával járna.”⁷

Az Akadémia vezetése végül nem várta meg a kívülről jövő döntéseket, hanem az alapvető szervezeti biztonság iránti felelősség tudatában 1988 nyarán javaslatot dolgozott ki egy új akadémiai törvény kezdeményezésére,⁸ és ezt előterjesztette az 1988. szeptember 26-án megtartott rendkívüli közgyűlésen. „E törvény – a jelenleg folyamatban lévő társadalmi átalakulásokkal egyidejűleg és összhangban – lehetővé tenné azt, hogy az Akadémia autonóm társadalmi szervezetté alakuljon át, megtartva intézményrendszerét, de megszüntetve Központi Hivatalának

5 BEREND T. Iván, „... szellemi alapon nyugszik jelenünk és jövődönk...”, *elnöki megnyitó* (A Magyar Tudományos Akadémia 1988. évi 148. közgyűlése), [Magyar Tudomány, 1988/6, 409.](#)

6 Uo., 409–415.

7 *A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai a 1988. június 14-i és július 7-i üléseiről*, 25/1988. számú határozat: *Az 1988. évi közgyűlési határozata végleges szövegének megállapításáról*, 5., [Akadémiai Közlöny, 1988/9, 138.](#)

8 Új akadémiai törvény megalkotásának szükségességéről már 1987 őszén tárgyalt az Elnökség, ahogy arra Berend T. Iván, az MTA elnöke az 1989. évi májusi közgyűlésen tartott előadásában utalt: „...az Akadémiáról szóló új törvény, melynek szükségességét Elnökségünk 1987 novemberében javasolta, s melyről elmúlt őszi, rendkívüli közgyűlésünk is határozott.” BEREND T. Iván, *Autonóm köztestület*, [Magyar Tudomány, 1989/6, 467.](#)

államigazgatási jellegét. Az új koncepció szerint megnövekedne az Akadémia szerepe és felelőssége az országos tudományirányításban, s ez indokolja, hogy az érvényben lévő törvényerejű rendelet helyett törvény határozzon jogköréről, szervezeti rendjéről, anyagi forrásainak állami garanciájáról.⁹ A közgyűlés megbízta az MTA elnökét és főtítkárárt, hogy készítse el a törvény tervezetét az akadémiai tagság közreműködésével, és javasolta, hogy a tervezetet terjesszék az 1989. évi közgyűlés elé.¹⁰

A rendkívüli közgyűlést követően ad hoc bizottság alakult a törvénytervezet kidolgozására.¹¹ Az elnökség 1989. január 31-i ülésén már tárgyalta is a bizottság első munkaanyagát.¹² A tervezet fontos eleme volt az az elképzelés, hogy az Akadémia váljon önkormányzattá, amelynek közcélú feladatai vannak, és rendelkezzen saját vagyonnal, amely mellett elengedhetetlen az állami költségvetésből való részesedés is. Az Akadémiát továbbra is a magyar tudományos élet csúcsszerveként képzelték el. A törvény koncepciójáról és egyúttal az MTA jövőjéről való együttgondolkodás nyitottságát jól mutatja, hogy az Akadémiai Közlönyben megjelent a téma vitájának részletes összefoglalója az elnökségi határozat bevezetéseként,¹³ és a *Magyar Tudomány* különszámában adta közre a Magyar Tudományos Akadémia helyzetéről, múltjáról és főleg jövőjéről szóló nyilvános fórum szerkesztett anyagát, valamint néhány akadémikusnak a témával kapcsolatos írásait.¹⁴

9 *Testületi hírek. Rendkívüli közgyűlés*, [Magyar Tudomány, 1988/12, 967.](#)

10 Uo., 967.

11 Az Elnökség 44/1988. számú határozatával megalakított alkalmi bizottság tagjai: Kovács István rendes tag (IX. o.) (elnök), Harmatta János rendes tag (I. o.), Pach Zsigmond Pál rendes tag (II. o.), Berényi Dénes rendes tag (III. o.), Leindler László rendes tag (III. o.), Mészáros János rendes tag (IV. o.), Lapis Károly rendes tag (V. o.), Keviczky László levelező tag (VI. o.), Beck Mihály rendes tag (VII. o.), Damjanovits Sándor levelező tag (VIII. o.), Salánki János rendes tag (VIII. o.), Harmathy Attila, az állam- és jogtud. doktora (IX. o.), Grasselly Gyula rendes tag (X. o.), Tolnai Márton, az MTA Kutatásszervezési Intézetének igazgatója. A bizottság titkárai: Lőrincz Lajos, az állam- és jogtud. doktora, Ruff Győző ny. tanácsos.

12 *A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai az 1989. január 31-én megtartott üléséről. Előterjesztés az akadémiai törvénykonceptió tervezetéről*, [Akadémiai Közlöny, 1989/5, 81.](#)

13 Uo., 81.

14 *Fórum az Akadémiáról*, [Magyar Tudomány, 1989, különszám.](#)

Amire az 1989. évi májusi közgyűlés elkövetkezett, már javában zajlott a politikai korszakváltás időszaka, a szinte mindenre kiterjedő jogalkotási tevékenység, és úgy tűnt, ez segít az új akadémiai törvény elfogadtatásában. „Az időközben kibontakozott társadalmi-politikai folyamatok különösen megkövetelik a tudományos kutatás helyének, intézményes feltételeinek, demokratikus szervezeti kereteinek újragondolását és a szükséges átalakítások egységes törvénybe foglalását. A magyar tudományos közösség olyan intézményét kívánjuk ezzel megújítva megszilárdítani, mely az ország előtt álló gazdasági-társadalmi feladatokhoz a leghatásosabban tud hozzájárulni. Ennek megfelelően az 1949. évi törvénytől gyökeresen eltérően és az 1970. évi akadémiai reformot (és törvényerejű rendeleteket is) meghaladva, meg kívánjuk szüntetni a Magyar Tudományos Akadémia „félállami”, kvázi főhatósági jellegét, s vissza kívánjuk állítani régi közjogi státusát, autonóm köztisztviselői jellegét.”¹⁵

A közgyűlés megvitatta a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvény előzetes koncepcióját és az új akadémiai alapszabály¹⁶ irányelveit, és határozatban mondta ki, hogy egyetért azzal, hogy az Akadémia helyzetét különálló törvény szabályozza, ehhez új alapszabály illeszkedjen, és hogy a törvény a lehető legközelebbi jövőben, de még a következő, az 1990. évi 150. közgyűlést megelőzően életbe lépjen.¹⁷ Egyetértett a törvény koncepciójának lényeges alapelveivel.¹⁸

15 BEREND T. Iván, *Autonóm köztisztviselői jellegű intézmény*, [Magyar Tudomány, 1989/6, 467.](#)

16 A korabeli nyelvhasználat szerint még többes számban használták e szabályzattípus nevét: alapszabályok. Az egyértelműség kedvéért a jelenlegi megnevezést használom, ha nem címről vagy idézetről van szó.

17 A közgyűlésen elhangzott vitát részletes összefoglaló őrizte meg az utókor számára. RÉT Rózsa, *A közgyűlési vitáról*, [Magyar Tudomány, 1989/6, 489–492.](#) *Testületi hírek*, *Az MTA 1989. évi közgyűlésének határozata*, 5., [Magyar Tudomány, 1989/6, 759.](#)

18 A közgyűlési határozat tételesen felsorolta az alapelveket:

- Az Akadémiának a jövőben testületi önkormányzatként kell működnie, megszüntetve eddigi úgynevezett főhatósági jellegét.
- Az Akadémia testületi önkormányzatként természetesen illeszkedik a magyar állam jogrendjébe, s az állami szervekhez való kötődés tekintetében olyan megoldást tart kívánatosnak, amely mentesíti az Akadémiát a külső beavatkozás rövid távú érdekeit képviselő adminisztratív és bürokratikus módszereitől. Az Akadémia állami kapcsolatainak meghatározásánál figyelembe veendő, hogy az Akadémia történeténél és funkciójánál fogva az egész nemzet, nem pedig egy adott kormányzat intézménye.

A közgyűlési határozat értelmében az Elnökségnek a törvény és az alapszabály kidolgozott tervezetét 1989 szeptemberében kellett volna egy erre a célra összehívott rendkívüli közgyűlés elé terjesztenie. Abban bíztak, hogy a kormányzati törvényelőkészítő munkák szorgalmazását követően a törvényt még az 1990. májusi közgyűlés előtt tárgyalja és elfogadja az országgyűlés. Ennek megfelelően széles szakmai kör bevonásával nagyon gyorsan, még 1989 nyarán elkészült a törvény és az alapszabály tervezete, s ez 1989 augusztusában belső kiadványként meg is jelent *Elgondolások a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvényre és a Magyar Tudományos Akadémia alapszabályaira* címmel.¹⁹

Az MTA főtitkára már az 1989. májusi közgyűlésen megemlítette, hogy sokak álláspontja szerint helyesebb lenne várni az akadémiai törvénnyel, amíg ki nem alakul az országos kutatásirányításra vonatkozó távlati elképzelés, illetve amíg el nem készül az egyetemi autonómiáról szóló törvény koncepciója.²⁰ A közgyűlésen is élénk vita bontakozott ki a kérdésről,²¹ és a közreadott tervezet véleményezésének apropóján a későbbiekben is éles támadások érték az Akadémiát, ami oda vezetett, hogy végül szeptemberben nem került sor rendkívüli közgyűlésre.

-
- Az Akadémia testületi közösségéhez elsődlegesen az Akadémia tagjai, ezen felül pedig az Akadémia intézményeiben dolgozó kutatók, s legszélesebb értelemben a tudományos minősítéssel rendelkezők, kutatással hivatásszerűen foglalkozók tartoznak.
 - Az Akadémia saját vagyonnal rendelkezik, s vagyonával a tudományos kutatás érdekében saját felelősségére gazdálkodik.
 - Az Akadémiának az országgyűlés, az állami költségvetésből évente külön fejezetben állandó költségvetési hozzájárulást biztosít, hogy ezzel biztosítsa az Akadémia kutató és alkotó munkáját, elsősorban az alapkutatások végzését és támogatását.
 - Az Akadémia saját kutatóintézetekkel, valamint a kutatást elősegítő egyéb intézményekkel (könyvtár, kiadó, nyomda stb.) rendelkezik.
 - Az akadémiai törvénynek ki kell mondania a kutatás szabadságának biztosítását és a kutatóknak ezzel összefüggő felelősségét. Ki kell nyilvánítania a kutatók jogát a szükséges információk megszerzéséhez, a kísérletekhez és eredményeik hazai, illetve nemzetközi közléséhez.

Előterjesztés az MTA 1989. évi közgyűlési határozata végleges szövegének megállapítására, Az Elnökség 30/1989. számú határozata, 5. pont, [Akadémiai Közöny, 1989/8, 145–147.](#)

19 *Elgondolások a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvényre és a Magyar Tudományos Akadémia alapszabályaira*, Bp., MTA, 1989. 52.

20 LÁNG István, *A magyar tudomány versenyképessége*, [Magyar Tudomány, 1989/6, 488.](#)

21 RÉT Rózsa, *A közgyűlési vitáról*, [Magyar Tudomány, 1989/6, 489–492.](#)

Az Elnökség október 3-án tárgyalta meg a kialakult helyzetet és a további teendőket.²² Az MTA elnöke az Akadémiát ért támadásokat négy témakörbe sorolta: megkérdőjelezték az Akadémia saját kutatóintézeti hálózatának létjogosultságát; kifogásolták az Akadémia és az egyetemek kapcsolatának kialakult, egyszersmind tervezett rendjét; azt az aggodalmat hangoztatták, hogy az új szabályozás kiszolgáltatja az akadémiai intézeti kutatókat valamiféle testületi uralomnak; és különösen ellenzéki pártszervezések részéről azért támadták az Akadémiát, mert szerintük az intézmény kisebb-nagyobb mértékben a kontraszelekció eszközévé vált a tudományos életben. Kényszerű következtetése pedig ez volt: „Aligha táplálhatunk reményt az iránt, hogy az Országgyűlés hajlandó lenne a közeljövőben napirendre tűzni az Akadémiáról szóló törvény javaslatának a megvitatását. Erre sem a jelenlegi, már csak rövid ideig működő Országgyűlés, sem a tavasszal esedékes választások alapján összeülő Országgyűlés nem igen vállalkozna. Annál is kevésbé, mert a kormány is időzavarban lenne az előterjesztéssel. Különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a legutóbbi kabinetülésen olyan döntés született, hogy az Akadémia ügyét össze kell kapcsolni az egyetemi oktatás, valamint a műszaki fejlesztés újrendezésével. E két utóbbi témában viszont a kodifikációs előkészületek messze elmaradnak az Akadémiát érintő jogalkotási előmunkálatok állásától.”²³

Az adott körülmények között az Elnökség úgy döntött, nem ragaszkodik tovább a májusi közgyűlésen elfogadott kodifikációs munka folytatásához, inkább kompromisszumos megoldással él: csak a hatályos akadémiai törvényrendelettel nem ellenkező alapszabály megújításáról döntöttek, amihez elegendő volt a közgyűlés hatásköre, és nem kellett külső szervezetek (kormány, országgyűlés, minisztériumok) egyetértése, illetve közreműködése. Arról határoztak, hogy az új alapszabály tervezetének megvitatását és elfogadását rendkívüli közgyűlés elé kell terjeszteni.

A rendkívüli közgyűlés, amelyet 1990. február 6-án és 27-én tartottak meg, elfogadta az új akadémiai alapszabályt, és az akkor érvényben lévő rendelkezések szerint felhatalmazta az MTA elnökét, hogy azt

22 A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai az 1989. október 3-i üléséről (Erdőtarcán). Összefoglaló tájékoztatás az Akadémiáról szóló új jogi szabályozás keretében végzett munkáról, *Akadémiai Közlöny*, 1989/9 (1990. január 10.), 161–162.

23 Uo., 161.

jóváhagyásra elküldje a Minisztertanácsnak.²⁴ Egyúttal megbízta az MTA vezetőit, gondoskodjanak a jóváhagyott alapszabály végrehajtásához szükséges testületi ügyrend elkészítéséről, elfogadásáról és közzétételéről. Felhatalmazta az elnökséget az új alapszabály hatálybaléptetésére és a bennük foglalt szervezeti változások fokozatos bevezetésére.²⁵

A kivételes történelmi helyzetre tekintettel, és nem utolsósorban azért, hogy az MTA-nak a hazai tudományos életben betöltött kiemelt szerepe megmaradjon, a rendkívüli közgyűlés egy nyilatkozatot is elfogadott, amelyben összefoglalta, miképpen látja a magyar tudomány művelésének, valamint önmaga folyamatos és körültekintő megújításának legfontosabb irányait és tennivalóit. A nyilatkozat, amely teljes terjedelmében megjelent az *Akadémiai Értesítő* 1990/4. számában,²⁶ a tervezett új törvényre is kitér: „A Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése kinyilvánítja, hogy magát – az 1949 előtt érvényes és ezt követően is csak részben megnyírbált státusában – autonóm köztestületnek tekinti. Felkéri az újonnan megválasztandó Országgyűlést, hogy az általa megszabott munkarendben, megfelelő időben tűzze napirendre a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló új törvény megalkotását, amely – a nemzeti felemelkedés igényei szerint, a magyar hagyományokra építve – ismét kimondja, hogy az Akadémia a magyar tudomány valamennyi művelőjének önkormányzattal felruházott köztestülete. Felelősségét és feladatait, illetve autonómiáját és a működési feltételeivel való rendelkezési jogokat a törvény rögzítse. Addig is, amíg az új akadémiai törvény megszületik, a Magyar Tudományos Akadémia – az érvényben levő törvényerejű rendelet keretei között – megújította Alapszabályait.”

24 A Minisztertanács egy hónapon belül, 1044/1990. számú határozatában 1990. március 21-én jóváhagyta az MTA új alapszabályát.

25 A *Magyar Tudományos Akadémia alapszabályai* az 1990. év február 27-i rendkívüli közgyűlés után, [Akadémiai Értesítő, 1990/4, 53–63.](#)

26 Az *Akadémiai Közlöny*, amelynek első száma 1952. október 15-én jelent meg és alcíme az 1954/6. számig *A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Közlönye*, majd ezt követően *A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja* volt, az 1990. május 18-án megjelent 4. számától viseli az *Akadémiai Értesítő*, a *Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja* címet, mintegy ezzel is jelezve az új korszakot. Az új alapszabályt és az elfogadásáról szóló minisztertanács határozatot, valamint a köztestület rendkívüli ülésén elfogadott nyilatkozatot már az új címen megjelentetett lapban tették közzé. A *Magyar Tudományos Akadémia közgyűlésének nyilatkozata*, [Akadémiai Értesítő, 1990/4, 50–52.](#)

A kompromisszumként elfogadott alapszabályt eleve átmeneti megoldásnak szánták, és nem is jelenthetett átütő változást, hiszen a hatályban lévő 1986-ban módosított 1979. évi törvényerejű rendeletre kellett épülnie.²⁷ Hangvételében és formájában viszont újnak tűnik, és sok új elemet is tartalmaz (ezek jelentős része ma is érvényben van).²⁸ A fontosabb új rendelkezések:

- Növelték az Akadémia tagjainak számát azáltal, hogy módosították a korábbi szabályozást, miszerint az Akadémia 75 évnél fiatalabb tagjainak száma legfeljebb 200 lehet, és a korhatárt 70-re szállították le, ezzel több új akadémikus megválasztására lett lehetőség.²⁹ Ismét bevezették a külső tag tagsági típust a korábbtól eltérő meghatározással: „A közgyűlés az Akadémia külső tagjává választhatja azt a külföldi, magát magyarnak valló kutatót, aki szaktudományát az akadémikusoktól elvárt szinten műveli és a hazai tudományos élettel szoros kapcsolatot tart”.³⁰

27 A Magyar Tudományos Akadémiáról 1979-ben kiadott törvényerejű rendeletet (A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1979. évi 6. számú törvényerejű rendelete a Magyar Tudományos Akadémiáról) az 1986. évi 5. sz. törvényerejű rendelet módosította (A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1986. évi 5. számú törvényerejű rendelete a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1979. évi 6. számú törvényerejű rendelet módosításáról).

28 Az 1990-ben elfogadott alapszabály és az azt megelőzően hatályban lévő alapszabály részletes összehasonlítását ld. KÓNYA, I. jegyzetben i. m., *Bevezető tanulmány*, 48–52.; RUFF Győző, *Az Akadémia új alapszabályai*, [Magyar Tudomány](#), 1990/4, 475–478.

29 *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai az 1979. évi közgyűlés után és a Magyar Tudományos Akadémia tudományos testületeinek ügyrendje* (1982), 6. § (8); *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai és testületi ügyrendje* (1990), 12. § (1).

30 *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai és testületi ügyrendje* (1990), 16. § (1). A külső tag kategóriát az 1869-ben elfogadott alapszabály vezette be, ennek 17. §-a szerint külső tagok a nem magyarul író tudósok közül választandók. Ez a szabály érvényben maradt az 1936. évi alapszabályban is (13. §). Az 1946. évi alapszabály úgy módosítja a külső tag meghatározását, hogy külső tagok külföldi tudósok vagy írók lehetnek, a külföldön élő magyar tudósok és írók akár belső, akár külső tagnak is megválaszthatók voltak (13. §). Az 1949. évi alapszabály az írók kategóriáját kivette a szabályzatból, de a külső tag meghatározása lényegében változatlan maradt. A külföldi állampolgárságú tudósok külső taggá választását 1969. évi törvényerejű rendelet szüntette meg, amely 4. § (3) bekezdésében már csak tiszteleti, rendes és levelező tag kategóriákat említ, innentől a külföldi állampolgárságú tudósokat tiszteleti taggá lehetett választani.

- Erősítették az Akadémia demokratikus működésének érvényesülését: az érdemi döntéseket a testületek kezébe adták, és szűkítették az elnök, az elnökség és a hivatali szervezet jogkörét.³¹
- Bővítették a közgyűlés hatáskörét, több témában kizárólagos döntési jogkörrel ruházva fel (pl. állásfoglalás a tudományok egészét vagy nagy részét érintő alapvető fontosságú kérdésben; véleménynyilvánítás az Akadémia nevében; osztály, illetve területi bizottság létesítése vagy megszüntetése; tagok kizárása).³²
- Kiszélesítették a tudományos osztályok feladatkörét és erősítették önállóságukat.³³
- Szintén kiszélesedett a tudományos bizottságok jogköre és önállósága, a bizottsági tagok választása bizottsági hatáskörbe került (korábban az osztályok döntöttek erről).³⁴
- Az akadémiai ciklus időtartama öt évről három évre csökkent.³⁵
- A hatályos törvényerejű rendeletben a főtitkárt kiemelt szerep illette meg,³⁶ és az 1986-ban kiadott alapszabály értelmében ő felügyelte az akadémiai kutatóintézeteket.³⁷ Az 1990-ben elfogadott alapszabály, ha a főtitkári feladatkört nem is változtathatta meg, a kutatóintézeteknek a korábbinál jóval önállóbb működést engedett. A kutatóintézet feladatait és szervezetét innentől az alapító okirat és a szervezeti és működési szabályzat határozta meg, és az intézet

31 Uo., 29. § (1); 47. § (2); 57. § (2).

32 Uo., 18. § (2); 14. § (1)

33 Uo., 43. § (1).

34 *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai az 1979. évi közgyűlés után és a Magyar Tudományos Akadémia tudományos testületeinek ügyrendje* (1982), 20. § (4); *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai és testületi ügyrendje* (1990), 42. § (1); 43. § (1).

35 *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai az 1979. évi közgyűlés után és a Magyar Tudományos Akadémia tudományos testületeinek ügyrendje* (1982), 12. § e); *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai és testületi ügyrendje* (1990), 19. § (2). Az akadémiai ciklust az 1979-ben elfogadott alapszabály határozta meg öt évben (12. § e) pont).

36 *A Magyar Népköztársaság Tanácsának 1979. évi 6. számú törvényerejű rendelete a Magyar Tudományos Akadémiáról*, in: KÖNYA, i. m., 430. A rendelet 8. § (3) bekezdése szerint „az MTA főtitkárát a közgyűlés javaslatára az Akadémia tagjai közül, határozott időre a Minisztertanács nevezi ki. Tevékenységéért a Minisztertanácsnak felelős, a közgyűlésnek és az elnökségnek beszámol”.

37 *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai az 1986. évi közgyűlés után, Akadémiai Közlöny, 1986/9*, 190–191. A 36. § (1) bekezdése szerint a főtitkár: „Az Akadémia felügyeleti teendői körében a) [...] kutatóintézeteket és feladatának teljesítését elősegítő egyéb intézményeket hoz létre, illetőleg tart fenn, meghatározza ezek feladatkörét, ideértve az új feladatok megoldásához szükséges szervezeti intézkedéseket is, és ellátja felügyeletüket”.

ennek keretei között önállóan működött: az akadémiai vagyon rábízott részével önállóan gazdálkodott, maga határozta meg kutatási feladatait, intézeti belső munkarendjét és külső kapcsolatait. A kutatóintézet igazgatóját pályázat útján, a főhivatású intézeti kutatók titkos szavazással kifejezett véleményére figyelemmel, az illetékes tudományos osztály javaslatára az Akadémia főtitkára nevezte ki meghatározott időre, de legfeljebb öt évre.³⁸

Már 1990 júniusára elkészült az új ideiglenes alapszabályhoz illeszkedő ügyrend (pontos megnevezéssel: Ideiglenes Testületi Ügyrend) szövegtervezete, ezt a nyár folyamán véleményezték az osztályok és más testületi egységek. A vélemények alapján átdolgozott szövegváltozat került a szeptemberi elnökség elé, amelyet az Elnökség 40/1990. számú határozatával fogadott el.³⁹ A két ideiglenesnek szánt szabályzat rendelkezései alapján csaknem négy évig működött az MTA.

Az 1990. májusi közgyűlése több szempontból is új fejezetet nyitott az Akadémia megújulásának és az új akadémiai törvény létrehozásának folyamatában. 1990, a történelmi fordulat éve a Magyar Tudományos Akadémia számára azt a reményt hozta el, hogy a magyar tudomány fellendülésével párhuzamosan megteremthető lesz a szabadon és autonóm módon működő Akadémia. A közgyűlés, amelyen részt vett és felszólalt Antall József frissen beiktatott miniszterelnök is, új elnököt választott Kosáry Domokos személyében, és – elismerve az előző öt év törekvéseit – újrafogalmazta és új hangsúlyokkal látta el az Akadémia vezetői előtt álló feladatokat. A testület az Akadémia reformja mellett foglalt állást, és sürgető feladatként jelölte meg a magyar tudományosság intézményi rendszerének, valamint működésének a társadalmi, politikai változásokkal és a tudományok fejlődésével összhangban álló gyökeres átalakítását. A közgyűlés által elfogadott tizenöt pontból álló cselekvési terv első és legfontosabb feladata az akadémiai törvény elfogadtatása volt:⁴⁰ „Az Akadémia kinyilvánította, hogy magát [...] autonóm köztestületnek tekinti. Felkérte az Országgyűlést, hogy az általa megszabott munkarendben, megfelelő időben tüzze napirendre a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló új törvény megalkotását.

38 *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai és testületi ügyrendje* (1990), 59. § (1)–(4).

39 Az új alapszabályokhoz kapcsolódó ideiglenes testületi ügyrend kiadása, *Akadémiai Értesítő*, 1990/9, 144–145.

40 *A Magyar Tudományos Akadémia 1990. évi rendes közgyűlésének határozata*, III. fejezet, 1. pont, *Akadémiai Értesítő*, 1990/7, 114.

A törvény – építve a több mint 160 éves Akadémia nemes hagyományaira – biztosítsa a magyar tudománynak a világ tudományos életébe szervesen bekapcsolt fejlődési feltételeit, kimondva a napi politikától való függetlenségét és az alkotó közösségek védelmét. Feltétlenül kívánatos, hogy a törvény erősítse meg az Akadémia belső egységét is, szüntesse meg a testületi és a hivatali ágak szétválasztását, és ezen keresztül is gondoskodjon az Akadémia feladatainak végzése során a munka összhangjáról.⁴¹

A törvény ügyének előrehaladását azonban a változásban lévő politikai viszonyok hátráltatták, hiszen csak az év májusában alakult meg az új kormány. A törvénytervezettel kapcsolatos kormányzati feladatok 1990 nyarán átkerültek a tudománypolitikáért felelős tárca nélküli miniszterhez (ezt a tisztséget 1990. május 23-i hatállyal Mádl Ferenc, az MTA levelező tagja töltötte be).⁴²

Az MTA új vezetése úgy ítélte meg, hogy a korábban elkészített törvénytervezetet át kell dolgozni. Az 1990 decemberében tartott rendkívüli közgyűlésen újra megtárgyalták a tervezett törvény koncepcióját, amelynek pontjai tartalmukban lényegileg csak néhány helyen tértek el az 1989-es alapelvektől, megfogalmazásukban viszont részletesebbek és konkrétabbak voltak.⁴³ Működési formaként a testületi önkormányzat helyett már az azóta is használatos köztestület kifejezés szerepelt, és az államtól való független működés körülírása már nem kapott olyan nagy hangsúlyt, mint az első változatban. Új elemként jelent meg az elnök irányító szerepének külön pontba foglalása, valamint az országgyűlés számára adandó tájékoztatás a köztestület munkájáról és ezzel összefüggésben a magyar tudomány általános helyzetéről.

41 Uo., 114.

42 „Dr. Mádl Ferenc tárca nélküli miniszter feladatai: a) a Kormány nevében – együttműködve a Miniszterelnöki Hivatal hasonló feladatkörrel megbízott politikai államtitkárával – felügyeletet gyakorol az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, az Országos Atomenergia Bizottság, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala felett; b) közreműködik – együttműködve a Miniszterelnöki Hivatal hasonló feladatkörrel megbízott politikai államtitkárával – a Kormány tudománypolitikai célkitűzéseinek meghatározásában, összehangolja az ezzel összefüggő állami feladatokat és figyelemmel kíséri azok megvalósulását.” *A Kormány 51/1990. (IX. 15.) Korm. rendelete a tárca nélküli miniszterek feladatairól*, 2. §, Magyar Közlöny, 1990/91., 1842.

43 „A közgyűlés ismételten kinyilvánítja, hogy szükséges és időszerű az Akadémiáról új törvényt alkotni. Helyesli, hogy az új törvény a következő elveken épüljön fel.

a) Az Akadémia önkormányzatot élvező, jogi személyként működő köztestület. Az Akadémia a törvény keretei között maga állapítja meg alapszabályait, alakítja ki szervezetét, működési rendjét, választja meg tagjait és vezetőit.

A koncepcióban nem esett szó a tudományos minősítésről, jóllehet egyértelmű volt, hogy az addigi minősítési eljárás változni fog. Párhuzamosan az egyetemi autonómiatörekvésekkel, már az 1980-as évek közepétől kezdeményezések történtek a tudományos minősítés rendszerének átdolgozására úgy, hogy abban az egyetemek nagyobb szerepet kapjanak,⁴⁴ és a rendszerváltással ezek a törekvések csak megerősödtek. 1990-ben a Tudományos Minősítő Bizottság javaslatot készített arról, hogy a tudományos minősítés megújítása ne önmagában, hanem a felsőoktatási és akadémiai reformokkal párhuzamosan történjen meg,⁴⁵ így érthető, hogy ezt a bonyolult, és erős nézetkülönbséget kiváltó témát kihagyták a tervezetből.

-
- b) Az Akadémia köztestületi tevékenységében a tudományos kutatók az alapszabályokban meghatározott módokon, az Akadémia tagjai pedig közvetlenül vesznek részt.
 - c) Az Akadémia tevékenységét az elnök irányítja. Az elnököt a közgyűlés választja, tisztségében a köztársasági elnök erősíti meg. Az elnök a közgyűlésnek felelős.
 - d) Az Akadémia alapvető feladata a tudományos kutatás szabadságának védelmezése, a tudományos kutatások, főleg az alapkutatások művelése, fejlesztése, módszertani irányítása, a tudomány és a gyakorlat kapcsolatának erősítése, állásfoglalás szakmai és tudományetikai kérdésekben, a kutatói utánpótlás nevelésének támogatása, nemzetközi tudományos kapcsolatok szervezése és fenntartása, a tudományos eredmények megismertetése, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadás támogatása, tudományos ülések rendezése.
 - e) Feladatainak ellátása érdekében az Akadémia – jelentős mértékű autonómiával bíró – tudományos kutatóintézeteket tart fenn, kutatócsoportokat hoz létre és tudományos kutatásokat támogat egyetemeken és más intézményekben, különböző társulásokat hoz létre egyetemekkel, kapcsolatokat tart fenn tudományos társaságokkal; könyvtárakat, kiadót, informatikai rendszert és a kutatáshoz szükséges infrastruktúrát működtet.
 - f) Az Akadémia saját tulajdonnal rendelkezik.
 - g) Az Akadémia működésének anyagi feltételeiről az Országgyűlés gondoskodik.
 - h) Az Akadémia elnöke – felkérésre – a köztestület munkájáról és ezzel összefüggésben a magyar tudomány általános helyzetéről tájékoztatást ad az Országgyűlésnek.”

A Magyar Tudományos Akadémia 1990. december 3–4-i rendkívüli közgyűlésének határozata, [Akadémiai Értesítő, 1991/2, 24–27](#)

44 A tudományos minősítést tulajdonképpen már az 1970-es évektől folyamatos viták övezték, a *Magyar Tudományban* is számos írás megjelent a témával kapcsolatban, s 1983-ban adták ki A tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről szóló 1983. évi 23. sz. törvényerejű rendeletet. Az 1980-as évek közepétől az egyetemek szerepvállalásának mértéke volt a legfontosabb kérdés a tudományos minősítés kapcsán.

45 KOZÁRI Monika, *Az MTA Doktori Tanácsának megalakulása és működése (1995–2013)* = [Az MTA doktora. Doktori eljárás, szabályok, követelmények, szerk. SZIGETI Gyula Péter, Bp., Magyar Tudományos Akadémia, 2013, 533–545.](#)

A közgyűlés, bár a koncepció szövegének kapcsán továbbra is fennálltak nézetkülönbségek a testületben, ismét felkérte az MTA elnökét a törvény ügyének napirenden tartására, és hogy lehetőség szerint kezdeményezze az elkészítéséhez, majd benyújtásához szükséges eljárást. Az előkészítő tárgyalásokon, a részletek megfogalmazásában az Akadémia továbbra is kész volt közreműködni, az elfogadott alapelvek érvényesítésére és a szövegtervezet elkészítésére pedig bizottságot hozott létre.⁴⁶

Minden törekvés ellenére, az MTA elnöke a következő, 1991. évi májusi közgyűlésen sem számolhatott be végleges eredményről a törvényt illetően.⁴⁷ Csak arról tájékoztatta a testületet, hogy a kiküldött bizottság elkészült a törvényjavaslat végleges szövegével, ami a Tudománypolitikai Bizottság elé került, de ennél tovább nem jutott. Nyíltan beszélt arról is, hogy az MTA vezetésének folyamatosan meg kell küzdenie „törvényt ellenző tendenciákkal”. Volt, akinek a köztestület mint szervezeti forma volt idegen, mások azt szerették volna, ha a felsőoktatási vagy a tervezett minősítési törvénnyel együtt kerül az akadémiai törvény az Országgyűlés elé. „Felmerült az is, hogy legyen egy nagy törvény általában a tudományról, mindennel együtt. A tudományról persze, ismeretes módon, nem lehet törvényt hozni, csak tudományos intézményekről.”⁴⁸ A fő vitapontot azonban a törvény vonatkozásában az akadémiai kutatóintézeti hálózat jelentette, ám az MTA közgyűlése kitért amellett, hogy jelentős reformok által megújítva fenn kívánja tartani kutatóhálózatát.

A törvényt 1991 májusában a Tudománypolitikai Bizottság, majd novemberben a kormány is egyhangúlag elfogadta. Az országgyűlés általi megszavazására azonban továbbra is várni kellett, mivel az az álláspont kerekedett felül, amely az akadémiai törvénytervezetet együtt kívánta megtárgyaltatni más rokon vagy érintkező tárgyú törvényjavaslatokkal, mint például a felsőoktatásról, az OTKÁ-ról vagy a tudományos fokozatokról szóló javaslatokkal.

46 A bizottság tagjai voltak: Király Tibor, az MTA rendes tagja (elnök), Csurgay Árpád, az MTA levelező tagja, Herczeg Géza, az MTA rendes tagja, Lőrincz Lajos, az MTA levelező tagja, Vékás Lajos, az MTA levelező tagja, Sárosi László, a Jogi és Igazgatási Főosztály vezetője, Ruff Győző, nyugalmazott tanácsos.

47 Kosáry Domokos többek között azzal próbált érvelni a törvény elfogadása érdekében, hogy „Széchenyi István születésének 200. évfordulóját a kormány és az Országgyűlés aligha tudná méltóbb formában megünnepelni, mint egy ilyen új akadémiai törvény elfogadásával, amely biztosítja a tudományos kutatás szabadságát és az Akadémia köztestületi önkormányzatát.” Kosáry Domokos, *Reform – indulatok helyett. Elnöki megnyitó*, [Magyar Tudomány, 1991/6, 645.](#)

48 Uo.

Az 1992. évi májusi közgyűlésen, ahogy az előző években is mindig, a kormány számos tagja jelen volt, jelezve ezzel is, mennyire kiemelt nemzeti intézménynek tekintik az MTA-t, és mennyire fontosnak tartják a tudományt az ország előtt álló számos nehézség leküzdésében. Jelen volt és felszólalt a tudománypolitikáért felelős tárca nélküli miniszter, Mádl Ferenc akadémikus is. Beszédében elsősorban a törvény elfogadásának elhúzódását indokolta, de utalt az intézethálózattal kapcsolatos vitákra is, és egyértelművé tette a kormány álláspontját ezzel kapcsolatban: „hadd hangsúlyozzam, hogy a kormány tudománypolitikája távlatilag is kiemelkedő fontosságot tulajdonít az alap kutatásoknak és ennek jegyében, az egyetemi és más kutatóhelyek mellett, az akadémiai kutatóintézeti hálózatnak. Ez része nemzeti önbecsülésünknek és egyik záloga gazdasági-kulturális felemelkedésünknek. Ezzel ellentétben minden olyan feltételezés, amely az akadémiai intézeti hálózat jövőjét illetően általános egzisztenciakételyeket kívánna támasztani [...]. Csak szeretnék mindenkit megnyugtatni, az akadémiai törvény nem valamiféle Akadémia-ellenes kormányzati spekulációból kékül. A kormány elfogadta és benyújtotta a parlamentnek. A késésnek két oka van. A parlament agyonterheltsége egyrésztől, másrésztől az a kíváncsi, hogy ezek a törvények egy csomagban kerüljenek a Ház elé. Most már a felsőoktatási törvény is közel van ahhoz, hogy a kormány tárgyalja. Vannak még harmónia-teremtési nehézségek – ilyen pl. az egy vagy két tudományos fokozat alternatívája –, de bízni lehet benne, hogy ezek is föloldódnak. Ami az akadémiai szférát, ill. az akadémia törvény lényegét illeti, ebben a kormány egyértelmű.”⁴⁹

A beszédből jól kivehető, hogy az egyik legsúlyosabb nézetkülönbségeket még mindig az akadémiai kutatóhálózat és az egyetemi kutatások kettőssége, valamint a tudományos fokozatok adományozási joga jelentették. Mádl ugyan állellentétnek nevezte az Akadémia és az egyetemek közti szembenállást, valójában azonban nagy volt a kérdéssel kapcsolatos nézetkülönbség. A miniszter felhívta rá a figyelmet, hogy az országgyűlésben zajló vita „a tudósi közösségek véleménykülönbségeiből fog a parlamentbe begyűrűzni”.⁵⁰

1992 végére a Rektori Konferenciának és az Akadémia Elnökségének sikerült közös álláspontot kialakítani, amely elfogadhatónak bizonyult mindkét fél számára, és amely lehetővé tette, hogy a felsőoktatási és az akadémiai törvény egymással harmonizáljon. Az egyeztetés során az

49 MÁDL Ferenc, „...egyetem és Akadémia nem zárják ki, hanem inkább kiegészítik egymást”, [Magyar Tudomány, 1992/6. 657–659.](#)

50 MÁDL, 42. jegyzetben i. m.

akadémiai törvényjavaslat szövegét néhány ponton módosítani kellett. Ilyen módosítás volt az, hogy a törvény az Akadémiának biztosítja a nagydoktori fokozat megadásának jogát. Az akkori elképzelések szerint az MTA ezt a jogot az Athenaeum Bizottság útján, az egyetemekkel együttműködve kívánta gyakorolni.⁵¹ Ezzel a megoldással egyúttal lekerült a napirendről, hogy a tudományos fokozatokról új, külön törvény készüljön. Szintén új elemként került a törvényszövegbe az időközben megalakult és működő Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia legalizálása.⁵² A harmadik módosítás a kutatóhelyi kuratóriumok felállítása volt. Szintén hozzá kellett nyúlni az akadémiai törvénytervezet szövegéhez az 1992. június 2-án kihirdetett, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény miatt, mivel az akadémiai kutatóintézetek munkatársai e törvény értelmében közalkalmazotti státuszba kerültek. E módosított szövegváltozatnak ismét végig kellett járnia a szokásos elfogadási procedúrát, a kormány 1993 februárjában tárgyalta és hagyta jóvá.

Az Akadémiai Kutatói Fórum kezdeményezésére az MTA 1992. évi decemberi rendkívüli közgyűlése Program Bizottságot hozott létre azzal a megbízással, hogy tegyen javaslatot az új akadémiai ciklus feladataira, programjára. Megalakult a Program Bizottság Kutatóhálózati Albizottsága is, amelynek feladata az akadémiai kutatóhálózat jövőképeinek és új működési modelljének kidolgozása volt. A két testület az 1993. májusi közgyűlésre *Jelentés* címen helyzetelemzést készített, amelyben részint megerősítette a kutatóközösség aggodalmát a kutatóhálózat sorsát illetően, részint állást foglalt a kutatóhálózat korszerűsítése érdekében, felvázolva reformjavaslatait és rövid távú válságkezelési elgondolásait. Bár a jelentést a közgyűlés levette a napirendtől, a munka nem volt haszontalan. A dokumentum fontos forrása lett az akadémiai törvény országgyűlési tárgyalását előkészítő

51 1991-ben létrejött az Athenaeum Bizottság az MTA és a Magyar Rektori Konferencia együttműködésének elősegítésére. Az MTA 1994. évi rendkívüli közgyűlése által elfogadott Akadémiai Alapszabály 5. §-a rendelkezett is a testületről, de a gyakorlatban az együttműködésének ez a formája nem valósult meg.

52 A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia (SZIMA) létrehozására 1991 decemberében előkészítő bizottság ült össze, és az MTA önálló társult intézményeként az 1992. májusi közgyűlésen alakult meg a közgyűlés jóváhagyásával. Ez az Akadémia tulajdonképpen az MTA rehabilitációs munkafolyamatának részeként jött létre, mert hiszen az írók és a művészek Széchenyi korától kezdve 1949-ig szintén tagjai lehettek a Magyar Tudományos Akadémiának, és csak 1949-ben zárták ki őket.

Kulturális Bizottság⁵³ munkájának. A bizottsági javaslatok végül jelentős mértékben beépültek a törvényalkotó munkába, és ahogy az 1993. évi közgyűlési főtitkári beszámoló megállapította, a *Jelentés* összességében mintegy 80%-a tükröződik az akadémiai törvényben.⁵⁴

Az 1993. évi májusi közgyűlésen még mindig csak arról számolhatott be az MTA elnöke, hogy az Országgyűlés nagy többséggel elfogadta, hogy az akadémiai törvényt, a felsőoktatásival együtt sürgősséggel tárgyalni fogja. Antall József miniszterelnök, aki jelenlétével ismételtlen megtisztelte a közgyűlést, szintén nem mondhatott többet, és elsősorban töretlen bizalmáról biztosította a tudósokat. „Nem mondhatja senki, hogy a vezetésem alatt álló kormány valaha is beavatkozott volna az Akadémia ügyeibe, függetlenül attól, hogy az akadémiai törvényjavaslat most került csak a Ház asztalára. Az első perctől kezdve biztosítottuk az Akadémia vezetőit, hogy úgy működhetnek, mintha a törvény már meg lenne, és az Akadémia önállóságát, függetlenségét, a tudományos szabadság szolgálatát mindenképpen biztosítani kívánjuk.”⁵⁵

A deklarált szándék ellenére az országgyűlés 1993 júliusában csak a szakképzési, közoktatási és felsőoktatási törvényeket fogadta el⁵⁶, az akadémiai törvény általános vitájára azonban csak 1993. augusztus végén került sor. Ezután a parlamenti bizottságok tárgyalták a javaslatot több hónapon keresztül számos módosító javaslat felvetésével. A tervezet leghosszabb ideig a parlament Kulturális Bizottságának napirendjén szerepelt. Az MTA vezetése nem volt hatékony eszközök birtokában a folyamat meggyorsítása érdekében, de megkísérelték elősegíteni a bizottsági munkát egyrészt személyes tárgyalások útján, másrészt, ahogy arról már szó volt, szakmai és tájékoztató anyagok rendelkezésre

53 Teljes nevén az Országgyűlés Kulturális, Oktatási, Tudományos, Sport és Televízió Bizottsága.

54 KEVICZKY László, „Kinek a reformja, kinek az Akadémiája?” A főtitkár közgyűlési beszámolója, [Magyar Tudomány, 1994/7. 773–796.](#)

55 A miniszterelnök abban bízott, hogy az akadémiai törvénytervezet három másik, a közoktatási, a szakoktatási és a felsőoktatási törvénytervezetekkel együtt, mintegy csomagként kerül az Országgyűlés elé, és e négy törvényjavaslat együttesen korszakos jelentőségű lesz a magyar művelődés és a magyar tudományos élet megalapozásában, a tudománypolitikai reformok végrehajtásában. ANTALL József, *Illúziók nélkül, de nem pesszimistán*, [Magyar Tudomány, 1993/6. 678.](#)

56 Az 1993. évi LXXVI. törvényt a szakképzésről és az 1993. évi LXXIX. törvényt a közoktatásról ugyanazon a napon, 1993. július 12-én, az 1993. évi LXXX. törvényt a felsőoktatásról 1993. július 13-án fogadta el az Országgyűlés. A szakképzésről szóló törvény kihirdetésének időpontja 1993. július 21., a másik kettőé 1993. augusztus 3..

bocsátásával.⁵⁷ A Kulturális Bizottság decemberre fejezte be a törvénytervezet tárgyalását több módosító javaslat megtételével. Erről az újabb szövegváltozatról megbeszélést tartott az Akadémia elnöke és az Alkotmányügyi Bizottság elnöke a bizottsági vita előkészítése érdekében. A törvény januárra tervezett országgyűlési vitájára a miniszterelnök halála miatt nem került sor.⁵⁸ Az MTA Elnöksége úgy döntött, nem vár tovább a törvényre az Alapszabály megalkotásával, és felkérte Harmathy Attila főtitkárhelyettes az Alapszabály kidolgozására felállítandó, főleg jogászokból álló bizottság vezetésére.⁵⁹

Kosáry Domokos az Elnökség 1994. március 29-én tartott ülésén jelenthette be, hogy az Országgyűlés – csaknem hat évvel az MTA kezdeményezését követően és mindössze néhány héttel a következő országgyűlési választások előtt – március 28-án 214 igen, egy nem és három tartózkodás mellett elfogadta az 1994. évi XL. törvényt a Magyar Tudományos Akadémiáról.⁶⁰ Az új törvény az év második felétől lépett hatályba és sok munkát vont maga után. A legfontosabb feladatok közé tartozott az új alapszabály és új ügyrend elkészítése. Mivel az alapszabály elkészítéséhez már korábban megkezdődtek az előkészületek, a decemberi rendkívüli közgyűlés már tárgyalta és el is fogadta a tervezetet. Az új törvényhez és alapszabályhoz illeszkedő ügyrendet az 1995. évi májusi közgyűlés szavazta meg.

57 PANNONHALMI Kálmán, *Az Elnökség napirendjén (Testületi Hírek)*, Magyar Tudomány, 1993/11, 1378. Az Országgyűlés Kulturális, Oktatási, Tudományos, Sport és Televízió Bizottsága tárgyalási alapként fogadta el az MTA által eljuttatott tájékoztatóanyagot, amely öt pontban foglalta össze a törvénytervezet lényegét: „1. Az Akadémia köztestületi önkormányzat, amelynek működésében az akadémikusokon kívül, képviselő útján, más tudományos kutatók is részt vesznek; 2. Az MTA saját vagyonnal rendelkezik. Működését az állami költségvetés biztosítja, megfelelő szabályos elszámolás, a Számvevőszék ellenőrzése mellett; 3. Az Akadémia kutatóintézeteket és támogatott kutatóhelyeket tart fenn, különböző tudományágak, elsősorban alapkutatás jellegű művelése céljából; 4. Az akadémiai kutatóintézetek és az egyetemek szorosan együttműködnek; együttműködésük funkcionális – és nem szervezeti – integráció, főleg a tudományos továbbképzés területére terjed ki; 5. Az Akadémia a tudományok doktora fokozatot, vagy címet adja.” A tájékoztatóanyag: *Miért van szükség új akadémiai törvényre? (Röpirat a T. Ház tagjaihoz)*, Budapest, MTA, 1993. május. http://real-ms.mtak.hu/19209/1/Mi%C3%A9rt_van_sz%C3%BCks%C3%A9g_%C3%BAj_akad%C3%A9miai_t

58 Antall József 1993. december 12-én hunyt el.

59 PANNONHALMI Kálmán, *Az Elnökség napirendjén (Testületi hírek)*, [Magyar Tudomány, 1994/2, 226.](#)

60 Az 1994. évi XL. törvényt a Magyar Tudományos Akadémiáról az Országgyűlés 1994. március 28-i ülésnapján fogadta el és 1994. április 26-án hirdette ki. A törvény 1994. június 30-án lépett hatályba.

Az Akadémia jogállása

A törvény elfogadása megteremtette az önkormányzati, demokratikus, politikától független működés jogszabályi alapjait. A jogalkotók abból indultak ki, hogy az Akadémia olyan saját történelmi hagyománnyal és sajátságokkal rendelkező intézmény, amely nem sorolható az állami vagy társadalmi szervezetek más, jogilag ismertebb kategóriájába, ezért az önkormányzati elven működő köztestület működési forma mellett döntöttek.⁶¹ Ez az intézményi kategória rendkívül rugalmas, igen könnyen tud igazodni az egyes megoldandó feladatok sajátos jellegéhez.

A köztestület személyi összetételét szélesebb alapokra helyezték a korábbiaknál, az akadémikusok mellett a tudományos tevékenységet folytató és tudományos fokozattal rendelkező kutatók is tagjai lehettek önkéntes alapon. Az Akadémia legfőbb döntéshozatali szerve a közgyűlés lett, amelynek munkájában az akadémikusok közvetlenül, a köztestület többi tagjai képviselők útján vehettek részt.

Az Akadémia és az országgyűlés közötti közvetlen kapcsolatot a kétévenkénti beszámolási kötelezettség jelentette, a beszámolóinak az Akadémia saját munkájáról és ezzel összefüggésben a magyar tudomány általános helyzetéről is számot kellett adnia. A kormány számára évenként tájékoztató készült, ezt az MTA-t képviselő tárca (az oktatási minisztérium) képviselője terjesztette elő.

Az Akadémia gazdálkodása és vagyona

Az Akadémia nem volt többé állami intézmény, de mivel közérdekű, országos hatókörű feladatai voltak, természetesen állami támogatásban részesülhetett. A törvény értelmében kétféle tulajdonjogot szerzett: egyrészt megszerezte a törvény mellékletében felsorolt ingatlanok és az azokban elhelyezett tárgyi eszközök tulajdonjogát (törzsvagyon). E vagyon egy része elválaszthatatlanul összekapcsolódott az Akadémia történetével, illetve a hazai tudományos élet egészének érdekeit szolgálta (az MTA Székháza, az Akadémiai Könyvtár, az Akadémiai Kiadó). A másik vagyontípus az Akadémiára bízott állami tulajdonban lévő vagyon volt, ezek pontos meghatározását a törvény külön kormányrendeletbe utalta. Arra hivatkozva, hogy a magyar állam a tudomány ápolását és fejlesztését mindig is a közjó szolgálataként

61 Az 1993. évi XCII. törvény a *Polgári Törvénykönyv* egyes rendelkezéseinek módosításáról, 65. § (1) A köztestület önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező szervezet, amelynek létrehozását törvény rendeli el. A köztestület a tagságához, illetőleg a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatot lát el. A köztestület jogi személy. (2) Köztestület különösen a Magyar Tudományos Akadémia, a gazdasági, illetve a szakmai kamara.

értelmezte, a törvény külön költségvetési fejezetben rendelte el az Akadémia és kutatóintézetek anyagi támogatását, hogy megfelelően működhessenek és elláthassák feladataikat. (Ezzel gyakorlatilag továbbra is fenntartották a rendszerváltás előtti támogatási formát, hiszen az Akadémia kapott vagyonából nem tudta volna fenntartani magát és ellátni feladatait.) Az Akadémia önállóságával összhangban álló alapelv volt az is, hogy vagyonával önállóan gazdálkodhatott, és ennek ellenőrzése az Állami Számvevőszék feladata lett. Amíg a törvény a törzsvagyonhoz tartozó ingatlanokat mellékletben sorolta fel, addig az Akadémiára bízott állami tulajdonban lévő ingatlanok meghatározását külön kormányrendeletbe utalta (5. § (2) bekezdés). Ezt a kormányrendeletet még 1994 októberében kihírdették. A felsorolt ingatlanok az akadémiai kutatóintézetek épületeinek döntő többségét jelentették, és a rendelet változatlan szöveggel 2008 májusáig maradt hatályban.⁶²

Az Akadémia vezetői

Az MTA legfelsőbb vezetőiről, az elnökről és a főtitkárról rendelkező szabályok részben a kialakult gyakorlatot tükrözték. Az új törvény értelmében mindkettőjüket a közgyűlés választotta meg meghatározott időtartamra, legfeljebb öt évre (ezt az időkeretet az Alapszabály szűkítette le három évre), s mindketten a közgyűlésnek feleltek tevékenységükért. A visszahívás lehetőségét a törvény mellőzte. Az önkormányzati működéssel a főtitkárnak a kormányhoz fűződő korábbi közvetlen kapcsolata megszűnt.

A törvény által meghatározott keretek között is lényegében fennmaradt a sajátos kettős vezetés. Az elnök elsőségét mutatta ugyan, hogy míg őt a miniszterrel azonos illetmény és szabadság illette meg, addig a főtitkárnak a közigazgatási államtitkári illetmény és szabadság járt, s az Akadémiát is az elnök képviselte, ugyanakkor a főtitkár látta el az Akadémia költségvetési fejezetének vezetői feladatait és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának (AKT) elnöki tisztségét, és ő gyakorolta az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat is.

Lásd erről: Koi Gyula, *A Magyar Tudományos Akadémia szabályozása, múlt és jelen kérdései* = [A Magyar Tudományos Akadémia helyzete és reformlehetőségei/The Situation and Reform Opportunities of the Hungarian Academy of Sciences](#), szerk. JAKAB András, KÖRTVÉLYESI Zsolt, Osiris Kiadó, Budapest, 2014, 50–117.; FAZEKAS Marianna, *A köztestület szabályozásának egyes kérdései*, Budapest, Rejtjel Kiadó, 2008.

62 Az akadémia ingatlanvagyonát az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény helyezte új jogi alapokra.

Intézethálózat

Amikor az akadémiai törvény felsorolja, hogy az intézmény milyen módon valósítja meg a törvényben meghatározott kötelességeit és jogait (3. § (1), első helyen említi, hogy „a tudományok művelésére kutatóintézeteket, valamint feladatai ellátására egyéb intézményeket (könyvtár, levéltár, informatikai rendszer stb.) létesít és tart fenn” (3. § (2) a) pont). Ezzel megvalósult az MTA vezetésének szándéka, hogy az MTA továbbra is fenntartsa intézményhálózatát, és ne csupán tudósok testülete legyen. Az intézethálózat 1949 utáni létrehozására és fenntartására – annak minden ellentmondásosságával együtt – úgy tekintettek, mint az MTA történetének szerves része, de magát a hálózatot az Akadémia és a hazai tudományosság kiemelt értékének tartották, amelynek sokoldalú tevékenysége összemérhető a nagy európai kutatóintézet-hálózatokéval.

Az Akadémia és az egyetemek

Az új törvény megalkotásakor az egyik legnehezebb kérdés a számos érdeazonosságmiatt az MTA és az egyetemek kapcsolatának kodifikálása volt. Az elfogadott törvényszöveg csak a legszükségesebb tartalomra szorítkozott, tömören, csak a kereteket megteremtve szabályozta az együttműködés lehetőségét. Az Akadémia feladatai között szerepel, hogy a tudományok művelése érdekében más szervezeteket is támogat (3. § (2) a) pont), valamint hogy a felsőoktatási intézményekkel kötött megállapodás alapján közreműködhet az oktatásban és a doktori (PhD) képzésben (3. § (2) g) pont). Együttműködik feladatai ellátása során az egyetemekkel és a tudományos kutatást végző intézményekkel (4. §), és a kutatóintézetek egymással és a felsőfokú intézményekkel kutatási és oktatási feladatra egyesülhetnek, illetve társult viszonyt hozhatnak létre (25. § (2)). Az Akadémia által létesített egyetemi vagy közgyűjteményi támogatott kutatócsoportokról külön nem rendelkezik a jogszabály, de a kutatóintézetek mellett több helyen is említett kutatóhelyek, illetve támogatott kutatóhelyek a gyakorlatban ezeket jelentik. E kutatócsoportokon keresztül az MTA már az ötvenes évek óta jelentősen hozzájárult az egyetemi kutatások finanszírozásához, és ezt a típusú támogatást az új törvény is lehetővé tette (20–21. §).

Tudományos minősítés

A tudományos minősítés tekintetében alapvető változásokat hozott mind a felsőoktatási, mind az akadémiai törvény. A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény a tudományos fokozat (PhD-fokozat) odaítélését az egyetemek hatáskörébe utalta. Az új akadémiai törvény értelmében az MTA a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím adományozására kapott felhatalmazást (3. § (2) f) pont), amelyet az

Akadémiai Doktori Tanács ítéltetett oda. A törvény lehetővé tette, hogy az MTA doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjban részesüljenek. Az Akadémiai Doktori Tanács létrejöttével egyidejűleg megszűnt a Tudományos Minősítő Bizottság. A törvény kimondja, hogy tiszteletdíj adható, de a tiszteletdíjak feltételeinek és mértékének meghatározását kormányrendelet jogkörébe utalja (27. § (4) bekezdés).

II.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosítása hamarosan napirendre került. Az MTA két évvel a törvény hatályba lépése után, 1996-ban készítette el első országgyűlési beszámolóját saját munkájának és a magyar tudomány általános helyzetének kétéves periódusáról. Az országgyűlés kiemelt figyelmet szentelt e dokumentumnak. 1996 decemberében külön országgyűlési határozat készült a beszámolóból adódó következtetésekről és feladatokról,⁶³ amelyben kimondták a beszámoló elfogadását, ugyanakkor javaslatot tettek a beszámolás technikájának, előkészítésének továbbfejlesztésére, valamint a magyar tudomány helyzetét és lehetőségeit rögzítő részletes elemzés elkészítésére. Ennek érdekében a határozat utolsó pontja az akadémiai törvény módosításának szükségességét vetette fel.⁶⁴ Az MTA elnöksége 1997. februári ülésén foglalkozott az országgyűlési határozat megállapításaival, és a testület más szempontokat, mint például az intézeti konszolidáció előkészítése során felmerült problémákat is szem előtt tartva egyetértett a törvénymódosítás szükségességével. A törvény módosításának előkészítésére ad hoc bizottságot hoztak létre,⁶⁵ és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa is hozzálátott a módosítási javaslatok elkészítéséhez.⁶⁶ A törvénymódosítás úgye az

63 113/1996. (XII. 20.) OGY határozat a magyar tudomány helyzetéről szóló beszámolóból adódó következtetésekről és feladatokról;

<https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=996h0113.OGY>

64 Uo. „6. Az Akadémia elnöke beszámolási kötelezettségének eredményesebbé tétele, a tudomány autonómiájának erősítése, a felsőoktatás és a tudományos kutatás közelítése céljából az Országgyűlés szükségesnek tartja a tudományt érintő – mindenekelőtt a Magyar Tudományos Akadémiára és az Országos Tudományos Kutatási Alapra vonatkozó – törvények módosítását.”

65 Az elnökség 1/1997. számú állásfoglalása: Az elnökség [...] ad hoc bizottságot küld ki az akadémiai törvény szükségesnek látszó módosításának előkészítésére és felkéri Harmathy Attilát, Király Tibort, Lipták Andrást, Náray-Szabó Gábort és Sárközy Tamást, hogy a bizottság munkájában vegyenek részt. *A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének állásfoglalásai az 1997. február 25-én megtartott üléséről. A 113/1996. (XII. 20.) országgyűlési határozathoz adódó feladatok*, [Akadémiai Értesítő, 1997/5. 51.](#)

66 *Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 1997. szeptember 29-i ülésének (AKT 4/97.) állásfoglalásai*, AKT 4/3/97. (IX. 29.) állásfoglalás, [Akadémiai Értesítő, 1997/12. 107.](#)

1998-as politikai változások – a kormányváltás és az országgyűlés újjáalakulása – miatt háttérbe került, és csak két évvel később, 1999-ben kapott ismét figyelmet, amikor a parlament az Akadémia következő országgyűlési beszámolóját tárgyalta. E beszámoló értékeléséről ismét országgyűlési határozat készült, amelynek utolsó, 4. pontja megismételte a törvénymódosítás szükségességét, és a módosítás betervezésének határidejét másfél évvel későbbre, 2001. június 30-ra tűzte ki,⁶⁷ ám ez a rendelkezés sem valósult meg.

Már a törvény hatályba lépése óta eltelt néhány év tapasztalata is azt mutatta tehát, hogy több témában módosítani kell az Akadémia működését meghatározó jogszabályon. De a 21. század új kihívásai, mint a tudománynak a gazdaságpolitika szolgálatába állítása, vagy az Európai Unióhoz való csatlakozás új körülményeket teremtettek a tudománypolitikában, és ehhez nem volt elegendő a közel tíz éve megalkotott törvény és a hozzá kapcsolódó működési szabályok kisebb-nagyobb megváltoztatása. Az európai uniós csatlakozással a hazai kutatás-fejlesztés és innováció az Európai Gazdasági Térség része lett, és e szektor versenyképessé tétele érdekében a kormányzat a kutatás, a felsőoktatás és a gazdaság hatékony együttműködését kívánta megteremteni. Az országgyűlés még Magyarország európai uniós csatlakozásának évében – az MTA aktív közreműködésével – létrehozta és megszavazta a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvényt. A következő év végén új felsőoktatási törvény jelent meg,⁶⁸ amely a hazai egyetemeket az európai felsőoktatási rendszerbe integrálta, célul tűzte ki a képzés minőségének javítását, a hallgatói és oktatói mobilitás megvalósulását, a társadalom, a gazdaság és a környezeti fenntarthatóság igényeire való alkalmazkodást, a tudományos kutatás színvonalának emelését. Ebben az új tudománypolitikai és jogi környezetben a Magyar Tudományos Akadémiának is meg kellett újulnia, ki kellett alakítania stratégiáját annak érdekében, hogy ahol kell, ott megteremtsék, ahol megvan, ott megőrizték a magyar tudomány nemzetközi versenyképességét, és erősítsék az innovációban betöltött szerepét. A teljes akadémiai szabályrendszert ismét alapjaiban át kellett gondolni és az új körülmények szolgálatába állítani. Az Akadémia intézményi szerepéről

67 106/1999. (XII. 22.) OGY határozat a Magyar Tudományos Akadémiának a magyar tudomány 1997–1998. évi helyzetéről szóló beszámoló elfogadásáról, [...] 4. Az Országgyűlés szükségesnek tartja a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosítását, és felkéri a Kormányt a törvénymódosítás 2001. június 30-ig történő betervezésére.
<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/1/id/999H0106.OGY/ts/fffff4/>

68 2005. évi CXXXIX. törvény a felsőoktatásról, amelyet az Országgyűlés 2005. november 29-én fogadott el.

és megújításáról, sőt egyáltalán a tudományos kutatás fogalmáról ismét éles vita bontakozott ki a tudományos és politikai közéletben, amelyekben ismét felbukkantak a rendszerváltás időszakából ismert kritikák és a kutatóintézet-hálózat szükségességét megkérdőjelező hangok.⁶⁹

A 2005. májusi közgyűlés jóváhagyását adta ahhoz, hogy az MTA elnöke bizottságot küldjön ki a törvénymódosítás előkészítésére,⁷⁰ de az érdemi munka nem kezdődhetett el a stratégiai koncepció kidolgozása és a kormányzati együttműködés nélkül. Pedig a bő egy évtizede hatályban lévő törvény, alapszabály és ügyrend hármas szabályzatsorozat ekkorra már alig volt alkalmas a megfelelő intézményi működés garantálására, és sem a költségvetési törvénnyel, sem az államháztartási törvénnyel nem állt összhangban, ahogy ezt az Állami Számvevőszék szóvá is tette.⁷¹ Az átfogó törvénymódosítás lassú folyamatát néhány esetben már nem lehetett kivárni, és a parlament 2005-től fogva néhány esetben – meglepő gyorsasággal – megszavazta az akadémiai törvény kisebb kiegészítéseit, változtatásait. Az első, 2005. évi módosítás az elnököt, a főtitkárt

69 Az MTA elnöke a 2005. évi közgyűlési beszédében az Akadémia alapelvei és megvalósítandó célkitűzései között sorolta fel: „az akadémiai intézethálózat védelme a rapid, politikai vagy személyi érdekű törekvésekkel szemben, a szükséges korszerűsítés akadémiai keretek közötti megvalósítása”. Vizi E. *Szilveszter elnöki beszámolója az MTA tisztújító közgyűlésén*, [Magyar Tudomány, 2005/6, 764](#). E megjegyzés háttérében elsősorban két 2005-ben elhangzott kritika állt. Kóka János gazdasági miniszter egy egyetemi fórumon azt nyilatkozta például: „Az MTA-nak azon területeit, amelyek nem szolgálják közvetlenül a versenyképességet, a földdel kell egyenlővé tenni, mert csak porosodó iratokat gyártanak.” Boda Miklós, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal elnöke pedig aggályosnak nevezte azt az alkotmányban rögzített jogot, hogy a tudomány kérdéseiben egyedül a tudomány művelőinek van joguk nyilatkozni. Az Akadémiáról a nagy nyilvánosság előtt elhangzott vagy leírt, sokszor téves állításokat tartalmazó megnyilatkozások miatt a *Magyar Tudomány* 2006. júliusi száma külön blokkot szentelt e témakörnek, közölve többek között az MTA rendkívüli elnökségi ülésének állásfoglalását, vagy számos akadémikus nyílt levelét Kóka János miniszter számára. [Magyar Tudomány, 2006/7, 879–892](#).

70 A Magyar Tudományos Akadémia 2005. május 23-i közgyűlésének határozatai, [Akadémiai Értesítő, 2005/7, 70](#).

71 Az Állami Számvevőszék jelenésében egyértelműen kimondta: „Az MTA jelenlegi irányítási és döntési mechanizmusa lassú és nehézkes. A felgyorsult folyamatokkal, a kihívásokkal nem képes lépést tartani. A testületi szervezetek alapszabályban rögzített működési rendje nem segíti a feladatok operatív, hatékony végrehajtását.” *A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének állásfoglalásai a 2006. február 28-án megtartott üléséről*. 8. Egyebek, [Akadémiai Értesítő, 2006/4, 54](#).

és a főtitkárhelyettest mentesítette az alól a rendelkezés alól, hogy a közszolgálati jogviszony megszűnik a 65. életév betöltésével.⁷²

Jóllehet már a 2005. évi közgyűlésen az újabb tudománypolitikai kihívásokhoz való igazodást ígérte az Akadémia elnöke, a megújulás határozott szükségességét a 2006. évi májusi közgyűlésen hirdette meg. Vizi E. Szilveszter beszédében részletesen bemutatta a tudománypolitikában érvényre jutó új kihívásokat és feltételeket. Kiemelte, hogy a hagyományos akadémiai környezettől jelentősen eltérő feltételrendszer kialakulása várható a kutatás-fejlesztés területén, ennek keretében valamennyi közpénzből fenntartott területnek igazolnia kell hatékony működését a forráselosztás döntéshozói számára. A kormányzatnak a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézményi képviselete megváltozik, és az alapkutatás fontosságát kevésbé becsülő, az Akadémia hagyományos értékeire kevésbé fogékony közeg lesz a meghatározó. Kutatási forrásbővülés csak a Nemzeti Stratégiai Referenciakerettől (Új Magyarország Fejlesztési Terv) lesz várható, és kizárólag az európai uniós eljárási rend szerint lehet majd támogatásokhoz jutni. Ha a magyar tudományt a világ élvonalában szeretnék tudni a köztestület, és az a cél, hogy a tudomány a magyar gazdaság versenyképességének motorja legyen, akkor reformokra van szükség, amelyeknek meg kell teremteniük az intézethálózat működőképességének és szakmai súlyának fenntartását. Nem hagyott kétséget a megújítás szükségessége felől: ha az MTA a maga erejéből nem reformálja meg önmagát, akkor kívülről jövő intézkedéseket lesz kénytelen elviselni annak minden szervezeti és pénzügyi

72 A köztisztviselők jogállásáról szóló XXIII. törvény (Ktv.) 2005. február 1-től úgy rendelkezett, hogy a közszolgálati jogviszony megszűnik a 65. életév betöltésével (Ktv. 15. § f) pont). Vizi E. Szilveszter közgyűlési beszámolója szerint eredetileg a minősített kutatókat szerették volna mentesíteni a korhatár alól, nem csak az MTA három felsővezetőjét: „A törvény elfogadása kapcsán az Országgyűlés a költségvetéshez kapcsolódóan több más kérdés szabályozásáról egyidejűleg döntött. A törvényjavaslat benyújtása idején, közvetlenül a szavazást megelőzően jutott a tudomásunkra, hogy a kormánypártok előterjesztésében javaslat készült, amely szerint minden területen be kívánják vezetni a 65 éves korhatárt, mint a munkaviszony felső határát. Az utolsó pillanatban, a szavazás előtti napon zajlott lobbizásunk, illetve a sajtóban, és a televízióban megjelent nyilatkozataink eredményeként sikerült az akadémikusokat illetve a tudományok doktorait kivenni a költségvetési törvény már Parlament elé terjesztett tervezetének hatálya alól. (Eredeti javaslatunkban még a PhD-sek is szerepeltek.)” Vizi E. Szilveszter, *Elnöki beszámoló az MTA tisztújító közgyűlésén*, [Magyar Tudomány, 2005/6, 755.](#)

következményeivel együtt, és ez az Akadémia autonómiájának végét is jelentheti.⁷³

Az újabb megújítási munkát a rendszerváltás időszakában elkezdődött reformfolyamat harmadik szakaszának tekintették (az első a 1990-es évek elején a demokratizálódás, a következő az évtized második felében végrehajtott intézeti konszolidáció volt), amelynek középpontjában az akadémiai kutatóhálózat fejlesztése és a tudományos köztestület működésének hatékonysága állt. A munka egyik alappilléreként az elnök az akadémiai törvény módosításának kezdeményezését és az alapszabály átdolgozásának előkészítését jelölte meg. 2006 februárjában Vékás Lajos akadémikus vezetésével elnökségi bizottság alakult, amely azt a mandátumot kapta a májusi közgyűléstől, hogy az október végén tartandó rendkívüli közgyűlésen tegyen javaslatot a módosított alapszabályra.⁷⁴ Az elnöki beszédben felvázolt megújulást reformbizottság koordinálta, amely az Akadémia elnökének stratégiai tanácsadó testületként működött, és az volt a feladata, hogy az MTA teljes tevékenységére (a tudományos testületi rendszerre, az MTA kutatóhálózatára, a finanszírozásra és vagyongazdálkodásra, valamint a Titkárság szervezetére) kiterjedően dolgozzon ki javaslatokat. A megújulási elképzelések első változatát kihelyezett elnökségi ülés tárgyalta Miskolcon 2006. június 27-én. A Pléh Csaba főtitkárhelyettes által irányított reformbizottság az Akadémia megújulásának minden lehetséges kérdésköréről széleskörű konzultációt folytatott, és ez alapján 2006. szeptember 1-jére elkészítette javaslatát. A vélemények figyelembevételével folyamatosan módosuló reformanyagot a különböző testületek, így a tudományos osztályok, az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa, és az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa is megvitaták.⁷⁵

A 2006. október 30-án megtartott rendkívüli közgyűlés támogatta a reformbizottság előterjesztését,⁷⁶ és felhatalmazta az MTA vezetését a koncepció és az arra épülő cselekvési terv véglegesítésére. Ennek betervezésére a 2007. májusi közgyűlést tűzte ki. A közgyűlés

73 Vizi E. Szilveszter, *Új értékek teremtése, régiak megtartása: az átalakuló Akadémia*, [Magyar Tudomány, 2006/6, 766–772](#)

74 *A Magyar Tudományos Akadémia a 2006. május 8–9-i közgyűlésének határozatai*, 12., [Akadémiai Értesítő, 2006/6, 70.](#)

75 *Előterjesztés a Magyar Tudományos Akadémia 2006. október 30-ai rendkívüli közgyűlése részére az MTA reformjának folytatásáról*, kézirat.

76 A reformvita hátterét és főbb tanulságait részletes és informatív tanulmányban mutatta be a reformbizottság három tagja. PLÉH Csaba, FÁBRI György, RADÁCSI László, *Az átalakuló akadémia: háttér és távlatok az MTA reformfolyamatában*, [Magyar Tudomány, 2006/12, 1510–1535.](#)

felkérte az MTA főtítkárát, hogy dolgozza ki a hatáskörébe tartozó reformfeladatokat.⁷⁷ A még képlékeny reformanyagok miatt az Alapszabálmódosító Bizottság anyaga sem lehetett végleges, és újabb alapszabálytervezet kidolgozásáról határozott a közgyűlés.⁷⁸

A törvénymódosítás minisztériumi előkészítése egyelőre nem haladt előre, az MTA elnökének továbbra sem volt jogi eszköze arra, hogy érdemben változtasson az Akadémia működési rendjén, és hogy a reformcélokhoz igazodó konkrét intézkedéseket kijelölhesse és megvalósíthassa. Az elnök a 2007. évi rendes közgyűlésen ismét csak azt hangsúlyozhatta, hogy az Akadémia kezdeményezi a döntéshozóknál az akadémiai törvény és a kapcsolódó törvények módosítását a megújítási folyamat elindulása érdekében, és hogy az MTA vezetése csak a tudományos osztályok által megtárgyalt és a közgyűlés által jóváhagyott tervezetet fogja támogatni a törvényelőkészítés egyeztetései során.⁷⁹

77 A főtítkár egyetértésével a Vezetői Kollégium 2006. november 30-án hat tematikus reform-munkabizottságot hozott létre az alelnökök irányításával az intézethálózat reformjának fő témakörei szerint: 1) Új intézeti irányítás modell, 2) Az intézetek hálózati együttműködései, 3) Az intézeti munka teljesítménye, 4) Szellemi tulajdon, spin-off, 5) Tudóstámogatás, kutatói bérezés, 6) Az Akadémia és az egyetemek kapcsolata. *A reform-munkabizottságok anyagai az Elnökség 2007. február 20-i ülésére*, 2007. február, kézirat. A munkabizottságok által készített anyagok végül nem kerültek a közgyűlés elé.

78 A határozat így szól: „3. A rendkívüli közgyűlés megvitatta az Akadémia reformjáról szóló előterjesztést. A vita alapján az alábbi határozatokat hozta: 3.1. Első olvasatban támogatja az MTA reformjáról szóló előterjesztést és az annak mellékletében felvázolt elveket. A vitában elhangzottak figyelembe vételével felhatalmazza az Akadémia vezetését a koncepciónak és az arra épülő cselekvési tervnek a véglegesítésére a 2007. évi közgyűlés által történő jóváhagyás céljából. [...] 3.2. Felkéri az Alapszabálmódosító Bizottságot a reformfolyamatban történő részvételre és a 3.1. pontnak megfelelően elkészülő javaslat alapján új alapszabálytervezet kidolgozására, valamint arra is, hogy – amennyiben szükség van rá – mutasson rá, milyen módosítások lennének szükségesek a törvényi feltételekben. 3.3. Felkéri az MTA főtítkárát a saját hatáskörébe tartozó reformfeladatok végrehajtására és azok ütemtervének elkészítésére” *Az MTA 2006. október 30-i rendkívüli közgyűlésén elfogadott határozat szövege*, [Magyar Tudomány, 2006/12, 1509.](#)

79 A reform harmadik szakaszának folyamatáról, helyzetértékeléséről, elért eredményeiről és további céljairól a közgyűlés határozatot fogadott el. GIMES Júlia, *Beszámoló az MTA 2007. évi rendes közgyűléséről*, *Az MTA 177. Közgyűlésének határozata az Akadémia reformjának III. szakaszáról*, [Magyar Tudomány, 2007/6, 820–827.](#)

Bár az átfogó törvénymódosítás még váratott magára, 2007-ben a parlament lényeges kérdésben módosította az akadémiai törvényt.⁸⁰ Az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. törvény átalakította az MTA vagyoni helyzetét, megszüntette a kétféle vagyon megkülönböztetését: eltörölte a törzsvagyon kifejezést, ennek helyébe a vagyon szó lépett, és ami a legfontosabb, az Akadémiára bízott állami tulajdonú ingatlanok, tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tulajdonjoga szintén a Magyar Tudományos Akadémiára szállt. Az akadémiai kutatóintézetek néhány kivételtől eltekintve állami tulajdonú ingatlanokban voltak elhelyezve, és e törvény rendelkezése értelmében ezt az ingatlanvagyon megkapta az MTA, ami kétség kívül rendkívüli vagyongyarapodást jelentett.⁸¹ Ez a rendelkezés megadta a korszerű vagyongazdálkodás megerősítésének jogi alapját az Akadémia számára.

2007-ben lendületet vett a jogalkotási folyamat: az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium elkészítette az akadémiai törvény új tervezetét, amelyet az Oktatási és Kulturális Minisztérium is elfogadott. Az Akadémia 2008 februárjában 22 tagú bizottságot hozott létre a törvénytervezet véleményezésére. De a törvénytervezet mégsem került tavasszal a parlament elé, egy januári kormánydöntés őszre halasztotta betervezését.⁸² A következő, 2008. évi rendes közgyűlésen a leköszönő elnök beszédében csak röviden tért ki a törvénymódosításra: „Az akadémiai törvény a mi hibánkból nem ment át. Az igazságügyi miniszter kodifikáltatta, az oktatási miniszter elfogadta, visszaküldte nekünk, hogy vitatkozzunk róla, hogy egyetértünk-e azzal, amit ők elfogadtak, vagy nem. Mi nem értettünk egyet azzal, amit ők elfogadtak.”⁸³ A kodifikációs feladat elvégzése ezzel az Akadémia 2008. májusi közgyűlésén megválasztott vezetőire hárult.

80 2006-ban háromszor is módosították a törvényt, két esetben a főtitkár és a főtitkárhelyettes jogállásával kapcsolatban, majd a közgyűlési szavazás pontosítása miatt. 2007 nyarán pedig technikai változtatást fogadott el az országgyűlés: kivették az akadémiai törvény szövegéből azokat a pontokat, amelyek már elmúlt dátumhoz kapcsolódtak.

81 Az akadémiai kutatóintézet-hálózatot ért ismételt támadások miatt ez a törvény megnyugvással töltötte el az MTA vezetését. Úgy tűnt, az intézeti ingatlanvagyon Akadémiához kerülése garanciát jelent arra, hogy az intézeteket ne lehessen elmozdítani az MTA-tól. „Ezzel sikerült, remélem, örökre, attól a veszélytől megmenekülni, hogy fejünk felől eladhatják intézeteinket. Ez jelentősen stabilizálta az intézethálózatot, és tovább csökkentette az Akadémia kormánytól való függőségét.” Vizi E. Szilveszter, *Hat év az Igaz és a Szép palotájában*, [Magyar Tudomány 2008/6, 742–749](#).

82 *A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének állásfoglalásai a 2008. február 26-án megtartott üléséről*. 3. Tájékoztató az Akadémiai Törvény tervezete véleményezési folyamatának állásáról, [Akadémiai Értesítő, 2008/6, 127](#).

83 *Beszámoló a Magyar Tudományos Akadémia 178. évi közgyűléséről*, 2008. május 5–6., [Magyar Tudomány, 2008/6, 741](#).

A 2008. július 15-én megtartott elnökségi ülés már egy olyan újabb törvényszöveget tárgyalt, amely tartalmazta a tudományos osztályok, az akadémikusok és doktorképviselők által tett kiegészítéseket és módosításokat, valamint az intézetek igazgatóinak és a Titkárság főosztályvezetőinek javaslatait. Az új elnök, Pálinkás József a munkamenet felgyorsítása érdekében az új szövegváltozat elfogadásával párhuzamosan felhatalmazást kért és kapott az osztályoktól arra is, hogy közgyűlés összehívása nélkül küldhesse el a törvényjavaslatot a kormánynak, illetve a kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszternek. A politikai egyeztetések is lendületet vettek. A nyár folyamán az elnök megtárgyalta a törvényjavaslat főbb elemeit a kormány tagjaival, és tájékoztatta a parlamenti pártok képviselőit is.⁸⁴ A szeptember végi elnöki ülésre Molnár Károly tárca nélküli miniszter is ellátogatott, és ismertette a törvény elfogadásának ütemezését: a szakértői és tárcaközi egyeztetést követően a kormány, majd az Országgyűlés 2009 első hónapjaiban tárgyalja a törvényjavaslatot.⁸⁵

Miután a parlament Oktatási és Tudományos Bizottsága, majd Gazdasági és Informatikai Bizottsága, valamint a frakciók vezérszónokai általános vitára alkalmasnak találták a törvénytervezetet, néhány technikai módosítás megtétele után (mint például 2008 decemberében megszavazott, a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló CV. törvény MTA-ra vonatkozó rendelkezéseinek beépítése) elfogadásra javasolták az országgyűlésnek.⁸⁶ Az országgyűlés Molnár Károly miniszter előterjesztésében tárgyalta a javaslatot, és 2009. március 30-án 363 igen szavazattal 0 nem és 0 tartózkodás mellett, azaz egyhangúlag elfogadta a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi törvény módosításáról szóló 2009. évi XX. törvényt,⁸⁷ amely néhány nap múlva, április 6-án hatályba is lépett.

Az MTA elnöke 2009 januárjában ismét napirendre vette az alapszabály és ügyrend módosításának előkészítését annak érdekében, hogy a májusi közgyűlés már szavazhasson az átdolgozott szabályzatokról. Alapszabály-előkészítő bizottságot állított fel

84 A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének állásfoglalásai a 2008. július 15-én megtartott üléséről. I. Az akadémiai törvény előkészítése, [Akadémiai Értesítő, 2008/9, 161–162.](#)

85 A Magyar Tudományos Akadémia elnökségének állásfoglalásai a 2008. szeptember 30-án megtartott üléséről. I. Tájékoztató az akadémiai törvényről, [Akadémiai Értesítő, 2008/11, 176–177.](#)

86 Emlékeztető a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének 2009. február 24-i üléséről. I. Tájékoztató a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló XL. törvény módosításának országgyűlési vitájáról, iktatószám: E-100/1/2009, kézirat.

87 Közgyűlés. Elnöki expozé, [Magyar Tudomány, 2009/6, 732–739.](#)

Harmathy Attila akadémikus vezetésével, amelybe valamennyi tudományos osztály egy-egy fővel képviseltette magát, és az osztályok javaslatai mellett a módosításról kikérte az intézetigazgatók, valamint a Titkárság főosztályvezetőinek véleményét is. Az Akadémia működésére és irányítására vonatkozó elvi kérdések megvitatása után a javaslatok alapján elkészült az alapszabály és az ügyrend azon szövegváltozata, amely alkalmas volt arra, hogy márciusban az osztályok megvitatásák, majd a még szükséges átdolgozást követően létrejött szabályzattervezet került a közgyűlés elé.⁸⁸ A közgyűlés 2009. május 5-én tartott munkaulésén tárgyalta a két szabályzatot, és az elhangzott módosításokkal együtt a 6/2009. (V. 5.) számú határozattal elfogadta.⁸⁹ Az általános szabálymódosítási munka részeként a közgyűlésen a Doktori Szabályzat módosítására is sor került.⁹⁰

Az 1994. évi XL. törvény hatályba lépése óta csaknem másfél évtized telt el. A tudomány szerepének megítélése, a tudományos eredmények hasznosíthatóságával szemben támasztott elvárások határozott változáson mentek keresztül, jelentősen átalakult a jogi környezet is, és a több éve elindított akadémiai reformfolyamat mindenképpen szükségessé tette a törvény felülvizsgálatát. A reformelőkészítés egy korai szakaszában még úgy tűnt, hogy a változtatások az Akadémia alapszabályának módosításával is keresztülvihetőek, később viszont már indokolt lehetett volna akár új törvény megalkotása is. Hosszas megfontolások után végül az az álláspont jutott érvényre, hogy a tervezett változtatások az 1994-es törvény keretei között is megvalósíthatók, mert a törvény alapelveinek jelentős részén nem volt szükséges változtatni, és az újabb jogi szabályozást módosítással oldották meg a törvényalkotók. A módosítás azonban jelentős lett, szinte valamennyi paragrafust érintette, és a törvény új struktúrárt kapott. A korábbi nyolc tematikus rész tizenötre emelkedett úgy, hogy több, korábban az alapszabályban szabályozott téma is törvényi szintre került, az új szerkezet miatt pedig a módosított törvényszöveg paragrafusai eltolódtak a régi akadémiai törvény paragrafusaihoz képest.

A módosítás alapelvei voltak, hogy jogszabály egyértelműen határozza meg az Akadémiának a legfőbb állami szervekkel, így az országgyűléssel és a kormánnyal való kapcsolatát, épüljenek be a törvénybe az Akadémia

88 Emlékeztető..., ld. 86. jegyzet.

89 A Magyar Tudományos Akadémia 179. közgyűlése által elfogadott határozatok, VI. A Magyar Tudományos Akadémia alapszabálya és ügyrendje egységes szerkezetben, 6/2009. (V. 5.) számú közgyűlési határozat, [Akadémiai Értesítő, 2009/5, 157.](#)

90 KOZÁRI, 45. jegyzetben i. m.

feladatrendszerére (közfadataira, felelősségére, kötelezettségeire és jogosítványaira) vonatkozó részletes előírások, beleértve az állami költségvetésre és az akadémiai vagyona vonatkozó szabályozást is. A változtatások egyben lehetőséget biztosítottak arra, hogy – országgyűlési és számvevőszéki „felügyelet” mellett – az Akadémia rugalmasan alakíthassa saját alapszabályát, működési rendjét és gazdálkodását, követve a külső feltételekben és a tudományos kutatásokkal kapcsolatos igényekben megjelenő változásokat.⁹¹

Az 1994-ben hatályba lépett akadémiai törvény 2009-ben elfogadott módosításának fontosabb elemei a törvény tematikáját követve az alábbiak.

Az MTA jogállása

Az MTA mint köztestület önkormányzati elven való működése változatlan maradt, de a törvénymódosítás hangsúlyozta, hogy közfadatai országos hatókörűek.

Az eredeti törvény szerint is ki kellett kérni az Akadémia véleményét a köztestület, a hazai tudományos kutatások és az akadémiai kutatóhelyek szakmai tevékenységét közvetlenül érintő jogszabályok előkészítésekor. Itt természetesen nem akadémiai kiváltságról van szó, hanem általános igényről, mivel az Akadémia sajátos intézmény (nem államigazgatási, nem érdekképviselői szerv, nem helyi önkormányzat stb.), külön is meg kellett említeni ezt a jogosítványt. Az új törvényszöveg jobban lehatárolja ezt a feladatot: a köztestület és az akadémiai kutatóhálózat működési feltételeit közvetlenül érintő jogszabályok, programok vagy intézkedések esetében is kötelező a véleménykérés.⁹²

Új elem, és szintén az intézethálózat akadémiai státuszát kívánta erősíteni, hogy a törvény már a jogállás meghatározásakor rögzítette, hogy az Akadémia közfinanszírozású kutatóhálózatot és egyéb intézményeket működtet, felettük irányítási jogot gyakorol, valamint gazdasági társaságokat létesíthet tulajdonosi jogokkal (2. § (1)), azaz az Akadémia valódi tulajdonosként működtetheti hálózatát és vagyonát.

91 A 2009. évi XX. törvény indokolása a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosításáról, <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/4/id/A0900020.TVI/>

92 Ez a törvényi rendelkezés arra lett volna hivatott, hogy csak az Akadémia véleményének figyelembe vételével lehessen intézkedni a kutatóhálózatról és a tudományos kutatásokról, törvényi biztosíték lett volna, hogy ne lehessen róla nélküle dönteni. Ahogy az intézethálózat leválasztásáról szóló 2018-as és 2019-es rendelkezések mutatták, ez mégsem jelentett védelmet.

Az Akadémia feladatairól

A 2009-ben módosított törvény az Akadémia feladatairól közfeladatként szól, hangsúlyozva, hogy az intézmény közérdekű, a társadalom javára szolgáló feladatokat végez. A korábbi törvényszövegnél konkrétabb és részletesebb lett a feladatmegjelölés. A témakör hangsúlyosságát mutatja az is, hogy az alapszabály és az ügyrend szintén pontosan szabályozza a feladatok végrehajtásának módját.

A közfeladatok egyaránt tartalmazzák a tudomány általános fejlődéséből adódó feladatokat és a kormányzati tudománypolitikai célok megvalósításának elősegítését – közvetetten hozzájárulhatnak a magyar gazdaság versenyképességének növeléséhez, a lakosság életszínvonalának és életminőségének javításához stb. –, továbbá biztosítják az Akadémia részvételét a tudományos minősítés magasabb szintjein és a kutatói utánpótlás képzésében. A közfeladatok részletesebb meghatározása hozzájárult a költségvetési támogatás célzott felhasználhatóságához, így jobban érvényesülhetett az eredményelvű finanszírozás kívánalma.

Az 1994-ben elfogadott törvényben meghatározott tizenegy feladat közül kettő (a magyar tudomány képviselte a hazai közéletben és a nemzetközi tudományos fórumokon, kapcsolatot tart a tudományos társaságokkal)⁹³ nem került be a módosított szövegváltozatba, amely viszont számos új feladatot tartalmaz új logikai rendben: az országos feladatok felől kezdti a felsorolást az Akadémia belső ügyei felé haladva. Ilyen új elem a szakmai vélemény kinyilvánítása az országgyűlés vagy a kormány kérésére az Akadémia kompetenciájába tartozó kérdésekben, a magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének segítése, kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása, a tudományos utánpótlás segítése ösztöndíjrendszer fenntartásával.⁹⁴

Változatlan maradt az MTA kétévenként beszámolási kötelezettsége az országgyűlés számára az Akadémia munkájáról és a magyar tudomány általános helyzetéről. A beszámoló elfogadásának rendje azonban változott, a közgyűlésnek csak a beszámoló koncepcióját kellett

93 A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény közlönyváltozata, 3. § (1) d) pont és 3. § (2) c) pont.

94 A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 2009. évi módosítása, 3. § (1) e), f), i) és m) pontok.

tárgyalnia és elfogadnia,⁹⁵ a teljes beszámoló elfogadásának felelőssége az elnökségé lett.⁹⁶ A kormány évenkénti tájékoztatásával összefüggő rendelkezés viszont kibővült: az Akadémia munkája mellett a magyar társadalom és gazdaság fellendítése érdekében elért eredményekről is számot kellett adni.

A köztestület

A köztestület törvényi szintű meghatározása, valamint a nem akadémikus köztestületi tagok definiálása új elem.⁹⁷ Az új szabályozás emeli a rangját a köztestületi tagságnak, de nagyobb elvárásokat is támaszt a tagokkal szemben, elvárja az aktív közreműködést a bizottságok munkájában.

Korábban az alapszabály 16–19. § rendelkezett a köztestületi tagság keletkezéséről, megszűnéséről és felfüggesztéséről. A köztestületi tagság létesítéséhez elegendő volt a tudományos fokozattal rendelkező és tudományos tevékenységet folytató kutató önként tett jelentkező nyilatkozata az illetékes tudományos osztály megjelölésével. A törvénymódosítás szigorít a köztestületi tagság létesítésének feltételein, és az illetékes tudományos osztály javaslatához köti, hogy a jelentkezőt felvegyék a központi köztestületi listára. Az ügyrend személyes adatok megadását és a publikációs lista adatbázisban történő rögzítését is előírja.

A törvénymódosítás megteremti a külső köztestületi tagság kategóriáját a magát magyarnak valló, nem vagy nemcsak magyar állampolgárságú tudományos kutatók számára.

Az akadémikusok

Az Akadémia levelező és rendes tagjainak számát az 1994-ben hatályba lépő törvény csak a 70 évesnél fiatalabbak esetében korlátozta 200 főre. A 2009. évi módosítás újabb létszámhatárt húz: a hazai akadémikusok összlétszáma nem haladhatja meg a 365 főt.

95 A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 2009. évi módosítása, 9. § (2) c) pont.

96 A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya (elfogadta az MTA 1994. október 27-i rendkívüli közgyűlése), 41. § (2) a) pont.

97 A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 2009. évi módosítása, 5. § és 7. §.

Az MTA doktorai

Az 1994-ben hatályba lépő törvény az MTA doktorairól, illetve az MTA doktora cím adományozásáról az *Átmeneti, vegyes és záró rendelkezések* fejezetben foglalkozott. A törvénynek rendelkeznie kellett a korábbi tudományos fokozatok (kandidátus, a tudomány doktora) kivezetéséről, az új tudományos cím definiálásáról, valamint az Akadémiai Doktori Tanács megalakulásáról.

A magas szintű tudományos teljesítmény Magyarországon elfogadott értékelése az MTA doktora cím odaítélése, amely világos és szigorú szabályok szerint történik. A módosított törvény egyértelműen megfogalmazza, hogy az MTA doktora címmel rendelkezők a tudományos teljesítményük és köztestületi munkájuk alapján tiszteletdíjat kaphatnak. A módosítás lényeges eleme, hogy az MTA összes doktora tiszteletdíjának teljes éves összegét az akadémikusok teljes létszámára számított tiszteletdíja éves összegének 1,8-szorosában maximálja. Mivel az akadémikusok létszáma legfeljebb 365 fő lehet, ez a módosítás teljesítette azt a régóta megkívánt költségvetési követelményt, hogy a doktorok tiszteletdíjának teljes összege tervezhető és korlátozott legyen.

A közgyűlés

A közgyűlés meghatározása és összetétele (a hazai akadémikusok és maximum 200 fő nem akadémikus közgyűlési képviselő) változatlan maradt, a testület feladatait azonban átrendezte és kiegészítette a módosított törvénytörvény szöveg. Első helyre került az Akadémia szervezeti és működési rendjéről szóló szabályzat, az Alapszabály elfogadása, rögtön utána következett a vagyongazdálkodással kapcsolatos rendelkezés, amely jelzi, hogy e témakör súlya jelentősen megnövekedett. Kibővült a közgyűlés által létesített testületek listája.

Lényeges változás, hogy nemcsak a közgyűlés, hanem az osztályok munkájában is azonos jogok illetik meg a közgyűlés minden tagját, azaz a hazai akadémikusokat és a közgyűlési képviselőket két kivétellel: a hazai akadémikusok megválasztása és az MTA doktora címmel kapcsolatos eljárás.

A tudományos osztályok

Az 1994-ben hatályba lépő akadémiai törvény a tudományos osztályokat csak az Akadémia feladatainak felsorolásában említi,⁹⁸ az osztályok felsorolását, működésük és feladataik rendjét egyébként az alapszabály és az ügyrend tartalmazza. A 2009. évi törvenymódosítás során az osztályok definíciója és általános feladatmeghatározása törvényi szintre emelkedett, ezzel szerepük hangsúlyosabbá vált.

Az Elnökség és a Vezetői Kollégium

Az akadémiai törvény a módosítást megelőzően az elnökséget csupán az elnök tanácsadó testületeként határozta meg, s ennek megfelelően az elnökség leírása az elnök jogkörének leírása után következett.⁹⁹ A törvenymódosítással viszont az elnökség döntéshozó testület lett, tagösszetételét alapszabályi szint helyett a törvény határozza meg.¹⁰⁰ Az új helyzetben az elnökség szerepe, felelőssége és munkaterhelése megnövekedett. Az új szabályozás e testületnek rendelt minden olyan köztisztviselési feladatot, amelyben a közgyűlés közreműködésének feltételezése irreális lett volna, illetve nem tartozott kizárólagosan a közgyűlés hatáskörébe. „Az elnökség kizárólagos, át nem ruházható hatáskörébe tartozik minden olyan döntés és eljárás, amelyet jogszabály vagy az alapszabály nem utal más szerv (személy) hatáskörébe.” Az osztályelnökök, akik hivatalból az elnökség tagjai, a törvenymódosítással a döntéshozatal részeseivé váltak.

A Vezetői Kollégium a törvenymódosítás előtt csak az alapszabályban szerepelt, feladata „a vezetés egységének és a mindennapos teendők összehangolt elvégzésének biztosítása”¹⁰¹ volt, ami a jogkörét valójában homályban hagyta. A testület munkájában az Akadémia választott vezetőin kívül három felkért tag is részt vett. A törvenymódosítás csak választott tagokkal töltötte fel a Vezetői Kollégiumot, tagjainak számát pedig kilencről tízre emelte. A testületnek a törvény értelmében

98 Az Akadémia „a tudományosságok követelmények hatékonyabb érvényesítése érdekében [...] tudományos osztályokat és tudományos bizottságokat szervez”, A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény közlönnyváltozata, 3. § (2) b) pont.

99 A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény közlönnyváltozata, 17. §.

100 A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 2009. évi módosítása, 11. § (1).

101 A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya (elfogadta az MTA 1994. október 27-i rendkívüli közgyűlése), 53. § (1).

elvileg döntésvégrehajtó szerepe volt,¹⁰² a gyakorlatban azonban inkább az MTA vezetőinek konzultatív, tanácsadó és döntéselőkészítő testületeként működött.

Vezetői hatáskörök

A módosított törvény lényegesen megváltoztatta az Akadémia választott vezetőire vonatkozó rendelkezéseket: megszüntette a kettős irányítást, az elnök és a főtitkár közötti sajátos hatalommegosztást, és törvényi szintre emelte az MTA választott vezetőinek feladatkörét. Feloldotta a törvény és az alapszabály közötti ellentmondást a vezetői megbízás időtartamát illetően: az 1994-ben hatályba lépett törvény legfeljebb öt évre tette lehetővé az elnök és a főtitkár megválasztását, és csak az alapszabály korlátozta a megbízatás idejét három évre. Az új törvényszöveg értelmében valamennyi választott vezető három évre kapja megbízatását, és ugyanaz a személy azonos tisztségre legfeljebb kétszer választható.

A választott vezetők közül az MTA folyamatos működését biztosító három vezető tisztségviselő az elnök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes. A Magyar Tudományos Akadémia első számú vezetője a törvénymódosítással egyértelműen az elnök lett, a korábban az elnök és a főtitkár között megosztott feladatkörök és jogosultságok jelentős része az elnök kezébe mentek át. A törvénymódosítás hatályba lépésétől fogva az elnök irányítja az Akadémia tevékenységét, ő képviseli az Akadémiát, ő az Akadémiának mint költségvetési fejezetnek a fejezetgazdája és vagyon tekintetében is ő gyakorolja az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat. A törvény új tanácsadó testületet is rendelt az elnök munkájának segítéséhez, a Stratégiai Tanácsadó Testületet, amelynek hat tagja a három nagy tudományterület, az ipar, a kutatás-fejlesztés és a pénzügyi szektor hazai vagy külföldi prominens képviselője.¹⁰³

A főtitkár az MTA második vezetője, az elnök általános helyettese lett.¹⁰⁴ Továbbra is betöltötte az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának elnöki

102 „A Vezető Kollégium feladata a közgyűlés és az elnökség által megfogalmazott döntések végrehajtása.” A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 2009. évi módosítása, 12. § (3).

103 A Stratégiai Tanácsadó Testület tagösszetételét és a kinevezésükre vonatkozó szabályokat az alapszabály határozza meg, 43. § (14)–(15).

104 A törvénymódosításig az elnököt az általános hatáskörű alelnök helyettesítette. *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya* (elfogadta az MTA 1994. október 27-i rendkívüli közgyűlése), 43. § (2) bekezdés.

pozícióját, és ellátta az MTA Titkarság vezetői tisztét, de tevékenységét a törvény az elnök iránymutatásának keretei közé rendelte.

A főtitkárhelyettes szerepe egyértelműen megerősödött. A módosított törvény az elnök és főtitkár mellett a főtitkárhelyettes jogállását is rögzítette, javadalmazását is államigazgatási kategóriához kötötte (helyettes szakállamtitkár). Az 1994-ben elfogadott alapszabály még megengedte több főtitkárhelyettes megválasztását¹⁰⁵ a korábbi gyakorlat alapján, de ezzel a lehetőséggel nem élt az Akadémia 1994 óta. A 2009. évi törvénymódosítás megszüntette ezt a lehetőséget.

Az akadémiai kutatóhálózat

A törvénymódosítás elvetette a kutatóhely szóhasználatot, helyére a kutatóhálózat fogalma került. E kutatóhálózatba tartoznak a kutatóintézetek, a több intézetet magukban foglaló kutatóközpontok és az egyetemeken vagy közgyűjteményekben létesített akadémiai támogatott kutatócsoportok. Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa új néven, Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa (röviden AKT) néven működött tovább (habár ellentmondás, hogy nemcsak a kutatóintézetek tartoztak a testület hatókörébe).

A törvénymódosítással az AKT is megújult: a testület taglétszámát felére csökkentették azzal a szándékkal, hogy hatékonyabban működhessen. Az 1994-től hatályos akadémiai törvény azért szabta 30 tagúra a testületet, hogy biztosított legyen benne mind az osztályok, mint a kutatóközösségképviselete. Az újjáalakított testületben az osztályok egy-egy tagot delegáltak a kutatóhálózati köztestületi tagok közül (kivéve az igazgatókat), akiket a közgyűlés, tehát a kutatóközösség széles képviselete szavazott meg AKT-taggá. A kormány is delegálhatott három tagot tanácskozási joggal a fejlesztéssel, innovációval és gazdaságfejlesztéssel foglalkozó minisztériumok vezető munkatársai közül, rajtuk keresztül az Akadémia közvetlen ráhatást engedett a kutatóhálózat irányítására. A kutatóhálózat irányításának szakszerűségét garantálta az AKT három tudományterületi szakbizottsága.¹⁰⁶ A szakbizottságok feladatainak és tagválasztásának szabályozása törvényi szintről az alapszabály szintjére került.

¹⁰⁵ A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya (elfogadta az MTA 1994. október 27-i rendkívüli közgyűlése), 54. §

¹⁰⁶ Az 1994-ben hatályba lépett törvényben e tudományterületi testületek kuratórium néven szerepeltek. Csak a megnevezésük változott, de feladatkörük tekintetében nem történt változás.

Az akadémiai kutatóintézetek mellett a módosított törvény bevezette a kutatóközpont fogalmát, amely részint a fennálló viszonyokat rögzítette a törvényben,¹⁰⁷ részint lehetőséget teremtett kutatóközpont létrehozására.¹⁰⁸ Jóllehet a törvény a 18. § (1) bekezdésében a kutatóközpont szervezeti egységeként működő kutatóintézetekre is azt mondta ki, hogy jogi személyiségű szervezeti egységek, ez a gyakorlatban nem valósult meg.¹⁰⁹ Az intézményvezetőket (a főigazgatókat, illetve az igazgatókat) az új szabályozás értelmében az Európai Unió ajánlásainak megfelelő pályázat útján kellett kiválasztani.

Az Akadémia gazdálkodása és vagyona

Az MTA vagyoni és pénzügyi viszonyai az akadémiai 1994. évi hatályba lépése óta jelentősen megváltoztak. 1997-ben az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról (röviden OTKA) szóló törvény az MTA költségvetési fejezetébe rendelte a támogatási program költségvetését külön előirányzaton.¹¹⁰ Az akadémiai törvény módosítása rögzítette az OTKA önállóságát és költségvetésének elkülönült státuszát.¹¹¹

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény hatályba lépése óta az Akadémia jelentős vagyonnal bírt, amelyről a törvény kimondta: „Az Akadémia a feladatai ellátása érdekében a vagyonával önállóan gazdálkodik”. E vagyon fölött teljes mértékben gyakorolhatta a tulajdonosi jogokat. Emellett feladatai ellátásának támogatásához a központi költségvetésben továbbra is önálló fejezetet alkotott, és éves költségvetésének meghatározásáról, esetleg annak évközi megváltoztatásáról csak az Országgyűlés dönthetett.

107 Az akadémiai kutatóhálózatban régóta létezik a kutatóközpont intézményi forma: Szegedi Biológiai Központ, Kémiai Kutatóközpont, Regionális Kutatások Központja, Társadalomkutató Központ.

108 Az intézettípusok meghatározása a reformcélok első pontjának végrehajtása felé tett fontos lépés volt. Az MTA 177. Közgyűlésének határozata az Akadémia reformjának III. szakaszáról, IV. Az akadémiai reform során következő lépései, 1. Akadémiai intézeti átalakítások, 1.3. pont, GIMES 2007, 78. jegyzet.

109 Kivétel a többi akadémiai kutatóközponttól lényegesen eltérő működésű Társadalomkutató Központ, amelynek kutatóintézetei valóban önálló jogi személyek voltak, de ennek a laza szerveződésű központnak a létrejöttében nem annyira a diszciplináris rokonság, mint inkább a földrajzi közelség, a vári épülettömbben való elhelyezkedésük játszott lényeges szerepet.

110 „Az OTKA előirányzatával kapcsolatban a fejezet felügyeletét ellátó szerv jogait a Magyar Tudományos Akadémia [...] elnöke gyakorolja.” 1997. évi CXXXVI. törvény az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról, 1. § (3).

111 A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 2009. évi módosítása, 20. § (3)–(4).

A törvénymódosítás újrafogalmazta az Akadémia gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat és szabályokat. A szabályozás lényegi eleme, hogy a törvény az Akadémiának jelentős önállóságot adott szervezeteinek gazdálkodási formáit és a kutatástámogatás módját illetően, az Akadémia – mint fejezet – saját hatáskörben jogosult volt a gazdálkodási feladatok megszervezésére, beleértve a szervezetek számát, a támogatás módját.

Az 1994-ben hatályba lépett akadémiai törvény csak szűkszavúan rendelkezett a kutatóintézetek támogatásáról. A módosítás 21. §-a viszont részletesen tárgyalja az akadémiai költségvetési szervek – beleértve a kutatóintézetek – költségvetési ellátását. A törvény az ellátás és a tevékenység elemei között megfeleltetést hozott létre a teljesítmény számon kérhetővé tétele érdekében, és bevezette az ún. alapellátási támogatás fogalmát, ami új alapokra helyezte az intézményi (és fejezeti) költségvetési tervezést.

Új rendelkezés a törvényben a vagyongazdálkodásra vonatkozó paragrafus, amely kitér a Titkárságon belül működő Vagyonkezelő Szervezet feladatkörének meghatározására, valamint a tanácsadó és véleményező Vagyonkezelő Testületre.

III.

2010-ben, az átfogó törvénymódosítást követő évben az akadémiai törvény vonatkozásában néhány technikai jellegű korrekciót és néhány érdemi tartalmi változtatást is megszavazott az országgyűlés. A kisebb jelentőségű módosítások elfogadtatása a korábbiakhoz képest egyszerűen ment végbe, és az sem volt fontos, hogy a képviselők egyszerre döntsenek a hasonló jellegű változtatásokról.¹¹² Az akadémiai törvény érdemi változtatását jelentette a 2010. évi XC. törvény az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról, amely az akadémiai kutatóközpontokkal és kutatóintézetekkel kapcsolatban

¹¹² Az első két módosítás a főtitkárhelyettes és a főtitkár jogállását érintette. A főtitkárhelyettes a „helyettes szakállamtitkár” helyett a „helyettes államtitkár” javadalmazása illetve meg a 2010. évi XLIII., a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény rendelkezése értelmében. A főtitkárnak járó „államtitkári” helyett „közigazgatási államtitkári” javadalmazás szövegmódosítást egy hónappal később a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény rendelte el.

rendelt el pontosítást vagy kiegészítést.¹¹³ Az akadémiai törvény 17. § (2) bekezdésének módosítása egyértelművé tette, hogy csak a nem kutatóközpont szervezeti egységeként működő kutatóintézet élvez a kutatóközpontokhoz hasonló önállóságot: létrehozásáról, átszervezéséről stb. a közgyűlés határoz. A szövegből következik, hogy a kutatóközpont alá tartozó intézetekről a közgyűlésnél alacsonyabb szinten (a kutatóközponton belül) történik döntés. Az MTAtv. 18. §-án végrehajtott módosítás is a kétféle kutatóintézet közötti megkülönböztetést hangsúlyozza. A szöveg kimondja, hogy a kutatóközpont és a kutatóintézet költségvetési szerv, de ez a megállapítás a kutatóközpont szervezeti egységeként működő kutatóintézetekre nem vonatkozik, és csak az önállóan működő kutatóintézet vehet részt autonóm módon az Akadémia közfeladatainak ellátásában, és készít évente beszámolót. Ezek a rendelkezések tulajdonképpen az intézethálózatban 2011-ig fennálló rendet rögzítették, a kutatóközpontok alá tartozó intézetek nem voltak jogi személyek, nem számoltak be önállóan stb., egyedül a Társadalomkutató Központ volt másféle, a többi kutatóközpontokhoz nem hasonlító intézmény, mivel önálló jogi személyiségű intézmények konglomerátumaként működött.

A 2007-es reformtervek csak részben valósultak meg, nem hoztak érdemi változást az akadémiai intézethálózat működésében, jóllehet a 2007. évi közgyűlés határozatban mondta ki, hogy az Akadémia saját hatáskörben végrehajtható átalakításai közül az első lépés az akadémiai intézetek átalakítása, és ennek érdekében a „már működő akadémiai példák alapján, döntően hálózatos együttműködések formájában, újabb intézetcentrumok, központok, nemzeti laboratóriumok megalakítását indítjuk el, folytatva az eddigi kezdeményezéseket”.¹¹⁴ Az intézeti struktúra radikális átalakítására végül csak 2011-ben került sor. A 2011. évi májusi közgyűlésen a nagy többséggel újraválasztott elnök bejelentette az intézethálózat átszervezésének szándékát. Hangsúlyozta, hogy nem tartható fenn, hogy az Akadémia továbbra is 58 költségvetési

¹¹³ A 2010. évi XC. törvény az akadémiai törvényen egyéb pontosításokat is elrendelt. Például a 2009. évi törvénymódosítás az MTA Titkárságát közhatalmi költségvetési szervként definiálta, amely közhatalmi feladatot és közszolgáltatási tevékenységet végez. A 2010. évi XC. törvény ezeket az egyébként nem meghatározott „közhatalmi” és „közszolgáltatási” jelzőket kiveszi az akadémiai törvény szövegéből.

¹¹⁴ GIMES, 79. jegyzetben *i. m.*

szervvel¹¹⁵ működjön, és hogy az átalakítási munkát haladéktalanul el kívánja kezdeni: „kezdődjön el a munka holnap, a tekintetben, hogy a Magyar Tudományos Akadémiának sokkal hatékonyabb és sokkal kevesebb költségvetési intézményből álló hatékony, erős és a nemzetközi porondon jól látható kutatóhálózata alakuljon ki. Ehhez jelentős átalakításokra van szükség [...] nincs leírt terv, mindaz, amit itt most elmondok, azt gondolatébresztőnek mondom el, és azért, hogy az Önök segítségével ezen [a helyzeten] változtatni tudjunk”.¹¹⁶ A szándék komolyságát mutatta, hogy az elnök az átalakítási tervről a kormány képviselőivel is egyeztetett: „tárgyalásokat folytattam korábban is a Magyar Tudományos Akadémia intézményhálózatával kapcsolatosan, és előttünk áll három év, amikor az Akadémia költségvetése, az Akadémia kutatóhálózatának költségvetése jelentősen növekedhet, ennek viszont feltétele, hogy hatékonyabbá váljon.”¹¹⁷ Az intézethálózat átalakítása mellett Pálinkás József az osztálytitkárságok, valamint a Titkárság szervezetének átalakítását is szükségesnek tartotta. Bejelentette, hogy 2011. december 5-re és 6-ra rendkívüli közgyűlést hív össze, hogy az addigra előkészített átalakításokat, valamint az ezekhez szükséges alapszabálmódosítást jóváhagyja a közgyűlés.

A megújítási elképzeléseket valamennyi akadémiai grémium támogatta, a nemzetgazdasági miniszter pedig kiadta a közgyűlési döntéshez kötelezően előírt előzetes államháztartási egyetértési nyilatkozatot. Az akadémiai intézményi rendszer átstrukturálásának megszervezése, a jogi, pénzügyi és adminisztratív előkészítések, valamint közigazgatási egyeztetések – megfeszített munkával – elkészültek a kitűzött határidőre. Az elnök a decemberi rendkívüli közgyűlésen az eddigi 58 önálló költségvetési intézetből 23 megalakulását terjesztette elő. A közgyűlés nagy többséggel támogatta a javaslatokat, ennek értelmében a korábban összesen 38 kutatóintézetből és 3 kutatóközpontból öt önálló kutatóintézet

115 A kutatóintézeteken kívül önálló költségvetési intézményként működtek az akadémiai területi bizottságok, az üdülők, a Titkárság, az Akadémiai Könyvtár, a Kutatásszervezési Intézet, az akadémiai óvoda is.

116 Pálinkás József zárszava a 2011. évi májusi közgyűlés zárt ülésén. Hitelesített jegyzőkönyv, MTAK Akadémiai Levéltár. A 2011. évi közgyűlés jegyzőkönyvei.

117 *Uo.*

maradt és tíz kutatóközpont¹¹⁸ jött létre,¹¹⁹ az intézetek többsége tehát valamely kutatóközpont alá tartozó intézetként működött tovább. 2012. január 1-jétől megszűnt az MTA Kutatásszervezési Intézete (KSZI), és beolvadt az Akadémiai Könyvtárba, létrejött a Magyar Tudományos Akadémia Üdülési Központja az akadémiai üdülők egy költségvetési intézménybe szervezésével, és egy központi titkárság alá kerületek az Akadémia területi bizottságai is.¹²⁰

A terveknek megfelelően közgyűlés döntött az alapszabály és az ügyrend módosításáról.¹²¹ A módosítások jelentős hányada technikai jellegű volt, azaz pontosította, többnyire kiegészítette, ritkábban lerövidítette a korábbi megfogalmazást. Számos esetben, mint például a tudományos osztályok, tudományos bizottságok vagy a területi bizottságok esetében kibővítették, újrafogalmazták a feladatköröket. Részletesen meghatározták a tudományos osztályok ülésezési formáit. Az alapszabály és az ügyrend szövegében mindenhol pontosították, illetve egyértelművé tették a kutatóközpontok és az önálló kutatóintézetek jogkörét és feladatait, jól elkülönítve a kutatóközpont alá tartozó intézetekétől. Ugyanígy világosan meghatározták az önálló intézmények vezetőinek kinevezési rendjét, valamint egyértelműek lettek a kutatóközpont alá tartozó szervezeti egységként működő intézet vezetőinek megbízására vonatkozó szabályok. A korábbiaknál részletesebb szabályozás vonatkozott a külső tanácsadó testületekre is.

118 A kutatóközpontok közül egyedül a Szegedi Biológiai Kutatóközpont létezett változatlan formában az átalakítás előtt is. Az átalakítással a Társadalomkutató Központ megszűnt, jogutódja a Bölcsészettudományi Kutatóközpont lett. A Kémiai Kutatóközpont átszervezett intézeteivel, valamint a Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Kutatóintézettel, az Enzimológiai Intézettel és a Pszichológiai Kutatóintézettel együtt Természettudományi Kutatóközpontként működött tovább. A Regionális Kutatások Központja már az átalakítás előtt intézeti rangú lett, az átalakítások után pedig a Közgazdaság- és Regionális Tudományok Kutatóközpontjába integrálódott.

119 *A Magyar Tudományos Akadémia 182. közgyűlése által elfogadott határozatok*, 2011. december 5., VII. A Magyar Tudományos Akadémia kutatóintézet-hálózatának megújítása, 7/2011. (XII. 5.) számú közgyűlési határozat, [Akadémiai Értesítő, 2011/12, 2019–2020.](#)

120 *A Magyar Tudományos Akadémia 182. közgyűlése által elfogadott határozatok*, 2011. december 5., VIII. A Magyar Tudományos Akadémia nem kutatóintézeti körbe tartozó költségvetési szerveinek átalakítása, 8/2011. (XII. 5.) számú közgyűlési határozat, [Akadémiai Értesítő, 2011/12, 220–221.](#)

121 *A Magyar Tudományos Akadémia 182. közgyűlése által elfogadott határozatok*, 2011. december 5., IX. A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának módosítása, 9/2011. (XII. 5.) számú közgyűlési határozat; X. A Magyar Tudományos Akadémia Ügyrendjének módosítása, 10/2011. (XII. 5.) számú közgyűlési határozat, [Akadémiai Értesítő, 2011/12, 221.](#)

Az alapszabályból és az ügyrendből kikerültek azok a rendelkezések, amelyek a megszüntetendő KSZI-re vonatkoztak.

A következő években csak kisebb pontosítások miatt módosították az akadémiai törvényt. Még 2011 végén új államháztartási törvényt fogadott el az országgyűlés, és mivel az akadémiai törvény 20. §-a (2) bekezdése megemlíti e törvényt, ezzel az új törvényhellyel pontosítani kellett a szöveget. 2012-ben a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvénnyel kapcsolatosan módosították az Akadémia három legfőbb vezetőjének jogállására vonatkozó bekezdést.

2013-ban az akadémiai törvény 8. §-a két témával kibővült. A (6) bekezdés a külföldön szerzett tudományos fokozat honosításának szabályai mellett a módosítás értelmében szabályozza a külföldön szerzett tudományos fokozattal rendelkező kutatók (vendégkutatók) akadémiai alkalmazásának feltételeit is. A másik kiegészítés a 8/A. § és egy alcím: A hazai akadémikusok és az MTA doktorai tiszteletdíjának felfüggesztése, amely részletesen szabályozza, hogy az MTA elnöke mely esetekben jogosult a tiszteletdíjak, illetve a hozzátartozói ellátás folyósításának felfüggesztésére.

Az országgyűlés 2014 végén elfogadta a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvényt, amely 2015. január 1-i hatállyal létrehozta a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalt, és az MTA-tól ehhez az intézményhez helyezte át az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok költségvetési támogatásának kezelői szervi feladatait.¹²² Ezzel hatályát veszítette az akadémiai törvény OTKÁ-ra vonatkozó két bekezdése (20. § (3)–(4)).

A törvényalkotók újabb közfeladattal bővítették az MTA feladatainak sorát 2015 nyarán. Az akadémiai törvény 3. § (1) bekezdését o) ponttal egészítették ki, amely az MTA Könyvtár és Információs Központ alapfeladataként határozza meg a nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetését. Ezzel az Akadémiai Könyvtár törvényi rendelkezéssel is megkapta a Magyar Tudományos Művek Tára elnevezésű, korábban pályázati támogatással létrehozott és bővített publikációs adatbázis fenntartását, kezelését és továbbfejlesztését. (Az MTMT 2012 óta a könyvtárban működött.) Az akadémiai törvény e téma kapcsán új paragrafust kapott. A 19/A. § részletesen meghatározza a publikációs adatbázis működtetésének feladatait, s

¹²² 2014. évi LXXVI. törvény – a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról, 45. § (3).

egyúttal kimondja, hogy a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak a jogviszonyuk keretei között, azaz közpénzen létrehozott tudományos műveinek adatait kötelező felvinni az adatbázisba.

Közel öt év múltán 2016-ban a közgyűlés ismét módosította az Akadémia alapszabályát.¹²³ A technikai jellegű változtatások mellett a módosítás legfőbb tartalmi elemei a Művészeti Gyűjtemény feladatkörének, jogállásának és felügyeletének a korábbiaknál részletesebb meghatározása, a szakmai felügyelet pontosítása, valamint a gyűjteményvezető kinevezésére vonatkozó szabály módosításai voltak. Szintén érdemi változtatást jelentett a Vagyonkezelő Szervezetre vonatkozó szabályok egyszerűsítése az alapszabályban.

2017-ben a rendes évi közgyűlés ismét napirendjére tűzte az alapszabály és az ügyrend módosítását.¹²⁴ A két szöveg tüzetes átvizsgáláson esett át, és az előterjesztés készítői összesen mintegy hatvan kisebb-nagyobb pontosításra, aktualizálásra és kiegészítésre tettek javaslatot. A változtatások között figyelemre méltó az Akadémia külső és tiszteleti tagjaira vonatkozó meghatározás változása. Mindkét esetben elmaradt az állampolgárságra vonatkozó előírás, és e kétféle tagság meghatározása nem sokban tér el. A külföldön élés és a tudományos kiválóságon túlmenően a külső tag esetében az a fontos, hogy a jelölt magyarnak vallja magát és kapcsolatot tartson a magyar tudományossággal, a tiszteleti tagságnak pedig az a feltétele, hogy olyan személyt jelöljenek rá, aki a magyar tudományos életben különleges megbecsülésnek örvend. A hazai akadémikusválasztás szabályozása is változott. Megjelent az egyenlő számban elosztható és az egyenlő számban el nem osztható jelöltek két csoportja. Az egyenlően el nem osztható jelöltek sorrendjéről az Elnökség jogosult dönteni az Akadémia érdekei alapján, és ezeket az érdekeket egy évvel a tagválasztás előtt kell meghatározni. Az alapszabály azonban kimondja, hogy a szempontok élén a nők arányának javítása kell, hogy álljon.¹²⁵

123 *A Magyar Tudományos Akadémia 187. közgyűlése által elfogadott határozatok* (2016. május 2.), *A munkaközgyűlés határozatai*, 25/2016. (V. 2.) számú közgyűlési határozat, [Akadémiai Értesítő, 2016/6, 87.](#)

124 Uo. "A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése felkéri a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának és Ügyrendjének érdemi felülvizsgálatát eseti bizottság közreműködésével végezze el, és módosítást kezdeményező javaslatát terjessze a 2017. évi közgyűlés elé."

125 *A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya*, 13. § (4), elfogadta az MTA 2017. május 8-i közgyűlése.

A módosítások jelentős arányát tette ki a különböző bizottságok és testületek tagválasztási szabályainak pontosítása, valamint a póttagválasztásra vonatkozó előírásokkal való kiegészítése. Míg korábban a tudományos osztályok és tudományos bizottságok üléseire csak a kutatóközpontok főigazgatóit, valamint az önálló kutatóintézetek igazgatóit lehetett meghívni, az alapszabálymódosítással a tanácskozási jogosultságot a kutatóközpont alá tartozó intézetek igazgatói is megkapták, akik a legtöbb esetben egy-egy önálló tudományterületen működő intézetet képviseltek.¹²⁶

A Magyar Tudományos Akadémia történetének szomorú fordulatát jelentette a 2018. évi törvénymódosítás. Az események az Innovációs és Technológiai Minisztérium június 12-én elküldött elektronikus levelével kezdődtek. Az elhíresült levelet az MTA Titkárság Jogi és Igazgatási Főosztálya kapta, amely nem egészen egy órát hagyott arra, hogy közigazgatási eljárás keretében az MTA intézethálózatát érintő igen fontos törvénymódosítási tervezetről hivatalos véleményt alakítsanak ki.¹²⁷ A tervezet arról szólt, hogy az intézetek költségvetési támogatása (28 milliárd Ft) a jövőben az MTA helyett a tudománpolitikaért felelős minisztérium fejezeti költségvetéséből áll rendelkezésre, és ez az Akadémia számára természetesen elfogadhatatlan volt. Az innovációs és technológiai miniszter, Palkovics László – maga is az MTA rendes tagja –, azzal indokolta a törvénymódosítási javaslatot, hogy az ország kutatás-fejlesztési és innovációs mutatói gyengék, csekély az innovációs képesség. A javulást a koncentráltabb, hatékonyabb forráselosztástól remélte, ezért az egyetemi és alapkutatási támogatásokhoz kívánta csatolni a kutatóintézeti költségvetési támogatás is. A történések egyik meglepő jellemzője az volt, hogy a korábbi, több évtizedes gyakorlat ellenére a minisztérium nem tekintette partnernek az Akadémiát. Hiába mondta ki az akadémiai törvény 1. § (4) bekezdése, hogy az Akadémia mint köztestület, valamint az akadémiai kutatóhálózat működését közvetlenül érintő jogszabályokról ki kell kérni az Akadémia véleményét, a jelképesnek sem mondható véleményezési idő egyértelművé tette, hogy az Akadémia álláspontja nem számít. Az MTA elnöke

126 A Magyar Tudományos Akadémia 188. közgyűlése által elfogadott határozatok (2017. május 8.), XVI. Az Alapszabály és Ügyrend módosításáról szóló előterjesztés 1. számú mellékletében szereplő indítványok csoportok szerinti szavazásra bocsátásáról, 16/2017. (V. 8.) számú közgyűlési határozat, [Akadémiai Értesítő, 2017/7. 187.](#)

127 A esemény részletei megjelentek a sajtóban, és számos hírportál (először az [abzug.hu](#)) beszámolt róla, hogy a 10.36-kor érkezett e-mailben 11.30-ig kérték a választ. Lásd <https://www.es.hu/cikk/2018-06-22/kenesei-istvan/temetni-jottem.html>

tárgyalásokat kezdeményezett, kompromisszumos javaslatot tett, mégis egy hónappal később, július 17-én megszavazták az akadémiai törvény módosítását¹²⁸ az ITM által előterjesztett tartalommal. A törvény 21. § (2) bekezdése a módosítást követően kimondta: „Az akadémiai költségvetési szervek kutatási feladatait támogató tevékenységek tárgyi és személyi feltételeinek megteremtéséhez, a speciális kutatási feltételek biztosításához a kormányzati tudománypolitikáért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium költségvetési fejezetében biztosít költségvetési támogatást.” 2018. július 20-án a képviselők elfogadták a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvényt is, amelyben már az MTA csökkentett költségvetési támogatása szerepelt.

Az MTA Elnöksége egy héttel a törvénymódosítás elfogadása után határozatban felkérte az MTA elnökét, hogy folytasson tárgyalásokat a minisztériummal az intézethálózat irányítási rendszerének továbbfejlesztéséről.¹²⁹ Lovász László elnök augusztus 23-án levélben fordult Palkovics László miniszterhez a további megbeszélések érdekében, a levél a tárgyaláshoz három témát javasolt: egy Kutatóhálózati Tudományos Tanács létrehozását, az alapkutatási pályázatok szakmai felügyeletét,¹³⁰ valamint javaslatot tett egy Nemzeti Tudománypolitikai Bizottság felállítására.¹³¹ A minisztériumnak nem volt elmélyült ismerete az akadémiai kutatóhálózatról, és több drasztikus átszervezési elképzelés is nyilvánosságra került,¹³² így szeptemberben egy időre megszakadtak a tárgyalások.

2018. október 4-én megjelent az 1481/2018. (X. 4.) számú kormányhatározat a kutatási, fejlesztési és innovációs rendszer intézményrendszerének és finanszírozásának átalakításáról, de ennek előkészítésében az MTA nem vett részt. A rendelet 3. pontja december 1-jei határidővel felhívja az innovációért és technológiáért

128 2018/XL. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetésének megalapozásáról, 12–13. §.

129 A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének 2018. június 25-i ülésén hozott határozata, 42/2018. számú elnökségi határozat, [Akadémiai Értesítő, 2018/9, 238.](#)

130 Az akadémiai pályázatok (fiatal kutatói pályázat, Lendület pályázat, Prémium posztdoktori pályázat, támogatott kutatócsoportok) költségei is a minisztériumhoz kerültek.

131 A 4188/2018/ET iktatószámú levél megtalálható az MTA honlapján. https://mta.hu/data/dokumentumok/egyeb_dokumentumok/2018/MTA-ITM%20javaslat_4188_2018_ET.pdf

132 Például azt nyilatkozta a miniszter, hogy megszünteti a Közgazdaságtudományi Intézetet. https://index.hu/techtud/2018/09/13/tavozoban_kozolte_palkovics_hogy_a_kozgazdasagtudomanyii_intezetet_meg_kell_szüntetni/

felelős minisztert, hogy egyeztessen az MTA elnökével az akadémiai kutatóhálózat struktúrájának áttekintéséről és átalakításáról. A 6. pont – szintén december 1-jei határidővel – felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy tegyen javaslatot a Kormány számára egy állami fenntartású alkalmazott kutatóintézet-hálózat létrehozására.

Az őszi folyamán megalakult az MTA Kutatóhálózati Tudományos Elnöki Bizottsága, amelyben 7–7 fő képviselte az MTA-t és a minisztériumot. A bizottság javaslatára elrendelték az intézethálózat átvilágítását, jóllehet 2017-ben már lezajlott az intézetek szakmai értékelése.¹³³ A december 6-án megtartott rendkívüli közgyűlés határozatba foglalta, hogy kutatóintézet-hálózat szerkezetének változtatását az MTA csak akkor tartja elfogadhatónak, ha érdemi elemzés nyomán bizonyítható, hogy az az összmagyar tudomány érdekét szolgálja, és felkérte az MTA vezetését a tárgyalások folytatására.¹³⁴ Palkovics László miniszter a közgyűlésen nem vett részt, csak egy levelet küldött, amelyet kérésére a Közgyűlés tagjai előtt felolvastak.¹³⁵

2019 elejétől már nyilvánvalóvá vált, hogy az ITM álláspontja szerint az intézethálózat nem maradhat az Akadémiánál, s félő volt, hogy a finanszírozásukat is erőteljesen átalakítják.¹³⁶ Az eseményeket élénk

„Szeptember 10-én szóbeli egyeztetés zajlott Lovász László és Palkovics László között. Ezen a miniszter az MTA elnökének rendelkezésére bocsátott egy munkaanyagot azzal, hogy ezt az Elnökség tagjainak rendelkezésére bocsáthassa. [...] Az eddigiekhez képest teljesen új szempontokat is tartalmazó munkaanyagból többek között kiderül, hogy az MTA kutatóintézet-hálózatából egyes kutatócsoportok vagy teljes intézetek egyetemi fenntartásba kerülnének. Más kutatóintézetek egy másik kutatóhálózathoz kerülnének, illetve megszűnnének. Az MTA fenntartásában maradó intézetek „konzolidáción és profiltisztításon” mennének át. Mindez idén decemberig lezajlana Palkovics László elképzelései szerint. Lovász László, az MTA elnöke a Vezetői Kollégium szeptember 11-i ülésén elmondta, hogy az intézethálózat integritásának megsértése nem elfogadható számára.”

https://mta.hu/mta_hirei/az-mta-elakadtnak-tekinti-az-itm-mel-valo-targyalasokat-de-folytatni-kivanja-azokat-a-kormannyal-108998

133 A 2018. évi történések összefoglalása: https://mta.hu/data/dokumentumok/rendkivuli_kozgyules_20181206/tajekoztato%20az%20MTA%20es%20az%20ITM%20kozotti%20targyalasokrol_20181129.pdf

134 https://mta.hu/mta_hirei/az-mta-190-rendkivuli-kozgyulesenek-osszes-hatarozata-109223

135 https://mta.hu/data/dokumentumok/rendkivuli_kozgyules_20181206/20181206_Palkovics-Laszlo-levele.pdf

136 <https://infostart.hu/belfold/2019/02/12/elolanc-a-magyar-tudomanyos-akademia-epulete-korul>

hazai és külföldi sajtóérdeklődés kísérte, megalakult az Akadémiai Dolgozók Fóruma, amely számos demonstrációt szervezett a kutatóhálózat MTA-nál maradása érdekében. A fordulatoktól sem mentes, de valójában lehangoló eseménysort itt nem érdemes részletezni. Az MTA elnöke és az ITM vezetője között egyre nehezebb lett a tárgyalás a tavasz folyamán, nem közeledtek az álláspontok. Az MTA végig kitartott amellett, hogy az akadémiai kutatóintézet-hálózat irányítása a köztestületé maradjon, finanszírozása pedig az évenkénti költségvetési támogatás mellett kiválósági alapú pályázati támogatással legyen biztosított. Az ITM viszont azt hangsúlyozta, hogy a kormány több kutatást szeretne, és az a célja, hogy a hazai tudományos kutatásokra fordított milliárdok a magyar gazdaság hatékonyságát és versenyképességét növeljék.¹³⁷ Az MTA és az ITM áprilisban új testületet alakított Stratégiai és Szakmai Szervezeti Munkacsoport néven, hogy konszenzusos javaslatokat dolgozzon ki a kutatóintézet-hálózat jövőbeni irányításáról és finanszírozásáról, és ezt terjessze a közgyűlés elé. A 2019. évi májusi közgyűlés e javaslatokat jórészt elfogadta, és nagy többséggel (78%) megszavazta, hogy a kutatóintézet-hálózat továbbra is az MTA szervezetéhez tartozzon. E közgyűlési határozat valójában éppúgy nem számított, mint csaknem egy évvel korábban a rövid határidővel megküldött törvénymódosítás véleményezése.

2019. május 27-én délután az MTA vezetése megkapta a kutatóhálózatának leválasztását célzó jogszabálytervezet normaszövegét az Innovációs és Technológiai Minisztériumtól.¹³⁸ A parlament három fordulóban tárgyalta „a kutatás, fejlesztés és innovációs rendszer intézményrendszerének és finanszírozásának átalakításához szükséges egyes törvények módosításáról” elnevezésű törvényjavaslatot: először a június 12-i plenáris ülésen az általános vita zajlott le, majd június 17-én az illetékes Kulturális Bizottság fogadta el a tervezetet, végül a július 2-án került sor a végszavazásra. A törvény kivette az akadémiai kutatóhálózatát a Magyar Tudományos Akadémia fennhatósága alól, törölte a közfeladatok sorából a főhivatású kutatóhálózat fenntartását. Az intézetek szoros határidővel, 2019. szeptember 1-től átkerültek az újonnan létrehozott Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (ELKH) kezelésébe. Az intézethálózat adminisztratív irányítását ellátó közel

137 <https://infostart.hu/belfold/2019/04/17/nem-ker-a-kormanytervbol-a-tudomanyos-akademia-reagalt-a-szaktarca>

138 https://mta.hu/mta_hirei/csutortokon-egyeztet-az-mta-es-az-itm-109757

hetven munkatársat az MTA Titkárságától helyezték át az ELKH Titkárságához. Az ELKH önálló költségvetési fejezet, Titkársága felett az Országgyűlés gyakorolja az alapítói jogokat.

Lovász László az elnöki mandátumának lejártakor tartott beszédében kiemelte:¹³⁹ „Sorsfordító két évet hagy maga mögött a Magyar Tudományos Akadémia. [...] Az elmúlt közel két évben az MTA vezetése és tudós közössége a kutatásra és a tudományos munka feltételeinek biztosítására dedikált energiájának és idejének jelentős részét az akadémiai kutatóhálózat jövőjével kapcsolatos tárgyalási álláspontok és az azokat alátámasztó koncepciók, irányelvek és érvelések készítésére fordította. [...] Az Országgyűlés azonban – a hazai és a nemzetközi tudományos közvélemény és az akadémiai kutatók egységes kiállása ellenére – elfogadta a törvényt, amely megbontotta az ország legrégebbi, legtekintélyesebb, legnagyobb hazai és külföldi bizalmat élvező tudományos szervezetének egységét. Különösen fájdalmas, hogy ez érdemi kritika és az új rendszer működésére vonatkozó kormányzati stratégia kidolgozása nélkül történt.”¹⁴⁰

Az akadémiai törvényből, alapszabályból és ügyrendből álló hármas szabálycsoportot át kellett dolgozni a kutatóhálózat leválasztásával. A 2019. december 2-án tartott rendkívüli közgyűlés tárgyalta és elfogadta az új helyzettel összhangban álló módosított alapszabályt és ügyrendet.¹⁴¹ A törvényt 2019 után e bevezető írásáig két esetben módosították az MTA első három vezetőjének illetményei tárgyában. A további módosításokról már egy újabb összefoglaló fog számot adni.

139 https://mta.hu/data/dokumentumok/egyeb_dokumentumok/2020/1_elnoki_beszamolo_193_online_kgy_ok.pdf

140 A hatályba lépett törvények MTA-t érintő legfontosabb pontjaival kapcsolatban az Akadémia elnöke 2019. szeptember 2-án alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyet az Alkotmánybíróság nyilvántartásba vett. 2022 őszén az MTA a következő nyilatkozatot tette közzé az ügygel kapcsolatban: „Az Alkotmánybíróság elutasította az Akadémia és a tudomány alkotmányos szabadságának sérelmét illető, 2019-ben benyújtott alkotmányjogi panaszt, és nem állapította meg az akadémiai vagyoni jogok korlátozásának alkotmányellenességét. Ugyanakkor kimondta a rendezetlen tulajdonjogi helyzetet eredményező mulasztásban megnyilvánuló alaptörvényellenességet, és 2023. június 30-i határidővel a jogalkotó számára előírta ennek orvoslását. Budapest, 2022. november 15.” https://www.alkotmanybirosag.hu/uploads/2022/11/sz_ii_1214_2019.pdf

141 *A Magyar Tudományos Akadémia 192. Közgyűlése által elfogadott határozatok*, 12–14/2019. (XII. 2.) számú közgyűlési határozatok, *Akadémiai Értesítő*, 2020/1, 2–3.

DOKUMENTUMOK LISTÁJA

1. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és az Akadémiai Ügyrend egységes szerkezetben

A törvény 1994. június 30-tól hatályos, az alapszabályt az MTA 1994. október 27-i rendkívüli közgyűlésének 8. számú határozata, az ügyrendet az MTA 1995. évi rendes közgyűlésének 6. számú határozata fogadta el.

**2. 131/1994. (X. 14.) Kormányrendelet
a Magyar Tudományos Akadémiára bízott állami tulajdonú ingatlanok körének meghatározásáról**
Hatályos: 1994. október 22.
Hatályon kívül helyezte a 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 1.§ 1423 pontja.

**3. 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet
a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról**
Hatályos: 1995. január 28-tól

a)

Az 1996. évi XXVIII. törvény
a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény módosításáról
[31. § (5)]
Hatályos: 1996. április 27-től

b)

106/1996. (VII. 16.) Korm. rendelet
a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról
szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról
Hatályos: 1997. január 1-től

c)

142/1998. (VIII. 25.) Korm. rendelet
a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról
szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról
Hatályos: 1998. szeptember 2-től

d)

19/2001. (II. 12.) Korm. rendelet

a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról

Hatályos: 2001. február 20-tól

e)

350/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet

a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról

Hatályos: 2006. december 31-től

f)

118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet

egyes kormány- és miniszteri rendeleti szintű jogszabályok és jogszabályi rendelkezések technikai deregulációjáról [1. § 1422.]

Hatályos: 2008. május 16-tól

g)

6/2013. (III. 13.) Korm. rendelet

a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról

Hatályos: 2013. március 14-től

h)

217/2016. (VII. 22.) Korm. rendelet

az állami tisztviselőkről szóló 2016. évi LII. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról [4.]

Hatályos: 2016. július 23-tól

i)

457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet

az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról (11.)

Hatályos: 2018. január 1-től

4. 2005. évi VI. törvény
a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény
módosításáról
Hatályos: 2005. március 10-től
5. 2006. évi LVII. törvény
a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és
az államtitkárok jogállásáról
Hatályos: 2006. július 1-től
6. 2006. évi LXXII. törvény
a közszférában foglalkoztatottak jogviszonyáról szóló törvények
módosításáról
Hatályos: 2006. augusztus 10-től
7. 2006. évi LXXXVI. törvény
a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény
módosításáról
Hatályos: 2006. november 10-től
8. 2007. évi LXXXII. törvény
egyes jogszabályok és jogszabályi rendelkezések hatályon kívül
helyezéséről
Hatályos: 2007. július 1-től
9. 2007. évi CVI. törvény
az állami vagyonról
Hatályos: 2007. szeptember 25-től
10. 2008. évi CV. törvény
a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról
Hatályos: 2009. január 1-től
11. 2009. évi XX. törvény
a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi törvény
módosításáról
Hatályos: 2009. április 6-tól

12. **A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben**
A törvény módosítása 2009. április 6-ától hatályos.
Az alapszabály és az ügyrend módosítását a Magyar Tudományos Akadémia 179. rendes közgyűlése 6/2009. (V. 5.) számú határozatával fogadta el, hatályos 2009. október 3-tól.
13. 2010. évi XLIII. törvény
a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról
Hatályos: 2010. május 29-től
14. 2010. évi LVIII. törvény a kormánytisztviselők jogállásáról
Hatályos: 2010. július 6-tól
15. 2010. évi XC. törvény
egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról
Hatályos: 2010. augusztus 15-től
16. 2010. évi CXLVIII. törvény
a Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló 2010. évi XLII. törvénnyel összefüggésben szükséges törvénymódosításokról és egyes iparjogvédelmi tárgyú törvények módosításáról
Hatályos: 2011. január 1-től
17. 2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről
Hatályos: 2011. július 1-től
18. **A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben**
Az alapszabály és az ügyrend módosítását a Magyar Tudományos Akadémia 2011. december 5-i rendkívüli közgyűlése 9/2011. (XII.5.) és 10/2011. (XII.5.) számú határozatával fogadta el, hatályos 2011. december 7-től.
19. 2011. évi CXCV. törvény
az államháztartásról
Hatályos: 2012. január 1-től

20. 2012. évi V. törvény
a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvénnyel összefüggő átmeneti, módosuló és hatályát veszto szabályokról, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról
Hatályos: 2012. március 1-től
21. 2013. évi CXXIX. törvény
az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról
Hatályos: 2013. július 6-tól
22. 2014. évi LXXVI. törvény
a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról
Hatályos: 2015. január 1-től
23. 2015. évi CXXXI. törvény
egyes, a felsőoktatás szabályozására vonatkozó törvények módosításáról
Hatályos: 2015. július 21-től
24. A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának módosítása, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia 2016. május 2-i Közgyűlése 25/2016 (V. 2.) számú határozatával fogadott el
Hatályos: 2016. május 3-tól
25. A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának és Ügyrendjének módosítása, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia 2017. május 8-i Közgyűlése 18; 20-29; 32/2017. (V.8.) számú határozataival fogadott el
Hatályos: 2017. szeptember 1-től
26. 2018. évi XL. törvény
Magyarország 2019. évi központi költségvetésének megalapozásáról
Hatályos: 2019. január 1-től
27. 2019. évi LXVIII. törvény
a kutatás, fejlesztés és innovációs rendszer intézményrendszerének és finanszírozásának átalakításához szükséges egyes törvények módosításáról
Hatályos: 2019. szeptember 1-től

28. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben

Az alapszabály és az ügyrend módosítását a Magyar Tudományos Akadémia 2019. december 2-i rendkívüli közgyűlése 13–14/2019. (XII.2.) számú határozataival fogadta el, hatályos 2019. december 15-től.

29. 2019. évi CIX. törvény

a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény, valamint egyes törvényeknek a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvénnyel kapcsolatos módosításáról
Hatályos: 2020. január 1-től

30. 2020. évi XIX. törvény

egyes törvényeknek a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény hatálybalépésével összefüggő, valamint jogharmonizációs célú módosításáról
Hatályos: 2020. április 11-től

31. 2022. évi IV. törvény

egyes törvényeknek a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvényhez kapcsolódó módosításáról
Hatályos: 2022. május 26-tól

I.

**A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény,
a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya
és az Akadémiai Ügyrend egységes szerkezetben**

Az Akadémiáról szóló törvényt az Országgyűlés 1994. március 28-i ülése,¹ az Alapszabályt az Akadémia 1994. október 27-i rendkívüli közgyűlése,² az Ügyrendet az Akadémia 1995. májusi, CLVI., rendes közgyűlése³ fogadta el.

Tv. = Akadémiai törvény

Asz. = Alapszabály

Ü. = Ügyrend

A Magyar Tudományos Akadémiát a nemzet a magyar nyelv ápolására, a tudomány szolgálatára hozta létre.

Jogos társadalmi igény, hogy a magyar tudományosság nagy múltú nemzeti intézményének működési és tevékenységi szabadsága – a tudományt művelő és képviselő más intézmények autonómiáját nem csorbítva – önkormányzati jogainak törvényi megerősítésével kiszélesedjék, belső életének demokratizmusa erősödjék.

Ennek érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

A Magyar Tudományos Akadémia jogállásáról

Tv. 1. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) önkormányzati elven alapuló, jogi személyként működő köztestület. Köztestületként a tudomány művelésével, támogatásával és képviselétével kapcsolatos közfeladatokat lát el.

1 Hatályos: 1994. június 30-tól

2 A Magyar Tudományos Akadémia 1994. októberi rendkívüli közgyűlésének 8. számú határozata.

3 A Magyar Tudományos Akadémia 1995. évi rendes közgyűlése 6. számú határozata.

Asz. 1. §

- (1) Az Akadémia olyan köztestület, amelynek fő feladata a tudomány művelése, a tudomány eredményeinek terjesztése, a kutatások támogatása, elősegítése. Az Akadémia véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalmi élet alapvető kérdéseiben.

Ü. 1.

A tudomány országos alapvető kérdéseiben és a társadalmi élet átfogó problémáiban az Akadémia köztestületi szervei (a közgyűlés, az elnökség, a tudományos osztályok, a bizottságok), valamint az akadémiai intézetek saját elhatározásból vagy felkérésre véleményüket nyilvánítják. A tudományos osztályok, bizottságok és az akadémiai intézetek véleményét tájékoztatásul meg kell küldeni az Akadémia elnökének.

[Asz. 1. §]

- (2) Az Akadémia feladatai közé tartozik, hogy részt vegyen a tudományos kutatások országos szervezésében, a magyar tudomány nemzetközi kapcsolatainak erősítésében, segítse elő a tudományos élet alkotmányos szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának és demokratizmusának érvényesülését, mozdítsa elő a kutatók megbecsülését, a szellemi munkának és alkotásnak, valamint a tudomány értékeinek az elismerését, támogassa a tudomány ifjú művelőinek és a kiemelkedő tudású egyetemi hallgatóknak a tudományos tevékenységét, és – lehetőségei szerint – gondoskodjék tagjai munka- és életfeltételeinek javításáról.

Asz. 2. §

Az Akadémia székhelye Budapest.

[Tv. 1. §]

- (2) E köztestületet a 9. § szerinti akadémikusok, valamint a tudomány olyan más képviselői alkotják, akik tudományos fokozattal rendelkeznek, és tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek. A köztestület nem akadémikus tagjai jogait – a jelen törvényben és az Akadémia Alapszabályában meghatározott módon – képviselet útján gyakorolják.

Asz. 3. §

- (1) Az akadémikusok az Akadémia hazai és külföldi tagjai. Akadémikussá az válik, akit – előzetes egyetértése alapján – az Akadémia hazai rendes és levelező tagjai akadémikussá választanak.

- (2) A Magyarországon szerzett vagy honosított tudományos fokozattal rendelkező személyek közül azok válnak a köztestület tagjává, akik az Akadémia szakterület szerint illetékes tudományos osztályának bejelentik, hogy a köztestület tagjai kívánnak lenni, vállalják a köztestületi tagsággal járó feladatokat és nyilatkoznak arról, hogy a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvényben meghatározott feltételeknek eleget tesznek (a továbbiakban: doktorok).

Ü. 2.

A köztestületbe jelentkezés írásban az osztálytitkárságokon történik. A jelentkező nyilatkozata tartalmazza a születési évet, a tudományos fokozat vagy doktori cím adatait (megnevezés, szakterület, megszerzés dátuma), a tudományterületnek megfelelő MTA tudományos osztály megjelölését, a tevékenységnek megfelelő akadémiai bizottság megnevezését, tudományos testületi tisztségét, munkahely megnevezését és címét, valamint lakáscímét.

Ü. 3.

A központi nyilvántartás megszervezése az Elnökségi Titkárság, valamint az MTA Kutatás- és Szervezetelemző Intézet együttes feladata.

[Asz. 3. §]

- (3) A köztestület tagjait – tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolásuk feltüntetésével – az Akadémia a köztestületi tagok jegyzékében nyilvántartja. Megalapozott szakmai indokok alapján a besorolás megváltoztatható.

Tv. 2. §

- (1) Az Akadémia mint köztestület működését, a hazai tudományos kutatást, valamint az akadémiai kutatóhelyek szakmai tevékenységét közvetlenül érintő jogszabály előkészítésekor az Akadémia véleményét ki kell kérni.
- (2) Az Akadémia az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére a tudomány, a társadalom és a gazdaság kérdéseiben véleményt nyilvánít.

Az Akadémia feladatairól

Tv. 3. §

- (1) Az Akadémia joga és kötelezettsége, hogy
 - a) támogassa a tudományok művelését és a tudományos kutatások végzését; támogassa a tudományos könyv- és folyóiratkiadást;
 - b) őrkdjék a tudományos közélet tisztaságán, a tudományos kutatás és véleménynyilvánítás szabadságán;
 - c) rendszeresen értékeli a tudományos kutatás eredményeit, szorgalmazza és segítsé azok közzétételét, terjesztését és felhasználását;
 - d) feladatainak megfelelő körben képviselje a magyar tudományt a hazai közéletben és a nemzetközi tudományos fórumokon.
- (2) Az Akadémia
 - a) a tudományok művelésére kutatóintézeteket, valamint feladatainak ellátására egyéb intézményeket (könyvtár, levéltár, informatikai rendszer stb.) létesít és tart fenn, e tevékenysége keretében más szervezeteket is támogat, tudományos programokat szervez;
 - b) a tudományos szakmai követelmények hatékonyabb érvényesítése érdekében az Alapszabályban meghatározott módon tudományos osztályokat, illetve tudományos bizottságokat szervez;
 - c) kapcsolatot tart tudományos társaságokkal; tudományos kongresszusokat, üléseket szervez;
 - d) a tudományterületek fejlesztése érdekében pályázatokat ír ki; pályadíjakat ítél oda;
 - e) más államok tudományos intézményeivel, tudományos szervezeteivel kapcsolatokat tart fenn, megállapodásokat köt;
 - f) „Magyar Tudományos Akadémia Doktora” tudományos címet adományozhat; e tudományos cím adományozásának feltételeit az Akadémia szabályzatban állapítja meg;
 - g) a felsőoktatási intézményekkel kötött megállapodás alapján közreműködhet az oktatásban és a doktori (PhD) képzésben.
- (3) Az Akadémia elnöke kétévénként beszámol az Országgyűlésnek az Akadémia munkájáról, valamint a magyar tudomány általános helyzetéről.
- (4) Az Akadémia elnöke évente tájékoztatja a Kormányt az Akadémia munkájáról.

Asz. 4. §

Az Akadémia elnökének vezetésével az alelnökök, illetőleg a főtitkár szervezik meg az Országgyűlésnek előterjesztendő beszámoló és a Kormánynak benyújtandó tájékoztató elkészítését. A beszámoló és a tájékoztató összeállítását a köztestület tagjai és a titkársági szervezet a felkérésnek megfelelően adatok szolgáltatásával, elemzések készítésével, más munka végzésével segítik.

Tv. 4. §

- (1) Az Akadémia – feladatai ellátása során – együttműködik a felsőoktatás és a tudományos kutatás más intézményeivel, a minisztériumokkal és országos hatáskörű szervekkel. Képviselteti magát a Felsőoktatási és Tudományos Tanácsban.

Asz. 5. §

A felsőoktatási intézményekkel történő együttműködés elősegítésére az Akadémia a Magyar Rektori Konferenciával közös bizottságot működtet (Athenaeum Bizottság). A bizottságban a Rektori Konferencia és az Akadémia azonos számú taggal képviselteti magát. A közgyűlés az Akadémia képviselőit tudományos osztályonként egy tagot választ háromévi időtartamra. A megbízás egyszer megújítható.

[Tv. 4. §]

- (2) Az Akadémia törvényben rögzített feladatai ellátásához szükséges adatokat önkéntes adatszolgáltatáson alapuló saját adatgyűjtés és más szervektől való adatátvétel útján szerzi be. Személyes adat átvételére csak az érintett személy előzetes hozzájárulásával kerülhet sor.

Az Akadémia vagyonáról és gazdálkodásáról

Tv. 5. §

- (1) E törvény mellékletében szereplő, állami tulajdonban lévő ingatlanok, az azokban elhelyezett intézmények működéséhez szükséges tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tulajdonjogát az Akadémia e törvény hatálybalépésével egyidejűleg megszerzi (törzsvagyon), kivéve az MTA Központi Ellátási Szolgálat (melléklet 11. számú tétel) épületében elhelyezett kutatóintézetek működéséhez szükséges tárgyi eszközöket és vagyontárgyakat.

- (2) Az Akadémiára bízott állami tulajdonban lévő ingatlanok, tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tekintetében a Ptk. 175. §-ában foglaltakat kell alkalmazni. Ezen ingatlanok körét a Kormány rendeletben határozza meg.

Asz. 6. §

- (1) Az Akadémia részben maga, részben kutatóintézetei, intézményei és szervezetei útján gyakorolja a rábízott vagyontárgyakra vonatkozó jogait. A közgyűlés – a főtitkárnak az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa által adott vélemény figyelembevételével előterjesztett javaslata alapján – hozzájárulhat ahhoz, hogy az Akadémia jogainak egy részét a kutatóintézetekre átruházza.
- (2) A közgyűlés a főtitkár által – az akadémiai törvénynek megfelelően a Vagyonkezelő Kuratórium és a rábízott vagyon tekintetében az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának hozzájárulásával – előterjesztett javaslat alapján meghatározza azokat az elveket, amelyek szerint a kutatóintézetek és az Akadémia egyéb önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezetei, intézményei használhatják az Akadémia tulajdonában lévő és az Akadémiára rábízott, a működésükhöz szükséges, meghatározott értékhatár feletti vagyontárgyakat és rendelkezhetnek azokkal.

[Tv. 5. §]

- (3) A (2) bekezdés szerint az Akadémiára bízott ingatlanokat, tárgyi eszközöket és egyéb vagyontárgyakat elidegeníteni, megterhelni, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként bevinni, másnak használatba adni csak a kincstári vagyonra vonatkozó szabályok szerint lehet.

Asz. 7. §

Az Akadémia és szervezetei a gazdálkodási tevékenység során, gazdasági társaságok alapításánál és gazdasági társaságban való részvételnél az Akadémia közfeladatai szolgálatának, az akadémiai vagyon megőrzésének és gyarapításának követelményét szem előtt tartva járnak el. A gazdálkodásnak és a gazdasági társaságok alapításának, a gazdasági társaságban való részvételnek az elveit a közgyűlés határozza meg a főtitkárnak – a Vagyonkezelő Kuratórium, valamint a rábízott vagyon vonatkozásában az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa véleményével együtt előterjesztett – javaslata alapján.

[Tv. 5. §]

- (4) A (3) bekezdésben foglalt döntésekhez szükséges az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa (a továbbiakban: AKT)
- a) hozzájárulása az ingatlanok,
 - b) elvi állásfoglalásának figyelembevétele a tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tekintetében.

Tv. 6. §

Az Akadémia a központi költségvetésben önálló fejezet, melyen belül az akadémiai kutatóintézetek költségvetése a 21. § (1) bekezdésében meghatározott tudományterületenként önálló címetek alkot.

Ezek előirányzatai az Országgyűlés jóváhagyása nélkül év közben nem csoportosíthatók át.

Tv. 7. §

Az Akadémia vagyonának egyéb forrásai:

- (1) Az Akadémia működéséből, valamint vagyonának hasznosításából eredő jövedelem.
- (2) Az Akadémia működésének és fejlesztésének elősegítésére tett alapítványok, adományok, támogatások.

Tv. 8. §

- (1) Az Akadémia feladatainak ellátása érdekében – az 5. § előírásait figyelembe véve – vagyonával önállóan gazdálkodik. A 6. és 7. §-ban megjelölt források keretei között költségvetését maga határozza meg.
- (2) Az Akadémia feladataihoz igazodóan – a hatályos jogszabályok keretei között – saját hatáskörében állapítja meg egyes szervezeteinek gazdálkodási formáit, választja meg a kutatástámogatás módjait. A nem gazdasági társaságként működő szervezetekre a központi költségvetési szervekre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.
- (3) Az Akadémia, kapcsolódva az államháztartás rendjéhez, biztosítja a központi költségvetés tervezéséhez és az annak végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.

Asz. 8. §

Az Akadémia kutatóintézetei és egyéb költségvetési intézményei, valamint a támogatott kutatóhelyek vagy központjaik biztosítják az Akadémiának a maguk területéről a költségvetés tervezéséhez és a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.

[Tv. 8. §]

(4) Az Akadémia gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

Az akadémikusok

Tv. 9. §

(1) Az akadémikusok körét rendes és levelező, valamint külső, illetőleg tiszteleti tagok alkotják.

Asz. 9. §

- (1) Hazai akadémikusok az Akadémia levelező tagjai és rendes tagjai.
- (2) Levelező taggá az a magyar állampolgár választható meg, aki a Magyar Tudományos Akadémia doktora címmel vagy az Akadémiai Törvény 28. §-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkezik, és aki tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli.
- (3) Rendes taggá az a levelező tag választható meg, aki levelező tagságának elnyerése óta jelentős tudományos eredményeket ért el.
- (4) Minden hazai akadémikus az Akadémia valamelyik osztályába és valamelyik tudományos bizottságába tartozik.

Ü. 4.

A hazai akadémikus ahhoz a tudományos osztályhoz tartozik, amely őt levelező vagy rendes tagságra jelölte.

Asz. 10. §

- (1) Külföldi akadémikusok az Akadémia külső tagjai és tiszteleti tagjai.
- (2) Külső taggá az a tudós választható, aki külföldön él, nem magyar állampolgár, de magát magyarnak vallja, tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli, és szoros kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.
- (3) Tiszteleti taggá az a külföldön tevékenykedő tudós választható, aki szaktudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, és aki a magyar tudomány különleges megbecsülésére tarthat számot.

Ü. 5.

A külföldi akadémikus ahhoz a tudományos osztályhoz tartozik, amely őt külső vagy tiszteleti tagságra jelölte.

[Tv. 9. §]

- (2) **Az akadémikusokat a hazai rendes, illetőleg levelező tagok választják soraik közé.**

Asz. 11. §

Az akadémikusok gyűlése szabályzatban határozza meg az akadémikussá választás eljárási szabályait.

Ü. 6.

Az akadémikusok gyűlését a hazai akadémikusok, valamint az Akadémia külső és tiszteleti tagjai alkotják. Szavazati joggal a hazai akadémikusok rendelkeznek. Az akadémikusok gyűlése általában a közgyűlés idején ülésezik.

Ü. 7.

Össze kell hívni az akadémikusok gyűlését akkor is, ha azt az elnökség javasolja, vagy ha a hazai tagok egyharmada a napirend megjelölésével írásban kéri. Ebben az esetben, valamint a határozatképesség megállapításánál a távollevő 70. életévüket betöltött akadémikusok számát nem kell figyelembe venni.

Ü. 8.

A tagválasztást az akadémikusok gyűlése keretében kell lebonyolítani.

Ü. 9.

Az akadémikusok gyűlésére egyebekben a közgyűlés ülésére vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni, az alábbi kivételekkel:

- a hozzászólás időtartama legfeljebb tíz perc,*
- a jegyzőkönyvet az ülésen jelenlévő két hazai tag hitelesíti.*

[Tv. 9. §]

- (3) **A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma a 200 főt nem haladhatja meg.**

Asz. 12. §

- (1) A hazai akadémikus szavazati joggal vesz részt a közgyűlésen, továbbá annak az osztálynak, annak a tudományos bizottságnak és annak a területi bizottságnak az ülésein, amelynek tagja, továbbá – az akadémikussá választásra vonatkozó jelöléssel foglalkozó ülés kivételével – az akadémiai testületi szervek olyan ülésein, amelyekre mint az Akadémia tagja kapott meghívást. A hazai akadémikus a köztisztület bármely tisztségére megválasztható, kivéve, ha az alapszabály a megválasztást kizáró szabályt tartalmaz.

- (2) Az Akadémia külső tagja és tiszteleti tagja tanácskozási joggal részt vehet az Akadémia testületi szerveinek ülésein.

Asz. 13. §

- (1) Az Akadémia rendes és levelező tagja köteles a megválasztását követő egy éven belül székfoglaló előadást tartani. Az akadémikus köteles az Akadémia munkájában folyamatosan részt venni, és tudományos munkájáról az Akadémia kérésére tájékoztatást adni. A 70 évesnél idősebb tagot önkéntes feladatvállalás esetén terheli az a kötelezettség, hogy az Akadémia munkájában részt vegyen.
- (2) Az Akadémia külső és tiszteleti tagja a lehetőségeknek megfelelően tart székfoglaló előadást. A külső tag – lehetőségeitől függően – részt vesz a szakterületének megfelelő tudományos osztály és tudományos bizottság ülésein, és hozzájárul a hazai kutatások fejlesztéséhez.

A doktorok

Asz. 14. §

- (1) A doktorok – a tudományos osztály, tudományos bizottság, területi bizottság által meghatározott módon – részt vehetnek azokban a tudományos munkákban és rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság és az a területi bizottság szervez, amelynek földrajzi területén működnek.
- (2) A doktoroknak szavazati joguk van közgyűlési képviselőik megválasztásában, és a köztestület bármely tisztségére megválaszthatók, kivéve, ha az alapszabály a megválasztást kizáró szabályt tartalmaz.
- (3) A közgyűlési képviselőnek megválasztott doktorok a közgyűlésen és annak a tudományos bizottságnak az ülésein vesznek részt szavazati joggal, amelynek tudományága körébe tartozik a képviselő tudományos tevékenysége. A tudományos bizottság, illetőleg a területi bizottság tagjainak megválasztott doktorok szavazati joggal vesznek részt a bizottság ülésein.

Asz. 15. §

A doktorok kötelesek az Akadémia kérésére tudományos munkájukról tájékoztatást adni és kötelesek az Akadémia munkájába bekapcsolódni.

A köztisztületi tagság keletkezése, megszűnése és felfüggesztése

Asz. 16. §

- (1) Az a tudós, akit akadémikussá választanak, jogait a választás eredményének kihirdetésétől gyakorolhatja, és ettől az időponttól terhelik a kötelezettségek is.
- (2) A doktorok akkor válnak a köztisztület tagjává, amikor az Akadémia a köztisztületi tagok jegyzékébe való felvételükről az értesítést elküldte.

Ü. 10.

A köztisztületi tagságra való jelentkezést követően a jelentkező nyilatkozatában megjelölt tudományos osztály – amennyiben illetékességét megállapítja – a köztisztületi taggá válás feltételeinek megléte esetén (Tv. I. § (2) bek.) gondoskodik a doktornak az Ü. 3. pontjában meghatározottak szerint a köztisztületi jegyzékbe való felvételéről és erről őt írásban, postai úton haladéktalanul értesíti. Amennyiben a köztisztületbe való felvételi eljárást megindító osztály illetékességének hiányát állapítja meg, akkor a jelentkező doktor ügyét a tudományterületileg illetékes osztályhoz teszi át. Az osztályok közötti illetékességi vitában az Akadémia elnöksége határoz.

Asz. 17. §

A köztisztületi tagság a tagnak az Akadémia illetékes tudományos osztályának címzett lemondó nyilatkozatával vagy a tag halálával szűnik meg.

Ü. 11.

A lemondó nyilatkozatot az illetékes tudományos osztályhoz írásban kell eljuttatni.

Asz. 18. §

- (1) A köztisztületi tagsága felfüggeszhető annak, akit bíróság jogerősen szabadságvesztésre ítélt. A felfüggesztés időtartama azonos a szabadságvesztés időtartamával, ha pedig az ítélet ezt meghaladó időtartamú közügyektől való eltiltást is tartalmaz, akkor ennek időtartamával azonos.
- (2) A felfüggesztésről a szakterület szerint illetékes tudományos osztály indítványa alapján a Tudományetikai Bizottság határoz.

Ü. 12.

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a Tudományetikai Bizottság határozatának a köztisztületi tagok jegyzékében való átvezetéséről.

Asz. 19. §

A köztestületi tag írásbeli nyilatkozatban – megjelölve indokait – kérheti a tudományos osztálytól tagságának szüneteltetését. A szüneteltetést indokoló okok elhárulása esetén pedig kérheti tagságának helyreállítását.

Ü. 13.

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság szüneteltetésének a köztestületi tagok jegyzékében való átvezetéséről.

A tudományos osztályok

Asz. 20. §

(1) A tudományos osztály az Akadémiának – az Akadémiai Törvény 3.§-a(2)bekezdésénekb) pontjában meghatározott célok érdekében – egy vagy több, egymáshoz viszonylag közel álló tudományágazat szerint szervezett egysége. Új tudományos osztály létrehozásáról, meglévő tudományos osztály átszervezéséről, megszüntetéséről a közgyűlés szótöbbséggel hozott határozattal dönt.

Ü. 14.

A tudományos osztályok felsorolása:

- I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
- II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya
- III. Matematikai Tudományok Osztálya
- IV. Agrártudományok Osztálya
- V. Orvosi Tudományok Osztálya
- VI. Műszaki Tudományok Osztálya
- VII. Kémiai Tudományok Osztálya
- VIII. Biológiai Tudományok Osztálya
- IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
- X. Földtudományok Osztálya
- XI. Fizikai Tudományok Osztálya

A tudományos bizottságok felsorolását az érintett osztályok ügyrendjei tartalmazzák.

[Asz. 20. §]

(2) A tudományos osztály ellátja az Akadémia feladataiból a tudományágazatára háruló teendőket. Ennek keretében az osztály – figyelemmel kíséri, segíti és értékeli a tudományágazat körében folyó tudományos tevékenységet,

- számon tartja a tudományágazat tudományos kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az azokon kívül működő kutatókat;
- kapcsolatot tart a tudományágazatába tartozó tudományos társaságokkal,
- tudományos üléseket szervez,
- állást foglal a tudományágazata körébe tartozó vagy a tudományágazat szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben, véleményt nyilvánít a tudományágazat területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről; állásfoglalásáról és véleményéről tájékoztatja az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsát, és állásfoglalását, véleményét megküldi az Akadémia elnökének,
- ellátja a Magyar Tudományos Akadémia doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban rá háruló feladatokat, részt vesz a döntés előkészítésében, és javaslatot tesz a döntésre,
- véleményt nyilvánít az erőforrások elosztásának a tudományágazatot érintő ügyeiben,
- ellátja az illetékességi körébe tartozó köztestületi tagok felvételével, besorolásával, nyilvántartásával, felfüggesztésével, lemondásával kapcsolatos rá háruló feladatokat.

Ü. 15.

A tudományos osztály saját kezdeményezésre, illetve az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa vagy kuratóriuma(i) felkérésére véleményt nyilvánít a tudományágazata területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről, az illetékességi körébe tartozó személyi kérdésekről, az erőforrások elosztásának a tudományágazatot érintő terveiről. Az AKT és kuratóriuma(i) döntéséről az osztály tájékoztatást kap. Az akadémiai kutatóintézet vagy támogatott kutatóhely értékeléséhez szükséges tudományos információkat az osztály rendelkezésére kell bocsátani.

Ü. 16.

A tudományos osztály évente legalább kétszer szervez tudományos felolvasó-, illetve vitautulást.

Asz. 21. §

(1) A tudományos osztály szavazati joggal rendelkező tagjai az Akadémia azon rendes és levelező tagjai, akiket az osztály javaslatára választottak meg akadémikusnak.

- (2) A tudományos osztály tanácskozási jogú tagjai azok a személyek, akiket a tudományos osztály háromévnvi időtartamra szótöbbségi határozattal tanácskozási jogú taggá választott. A választott tanácskozási jogú tag megbízása a három év eltelte után megújítható.
- (3) A tudományos osztály tanácskozási jogú tagjainak a száma legfeljebb a szavazati jogú tagok számának a fele.

Ü. 17.

Tanácskozási joggal vehetnek részt a tudományos osztály munkájában az osztályhoz tartozó külső és tiszteleti tagok. A tudományos osztály tanácskozási jogú tagjainak számába a külső és tiszteleti tagokat nem kell beszámítani.

[Asz. 21. §]

- (4) A tanácskozási jogú tagok közül legalább kettő a doktorok közgyűlési képviselője. A doktorok tanácskozási jogú közgyűlési képviselőit a tudományos osztály szavazati joggal rendelkező tagjai a doktoroknak azokkal a közgyűlési képviselőivel együtt választják meg, akiknek tudományos tevékenysége a tudományos osztály tudományágzatába tartozik.

Ü. 18.

A szavazás két szakaszban, jelölő szavazásban és végszavazásban történik; mindkettő titkos. A jelölő szavazás során minden szavazásra jogosult személy egy legfeljebb annyi névből álló listát helyez az urnába, ahány tanácskozási jogú tagot kíván az osztály a doktorok közgyűlési képviselői közül megválasztani. A legtöbb szavazatot elnyertekből készül a választási lista, amely legfeljebb annyi nevet tartalmaz, mint a megválasztandó tanácskozási jogú tagok számának kétszerese. A lista szavazategyenlőség esetén tartalmaz több nevet, mint ez a szám. A végszavazás után a legtöbb szavazatot elnyert jelöltek lesznek sorrendben a tanácskozási jogú tagok, illetve póttagok. Szavazategyenlőség esetén a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg; ha ezek száma is egyenlő, újra kell szavazni. A szavazatok számlálását a kibővített osztályülés által az osztályelnök javaslatára megválasztott, akadémikusokból álló kéttagú bizottság végzi.

[Asz. 21. §]

- (5) A tudományos osztályok – az ügyrendjüknek megfelelően, az alapszabállyal összhangban – bevonhatják munkájukba a doktorok olyan képviselőit is, akik nem rendelkeznek tanácskozási joggal.
- (6) A tudományos osztályok évente legalább egyszer tartanak olyan ülést az osztály által képviselt tudományágzat kérdéseiről, amelyen a doktorok közgyűlési képviselői is szavazati joggal vesznek részt.

Ü. 19.

Az ilyen ülések napirendjének összeállításánál az osztály tanácskozási jogú doktor tagjainak véleményét ki kell kérni. Ilyen osztályülést az osztályelnöknek akkor is össze kell hívnia, ha az osztályhoz tartozó közgyűlési képviselő doktoroknak legalább kétharmada kéri.

Asz. 22. §

- (1) A tudományos osztály önállóan, de a közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.
- (2) A tudományos osztály tagjai – a megvitatandó kérdések szakértőinek részvételével – osztályülésen tárgyalják meg a tudományágazatuk tudományos vitatémáit és eredményeit, a tudományos közélettel, valamint az Akadémia szervezetével és működésével kapcsolatos, a tudományágazatot érintő kérdéseket.

Ü. 20.

A tudományos osztály általában havonta, de legalább negyedévenként osztályülést tart (rendes osztályülés). Rendkívüli osztályülést kell összehívni, ha azt az osztály hazai akadémikus tagjainak legalább egyharmada indítványozza.

Ü. 21.

Az rendes osztályülés napirendjét az osztályelnök állapítja meg. Ő készíti elő és vezeti le az ülést, amelynek időpontját úgy kell kitűzni, hogy a meghívottak kellőképpen felkészülhessenek a tárgyalásra.

Ü. 22.

Az osztályülésre meg kell hívni az Akadémia elnökét, tudományterületileg illetékes alelnökét, főtitkárát és főtitkárhelyettesét.

Ü. 23.

Az osztályelnök vagy elnökhelyettes választására hivatott osztályülést (az osztályülés választással kapcsolatos szakaszát) a tudományterületileg illetékes alelnök vezeti le.

Ü. 24.

A tudományos osztályok rendszeresen értékelik a tudományágazatukhoz tartozó szakterület nemzetközi fejlődését, és javaslatokat tesznek a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának a kapcsolattartás tartalmi vonatkozásaira.

[Asz. 22. §]

- (3) Az osztályülés akkor határozatképes, ha azon a szavazati jogú tagoknak több mint a fele jelen van. A határozathozatal az ügyrend

elfogadása és módosítása esetében kétharmados szótöbbséggel, egyébként – az osztályügyrend eltérő rendelkezése hiányában – szótöbbséggel történik. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Ü. 25.

A tudományos osztályon szavazásra jogosultak számából a betegek és a tartósan külföldön tartózkodók számát, valamint a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni.

Ü. 26.

Az osztályelnök határozatképtelenség esetén 15 napon belül újabb ülést hívhat össze, amely a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes.

Ü. 27.

A tudományos osztály által kiküldendő jelölőbizottság személyi összetételét, megbízatásának időtartamát és eljárását határozatában az osztály állapítja meg.

[Asz. 22. §]

- (4) Az osztályülés kizárólagos hatáskörébe tartozik
- a tudományos osztály elnökének és elnökhelyettesének megválasztása, illetőleg felmentése, beszámolójának jóváhagyása,
 - a levelező tagságra, a rendes tagságra, a külső tagságra és a tiszteleti tagságra való javaslattevél,
 - a tudományos osztály tanácskozási jogú tagjainak megválasztása, de a doktorok közgyűlési képviselőinek tanácskozási jogú taggá választásában szavazati joggal részt vesznek a doktoroknak azok a közgyűlési képviselői is, akiknek tudományos tevékenysége a tudományos osztály tudományágzatába tartozik,
 - a Magyar Tudományos Akadémia doktora tudományos cím odaítélésével kapcsolatos eljárásokban – a tudományág szerint illetékes tudományos bizottság közreműködésével – a szakmailag illetékes bírálók és bírálóbizottság kijelölése, és a bírálóbizottságnak a nyilvános vita lefolytatása után készített véleménye alapján javaslattevél az érdemi döntésre,

Ü. 28.

A tudományos osztály a szakmailag illetékes bírálók és bírálóbizottság kijelöléséről, valamint az érdemi döntésről szóló javaslatáról a doktori cím odaítélési eljárásában részt vevő tudományos bizottság előkészítése alapján dönt. Ezekre az osztályülésekre a tudományos bizottságnak a képviselőjét meg kell hívni. A tudományos osztály a doktori cím megszerzésére irányuló eljárásban hozott döntéseiről rövid időn belül tájékoztatja a Doktori Tanácsot.

[Asz. 22. § (4)]

- e) tudományos bizottság (munkabizottság) létesítése, elnevezésének, tudományterületi illetékességének és szavazati jogú tagjai számának meghatározása, ezek módosítása, tudományos bizottság (munkabizottság) megszüntetése,
- f) a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsággal egyetértésben a tudományos osztály könyv- és folyóiratkiadási politikájának kialakítása, és a tudományos osztály számára tervezett/ rendelkezésre álló keretösszegeken belül döntés könyvek és folyóiratok támogatásáról,

Ü. 29.

Az osztály az éves kiadványtervek rangsorolási javaslatát a tudományos bizottságokkal egyetértésben alakítja ki.

[Asz. 22. § (4)]

- g) az osztály és a tudományos bizottságok beszámoló jelentéseinek, a tudományágazati helyzetelemzéseknek, az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységének, továbbá a kutatóintézetek és kutatóhelyek tudományágazat szempontjából jelentős pályázati anyagai osztályértékelésének jóváhagyása,
- h) az osztályügyrend elfogadása,

Ü. 30.

A tudományos osztály külön szabályzatba (osztályügyrend) foglalja azokat az előírásokat, amelyeknek meghatározására az Alapszabály felhatalmazza, illetve kötelezi, továbbá azokat az előírásokat, amelyek saját működésére, valamint bizottságainak létrehozására és működésére vonatkoznak. Az osztályügyrend nem ellenkezik az Alapszabállyal és az Akadémia ügyrendjével; az osztályügyrendet tájékoztatásul meg kell küldeni az Akadémia elnökének.

[Asz. 22. § (4)]

- i) meghatározott feladat ellátására állandó vagy alkalmi bizottság létrehozása, megszüntetése, más osztállyal vagy nem akadémiai szervvel, intézménnyel közös feladatot ellátó közös bizottság létrehozásának, megszüntetésének jóváhagyása,
- j) akadémiai bizottságokba tagok jelölése.

[Asz. 22. §]

- (5) Az interdiszciplináris bizottságra vonatkozó javaslatot az alapító osztályok közösen határozzák meg, és döntenek arról, hogy a bizottság melyik osztályhoz tartozzon.

Asz. 23. §

- (1) A tudományos osztály a hazai akadémikus tagjai közül háromévi időtartamra osztályelnököt és osztályelnök-helyettest választ. A megbízás a három év elteltével, egy alkalommal megújítható.

Ü. 31.

Az osztályelnök képviseli a tudományos osztályt. Távollétében az osztályelnök-helyettes helyettesíti.

[Asz. 23. §]

- (2) Az osztályelnök hívja össze az osztályülést, elnököl az osztályülésen, képviseli az osztályt, összehangolja a tudományos bizottságok munkáját, beszámol az osztálynak a két ülés között megtett jelentős intézkedéseiről, megküldi az elnökségnek az osztályügyrendet és annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia illetékes alelnökét az osztálynak a más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

Ü. 32.

Az osztály elnöke és elnökhelyettese tevékenységéért az osztálynak felel.

Ü. 33.

A tudományos titkárok önálló osztálytitkárság vezetőjeként ellátják – az osztályelnök elvi irányításával – a tudományos osztályok működésével összefüggő szakmai, tudományszervezési feladatokat.

A tudományos bizottságok

Asz. 24. §

- (1) A tudományos bizottság az Akadémiának – az Akadémiai Törvény 3. §-a (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott célok érdekében – tudományágak, illetve tudományágak közötti (interdiszciplináris) szakterületek szerint szervezett egysége.
- (2) A tudományos bizottság ellátja az Akadémia feladataiból a tudományágra háruló teendőket, elvégzi mindazt a tevékenységet, amellyel a tudományos osztály megbízza. Ennek keretében a bizottság – figyelemmel kíséri az általa gondozott tudományág hazai helyzetét,
- tudományos üléseket szervez,
 - állást foglal a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésben,

- véleményt nyilvánít a tudományág területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről, továbbá az akadémiai kutatóintézeteknek és támogatott kutatóhelyeknek a tudományág szempontjából jelentős pályázatairól, e véleményt megküldi az illetékes tudományos osztálynak,

Ü. 34.

A tudományos bizottságok az akadémiai kutatóintézet és támogatott kutatóhely értékelését az osztály felkérésére végzik el. A szükséges adatokat az osztály bocsátja a bizottság rendelkezésére.

- tudományága körében javaslatot tesz a tudományos osztály könyv- és folyóiratkiadási tervéhez,
- részt vesz a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaítélése tárgyában megindult eljárások lefolytatásában és a nyilvános vitát követően a tudományos osztály javaslatának kialakításában.

Ü. 35.

A tudományos bizottságok munkáját a tudományos osztályok titkárságai segítik.

Asz. 25. §

Az Akadémia rendes és levelező tagjai, valamint a doktorok közgyűlési képviselői állandó tagjai azoknak a bizottságoknak, amelyeknek tudományágába tartozik tudományos tevékenységük. A tudományos bizottságok választott tagjai azok a köztestületi tagok, akiket a köztestületnek azon doktor tagjai választanak meg a tagságra, akik az adott tudományág területén tevékenykednek. A megbízásuk három évre szól és a három év elteltével megújítható.

Asz. 26. §

- (1) A tudományos bizottság önállóan, de a közgyűlés és az illetékes tudományos osztály határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.
- (2) A tudományos bizottság tagjai – a megvitatandó kérdések szakértőinek részvételével – bizottsági ülésen tárgyalják meg tudományáguk tudományos vitatémáit és eredményeit, a tudományos közélettel, valamint az Akadémia szervezetével és működésével kapcsolatos, a tudományágot érintő kérdéseket.

Ü. 36.

A tudományos bizottságok az osztály felkérésére értékelik szakterületeik nemzetközi fejlődését és javaslatot tesznek az osztálynak a kapcsolattartás tartalmi vonatkozásaira.

[Asz. 26. §]

- (3) A bizottsági ülés akkor határozatképes, ha a szavazati jogú tagoknak több mint a fele jelen van. A határozathozatal az ügyrend elfogadása és módosítása esetében kétharmados szótöbbséggel, egyébként – az ügyrend eltérő rendelkezése hiányában – szótöbbséggel történik. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Ü. 37.

A tudományos bizottság által létrehozott munkabizottság vagy albizottság megalakításához és működtetéséhez nem köztestületi tagokat is be lehet vonni.

[Asz. 26. §]

- (4) A bizottsági ülés kizárólagos hatáskörébe tartozik
- a) a tudományos bizottság elnökének, elnökhelyetteseinek és titkárának megválasztása, illetőleg felmentése, az elnök beszámolójának jóváhagyása,
 - b) a tudományágra vonatkozó helyzetelemzéseknek, az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységére, továbbá a kutatóintézetek és kutatóhelyek tudományágazat szempontjából jelentős pályázati anyagokra vonatkozó bizottsági értékeléseknek a jóváhagyása, kapcsolattartás a területi bizottságok megfelelő tudományágazati bizottságaival,
 - c) a tudományág területére vonatkozó, a tudományos osztálynak megküldendő könyv- és folyóiratkiadási javaslat elfogadása,
 - d) a bizottsági ügyrend elfogadása.

Asz. 27. §

- (1) A bizottsági ülés a tagok közül háromévi időtartamra, egy alkalommal újraválaszthatóan megválasztja a bizottság elnökét, elnökhelyetteseit és titkárát. A tudományos osztály elnöke nem választható meg a tudományos bizottság elnökének.
- (2) A bizottsági elnök hívja össze a bizottsági ülést, elnököl az ülésen, képviseli a bizottságot, beszámol a bizottságnak a két ülés között végzett jelentős tevékenységéről, megküldi a tudományos osztálynak a bizottsági ügyrendet és annak módosításait, tájékoztatja a tudományos osztály elnökét a bizottság más bizottságok vagy az osztály egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.
- (3) A tudományos bizottság feladatai ellátására munkabizottságokat hozhat létre.

Az Akadémia területi bizottságai

Asz. 28. §

(1) A területi bizottságok az Akadémia összefüggő, nagyobb földrajzi területek szerint szervezett egységei. Új területi bizottság létrehozásáról, meglévő területi bizottság megszüntetéséről a közgyűlés szótöbbséggel hozott határozattal dönt.

Ü. 38.

Az Akadémia területi bizottságai:

- Az MTA Debreceni Területi Bizottsága (DAB; működési területe: Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
- Az MTA Miskolci Területi Bizottsága (MAB; működési területe: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megye)
- Az MTA Pécsi Területi Bizottsága (PAB; működési területe: Baranya, Somogy, Tolna, Zala megye)
- Az MTA Szegedi Területi Bizottsága (SZAB; működési területe: Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye)
- Az MTA Veszprémi Területi Bizottsága (VEAB; működési területe: Fejér, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém megye)

Ü. 39.

Az Akadémia támogatja azokat a megyei önkormányzati kezdeményezéseket, amelyek anyagi áldozatvállalásukkal külön tudományos testület működését tartják szükségesnek, mindenképp a megye területén felmerülő, tudományos munkát igénylő kérdések megoldására. E megyei testületek az adott területi bizottság önálló, társult egységei.

Megeyi szervezetek:

- Az MTA Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Testülete (központja: Szolnok)
- Az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testülete (központja: Nyíregyháza)

Ü. 40.

Az Akadémia nevét hordozó megyei tudományos testület megalakulását – az érintett területi bizottság vezetésének és a megyei önkormányzat képviselőinek egyeztetett álláspontja alapján – az Akadémia elnöke hagyja jóvá.

[Asz. 28. §]

- (2) A területi bizottságok
- figyelemmel kísérik és segítik az adott területen folyó tudományos tevékenységet,
 - számon tartják a terület tudományos kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az azokon kívül működő kutatókat,
 - támogatják a tudományos kutatókat, a kutatók külföldi kiküldetését, a tudományos utánpótlás nevelését, pályázatokat írnak ki, és díjjal jutalmazzák a legjobb pályamunkák szerzőit,
 - tudományos munkákat jelentetnek meg tevékenységük köréből,
 - szak- és munkabizottságokat hoznak létre, melyek tudományos üléseket szerveznek,
 - bizottságaik révén kapcsolatot építenek ki és tartanak fenn a tudományos osztályokkal és azok tudományos bizottságaival,
 - lehetőséget teremtenek arra, hogy a tudomány művelői kifejtsek szakmai véleményüket helyi és országos jelentőségű tudományos kérdésekben, részt vesznek az akadémiai döntések, vélemények kialakításában, azok érvényesítésében,
 - javaslatot tesznek a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságnak könyvkiadásra, a tudományterületileg illetékes tudományos osztály könyvkiadási tervének keretében,
 - nemzetközi kapcsolatokat építhetnek ki a régióval szomszédos, illetve más országok kutatóival.

Ü. 41.

A területi bizottságok munkájuk során:

- a tudományos és a tudomány iránt érdeklődő szakemberek személyes kapcsolatainak megteremtése, elmélyítése érdekében klubot működtetnek, elsősorban a tudományos-, kulturális-, társadalmi közélet aktuális kérdéseinek kötetlen megvitatására;
- az alapszabály szerinti feladatok ellátásához szükséges anyagi feltételek javítására alapítványok létrehozását kezdeményezik és támogatják;
- tevékenységükbe bevonják a régiójuk szerinti határon túli köztestületi tagokat.

Asz. 29. §

A területi bizottságok tagjai az adott területen működő hazai akadémikusok és azok a doktorok, akiket az adott területen működő doktorok a bizottság szervezeti szabályzatának megfelelően taggá választanak. A bizottságok bevonják munkájukba a terület értékes elméleti és gyakorlati tevékenységet folytató, tudományos fokozattal nem rendelkező szakembereit is.

Ü. 42.

A területi bizottság tagjainak megválasztására hivatott gyűlést – a megyék tudományos adottságait tükröző arányokra is figyelemmel – a területi bizottság elnöke készíti elő, hívja össze és vezeti le. Az új tagok megválasztásával a régi tagsági megbízások megszűnnek. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.

Asz. 30. §

(1) A területi bizottság hazai akadémikus tagjai közül háromévi időtartamra szótöbbségi határozattal elnököt választ. Az elnök a három év elteltével egy alkalommal újraválasztható.

Ü. 43.

A területi bizottság elnökének megválasztása titkos szavazással történik. Megválasztottnak azt az akadémikust kell tekinteni, akire a jelenlévő szavazásra jogosultaknak több mint fele „igen”-nel szavazott. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.

[Asz. 30. §]

(2) A bizottság elnöke hívja össze a területi bizottság ülését, elnököl az ülésen, képviseli a területi bizottságot, összehangolja a szakmai bizottságok és munkabizottságok munkáját, beszámol a bizottságnak a két ülés között végzett jelentős tevékenységéről, megküldi az elnökségnek a bizottság szervezeti szabályzatát és annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia illetékes alelnökét a területi bizottságnak a más területi bizottságok, tudományos osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

Ü. 44.

A területi bizottság éves munkájáról írásos összefoglalást készít az MTA májusi rendes közgyűlése számára, amelyet az illetékes alelnök terjeszt a közgyűlés elé.

Ü. 45.

Előzetes szempontok alapján a területi bizottság rövid elemzést készít az Akadémia által a Kormány számára az MTA-ról készítendő tájékoztatóhoz minden naptári évben.

Ü. 46.

Előzetes szempontok alapján összeállított szakmai anyaggal segíti a területi bizottság az Akadémia elnöke által kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő jelentés elkészítését a magyar tudományos kutatás helyzetéről.

[Asz. 30. §]

- (3) A területi bizottságok szervezetének és működésének részletes szabályait a szervezeti szabályzat határozza meg. A szervezeti szabályzatot és annak módosítását a területi bizottság kétharmados szótöbbséggel fogadja el.

A közgyűlés

Tv. 10. §

- (1) Az Akadémia a tudományos közéletet, valamint saját belső szervezetét és működését érintő legfontosabb kérdések megtárgyalására évente legalább egyszer közgyűlést tart.
- (2) A közgyűlést a hazai akadémikusok, valamint a tudomány más – tudományos fokozattal rendelkező – képviselői alkotják. Utóbbiak az Alapszabályban meghatározott módon közvetlen és titkos választással nyerik el tagságukat, számuk 200 fő.

Asz. 31. §

- (1) Az Akadémia elnökségének beterjesztése alapján a közgyűlés dönt a doktorok 200 közgyűlési képviselőjének tudományágazati eloszlásáról a következő alapelvek figyelembevételével: 100 képviselői helyen az osztályok egyenlő arányban osztoznak, míg a további 100 hely az egyes osztályokhoz tartozó tudományágakhoz besorolt doktorok arányában oszlik meg. A tudományos osztályokra megállapított kereten belül a tudományos osztályok határozzák meg a tudományágakra, illetőleg a tudományos bizottságokra jutó képviselői helyek számát.

Ü. 47.

Az elnökség a közgyűlési előterjesztését a doktorok közgyűlési képviselőinek tudományágazonkénti eloszlásáról döntő közgyűlés előtt 2 hónappal, az akkor érvényes adatok figyelembevételével készíti el.

[Asz. 31. §]

- (2) A tudományágra jutó képviselők számának megjelölésével a tudományos bizottság javaslatokat kér a jelöltekre a tudományág doktoraitól. Közgyűlési képviselőnek az a köztestületi tag jelölhető, aki elismert tudományos tevékenységet végéz.
- (3) A legtöbb jelölési javaslatot kapott személyek nevét a tudományos osztály annak figyelembevételével veszi fel a jelöltlistára, hogy a tudományági jelölőlistán csak kétszer annyi név szerepelhet, mint

amennyi a megfelelő képviselői helyek száma. Minden doktor csak a besorolásának megfelelő jelöltlistára szavazhat.

- (4) A doktorok közgyűlési képviselőinek gyűlése (a doktorok gyűlése) által megválasztott hattagú bizottság gondoskodik a titkársági szervezet közreműködésével a szavazás lebonyolításának megszervezéséről, ellenőrzi a szavazatszámllálást és hagyja jóvá a szavazás eredményét. A bizottságban minden tudományterület két-két képviselője vesz részt. A bizottság tagja nem lehet olyan személy, akinek neve a jelöltlistán szerepel. A bizottság tagjai közül maga választja meg elnökét. A bizottság a tevékenységéről köteles a választást követően a doktorok gyűlésének beszámolni.

Ü. 48.

A doktorok gyűlésének állandó jelölőbizottsága van, amely az Akadémia állandó jelölőbizottságának doktor tagjaiból áll. A doktorok gyűlése ezen jelölőbizottság javaslatára választja meg soraiból azt a hattagú bizottságot, amely a doktor képviselők választásával kapcsolatos szavazásokat megszervezi, ellenőrzi, jóváhagyja. A közgyűlési képviselőválasztás szabályait a doktorok gyűlése hagyja jóvá.

[Asz. 31. §]

- (5) A képviselőket a doktorok szótöbbséggel három évre választják meg. A három év elteltével egy alkalommal a képviselők újra megválaszthatók.

Ü. 49.

A doktorok közgyűlési képviselőinek megválasztása mindkét szakaszban postai úton is történhet. Minden köztestületi tag megkapja a maga szakterületéhez tartozó köztestületi tagtársainak névsorát.

[Tv. 10. §]

- (3) **A közgyűlés valamennyi tagját a közgyűlés munkájában azonos jogok illetik meg.**

Tv. 11. §

- (1) **A közgyűlést a napirend megjelölésével az Akadémia elnöke hívja össze.**

Ü. 50.

Az elnököt a közgyűlés előkészítésében az elnökség segíti. Az elnökség e tevékenysége során a tudományos osztályokra támaszkodik.

Ü. 51.

A közgyűlés napirendjére tűzött nagyobb jelentőségű kérdésekben előterjesztett írásos indítványokat – amennyiben azt az abban foglalt javaslat indokolja – az osztályok előzetesen megvitatják és azokról állást foglalnak. Az ilyen természetű indítványokat a közgyűlés előtt két hónappal el kell juttatni az elnökhöz. Amennyiben az adott előterjesztésről az osztályok a doktorokkal kibővített ülésükön állást foglaltak, ebben a tárgyban a közgyűlés elé további egyéni indítványt vagy javaslatot nem lehet tenni.

Ü. 52.

A közgyűlést úgy kell előkészíteni, hogy a szavazásra jogosultak annak időpontjáról, napirendjéről és írásos előterjesztéseiről az ülés időpontja előtt nyolc nappal tudomást szerezzenek.

Ü. 53.

Azokat az egyéb írásos indítványokat, amelyek az ülést megelőző három nappal előbb, legalább húsz közgyűlési tag aláírásával beérkeztek az Elnöki Titkárságra, az ülés előtt másolatban a szavazásra jogosultak rendelkezésére kell bocsátani. Hasonlóan kell eljárni az egyéni vagy húsznál kevesebb tag aláírásával tett javaslatokkal is, ha azokat az illetékes osztályelnök kézjegyével ellátta.

Ü. 54.

A közgyűlés, ha a téma indokolja, a tudományterületeknek megfelelő három szekcióban is ülésezhet. A szekciók a javaslataikat határozathozatalra a közgyűlés elé terjesztik.

[Tv. 11. §]

(2) Közgyűlést kell tartani akkor is, ha ezt – a napirend megjelölésével – a közgyűlésen szavazásra jogosultak egyötöde írásban kéri.

Tv. 12. §

A közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a szavazásra jogosultaknak több mint fele jelen van.

Ü. 55.

A közgyűlés határozatképességét – a tudományos osztályok közlése alapján – kell megállapítani.

Ü. 56.

A közgyűlés az Akadémia elnökének javaslatára nyílt szavazással dönt a közgyűlést levezető elnök, illetve elnökök (a továbbiakban: levezető elnök) személyéről.

Ü. 57.

A levezető elnök állapítja meg a közgyűlés határozatképességét és jelenti azt a közgyűlésnek.

Ü. 58.

A közgyűlési alkalmi bizottságok kiküldésére a levezető elnök tesz javaslatot, amiről a közgyűlés nyílt szavazással dönt.

Ü. 59.

Az ülésen a hozzászólás szándékát a levezető elnöknel írásban jelezni kell. A hozzászólás időtartama általában öt perc. Ezt az időtartamot – kérésre és indokolt esetben – a levezető elnök meghosszabbíthatja.

Ü. 60.

Az elnöki, főtitkári, illetve egyéb előterjesztői válaszadásra az időkorlátozás szabályát nem kell alkalmazni.

Tv. 13. §

- (1) A közgyűlés határozatait a jelenlévő szavazásra jogosultak több mint felének a szavazatával hozza.
- (2) Az Akadémia Alapszabályának elfogadásához és módosításához a határozatképes közgyűlésen jelen lévő szavazásra jogosultak kétharmadának igen szavazata szükséges.

Asz. 32. §

- (1) A közgyűlés az Akadémia legfelsőbb szerve. Határozatai az Akadémia minden testületére, tisztségviselőjére, tagjára kötelezőek.

Ü. 61.

A közgyűlés – azokban az ügyekben, amelyekben ez szükséges – a napirendi pont vitájának lezárását követően szavazással dönt a határozatáról, amelyet a levezető elnök hirdet ki. A szavazás elrendelésére a levezető elnök jogosult.

Ü. 62.

A közgyűlés általában határozattal dönt az általa megtárgyalt kérdésekben, az eléje terjesztett indítványokról, javaslatokról. Az üggyöntő határozatokat írásba kell foglalni és az Akadémiai Értesítőben kell közzétenni.

Ü. 63.

Általában titkosan kell szavazni személyi ügyben. Ha azonban olyan személyi ügyről van szó, amely csak a döntéselőkészítést szolgáló munkaszervezéssel függ

össze (pl. szavazathitelesítő bizottság kiküldése), a nyílt szavazásnak nincs akadálya. A közgyűlés vezető elnöke bármely kérdésben titkos szavazást rendelhet el.

Ü. 64.

Személyre vonatkozó szavazásban az érintett személy nem vehet részt. Ha több személyre együttesen történik a szavazás, a szavazatok megszámlálásakor az érintett személy vonatkozásában egy „igen” szavazatot figyelmen kívül kell hagyni.

Ü. 65.

Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát.

Ü. 66.

A közgyűlés vezető elnöke a szavazás elrendelésével egyidejűleg köteles megfelelő tájékoztatást adni a szavazás alkalmazandó módjáról, az eredmény megállapításának az adott szavazásra irányadó rendjéről.

Ü. 67.

Az ülés elnöke állapítja meg a szavazás eredményét, illetve hirdeti ki a határozatot.

Ü. 68.

A szavazás hitelesítésére Szavazathitelesítő Bizottságot küld ki a közgyűlés. A Szavazathitelesítő Bizottság szükség esetén – a Titkárság munkatársai segítségével – a szavazatszámolást is elvégzi.

Ü. 69.

Ha titkos szavazáshoz szavazólapokat használtak, a szavazás eredményének kihirdetése és hitelesítése után azokat meg kell semmisíteni.

Ü. 70.

Ha egyidejűleg több személy (jelölt) közül lehet választani, közülük azt kell megválasztottnak tekinteni, akire a jelenlévő szavazásra jogosultaknak több mint a fele „igen”-nel szavazott. Ha egyik személy (jelölt) sem nyerte volna el az „igen” szavazatoknak a megválasztáshoz előírt arányát, a szavazást meg kell ismételni. A megismételt szavazáson csak azokról – az első szavazási menetet követően szavazással meghatározott számú – személyekről (jelöltekről) lehet szavazni, akik az első szavazási menethen a legtöbb „igen” szavazatot kapták. A megválasztáshoz a második menethen is szükséges elnyerni olyan arányú „igen” szavazatot, amely meghaladja a jelenlévő szavazásra jogosultak felét. Eredménytelenség esetén a szavazást újból meg lehet ismételni; a közgyűlés azonban el is napolhatja a választást.

Ü. 71.

Ha a szavazás lebonyolítását megkönnyíti, a közgyűlés döntése alapján attól függően, hogy hány személyt kell megválasztani, azok tekintendők megválasztottnak, akik elnyerték a megválasztáshoz egyébként szükséges szavazatok többségét, és sorrendben a legtöbb „igen” szavazatot kapták. Ha több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, közöttük a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg.

Ü. 72.

A közgyűlés valamennyi írásba foglalt határozatát szóban, jóváhagyás végett a határozatok szövegezésével megbízott alkalmi bizottság elnöke terjeszti a közgyűlés elé.

Ü. 73.

Ha a határozat terjedelme, jellege, tartalmi megfogalmazásának szabatosága megkívánja, a határozatok végleges szövegének megállapítására a közgyűlés az elnökséget hatalmazhatja fel.

Ü. 74.

A közgyűlésen elhangzottakról szószerinti jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvvel azonos értékű az ülésen készített magnetofon felvétel. A jegyzőkönyvet a levezető elnök által megbízott, a közgyűlés jelenlévő két tagja (egy akadémikus és egy doktor) aláírásával hitelesíti. A közgyűlés tagjainak joguk van az ülésről készített jegyzőkönyvbe betekinteni, arról jegyzetet készíteni, illetve a magnetofon felvételt meghallgatni.

Ü. 75.

A közgyűlés határozatképességére és szavazási rendjére vonatkozó szabályokat kell alapul venni és eltérő, külön szabályozás hiányában alkalmazni az elnökségi ülés, az osztályülés és a tudományos bizottsági ülés határozatképessége és szavazási rendje vizsgálatánál.

Ü. 76.

A közgyűléssel összefüggő szervezési, adminisztratív és technikai jellegű feladatokat a kijelölt titkársági munkatársak végzik.

[Asz. 32. §]

(2) A közgyűlés fogadja el az Akadémia ügyrendjét. Az ügyrend szabályozza többek között a közgyűlés megtartásának rendjét, korlátozhatja a közgyűlési felszólalások időtartamát, és meghatározhatja a határozati javaslatok beterjesztésének rendjét és határidejét. Az ügyrend tartalmazza az akadémikusok gyűlésének és a doktorok gyűlésének ügyrendi szabályait is.

Ü. 77. A doktorok közgyűlési képviselői alkotják a doktorok gyűlését.

Ü. 78.

A doktorok gyűlése három szekcióból áll, amelyek a társadalomtudományi, természettudományi és élettudományi képviselőket foglalják magukban.

Ü. 79.

Minden szekció – közgyűlési képviselői köréből – titkosan egy tagot választ három évre, akit az MTA elnökségébe javasol a közgyűlés számára. Ezt az ülést az MTA egyik alelnöke vezeti. A gyűlés bármelyik tagja állíthat jelöltet. Titkos szavazás után az lesz a szekció jelöltje, aki a legtöbb szavazatot kapta. Szavazategyenlőség esetén a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg; ha ezek száma is egyenlő, újra kell szavazni. A szavazatok számlálását az elnök javaslatára a gyűlés által megválasztott háromtagú bizottság végzi, amelynek egyetlen jelölt sem lehet tagja.

Ü. 80.

A szekcióüléseket az illetékes elnökségi tag hívja össze és vezeti. A szekcióülést a tagok egyharmadának indítványára össze kell hívni.

Ü. 81.

A doktorok gyűlésének teljes ülését az MTA elnöksége hívja össze. A teljes ülést az MTA elnökségének doktor tagjai, illetve a tagok legalább egyharmadának indítványára is össze kell hívni. A teljes ülést az MTA elnökségének doktor tagjai felváltva vezetik alfabetikus sorrendben.

Ü. 82.

Személyi kérdésekben mind a doktorok gyűlése, mind pedig annak szekcióülései titkosan szavaznak. Ezek a testületek a titkos szavazást más ügyekben is elrendelhetik.

Ü. 83.

Mind a doktorok gyűlése, mind pedig annak szekcióülései akkor határozatképesek, ha tagságuk több mint 50%-a jelen van. Ezek a testületek határozataikat szótöbbséggel hozzák. Személyi kérdésekben a szavazás során tartózkodni nem lehet. Szavazategyenlőség esetén az egyenlő szavazatokat kapott jelöltekre új szavazást kell elrendelni. Ismételt szavazategyenlőség esetén a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg; ha ezek száma is egyenlő, újra kell szavazni.

Tv. 14. §

- (1) Az Akadémia közgyűlése
- a) véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalmi élet alapvető fontosságú kérdéseiben;
 - b) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámolót, illetőleg a Kormány számára az éves jelentést;
 - c) meghatározza az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elveket és programokat;
 - d) az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot (a továbbiakban: Alapszabály) alkot;
 - e) megválasztja az elnököt, a főtitkárt, valamint az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket, az Akadémia Doktori Tanácsának tagjait, továbbá képviselőit az AKT-ba;
 - f) az államháztartási törvény és az éves költségvetési törvény keretei között elfogadja az Akadémia költségvetését, valamint a Felügyelőbizottság [14. § (1) bek. h) pont] jelentése alapján jóváhagyja az éves költségvetési beszámolót;
 - g) az államháztartási törvény és az éves költségvetési törvény keretei között az AKT javaslata alapján határoz akadémiai kutatóintézetek (kutatóhely) alapításáról, átszervezéséről, megszüntetéséről; ezzel összefüggésben az Akadémia elnökének ellenjegyzésével jóváhagyja annak alapító okiratát;
 - h) Vagyonkezelő Kuratóriumot, valamint más bizottságokat hoz létre, ezek között Tudományetikai Bizottságot, továbbá az akadémiai vagyonkezelés és gazdálkodás ellenőrzésére Felügyelő Bizottságot.
- (2) Az Akadémia tulajdonában lévő, illetőleg az Akadémiára bízott ingatlanok elidegenítéséről, megterheléséről, alapítványba, illetőleg gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevitelének, használatba adásának elveiről – e törvény 5. §-ában és az Alapszabályban foglaltak figyelembevételével – a közgyűlés határoz.
- (3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott hatásköröket – az (1) bekezdés a) pontja kivételével – a közgyűlés az Akadémia más szervére és tisztségviselőjére nem ruházhatja át.

Asz. 33. §

- (1) A közgyűlés hagyja jóvá az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának alapszabályát és a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím megszerzésének feltételeit, valamint a doktori eljárás részletes szabályait meghatározó szabályzatot.

- (2) Az akadémikusok választásának szabályait az akadémikusok gyűlése, a doktorok közgyűlési képviselői megválasztásának az Asz. 31. §-ában meghatározott alapvető szabályain túlmenő részletes szabályait pedig a doktorok gyűlése fogadja el.

Az Akadémia tisztségviselőiről és közgyűlési bizottságairól

Asz. 34. §

- (1) A közgyűlés a tisztségviselőket és az állandó bizottságok tagjait titkos szavazással három évre választja. Újraválasztás az Akadémiai Törvényben és az Alapszabályban meghatározott korlátok között lehetséges.
- (2) A választást jelölőbizottság készíti elő. A jelölőbizottságnak 22 tagja van; minden tudományos osztály egy-egy tagot választ és a doktorok közgyűlési képviselőinek a tudományos osztályok szerinti csoportjai szintén egy-egy tagot választanak. A bizottság tagjai közül maga választja meg elnökét. A jelöléseknél a különböző tudományterületek arányos képviseletének elve érvényesül.

Ü. 84.

Ha az Akadémia tisztségviselőjének megbízási időtartama nem merítette ki a hároméves akadémiai ciklus egészét, azt az újraválaszthatóság szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.

Ü. 85.

Az Akadémia elnöke, főtitkára, alelnökei és főtitkárhelyettese(i) (a továbbiakban: tisztségviselők), a közgyűlési állandó bizottságok választott tagjai, a választott akadémikus elnökségi tagok, valamint az AKT közgyűlés által választandó tagjai választását előkészítő jelölőbizottság megbízatása a közgyűlés által meghatározott időtartamra szól. A jelölőbizottság a munkamódszerét maga állapítja meg. A bizottság munkáját az elnök irányítja.

Ü. 86.

A jelölőbizottság a tisztségviselők és tagok jelölését a különböző megbízások időrendjének figyelembevételével, az alábbiak szerint készíti elő:

- *A tisztségviselők megbízási időszakának kezdő időpontja nem esik egybe a doktorok 200 közgyűlési képviselője, az AKT és a közgyűlési állandó bizottságok tagjai megbízási időszakának kezdő időpontjával.*
- *A közgyűlési állandó bizottságok tagjai, valamint az AKT közgyűlés által választandó tagjai megbízási időszakának kezdő időpontja megegyezik a doktorok 200 közgyűlési képviselője megbízási időszakának kezdő időpontjával.*

- Az AKT tagok jelölése esetében a jelölőbizottság a Kutatói Fórum jelölőbizottságával történő egyeztetés után teszi meg javaslatát.
- Az elnökség választott doktor tagjai megbízatásának kezdő időpontja a közgyűlési megbízatásuk időpontjához igazodik.

Ü. 87.

A tisztségviselőkre vonatkozó javaslatot úgy kell kialakítani, hogy a jelöltek, illetve jelölts csoportok mindhárom tudományterületet képviseljék.

Ü. 88.

A jelölőbizottság a tisztségviselőket és a tagokat megválasztó közgyűlés előtt hat héttel körlevélben közli javaslatait a közgyűlés tagjaival. A közgyűlés tagjai a körlevélben foglaltakkal kapcsolatban a kézhezvételtől számított két héten belül írásban, legalább húsz közgyűlési tag aláírásával közölhetik észrevételeiket a jelölőbizottsággal.

Ü. 89.

Az egyes tisztségek betöltésére többes jelölést lehet alkalmazni. Ebben az esetben – a tudományterületi képviselőnek az Ü. 87. pontban megfogalmazottak szerinti biztosítása mellett – a tisztségviselők egyes csoportjaira (elnök, főtitkár, főtitkárhelyettes[ek]) kell javaslatot tenni.

Ü. 90.

Ha a közgyűlés a jelölőbizottság javaslatával nem ért egyet, felhívhatja a jelölőbizottságot határidő megjelölésével új javaslat megtételére.

Asz. 35. §

- (1) A választást követő első ülésen a bizottságok tagjai maguk közül elnököt és szükség esetén titkárt választanak. A bizottsági üléseket a bizottság elnöke hívja össze. A bizottsági tagok egyharmada a napirend megjelölésével maga is összehívhatja a bizottságot, ha javaslatuknak az elnök nem tesz eleget.
- (2) Az állandó bizottságok tevékenységét ügyrend szabályozza. A bizottságok ügyrendjüket jóváhagyásra a közgyűlés elé terjesztik.
- (3) Az ideiglenes bizottságok megbízatása a feladat ellátásával megszűnik.
- (4) A bizottságok tevékenységükről a közgyűlésnek beszámolnak.

Az Akadémia Doktori Tanácsa

Asz. 36. §

Az Akadémia Doktori Tanácsának 25 tagja van. A tanács tagjává az Akadémia rendes tagja, levelező tagja vagy a Magyar Tudományos Akadémia doktora címmel vagy az Akadémiai Törvény 28. §-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tag választható. A tanácsnak minden tudományos osztály részéről legalább két tagja van. A három év eltelte után legfeljebb egy alkalommal a tag újraválasztható.

A Felügyelőbizottság

Asz. 37. §

- (1) A Felügyelőbizottságnak a köztestületi tagok közül választott hét tagja van. A Felügyelőbizottságnak nem lehet tagja az Akadémia tisztségviselője, továbbá az, aki az Akadémiával vagy az Akadémia intézetével, intézményével közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban vagy munkaviszonyban áll, a Vagyonkezelő Kuratórium tagja, az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának vagy a tanács kuratóriumának tagja. A három év eltelte után legfeljebb egy alkalommal a tag újraválasztható.
- (2) A Felügyelőbizottság feladata az, hogy ellenőrizze az akadémiai vagyonkezelés szabályszerűségét és ésszerűségét, az Akadémia éves költségvetési irányelveiről, továbbá az éves költségvetési beszámolóról a közgyűlés számára jelentést készítsen.
- (3) A Felügyelőbizottság feladatainak ellátása érdekében a vezető tisztségviselőktől és a vezető állású dolgozóktól jelentést vagy felvilágosítást kérhet, az Akadémia és az akadémiai intézmények pénzügyi és számviteli nyilvántartásait és iratait megvizsgálhatja, illetőleg szakértővel megvizsgáltathatja.
- (4) Ha az Akadémia alapvető vagyoni érdekei ezt megkövetelik, a Felügyelőbizottság a közgyűlés összehívását javasolhatja az elnöknek, vagy ha a javaslat megtétele után rövid időn belül a közgyűlés nem ült össze, a közgyűlést összehívhatja.

A Vagyonkezelő Kuratórium

Asz. 38. §

- (1) A Vagyonkezelő Kuratóriumnak hét tagja van. A kuratórium tagjának olyan személy választható, aki a vagyonkezeléshez

megfelelő szakismerettel, tapasztalattal rendelkezik. A megválasztásnak nem feltétele a köztestületi tagság. A megbízás háromévi időtartamra szól. A kuratórium tagja egy alkalommal újraválasztható.

- (2) A kuratórium feladata az Akadémia vagyoni érdekeinek hatékony érvényesítését szolgáló gazdálkodás elősegítése. Ennek keretében a Vagyonkezelő Kuratórium különösen a következő feladatokat látja el:
- a) az Akadémiai Törvény 5. §-ának (1) bekezdésében meghatározott törzsvagyon és az Akadémia tulajdonában lévő egyéb vagyontárgyak hasznosításával kapcsolatos – az ügyrendben meghatározott értékhatár feletti – döntések előzetes véleményezése,
 - b) a Polgári Törvénykönyv 175. §-ában foglaltak alkalmazásával az Akadémiára bízott vagyontárgyak hasznosítása tekintetében az Akadémiai Törvény 19. §-ának (1) bekezdésében meghatározott egyetértési jog gyakorlása,
 - c) a vagyonhasznosításra vonatkozó általános elgondolások kidolgozásában és a konkrét intézkedések előkészítésében való részvétel.

A Tudományetikai Bizottság

Asz. 39. §

- (1) A Tudományetikai Bizottságnak huszonkét tagja van. Taggá a köztestület tagja választható.

Ü. 91.

A Tudományetikai Bizottság tagjai közül tizenegyet az Akadémia rendes vagy levelező tagjai közül, tizenegyet pedig a köztestület nem akadémikus tagjai közül kell megválasztani.

[Asz. 39. §]

- (2) A bizottság feladata az, hogy a tudományos kutatás szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának védelmében állást foglaljon tudományetikai elvi kérdésekben.
- (3) A bizottság konkrét ügyekben is eljárhat, ha mind a panasztevő, mind pedig az a személy, akivel szemben a panaszt benyújtották, írásban kijelenti, hogy aláveti magát a bizottság eljárásának. A bizottság ilyen esetekben jogi szakértő véleményét is meghallgatja és figyelembe veszi.

A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság

Asz. 40. §

- (1) A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságnak tizenhét tagja van. Elnökét és titkárát a közgyűlés választja: 11 akadémikus-könyvfelelős tagját az egyes tudományos osztályok delegálják. A bizottságnak tagja az Akadémia Elnöki Titkárságának vezetője, az Akadémiai Könyvtár főigazgatója, az Akadémia Titkársága Pénzügyi Főosztályának vezetője, valamint az Akadémiai Kiadó és Nyomda képviselője.
- (2) A bizottság feladata az Akadémia kiadói politikájának összehangolása, a könyv- és folyóiratkiadás támogatására elkülönített pénzügyi forrásokkal való hatékony gazdálkodás elősegítése. Az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogát – a bizottság véleményének meghallgatásával – a főtitkár gyakorolja.

Az Akadémia elnökéről és főtitkáráról

Az Akadémia elnöke

Tv. 15. §

- (1) Az Akadémia elnökét a hazai akadémikusok közül – a hazai akadémikusok javaslata alapján – legfeljebb öt évre a közgyűlés választja; tisztségében a köztársaság elnöke megerősíti.
- (2) Az elnök a tevékenységéért a közgyűlésnek felel.

Asz. 41. §

- (1) A közgyűlés az elnököt három évre választja meg. A három év elteltével a megbízás egy alkalommal megújítható.
- (2) Az elnök tevékenységéről minden évben beszámol a közgyűlésnek. A közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatot hoz.

Ü. 92.

Az elnök képviseli az Akadémiát itthon és külföldön egyaránt. Az elnök képviseleti jogkörének egy részét (általában vagy egyes konkrét esetben) átruházhatja.

Ü. 93.

Az elnök a köztetsületre vonatkozó rendelkezéseit szabályzatban teszi meg, amelyet az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni. Amennyiben a szabályozni kívánt terület a főtitkár felelősségét is érinti (pl. Tv. 19. §), a szabályzatot együttesen kell kiadni.

[Tv. 15. §]

- (3) Az elnököt a miniszteri illetménnyel azonos mértékű illetmény, valamint évente 25 munkanap alapszabadság és 15 munkanap pótszabadság illeti meg.
- (4) Az elnök jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben – az 1–4. §, a 8. §, a 23–36. §, az 50–56. §, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével – a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Tv. 16. §

Az Akadémia tevékenységét a közgyűlés határozatainak és iránymutatásainak megfelelően az elnök irányítja. Az elnök képviseli az Akadémiát, és gyakorolja az Alapszabály által hatáskörébe utalt jogokat.

Asz. 42. §

- (1) Az elnök gondoskodik a közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. Irányítási feladatkörében az elnök dönt mindazokban a kérdésekben, amelyeket az akadémiai törvény vagy az alapszabály más feladatkörébe nem utal; a munkamegosztás menetében az elnök a feladatok egy részének ellátásával – a közgyűléssel szemben fennálló felelősségének fennmaradása mellett – mást időlegesen megbízhat.
- (2) Az elnök gondoskodik az Országgyűlés számára készülő beszámoló és a Kormány számára készülő éves tájékoztató összeállításáról, a közgyűlés elé terjesztéséről, és a közgyűlés határozatainak megfelelően az Országgyűléshez illetőleg a Kormányhoz való benyújtásáról.
- (3) Meghatározott feladatok ellátására az elnök állandó vagy alkalmi bizottságot hozhat létre.
- (4) Az Akadémia irányítása körében az elnök közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármely szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, munkavállalóját meghatározott feladat elvégzésére.
- (5) Az Akadémia költségvetésén belül a közgyűlés évente meghatározza azt a keretösszeget, amellyel – feladatainak teljesítése érdekében – az elnök közvetlenül rendelkezik.
- (6) Az Elnöki Titkárság vezetőjének és munkatársainak kinevezésére és felmentésére az elnök tesz javaslatot.

Az Akadémia alelnökei

Asz. 43. §

- (1) Az Akadémia alelnökeit a hazai akadémikusok közül – a jelölőbizottságnak a hazai akadémikusok javaslata alapján készített előterjesztését alapul véve – az Asz. 34. §-ának megfelelően három évre a közgyűlés választja. A három év letelte után a megbízás egy alkalommal megújítható.
- (2) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztásnak megfelelően látják el a feladatokat. Az elnököt akadályoztatása esetén az általános hatáskörű alelnök helyettesíti.
- (3) Az alelnökök tevékenységükért a közgyűlésnek felelnek.

Az Akadémia elnöksége

Tv. 17. §

- (1) **Az elnök tanácsadó testülete az Alapszabályban meghatározott módon választott és működő elnökség.**
- (2) **Az elnökség ellátja azokat a feladatokat is, amelyekkel a közgyűlés megbízza.**

Asz. 44. §

- (1) Az elnökség szavazati jogú tagja az Akadémia elnöke, alelnökei, főtitkára, főtitkárhelyettese(i), a tudományos osztályok elnökei, valamint a köztestület hat olyan tagja, akit a közgyűlés a hazai akadémikusok és a doktorok közgyűlési képviselői közül azonos számmal háromévi időtartamra, egy alkalommal újraválaszthatóan megválaszt. Az elnökség tanácskozási jogú tagja a Magyar Rektori Konferencia elnöke és a Magyar Tudomány című folyóirat főszerkesztője, a területi bizottságok elnökei közül egy (az elnökök megállapodása szerinti sorrendben évente váltva egymást) és az akadémiai kutatóhelyek egy képviselője, akit az akadémiai kutatóhelyek vezetői választanak háromévi időtartamra.
- (2) Az elnökség üléseit az Akadémia elnöke hívja össze és vezeti. Az elnökség határozatait szótöbbséggel hozza. Az akadémikusok választásával kapcsolatos kérdésekben csak akadémikusok szavazhatnak.

Ü. 94.

Az Akadémia elnökének engedélyével az elnökség ülésein részt vesznek a Titkárság azon dolgozói, akiknek az ülés lebonyolításával kapcsolatosan feladataik vannak.

Ü. 95.

Az Akadémia elnöke akadályoztatása esetén az elnökségi ülést az elnök által felkért alelnök vezeti. Az ülést levezető alelnököt az ülésen az elnök jogosítványai megilletik.

Ü. 96.

Az elnökség szükség szerint ülésezik.

Ü. 97.

Azokban a kérdésekben, amelyekben az Alapszabály vagy a közgyűlés döntési jogkörrel ruházta fel az elnökséget, az elnökség állásfoglalása az elnököt is kötelezi.

Ü. 98.

Az elnökség akkor határozatképes, ha az ülésen a szavazásra jogosultaknak több mint a fele jelen van. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Ü. 99.

Határozatképtelenség esetén az elnök 15 napon belül újabb ülést hívhat össze, amely a megjelentek számától függetlenül határozatképes.

Ü. 100.

Az elnökségi ülést úgy kell előkészíteni, hogy tagjainak legalább három munkanap rendelkezésükre álljon a tárgyalásra való felkészülésre.

Ü. 101.

Az ülés napirendjét az elnök határozza meg. Az elnökség tagjai kérhetik az ülésen az elnöktől az Akadémia számára fontos ügyek napirenden kívüli megtárgyalását.

Ü. 102.

Az elnökségi ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni. Ennek hitelesítésére az elnökség két jelenlévő tagját kell felkérni. Az elnökségi ülésen elhangzottakról magnetofon felvétel készül, amely azonos értékű a jegyzőkönyvvel.

Ü. 103.

Az elnökség állásfoglalását a napirendi pont feletti vitát követően az elnök röviden ismerteti. Az elnökség határozatait tartalmazó állásfoglalásokat az ülést követő 8 munkanapon belül írásba kell foglalni. Az elnök dönt arról, hogy az

elnökség állásfoglalásai közül melyeket kell számozással ellátva megjelentetni az Akadémiai Értesítőben. Az elnök által aláírt állásfoglalásokat meg kell küldeni az elnökség tagjainak, és mindazoknak, akiknek feladata, hogy gondoskodjanak a végrehajtásukról. Ha az elnökség kizárólag tanácsadói jogkörében jár el, állásfoglalásait az elnök – amennyiben azokkal egyetért – határozatban rögzíti.

Asz. 45. §

- (1) Az elnökség segíti a közgyűlés előkészítését és lebonyolítását. Ennek keretében megvitatja a közgyűlés napirendi javaslatát, és a javaslatot a közgyűlés elé terjeszti, a közgyűlés számára – ha szükséges – véleményezi a közgyűlés lefolytatásával kapcsolatos ügyrendi javaslatokat. Az elnökség hívja össze az akadémikusok, illetve a doktorok gyűlését.
- (2) Az elnökség közreműködik a tudományos osztályok között felmerülő viták rendezésében, így különösen abban, hogy egyes tudományterületek melyik tudományos osztály illetékességi körébe tartozzanak. Szükség esetén az elnökség határoz a vitás kérdésben.
- (3) Az elnökség tesz indokolt javaslatot a közgyűlésnek új tudományos osztály vagy területi bizottság létesítésére, meglévő osztály átszervezésére, megszüntetésére. Az elnökség interdiszciplináris bizottságot hozhat létre.
- (4) Az Akadémia rendes és levelező tagjainak választásakor az elnökség a tudományágazatok arányos fejlődése és képviselete követelményének szem előtt tartásával meghatározza azt, hogy az egyes tudományos osztályok által javasolt személyek közül hány kerüljön megválasztásra. Az elnökség a jelölésnél nem térhet el attól a sorrendtől, amelyet az osztályok a javaslatukban megállapítottak. Az elnökség az osztályok javaslata alapján a jelöléseket az akadémikusok gyűlése elé terjeszti.
- (5) Ha az Akadémia rendes vagy levelező tagja szakterületének megváltozása vagy más ok miatt másik tudományos osztály munkájába kíván bekapcsolódni, mint amelyiknek a javaslata alapján akadémikussá választották, kérelméről az elnökség dönt.

Ü. 104.

Az elnökség az áthelyezési kérelemről a két érintett osztály véleményének ismeretében dönt.

[Asz. 45. §]

- (6) Az elnökség dönt – a tudományos osztályok javaslata alapján – az Akadémia által adományozott díjak, kitüntetések odaítéléséről, egyéb díjakat illetően pedig a díjazásra javaslatot tesz.

- (7) Az elnök kérésére, valamint saját kezdeményezésre az elnökség állást foglal nagy jelentőségű, több tudományágazatot érintő tudományos, tudománypolitikai, társadalmi kérdésekben.
- (8) Az elnökség véleményt nyilvánít az erőforrások tudományágazatok közötti felosztásáról.

Asz. 46. §

Az elnökség feladatainak ellátására állandó vagy alkalmi bizottságokat hozhat létre.

Az Akadémia főtitkára

Tv. 18. §

- (1) A főtitkárt a hazai akadémikusok köréből – legfeljebb 5 évre – a közgyűlés választja. Nem választható főtitkárrá olyan személy, akivel szemben az AKT kifogást emel.
- (2) A főtitkár tevékenységéért a közgyűlésnek felel.

Asz. 47. §

- (1) A közgyűlés a főtitkárt három évre választja meg. A három év elteltével a megbízás egy alkalommal megújítható.
- (2) Az AKT-nak a főtitkár választása elleni kifogását meg kell indokolnia.
- (3) A főtitkár tevékenységéről minden évben beszámol a közgyűlésnek. A közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatot hoz.

[Tv. 18. §]

- (3) A főtitkárt a közigazgatási államtitkárral, a főtitkárhelyettest pedig a helyettes államtitkárral azonos mértékű illetmény és fizetett szabadság illeti meg.
- (4) A főtitkárra és a főtitkárhelyettesre az e törvényben nem szabályozott kérdésekben – az 1–4. §, a 8. §, a 23–36. §, az 50–56. §, az 58. §, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével – a Ktv. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Tv. 19. §

- (1) A főtitkár a törzsvagyon tekintetében a közgyűlés, a rábízott vagyon tekintetében a Vagyonkezelő Kuratórium egyetértésével – illetőleg a 14. § (2) bekezdésében foglalt megszorítással – gyakorolja az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat. E körben képviseli az Akadémiát és gondoskodik a közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról.

- (2) A főtitkár – a közgyűlés határozatainak és az elnök iránymutatásainak keretei között – az Alapszabályban meghatározott módon működteti az Akadémia köztestületi szerveit segítő és az AKT-t kiszolgáló titkársági szervezetet. Vezetője a titkársági szervezetnek és gyakorolja az e szervezettel közszolgálati jogviszonyban állók tekintetében a munkáltatói jogokat.
- (3) A főtitkár látja el az Akadémia költségvetési fejezete felügyeletét ellátó szerv vezetőjének feladatait.

Asz. 48. §

A főtitkár feladatainak ellátása körében közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármely szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, munkavállalóját meghatározott feladatok elvégzésére, és állandó vagy alkalmi bizottságot hozhat létre.

Asz. 49. §

- (1) A főtitkár az Akadémia feladatainak teljesítését biztosítva, az akadémiai vagyon értékének megőrzésére és növelésére törekedve gondoskodik a vagyon hasznosításáról.
- (2) A főtitkár gondoskodik a vagyonhasznosításra vonatkozó általános elgondolások kidolgozásáról és
 - a) az Akadémiai Törvény 5. §-ának (1) bekezdésében meghatározott törzsvagyon és az Akadémia tulajdonában lévő egyéb vagyontárgyak hasznosításával kapcsolatos általános döntések meghozatala érdekében – a Vagyonkezelő Kuratórium előzetes véleményének ismertetésével – javaslatot tesz a közgyűlésnek,
 - b) az Akadémiai Törvény 5. §-ának (2) bekezdésében meghatározottak és a Polgári Törvénykönyv 175. §-ában foglaltak alkalmazásával az Akadémiára bízott vagyontárgyak hasznosítása tekintetében a Vagyonkezelő Kuratórium egyetértését és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának a hozzájárulását, illetőleg elvi állásfoglalását kéri.
- (3) A főtitkár a közgyűlés által meghatározott elvek szerint a közgyűlés által meghatározott értékig önállóan, az ügyrendben meghatározott értékhatárok között a Vagyonkezelő Kuratórium előzetesen megadott véleményének figyelembevételével gyakorolja az egyes vagyontárgyak tekintetében az Akadémia nevében a rendelkezési jogot, köt szerződést az Akadémia nevében.

Ü. 105.

A főtitkár a Vagyonkezelő Kuratórium előzetes véleményének figyelembevételével az MTA éves költségvetésének 1–1,5%-a közötti érték esetében gyakorolja az egyes vagyontárgyak tekintetében a rendelkezési jogot, köt szerződést az Akadémia nevében.

Asz. 50. §

A főtitkár a költségvetési fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetőjeként

- a) irányítja az éves költségvetés irányelveinek, a költségvetési fejezet tervének, a költségvetési beszámoló elkészítésének munkáját, figyelembe véve a tudományos osztályok tudományos-szakmai értékelését, a Vezetői Kollégium, a Vagyonkezelő Kuratórium és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa véleményét,
- b) a költségvetés irányelveit és a költségvetési beszámolót a Felügyelőbizottság és a közgyűlés elé terjeszti,
- c) gondoskodik arról, hogy a felügyelete alá tartozó fejezetbe sorolt költségvetési szervek tevékenységében érvényesüljön az akadémiai feladatok ellátására szolgáló pénzeszközökkel és a vagyonnal való szabályszerű és hatékony gazdálkodás követelménye,
- d) szükség esetén kezdeményezi az akadémiai költségvetési fejezeten belül a címek közötti átcsoportosítást, és engedélyezi a címen belüli átcsoportosításokat,
- e) javaslatot tesz – a pénzügyminiszter egyetértésével – a közgyűlésnek költségvetési szerv alapítására, megszüntetésére, meglévő szervezetek összevonására.

Asz. 51. §

A főtitkár

- a) közreműködik az Országgyűlés részére készülő beszámoló és a Kormány részére készülő tájékoztató kidolgozásában,
- b) részt vesz az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elvek, programok kialakításában,
- c) részt vesz a közgyűlés határozatainak végrehajtásában,
- d) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket a közgyűlés rábíz.

A főtitkárhelyettes(ek)

Asz. 52. §

- (1) A főtitkárt munkájában főtitkárhelyettes(ek) segíti(k). A főtitkárhelyettes(ek)e)t a közgyűlés az Akadémia hazai tagjai közül – az Asz. 34. §-ának megfelelően – három évre választja meg. A három év elteltével a megbízás egy alkalommal megújítható.
- (2) A főtitkárhelyettes(ek) a közgyűlésnek felel(nek).

A Vezetői Kollégium

Asz. 53. §

- (1) A Vezetői Kollégium feladata a vezetés egységének és a mindennapos teendők összehangolt elvégzésének biztosítása. A Vezetői Kollégiumnak az elnök, az alelnökök, a főtitkár, a főtitkárhelyettes(ek) hivatalból tagjai, akik a három tudományterületnek egy-egy képviselőjét felkérlik a kollégiumban való részvételre. A kollégium ülésére a témának megfelelően szakértők is meghívást kapnak.

Ü. 106.

A három tudományterület képviselőit a Vezetői Kollégium (VK) munkájában való részvételre – a hivatalból tagok megbízási idejével egyezően – három évre kéri fel.

[Asz. 53. §]

- (2) A Vezetői Kollégium hetente vagy szükség szerint ennél sűrűbben tart ülést. Az ülést az elnök vezeti.
- (3) A Vezetői Kollégium tagjai folyamatosan tájékoztatják egymást az elintézésre váró kérdésekről és tervezett döntéseikről. A Vezetői Kollégium hagyja jóvá a titkárság szervezeti és működési szabályzatát. Ha a kollégium tagjainak véleménye lényegesen eltér a tervezett döntés tekintetében, az elnökség rendkívüli ülését össze kell hívni.

Ü. 107.

Az elnökség a rendkívüli ülésen állást foglal a Vezetői Kollégium által előterjesztett vitás kérdésekben.

Ü. 108.

A Vezetői Kollégium állásfoglalását szótöbbséggel alakítja ki. A VK állásfoglalása nem csorbíthatja a választott vezetők egyéni döntéshozói jogát és felelősségét.

Ü. 109.

A Vezetői Kollégium tagjai legkésőbb két nappal a VK ülése előtt, a tárgyaláshoz szükséges anyagok benyújtásával, írásbeli javaslatot tehetnek a napirendre. Sürgős ügyek napirendre tűzésére a VK tagja az ülésen is javaslatot tehet.

Ü. 110.

A Vezetői Kollégium állásfoglalásait a Kollégium titkára írásba foglalja, számozással látja el és az elnök jóváhagyását követően megküldi a VK tagjainak, valamint az adott tárgyban illetékes szervezeti egység vezetőjének. Az állásfoglalásokat az Elnöki Titkárság, valamint a Jogi és Igazgatási Főosztály tartja nyilván.

Ü. 111.

A Vezetői Kollégium titkára az Elnöki Titkárság vezetője, aki gondoskodik a VK üléseinek előkészítéséről és lebonyolításáról.

Asz. 54. §

- (1) Az Akadémia egyes feladatainak megoldásában a tudományos osztályok és az Akadémia irányítása közötti összhang megeremtése és a hosszú távra szóló elgondolások kidolgozása érdekében a Vezetői Kollégium állandó és alkalmi bizottságokat hoz létre; a Vezetői Kollégium határozza meg a bizottságok feladatát, működését, jóváhagyja ügyrendjüket és dönt a bizottság megszüntetéséről.
- (2) Az állandó bizottság a kijelölt alelnök vezetésével működik, tagja a tudományos osztályok által háromévi időtartamra, egy alkalommal megújítható megbízással delegált egy-egy köztestületi tag és szükség szerint a bizottság elnöke által felkért néhány szakértő.

Ü. 112.

A Vezetői Kollégium állandó bizottságai:

Könyvtári Bizottság

Szociális Bizottság

Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága.

Az állandó bizottságok vezetői a bizottságok tevékenységéről a VK-nak évente, írásban beszámolnak.

[Asz. 54. §]

- (3) A Könyvtári Bizottság a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett ellátja az Akadémiai Könyvtár és – az AKT-val együttműködve – az akadémiai kutatóintézetek szakkönyvtárainak szakmai felügyeletét; a könyvtárak vezetői kötelesek a bizottság számára a felügyelet körében kért tájékoztatást megadni.
- (4) A Szociális Bizottság a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett elemzi a köztestületi tagok munka- és életkörülményeinek kérdéseit; a köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.
- (5) A Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett elemzi a nemzetközi tudományos kapcsolatok rendszerét és fejlesztési lehetőségeit; a köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

Az akadémiai kutatóintézetekről

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa

Tv. 20. §

- (1) **Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa (AKT) az akadémiai kutatóhelyek működését irányító testület.**

Asz. 55. §

- (1) Az AKT az akadémiai intézetek és a támogatott kutatóhelyek működésének irányítása körébe tartozó feladatait a tudományos kutatással és értékeléssel összefüggő kérdésekben a tudományos osztályokkal, a gazdálkodással és a vagyonnal kapcsolatos kérdésekben pedig a Felügyelőbizottsággal és a Vagyonkezelő Kuratóriummal együttműködve látja el.
- (2) Az AKT tevékenységéhez szükséges szolgáltatásokat a titkársági szervezet biztosítja.
- (3) Az AKT a tevékenységéért a közgyűlésnek felel, tevékenységéről évente beszámol a közgyűlésnek.

[Tv. 20. §]

- (2) Az AKT legfeljebb 30 tagból áll. A tagokat fele-fele arányban a közgyűlés, illetve az akadémiai kutatóintézetek, kutatóhelyek delegálják. A küldöttek megválasztásának módját, az AKT működését és eljárási rendjét az Alapszabály határozza meg. Az AKT összetételében biztosítani kell a tudományterületek arányos képviselését.

Asz. 56. §

Az AKT-nak a közgyűlés által delegált 15 tagjára a közgyűlés jelölőbizottsága, az akadémiai kutatóintézetek és a támogatott kutatóhelyek által delegált 15 tagjára pedig a Kutatói Fórum jelölőbizottsága tesz javaslatot a közgyűlésnek, illetőleg a Kutatói Fórumnak.

Asz. 57. §

- (1) Az AKT tagjának nem jelölhető olyan személy, aki a Vagyonkezelő Kuratórium, a Felügyelőbizottság, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács vagy az OTKA Országos Bizottságának tagja. Nem jelölhető az AKT tagjának akadémiai kutatóintézet vagy kutatóhely vezetője, valamint az sem, akitől nem várható el ezen kutatóintézetek, támogatott kutatóhelyek tárgyilagos értékelése.
- (2) A delegáltak megbízása háromévi időtartamra szól. A három év letelte után a megbízás egy alkalommal meghosszabbítható.

A Kutatói Fórum

Asz. 58. §

- (1) A Kutatói Fórum tagjai az akadémiai kutatóintézetekben és a támogatott kutatóhelyeken dolgozó köztestületi tagok képviselői. A Fórum küldötteinek megbízása három évre szól. A képviselők száma az MTA-val közalkalmazotti jogviszonyban álló, az adott osztályhoz tartozó köztestületi tagok számával arányos. A Kutatói Fórum tagjainak megválasztását az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa szervezi meg, egyúttal meghatározza az egyes kutatóhelyekről választható küldöttek számát, biztosítva a kis kutatóhelyek megfelelő képviselését is.
- (2) A Kutatói Fórum küldötteit az egyes kutatóhelyeken dolgozó doktorok gyűlése titkosan választja meg. A gyűlés résztvevői korlátozás nélkül tehetnek javaslatot a küldöttekre. A szavazatszámilálást a gyűlés által választott háromtagú bizottság végzi el, a bizottság tagjai nem lehetnek jelöltek a Kutatói Fórumra.

- (3) Az akadémiai kutatóhelyek delegáltjait az AKT-ba a kutatóhelyeken dolgozó köztestületi tagok közül a Kutatói Fórum titkosan választja meg. A Fórum munkáját legalább két ülésben végzi: első alkalommal legalább 6 tagú jelölőbizottságot és szavazatszámoló-bizottságot választ, amelyek tagjai nem lehetnek jelöltek az AKT tagságára. Ezt követően legalább három héttel ülhetnek össze a második, AKT tagválasztó szekcióülések a három tudományterületnek megfelelően.

[Tv. 20. §]

- (3) Az AKT elnöki teendőit az Akadémia főtitkára látja el, ennek keretében gondoskodik az AKT határozatainak végrehajtásáról.
- (4) Az AKT egyéb feladatai mellett
 - a) a kuratóriumok kezdeményezése alapján javaslatot tesz akadémiai kutatóintézet létrehozására, átszervezésére, megszüntetésére,
 - b) a kuratóriumoknak az egyes kutatóintézetekre, kutatóhelyekre bontott támogatási javaslata alapján előterjeszti a kutatóintézetek, kutatóhelyek támogatásának tudományterületek szerinti éves költségvetési és beruházási kereteit,
 - c) megvitatja a közgyűlés számára készülő beszámolót a kutatóhelyek tevékenységéről.

Asz. 59. §

A kutatóintézetek és a támogatott kutatóhelyek vezetői kötelesek megadni az AKT-nak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

Asz. 60. §

- (1) Az AKT ülést a napirend megjelölésével az AKT elnöke hívja össze. Az AKT ülést össze kell hívni akkor is, ha az AKT három tagja vagy a Felügyelőbizottság a napirend megjelölésével írásban ezt kéri.
- (2) Az ülés akkor határozatképes, ha az AKT tagjainak legalább a fele, és valamennyi tudományterületről legalább 3-3 képviselő jelen van.
- (3) Az AKT határozatait szótöbbséggel hozza.

Az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa

Asz. 61. §

- (1) Az AKT konzultatív testülete az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa. A tanács ülése háromévi időtartamra megválasztja a tanács elnökét; a három év letelte után a megbízás egy alkalommal megújítható. A tanács elnöke hívja össze és vezeti a tanács üléseit. Az Akadémia főtitkára vagy megbízottja a tanács ülésein részt vesz.
- (2) A tanács megvitatja a kutatóhálózat működtetésének kérdéseit, véleményt nyilvánít minden olyan kérdésben, amelyben az AKT állásfoglalásra kéri fel, kijelöli a munkáltatói tárgyalócsoporthoz az Akadémiai Érdekegyeztető Tanácsban részvevő képviselőit.

Az AKT kuratóriumai

Tv. 21. §

- (1) Az AKT három – a tudományterületeknek megfelelő (matematikai és természettudományi, élettudományi, társadalomtudományi) – kuratóriumot működtet.
- (2) A kuratóriumok tagjait az AKT kéri fel. Az AKT alapszabálya a tagságra vonatkozó összeférhetlenségi szabályokat állapít meg.
- (3) A kuratóriumok tagjainak megbízatása legfeljebb négy évre szól. A megbízatás egy ízben megismételhető. A megismétlés feltételeit az AKT alapszabálya állapítja meg.
- (4) A kuratóriumok állapítják meg a tudományterületükhöz tartozó egyes kutatóintézetek, kutatóhelyek költségvetési támogatásának és beruházásának kereteit.
- (5) A kuratóriumok értékelik az egyes kutatóhelyek tevékenységét, és az értékelés eredményéről tájékoztatják az AKT-t.

Asz. 62. §

A kuratórium tagjainak a számát az AKT határozza meg. A kuratórium tagjainak felkérésénél a feladat ellátásához szükséges ismeretek mellett figyelemmel kell lenni arra a követelményre is, hogy a kuratórium tudományterületéhez tartozó tudományágak kérdéseiről megalapozott álláspontot tudjon kialakítani.

Asz. 63. §

A kutatóintézetek és a támogatott kutatóhelyek vezetői kötelesek megadni mindazt a tájékoztatást, amely szükséges a kuratórium feladatainak az ellátásához.

Asz. 64. §

A kuratóriumok tevékenységüket a tudományos osztályokkal és a tudományos bizottságokkal együttműködve végzik.

Asz. 65. §

A kuratóriumok tevékenységükért az AKT-nak felelnek, tevékenységükről évente beszámolnak az AKT-nak.

Asz. 66. §

- (1) A kuratórium ülését a napirend megjelölésével az elnök hívja össze. Össze kell hívni a kuratórium ülését akkor, ha a kuratórium tagjainak egyharmada vagy az AKT elnöke vagy a Felügyelőbizottság a napirend megjelölésével ezt írásban kéri.
- (2) A kuratórium ülése akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van.
- (3) A kuratórium határozataitszótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.
- (4) A kuratórium ügyrendjét az AKT hagyja jóvá.

Az akadémiai kutatóintézet

Tv. 22. §

Az akadémiai kutatóintézet önálló jogi személy. A kutatóintézet kutatási és – e törvényben meghatározott keretek között – gazdasági önállósággal rendelkezik. A kutatóintézetek által beterjesztett szervezeti és működési szabályzatot az AKT hagyja jóvá.

Asz. 67. §

- (1) Az Akadémia az Akadémiai Törvény 3. §-a (2) bekezdésének a) pontjában megfogalmazott feladatának ellátása körében meghatározott kutatások, elsősorban alapkutatások végzésére kutatóintézetet létesít, kutatóintézeteket tart fenn.
- (2) A kutatóintézetek közreműködnek az Akadémia feladatainak a teljesítésében. Ennek keretében kutatási területükhöz tartozó kérdésekben részt vesznek az Akadémia által készített vélemények kidolgozásában, a kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő

akadémiai beszámolóinak és az évente a Kormányhoz benyújtandó tájékoztatóinak az elkészítésében.

- (3) A kutatóintézetek gondoskodnak kutatóik szakmai fejlődéséről, lehetőségeik szerint figyelemmel kísérik és támogatják a kutatási területükön a szakmai utánpótlást, a felsőoktatási intézményekkel való megállapodás szerint részt vesznek az oktatásban és a doktori képzésben.

Asz. 68. §

- (1) A kutatóintézet maga dönt kutatási tevékenységéről, köteles azonban ellátni azokat a kutatási feladatokat, amelyeket az Akadémia az alapító okiratban meghatároz, köteles továbbá figyelembe venni az intézetek tevékenységéről készített, az AKT, az illetékes tudományos bizottság és tudományos osztály által elfogadott értékelést, valamint a közgyűlés határozatait.
- (2) A kutatóintézetek az Akadémia törzsvagyonából és az Akadémiára bízott vagyontárgyakból az intézeteknek átadott vagyontárgyakkal és egyéb vagyontárgyakkal gazdálkodnak. Az intézetek kötelesek megtartani azokat a vagyonhasznosítási és gazdálkodási szabályokat, amelyeket a közgyűlés meghatároz.
- (3) A közgyűlés az AKT javaslatára az intézeteket – jogi személyiségük megőrzése mellett – önálló feladattal, szervezettel és önálló jogi személyiséggel rendelkező intézetbe egyesítheti.

Tv. 23. §

- (1) **A kutatóintézet tevékenységét a tudományos tanács vagy más intézeti testületi szerv közreműködésével az igazgató irányítja.**

Ü. 113.

Az akadémiai kutatóintézetet az igazgató képviseli.

Asz. 69. §

- (1) A kutatóintézet szervezetét és működési rendjét az intézeti szervezeti és működési szabályzat határozza meg.
- (2) Az intézeti szervezeti és működési szabályzat határozza meg, hogy az intézet sajátosságának megfelelően milyen testületi szerv segíti az igazgatót az intézet feladatainak ellátásában, az egységes vezetés biztosításában, és milyen tanács támogatja az igazgatót az intézet kutatási tevékenységére vonatkozó stratégiai döntéseinek meghozatalában, az alapvető kutatási tematikai irányok meghatározásában.

[Tv. 23. §]

- (2) Az igazgatót pályázati eljárás alapján az AKT javaslatára, legfeljebb öt évre az Akadémia elnöke bízza meg.

Ü. 114.

Az igazgató pályázatát, megbízásának módját és a vele kapcsolatos munkáltatói jogok megosztását az elnök és a főtitkár együttes szabályzatban rendezi.

[Tv. 23. §]

- (3) Az igazgató megbízásához, az intézet kutatói közösségének véleményét – az intézményi szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon – titkos szavazás útján ki kell kérni.

Tv. 24. §

Az akadémiai kutatóintézetek fenntartásának, működtetésének és fejlesztésének forrásai:

- a) a központi költségvetésben az Akadémia fejezetben a kutatóintézetek számára elkülönített költségvetési keret;
- b) az Akadémia egyéb forrásaiból az AKT által az intézetek rendelkezésére bocsátott összeg;
- c) különböző forrásokból elnyert, illetve szerződésekhez kapcsolódó bevételek.

Tv. 25. §

- (1) A kutatóintézet vállalkozási tevékenységet csak az alapító okiratban előírt alaptevékenységének veszélyeztetése nélkül és a szervezeti és működési szabályzata keretei között végezhet. E tevékenységet a költségvetésből finanszírozott tudományos kutatásoktól pénzügyileg elkülönítetten kell kezelni.

Asz. 70. §

Az intézet vállalkozási tevékenységének rendjét, a munkamegosztást, a vállalkozás eredménye felosztásának szabályait az intézet szervezeti és működési szabályzatban rögzíti.

[Tv. 25. §]

- (2) Az akadémiai kutatóintézetek egymással, valamint felsőoktatási intézményekkel kutatási, oktatási feladatok ellátására, erőforrásaik célszerűbb felhasználására – a 14. § (1) bekezdés g) pontjának figyelembevételével – egyesülhetnek, továbbá egyetemekkel, egyetemi központokkal – önállóságuk megtartásával – társult viszonyt létesíthetnek.

Asz. 71. §

A társult viszony létesítéséről az intézet köteles előzetesen tájékoztatni a főtitkárt részletesen ismertetve, hogy a társult viszony mennyiben érinti az alapító okiratban meghatározott kutatási feladat ellátását és az Akadémia által az intézetnek átadott törzsvagyont és az Akadémiára bízott állami vagyont.

[Tv. 25. §]

(3) **Kutatási, oktatási feladatok egyesült vagy társult formában történő ellátását kutatóhelyek is kezdeményezhetik.**

Tv. 26. §

- (1) **Az Akadémia kutatóintézeteiben, kutatóhelyein és intézményeiben dolgozókra – a gazdasági társaságok munkavállalói kivételével – a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.**
- (2) **Az akadémiai kutatóintézetekben dolgozó kutatók munkájukat tudományos meggyőződésüknek megfelelően végzik. Ezzel ellentétes tevékenységre nem kényszeríthetők, mások törvényes jogainak sérelme nélkül szabadon tehetik közzé tudományos eredményeiket.**

Asz. 72. §

Az intézeti szervezeti és működési szabályzat a szerzői jogi és a szabadalmi jogi jogszabályok alapján meghatározza azokat a szabályokat, amelyek akkor alkalmazandók, ha olyan találmányt jelentő megoldás keletkezett, amelynek kidolgozása a feltalálónak az intézettel fennálló munkaviszonyból, közalkalmazotti jogviszonyból folyó kötelessége volt, vagy ha olyan szerzői mű keletkezett, amelynek elkészítése a szerzőnek az intézetben munkaköri kötelezettsége volt.

A támogatott kutatóhelyek

Asz. 73. §

- (1) Az Akadémia az Akadémiai Törvény 3. §-a (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott feladatának ellátása körében meghatározott alapkutatások végzésére kutatócsoportokat létesít és tart fenn, amelyek egyetemeken, közgyűjteményekben és más befogadó intézményekben, ezek egyetértésével működnek, együttesen egységes autonóm hálózatot alkotva. Az autonóm hálózatot a kutatócsoportok által választott tanács irányítja. A hálózat szervezeti és működési szabályzatát a kutatócsoportok vezetőiből álló testület dolgozza ki és az AKT hagyja jóvá.

- (2) A kutatócsoportok közreműködnek az Akadémia feladatainak teljesítésében. Ennek keretében kutatási területükhöz tartozó kérdésekben részt vesznek az Akadémia által készített vélemények kidolgozásában, a kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő akadémiai beszámolónak és a Kormányhoz benyújtandó tájékoztatónak az elkészítésében.
- (3) A kutatócsoportok gondoskodnak kutatóik szakmai fejlődéséről, lehetőségeik szerint figyelemmel kísérik és támogatják a kutatási területükön a szakmai utánpótlást, a felsőoktatási intézményekkel való megállapodás szerint részt vesznek az oktatásban és a doktori képzésben.
- (4) Az akadémiai kutatócsoportok fenntartásának, működtetésének és fejlesztésének forrásai:
 - a) a befogadó intézmények egyetemek, közgyűjtemények és más intézmények által – szerződésben rögzített módon – biztosított infrastruktúra és fenntartási költségek,
 - b) az Akadémia költségvetési és egyéb forrásaiból a kutatócsoportok rendelkezésére bocsátott összeg,
 - c) különböző forrásokból elnyert, illetőleg szerződésekhez kapcsolódó bevételek.
- (5) A jogszabályokban előírt feltételek megléte esetén az Akadémia és az egyetem vagy más intézmény megállapodhat abban, hogy a kutatócsoport(ok) akadémiai kutatóintézet (kutatóintézetekké) alakul(nak).

Asz. 74. §

Az Akadémia az egyetemek, a közgyűjtemények és más intézmények szervezeti egységeinek pályázati úton elérhető támogatást nyújt meghatározott kutatási feladatok végzése céljából. A támogatás feltételeit a támogatott szervezet és az Akadémia – az illetékes tudományos osztály véleménye alapján – szerződésben rögzíti.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Asz. 75. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának feladatát látja el; történeti szempontból is országos jelentőségű nyomtatott, kéziratos, levéltári és egyéb információhordozókon található anyagot gondozó nemzeti intézmény.
- (2) A könyvtár önálló jogi személy. A könyvtár tevékenységét a főigazgató irányítja.

- (3) A könyvtár az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek könyvtárai részére – igényük szerint – szakmai támogatást nyújt.

A Magyar Tudományos Akadémia Művészeti Gyűjteménye

Asz. 76. §

- (1) A Művészeti Gyűjtemény az Akadémia tulajdonában álló és az Akadémiára rábízott nemzeti érdekű, védett műtárgyak összessége.
- (2) A Művészeti Gyűjtemény működésének elvi irányítását 3 tagú Gyűjteményi Tanács látja el. A tanács tagjait az illetékes tudományos bizottság javaslata alapján háromévi időtartamra az Akadémia elnöke bízta meg, a megbízás egy alkalommal megújítható.
- (3) A Művészeti Gyűjtemény kezelésének feladatát a gyűjteményvezető látja el. A gyűjteményvezetőt a Tanács véleményének figyelembevételével háromévi időtartamra az MTA Művészettörténeti Kutatóintézet igazgatója nevezi ki.

Az Akadémia Magyar Tudomány című folyóirata

Asz. 77. §

Az Akadémia a tudományos eredmények megismertetése és a köztestületi tevékenységgel kapcsolatos kérdések megvitatása, fontos határozatok közzététele céljából Magyar Tudomány címmel tudományos folyóiratot jelentet meg. A folyóirat főszerkesztőjét az elnökség javaslata alapján az elnök bízta meg háromévi időtartamra. A megbízás egy alkalommal meghosszabbítható.

Ü. 115.

Az Akadémia hivatalos kiadványai közül az Akadémiai Értesítő kiadásáért a Jogi és Igazgatási Főosztály, egyéb kiadványai közül az Akadémiai Hírek és a Newsletter kiadásáért a Kutatás- és Szerveztelemző Intézet a felelős.

Az Akadémia egyéb intézményei, szervezetei

Asz. 78. §

A jogszabályi feltételek megléte esetén – az Alapszabályban meghatározott szabályok szerint – az Akadémia, az akadémiai kutatóintézetek önálló jogi személyiséggel rendelkező intézményt, gazdasági társaságot alapíthatnak.

Az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács

Asz. 79. §

- (1) Az Érdekegyeztető Tanács feladata az Akadémia kutatóhelyein és intézményeiben közalkalmazotti jogviszonyban álló munkavállalók munkaügyi, anyagi, szociális és kulturális, élet- és munkakörülményeit érintő kérdések akadémiai szintű egyeztetése, a kérdésekben kölcsönös tájékoztatás adása, ajánlások megfogalmazása, megállapodások kötése.
- (2) A tanács tagjai:
 - az Akadémia képviselői,
 - a munkaadói tárgyalócsoporthoz az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa által kijelölt képviselői,
 - a munkavállalói tárgyalócsoporthoz az akadémiai kutatóhelyeken reprezentatív szakszervezetek által kijelölt képviselői.
- (3) A tanács saját alapszabály és ügyrend szerint működik, amelyet a tanács tagjai fogadnak el.

A tudományos társaságok, egyesületek

Asz. 80. §

- (1) Az Akadémia együttműködik a tudományos társaságokkal, egyesületekkel, szövetségekkel, továbbá a nemzetközi tudományos társaságok hazai csoportjaival, szekcióival; kikéri véleményüket, javaslataikat a közös érdeklődésre számot tartó tevékenységi területeken; választott vezetőiket bevonja a tudományos osztályok, bizottságok munkájába. Kérésükre értékeli tudományos eredményeiket, szakmai támogatást nyújt részükre, segíti folyóiratkiadási munkájukat, a lehetőségek szerint anyagi támogatást nyújt számukra.
- (2) A tudományos osztály tudományos társaságot, egyesületet arra jogosíthat fel, hogy nevében utaljon az Akadémiára.
- (3) Az Akadémia maga is kezdeményezheti tudományos társaság, egyesület megalakulását, ha valamely tudományszak fejlődése, eredményeinek megismertetése és felhasználása érdekében a tudományszak művelői az egyesületi (tudományos társasági) formában való működést igénylik.

A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia

Asz. 81. §

Az Akadémia támogatja a tudomány, az irodalom és a művészetek közös érdekeinek szolgálatára létrejött önálló testületeket. Ennek megfelelően támogatja a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát, amely az Akadémiával társult, külön alapszabállyal rendelkező, önálló szervezet. A kapcsolatot mindkét részről két-két delegátus tartja, akiket az Akadémia részéről háromévi időtartamra az elnök jelöl ki. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tájékoztatja a közgyűlést tevékenységéről.

Ü. 116.

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke és a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia elnöke együttesen kialakítja a kapcsolattartás szabályait, az együttműködés rendjét.

Átmeneti, vegyes és záró rendelkezések

A Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaítélése

Tv. 27. §

- (1) Az Akadémia Doktori Tanácsa a „Magyar Tudományos Akadémia doktora” (a továbbiakban: MTA doktora) címet annak a kiemelkedő tudományos teljesítményt elért személynek ítélheti oda, aki tudományos fokozattal rendelkezik, és a cím megszerzésének feltételeit teljesíti.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott cím kérelem alapján indult eljárás keretében ítélhető oda. Az eljárás megindítására és a cím odaítélésére az Akadémia Doktori Tanácsa jogosult.
- (3) Az MTA doktora cím megszerzésének feltételeit, valamint a doktori eljárás részletes szabályait az Akadémia szabályzatban állapítja meg.

Asz. 82. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia doktora címet az Akadémia annak ítéli oda, aki
 - a) tudományos fokozattal rendelkezik,
 - b) tudományszakának mértékadó hazai és nemzetközi tudományos körei előtt ismert, kiemelkedő tudományos kutatói munkásságot fejt ki,

- c) az általa művelt tudományokat a tudományos fokozat megszerzését követően is eredeti tudományos eredménnyel gyarapította, azzal hozzájárult a tudomány továbbfejlődéséhez.
- (2) A Doktori Tanács a doktori eljárást akkor indítja meg, ha a kérelmező igazolta, hogy tudományos fokozattal rendelkezik és a kérelemben bemutatta vagy a kérelemhez csatolta azt a szellemi alkotását, amely mint kiemelkedő tudományos teljesítmény az MTA doktora cím odaítélésének alapja.

Asz. 83. §

- (1) Az eljárás megindítása esetén a tanács a kérelmet átadja a tudományágazat szerint illetékes tudományos osztálynak a tudományos teljesítmény elbírálására.
- (2) Ha a tudományos teljesítmény elbírálása több tudományágazat körébe tartozik vagy egyik körébe sem sorolható, a tanács az érintett tudományágazatok szerinti tudományos osztályok álláspontja alapján olyan bizottságot alakít, amelyben a teljesítmény szakterületéhez legközelebb álló, különböző tudományágak művelői vesznek részt, és látják el a más esetekben az illetékes osztályra háruló feladatokat.
- (3) A tanács az eljárás bármely szakaszában szakértőket kérhet fel véleményezésre. A szakértői véleményt a kérelmezővel közölni kell, és lehetővé kell tenni számára, hogy észrevételeket tegyen a véleményre.

Asz. 84. §

A Doktori Tanács az odaítélt címet visszavonhatja, ha azt állapítja meg, hogy a kérelmező – más szellemi alkotását saját tudományos teljesítményeként feltüntetve – a doktori eljárásban résztvevőket megtévesztette. A tanács a határozat meghozatala előtt meghallgatja a doktori cím viselőjét.

Asz. 85. §

- (1) A Doktori Tanács határozatának felülvizsgálatát csak abban az esetben lehet kérni, ha az eljárás során eljárási szabályt sértettek meg, és ez a szabálysértés a határozatot befolyásolta.
- (2) Az eljárási szabály megsértése miatt benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottsága vizsgálja meg. Az Ügyrendi Bizottság elnökét és két tagját a Doktori Tanács a Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának javaslata alapján a jogász akadémikusok és az MTA doktora címmel vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tagok

közül választja háromévi időtartamra; a megbízás egy alkalommal megújítható.

- (3) Ha az Ügyrendi Bizottság az eljárási szabály megsértését megállapítja, a Doktori Tanács a határozatát hatályon kívül helyezi, ellenkező esetben a felülvizsgálati kérelmet elutasítja.

[Tv. 27. §]

- (4) Az MTA doktora címmel rendelkező személynek tiszteletdíj adható. Ennek feltételeit, mértékét és folyósításának időtartamát a Kormány rendeletben állapítja meg.

Tv. 28. §

A Doktori Tanács alapszabályában megállapíthatja a jelen törvény hatálybalépése előtt odaítélt „tudomány doktora” fokozat és a honosított külföldi tudományos fokozat e törvény szerinti MTA doktora címmel való egyenértékűségét.

Tv. 29. §

- (1) A Tudományos Minősítő Bizottságnak az 1041/1992. (VIII. 3.) Korm. határozattal módosított 1036/1991. (VII. 31.) Korm. határozattal adott megbízása megszüntetéséről az Akadémia Doktori Tanácsának megalakulása napjával kell rendelkezni.
- (2) Az Akadémia Doktori Tanácsa megalakulásakor átveszi a folyamatban lévő tudományos minősítési ügyeket a Tudományos Minősítő Bizottságtól és azoknak érdemi határozattal való befejezéséről gondoskodik.
- (3) Az Akadémia Doktori Tanácsához sem a tudomány doktora, sem a kandidátusa fokozat elnyerése érdekében újonnan pályázat nem nyújtható be. Ezeket a pályázatokat a Doktori Tanács illetékesség hiánya miatt elutasítja, kivéve a (4) bekezdésben foglalt esetet.
- (4) Aki a tudományos továbbképzésről szóló 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet alapján belföldi ösztöndíjasként vagy belföldi levelező ösztöndíjasként készült fel kandidátusi fokozat megszerzésére, értekezését 1997. szeptember 1-jéig nyújthatja be elbírálásra a Doktori Tanácshoz. Ez irányadó azokra a külföldi állampolgárokra is, akik ösztöndíjasként, vagy levelező tanulmányokat folytatóként állami ösztöndíj, vagy saját költségük terhére folytatnak tanulmányokat.
- (5) Külföldön szerzett tudományos fokozat honosításáról a Doktori Tanács abban az esetben dönt, ha az a „Magyar Tudományos Akadémia doktora” címként honosítható.

A Doktori Tanács megalakulásának napjától ennek megfelelően kell eljárni a folyamatban lévő ügyekben is.

Tv. 30. §

- (1) A hazai akadémikusok tudományos teljesítményét az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismeri. A tiszteletdíj a hazai akadémikust élete végéig megilleti, elhalálózása esetén annak meghatározott mértékét hozzátartozói ellátásként (özvegyi és árvaellátásként) kell folyósítani.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj és hozzátartozói ellátások mértékét – figyelembe véve az akadémikusok munkajogi, illetve társadalombiztosítási jogi helyzetét – a Kormány állapítja meg, fedezetét pedig az Akadémia költségvetési fejezetében, külön alcímen kell megállapítani.

Tv. 31. §

- (1) A törvény hatálybalépését követő négy hónapon belül az Akadémia rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés előkészítésére az Akadémia elnöke bizottságot hoz létre. A bizottság tagjainak felét hazai akadémikusok, felét az 1. § (2) bekezdésében meghatározott, tudományos fokozattal rendelkező nem akadémikus tagok alkotják. A bizottság összetételében a három tudományterület arányos képviselőt biztosítani kell.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott közgyűlés elfogadja az Akadémia új Alapszabályát, majd ezt követő két hónapon belül rendes közgyűlést tart.

Tv. 32. §

Az irodalom, illetőleg a művészetek más területeit köztestületként szolgáló akadémiákról külön törvény rendelkezik.

Tv. 33. §

- (1) Ez a törvény – a 6. § kivételével – 1994. június 30-án lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1979. évi 6. törvényerejű rendelet és az ezt módosító 1986. évi 5. törvényerejű rendelet, valamint e törvény hatálybalépése után, a 29. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt időponttal a tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról szóló 1983. évi 24. törvényerejű rendelet, az annak végrehajtására kiadott 5/1989. (I. 13.) MT rendelettel és a 79/1990. (IV. 25.) MT rendelettel módosított

- 38/1983. (XI. 3.) MT rendelet, valamint a tudományos továbbképzésről szóló 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet.
 (2) A 6. § rendelkezéseit első ízben a Magyar Köztársaság 1995. évi költségvetéséről szóló törvényben kell alkalmazni.

Melléklet az 1994. évi XL. törvény 5. § (1) bekezdéséhez

Törzsvagyonhoz tartozó ingatlanok

Sor- szám	Intézmény neve	Címe	Helyrajzi száma	Területe (m ²)
1.	MTA Székház	Bp. V., Roosevelttér 9.	24569	3 319
2.	MTA Titkárság Irodaház	Bp. V., Nádor u. 7.	24521	2 329
3.	MTA Debreceni Akadémiai Központ Székház	Debrecen, Bólyai u. 27.	21452	6 176
4.	MTA Miskolci Akadémiai Központ Székház	Miskolc, Szabadság tér 3.	2430	500
5.	MTA Pécsi Akadémiai Központ Székház	Pécs, Jurisics M. u. 44.	5230/1, 3, 4, 5, 5231/1/2 5578, 5580 5581, 5582 5583, 5584	8 387
6.	MTA Szegedi Akadémiai Központ Székház	Szeged, Somogyi B. u. 7.	3816	961
7.	MTA Veszprémi Akadémiai Központ Székház	Veszprém, Vár u. 37. Haszkovó u. 36.	224 3039	1 533 18
8.	MTA Könyvtára (teljes könyvtárossal együtt)	Bp. V., Akadémia u. 2. Törökbálint	24570 062/4	1 046
9.	Akadémiai Kiadó és Nyomda	Bp. XI., Prielle K. u. 19–35.	3646/2	2 055
		Martonvásár, Bajcsy-Zs. u. 5.	1250/1	614
			1240	12 516
			1249/2	4 401
		Martonvásár, Ady E. u. 24.	1251	17 159
	Siófok, Arany J. u. 18.	7350	1 127	
10.	Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet (Vigyzó hagyaték)	Vácrátót, Alkotmány u. 2–4.	331	288 000

Sor- szám	Intézmény neve	Címe	Helyrajzi száma	Területe (m ²)
11.	MTA Központ Ellátási Szolgálat Vendégház	Bp. I., Országház u. 28–32.	6641	12 225
		Bp. I., Országház u. 21.	6612	352
12.	MTA Erdőtársai Alkotóház	Erdőtarcsa, Petőfi u. 1.	76	29 873
13.	MTA üdülő	Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 3.	1688,1689, 1623,1624	10 121
14.	MTA üdülő	Balatonvilágos, Rákóczi u. 31.	1190	4 974
15.	MTA üdülő	Mátraháza	7155	36 673
16.	MTA üdülő	Mátrafüred, Akadémia u. 2.	6227, 6230 6235, 6245, 6247	19 813
17.	MTA üdülő	Siófok, Kodály u. 3.	3737, 3462	11 149
18.	MTA üdülő	Visegrád, Fő út 45.	30	5 528
19.	MTA óvoda	Bp. II., Bimbó út 33.	12881	3 898
20.	Földrajztudományi Kutatóintézet	Csákvár, Haraszt u.	3563	5 050
21.	Információs Infrastruktúra Központja	Bp. XI., Lágymányosi u. 11.	4228	976
22.	MTA Központi Ellátási Szolgálat	Bp. XI., Váli u. 5/b.	4275/15	2 940
23.	Töhötöm utcai tartalék terület	Bp. XI., Töhötöm u. 11.	2668/237	6 198
24.	Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat	Bp. XI., Etele út 59–61.	3467/23	5 962
		Bp. XI., Bártfai u. 65.	3302/52	555
		Ráckeve, Somlyói u. 7.	5153	2 152
		Balatonfüred, Kosztolányi u. 1.	251/9	62
25.	Világgazdasági Kutatóintézet	Bp. XII., Kálló esperes u. 15.	8048/1	2 524

Megjegyzés:

9. Tehermentesítve.
-
20. Tudományos tevékenység céljaira történő ajándékozási szerződés alapján.
-
- 21–24. Országos tudományos információs feladatokat, illetve műszeres alapszolgáltatást ellátó intézmény épülete, amely sok kutatással foglalkozó szervezethez kapcsolódik, és így az Akadémia szerves része.
-
25. Részben tudományos tevékenység céljaira szolgáló hagyaték.

Hatályos: az 1994. évi XL. törvény: 1994. június 30-tól,
az Alapszabály: 1994. október 27-től,
az Ügyrend: 1995. évi május 9-től

[\(Akadémiai Értesítő, 1995/7, 103–126.\)](#)

2.

**131/1994. (X. 14.) Kormányrendelet
a Magyar Tudományos Akadémiára bízott állami tulajdonú
ingatlanok körének meghatározásáról**

A Kormány a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: Tv.) 5. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. § A rendelet hatálya kiterjed azokra az állami tulajdonú ingatlanokra, melyek a Tv. hatálybalépésekor a Magyar Tudományos Akadémia és intézményei, illetve kutatóintézetei kezelésében, használatában voltak, és nem kerültek a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonába.
2. § Az 1. §-ban meghatározott és a Tv. 5. § (2) bekezdésének hatálya alá tartozó ingatlanokat a rendelet *melléklete* tartalmazza.
3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Melléklet a 131/1994. (X. 14.) Kormányrendelethez

Sor- szám	Intézmény neve	Címe	Helyrajzi szám	Területe (m ²)
1.	Atommagkutató Intézet	Debrecen, Bem tér 18.	3268	27 953
		Balatonfüred, Kosztolányi u. 3.	3982	403
		Régéc, Fő u. 36.	63	2 313
2.	Állatorvos- tudományi Kutatóintézet	Debrecen-Pallag	049	41 165
		Budapest XIV., Hungária krt. 21.	32429	1068
3.	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Tihany, Fürdőtelepi u. 3.	571/1	20 753
		Fürdőtelepi u. 20.	602/2	3 153
		Fürdőtelepi u. 14–18.		
		Váralja u. 3–3/A	603	6 018
		Fürdőtelepi u. 12.	606	825
		Váralja u. 1–1/A	604	1 571
4.	Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	Miskolc, Egyetemváros	40952/7	6 125

Sor- szám	Intézmény neve	Címe	Helyrajzi szám	Területe (m ²)
5.	Csillagászati Kutatóintézet	Budapest XII., Konkoly T. u. 13–15. Piszkéstető	9121/18 0234, 0235/2, 070/4, 0247/2	40 628 91 163
6.	Földrajztudományi Kutatóintézet	Budapest VI., Andrássy út 62.	28765	720
7.	Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet	Sopron, Csatkai E. u. 6–8. Sopron, Bánfalva Szikla u. Nagyecenk, (Fertőboz) Budapest XI., Meredek u. 18.	3240 7579 087, 088, 086/2, 4, 5 2668/258	2 42 4971 19 731 83 382
8.	Izotópkutató Intézet	Budapest XII., Konkoly T. u. 29–33.	9121/8	26 242
9.	Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	Budapest VIII., Szigony u. 43. Pócsmegyer, Suránytelep	36181/3 1419	7 606 487
10.	Központi Fizikai Kutatóintézet	Budapest XII., Konkoly T. u. 29–33. Budapest II., Felvinci út 37. Budapest XII., Nagytétényi út 82–86. Székesfehérvár, Adonyi út 22. Balatonzamárdi, MórícZs. u. 56.	9121/8 09067/14 09067/15 010886/38 12705 224582/1 ¹ 9432 3905 3977 3978/1 3978/2	248 106 5 565 6 208 37 535 1 042 1 140 18 588 267 2 364 1 070
11.	Központi Kémiai Kutatóintézet	Budapest II., Pusztaszeri u. 59–67. Budapest II., Muraközi u. 26. Budapest X., Gyömrői u. 148. Tahitótfalu, Szentendrei u. 57.	15399/2 15394/2 42296/7 364	25 331 1 108 13 380 1 335
12.	Magyar Tudományos Akadémia	Budapest XII., Konkoly T. u. 6–8.	9119/3	20 244
13.	Matematikai Kutatóintézet	Budapest V., Reáltanoda u. 13–15.	24181	731

Sor- szám	Intézmény neve	Címe	Helyrajzi szám	Területe (m ²)	
14.	Mezőgazdasági Kutatóintézet	Martonvásár, Brunszvik tér 2.	053/7,	86 042	
			053/18,		
			054/2, 055,		
			059		
			1077/6,		
			0209/3		2 666
			060/1		385 161
			749/6		2 078
			064/1		229 856
			067/1		190 357
			0217		453 761
			174		299 812
176	368 932				
211	7 387				
227/5	79 582				
	Ráckeresztúr	0220/1	454 928		
15.	Mezőgazdasági Kutatóintézet Kísérleti Gazdasága	Martonvásár, Erdőhát	(111 db hrsz.) ⁴	26 720 000	
16.	Műszaki Fizikai Kutatóintézet	Budapest IV., Fóti út 56. Siófok, Szt. László u. 149.	75487/5 3729	16 093 1 051	
17.	Műszaki Kémiai Kutatóintézet	Veszprém, Egyetem u. 2.	5044	1416	
18.	Növényvédelmi Kutatóintézet	Budapest II., Herman O. u. 15. Balatonudvari, Kiliántelep Nagykovácsi, Nagykovácsi u. 26.	12184 ²	82 475 509	
			946/2		
			0139/6		
19.	Nyelvtudományi Intézet	Budapest I., Szentháromság u. 2.	6494	1 476	
20.	Politikai Tudományok Intézete	Budapest VI., Benczúr u. 33.	29701	2 218	
21.	Pszichológiai Intézet	Budapest VI., Teréz krt. 13. Budapest VI., Szondi u. 83–85.	29423	795	
			28296	518	
22.	Regionális Kutatások Központja	Pécs, Papnövelde u. 22. Békéscsaba, Szabó D. u. 40–42.	17129	1 404	
			3375	1 924	

Sor- szám	Intézmény neve	Címe	Helyrajzi szám	Területe (m ²)
23.	Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet	Budapest XI., Kende u. 13-15.	5007	2 099
		Budapest XIII., Victor H. u. 18–22.	25351	4 272
		Budapest XI., Budafoki u. 31.	5026	959
		Balatonfüred, Kosztolányi u. 2.	3928 ³	
24.	Szegedi Biológiai Központ	Szeged, Temesvári krt. 62.	1667	22 965
		Szeged, Közép fasor 54.	1667 1	624
		Szeged, Közép fasor 66.	1672	1 562
		Budapest XIII., Pozsonyi u. 54.	25337/14	42
25.	SZBK Enzimológiai Intézete	Budapest XI., Karolina út 29.	4618/6 4621	1 985
26.	Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet	Budapest II., Herman O. u. 15.	12184 ²	
		Dömös, Táncsics M. u. 76.	820	3 480
		Órbottyán	050/7	139 036
			0112/1	97 473
			0114/1	92 567
			0114/2	1 741
			0114/7	43 149
			0114/8	16 742
		Budapest II., Hankóczy 12.	12269/1	1 079
			12269/2	1 718
		Budapest II., Herman O. u. 21.	12269/4	1 350
Budapest II., Zilah u. 12.	12269/5	1 079		
Budapest II., Zilah u. 10.	12269/6	1 079		
27.	Társadalomkutatási Informatikai Egyesülés	Budapest II., Frankel L. út 11.	13491/A/10	181
28.	Természet- tudományi Kutató- laboratóriumok	Budapest XI., Budaörsi út 43–45.	2668/246	5 420
29.	Zenetudományi Intézet	Budapest I, Táncsics M. u. 7.	6545	1 917

Megjegyzés:

- ¹ Albérlők háza, lakóház, udvar, ebből 4 lakás a KFKI kezelésében van, egy lakás 200/2000 tulajdoni hányad.
- ² Teljes földterület 31 801 m², osztatlan, közös használat (Növényvédelmi Kutatóintézet, Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet, illetve Központi Élelmiszeripari Kutatóintézet).
- ³ A 71 683 m² területű üdülőtelepen a B/3-as épület (64 lakrész) van a SZTAKI kezelésében.
- ⁴ A mezőgazdasági hasznosítású földterületekkel együtt.

Hatályos: 1994. október 22-től

Hatályon kívül helyezte a 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet I.§ 1423. pontja,
hatálytalan: 2008. május 16-tól

3.

4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet
Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a
Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező
személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálása
esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: Akt.) 27. §-ának (4) bekezdésében és 30. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

A rendelet hatálya

1. §

A rendelet hatálya kiterjed

- a) a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) hazai tagjára (a továbbiakban: akadémikus), a „Magyar Tudományos Akadémia Doktora” címmel rendelkező magyar állampolgárra és nem magyar állampolgárra, ha letelepedési szándékkal jogszerűen tartózkodik Magyarország területén (a továbbiakban: Akadémia Doktora), valamint
- b) az a) pontban megjelölt, elhunyt akadémikus házastársára, élettársára, árvaára, továbbá az e rendeletben és a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény, illetve a végrehajtására kiadott, többször módosított 89/1990. (V. 1.) MT rendeletben (a továbbiakban: társadalombiztosítási szabályok) feltüntetett feltételek fennállása esetén az elvált, illetve a különélő házastársra (a továbbiakban: hozzátartozó),
- c) az Akadémia titkársági szervezetére, mint elbíráló és folyósító szervre.

Az akadémikusokra vonatkozó rendelkezések

2. §

- (1) Az akadémikusnak tudományos alkotómunkájára, tudományos teljesítményére tekintettel havonta a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben meghatározott A1 fizetési fokozat rendes tag esetében 8, levelező tag esetében 6 szorzószámmal számított összegének megfelelő tiszteletdíj jár.

- (2) A tiszteletdíjat az Akadémia elnöke állapítja meg hivatalból.
- (3) A tiszteletdíjat 1995. január 1. napjától kell folyósítani, és a jelen rendelet hatálybalépése előtt megállapított ún. akadémikusi személyi alapberek folyósítását 1994. december 31. napja időponttal meg kell szüntetni. A tiszteletdíj folyósítása nem érinti a munkáltatónak azt a kötelezettségét, hogy az akadémikus havi illetményét, munkabérét (illetménypótlékait) – a foglalkoztató munkáltatóra vonatkozó munkaügyi törvényben és annak végrehajtási rendeletében foglalt szabályok szerint – állapítsa meg. A központi költségvetésből biztosított beralap személyre szól, a munkáltató azt három évig, illetve az érintett személy 70. életévének betöltéséig más célra nem használhatja fel.
- (4) Az akadémikust az (1) bekezdésben megjelölt tiszteletdíj mellett a 13. § (1) bekezdésében meghatározott doktori tiszteletdíj nem illeti meg.

Hozzá tartozói ellátás

3. §

- (1) Az Akt. 30. §-ának (1) bekezdésén alapuló hozzátartozói ellátások: az ideiglenes özvegyi ellátás, az árvaellátás és a végkielégítés (a továbbiakban: akadémiai hozzátartozói ellátások).
- (2) Az akadémiai hozzátartozói ellátás az igényjogosult hozzátartozóknak a társadalombiztosítási jogszabályok alapján megállapított ellátásoktól függetlenül jár.

4. §

- (1) Az akadémikus részére az Akadémia titkársági szervezete által folyósított tiszteletdíj után ideiglenes özvegyi ellátást kaphat, életkorra tekintet nélkül, az elhunyt akadémikus házastársa, elvált házastársa és élettársa.
- (2) Az ideiglenes özvegyi ellátás összege az akadémikus részére folyósított tiszteletdíj 25 százaléka.
- (3) Az ideiglenes özvegyi ellátást öt évig kell folyósítani.

5. §

Az ideiglenes özvegyi ellátás megállapítására, megosztására, folyósításának megszüntetésére és a végkielégítés megállapítására a társadalombiztosítási szabályokban meghatározott rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

6. §

- (1) Árvaellátásra jogosult az elhunyt akadémikus gyermeke és mostoha gyermeke, illetve örökbe fogadott és nevelt gyermeke.
- (2) Az árvaellátás összege árvánként az ideiglenes özvegyi ellátás fele.

7. §

Az árvaellátás megállapítására és folyósítására a társadalombiztosítási szabályoknak az árvaellátásra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

8. §

Akadémiai hozzátartozói ellátásra jogosultság szempontjából halálesetnek kell tekinteni a holtak nyilvánítást, valamint a halál tényének bírósági megállapítását is, a bíróság jogerős határozata alapján.

A jogosultságot kizáró és korlátozó okok

9. §

- (1) Nem állapítható meg akadémiai hozzátartozói ellátás annak, aki az ország területét állandó külföldi letelepedési szándékkal hagyta el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott személy részére, ha az ország területére állandó letelepedés szándékával visszatér, legkorábban a visszatérést követő hónap első napjától lehet akadémiai hozzátartozói ellátást megállapítani.
- (3) Nem állapítható meg akadémiai hozzátartozói ellátás az olyan külföldön elhunyt személy után, aki az ország területét külföldi letelepedés szándékával hagyta el.

Az igény érvényesítése

10. §

Az Akadémia titkársági szervezete az elhunyt akadémikus tiszteletdíja folyósításának beszüntetésével egyidejűleg köteles elküldeni a hozzátartozó(k)nak az akadémiai ellátás(ok) megállapításához szükséges igénybejelentőlapot, és tájékoztatást adni az igény érvényesítésének szabályairól.

11. §

- (1) A hozzátartozó részére járó akadémiai hozzátartozói ellátást írásbeli igénybejelentés alapján az Akadémia titkársági szervezete pénzügyi főosztálya (a továbbiakban: elbíráló) határozattal állapítja

meg. A határozat ellen, annak kézhezvételétől számított tizenöt napon belül az érdekelt az Akadémia főtítkárához fellebbezéssel élhet.

A másodfokú határozat ellen a határozat kézbesítését követő harminc napon belül az érdekelt keresettel fordulhat a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz.

- (2) Az ellátást legkorábban 1995. január 1. napjától, illetve annak a hónapnak az első napjától – visszamenőleg legfeljebb hat hónapra – lehet megállapítani, amelyik hónapban a jogosultsághoz szükséges valamennyi feltétel teljesült.
- (3) Az elbírálónak a határozat meghozatala során a társadalombiztosítási szabályoknak az igény érvényesítésére vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmaznia.

Visszafizetési és megtérítési kötelezettségek

12. §

- (1) Az elbírálónak a jogalap nélkül felvett akadémiai hozzártartozói ellátások visszafizetésére és megtérítésére a társadalombiztosítási szabályok felelősségi szabályait kell megfelelően alkalmaznia.
- (2) Az ellátás jogalap nélküli felvétele miatt visszafizetési kötelezettségként előírt tartozás összegét – kérelemre – az Akadémia főtítkára, kivételes esetekben méltányosságból, mérsékelheti, vagy elengedheti.

Az Akadémia Doktoraira vonatkozó rendelkezések

13. §

- (1) Az Akadémia Doktori Tanácsa által – az akadémiai szabályozásban meghatározott feltételek szerint, a (2)–(5) bekezdésekben foglaltak figyelembevételével – odaítélt Akadémia Doktora címmel a közalkalmazotti A1 fizetési fokozat 2 szorzószámmal számított összegének megfelelő tiszteletdíj jár.
- (2) A tiszteletdíj folyósításáról az Akadémia Doktori Tanácsa elnöke gondoskodik.
- (3) A tiszteletdíjat folyósítani kell a magyar állampolgárnak, ha Magyarországon van a lakóhelye, illetőleg folyósítható – kérelemre –, ha Magyarországon munkaviszonya, közalkalmazotti jogviszonya, köztisztviselői jogviszonya vagy lakóhelye nincs, de a hazai tudományos életben aktívan részt vesz. A tiszteletdíj

nem magyar állampolgárnak – kérelmére – csak abban az esetben folyósítható, ha Magyarországon letelepedett, vagy itt letelepedési szándékkal jogszerűen tartózkodik.

- (4) Az e rendelet hatálybalépését követően nyugállományba vonuló Akadémia Doktorát az (1) bekezdésben meghatározott mértékű tiszteletdíj fele illeti meg, élete végéig.
- (5) E rendelet hatálybalépése előtt már nyugállományban lévő Akadémia Doktorának a (4) bekezdés szerint megállapítható tiszteletdíj összegét 4000 Ft-tal alacsonyabb összegben kell megállapítani.

14. §

A visszafizetési kötelezettséggel kapcsolatos szabályokat (12. §) a jogalap nélkül felvett doktori tiszteletdíjak tekintetében is alkalmazni kell.

Vegyes és záró rendelkezések

15. §

A tiszteletdíjak összegét a közalkalmazotti A1 fizetési fokozat összegének változásával egyidejűleg, azzal azonos mértékben módosítani kell.

A tiszteletdíjak megemelésével egyidejűleg arányosan emelni kell az akadémiai hozzátartozói ellátások mértékét is.

16. §

- (1) A tiszteletdíjakat, valamint az akadémiai hozzátartozói ellátásokat az Akadémia titkársági szervezete folyósítja.
- (2) Az (1) bekezdésben említett tiszteletdíjak folyósítását egy évet meghaladó külföldi tartózkodás esetén – a külföldi tartózkodás időtartamára – az Akadémia főtitkára felfüggesztheti.
- (3) Akadémiai vagy munkáltatói javaslat alapján az Akadémia főtitkára engedélyezheti a tiszteletdíj teljes vagy részbeni folyósítását, ha az érintett személy a külföldi tartózkodás ideje alatt a hazai tudományos közélettel aktív kapcsolatot tart, illetve abban részt vesz.
- (4) Külföldön letelepedett magyar állampolgárnak csak abban az esetben folyósítható a tiszteletdíj részben vagy egészben, ha azt az Akadémia főtitkárától írásban kéri, és a hazai tudományos közélettel aktív kapcsolatban áll, illetve abban részt vesz.

17. §

- (1) A tiszteletdíj akadémikus esetén a taggá választást, az Akadémia Doktora esetén a cím odaítélését követő hónap 1. napjától jár.
- (2) E rendelet hatálybalépése előtt odaítélt „tudomány doktora” fokozattal és a honosított külföldi tudományos fokozattal rendelkező személyek részére a tiszteletdíj az Akadémia Doktora címmel való egyenértékűség megállapítását követően folyósítható a 13. §-ban foglalt szabályok szerint.

18. §

E rendelet szerint megállapítható árvaellátás azt az árvát is megilleti, akinek akadémikus hozzátartozója e rendelet hatálybalépése előtt hunyt el.

19. §

A tiszteletdíjak összegéből az Akadémia titkársági szervezete, mint kifizető a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló törvény szerint adóelőleget von.

20. §

- (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, a rendelet alapján járó akadémikus tiszteletdíjat [2. § (1) bekezdés], a hozzátartozói ellátásokat (3. §) és az Akadémia Doktora tiszteletdíját azonban 1995. január 1. napjától kell folyósítani.
- (2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az akadémikusok és hozzátartozóik nyugdíjával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 13/1987. (V. 4.) MT rendelet (a továbbiakban: R.1.) és a tudomány doktora fokozattal rendelkezők illetmény- és nyugdíjkiegészítéséről szóló 88/1987. (XII. 30.) MT rendelet (a továbbiakban: R.2.) hatályát veszti.
- (3) A tudomány doktorainak korábban megállapított havi 7500 Ft összegű illetménykiegészítés folyósítását – figyelemmel a (2) bekezdésben foglalt hatályon kívül helyezésre – 1994. december 31. napja időponttal be kell szüntetni.

21. §

- (1) Az R. 1. 1. §-a alapján az 1987. május 1-jét megelőző időponttól nyugdíjas akadémikusoknak járó havi 6000 forintot, valamint az R.1. 3. §-ában jelzett összeget a hozzátartozónak a nyugdíjfolyósító szerv változatlanul tovább folyósítja. Az 1994. december 31-ét követő időponttól járó társadalombiztosítási hozzátartozói ellátások megállapításának alapjául továbbra is a 6000 Ft-tal felemelt nyugdíj szolgál.

- (2) Az R.2. rendelkezése alapján járó havi 4000 Ft a tudománynak azt a doktorát illeti meg (vagy illeti meg továbbra is), akinek saját jogon járó nyugdíját 1995. január 1-je előtti időponttól állapították meg (állapítják) meg.
- (3) A (2) bekezdésben említett személy után járó özvegyi nyugdíjat akkor kell, illetőleg lehet a havi 2000 Ft-tal felemelni, ha a haláleset 1995. január 1-je előtt következett be.
- (4) Az (1)–(3) bekezdésekben megjelölt ellátásokat és azok 1994. december 31-ét követően is folyósítandó emelését a központi költségvetésből félévenként a Nyugdíjbiztosítási Alapnak meg kell téríteni.

Hatályos: 1995. január 28-tól

Módosításai:

a)

Az 1996. évi XXVIII. törvény

a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény módosításáról

31. §

- (5) A [...] 4/1995. (I. 20.) Korm. rendeletben említett közalkalmazotti „A1” fizetési fokozat helyett 1996. február 1-jétől havi 9350 forintot, 1996. szeptember 1-jétől havi 9800 forintot kell az illetménypótlék, illetve a tiszteletdíj alapjaként figyelembe venni.

Hatályos: 1996. április 27-től

b)

106/1996. (VII. 16.) Korm. rendelet

a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 27. §-ának (4) bekezdésében és 30. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. § A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

- „2.§ (1) Az akadémikusnak tudományos alkotómunkájára, tudományos teljesítményére tekintettel havonta a mindenkori minimálbér, rendes tag esetében 9, levelező tag esetében 7 szorzószámmal számított összegének megfelelő tiszteletdíj jár.”
2. § Az R. 13. §-ának (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „13. § (1) Az Akadémia Doktori Tanácsa által – az akadémiai szabályozásban meghatározott feltételek szerint – a (2)–(5) bekezdésekben foglaltak figyelembevételével – odaítélt Akadémia Doktora címmel a mindenkori minimálbér 2 szorzószámmal számított összegének megfelelő tiszteletdíj jár.”
3. § Az R. 15. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „15. § A tiszteletdíjak megemelésével egyidejűleg arányosan emelni kell az akadémiai hozzátartozói ellátások mértékét is.”
4. § Ez a rendelet 1997. január 1. napján lép hatályba.

Hatályos: 1997. január 1-től

c)

142/1998. (VIII. 25.) Korm. rendelet
a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: Akt.) 27. §-ának (4) bekezdésében és 30. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. § A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló, a 106/1996. (VII. 16.) Korm. rendelettel módosított 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 13. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(1) Az Akadémia Doktori Tanácsa által – az akadémiai szabályozásban meghatározott feltételek szerint – odaítélt Akadémia Doktora címmel havonta a mindenkori kötelező legkisebb munkabér kétszeres összegével azonos összegű tiszteletdíj jár, a (2)-(5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével.”
2. § Az R. 13. §-ának (4)-(5) bekezdései helyébe a következő rendelkezések lépnek:
 „(4) E rendelet hatálybalépésekor nyugellátásban részesülő Akadémia Doktorának a korábbi rendelkezések alapján csökkentett tiszteletdíját – az (5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – fel kell emelni az (1) bekezdésben meghatározott mértékig.

- (5) Az 1995. január 1. napja előtt nyugdíjba vonult Akadémia Doktorát a tiszteletdíj az (1) bekezdésben meghatározott mértéknél – a korábban megállapított nyugdíj-kiegészítésre tekintettel – 4000 Ft-tal alacsonyabb összegben illeti meg, tekintetükben eddig a mértékig kell gondoskodni a tiszteletdíj feemelésétől.”
3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, az Akadémia nyugellátásban részesülő doktorainak járó tiszteletdíj-emeléseket azonban 1998. január 1. napjától kell folyósítani.

Hatályos: 1998. szeptember 2-től

d)

19/2001. (II. 12.) Korm. rendelet

a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 27. §-ának (4) bekezdésében és 30. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. § A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló, a 106/1996. (VII. 16.) Korm. rendelettel módosított 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának b) pontjában „a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény, illetve a végrehajtására kiadott, többször módosított 89/1990. (V. 1.) MT rendeletben” szövegrész helyébe „a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény, illetve a végrehajtására kiadott 168/1997. (X. 6.) Korm. rendeletben” szövegrész lép.
2. § Az R. 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(1) Az akadémikusnak tudományos alkotómunkájára, tudományos teljesítményére tekintettel havonta tiszteletdíj jár. A tiszteletdíj összege – a 15/A. §-ban foglalt kivételekkel – minden év január 1-jével a mindenkori költségvetési törvényben előírányzott – adott évre szóló – országos nettó átlagkereset-növekedés mértékével módosul.”
3. § Az R. 13. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(1) Az Akadémia Doktori Tanácsa által – az akadémiai szabályozásban meghatározott feltételek szerint – odaitélt Akadémia Doktora címmel havonta tiszteletdíj jár, a (2)–(5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével. A tiszteletdíj összege – a 15/A. §-ban foglalt kivételekkel – minden év január 1-jével a mindenkori költségvetési törvényben előírányzott – adott évre szóló – országos nettó átlagkereset-növekedés mértékével módosul.”

4. § Az R. a következő 15/A. §-sal egészül ki:
 „15/A. § A 2. § (1) és 13. § (1) bekezdésében meghatározott növekedési ütem a tiszteletdíjak tekintetében a 2001. és a 2002. évben nem érvényesül. E két évben a tiszteletdíjak összege:

	2001. év	2002. év
Akadémia rendes tagja	288 000 Ft/hó	360 000 Ft/hó
Akadémia levelező tagja	224 000 Ft/hó	280 000 Ft/hó
Akadémia Doktora	64 000 Ft/hó	80 000 Ft/hó

5. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba. Az R. alapján járó akadémikusi tiszteletdíjat, a hozzátartozói ellátásokat, valamint az Akadémia Doktora tiszteletdíját azonban 2001. január 1. napjától kell a 2–4. §-ban meghatározott módon megállapítani és folyósítani.

Hatályos: 2001. február 20-tól

e)

350/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet
a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálozása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 27. §-ának (4) bekezdésében és 30. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. § A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálozása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló, a 106/1996. (VII. 16.) Korm. rendelettel, a 142/1998. (VIII. 25.) Korm. rendelettel és a 19/2001. (II. 12.) Korm. rendelettel módosított 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) Az akadémikusnak tudományos alkotómunkájára, tudományos teljesítményére tekintettel havonta tiszteletdíj jár. Ennek összege:
 Akadémia rendes tagja esetében 455 000 Ft/hó
 Akadémia levelező tagja esetében 353 900 Ft/hó”
2. § Az R. 13. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) Az Akadémia Doktori Tanácsa által – az akadémiai szabályozásban meghatározott feltételek szerint – odaítélt Akadémia Doktora címmel havonta 90 ezer forint összegű tiszteletdíj jár, a (2)–(5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével.”

3. §

- (1) Ez a rendelet a kihirdetést követő 8. napon lép hatályba. A rendelet 1–2. §-ának rendelkezéseit első ízben a 2007. januárjában esedékes tiszteletdíjakra kell alkalmazni.
- (2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az R. 15/A. §-a, valamint a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról szóló 19/2001. (II. 12.) Korm. rendelet 2–4. §-a.

Hatályos: 2006. december 31-től

f)

118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet
egyes kormány- és miniszteri rendeleti szintű jogszabályok és jogszabályi
rendelkezések technikai deregulációjáról

1. § Hatályát veszti

1422. a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdésében az „a rendelet alapján járó akadémikusi tiszteletdíjat [2. § (1) bekezdés], a hozzátartozói ellátásokat (3. §) és az Akadémia Doktora tiszteletdíját azonban 1995. január 1. napjától kell folyósítani” szövegrész, 20. § (2)–(3) bekezdése.

Hatályos: 2008. május 16-tól

g)

6/2013. (III. 13.) Korm. rendelet
a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos
Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az
akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló
4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 24. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló

4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 13. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Akadémia Doktori Tanácsa által – az akadémiai szabályozásban meghatározott feltételek szerint – odaítélt Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia tiszteletdíj folyósításával is elismerheti. A tiszteletdíj ez esetben havonta 90 ezer forint, a (2)–(5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével.”

(2) A Rendelet 13. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A tiszteletdíjat folyósítani lehet a magyar állampolgárnak, ha Magyarországon van a lakóhelye, illetve folyósítható – kérelemre –, ha Magyarországon munkaviszonya, közalkalmazotti jogviszonya, közszolgálati jogviszonya vagy lakóhelye nincs, de a hazai tudományos életben aktívan részt vesz. A tiszteletdíj nem magyar állampolgárnak – kérelmére – csak abban az esetben folyósítható, ha Magyarországon letelepedett vagy itt letelepedési szándékkal jogszerűen tartózkodik. A kérelmet az Akadémia elnöke bírálja el.”

2. § A Rendelet 16. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az (1) bekezdés szerinti tiszteletdíj és hozzátartozói ellátás folyósítását az Akadémia elnöke felfüggesztheti, ha a jogosult bűncselekmény szándékos elkövetése miatt jogerős szabadságvesztés büntetés hatálya alatt áll. A felfüggesztés időtartama a jogerős ítélet alapján végrehajtott szabadságvesztés időtartamával azonos, amely az előzetes letartóztatásban eltöltött idővel meghosszabbodik. Ha az ítélet szerinti közügyektől eltiltás büntetés a szabadságvesztés időtartamát meghaladja, a tiszteletdíjat vagy a hozzátartozói ellátást a közügyektől eltiltás időtartamára kell felfüggeszteni.

(6) A tiszteletdíj és a hozzátartozói ellátás folyósításának felfüggesztése az erről szóló döntésnek az érintettel való közlése hónapját követő hónaptól érvényes.”

3. § A Rendelet a következő 22. §-sal egészül ki:

„22. § A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosításáról szóló 76/2013. (III. 13.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Mód.R.) megállapított 16. § (5) és (6) bekezdését a Mód.R. hatálybalépésekor folyósított tiszteletdíj és hozzátartozói ellátás tekintetében is alkalmazni kell, azzal, hogy a folyósítás felfüggesztési időpontjának megállapítása során a 16. § (6) bekezdése szerinti közlés időpontjaként a Mód.R. hatálybalépését követő időpont vehető figyelembe.”

4. § A Rendelet

a) 11. § (1) bekezdésében a „főtitkárhoz” szövegrész helyébe az „elnökénél” szöveg,

- b) 12. § (2) bekezdésében, 16. § (2) és (3) bekezdésében a „főtitkára” szövegrész helyébe az „elnöke” szöveg,
- c) 16. § (4) bekezdésében a „főtitkáráról” szövegrész helyébe az „elnökétől” szöveg lép.

5. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Hatályos: 2013. március 14-től

h)

217/2016. (VII. 22.) Korm. rendelet
az állami tisztviselőkéről szóló 2016. évi LII. törvény hatálybalépésével
összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

4. A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosítása

- 4. §** A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet 13. § (3) bekezdésében a „közszolgálati jogviszonya” szövegrész helyébe a „közszolgálati, kormányzati szolgálati, állami szolgálati jogviszonya” szöveg lép.

Hatályos: 2016. július 23-tól

i)

457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet
az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálybalépésével
összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

11. A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet módosítása

20. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálózása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet] 10. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. § Az Akadémia titkársági szervezete az elhunyt akadémikus tiszteletdíja folyósításának beszüntetésével egyidejűleg köteles elküldeni a hozzátartozóknak (hozzátartozóknak) az akadémiai ellátás (ellátások) megállapításához szükséges igénybejelentő lapot, és tájékoztatást adni az igény érvényesítésének szabályairól. Az ellátást írásbeli igénybejelentés alapján annak a hónapnak az első napjától – visszamenőleg legfeljebb hat hónapra – lehet megállapítani, amelyik hónapban a jogosultsághoz szükséges valamennyi feltétel teljesült.”

(2) A 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Akadémia titkársági szervezete pénzügyi főosztályának a jogalap nélkül felvett akadémiai hozzátartozói ellátások visszafizetésére és megtérítésére a társadalombiztosítási szabályok felelősségi szabályait kell megfelelően alkalmaznia.”

21. § Hatályát veszti a 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet 11. §-a.

Hatályos: 2018. január 1-től

4.

2005. évi VI. törvény a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosításáról

1. §

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 15. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az elnök jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben – az 1–4. §, a 8. §, a 15. § f) pontja, a 23–36. §, az 50–56. §, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével – a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

2. §

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 18. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A főtítkárra és a főtítkárhelyettesre az e törvényben nem szabályozott kérdésekben – az 1–4. §, a 8. §, a 15. § f) pontja, a 23–36. §, az 50–56. §, az 58. §, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével – a Ktv. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

3. §

Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

A törvényt az Országgyűlés 2005. február 21-én fogadta el.

Hatályos: 2005. március 10-től

5.

**2006. évi LVII. törvény
a központi államigazgatási szervekről,
valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról**

77.§

(6) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti [...] a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 18. § (3) bekezdése [...].

A törvényt az Országgyűlés 2006. május 30-án fogadta el.

Hatályos: 2006. július 1-től

6.

**2006. évi LXXII. törvény
a közszférában foglalkoztatottak jogviszonyáról szóló törvények
módosításáról**

6. §

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 18. §-a a következő új (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A főtitkár illetménye nyelvpótlék nélkül a köztisztviselői illetményalap 25,8-szorosa, a főtitkárhelyettes illetménye nyelvpótlék nélkül a köztisztviselői illetményalap 19,35-szoröse. A főtitkár és a főtitkárhelyettes illetményét az Akadémia elnöke legfeljebb 30%-kal megemelheti. A főtitkár és a főtitkárhelyettes egyéb juttatásait az Akadémia elnöke állapítja meg.”

A törvényt az Országgyűlés 2006. július 24-én fogadta el.

Hatályos: 2006. augusztus 10-től

7.
2006. évi LXXXVI. törvény
a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény
módosításáról

1. §

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 13. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § (2) Az Akadémia Alapszabályának elfogadásához és módosításához a határozatképes közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak kétharmadának igen szavazata szükséges.”

2. §

Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

A törvényt az Országgyűlés 2006. október 30-án fogadta el.
Hatályos: 2006. november 10-től

8.

2007. évi LXXXII. törvény
egyes jogszabályok és jogszabályi rendelkezések hatályon kívül
helyezéséről

2. §

Hatályát veszti

162. a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 29. § (4) bekezdése, 31. §-a, 33. § (1) bekezdés második mondata, 33. § (2) bekezdése.

A törvényt az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el.
Hatályos: 2007. július 1-től

9.

**2007. évi CVI. törvény
az állami vagyonról****56. §**

- (1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg
- a) a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: Atv.) 19. §-ának (1) bekezdésében a „törzsvagyon” szövegrész helyébe a „vagyon” szöveg [...] lép.

58. §

- (1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti
- e) az Atv. 5. §-ának (1) bekezdésében a „kivéve az MTA Központi Ellátási Szolgálat (melléklet 11. számú tétel) épületében elhelyezett kutatóintézetek működéséhez szükséges tárgyi eszközöket és vagyontárgyakat” szövegrész, 5. §-ának (2)–(4) bekezdése, 8. §-ának (1) bekezdésében az „– az 5. § előírásait figyelembe véve –” szövegrész, 14. §-ának (2) bekezdésében az „illetőleg az Akadémiára bízott”, valamint az „e törvény 5. §-ában és” szövegrész, 19. §-ának (1) bekezdésében „a rábízott vagyon tekintetében a Vagyonkezelő Kuratórium” szövegrész,

69. §

- (1) E törvény hatálybalépésével az Atv. 5. § (2) bekezdésében megjelölt – illetve azok helyébe lépett – vagyontárgyak tulajdonjoga a Magyar Tudományos Akadémiára száll.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti tulajdonszerzés illetékmentes.

A törvényt az Országgyűlés 2007. szeptember 17-én fogadta el.
Hatályos: 2007. szeptember 25-től

10.**2008. évi CV. törvény
a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról****50. §**

- (3) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 19. §-ának (3) bekezdésében a „fejezete felügyeletét ellátó szerv vezetőjének” szövegrész helyébe a „fejezete tekintetében a fejezetet irányító szerv vezetőjének” szöveg lép.

54. §

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 8. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Akadémia feladataihoz igazodóan saját hatáskörében állapítja meg egyes szervezeteinek gazdálkodási formáit, választja meg a kutatástámogatás módjait. E körben köztestületi költségvetési szervet alapíthat, amelyre – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a közintézet központi költségvetési szervre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni. A költségvetési szerv alapításához az államháztartásért felelős miniszter előzetes egyetértése szükséges, amennyiben az alapítás vagy a működtetés államháztartásból származó forrás igénybevételével történik. Költségvetési szerv formában működő akadémiai kutatóintézet vállalkozó közintézet költségvetési szervként történő besorolásáról – az államháztartásról szóló törvényben foglalt feltételek teljesülése esetén – a kutatóintézet kezdeményezésére az Akadémia közgyűlése dönt.”

A törvényt az Országgyűlés 2008. december 15-én fogadta el.
Hatályos: 2009. január 1-től

II.**2009. évi XX. törvény
a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi törvény
módosításáról****1. §**

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTÁtv.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) önkormányzati elven alapuló, jogi személyként működő köztestület, amely a tudomány művelésével, támogatásával és képviselésével kapcsolatos országos közfeladatokat lát el.
- (2) Az Akadémiát a 6. § szerinti akadémikus, valamint a 7. § szerinti nem akadémikus köztestületi tagok alkotják.
- (3) Az Akadémia akadémikus tagjai köztestületi jogukat közvetlen részvétel útján, a nem akadémikus köztestületi tagok pedig – a jelen törvényben és az Akadémia Alapszabályában (a továbbiakban: Alapszabály) meghatározott módon – képviselet útján gyakorolják.
- (4) Az Akadémia mint köztestület, valamint az akadémiai kutatóhálózat működésének feltételeit közvetlenül érintő jogszabályok, programok, intézkedések, továbbá a közfeladatainak ellátását érintő jogszabályok, állami programok és intézkedések előkészítésekor az Akadémia véleményét ki kell kérni.”

2. §

Az MTA tv. 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. §

- (1) Az Akadémia az e törvényben meghatározott feladatainak ellátása céljából közfinanszírozású kutatóhálózatot, kiszolgáló és egyéb intézményeket létesít és működtet, amelyek felett irányítási jogot gyakorol, valamint – a 23. § (6) bekezdésében foglaltak szerint – gazdasági társaságokat létesíthet, amelyek tulajdonosi jogát gyakorolja. Az Akadémia a tudományért, művészetért tevékenykedő más szervezeteket is támogathat.
- (2) Az Akadémia a központi költségvetésben önálló fejezetet alkot, amely tartalmazza az Akadémia mint köztestület által – nem gazdasági társaságként – működtetett szervezetek költségvetését is.
- (3) Az Akadémia esetében a köztestületekre vonatkozó szabályokat az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.”

3. §

Az MTAtv. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. §

(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:

- a) támogatja a tudományok művelését és a tudományos kutatások végzését, támogatja a tudományos könyv- és folyóirat-kiadást;
- b) tudományos kutatások folytatása céljából, a központi költségvetésből támogatott főhivatású kutatóhálózatot tart fenn, megalkotja működési szabályait, és hatékonyan működteti azt;
- c) tudományos minősítési rendszert működtet, melynek keretében a Magyar Tudományos Akadémia doktora (a továbbiakban: az MTA doktora) továbbá a Magyar Tudományos Akadémia levelező és rendes tagja címet adományoz. Az adományozás szabályait az Akadémia szabályzatba foglalja;
- d) a világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeit és irányait rendszeresen értékeli, és ezzel kapcsolatosan javaslatokat fogalmaz meg;
- e) az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére a kompetenciájába tartozó kérdésekben – főleg a tudomány, az oktatás, a társadalom, a környezet és a gazdaság kérdéseiben – kinyilvánítja szakmai véleményét;
- f) segíti a magyar nyelv fejlődését és a tudomány magyar nyelven történő művelését;
- g) őrködik a tudományos közélet tisztaságán, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságán;
- h) megállapodásokat köt és kapcsolatokat tart fenn hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel, különösen akadémiákkal, felsőoktatási intézményekkel és az Európai Unió tudományos szervezeteivel;
- i) kapcsolatot tart a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, támogatja a határon túli magyar tudományosságot;
- j) tudományos programokat és konferenciákat szervez, pályázatokat ír ki;
- k) szorgalmazza és segíti a tudományos kutatások eredményeinek társadalmi és gazdasági hasznosítását;

-
- l) felsőoktatási intézményekkel és közgyűjteményekkel kötött megállapodás alapján ezen intézményekben tudományos kutatócsoportokat tarthat fenn, valamint közreműködhet az oktatásban és a felsőoktatási intézményekben folyó doktori (PhD) képzésben;
 - m) a tudományosutánpótlástöztöndíjrendszerfenntartásával segíti, amelynek fedezete az Akadémia költségvetésében elkülönítetten szerepel; kiemelkedő tudományos eredményeket elérő kutatók részére – saját forrásaiból vagy egyetemleges közérdekű kötelezettségvállalás alapján – határozott időre tudományos ösztöndíjat, díjakat alapíthat, díjkitűzést tehet, amelynek feltételeit és részletes rendjét az Akadémia szabályzatban állapítja meg;
 - n) tudományos osztályokat alakít, amelyek a tudományos szakmai autonómia alapegységei, és az Alapszabályban meghatározott módon egyéb testületeket (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat stb.) hoz létre.
- (2) Az Akadémia elnöke kétévenként beszámol az Országgyűlésnek az Akadémia munkájáról, valamint a magyar tudomány általános helyzetéről.
 - (3) Az Akadémia elnöke évente tájékoztatja a Kormányt az Akadémia munkájáról, valamint a magyar társadalom és gazdaság fellendítése érdekében elért eredményeiről.
 - (4) Az Akadémia a törvényben rögzített tájékoztatók elkészítéséhez – a közzétett adatok felhasználásán túl – az adatokat önkéntes adatszolgáltatáson alapuló saját adatgyűjtés és más szervektől való átvétel útján szerzi be. Személyes adat átvételére csak az érintett személy előzetes hozzájárulásával kerülhet sor.
 - (5) A költségvetési szervek és a többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek a kezelésükben lévő közérdekű adatokat – a döntések előkészítéshez szükséges adatok hozzáférhetőségének biztosításáról szóló 2007. évi CI. törvényben megállapított szabályok szerint – 15 napon belül küldik meg az Akadémiának.”

4. §

Az MTA tv. 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § Feladatainak ellátása során az Akadémia a vagyonával, a részére jóváhagyott költségvetési támogatással, saját bevételeivel és más forrásaival az e törvénynek az Akadémia gazdálkodásáról és vagyonáról szóló rendelkezéseiben leírtak szerint gazdálkodik.”

5. §

Az MTA tv. 5. §-a és az azt megelőző cím helyébe a következő rendelkezés és azt megelőző következő cím és alcím lép:

*„Az Akadémia felépítése és irányítása
A köztestület*

5. §

(1) Az Akadémia köztestületének tagjai a 6. § szerinti akadémikusok és a 7. §-ban meghatározott nem akadémikus személyek.

(2) A köztestület hazai akadémikus tagjai alanyi jogon tagjai az Akadémia Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés), annak az osztálynak, ahol akadémikussá választották őket, és szakterületük szakmai bizottságainak. A köztestület nem akadémikus tagjai – maguk közül – az Akadémia Alapszabályában meghatározott módon választják meg képviselőiket, akik az Akadémia közgyűlésében és osztályaiban képviselik őket.

(3) A köztestület tagjai maguk közül az Alapszabályban meghatározott módon választanak tagokat a tudományos és egyéb akadémiai testületekbe.”

6. §

Az MTA tv. 6. §-a helyébe a következő rendelkezés és azt megelőző következő cím lép:

„Az akadémikusok

6. §

(1) Az akadémikusok körét rendes és levelező (a továbbiakban együtt: hazai), valamint külső és tiszteleti tagok alkotják. Az akadémikusok az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfeladatainak ellátásában.

(2) Az akadémikusokat a hazai tagok választják az Akadémia tagjai közé. Minden akadémikus az Akadémia valamelyik osztályába tartozik. Az akadémikus tudományos osztályba tartozása kérésére az Alapszabályban rögzített módon megváltoztatható.

- (3) A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma nem haladhatja meg a 200 főt, a hazai akadémikusok teljes száma pedig a 365 főt.
- (4) A Magyarországon élő hazai akadémikusok tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismeri. A tiszteletdíj a hazai akadémikust élete végéig megilleti, elhalálózása esetén annak meghatározott hányadát hozzátartozói ellátásként (özvegyi és árvaellátásként) kell folyósítani.
- (5) A (4) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj és hozzátartozói ellátások fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.”

7. §

Az MTA tv. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés és azt megelőző következő cím lép:

„A nem akadémikus köztestületi tagok

7. §

- (1) A Magyarországon szerzett vagy honosított tudományos fokozattal rendelkező személyek közül azok válnak a köztestület nem akadémikus tagjává, akik tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek, és az Akadémia szakterületük szerint illetékes tudományos osztályának bejelentik, hogy a köztestület tagjai kívánnak lenni. A jelentkezőt az Akadémia az osztály javaslata alapján felveszi a központi köztestületi nyilvántartásba.
- (2) A nem Magyarországon szerzett tudományos fokozattal rendelkező külföldön élő személyek az Alapszabály rendelkezései szerint válhatnak a köztestület külső tagjává.”

8. §

Az MTA tv. 8. §-a helyébe a következő rendelkezés és azt megelőző következő cím lép:

„A Magyar Tudományos Akadémia doktora

8. §

- (1) Az Akadémia Doktori Tanácsa az MTA doktora címet ítélheti oda a kiemelkedő tudományos teljesítményt elérő olyan személynek, akinek van tudományos fokozata, és a cím megszerzésének egyéb, az Akadémia doktori szabályzatában meghatározott feltételeit is teljesíti.

- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott cím kérelem alapján indult doktori eljárás keretében ítélt oda. Az eljárás megindítására és a cím odaítélésére az Akadémia Doktori Tanácsa jogosult.
- (3) Az MTA Magyarországon élő doktorainak tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíjfolyósításával is elismerheti, amely az odaítéléstől kezdve életük végéig megilleti őket. Az MTA tiszteletdíjban részesülő doktorai az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfeladatainak ellátásában. Az MTA összes doktora tiszteletdíjának éves összege nem haladhatja meg az akadémikusok – teljes létszámra számított – éves tiszteletdíjának 1,8-szorosát.
- (4) A (3) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.
- (5) Az e törvény hatálybalépése előtt odaítélt „tudomány doktora” fokozat és MTA doktora cím egyenértékű az e törvény hatálybalépése után megítélt MTA doktora címmel.
- (6) A Doktori Tanács külföldön szerzett tudományos fokozatot – érdemi vizsgálat után – csak akkor honosíthat, ha a fokozat egyenértékűségét a tudomány kandidátusa vagy a tudomány doktora magyar fokozattal nemzetközi egyezmény vagy szerződés mondja ki.”

9. §

Az MTA tv. 9. §-a és a megelőző cím helyébe a következő rendelkezés lép:

„A Közgyűlés

9. §

- (1) Az Akadémia Közgyűlését a hazai akadémikusok, valamint a nem akadémikus képviselők alkotják. Utóbbiak az Alapszabályban meghatározott módon közvetlen és titkos választással nyerik el tagságukat. Számuk legfeljebb 200 fő.
- (2) A Közgyűlés a köztestület legfőbb döntéshozó testülete, amely
 - a) elfogadja az Akadémia működésével kapcsolatos stratégiai elveket, és az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot alkot: az Alapszabályt;
 - b) elfogadja az Akadémia vagyongazdálkodásával kapcsolatos szabályokat, és dönt az Akadémia tulajdonában lévő ingatlanok elidegenítésének, megterhelésének, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevételének, valamint használatba adásának elveiről;

-
- c) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámoló koncepcióját;
 - d) szakmai testületek előterjesztése alapján véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalom alapvető fontosságú kérdéseiről;
 - e) az Akadémia elnökének előterjesztése alapján jóváhagyja a következő évi akadémiai költségvetés irányelveit;
 - f) a Felügyelő Testület jelentése alapján jóváhagyja az előző évről szóló éves költségvetési beszámolót;
 - g) megválasztja az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt és a főtitkárhelyettesét, valamint az e törvényben és az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket;
 - h) megválasztja az Akadémia Vagyonkezelő Testületének, Doktori Tanácsának, Felügyelő Testületének, Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának és Tudományetikai Bizottságának a tagjait;
 - i) megválasztja az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának (a továbbiakban: AKT) és az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait;
 - j) a külön jogszabály szerinti alapítói jogkörében dönt költségvetési szervek és a Támogatott Kutatócsoportok Irodája (a továbbiakban: TKI) megalapításáról, átszervezéséről, átszervezéséről, megszüntetéséről.
- (3) A megválasztott testületek feladatait, működésük eljárási szabályait az Alapszabály tartalmazza.
 - (4) A Közgyűlés és az osztályok munkájában a Közgyűlés minden tagját azonos jogok illetik meg, kivéve, hogy az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok vesznek részt, az osztályokon doktori eljárásokban pedig csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.
 - (5) Az Akadémia évente legalább egyszer Közgyűlést tart.
 - (6) A Közgyűlést a napirend megjelölésével az Akadémia elnöke hívja össze.
 - (7) A Közgyűlés összehívását kezdeményezheti – a napirend megjelölésével, írásban – a Közgyűlésen szavazásra jogosultak egyötöde is. A Közgyűlést az elnöknek ilyenkor az összehívás kérésének kézhezvételétől számított hatvan napon belül kell összehívnia.
 - (8) A Közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a szavazásra jogosultak több mint fele jelen van.

- (9) A Közgyűlés a határozatait a jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének igen szavazatával hozza. Az Alapszabály elfogadásához és módosításához a határozatképes Közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak több mint kétharmadának igen szavazata szükséges.”

10. §

Az MTAtv. 10. §-a és a megelőző cím helyébe a következő rendelkezés lép:

„A tudományos osztály

10. §

- (1) A tudományos osztály az Akadémiának egy tudományág vagy egymáshoz közel álló több tudományág képviselőit magában foglaló egysége. A tudományos osztályok számát és elnevezésüket az Alapszabály rögzíti.
- (2) A tudományos osztály tagjai az osztály tudományterületén megválasztott akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők.
- (3) A tudományos osztály az Alapszabályban meghatározott módon maga választja meg elnökét és elnökhelyettesét.
- (4) A tudományos osztály ellátja az Akadémia közfeladataiból a tudományterületét érintő teendőket. Ezeket a feladatokat az Alapszabály rögzíti.
- (5) A tudományos osztály értékeli a tudományterületéhez tartozó akadémiai kutatóhelyek szakmai beszámolóit.”

11. §

Az MTAtv. 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a 11. §-t megelőzően a következő címmel egészül ki:

„Az Akadémia Elnöksége és Vezetői Kollégiuma

11. §

- (1) Az Akadémia Elnökségét (a továbbiakban: Elnökség) az elnök, az alelnökök, a tudományos osztályok elnökei, a hazai területi bizottságok elnökeinek egy – önmaguk közül választott – képviselője, a főtitkár, a főtitkárhelyettes, a Közgyűlés által választott három akadémikus és a Közgyűlés által választott három nem akadémikus közgyűlési képviselő, továbbá az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa jelölése alapján a

Közgyűlés által választott három kutatóintézeti igazgató alkotja. Elnöke az Akadémia elnöke. A három alelnök, a három választott akadémikus, a három választott nem akadémikus közgyűlési képviselő és a három intézeti igazgató tag közül egy-egy képviseli a matematikát és a természettudományokat, az élettudományokat, valamint a társadalomtudományokat.

- (2) Két Közgyűlés között az Elnökség az Akadémia döntéshozó testülete. Az Elnökség döntési jogkörét, működési rendjét és azt, hogy az Elnökség mely döntési jogköreit adhatja át a 12. §-ban meghatározott Vezetői Kollégiumnak, az Alapszabály tartalmazza. Az Elnökség a döntéseikért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.”

12. §

Az MTA tv. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. §

- (1) A Vezetői Kollégium az Akadémia operatív működését irányító választott testület.
- (2) A Vezetői Kollégium tíz tagból áll; elnöke az Akadémia elnöke, tagjai az Akadémia alelnökei, főtitkára és főtitkárhelyettese és az Elnökség Közgyűlés által választott három akadémikus és egy nem akadémikus tagja.
- (3) A Vezetői Kollégium feladata a Közgyűlés és az Elnökség által meghozott döntések végrehajtása, a Közgyűlés és az Elnökség által ráruházott döntések meghozatala. A Vezetői Kollégium hatáskörét és működési rendjét az Alapszabály rögzíti.
- (4) A Vezetői Kollégium az Elnökség által átruházott jogkörében meghozott döntéseikért az Elnökségnek, a Közgyűlés által ráruházott jogkörében meghozott döntéseikért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.”

13. §

Az MTA tv. 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a 13. §-t megelőzően a következő címmel egészül ki:

„Az Akadémia Közgyűlés által választott vezetői

13. §

- (1) z Akadémia elnökét, alelnökeit, főtitkárát és főtitkárhelyettesét a hazai akadémikusok közül, a hazai akadémikusok javaslata alapján három évre a Közgyűlés választja. Az elnököt tisztségében a köztársaság elnöke megerősíti.

- (2) Az elnök és a főtitkár a tevékenységéért a Közgyűlésnek felel.
- (3) Bármely, a Közgyűlés által választott azonos vezetői tisztségre ugyanaz a személy legfeljebb kétszer választható.
- (4) Az elnököt a miniszteri, a főtitkárt az államtitkári, a főtitkárhelyettest a szakállamtitkári illetménnyel azonos mértékű javadalmazás, valamint évente 40 munkanap szabadság illeti meg. Egyéb juttatásaik tekintetében a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvényben, továbbá az állami vezetők és az államigazgatási szervek köztisztviselői számára biztosított juttatásokról és azok feltételeiről szóló kormányrendeletben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.
- (5) Az elnök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) rendelkezéseit kell – az 1–4. §, a 8. §, a 15. § f) pontja, a 23–36. §, az 50–56. §, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével – megfelelően alkalmazni.”

14. §

Az MTA tv. 14. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a 14. §-t megelőzően a következő címmel egészül ki:

„Az Akadémia elnöke és alelnökei

14. §

- (1) Az Akadémia tevékenységét – a Közgyűlés döntéseinek és határozatainak megfelelően – az Alapszabályban meghatározott módon az elnök irányítja. Az elnök képviseli az Akadémiát.
- (2) Az elnök az Akadémia mint központi költségvetési fejezet tekintetében a fejezetet irányító szerv vezetője.
- (3) Az elnök – a Közgyűlés 9. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt jogkörében hozott döntések keretei között – az Akadémia vagyona tekintetében gyakorolja az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat. Az elnök képviseli az Akadémiát, és gondoskodik a Közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról.
- (4) Az elnök döntéshozó munkáját Stratégiai Tanácsadó Testület segíti, amelynek összetételét az Alapszabály rögzíti.
- (5) Az elnököt – akadályoztatása esetén – a főtitkár helyettesíti.
- (6) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztás szerint látják el feladataikat. Az Elnökségben és a Vezetői Kollégiumban képviselik a köztisztület tudományági részeit, egyéb fórumokon pedig az elnök megbízása alapján az Akadémiát.”

15. §

Az MTA tv. 15. §-a és az azt megelőző cím helyébe a következő rendelkezés és azt megelőző következő cím lép:

„A főtitkár és főtitkárhelyettes

15. §

- (1) A főtitkár – a Közgyűlés határozataival és az elnök iránymutatásaival összhangban – az Alapszabályban meghatározott módon működteti a titkársági szervezetet (a továbbiakban: az MTA Titkársága), s ezen keresztül ellátja a kutatóhálózat adminisztratív irányítását.
- (2) A főtitkár hivatalból elnöke az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának.
- (3) A főtitkárhelyettes segíti a főtitkárt munkájában, és a főtitkár akadályoztatása esetén helyettesíti.”

16. §

Az MTA tv. 16. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a 16. §-t megelőzően a következő címmel egészül ki:

„Az Akadémia területi testületei

16. §

- (1) Az Akadémia területi bizottságokat tart fenn, amelyek az Alapszabályban foglaltaknak megfelelően szervezik a köztestület regionális működését.
- (2) Az Akadémia a Kárpát-medencei magyar tudományos közélet támogatására területi bizottságokat létesíthet a környező országokban is, és ezeket fenntartja. A határon túli területi bizottságok a saját államuk jogszabályainak megfelelően tevékenykednek.”

17. §

Az MTA tv. 17. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a 17. §-t megelőzően a következő címmel és alcímmel egészül ki:

*„Az Akadémia intézményei
Az akadémiai kutatóhálózat*

17. §

- (1) Az Akadémia kutatóhálózata kutatóközpontokból, kutatóintézetekből és támogatott kutatócsoportokból (együttesen: kutatóhely) áll.

- (2) A kutatóközpontokat és a kutatóintézeteket a Közgyűlés határozattal hozza létre, szervezi át, sorolja át és szünteti meg, amelynek alapján az Akadémia elnöke írja alá az alapításról, átszervezésről, átsorolásról, megszüntetéséről rendelkező okiratot. Az eljárási szabályokat az Alapszabály rögzíti.
- (3) A támogatott kutatócsoport a TKI szervezetébe tartozó azon szervezeti egység, amelynek alkalmazottai nem az Akadémia irányítása alá tartozó intézménynél végzik munkájukat. A támogatott kutatócsoportok létrehozásáról és megszüntetéséről az Akadémia elnöke az Alapszabályban rögzített pályázati eljárás előírásai szerint dönt.
- (4) Az akadémiai kutatóhálózat testületi felügyeletét az AKT látja el.
- (5) Az AKT 15 főből áll. Elnöke a főtitkár, tagjai közül egy-egy tagot a tudományos osztályok kutatóhálózati tagjainak javaslata alapján az osztály jelöl a nem igazgató kutatóhálózati alkalmazott köztestületi tagok közül. A jelölteket az Akadémia Közgyűlése választja meg. Három tagot a Kormány személyre szólóan delegál – tanácskozási joggal – az oktatásban, a kutatásban, a fejlesztésben, az innovációban, valamint a gazdaságfejlesztésben és a versenyképesség-politikában fontos szerepet játszó miniszterek olyan vezető munkatársai közül, akik gazdálkodási, igazgatási, kutatási, kutatásszervezési vagy államigazgatási gyakorlatuk és tapasztalataik alapján hozzájárulhatnak a kutatóhálózat hatékony igazgatásához.
- (6) Az AKT létrehozásának részletes eljárási rendjét és működési szabályait az Alapszabály határozza meg.
- (7) Az AKT feladatai:
 - a) jóváhagyja az akadémiai kutatóhálózat egységeinek céljait, feladatait;
 - b) meghatározza a feladatok ellátásának értékelési szempontjait, mutatóit;
 - c) javaslatot tesz az egyes intézmények költségvetési támogatására;
 - d) javaslatot tesz az Akadémia költségvetésében a kutatási beruházásokra elkülönített források rendeltetésének és kedvezményezettjeinek meghatározására;
 - e) javaslatot tesz az Akadémia rendelkezésére álló fiatal kutatói állások szakterületenkénti és kutatóhelyenkénti meghatározására;
 - f) értékeli a kutatóközpontok, kutatóintézetek és a támogatott kutatócsoportok szakmai beszámolóit, tevékenységét, teljesítményét és irányítási rendszerét;
 - g) a Közgyűlés elé terjeszti a kutatóhelyek tevékenységéről szóló beszámolót;

- h) véleményezi az Akadémia közfeladatainak teljesítéséről a Kormány számára készített tájékoztatót;
- i) jóváhagyja a kutatóközpontok, a kutatóintézetek és a TKI szervezeti és működési szabályzatát;
- j) tagokat jelöl az intézetek 18. § (8) bekezdés szerinti külső tanácsadó testületeibe;
- k) egy-egy tudományterületi szakbizottságot (a továbbiakban: szakbizottságot) rendel a természet-, az élet- és a társadalomtudományi intézetcsoporthoz a döntések szakmai előkészítésére.
- (8) Az AKT a (7) bekezdésben felsorolt tevékenysége során álláspontjának kialakításához, a (7) bekezdés k) pont szerinti szakbizottságok, továbbá egyéb szakértői bizottságok összeállításához az Alapszabályban rögzített módon kikéri az illetékes tudományos osztályok véleményét.
- (9) Az AKT-nak a (7) bekezdésben felsorolt döntéseiről és javaslatairól az Akadémia főtitkára tájékoztatja az elnököt, az Elnökséget és a Vezetői Kollégiumot. Az AKT határozatait és javaslatait – az Alapszabályban rögzített eljárással – az Akadémia elnöke hagyja jóvá. Az AKT az Alapszabályban meghatározott esetekben és módon terjesztheti döntését az Elnökség elé.
- (10) Az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa (a továbbiakban: AKVT) az AKT konzultatív testülete.
- (11) Az AKVT tagjai a kutatóközpontok és a kutatóintézetek igazgatói és a támogatott kutatócsoportok öt képviselője. A támogatott kutatócsoportok képviselői megválasztásának szabályait az Alapszabály rögzíti.
- (12) Az AKVT az Alapszabályban meghatározott módon működik, tagjai közül megválasztja vezetőjét, vezető testületét és jelöli az Akadémia Elnökségébe a kutatóintézeti igazgató tagokat.”

18. §

Az MTA tv. 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a 18. §-t megelőzően a következő címmel egészül ki:

„Az akadémiai kutatóközpontok és kutatóintézetek

18. §

- (1) Az akadémiai kutatóközpont és a kutatóintézet közszolgáltató költségvetési szerv. A kutatóközpont két vagy több kutatóintézetet magában foglaló jogi személy. A kutatóközpont szervezeti egységeit alkotó kutatóintézetek jogi személyiségű szervezeti

- egységek. A kutatóközpont és a kutatóintézet autonóm módon vesz részt az Akadémia közfeladatainak megoldásában, önállóan is vállal közfeladatokat, továbbá egyéb tevékenységet is végezhet. Tudományos tevékenységéről és gazdálkodásáról évente beszámolót készít, amelyet az Akadémia az e törvényben és az Alapszabályban leírtak szerint értékel.
- (2) A kutatóközpont és a kutatóintézet – a vállalkozó közintézet kivételével – egyszemélyi vezetés alatt áll. A kutatóközpont tevékenységét a főigazgató, a kutatóintézetét az igazgató irányítja, a tudományos tanács vagy más intézeti testületi szerv közreműködésével.
 - (3) A főigazgatót, illetve az igazgatót az Európai Unió ajánlásainak megfelelő pályázati eljárás alapján az Akadémia elnöke nevezi ki (bízta meg), illetve menti fel (vonja vissza megbízását). A kinevezés legfeljebb 5 évre szól. A kinevezési és felmentési eljárást az Alapszabály rögzíti.
 - (4) A főigazgatói és az igazgatói pályázatok kiírásakor meg kell határozni, megbízásukkor vagy kinevezésükkor pedig írásban rögzíteni kell számukra a szervezettel kapcsolatos tudományos teljesítmény- és gazdálkodási követelményeket.
 - (5) Az akadémiai kutatóhálózat kutatóhelyein foglalkoztatott kutatók (a továbbiakban: kutatók) munkájukat tudományos meggyőződésüknek megfelelően végzik. Ezzel ellentétes tevékenységre nem kötelezhetők. Tudományos eredményeiket szabadon tehetik közzé, ha ezzel mások törvényes, különösen a szellemi tulajdonra vonatkozó jogait nem sértik.
 - (6) A kutatók besorolásánál a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 93. § (2) bekezdése szerinti kutatói munkaköröket kell alkalmazni.
 - (7) A kutatóközpontok és kutatóintézetek munkáját és felügyeletét külső tanácsadó testület segíti, amely a hazai és külföldi tudományos közösségek tekintélyes tagjaiból áll. A külső tanácsadó testület tagjainak felkéréséről és felmentéséről az Akadémia elnöke gondoskodik az Alapszabályban rögzített eljárás alapján.
 - (8) A külső tanácsadó testület figyelemmel kíséri az intézet munkáját, és tanácsaival segíti terveinek kialakítását. Az AKT felkérésére rendszeresen közreműködik az intézetek munkájának értékelésében.”

19. §

Az MTA tv. 19. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a 19. §-t megelőzően a következő címmel egészül ki:

„Az Akadémia egyéb intézményei

19. §

- (1) Az MTA Titkársága az Akadémia köztestületi feladatait szervező, az Akadémia kutatóhálózatának és más intézményeinek igazgatási, gazdálkodási, pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatait ellátó közhatalmi költségvetési szerv, amely közhatalmi feladatai mellett kormányrendeletben meghatározott közszolgáltatási tevékenységet is végezhet. A Titkárság közfeladatokat ellátó alkalmazottai köztisztviselők.
- (2) Az MTA Titkárságának feladatait az Alapító Okirat rögzíti, amelyet az Akadémia elnöke ad ki.
- (3) Az Akadémia Könyvtára nyilvános könyvtár, amely országos tudományos szakkönyvtárként működik.
- (4) Az Akadémia a költségvetési szerveiről, egyéb intézményeiről, a tulajdonában (résztulajdonában) lévő gazdasági társaságokról, továbbá az általa támogatott szervezetekről az Alapszabályban rendelkezik.”

20. §

Az MTAtv. 20. §-a és az azt megelőző cím helyébe a következő cím és rendelkezés lép:

„Az Akadémia gazdálkodása és vagyona

20. §

- (1) Az Országgyűlés állapítja meg az Akadémia fejezet költségvetését és fogadja el az Akadémia költségvetési beszámolóját.
- (2) Az Akadémia költségvetésében a kiadási és a bevételi előirányzatok főösszegének évközi csökkentésére az Országgyűlés jogosult, kivéve az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 46. §-ában meghatározott intézkedéseket.
- (3) Az Akadémia fejezet költségvetése külön előirányzaton tartalmazza az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (továbbiakban: OTKA) és az OTKA Iroda költségvetését is.
- (4) Az OTKA működését az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény szabályozza. Az OTKA költségvetését sem az Akadémia köztestületi költségvetési szervek (a továbbiakban: akadémiai költségvetési szervek), sem a központi akadémiai feladatok (fejezeti kezelésű előirányzatok) céljaira nem lehet sem az éves tervezéskor, sem év közben átcsoportosítani, kivéve a pályázatokkal kapcsolatos fejezeten belüli előirányzat-módosításokat.

- (5) Az Akadémia fejezet költségvetése külön előirányzatot tartalmaz a magyar tudományos közösségnek nemzetközi szervezetekkel szemben vállalt kötelezettségeire.
- (6) Az Akadémia fejezet irányítása alá tartozó akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására az Áht.-ban és a kormányrendeletben foglalt, a központi költségvetési szervekre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni az e törvényben foglalt eltérésekkel.
- (7) Az Akadémia jogosult az akadémiai költségvetési szerveket a tevékenységük jellege és a feladatellátásukhoz gyakorolt funkcióik szerint csoportokba besorolni.
- (8) Az Akadémia a feladataihoz igazodóan saját hatáskörében állapítja meg egyes szervezeteinek gazdálkodási formáit és a kutatástámogatás módját. A költségvetési szerv formában működő akadémiai kutatóintézet vállalkozó közintézet költségvetési szervként történő besorolásáról – az államháztartásról szóló törvényben foglalt feltételek teljesülése esetén – a kutatóintézet kezdeményezésére az Akadémia Közgyűlése dönt.
- (9) Az Akadémia – kapcsolódva az államháztartás rendjéhez – megadja a központi költségvetés tervezéséhez és az annak végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.
- (10) Az Akadémia és az akadémiai költségvetési szervek gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.”

21. §

Az MTA tv. 21. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21. §

- (1) Az akadémiai költségvetési szervek körébe tartoznak:
 - a) a kutatóközpontok, a kutatóintézetek és a TKI;
 - b) az Akadémiai Könyvtár;
 - c) a kutatást segítő egyéb szervezetek;
 - d) a területi akadémiai bizottságok titkárságai;
 - e) a jóléti szervezetek.
- (2) Az akadémiai költségvetési szervek részt vesznek az Akadémia törvényben foglalt közfeladatainak ellátásában. Ezek finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik.
- (3) A kutatóhálózaton belül a kutatóintézetek, a kutatóközpontok és a TKI éves költségvetési támogatása tartalmazza:
 - a) a közfeladatok ellátásával összefüggő alapellátási támogatást;
 - b) az Akadémia fejezet költségvetésében meghatározott feladatra a kutatóközpontoknál, kutatóintézeteknél előirányzott keretet;

- c) a közfeladat célú pályázatokban való részvételhez felhasználható forrásra (önrészre) fordítható összeget.
- (4) A (3) bekezdés a) pontjában meghatározott alapellátási támogatás tartalmazza:
- a) a kutatóintézetek üzemeltetési kiadásaihoz,
 - b) a kutatási feladatokat támogató tevékenységek tárgyi és személyi feltételeit megteremtő összegekhez,
 - c) a speciális kutatási feltételek kiadásaihoz,
 - d) a közfeladatok ellátásához köthető személyi és tárgyi kiadásokhoz a közfeladatokkal arányosan – jogszabályban meghatározott feltételek szerint – megállapított költségvetési forrást.
- (5) Az alapellátási támogatás kutatóintézetekre együttesen meghatározott összege a kutatóintézeti kört érintő közfeladatok mennyiségének változásával együtt módosítandó.
- (6) Az alapellátási támogatást módosítani kell az éves átlagos infláció mértékének megfelelően is, amennyiben ezt az Akadémia éves költségvetési támogatásának növekedése lehetővé teszi.
- (7) A kutatóközpont és a kutatóintézet szellemi és anyagi kapacitásával végzett tevékenységének bevételei a kutatóhely működésének és fejlesztésének forrását képezik.
- (8) Az akadémiai költségvetési szerveknél foglalkoztatottakra – az MTA Titkárságának közfeladatokat ellátó köztisztviselői, ügykezelői, illetve munkavállalói kivételével – a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (9) Az akadémiai költségvetési szervek (közintézetek, közüzemek és vállalkozó közintézetek) foglalkoztatottjai számára keresetkiegészítés állapítható meg, amelynek részletes szabályait az Akadémia szabályzatban határozza meg.”

22. §

Az MTAtv. 22. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„22. §

- (1) Az akadémiai költségvetési szervek többéves kutatási és egyéb szerződéseket köthetnek, és ezek teljesítése érdekében az Akadémia elnökének előzetes engedélyével a folyó éven túli kötelezettségeket vállalhatnak.
- (2) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek a megkötött kutatási szerződések alapján – az Alapszabályban rögzített eljárási rend szerint – a bevételek mértékéig módosíthatják a kiadási és bevételi előirányzataik főösszegét.

- (3) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek a rendelkezésükre bocsátott pénzeszközökkel és saját bevételeikkel önállóan gazdálkodnak; ezek nem vonhatók el tőlük, kivéve a 20. § (2) bekezdésében foglalt esetet. A kutatóhálózatba tartozó szervezetek év végi pénzmaradványának a megkötött szerződések teljesítésével összefüggő része nem tartozik az éves maradványelszámolás körébe. Ezeket a maradványokat a kutatóhálózat szervezeteinek a megkötött szerződésekben foglaltak szerint kell felhasználniuk, és a megbízóval kell a maradvány összegéről elszámolniuk. A költségvetési év végén keletkezett előirányzat-maradványt – a jogosultsági elszámolást követően, az Akadémia rendelkezésétől függően – a következő évben (években) a szervezetek feladataik teljesítésére felhasználhatják.
- (4) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek vállalkozási tevékenységet is folytathatnak. Ha a tevékenység eredményét közfeladataik ellátására vagy azokat segítő beruházásokra a tárgyévet követő két éven belül felhasználják, ezt az összeget befizetési kötelezettség nem terheli.
- (5) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek az államháztartáson kívüli bevételeknek a kapcsolódó kiadások teljesítése után fennmaradt részét a Magyar Államkincstárnál külön célelszámolási számlán kezelhetik, s ennek összegét, valamint a maradvány, a vállalkozási tartalék átmenetileg szabad pénzeszközeit – amennyiben nincs lejárt kötelezettségük – a Magyar Államkincstár hálózatában értékesített állampapírba fektethetik.”

23. §

Az MTA tv. 23. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„23. §

- (1) Az Akadémia a feladatai ellátása érdekében a vagyonával önállóan gazdálkodik, ennek részletes szabályait az Alapszabály határozza meg.
- (2) Az Akadémia vagyonába tartozik az e törvény hatálybalépésével az Akadémiának átadott törzsvagyon és az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján az Akadémiának átadott vagyon (a továbbiakban: az Akadémia vagyona). Az Akadémia vagyonába tartoznak az ingatlanok, az immateriális javak (ideértve a szellemi tulajdont is), a tárgyi eszközök, a pénz, a befektetések és a részesedések is.
- (3) Az Akadémia az irányítása alá tartozó költségvetési szervekkel a vagyon használatba adásáról vagyonhasználati szerződést köt.

A vagyonhasználati szerződés főbb tartalmi és formai elemeit az Alapszabály tartalmazza.

- (4) Az akadémiai ingatlan vagyon értékesítéséhez – a Közgyűlés által elfogadott vagyongazdálkodási elvek figyelembevételével – az Elnökség, a gazdasági társaságokban lévő részesedés értékesítéséhez a Vezetői Kollégium tagjai több mint felének támogató szavazatával meghozott jóváhagyása szükséges. Az értékesítésről az Akadémia elnöke dönt.
- (5) Az Akadémia az ingatlan vagyon adásvételével kapcsolatos pénzforgalom lebonyolítására a Magyar Államkincstárnál elkülönített pénzforgalmi számlát köteles nyitni. Az Akadémia a vagyonhasznosítás átmenetileg szabad pénzeszközeit a Magyar Államkincstár hálózatában értékesített állampapírok vásárlásával hasznosíthatja.
- (6) Az Akadémia, valamint – engedélyével – az akadémiai költségvetési szerv a vagyonából, az államháztartáson kívüli bevételeinek a kiadások után fennmaradt részéből, vállalkozási tartalékából zártkörűen működő részvénytársaságot, korlátolt felelősségű társaságot alapíthat, vagy ilyenekben részesedést szerezhet, ha a cég üzleti terve szerint három éven belül nyereségessé válik, továbbá a hiányt a célelszámolási számlán kezelt összegből, vagyonból finanszírozza. Az Akadémia mint köztestület gazdasági társaságaira az akadémiai költségvetési szervek gazdasági társaságaira vonatkozó szabályok, illetve az Áht. VII/A. fejezetében foglaltak megfelelően alkalmazandók, azzal, hogy a tulajdonosi jogokat az elnök gyakorolja.
- (7) Az Akadémia vagyonával kapcsolatos végrehajtási jogkört és az elszámolási, valamint a nyilvántartási feladatokat az MTA Titkárságán belül működő Vagyonkezelő Szervezet látja el. Az Akadémia vagyonával kapcsolatos véleményezési, döntéselőkészítő jogkör a Vagyonkezelő Testület hatáskörébe tartozik.
- (8) A Vagyonkezelő Testület a munkájáról félévente jelentést tesz a Vezetői Kollégiumnak. Az Akadémia vagyonával való gazdálkodásról az elnök évente jelentést tesz a Közgyűlésnek.
- (9) Az Akadémia működésének és fejlesztésének elősegítésére – tulajdonába kerülő – adományokat, támogatásokat fogadhat el.”

Záró rendelkezések

24. §

- (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

- (2) Az MTAtv. e törvénnyel megállapított 17. § (5) bekezdése e törvény hatálybalépését követő 180. napon lép hatályba.
- (3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az MTAtv. 25–32. §-ai, valamint az MTAtv. melléklete hatályukat veszti.
- (4) E törvény nem érinti a hatálybalépése előtt megválasztott vagy kinevezett akadémiai tisztségviselők, bizottsági tagok megbízását, kivéve, ha e törvény alapján az adott tisztség megszűnik. A Vagyonkezelő Kuratórium, illetve Felügyelő Bizottság átalakul Vagyonkezelő Testületté, illetve Felügyelő Testületté, megválasztott tagjai megbízását az átalakulás nem érinti.
- (5) E törvény nem érinti a hatálybalépése előtt létrejött köztestületi tagságot.
- (6) A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény 54. §-a nem lép hatályba.
- (7) Az MTAtv. 24. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„24. §

- (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat – e törvény 20. § (6) bekezdése alapján – rendeletben állapítsa meg.
- (2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a hazai akadémikust megillető tiszteletdíj, a hozzátartozói ellátások, továbbá az Akadémia Magyarországon élő doktora tiszteletdíjának mértékét rendeletben állapítsa meg.
- (3) Az alapellátás intézetenkénti összegét és a közfeladatokat, valamint azok ellátásának feltételeit a 2011. évi költségvetés tervezéséig kell összehangolni.
- (4) A 21. § (2)–(7) bekezdésének rendelkezéseit első ízben a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló törvénnyel összhangban, 2010. január 1-jétől kell alkalmazni.”
- (8) E törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül az Akadémia rendkívüli Közgyűlést tart. A rendkívüli Közgyűlés elfogadja az Akadémia új Alapszabályát és megválasztja az AKT új tagjait. Az új Alapszabály a (2) bekezdésben megjelölt időpontot követően léptethető hatályba.
- (9) Ez a törvény 2009. december 31-én hatályát veszti.
- (10) A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény 45. § (4) bekezdésében az „államtitkár” szövegrész helyébe az „államtitkár és a szakállamtitkár” szöveg, 63. §-ában az „az új szakállamtitkár kinevezéséig” szövegrész helyébe az

„az adott szerv új szakállamtitkárainak kinevezéséig” szöveg, 80. § (3) bekezdésében az „e megbízatásának felmentéssel történő megszűnése esetében” szövegrész helyébe az „állami vezetői szolgálati jogviszonyának felmentéssel történő megszűnése esetében – az állami vezetői szolgálati jogviszonyt folyamatosnak tekintve minden olyan esetben, amikor az állami vezetői szolgálati jogviszony megszűnését követő harminc napon belül ismételten állami vezetővé nevezik ki –” szöveg, a „szakállamtitkári” szövegrész helyébe az „államtitkári és szakállamtitkári” szöveg lép.

A törvényt az Országgyűlés 2009. március 30-án fogadta el.
Hatályos: 2009. április 6-tól

12.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény¹, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben

(A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosításáról szóló 2009. évi XX. törvényt² az Országgyűlés 2009. március 30-i ülése, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályát és Ügyrendjét egységes szerkezetben az Akadémia 2009. évi májusi rendes közgyűlése fogadta el³.)

MTAtv. = Akadémiai törvény

Asz. = Alapszabály

Ü. = Ügyrend

MTAtv.

A Magyar Tudományos Akadémiát a nemzet a magyar nyelv ápolására, a tudomány szolgálatára hozta létre.

Jogos társadalmi igény, hogy a magyar tudományosság nagy múltú nemzeti intézményének működési és tevékenységi szabadsága – a tudományt művelő és képviselő más intézmények autonómiáját nem csorbítva – önkormányzati jogainak törvényi megerősítésével kiszélesedjen, belső életének demokratizmusa erősödjék.

Ennek érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

- 1 Kihirdetve: 1994. IV. 26-án, hatályos 1994. június 30-tól.
- 2 Kihirdetve 2009. IV. 3-án, hatályos 2009. április 6-tól.
- 3 A Magyar Tudományos Akadémia 2009. évi, 179. rendes közgyűlése a 6/2009. (V. 5.) számú határozattal fogadta el, hatályos 2009. október 3-tól

A Magyar Tudományos Akadémia jogállásáról

MTAtv. 1. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) önkormányzati elven alapuló, jogi személyként működő köztestület, amely a tudomány művelésével, támogatásával és képviselésével kapcsolatos országos közfeladatokat lát el.
- (2) Az Akadémiát a 6. § szerinti akadémikus, valamint a 7. § szerinti nem akadémikus köztestületi tagok alkotják.
- (3) Az Akadémia akadémikus tagjai köztestületi jogaikat közvetlen részvétel útján, a nem akadémikus köztestületi tagok pedig – a jelen törvényben és az Akadémia Alapszabályában (a továbbiakban: Alapszabály) meghatározott módon – képviselet útján gyakorolják.
- (4) Az Akadémia mint köztestület, valamint az akadémiai kutatóhálózat működésének feltételeit közvetlenül érintő jogszabályok, programok, intézkedések, továbbá a közfeladatainak ellátását érintő jogszabályok, állami programok és intézkedések előkészítésekor az Akadémia véleményét ki kell kérni.

MTAtv. 2. §

- (1) Az Akadémia az e törvényben meghatározott feladatainak ellátása céljából közfinanszírozású kutatóhálózatot, kiszolgáló és egyéb intézményeket létesít és működtet, amelyek felett irányítási jogot gyakorol, valamint – a 23. § (6) bekezdésében foglaltak szerint – gazdasági társaságokat létesíthet, amelyek tulajdonosi jogát gyakorolja. Az Akadémia a tudományért, művészetért tevékenykedő más szervezeteket is támogathat.
- (2) Az Akadémia a központi költségvetésben önálló fejezetet alkot, amely tartalmazza az Akadémia mint köztestület által – nem gazdasági társaságként – működtetett szervezetek költségvetését is.
- (3) Az Akadémia esetében a köztestületekre vonatkozó szabályokat az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

Asz. 1. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) nemzeti közintézmény, amely a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTAtv.) szerint jogi személyként működő köztestület.

- (2) Az Akadémia és intézményei a tudomány művelését, támogatását és képviselését a tudományos ismeretek gyarapítása érdekében, az emberiség javára, a nemzet felemelkedése, boldogulása, jóléte érdekében végzik. A kutatás eredményeivel szolgálják a nemzetet, és részt vesznek a magyar nyelv ápolásában, a nemzeti kulturális és természeti örökség megővésében, a tudomány eredményeinek elterjesztésében, alkalmazásában és a közvélemény alakításában.
- (3) Az Akadémia mint köztestület és az akadémiai kutatóhálózat működésének feltételeit közvetlenül érintő jogszabályok, programok, intézkedések, továbbá a közfeladatainak ellátását érintő jogszabályok, állami programok és intézkedések előkészítésekor az Akadémia véleményét – amennyiben szükséges és lehetséges, a megfelelő testületek véleménye alapján – az elnök jogosult képviselni.
- (4) Az Akadémia véleményének államigazgatási képviselőjére miniszteri szinten az elnök, államtitkári szinten – az elnökkel történő egyeztetési kötelezettséggel – a főtitkár, főosztályvezetői szinten az elnök vagy az elnököt helyettesítő jogkörben a főtitkár által, kötött mandátummal kijelölt személy jogosult.
- (5) Az Akadémia testületei, választott és kinevezett (megbízott) vezetői döntéseinek, intézkedéseinek, állásfoglalásainak, véleményének meghozatalára és megjelenítésére vonatkozó részletes szabályokat és a kiadmányozás rendjét az Akadémia szabályzatban állapítja meg.
- (6) Az Akadémia székhelye Budapest.

Az Akadémia feladatairól

MTAtv. 3. §

- (1) Az Akadémia közfeladatai a következők:
 - a) támogatja a tudományok művelését és a tudományos kutatások végzését, támogatja a tudományos könyv- és folyóirat-kiadást;

Asz. 2. §

- (1) Az Akadémia folyóirata a Magyar Tudomány.
- (2) Az Akadémia a könyv és folyóiratkiadások gondozására Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságot tart fenn. A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság javaslatot tesz a Vezetői Kollégiumnak az e célra rendelt költségvetési keret felhasználására.

[MTAtv. 3. §]

- b) tudományos kutatások folytatása céljából, a központi költségvetésből támogatott főhivatású kutatóhálózatot tart fenn, megalkotja működési szabályait, és hatékonyan működteti azt;
- c) tudományos minősítési rendszert működtet, melynek keretében a Magyar Tudományos Akadémia doktora (a továbbiakban: az MTA doktora) továbbá a Magyar Tudományos Akadémia levelező és rendes tagja címet adományoz. Az adományozás szabályait az Akadémia szabályzatba foglalja;
- d) a világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeit és irányait rendszeresen értékeli, és ezzel kapcsolatosan javaslatokat fogalmaz meg;

[Asz. 2. §]

- (3) Az Akadémia, a tudományos kutatások tendenciáinak alapján, kétévente javaslatokat fogalmaz meg a magyarországi tudományos kutatások irányait, szervezeti formáit, finanszírozását és egyéb feltételeit illetően. A javaslatokat a tudományos osztályok állítják össze és az Akadémia elnöke szerkesztett formában – a Közgyűlés véleményének ismeretében – közzé teszi. A több tudományágot érintő ajánlásokat az érintett osztályokkal és kutatóhelyekkel is egyeztetni kell.

[MTAtv. 3. §]

- e) az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére a kompetenciájába tartozó kérdésekben főleg a tudomány, az oktatás, a társadalom, a környezet és a gazdaság kérdéseiben – kinyilvánítja szakmai véleményét;

Asz. 3. §

- (1) Az Országgyűlés vagy a Kormány felkérését a felkérés tudományterületi sajátosságait tekintetbe véve az Akadémia elnöke az illetékes tudományos osztálynak (osztályoknak) továbbítja, vagy külön bizottságot jelöl ki a felkérésben foglaltak megvizsgálására. A kézhez kapott szakvéleményre alapozva alakítja ki az Akadémia a véleményét, amelyet az elnök, vagy az általa felhatalmazott személy jogosult továbbítani vagy közzétenni.
- (2) A fentiekén túl – saját elhatározásukból vagy felkérésre – a tudományt érintő országos jelentőségű kérdésekben és a társadalmi élet átfogó problémáiban az Akadémia köztestületi szervei

- (a Közgyűlés, az Elnökség, a tudományos osztályok, a tudományos bizottságok), valamint az akadémiai intézetek elvi állásfoglalást tehetnek, egyedi kérdésben véleményt nyilváníthatnak.
- (3) Az elnök, az Elnökség és a Vezetői Kollégium bizottságai – amennyiben az állásfoglalás (vélemény) kialakítása felkérés alapján történt – csak a felkérő személy vagy testület jóváhagyása után tehetik közzé állásfoglalásukat (véleményüket). A tudományos osztályok állásfoglalását és véleményét az osztályelnök, a tudományos bizottságok állásfoglalását és véleményét a bizottságok elnökei jogosultak továbbítani vagy közzétenni. Az állásfoglalásban (véleménynyilvánításban) fel kell tüntetni, hogy azt melyik testület alakította ki. Több osztály tudományágát érintő, inter- vagy multidiszciplináris kérdésekben valamennyi érintett osztály állásfoglalását (véleményét) együttesen kell kinyilvánítani.

Ü. 1. §

A tudományos osztályok, bizottságok és az akadémiai intézetek állásfoglalását, véleményét tájékoztatásul meg kell küldeni az Akadémia elnökének és főtitkárának, ha lehetséges előzetesen, de legkésőbb az állásfoglalás, vélemény beküldésével egy időben.

[MTAtv. 3. §]

- f) **segíti a magyar nyelv fejlődését és a tudomány magyar nyelven történő művelését;**

[Asz. 3. §]

- (4) Az Akadémia támogatja a magyar nyelv történetének, szókincsének, nyelvtanának kutatását, a kutatások eredményeinek kiadását, és a magyar tudományos szaknyelv művelését.

[MTAtv. 3. §]

- g) **örkődik a tudományos közélet tisztaságán, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságán;**

[Asz. 3. §]

- (5) Az Akadémia a tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának a védelmére Tudományetikai Bizottságot működtet. A Tudományetikai Bizottság tagjait a tudományos osztályok javaslatai alapján a Közgyűlés választja meg. A Tudományetikai Bizottság megalkotja ügyrendjét, amelyet az Elnökség hagy jóvá.

[MTAtv. 3. §]

- h) megállapodásokat köt és kapcsolatokat tart fenn hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel, különösen akadémiákkal, felsőoktatási intézményekkel és az Európai Unió tudományos szervezeteivel;

Asz. 4. §

- (1) A külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel való kapcsolatokért az Akadémia elnöke felelős.
- (2) A külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel való kapcsolatok elvi kérdéseiben a Vezetői Kollégium tanácsadó és döntéseket előkészítő szerve a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága. A bizottság elnöke az Akadémia elnöke által kijelölt alelnök, tagjai az osztályok elnökhelyettesei, és az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa által a három tudományterületről delegált egy-egy tag.
- (3) A Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága javaslatot tesz a Vezetői Kollégium számára a nemzetközi kapcsolatok címén rendelkezésre álló költségvetési támogatás felhasználására.

Ü. 2. §

A nemzetközi kapcsolatok szervezését a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya, a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának titkársági teendőit az MTA Titkársága végzi.

[Asz. 4. §]

- (4) A költségvetés nemzetközi kapcsolatokra szolgáló kerete a következő részekre bontható:
 - a) nemzetközi szervezetekben és nemzetközi projektekben való részvétel tagdíja;
 - b) az Akadémia vezetői számára elkülönített utazási/vendégfogadási keretek;
 - c) a tudományos osztályok számára elkülönített utazási/vendégfogadási keretek;
 - d) az intézethálózat nemzetközi kapcsolatai számára elkülönített utazási/vendégfogadási keret;
 - e) az Akadémia és a vele szerződéses tudományos együttműködési kapcsolatban álló külföldi szervezetek kölcsönös utazási kereteinek hazai fedezete;
 - f) az Akadémia és a vele szerződéses tudományos együttműködési kapcsolatban álló külföldi szervezetek közös projektjeire elkülönített utazási keretek;

- g) az Akadémia által szervezett nemzetközi rendezvények céljára elkülönített összeg;
- h) szervezési célokat, így különösen, de nem kizárólagosan az Akadémia külföldi képvisellete fenntartását szolgáló összegek.

Ü. 3. §

- (1) Az Asz. 4. § (4) bekezdés a) pontjában megjelölt célú új igényt az előző év utolsó negyedévéig kell a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályának bejelenteni.
- (2) A Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya minden év elején nyilvánosságra hozza az Asz. 4. § (4) bekezdés c) és d) pontjában rögzített célra rendelt költségvetési kereteket. Az Asz. 4. § (4) bekezdés c) pontjában meghatározott keretek tudományos osztályok közötti felosztását az elnök előterjesztése alapján az Elnökség állapítja meg. Az Asz. 4. § (4) bekezdés d) pontjában meghatározott keretek tudományos intézetek közötti felosztásáról a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának javaslata alapján a Vezetői Kollégium dönt.
- (3) A tudományos osztályoknak és az intézeteknek a költségvetési keretek terhére megvalósuló utazások és vendégfogadások időpontjáról a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályát kell értesíteniük.
- (4) A Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya minden év elején nyilvánosságra hozza az Asz. 4. § (4) bekezdés e) pontjában megadott célra rendelt költségvetési kereteket és a megkötött egyezményekben szereplő utaztatási kvótákat. Ezen költségvetési keretek felhasználásáról a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának javaslata alapján a Vezetői Kollégium dönt. A keretek és az egyezményekben szereplő utaztatási kvóták felhasználásának részletes szabályairól a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya tájékoztatja a tudományos osztályokat és intézeteket.
- (5) A Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya minden évben nyilvánosságra hozza az Asz. 4. § (4) bekezdés f) pontjában megadott, a megjelölt célra rendelt költségvetési kereteket. Ezen költségvetési keretek felhasználásáról a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának javaslata alapján a Vezetői Kollégium dönt.
- (6) Az Asz. 4. § (4) bekezdésében megjelölt nemzetközi kapcsolatokra szolgáló költségvetési keretek felhasználását részletesen a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályának ügyrendje szabályozza.

[MTAtv. 3. §]

- i) kapcsolatot tart a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, támogatja a határon túli magyar tudományosságot;

Asz. 5. §

- (1) Az Akadémia kapcsolatot tart külső tagjaival és külső köztestületi tagjaival, továbbá minden magát magyarnak valló tudományos alkotómunkával foglalkozó, e kapcsolattartásra igényt tartó személlyel. E kapcsolattartás szakmai feladatait Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság (MTK EB) látja el. Munkáját a Kárpát-medencén túli magyar tudományosság vonatkozásában a Nyugati Magyar Tudományos Tanács (NyMTT) segíti. Az ehhez szükséges adminisztratív munkát az MTA Titkárságához tartozó Határon Túli Magyarok Titkársága végzi.
- (2) Az Akadémia az (1) bekezdésben foglaltak keretében a magyar tudományos műhelyeket, célprogramjaikat és a tudomány ottani magyar művelőit pályázati alapon – különösen, de nem kizárólagosan – ösztöndíjakkal, díjkitűzéssel, céltámogatással segítheti.
- (3) A külső tagok támogatásának mértékéről az Elnökség határozattal dönt.

[MTAtv. 3. §]

- j) **tudományos programokat és konferenciákat szervez, pályázatokat ír ki;**

Asz. 6. §

- (1) Az Akadémia tudományos programjának vagy konferenciájának kell tekinteni a Közgyűlés, az Elnökség, a Vezetői Kollégium, a tudományos osztályok, továbbá a közgyűlési, az elnökségi, a vezetői kollégiumi és az elnöki bizottságok és az akadémiai intézetek által meghirdetett programokat és konferenciákat.
- (2) Akadémiai pályázatok kiírására a fenti testületek mellett az Akadémia elnöke és főtájkára jogosult.

Ü. 4. §

A tudományos osztályok éves rendezvény- és programtervét a tárgyév január 31. napjáig, az egyes rendezvények vagy konferenciák programjairól szóló tájékoztatást pedig előzetesen kell megküldeni az Akadémia elnökének.

[MTAtv. 3. §]

- k) **szorgalmazza és segíti a tudományos kutatások eredményeinek társadalmi és gazdasági hasznosítását;**

Asz. 7. §

Az Akadémia és intézményei a tudomány művelése, támogatása és képviselete mellett aktívan részt vesznek a tudomány eredményeinek elterjesztésében, alkalmazásában, népszerűsítésében, a tudományos kutatások, a tudományalapú fejlesztések, a társadalmi és technológiai innováció (a továbbiakban: innováció) megvalósításában, és ezek társadalmi és gazdasági hasznosításában.

[MTAtv. 3. §]

- l) **felsőoktatási intézményekkel és közgyűjteményekkel kötött megállapodás alapján ezen intézményekben tudományos kutatócsoportokat tarthat fenn, valamint közreműködhet az oktatásban és a felsőoktatási intézményekben folyó doktori (PhD) képzésben;**

Asz. 8. §

- (1) A támogatott kutatócsoportok létrehozásának célja kiemelkedő tudományos műhelyek támogatása nem akadémiai intézményekben.
- (2) A támogatott kutatócsoportok testületi felügyeletét az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa (a továbbiakban: AKT), a velük kapcsolatos adminisztratív teendőket a Támogatott Kutatócsoportok Irodája (a továbbiakban: TKI) látja el.
- (3) A támogatott kutatócsoportok vezetői maguk közül az Alapszabály 54. §-ában, és az Ügyrend 37. §-ában leírt módon választják meg képviselőjüket az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsába (a továbbiakban: AKVT).
- (4) Az Akadémia, illetve annak kutatóközpontjai és kutatóintézetei megállapodhatnak felsőoktatási intézményekkel közös kutatási, képzési feladatok ellátására.

[MTAtv. 3. §]

- m) **a tudományos utánpótlást ösztöndíjrendszer fenntartásával segíti, amelynek fedezete az Akadémia költségvetésében elkülönítetten szerepel; kiemelkedő tudományos eredményeket elérő kutatók részére – saját forrásaiból vagy egyetemleges közérdekű kötelezettségvállalás alapján – határozott időre tudományos ösztöndíjat, díjakat alapíthat, díjkitűzést tehet, amelynek feltételeit és részletes rendjét az Akadémia szabályzatban állapítja meg;**

Asz. 9. §

Az Akadémia fiatal kutatók számára fiatal kutatói állásokat juttathat. A tárgyévben kiadható új álláshelyek számát az elnök javaslatára az Elnökség hagyja jóvá.

Ü. 5. §

- (1) Az álláshelyek tudományterületek közötti elosztásának arányairól az AKT határoz. Az álláshelyeknek az intézetek és támogatott kutatócsoportok közötti elosztásáról a tudományterületi szakbizottságok javaslata alapján ugyancsak az AKT határoz.
- (2) A tanulmányaikat sikeresen befejező, és kiemelkedő teljesítményt nyújtó volt PhD-hallgatók az általuk választott akadémiai intézetben vagy kutatócsoportban posztdoktori állást nyerhetnek tudományos munkatársi minőségben, három év időtartamra. Az erre szolgáló költségvetési keretet az Akadémia elnöke határozza meg. Ezen álláshelyek nem számítanak bele a fiatal kutatói álláskeretekbe. Az álláshelyre a végzett hallgatók nyújthatnak be pályázatot, vagy témavezetőjük ajánlhatja őket. A pályázatot az Akadémia elnökéhez kell benyújtani, aki azt elbírálásra a tudományterületi szakbizottságoknak küldi meg.

Asz. 10. §

- (1) Az Akadémia Magyarországon dolgozó, PhD-fokozattal rendelkező fiatal kutatók számára Bolyai-ösztöndíjat ad, melynek odaítéléséről az e célra alakított MTA Bolyai János Kutatói Ösztöndíj Kuratórium (a továbbiakban: Bolyai Kuratórium) dönt.
- (2) A Bolyai Kuratórium 9 tagú, elnökét és tagjait az Akadémia elnöke kéri fel a tisztség betöltésére. A megbíztatás 3 évre szól, és legfeljebb egy alkalommal – ismételt elnöki felkérés alapján – újra betölthető.
- (3) Bolyai Kuratórium működésével összefüggő titkársági feladatokat az MTA Doktori Tanácsának Titkársága látja el.

Ü. 6. §

- (1) A Bolyai Kuratórium elnökének és tagjainak nevét az Akadémia honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.

[Asz. 10. §]

- (4) A Bolyai Kuratórium évenként állapítja meg az Akadémia elnöke által megjelölt keret erejéig az ösztöndíjban részesíthetők számát.
- (5) A Bolyai-pályázatokra vonatkozó pályázat-benyújtás éves rendjét és feltételrendszerét, az értékelés szabályait, továbbá a Kuratórium szervezeti és működési szabályzatát a Bolyai Kuratórium dolgozza ki, és az Akadémia Elnöksége hagyja jóvá.

- (6) A Kuratórium elnöke a pályázat meghirdetéséről, a benyújtott pályázatok elbírálásáról évenként beszámol az Akadémia Elnökségének.

[Ü. 6. §]

- (2) *A Bolyai-pályázatokra vonatkozó pályázat-benyújtás és értékelés Elnökség által jóváhagyott szabályait a Bolyai Kuratórium teszi közzé az Akadémia honlapján.*

[MTAtv. 3. §]

- n) tudományos osztályokat alakít, amelyek a tudományos szakmai autonómia alapegységei, és az Alapszabályban meghatározott módon egyéb testületeket (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat stb.) hoz létre.
- (2) Az Akadémia elnöke két évenként beszámol az Országgyűlésnek az Akadémia munkájáról, valamint a magyar tudomány általános helyzetéről.
- (3) Az Akadémia elnöke évente tájékoztatja a Kormányt az Akadémia munkájáról, valamint a magyar társadalom és gazdaság fellendítése érdekében elért eredményeiről.

Asz. 11. §

Az Országgyűlési beszámoló és a Kormánytájékoztató elkészítését az Akadémia elnökének vezetésével az alelnökök és a főtitkár szervezik meg. A beszámoló és a tájékoztató összeállítását a kutatóhelyek, a köztestület és a titkársági szervezet tagjai a felkérésnek megfelelően adatok szolgáltatásával, elemzések készítésével és minden más szükséges módon kötelesek segíteni.

Ü. 7. §

- (1) *A dokumentumok elkészítéséért elsősorban a Kutatásfejlesztési és Innovációs Főosztály, másodsorban a Kutatásszervezési Intézet, harmadrészt a Kommunikációs Titkárság felelős.*
- (2) *A dokumentumok elkészítését úgy kell ütemezni, hogy a tudományos osztályok képviselőinek és az Akadémia vezető testületeinek módjuk legyen az anyagok érdemi áttanulmányozására.*
- (3) *Az intézetek éves értékeléséhez szükséges adatokat a Kutatóintézeti Főosztálynak olyan formában kell bekérnie az intézetektől, hogy azok az Akadémia által benyújtandó tájékoztatók alapjául is szolgálhassanak.*

[MTAtv. 3. §]

- (4) Az Akadémia a törvényben rögzített tájékoztatók elkészítéséhez – a közzétett adatok felhasználásán túl – az adatokat önkéntes adatszolgáltatáson alapuló saját adatgyűjtés és más szervektől való átvétel útján szerzi be. Személyes adat átvételére csak az érintett személy előzetes hozzájárulásával kerülhet sor.
- (5) A költségvetési szervek és a többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek a kezelésükben lévő közérdekű adatokat – a döntések előkészítéshez szükséges adatok hozzáférhetőségének biztosításáról szóló 2007. évi CI. törvényben megállapított szabályok szerint – 15 napon belül küldik meg az Akadémiának.

MTAtv. 4. §

Feladatainak ellátása során az Akadémia a vagyonával, a részére jóváhagyott költségvetési támogatással, saját bevételeivel és más forrásaival az e törvénynek az Akadémia gazdálkodásáról és vagyonáról szóló rendelkezéseiben leírtak szerint gazdálkodik.

Az Akadémia felépítése és irányítása
A köztestület

MTAtv. 5. §

- (1) Az Akadémia köztestületének tagjai a 6. § szerinti akadémikusok és a 7. §-ban meghatározott nem akadémikus személyek.
- (2) A köztestület hazai akadémikus tagjai alanyi jogon tagjai az Akadémia Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés), annak az osztálynak, ahol akadémikussá választották őket, és szakterületük szakmai bizottságainak. A köztestület nem akadémikus tagjai – maguk közül – az Akadémia Alapszabályában meghatározott módon választják meg képviselőiket, akik az Akadémia közgyűlésében és osztályaiban képviselik őket.
- (3) A köztestület tagjai maguk közül az Alapszabályban meghatározott módon választanak tagokat a tudományos és egyéb akadémiai testületekbe.

Az akadémikusok

MTAtv. 6. §

- (1) Az akadémikusok körét rendes és levelező (a továbbiakban együtt: hazai), valamint külső és tiszteleti tagok alkotják. Az akadémikusok az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfeladatainak ellátásában.
- (2) Az akadémikusokat a hazai tagok választják az Akadémia tagjai közé. Minden akadémikus az Akadémia valamelyik osztályába tartozik. Az akadémikus tudományos osztályba tartozása kérésére az Alapszabályban rögzített módon megváltoztatható.
- (3) A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma nem haladhatja meg a 200 főt, a hazai akadémikusok teljes száma pedig a 365 főt.

Asz. 12. §

- (1) Levelező taggá az a magyar állampolgár választható meg, aki az MTA doktora címmel vagy az MTAtv 8. §-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkezik, és aki tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli.
- (2) Rendes taggá az a magyar állampolgárságú levelező tag választható meg, aki levelező tagságának elnyerése óta jelentős tudományos eredményeket ért el.
- (3) Külső taggá az a külföldön élő tudós választható, aki nem vagy nem csak magyar állampolgár, magát magyarnak vallja, tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli, és szoros kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.
- (4) Tiszteleti taggá az a külföldi (nem magyar állampolgár vagy kettős állampolgár; illetve külföldön élő magyar állampolgár) tudós választható, aki szaktudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, és aki a magyar tudomány különleges megbecsülésére tarthat számot.

Asz. 13. §

- (1) A tagok választása háromévenként történik.
- (2) A tagjelölést az Akadémia tudományos osztályai végzik. Tagjelöltekéazokválnak,akikelegendőszámúajánlástkaptakahazai akadémikusoktól. Külső tagokra külső tagok is tehetnek ajánlást. A jelöltséghez szükséges jelölések számát és az egy-egy tag által adható ajánlások számát a tagajánlások előtt az Elnökség határozza meg.

- (3) Az osztályok hazai akadémikusai titkos szavazással rangsorolják a tagjelölteket. E rangsorról döntő szavazást nem lehet megismételni. Amennyiben két vagy több jelölt rangsora azonos, az e jelöltek közötti rangsorról újra kell szavazni. A rangsorról döntő szavazás szabályait az osztályok ügyrendje tartalmazza. A közös akadémiai jelölőlistára azok a tagjelöltek kerülnek rá, akik az osztályokon a szavazatok több mint felét megszerezték.
- (4) Az osztályok által készített jelöltlistákat az Elnökség közös jelöltlistává egyesíti, megjelölve, hogy az egyes osztályokon legfeljebb hány új tag választható meg. Az Elnökség a közös jelöltlista meghatározásakor nem térhet el attól a sorrendtől, amelyet az osztályok megállapítottak. Az Elnökség a jelöléseket az Akadémikusok Gyűlése elé terjeszti.
- (5) Az Akadémikusok Gyűlése meghatározza és elfogadja az akadémikussá választás eljárási szabályait. A tagválasztást az Akadémikusok Gyűlése bonyolítja le.

Ü. 8. §

- (1) *Az a tudós, akit akadémikussá választanak, a választás eredményének kihirdetésétől jogosult az akadémikusokat megillető jogokat gyakorolni, és ettől az időponttól köteles az akadémikusokat terhelő kötelezettségeket teljesíteni.*
- (2) *A tagajánlásokat bemutatja a Magyar Tudomány című folyóirat és az Akadémia honlapja. A tagjelöltek publikációs teljesítménye megismerhetővé válik a Köztestületi Publikációs Adattárban.*

Asz. 14. §

- (1) Akadémikus egy időben csak egy osztálynak lehet tagja.
- (2) Minden új akadémikus ahhoz az osztályhoz tartozik, amely tagságra javasolta. Több osztályhoz tartozó javaslóknak esetén a megválasztott akadémikus megválasztása után nyilatkozik arról, hogy az érdekelt osztályok közül melyiknek kíván tagja lenni.
- (3) A tiszteleti és a külső tag ahhoz a tudományos osztályhoz tartozik, amely őt tagságra jelölte.
- (4) Ha az akadémikus a kutatásai során tudományterületet változtat, indoklással kérheti más osztályba való sorolását.

Ü. 9. §

Egy másik osztályba való átsorolásról szóló kérelmet mindkét érdekelt osztályhoz, egyidejűleg kell írásban benyújtani. Amennyiben azt mindkét osztály elfogadja, az átsorolás érvénybe lép. Ha valamelyik osztály az indoklást nem fogadja el, úgy az átsorolásról az érintett osztályelnökök meghallgatása és az átsorolás iránti kérelem indokainak megismerése után az Elnökség dönt.

Asz. 15. §

A hazai akadémikusoknak minden akadémiai ciklus kezdetén nyilatkozniuk kell arról, hogy osztályuk mely tudományos bizottságának munkájában kívánnak részt venni. A hazai akadémikusok nyilatkozatuk alapján, vagy felkérésre más osztályok tudományos bizottságainak munkájában is részt vehetnek.

Asz. 16. §

- (1) A hazai akadémikus szavazati joggal vesz részt a Közgyűlésen, valamint annak a tudományos osztálynak és annak a tudományos bizottságnak, továbbá annak a területi bizottságnak az ülésein, amelynek tagja.
- (2) A hazai akadémikus a köztestület bármely tisztségére megválasztható, kivéve, ha a jelen Alapszabályban meghatározott összeférhetlenségi szabály vonatkozik rá.
- (3) Az Akadémia külső tagja és tiszteleti tagja tanácskozási joggal vehet részt az Akadémia e § (1) bekezdésében felsorolt testületeinek ülésein. A tudományos osztályok tájékoztatják őket az osztályülésekről és egyéb programjaikról.
- (4) Az Akadémia rendes és levelező tagja köteles a megválasztására következő egy éven belül székfoglaló előadást tartani. Az akadémikus köteles az Akadémia munkájában folyamatosan részt venni, és tudományos munkájáról az Akadémia kérésére tájékoztatást adni. A 70 évesnél idősebb tag önkéntes feladatvállalásként vesz részt az Akadémia munkájában.
- (5) Az Akadémia külső és tiszteleti tagja is tarthat székfoglaló előadást.

[MTAtv. 6. §]

- (4) A Magyarországon élő hazai akadémikusok tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismeri. A tiszteletdíj a hazai akadémikust élete végéig megilleti, elhalálózása esetén annak meghatározott hányadát hozzátartozói ellátásként (özvegyi és árvaellátásként) kell folyósítani.
- (5) A (4) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj és hozzátartozói ellátások fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.

Asz. 17. §

Az akadémikus tiszteletdíj folyósításának felfüggesztésére a vonatkozó jogszabályban foglaltak az irányadók.

Ü. 10. §

- (1) Az Asz. 17. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályozottságát a tudományos osztály titkárságán kell írásban bejelenteni, megjelölve a várható időtartamot. Az osztály titkársága gondoskodik a további adminisztratív teendők ellátásáról.
- (2) A tudományos osztály titkára figyelemmel kíséri a tagok osztályüléseken és egyéb közfeladatok elvégzésében való részvételét, és tartós, hosszú idejű távolmaradás esetén tájékoztatja az osztály elnökét, aki figyelmezteti a tagot a tartós távolmaradás várható következményeire.

A nem akadémikus köztestületi tagok**MTAtv. 7. §**

- (1) A Magyarországon szerzett vagy honosított tudományos fokozattal rendelkező személyek közül azok válnak a köztestület nem akadémikus tagjává, akik tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek, és az Akadémia szakterületük szerint illetékes tudományos osztályának bejelentik, hogy a köztestület tagjai kívánnak lenni. A jelentkezőt az Akadémia az osztály javaslata alapján felveszi a központi köztestületi nyilvántartásba.

Asz. 18. §

- (1) A köztestületi tagságra való jelentkezést a szakterületileg illetékes tudományos osztályhoz kell benyújtani.
- (2) A köztestületi tagság tudományos címként nem használható.

Ü. 11. §

- (1) A köztestületbe való jelentkezést a tudományos osztályok titkárságaihoz írásban kell benyújtani. A jelentkezési nyilatkozatnak tartalmaznia kell a jelentkező születési évét, tudományos fokozatának vagy doktori címének adatait (megnevezés, szakterület, intézmény, a megszerzés dátuma), a tudományterületnek megfelelő tudományos osztály, és a szakterületnek megfelelő tudományos bizottság megjelölését, a jelentkező tudományos testületi tisztségét, munkahelye megnevezését és címét, lakcímét és elektronikus levelezési címét. A jelentkezés időpontjában érvényes publikációs listáját a jelentkezőnek a Köztestületi Publikációs Adattárban rögzítenie kell.

- (2) A köztestületi tagságra való jelentkezés után a jelentkező nyilatkozatában megjelölt tudományos osztály – amennyiben illetékességét megállapítja – felkéri az illetékes tudományos bizottságot, hogy állapítsa meg, a jelentkező megfelel-e a köztestületi taggá válás MTAtv. 7. § (1) bekezdésében rögzített feltételeinek. E feltételek megléte esetén a tudományos osztály gondoskodik a jelentkezőnek a köztestületi jegyzékbe való felvételéről, és erről őt írásban, postai úton haladéktalanul értesíti.
- (3) Amennyiben a köztestületbe való felvételi eljárást megindító osztály a saját illetékességének hiányát állapítja meg, akkor a jelentkező ügyét a tudományterületileg illetékes osztályhoz teszi át. Az osztályok közötti illetékességi vitában az Elnökség dönt.
- (4) A köztestületi tag köteles karbantartani adatait és publikációs listáját a köztestületi adatbázisokban.

[Asz. 18. §]

- (3) A köztestület tagjait – tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolásuk feltüntetésével – az Akadémia a köztestületi tagok jegyzékében tartja nyilván.

Ü. 12. §

- (1) A köztestületi tagok központi nyilvántartásának megszervezése az MTA Kutatásszervezési Intézetének és a tudományos osztályok titkárságainak együttes feladata. A jelentkezési eljárások lebonyolításáért a tudományos osztályok titkárai felelősek, a nyilvántartás ellenőrzése a Testületi Titkárság feladata.
- (2) Az MTA Kutatásszervezési Intézete vezeti a köztestületi tagok nyilvántartását, gondozza a Köztestületi Publikációs Adattárat, és azokat nyilvános adatbázisként működteti.

[Asz. 18. §]

- (4) Szakmai indokok alapján a tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolás kérelemre megváltoztatható.

Ü. 13. §

- (1) A besorolás megváltoztatása iránti kérelmet a köztestületi tag kezdeményezheti. Az illetékes tudományos osztályhoz benyújtott írásbeli kérelemnek tartalmaznia kell a régi és a kívánt új bizottsági besorolást, valamint a kérelem szakmai indokait.
- (2) A besorolás megváltoztatásáról a tudományos osztály dönt, és írásban értesíti a kérelmezőt.

Asz. 19. §

- (1) A nem akadémikus köztestületi tagok részt vehetnek azokban a munkákban és – az osztályülések kivételével – azokon a rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság és az a területi bizottság szervez, amelynek földrajzi területén működnek.
- (2) A tudományos osztály és bizottságok figyelme kiterjed a nem akadémikus köztestületi tagok munkásságára is, akiknek aktívan közre kell működniük ezen szervezetek tevékenységében.
- (3) A nem akadémikus köztestületi tagoknak szavazati joguk van a közgyűlési képviselőik megválasztásában. A nem akadémikus köztestületi tagok a köztestület bármely tisztségére megválaszthatók, kivéve, ha jogszabály vagy az Alapszabály ettől eltérően rendelkezik.

Ü. 14. §

A köztestületbe jelentkező nem akadémikus személyek akkor válnak a köztestület tagjává, amikor az Akadémia a köztestületi tagok jegyzékébe való felvételükről szóló értesítést részükre megküldte.

Asz. 20. §

A köztestületi tagság a tagnak az Akadémia illetékes tudományos osztályához címzett lemondó nyilatkozatával vagy a tag halálával szűnik meg.

Ü. 15. §

- (1) *A köztestületi tagságról lemondó nyilatkozatot az illetékes tudományos osztályhoz írásban kell eljuttatni.*
- (2) *Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság megszűnésének a köztestületi tagok jegyzékébe való átvezetéséről.*

Asz. 21. §

- (1) Felfüggeszthető a köztestületi tagsága annak, akit bűncselekmény szándékos elkövetése miatt a bíróság jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélt. A felfüggesztés időtartama azonos a szabadságvesztés büntetés (felfüggesztett szabadságvesztés esetén az eredményesen eltelt felfüggesztés, ellenkező esetben a kiszabott büntetés) időtartamával, ha pedig az ítélet ezt meghaladó időtartamú jogerős közügyektől való eltiltás mellékbüntetést is tartalmaz, akkor a felfüggesztés ennek lejártáig tart.
- (2) A felfüggesztésről a szakterület szerint illetékes tudományos osztály indítványa alapján a Tudományetikai Bizottság határoz.

Ü. 16. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik arról, hogy a Tudományetikai Bizottság határozatát a köztestületi tagok jegyzékébe átvezessék.

Asz. 22. §

A köztestületi tag írásbeli nyilatkozatban (az indokok megjelölésével) kérheti a tudományos osztálytól tagságának szüneteltetését. A szüneteltetésre okot adó körülmények elhárulásával a köztestületi tag tagságának helyreállítását kérheti.

Ü. 17. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság szüneteltetésének a köztestületi tagok jegyzékébe való átvezetéséről.

[MTAtv. 7. §]

(2) A nem Magyarországon szerzett tudományos fokozattal rendelkező külföldön élő személyek az Alapszabály rendelkezései szerint válhatnak a köztestület külső tagjává.

Asz. 23. §

- (1) A köztestület külső tagjává olyan személy válhat, aki Magyarországon vagy hazájában elismert tudományos fokozattal rendelkezik, külföldön él, nem vagy nem csak magyar állampolgár, magát magyarnak vallja, tudományát alkotó módon műveli, és kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.
- (2) A köztestületi külső tagság iránti jelentkezést írásban, a Határon Túli Magyarok Titkárságához kell benyújtani.
- (3) A nem akadémikus köztestületi külső tagság tudományos címként nem használható.

Ü. 18. §

A külső köztestületi tagságra jelentkezőnek kétnyelvű (magyar és angol) jelentkezési nyilatkozatában fel kell tüntetnie állampolgárságát, tudományos fokozata megnevezését, tudományos fokozata megszerzésének helyét és idejét, tudományterülete, a tudományos osztály és szűkebb szakterülete megnevezését. A nyilatkozatban meg kell neveznie továbbá azt a magyarországi kutatóhelyet, amellyel szoros szakmai kapcsolatot tart fenn, munkahelyét az illető ország nyelvén, magyarul és angolul, meg kell adnia elérhetőségét, és mellékelnie kell a tudományos fokozata meglétét igazoló dokumentum másolatát.

A Magyar Tudományos Akadémia doktora

MTAtv. 8. §

- (1) Az Akadémia Doktori Tanácsa az MTA doktora címet ítélheti oda a kiemelkedő tudományos teljesítményt elérő olyan személynek, akinek van tudományos fokozata, és a cím megszerzésének egyéb, az Akadémia doktori szabályzatában meghatározott feltételeit is teljesíti.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott cím kérelem alapján indult doktori eljárás keretében ítélhető oda. Az eljárás megindítására és a cím odaítélésére az Akadémia Doktori Tanácsa jogosult.

Asz. 24. §

- (1) Az MTA doktora címet az Akadémia annak ítélheti oda, aki
 - a) tudományos fokozattal rendelkezik,
 - b) az általa művelt tudományszakot a tudományos fokozat megszerzése óta is eredeti tudományos eredményekkel gyarapította,
 - c) tudományszakának mértékadó hazai és nemzetközi tudományos körei előtt ismert és elismert, kiemelkedő tudományos kutatói munkásságot fejt ki,
 - d) tudományos eredményeit doktori műben foglalja össze.
- (2) Az Akadémia Doktori Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) az MTA Doktori Szabályzatát maga dolgozza ki, és azt a Közgyűlés hagyja jóvá. A Doktori Tanács Eljárási Szabályzatát és Ügyrendjét maga dolgozza ki, amelyet az Akadémia Elnöksége hagy jóvá.
- (3) A Doktori Tanács elnöke a doktori eljárást akkor indítja meg, ha a kérelmező igazolta, hogy tudományos fokozattal rendelkezik, kérelméhez csatolta az Akadémia tudományos osztályai által meghatározott, és a vonatkozó szabályzatokban ismertetett követelmények teljesítését igazoló mellékleteket, és azt a szellemi alkotását, amely mint kiemelkedő tudományos teljesítmény az MTA doktora cím odaítélésének alapja.
- (4) A doktori eljárás az alábbi, egymást követő szakaszokból áll:
 - a) a kérelem benyújtása,
 - b) a doktori habítusvizsgálat, azaz a kérelmező tudományos tevékenységének, személyi alkalmasságának minősítése, amelynek során véleményező a tudományos bizottság, javaslattevő a tudományos osztály, és dönt a Doktori Tanács,
 - c) bírálatra és védési eljárásra bocsátás, amelyről a Doktori Tanács dönt,

- d) a doktori mű bírálata, amelyet három szakmailag illetékes bíráló végez,
- e) a nyilvános vitára bocsátás, amelyre a három bíráló tesz javaslatot, a vitára bocsátásról a Doktori Tanács dönt,
- f) a nyilvános vita, amelynek során a három bíráló véleményez, és a bíráló bizottság a tudományos osztálynak tesz javaslatot a cím odaítélésre,
- g) a cím odaítélése, amelyre az illetékes tudományos osztály tesz javaslatot a Doktori Tanácsnak, amely dönt a cím odaítéléséről.

[Asz. 24. §]

- (5) Az eljárás megindítása esetén a Doktori Tanács a tudományos teljesítmény elbírálására a kérelmet átadja a tudományág szerint illetékes tudományos osztálynak.
- (6) Ha a tudományos teljesítmény elbírálása több osztály illetékességi körébe tartozik, vagy egyik körébe sem sorolható, a Doktori Tanács az érintett osztályok álláspontja alapján olyan bizottságot alakít, amelyben különböző osztályokhoz tartozó, a benyújtott eredmények megítélésében leginkább illetékes személyek vesznek részt, hogy ők lássák el az egyébként az illetékes osztályra háruló feladatokat.
- (7) A Doktori Tanács az eljárás bármely szakaszában szakértőket kérhet fel véleményezésre. Az általuk készített szakértői véleményt a kérelmezővel ismertetni kell, és lehetővé kell tenni számára, hogy arra észrevételeket tegyen.
- (8) A Doktori Tanács az odaítélt címet visszavonhatja, ha azt állapítja meg, hogy a kérelmező más szellemi alkotását saját tudományos teljesítményeként feltüntetve, a doktori eljárásban résztvevőket megtévesztette (érdemtelenség). Eljárása során a Doktori Tanács az ugyanabban az ügyben bíróság által hozott, jogerős ítéletben foglaltakat köteles figyelembe venni. A Doktori Tanács a határozat meghozatala előtt meghallgatja a doktori cím viselőjét.
- (9) A Doktori Tanács bármely határozatának felülvizsgálata csak abban az esetben kérhető, ha az eljárás során eljárási szabályokat sértettek meg, és ez a szabálysértés az eljárásban hozott döntés eredményét befolyásolhatta.
- (10) Az eljárási szabály megsértése miatt benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Doktori Tanács háromtagú Ügyrendi Bizottsága vizsgálja meg.
- (11) Az Ügyrendi Bizottság elnökét és két tagját a Doktori Tanács a Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának javaslata alapján, akadémikus vagy az MTA doktora címmel, vagy azzal egyenértékű

tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tagok közül választja háromévi időtartamra. A bizottsági tagság egy alkalommal megújítható.

Ü. 19. §

Az Ügyrendi Bizottságnak nem lehet tagja olyan személy, aki a Doktori Tanácsnak tagja.

[Asz. 24. §]

- (12) Ha az Ügyrendi Bizottság az eljárási szabály megsértését állapítja meg, a Doktori Tanács hatályon kívül helyezi határozatát, és dönt az új eljárás lefolytatásáról, ellenkező esetben a felülvizsgálati kérelmet elutasítja.
- (13) A doktori eljárás során felmerülő etikai vétségek miatt benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Tudományetikai Bizottság vizsgálja meg. Az etikai vétség kivizsgálásának, és az etikai eljárás lefolytatásának részletes rendjét a Tudományetikai Bizottság ügyrendje tartalmazza.
- (14) A Doktori Tanács működésével összefüggő titkársági feladatokat a Doktori Tanács Titkársága látja el.

[MTAtv. 8. §]

- (3) Az MTA Magyarországon élő doktorainak tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismerheti, amely az odaítéléstől kezdve életük végéig megilleti őket. Az MTA tiszteletdíjban részesülő doktorai az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfeladatainak ellátásában. Az MTA összes doktora tiszteletdíjának éves összege nem haladhatja meg az akadémikusok – teljes létszámra számított – éves tiszteletdíjának 1,8-szorosát.

Asz. 25. §

A doktori tiszteletdíj folyósításának felfüggesztésére a vonatkozó jogszabályban foglaltak az irányadók.

Ü. 20. §

Az Asz. 25. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályozottságát a tudományos osztály titkárságán kell írásban bejelenteni, megjelölve annak várható időtartamát. A titkárság gondoskodik a további adminisztratív teendők ellátásáról.

[MTAtv. 8. §]

- (4) A (3) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.
- (5) Az e törvény hatálybalépése előtt odaítélt „tudomány doktora” fokozat és MTA doktora cím egyenértékű az e törvény hatálybalépése után megítélt MTA doktora címmel.
- (6) A Doktori Tanács külföldön szerzett tudományos fokozatot – érdemi vizsgálat után – csak akkor honosíthat, ha a fokozat egyenértékűségét a tudomány kandidátusa vagy a tudomány doktora magyar fokozattal nemzetközi egyezmény vagy szerződés mondja ki.

A Közgyűlés

MTAtv. 9. §

- (1) Az Akadémia Közgyűlését a hazai akadémikusok, valamint a nem akadémikus képviselők alkotják. Utóbbiak az Alapszabályban meghatározott módon közvetlen és titkos választással nyerik el tagságukat. Számuk legfeljebb 200 fő.

Asz. 26. §

- (1) A Közgyűlés nem akadémikus közgyűlési képviselőit a köztestület nem akadémikus tagjai választják.
- (2) A 200 nem akadémikus közgyűlési képviselő tudományági eloszlása a következő: 143 képviselői helyen az osztályok egyenlő arányban osztoznak, míg a további 57 hely az egyes osztályokhoz tartozó nem akadémikus köztestületi tagok arányában oszlik meg.
- (3) A tudományos osztályokra megállapított kereten belül a tudományos osztályok határozzák meg a tudományos bizottságokra jutó képviselői helyek számát. Az elosztás módját mindkét esetre a jelen Alapszabály 1. számú mellékletének I. fejezete tartalmazza.
- (4) A Közgyűlés ülésén tanácskozási joggal részt vehetnek a kutatóközpontok és a kutatóintézetek (fő)igazgatói.

[MTAtv. 9. §]

- (2) A Közgyűlés a köztestület legfőbb döntéshozó testülete, amely
 - a) elfogadja az Akadémia működésével kapcsolatos stratégiai elveket, és az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot alkot: az Alapszabályt;

- b) elfogadja az Akadémia vagyongazdálkodásával kapcsolatos szabályokat, és dönt az Akadémia tulajdonában lévő ingatlanok elidegenítésének, megterhelésének, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevitelének, valamint használatba adásának elveiről;
- c) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámoló koncepcióját;
- d) szakmai testületek előterjesztése alapján véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalom alapvető fontosságú kérdéseiről;
- e) az Akadémia elnökének előterjesztése alapján jóváhagyja a következő évi akadémiai költségvetés irányelveit;
- f) a Felügyelő Testület jelentése alapján jóváhagyja az előző évről szóló éves költségvetési beszámolót;
- g) megválasztja az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt és a főtitkárhelyettesét, valamint az e törvényben és az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket;
- h) megválasztja az Akadémia Vagyongazdálkodó Testületének, Doktori Tanácsának, Felügyelő Testületének, Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának és Tudományetikai Bizottságának a tagjait;
- i) megválasztja az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának (a továbbiakban: AKT) és az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait;
- j) a külön jogszabály szerinti alapítói jogkörében dönt költségvetési szervek és a Támogatott Kutatócsoportok Irodája (a továbbiakban: TKI) megalapításáról, átszervezéséről, átsorolásáról, megszüntetéséről.

Asz. 27. §

- (1) A Közgyűlés kizárólagos, át nem ruházható hatáskörei:
 - a) elfogadja az Akadémia működésével kapcsolatos stratégiai elveket, és az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot alkot (Alapszabály);
 - b) elfogadja az Akadémia vagyongazdálkodásával kapcsolatos szabályokat, és dönt az Akadémia tulajdonában lévő ingatlanok elidegenítésének, megterhelésének, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevitelének, és használatba adásának elveiről;
 - c) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámoló koncepcióját;

-
- d) szakmai testületek előterjesztése alapján véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalom alapvető fontosságú kérdéseiről;
 - e) az Akadémia elnökének előterjesztése alapján jóváhagyja a következő évi akadémiai költségvetés irányelveit;
 - f) a Felügyelő Testület jelentése alapján jóváhagyja az előző évről szóló éves költségvetési beszámolót;
 - g) megválasztja az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt, a főtitkárhelyettest, és az e törvényben és az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket;
 - h) megválasztja az Akadémia Vagyongazdálkodási Testületének, Doktori Tanácsának, Felügyelő Testületének, Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságának és Tudományetikai Bizottságának a tagjait;
 - i) megválasztja az AKT és az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait;
 - j) meghatározza a Vagyongazdálkodási Irányelveket;
 - k) véleményt nyilvánít az Akadémia elnökének az Akadémia 50 millió forint értéket meghaladó ingó- vagy ingatlanvagyonának elidegenítésére, megterhelésére vonatkozó tájékoztatójáról;
 - l) dönt költségvetési szerv alapításáról, megszüntetéséről, átalakításáról, átsorolásáról;
 - m) megállapítja a Közgyűlés által választott vezetők, valamint az MTAtv-ben és az Alapszabályban meghatározott testületek felelősségét;
 - n) jóváhagyja az MTA Doktori Szabályzatát;
 - o) megvitatja az elnök és az Elnökség, valamint az Alapszabályban meghatározott testületek beszámolóját.
- (2) A Közgyűlés a tisztségviselőket, és az állandó bizottságok tagjait titkos szavazással három évre választja. A tisztségviselők újraválasztása az MTAtv.-ben és a jelen Alapszabályban meghatározott keretek között történik.
 - (3) A választást jelölőbizottság készíti elő. A jelölőbizottságnak 22 tagja van; minden tudományos osztály két tagot választ: egyet a hazai akadémikusok közül, egyet pedig az osztály nem akadémikus közgyűlési képviselői közül. A bizottság első ülésén – tagjai közül – megválasztja elnökét és titkárát.
 - (4) A jelölőbizottság feladata a tisztségviselők megválasztásában az, hogy befolyásolás nélkül felmérje a Közgyűlés tagjainak akaratát, és annak megfelelő jelölteket állítson.

- (5) A jelölőbizottság kidolgozza eljárási szabályzatát, amelyet az Elnökség hagy jóvá. A jelölőbizottság adminisztratív munkájával kapcsolatos teendőket az Elnöki Titkárság vezetője látja el.
- (6) A választást követő első ülésen – amelynek összehívásáról az Akadémia elnöke gondoskodik –, a közgyűlési állandó bizottságok tagjai maguk közül elnököt, a Doktorai Tanácsnál társelnököt, és mindkét esetben (amennyiben szükséges) titkárt választanak.

Ü. 21. §

- (1) Az Akadémia elnökének, alelnökeinek, főtítkárának, főtítkárhelyettesének (a továbbiakban: tisztségviselők), a választott akadémikus elnökségi tagoknak és a közgyűlési állandó bizottságok választott tagjainak a megválasztását előkészítő jelölőbizottság megbízása a Közgyűlés által meghatározott időtartamra szól.
- (2) A jelölőbizottság a tisztségviselők és tagok jelölését a különböző megbízások időrendjének figyelembevételével, az alábbiak szerint készíti elő:
 - a) A tisztségviselők, a három tudományterületet képviselő akadémikus elnökségi tagok és a Közgyűlés állandó bizottságaiba kerülő akadémikus tagok megbízásának kezdő időpontja egybeesik.
 - b) A nem akadémikus közgyűlési képviselők közül választott elnökségi tagok és közgyűlési állandó bizottsági tagok megbízásának kezdő időpontja a megválasztásuk időpontjával egyezik meg.
- (3) A jelölőbizottság a tisztségviselőket és az elnökségi tagokat megválasztó Közgyűlés előtt hat héttel körlevélben közli javaslatait a Közgyűlés tagjaival. A közgyűlés tagjai a körlevélben foglaltakkal kapcsolatban a kézhezvételtől számított két héten belül írásban, legalább negyven olyan közgyűlési tag aláírásával közölhetik észrevételeiket a jelölőbizottsággal, akik közül legalább húsz akadémikus.
- (4) Az egyes tisztségek betöltésére többes jelölést lehet alkalmazni.
- (5) Ha a Közgyűlés a jelölőbizottság valamelyik javaslatával nem ért egyet, akár aznapi, akár későbbi határidő megjelölésével a kifogásolt javaslat helyett új javaslat megtételére szólíthatja fel a jelölőbizottságot.

[Asz. 27. §]

- (7) A bizottsági üléseket a bizottság elnöke hívja össze. A bizottsági tagok egyharmada a napirend megjelölésével maga is összehívhatja a bizottságot, ha a bizottság összehívására vonatkozó javaslatuknak az elnök nem tesz eleget.
- (8) Az állandó bizottságok tevékenységét eljárási szabályzat és ügyrend szabályozza. A bizottságok eljárási szabályzatukat és

- ügyrendjüket – megalakulásuk után legfeljebb 3 hónappal – jóváhagyásra az Elnökség elé terjesztik.
- (9) A közgyűlési állandó bizottságok évente beszámolnak a Közgyűlésnek tevékenységükről.

[MTAtv. 9. §]

- (3) **A megválasztott testületek feladatait, működésük eljárási szabályait az Alapszabály tartalmazza.**

Asz. 28. §

- (1) A megválasztott testületek eljárási szabályzatát és ügyrendjét – amely nem lehet ellentétes a jelen Alapszabályban és az Ügyrendben foglaltakkal – a testületek maguk alkotják meg, és azokat az Akadémia Elnöksége hagyja jóvá.
- (2) A döntéshozó testületek szavazási módját a jelen Alapszabály I. számú mellékletének II. fejezete tartalmazza.

Az Akadémia Doktori Tanácsa

Asz. 29. §

- (1) A Doktori Tanács feladata a Magyar Tudományos Akadémia doktora (MTA doktora) cím odaitélése a cím megszerzésének feltételeit teljesítő személyek számára, továbbá az Asz. 24. § (8) bekezdése szerinti érdemtelenség esetén a cím visszavonása.
- (2) A Doktori Tanácsnak 22 tagja van. A tanács tagjává az Akadémia hazai tagja vagy az MTA doktora címmel, vagy azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tag választható.
- (3) A Doktori Tanács tagjait a tudományos osztályok jelölik, osztályonként egy főt az Akadémia hazai tagjai közül, egy főt a köztestület nem akadémikus, de MTA doktori címmel rendelkező tagjai közül. A tudományos osztályok egy-egy póttagot is jelölnek. A tagokat és a póttagokat három évre választják, és a tag legfeljebb egy alkalommal újraválasztható.

A Felügyelő Testület

Asz. 30. §

- (1) A Felügyelő Testület feladata az akadémiai gazdálkodás szabályszerűségének és ésszerűségének ellenőrzése, az Akadémia éves költségvetési irányelveinek, az éves

- költségvetési beszámolóinak a vizsgálata. Állásfoglalásairól és véleménynyilvánításairól a Közgyűlés számára jelentést készít.
- (2) Az Akadémia elnöke és főtitkára a döntések előkészítéséhez előzetes állásfoglalást és véleményt kérhet a Felügyelő Testülettől.
 - (3) A Felügyelő Testületnek hét, a gazdálkodásban, a pénzügyekben és a tudományszervezésben jelentős szakismerettel, tapasztalattal rendelkező választott tagja van, akik közül legalább négy a köztestület tagja. A tagokat – a jelölőbizottság ajánlása alapján – három évre választják, és a tag legfeljebb egy alkalommal újraválasztható. A Felügyelő Testület maga választja meg elnökét a köztestületi tagok közül.
 - (4) A Felügyelő Testületnek nem lehet tagja:
 - a) az Akadémia tisztségviselője,
 - b) aki az Akadémiával vagy az Akadémia intézetei, intézményei közül bármelyikkel közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban vagy munkaviszonyban áll,
 - c) aki a Vagyonkezelő Testület tagja,
 - d) aki az AKT vagy az AKT szakbizottságának tagja.
 - (5) A Felügyelő Testület feladatainak ellátása érdekében az Akadémia tisztségviselőitől és vezető beosztású alkalmazottaitól jelentést vagy felvilágosítást kérhet, az Akadémia és az akadémiai intézmények pénzügyi és számviteli nyilvántartásait és iratait megvizsgálhatja, vagy – az Akadémia költségén – szakértővel megvizsgálathatja. A Felügyelő Testület a költségvetési terv és az éves költségvetési beszámoló tartalmára vonatkozóan szempontokat dolgozhat ki az Akadémia számára.
 - (6) Ha az Akadémia alapvető vagyoni érdekei ezt megkövetelik, a Felügyelő Testület javasolhatja az Elnökség vagy a Közgyűlés összehívását. Amennyiben e javaslat megtétele után hat héten belül az elnök nem hívja össze az Elnökséget vagy a Közgyűlést, a Felügyelő Testület a napirend megjelölésével összehívhatja az Elnökséget vagy a Közgyűlést.
 - (7) A Felügyelő Testület saját működési szabályzatot és ügyrendet dolgoz ki.
 - (8) A Felügyelő Testület szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik.
 - (9) A Felügyelő Testület titkársági feladatainak ellátásáról az MTA Titkársága gondoskodik.

A Vagyonkezelő Testület

Asz. 31. §

- (1) A testület feladata az Akadémia vagyoni érdekeinek hatékony érvényesítését szolgáló gazdálkodás elősegítése. Ennek keretében a Vagyonkezelő Testület különösen a következő feladatokat látja el:
 - a) a Közgyűlés által elfogadott Vagyongazdálkodási Irányelvek alapján kidolgozza és karbantartja az Akadémia Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzatát,
 - b) a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzatban foglaltaknak megfelelően kidolgozza az akadémiai intézmények vagyonhasználatának és vagyonhasznosításának szabályait,
 - c) a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzatban rögzített elvek és hatáskörök keretei között – az Akadémia elnökének a vagyon értékesítésével kapcsolatban jogszabályban, és jelen Alapszabályban rögzített jogosítványait nem érintve – véleményezi az Akadémia vagyonát érintő eladásra, beszerzésre vagy cserére vonatkozó, a Közgyűlés által meghatározott értékhatár feletti előterjesztéseket,
 - d) véleményezi a szellemi vagyon kezelésére vonatkozó eljárásokat.
- (2) A Vagyonkezelő Testületnek hét tagja van. A testület tagjának olyan személy választható, aki a vagyonkezeléshez megfelelő képzettséggel, végzettséggel és szakismerettel, tapasztalattal rendelkezik. A megválasztásnak nem feltétele a köztestületi tagság. A megbízás három évre szól. A testület tagjai egy alkalommal újraválaszthatók. A Vagyonkezelő Testület tagjai maguk közül választják meg a testület elnökét.
- (3) A Vagyonkezelő Testület saját működési szabályzatot és ügyrendet dolgoz ki. A Vagyonkezelő Testület szükség szerint, de évente legalább négyszer ülészik. A Vagyonkezelő Testület titkársági feladatainak ellátásáról az MTA Titkársága gondoskodik.
- (4) A Vagyonkezelő Testület szükség esetén külső szakértőt is igénybe vesz.
- (5) A Vagyonkezelő Testület évente köteles beszámolni tevékenységéről a Közgyűlésnek.

A Tudományetikai Bizottság

Asz. 32. §

- (1) A Tudományetikai Bizottság feladata, hogy a tudományos kutatás szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának védelmében állást foglaljon tudományetikai elvi kérdésekben.
- (2) A Tudományetikai Bizottságnak 22 tagja van. A Tudományetikai Bizottság tagjait a tudományos osztályok jelölik, osztályonként egy főt az Akadémia rendes vagy levelező tagjai közül, egy főt pedig a köztestület nem akadémikus tagjai közül.
- (3) A Tudományetikai Bizottság konkrét ügyekben is eljárhat, ha mind a panasztevő, mind pedig az a személy, akivel szemben a panaszt benyújtották, írásban kijelenti, hogy aláveti magát a bizottság eljárásának. Az Akadémia köztestületének tagjai, az MTA doktora címre pályázók, és a doktori eljárásban közreműködők kötelesek alávetni magukat a bizottság eljárásának. A bizottság ilyen esetekben jogi szakértő véleményét is meghallgathatja, és azt figyelembe veheti.

A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság

Asz. 33. §

- (1) A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság feladata az Akadémia és intézményei kiadói politikájának összehangolása, a könyv- és folyóiratkiadás támogatására elkülönített költségvetési forrásokkal való hatékony gazdálkodás elősegítése.
- (2) Az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogát – a bizottság véleményének meghallgatásával – az Akadémia elnöke gyakorolja.
- (3) A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságnak tizenhat tagja van. Elnökét és – az egyes tudományos osztályok által jelölt – 11 akadémikus-könyvfelelőst a Közgyűlés választja meg. Az Akadémia Elnöki Titkárságának vezetője, az Akadémiai Könyvtár főigazgatója, az MTA Titkárság Pénzügyi Főosztályának vezetője, az Akadémiai Kiadó Zrt. képviselője tanácskozási joggal vesz részt a bizottság munkájában. A bizottság titkársági feladatait az MTA Titkársága látja el.

[MTAtv. 9. §]

- (4) Közgyűlés és az osztályok munkájában a Közgyűlés minden tagját azonos jogok illetik meg, kivéve, hogy az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok

vesznek részt, az osztályokon doktori eljárásokban pedig csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.

Asz. 34. §

- (1) A közgyűlési képviselőknek megválasztott nem akadémikus közttestületi tagok a Közgyűlésen, továbbá annak a tudományos osztálynak és bizottságnak az ülésein vesznek részt szavazati joggal, amelyben nyilvántartják őket, kivéve, hogy az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok vesznek részt, az osztályokon doktori ügyekben pedig csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.
- (2) A területi bizottság tagjainak megválasztott nem akadémikus közttestületi tagok szavazati joggal vesznek részt a bizottság ülésein.

[MTAtv. 9. §]

- (5) Az Akadémia évente legalább egyszer Közgyűlést tart.
- (6) A Közgyűlést a napirend megjelölésével az Akadémia elnöke hívja össze.

Asz. 35. §

- (1) Az elnököt a Közgyűlés előkészítésében az alelnökök, a főtítkár, az Elnökség és a Vezetői Kollégium segíti. Az Elnökség e tevékenysége során a tudományos osztályokra támaszkodik.
- (2) A Közgyűlés szervezését és adminisztrációját az MTA Titkársága végzi.

Ü. 22. §

- (1) A Közgyűlés napirendjére javasolt nagyobb jelentőségű írásos egyéni indítványokat úgy kell előkészíteni, hogy az osztályok előzetesen megvitathassák, és állást foglalhassanak róluk. Az ilyen természetű indítványokat a Közgyűlés megtartásának időpontja előtt legalább hatvan nappal el kell juttatni az elnökhöz, hogy ő azokat az osztályokhoz továbbíthassa. Amennyiben az osztályoknak volt módjuk állást foglalni, ebben a tárgyban a Közgyűlés elé további egyéni indítványt vagy javaslatot nem lehet tenni.
- (2) A Közgyűlést úgy kell előkészíteni, hogy a szavazásra jogosultak annak időpontjáról és tervezett napirendjéről az ülés időpontja előtt legalább harminc nappal tudomást szerezzenek, az írásos előterjesztéseket pedig az ülés időpontja előtt 8 nappal megismerhessék.

- (3) Azokat az egyéb írásos indítványokat, amelyek a Közgyűlés előtt legalább három munkanappal, legalább hús közgyűlési tag aláírásával az Elnöki Titkárságra beérkeztek, a Közgyűlés előtt másolatban a szavazásra jogosultak rendelkezésére kell bocsátani. Hasonlóan kell eljárni az egyéni vagy húsznál kevesebb tag aláírásával tett javaslatok esetében is, ha az illetékes osztályelnök ellátta őket kézjeggyével.
- (4) A Közgyűlés, ha a téma indokolja, a tudományterületeknek megfelelő három szekcióban is ülésezhet. A szekciók javaslataikat határozathozatalra a Közgyűlés elé terjesztik.

[MTAtv. 9. §]

- (7) A Közgyűlés összehívását kezdeményezheti – a napirend megjelölésével, írásban – a Közgyűlésen szavazásra jogosultak egyötöde is. A Közgyűlést az elnöknek ilyenkor az összehívás kérésének kézhezvételétől számított hatvan napon belül kell összehívnia.
- (8) A Közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a szavazásra jogosultak több mint fele jelen van.

Ü. 23. §

- (1) A Közgyűlés határozatképességét a jelenléti íveken szereplő aláírások ellenőrzése után a tudományos osztályok tikárainak írásbeli jelentése alapján az Elnöki Titkárság vezetőjének írásban kell közölnie az Akadémia elnökével.
- (2) A Közgyűlés ülését az elnök vezeti.
- (3) Az Akadémia elnökének javaslatára a Közgyűlés nyílt szavazással dönt az elnököt munkájában segítő levezető elnök vagy elnökök (a továbbiakban: levezető elnök) személyéről.
- (4) A Közgyűlés határozatképességét a levezető elnök jelenti a Közgyűlésnek, amely ezt határozatban állapítja meg.
- (5) A közgyűlési alkalmi bizottságok kiküldésére a levezető elnök tesz javaslatot, a Közgyűlés pedig nyílt szavazással dönt róla.
- (6) Az ülésen a hozzászólás szándékát a levezető elnöknel írásban jelezni kell. A hozzászólás időtartamát a vita jellegének megfelelően a Közgyűlés határozatban korlátozhatja. Az elnöki, főtítkári és egyéb előterjesztői válaszadásra az időkorlátozás szabályát nem kell alkalmazni.

[MTAtv. 9. §]

- (9) A Közgyűlés a határozatait a jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének igen szavazatával hozza. Az Alapszabály elfogadásához és módosításához a határozatképes Közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak több mint kétharmadának igen szavazata szükséges.

Asz. 36. §

A Közgyűlés határozatai az Akadémia minden testületére, tisztségviselőjére, tagjára, valamint a külön törvény szerinti irányítási jogkörében az Akadémia által alapított költségvetési szervekre kötelezőek.

Ü. 24. §

- (1) *A Közgyűlés határozatot hoz a megtárgyalt kérdésekről, az eléje terjesztett indítványokról, javaslatokról. A szavazás elrendelésére a levezető elnök jogosult. A határozatokat írásba kell foglalni, és a levezető elnöknek azokat ki kell hirdetni. A határozatokat az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.*
- (2) *Személyi ügyekben titkosan kell szavazni. Ha azonban olyan személyi ügyről van szó, amely csak a döntés előkészítést szolgáló munkaszervezéssel függ össze (pl. szavazathitelesítő bizottság kiküldése), nyílt szavazás is elrendelhető.*
- (3) *A Közgyűlés levezető elnöke bármely kérdésben titkos szavazást rendelhet el.*
- (4) *Ha titkos szavazáshoz szavazólapok használatára került sor, úgy azokat az eredmény hitelesítése és kihirdetése után meg kell semmisíteni.*
- (5) *A Közgyűlés Szavazathitelesítő Bizottságot nevez ki. A Szavazathitelesítő Bizottság a szavazatszámlálást is elvégezheti.*
- (6) *A Közgyűlés levezető elnöke a szavazás elrendelése előtt köteles részletes és egyértelmű tájékoztatást adni a szavazás módjáról, a szavazás érvényességének és eredményességének feltételeiről.*
- (7) *Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát, és az is, amelyet a (8) bekezdésben foglaltak megsértésével adtak le.*
- (8) *Személyre vonatkozó szavazásban tartózkodni nem lehet. Amennyiben egyetlen jelöltről kell szavazni, az érintett személy nem vehet részt a szavazásban.*
- (9) *Ha egyidejűleg több jelölt közül kell választani, azt a személyt kell megválasztottnak tekinteni, akire a szavazásra jogosult jelenlévőknek több mint a fele „igen”-nel szavazott. Ha egyik jelölt sem nyerte volna el az „igen” szavazatoknak a megválasztáshoz előírt arányát, a szavazást meg kell ismételni.*
- (10) *A megismételt szavazáson csak azokról – az első szavazás után újabb szavazással meghatározott számú, legtöbb szavazatot kapott – jelöltekről lehet szavazni, akik az első szavazás során a legtöbb „igen” szavazatot kapták. A megválasztáshoz a második körben is annyi „igen” szavazatot kell elnyerni, amennyi meghaladja a szavazásra jogosult jelenlévők felét.*
- (11) *Amennyiben a második szavazás is eredménytelen, úgy a második körben legtöbb szavazatot kapott jelöltek közül újabb szavazással kiválasztott*

- jelöltekre további szavazás tartható, vagy a Közgyűlés jogosult úgy határozni, hogy a szavazást elnapolja.
- (12) Ha több személyt kell ugyanolyan tisztségre megszavazni, egyszerre kell rájuk szavazni. Ilyenkor azok tekintendők megválasztottnak, akik elnyerték a szavazatok többségét, és sorrendben a legtöbb „igen” szavazatot kapták. Ha több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, közöttük a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg. Ha ez sem dönt, és/vagy nincs elég jelölt megszavazva, a meg nem választott jelöltekre szőkitve új szavazást kell elrendelni.
- (13) A szavazás eredményét az ülés elnöke állapítja meg és hirdeti ki.
- (14) A Közgyűlés írásban foglalt határozatait jóváhagyás végett a határozatok szövegezésével megbízott alkalmi bizottság elnöke olvassa fel a Közgyűlésen.
- (15) Ha a határozat terjedelme, jellege, tartalmi megfogalmazásának szabatosága megkívánja, a határozatok végleges szövegének megállapítására a Közgyűlés az Elnökséget hatalmazhatja fel.
- (16) A Közgyűlésen elhangzottakról szó szerinti jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvvel azonos értékű az ülésen készített hangfelvétel. A jegyzőkönyvet a Közgyűlés azon két jelen lévő tagja hitelesíti aláírásával, akiket a levezető elnök javaslatára a Közgyűlés ezzel megbízott. A Közgyűlés tagjainak joguk van az ülésről készített jegyzőkönyvbe betekinteni, arról jegyzetet készíteni vagy a hangfelvételt meghallgatni.
- (17) Külön szabályozás hiányában az elnökségi ülés, az osztályülés és a tudományos bizottsági ülés határozatképességét és szavazási rendjét is hasonlóképpen lehet megállapítani.

Asz. 37. §

- (1) Az Akadémia Ügyrendjét a Közgyűlés fogadja el. Az Akadémia Ügyrendjének elfogadásához és módosításához a határozatképes Közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének az „igen” szavazata szükséges.
- (2) Az Alapszabály vagy Ügyrend módosítása csak abban az esetben lehetséges, ha ez a Közgyűlés összehívásakor szerepel a napirendi pontok között.

Ü. 25. §

- (1) Az Akadémikusok Gyűlését a hazai akadémikusok, valamint az Akadémia külső és tiszteleti tagjai alkotják. Szavazati joggal a hazai akadémikusok rendelkeznek. Az Akadémikusok Gyűlése általában a Közgyűlés idején ülésezik.
- (2) Össze kell hívni az Akadémikusok Gyűlését abban az esetben is, ha azt az Elnökség javasolja, vagy ha ezt a hazai tagok egyharmada a napirend megjelölésével az elnöktől írásban kéri.

- (3) A határozatképesség megállapításához a 70. életévükön túli, távol levő akadémikusok számát nem kell figyelembe venni.
- (4) Az Akadémikusok Gyűlésére egyebekben a Közgyűlés ülésére vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a jegyzőkönyvet az ülésen jelen lévő két hazai tag hitelesíti.
- (5) A nem akadémikus közgyűlési képviselők gyűlése három szekcióból áll, amelyek a társadalomtudományi, a matematikai és természettudományi, valamint az élettudományi tudományterületek képviselőit foglalják magukban.
- (6) Minden szekció titkosan egy-egy tagot jelöl a saját tagjai közül három évre az Akadémia Elnökségébe. A jelöltekről a Közgyűlés szavaz. A szekció jelölő ülése akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A gyűlés bármelyik tagja javasolhat jelöltet. Titkos szavazás után az lesz a szekció jelöltje, aki a szavazatok többségét elnyeri.
- (7) A szavazás többfordulós, s azt az akadémiai tisztségviselők megválasztásának szavazási rendje szerint kell lebonyolítani. A szavazatok számlálását az elnök javaslatára a gyűlés által megválasztott háromtagú bizottság végzi, amelynek egyetlen jelölt sem lehet tagja.
- (8) A szekcióüléseket az illetékes elnökségi tag hívja össze és vezeti. A szekcióülést a tagok egyharmadának indítványára össze kell hívni.

A tudományos osztály

MTAtv. 10. §

- (1) A tudományos osztály az Akadémiának egy tudományág vagy egymáshoz közel álló több tudományág képviselőit magában foglaló egysége. A tudományos osztályok számát és elnevezésüket az Alapszabály rögzíti.

Asz. 38. §

- (1) A tudományos osztály az Akadémia köztestületi struktúrájának alapeleme. Új tudományos osztály létrehozásáról, meglévő tudományos osztályok átszervezéséről, összevonásáról, megszüntetéséről a Közgyűlés dönt.
- (2) Az Akadémia tudományos osztályai a következők:
 - I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 - II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya
 - III. Matematikai Tudományok Osztálya
 - IV. Agrártudományok Osztálya
 - V. Orvosi Tudományok Osztálya
 - VI. Műszaki Tudományok Osztálya
 - VII. Kémiai Tudományok Osztálya

- VIII. Biológiai Tudományok Osztálya
- IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
- X. Földtudományok Osztálya
- XI. Fizikai Tudományok Osztálya

[MTAtv. 10. §]

- (2) A tudományos osztály tagjai az osztály tudományterületén megválasztott akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők.
- (3) A tudományos osztály az Alapszabályban meghatározott módon maga választja meg elnökét és elnökhelyettesét.

[Asz. 38. §]

- (3) A tudományos osztály a hazai akadémikus tagok közül három évre osztályelnököt és osztályelnök-helyettes(ek)e)t választ. A megbízatás idejének lejártával a tisztséget betöltők egy alkalommal újraválaszthatók.
- (4) Az osztályülést az osztályelnök hívja össze, és elnököl azon. Az osztályelnök köteles összehívni az osztályülést, ha ezt az osztály akadémikus tagjainak legalább 20%-a írásban kéri.
- (5) Az osztályelnök képviseli a tudományos osztályt, összehangolja az osztályhoz tartozó tudományos bizottságok munkáját, beszámol az osztálynak a két ülés között megtett intézkedésekről, megküldi jóváhagyásra az Elnökségnek az osztályügyrendet, illetőleg annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia elnökét vagy illetékes alelnökét az osztálynak a más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.
- (6) Több osztályt érintő, multidiszciplináris tudományok esetében az Akadémia érintett osztályai együttesen gondoskodnak arról, hogy elősegítsék e területek fejlődését.

Ü. 26. §

- (1) Az osztályelnököt távollétében az osztályelnök-helyettes helyettesíti.
- (2) Az osztály elnöke és elnökhelyettese tevékenységükért az osztálynak felelnek.
- (3) A tudományos titkár az osztálytitkárság vezetőjeként – az osztályelnök elvi irányításával – ellátja a tudományos osztályok működésével összefüggő titkársági, tudományszervezési feladatokat.

[MTAtv. 10. §]

- (4) A tudományos osztály ellátja az Akadémia közfeladataiból a tudományterületét érintő teendőket. Ezeket a feladatokat az Alapszabály rögzíti.

(5) **A tudományos osztály értékeli a tudományterületéhez tartozó akadémiai kutatóhelyek szakmai beszámolóit.**

Asz. 39. §

- (1) A tudományos osztály
- a) figyelemmel kíséri, segíti és értékeli a tudományágban folyó tudományos tevékenységet,
 - b) közreműködik az akadémiai kutatóintézetek munkájának értékelésében, és az intézetek igazgatóinak kiválasztásában,
 - c) számon tartja a tudományág kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az ezeken kívül működő kutatókat,
 - d) kapcsolatot tart a tudományághoz tartozó tudományos társaságokkal,
 - e) tudományos üléseket szervez,
 - f) állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben,
 - g) az Akadémia elnökének vagy az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának felkérésére állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág területét kutató akadémiai intézetek és támogatott kutatócsoportok tevékenységéről,
 - h) kidolgozza az MTA doktora cím elnyerésének az osztályra vonatkozó követelményrendszerét, közreműködik az MTA doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban,
 - i) az illetékességi körébe tartozó köztestületi tagok felvételével, besorolásával, nyilvántartásával, felfüggesztésével, lemondásával kapcsolatos feladatokat is ellátja,
 - j) lebonyolítja az osztály által az AKT-ba és a Közgyűlés állandó bizottságaiba küldendő tagok jelölésének eljárását,
 - k) kapcsolatot tart a határon túli magyar tudományosság képviselőivel, a köztestület külső tagjaival,
 - l) dönt az osztály illetékességi (feladat) körébe tartozó díjak odaítéléséről; javaslattevőként vagy véleményezési jogkörben az osztály illetékességi körébe tartozó, de nem az osztály által adományozott díjak odaítélésében is közreműködhet.

Ü. 27. §

- (1) *A tudományos osztály évente legalább kétszer tudományos ülést szervez.*
- (2) *Az osztályhoz tartozó tudományos bizottságok felsorolását az osztály ügyrendje tartalmazza.*

- (3) A tudományos osztály munkájában tanácskozási joggal vehetnek részt az osztályhoz tartozó külső és tiszteleti tagok, az osztályhoz tartozó intézetek igazgatói (főigazgatói), és a tudományos bizottságok elnökei. Számukra az osztály a programjairól értesítést (meghívót) küld.

[Asz. 39. §]

- (2) A tudományos osztály önállóan, de a Közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.
- (3) A tudományos osztály – esetleg szakértők részvételével – osztályülésein tárgyalja meg a tudományág kérdéseit és eredményeit, valamint az osztályt érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.

[Ü. 27. §]

- (4) A tudományos osztály általában havonta, de legalább negyedévenként ülést tart (rendes osztályülés). Rendkívüli osztályülést kell összehívni, ha azt az osztály hazai akadémikus tagjainak legalább 20%-a indítványozza.
- (5) A rendes osztályülés napirendjére az osztályelnök tesz javaslatot, amelyet az osztályülés szavazással fogad el. A rendes osztályülés napirendjét – a szavazás alapján – az osztályelnök állapítja meg. Az osztályelnök készíti elő és vezeti le az ülést. Az ülés időpontját úgy kell kitűzni, hogy a meghívottak kellőképpen felkészülhessenek a tárgyalásra.
- (6) Az osztályülésre meg kell hívni az Akadémia elnökét, tudományterületileg illetékes alelnökét, főtitkárát és főtitkárhelyettesét.
- (7) A tudományos osztályon szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni. Az osztály akkor határozatképes, ha a szavazásra jogosultaknak több mint a fele jelen van.
- (8) A tudományos osztályok rendszeresen értékelik a tudományágukhoz tartozó szakterületek nemzetközi fejlődését, és javaslatokat tesznek a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának a kapcsolattartás tartalmi vonatkozásaira.
- (9) A tudományos osztály az AKT-től kapja meg a beszámolókat, a külső tanácsadó testületek értékelését és az AKT ahhoz főzött megjegyzéseit, azokat kiegészíti, majd megküldi az AKT elnökének.

[Asz. 39. §]

- (4) Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik
- a tudományos osztály elnökének és elnökhelyettesének megválasztása és felmentése, beszámolójának jóváhagyása,
 - a levelező tagságra, a rendes tagságra, a külső tagságra és a tiszteleti tagságra való javaslattétel,

- c) a tudományos osztály tanácskozási jogú tagjainak (három évre szóló) megválasztása,
- d) az MTA doktora tudományos cím odaítélését célzó eljárásokban az illetékes tudományos bizottság kijelölése, a tudományos bizottság közreműködésével a kérelmező doktori habitusának – azaz tudományos munkásságának és szakmai alkalmasságának – értékelése, javaslattevél a Doktori Tanács számára a kérelmező habitusának megítélésére, a szakmailag illetékes bírálókra és a bírálóbizottságra, továbbá a bírálóbizottságnak a nyilvános vita lefolytatása után készített véleménye alapján javaslattevél a Doktori Tanács számára az érdemi döntésre,

[Ü. 27. §]

- (10) *Az osztályelnök és osztályelnök-helyettes választására hivatott osztályülés választással kapcsolatos szakaszát a tudományterületileg illetékes alelnök vezeti le. Ennek előkészítésére a tudományos osztály jelölőbizottságot választ, amelynek személyi összetételét, megbízatása időtartamát és eljárását az osztály állapítja meg.*
- (11) *A doktori cím odaítélési eljárásában a tudományos osztály az illetékes tudományos bizottság előkészítése alapján javaslatot tesz a bírálóbizottság tagjaira. A doktori ügyeket tárgyaló osztályülésekre az illetékes tudományos bizottság képviselőjét meg kell hívni. A tudományos osztály a doktori cím megszerzésére irányuló eljárásban kialakított, részletes indokolással ellátott javaslatairól rövid időn belül tájékoztatja a Doktori Tanácsot, a nyilvános vita eredményének ismeretében javaslatot tesz a Doktori Tanácsnak a doktori cím odaítélése kérdésében.*

[Asz. 39. §]

- e) tudományos bizottság (munkabizottság) létesítése, elnevezésének, tudományterületi illetékességének és szervezeti jogú tagjai számának meghatározása, tudományos bizottság (munkabizottság) megszüntetése,
- f) a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsággal egyetértésben a tudományos osztály könyv- és folyóiratkiadási politikájának kialakítása, és a tudományos osztály számára tervezett, illetőleg rendelkezésre álló keretösszegeken belül döntés könyvek és folyóiratok támogatásáról,

[Ü. 27. §]

- (12) *Az osztály az éves kiadványtervek rangsorolási javaslatát a tudományos bizottságokkal egyetértésben alakítja ki.*

[Asz. 39. §]

- g) az osztály és a tudományos bizottságok beszámoló jelentéseinek és a tudományági helyzetelemzéseknek a jóváhagyása, továbbá az osztály véleményének kinyilvánítása a hozzájuk tartozó akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok munkájáról,
- h) az osztályügyrend elfogadása,

[Ü. 27. §]

(13) *A tudományos osztály külön szabályzatba (osztályügyrend) foglalja működésének eljárási szabályait. Az osztályügyrend nem lehet ellentétes az Akadémia Alapszabályával és Ügyrendjével. Az elfogadott osztályügyrendet meg kell küldeni az Akadémia elnökének.*

[Asz. 39. §]

- i) meghatározott feladat ellátására állandó vagy alkalmi bizottság létrehozása, megszüntetése, más osztállyal vagy nem akadémiai szervvel, intézménnyel közös feladatot ellátó közös bizottság létrehozásának, megszüntetésének jóváhagyása,
 - j) tagok jelölése akadémiai bizottságokba.
- (5) Interdiszciplináris bizottságokról és osztályhoz tartozásukról az alapító osztályok közösen döntenek.

Tudományos bizottságok

Asz. 40. §

- (1) A tudományos bizottság az Akadémiának – a jelen törvényben meghatározott célok érdekében – egy-egy szakterületet képviselő, vagy szakterületeket összekapcsoló (interdiszciplináris) egysége.
- (2) A tudományos bizottság ellátja az Akadémia feladataiból és az osztály megbízásából a szakterületre jutó teendőket.
- (3) A bizottság
 - a) figyelemmel kíséri az általa gondozott tudományág hazai helyzetét,
 - b) tudományos üléseket szervez, szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben,
 - d) ha a tudományos osztály(ok) felkéri(k), véleményt nyilvánít a szakterületén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok tevékenységéről,
 - e) a szakterület nevében javaslatot tesz a tudományos osztály könyv- és folyóiratkiadási tervére,

- f) részt vesz az MTA doktora cím odaítélése iránt indult eljárásokban, nyilatkozik a kérelmező habitusáról, a doktori eljárásban az Alapszabály szerinti véleményezési jogköröt gyakorol, ezáltal segíti a tudományos osztályt javaslatának kialakításában.

Ü. 28. §

- (1) *A véleményének kialakításához szükséges adatokat a megkeresés után a tudományos osztály bocsátja a tudományos bizottság rendelkezésére.*
- (2) *A tudományos bizottság munkáját a tudományos osztály titkársága segíti.*

[Asz. 40. §]

- (4) Az Akadémia rendes és levelező tagjai, valamint nem akadémikus közgyűlési képviselők tagjai azoknak a bizottságoknak, amelyek hatókörébe tudományos tevékenységük besorolható. A tudományos bizottságok többi tagját a szakterülethez tartozó köztestületi tagok választják meg. A tudományos bizottság tagjainak megbízatása három évre szól, és korlátlan alkalommal újraválaszthatók.
- (5) A tudományos bizottság önállóan, de a Közgyűlés és az illetékes tudományos osztály határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.
- (6) A tudományos bizottság – szükség szerint szakértők részvételével – bizottsági ülésen tárgyalja meg szakterülete kérdéseit és eredményeit, valamint az őt érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.

[Ü. 28. §]

- (3) *A tudományos bizottságok értékeli szakterületük nemzetközi fejlődését, és tartalmi javaslatokat tesznek az osztálynak.*

[Asz. 40. §]

- (7) A bizottsági ülés akkor határozatképes, ha a szavazati joggal bíró tagoknak több mint a fele jelen van. A bizottság ülésén a szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni. A határozathozatal az ügyrend elfogadása és módosítása esetében a jelen lévő, szavazásra jogosultak kétharmados szótöbbségével, egyébként – az ügyrend eltérő rendelkezése hiányában – a jelen lévő, szavazásra jogosultak egyszerű szótöbbségével történik. Szavazategyenlőség esetén a bizottság elnökének szavazata dönt.

[Ü. 28. §]

(4) *A tudományos bizottság által létrehozott munkabizottság vagy albizottság megalakításához és működtetéséhez külső köztestületi és nem köztestületi tagokat is be lehet vonni.*

[Asz. 40. §]

- (8) A tudományos bizottsági ülés kizárólagos hatáskörébe tartozik
- a) a tudományos bizottság elnökének, elnökhelyetteseinek és titkárának megválasztása és felmentése, a bizottság elnöke beszámolójának jóváhagyása,
 - b) a szakterületre vonatkozó helyzetelemzések jóváhagyása,
 - c) kapcsolattartás az Akadémia területi bizottságainak szakbizottságaival,
 - d) a szakterületre vonatkozó könyv- és folyóiratkiadási javaslat elfogadása,
 - e) a tudományos osztály számára készülő javaslatok megvitatása és elfogadása,
 - f) az Ügyrend 11. § (2) bekezdése szerinti közreműködés a köztestületbe való felvételi eljárásban,
 - g) a bizottsági ügyrend elfogadása.
 - h) A bizottsági ülés a tagok közül hároméves időtartamra megválasztja a bizottság elnökét, elnökhelyetteseit és titkárákat. A megválasztott tisztségviselők mandátumuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók.
 - i) A tudományos osztály elnöke nem választható meg tudományos bizottság elnökének.
 - j) A bizottsági elnök hívja össze a bizottsági ülést, elnököl az ülésen, képviseli a bizottságot, beszámol a bizottságnak a két ülés között végzett tevékenységéről, megküldi a tudományos osztálynak a bizottsági ügyrendet és módosításait, tájékoztatja a tudományos osztály elnökét a bizottság más bizottságok, vagy az osztály egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.
 - k) A tudományos bizottság feladatai ellátására munkabizottságokat hozhat létre.

Az Akadémia Elnöksége és Vezetői Kollégiuma

MTAtv. 11. §

(1) Az Akadémia Elnökségét (a továbbiakban: Elnökség) az elnök, az alelnökök, a tudományos osztályok elnökei, a hazai területi bizottságok elnökeinek egy – önmaguk közül választott

- képviselője, a főtitkár, a főtitkárhelyettes, a Közgyűlés által választott három akadémikus és a Közgyűlés által választott három nem akadémikus közgyűlési képviselő, továbbá az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa jelölése alapján a Közgyűlés által választott három kutatóintézeti igazgató alkotja. Elnöke az Akadémia elnöke. A három alelnök, a három választott akadémikus, a három választott nem akadémikus közgyűlési képviselő és a három intézeti igazgató tag közül egy-egy képviseli a matematikát és a természettudományokat, az élettudományokat, valamint a társadalomtudományokat.
- (2) Két Közgyűlés között az Elnökség az Akadémia döntéshozó testülete. Az Elnökség döntési jogkörét, működési rendjét és azt, hogy az Elnökség mely döntési jogköreit adhatja át a 12. §-ban meghatározott Vezetői Kollégiumnak, az Alapszabály tartalmazza. Az Elnökség a döntéseiért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.

Asz. 41. §

- (1) Az Elnökség üléseit az Akadémia elnöke hívja össze és vezeti. Az Elnökség akkor határozatképes, ha szavazati jogú tagjainak több mint a fele jelen van. Határozatait az Elnökség a jelenlevő tagok több mint a felének igen szavazatával fogadja el. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. Az Akadémia tagjainak megválasztásával kapcsolatos kérdésekben csak az Elnökség akadémikus tagjai szavazhatnak. Az Elnökség üléseire tanácskozási joggal meg kell hívní a Magyar Rektori Konferencia elnökét, az Akadémia Doktorai Tanácsának elnökét, az OTKA elnökét, a határon túli magyar tudományosság képviselőjében a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnökét, és a Magyar Tudomány folyóirat főszerkesztőjét.

Ü. 29. §

- (1) Az Akadémia elnökének meghívására az elnökség ülésein részt vesznek a Titkárság azon dolgozói, akiknek az ülés lebonyolításával vagy a várható határozatok végrehajtásával kapcsolatosan feladataik vannak.
- (2) Az Akadémia elnökének akadályoztatása esetén az elnökségi ülést a főtitkár vezeti, akit az ülésen az elnök jogosítványai illetnek meg.
- (3) Az Elnökség szükség szerint, de legalább negyedévente ülésezik.
- (4) Azokban a kérdésekben, amelyekben az Alapszabály vagy a Közgyűlés döntési jogkörrel ruházta fel az Elnökséget, az Elnökség állásfoglalása és véleménye az elnököt is kötelezi.
- (5) Az elnökségi ülést úgy kell előkészíteni, hogy tagjainak legalább három munkanapjuk legyen felkészülni a tárgyalásra.

- (6) Az ülés napirendjét az elnök határozza meg. Az Elnökség tagjai kérhetik az ülésen az elnöktől az Akadémia számára fontos ügyek napirenden kívüli megtárgyalását.
- (7) Az elnökségi ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni. Ennek hitelesítésére az Elnökség két jelen lévő tagját kell felkérni. Az elnökségi ülésen elhangzottakról hangfelvétel készül, amely azonos értékű a jegyzőkönyvvel.
- (8) Minden napirendi pont megvitatása után az elnök összefoglalja az Elnökség kialakult állásfoglalását (véleményét). Az Elnökség állásfoglalását, véleményét tartalmazó határozatot az ülés után legfeljebb 8 munkanappal írásba kell foglalni. Az elnök dönt arról, hogy az Elnökség állásfoglalásait (véleményeit) tartalmazó határozatok közül melyeket kell számozással ellátva megjelentetni az Akadémiai Értesítőben. Az elnök által aláírt határozatokat meg kell küldeni az Elnökség tagjainak, és mindazoknak, akiknek feladatuk, hogy gondoskodjanak a végrehajtásukról. Ha az Elnökség kizárólag tanácsadói jogkörében jár el, állásfoglalásait (véleményét) az elnök – amennyiben azokkal egyetért – határozatban rögzíti.

[Asz. 41. §]

- (2) Az Elnökség segíti a Közgyűlés előkészítését és lebonyolítását. Megvitatja a Közgyűlés napirendjére szánt javaslatokat, a végleges javaslatokat a Közgyűlés elé terjeszti, és – ha szükséges – a Közgyűlés számára véleményezi a Közgyűlés lefolytatásával kapcsolatos ügyrendi javaslatokat. Az Elnökség kizárólagos, át nem ruházható hatáskörébe tartozik minden olyan döntés és eljárás, amelyet jogszabály vagy az Alapszabály nem utal más szerv (személy) hatáskörébe. Így – különösen – az Elnökség, kizárólagos hatáskörében eljárva:
 - a) elfogadja az Országgyűlésnek benyújtandó beszámolóit;
 - b) elfogadja a Kormány részére készített tájékoztatót;
 - c) meghatározza a tudománypolitikai elveket;
 - d) jóváhagyja az Akadémia Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzatát;
 - e) véleményt nyilvánít az Akadémia elnökének az Akadémia 50 millió forint értékű nem haladó ingó- vagy ingatlanvagyonának elidegenítésére, megterhelésére vonatkozó tájékoztatójáról;
 - f) jóváhagyja a Bolyai Kuratórium szervezeti és működési szabályzatát.
- (3) Az Elnökség közreműködik a tudományos osztályok között felmerülő viták rendezésében.
- (4) Az Elnökség tesz javaslatot a Közgyűlésnek új tudományos osztály vagy területi bizottság létesítésére, meglévő osztály,

területi bizottság átszervezésére, megszüntetésére. Az Elnökség interdiszciplináris bizottságokat hozhat létre.

- (5) Az Akadémia rendes és levelező tagjainak választásakor a betölthető helyeket – a tudományágak fejlődését nyomon követve, arányos képviselőletük elvét érvényesítve – az Elnökség osztja el a tudományos osztályok között.
- (6) Az Elnökség dönt – a tudományos osztályok javaslata alapján – az Akadémia által kiadandó díjak, kitüntetések odaítéléséről, egyéb díjakra pedig javaslatot tesz.
- (7) Az Akadémia elnökének felkérésére vagy saját kezdeményezésre az Elnökség állást foglal a több tudományágat érintő tudományos, tudománypolitikai, társadalmi kérdésekben.
- (8) Az Elnökség feladatainak ellátására állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre.

MTAtv. 12. §

- (1) A Vezetői Kollégium az Akadémia operatív működését irányító választott testület.
- (2) A Vezetői Kollégium tíz tagból áll; elnöke az Akadémia elnöke, tagjai az Akadémia alelnökei, főtitkára és főtitkárhelyettese és az Elnökség Közgyűlés által választott három akadémikus és egy nem akadémikus tagja.
- (3) A Vezetői Kollégium feladata a Közgyűlés és az Elnökség által meghozott döntések végrehajtása, a Közgyűlés és az Elnökség által ráruházott döntések meghozatala. A Vezetői Kollégium hatáskörét és működési rendjét az Alapszabály rögzíti.
- (4) A Vezetői Kollégium az Elnökség által átruházott jogkörében meghozott döntéseikért az Elnökségnek, a Közgyűlés által ráruházott jogkörében meghozott döntéseikért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.

Asz. 42. §

- (1) A Vezetői Kollégium az Elnökség döntéseit előkészítő testület, amely közreműködik az Akadémia és az akadémiai kutatóhálózat operatív irányítását igénylő feladatok végrehajtásában.
- (2) Az Elnökség három nem akadémikus választott tagja közül egy tag évenkénti rotációban tagja a Vezetői Kollégiumnak. A vezetői kollégiumi tagság sorrendjéről, a nem akadémikus választott elnökségi tagokkal való konzultáció után és az elnök javaslata alapján, az Elnökség dönt.
- (3) A Vezetői Kollégium döntést hoz mindazokban a kérdésekben, amelyeket az Elnökség és a Közgyűlés a Vezetői Kollégium döntési jogkörébe utal, így különösen

- a) segíti az elnököt a Közgyűlés előkészítésében,
 - b) határozatban rögzíti az Akadémia alelnökeinek az Akadémia elnöke által meghatározott munkamegosztás szerinti állandó feladatait,
 - c) dönt a jóléti intézmények alapításához, megvásárlásához, a jóléti szolgáltatások hosszú távú nyújtására irányuló szerződések megkötéséről,
 - d) dönt a nem költségvetési szerv jogállású jóléti intézmények megalapításáról, átszervezéséről és megszüntetéséről,
 - e) megvizsgálja az Akadémia számára felajánlott adományokat jogszerűség, per- és tehermentesség, fenntarthatóság, esetleges egyszeri ráfordítás és folyamatos fenntartási, működési, őrzési költség szempontjából, továbbá dönt a felajánlott adományok elfogadásáról vagy visszautasításáról,
 - f) jóváhagyja az Akadémia gazdasági társaságokban lévő részesedésének értékesítését,
 - g) ellátja a nemzetközi kapcsolatok szervezésével összefüggő, az Alapszabályban meghatározott és az Ügyrendben részletezett feladatokat,
 - h) jóváhagyja az MTA Titkárság szervezeti és működési szabályzatát.
- (4) A Vezetői Kollégium szükség szerint, de legalább havonta ülésezik, az ülést az Akadémia elnöke vezeti, és az elnök tesz írásos javaslatot az ülés napirendjére is. A napirendjavaslat tárgyában a tagok módosítást, illetőleg kiegészítést javasolhatnak. Az elnök napirendi javaslatát és a hozzá tartozó dokumentációkat a Vezetői Kollégium tagjainak legalább egy munkanappal az ülés kezdete előtt meg kell kapniuk. A Vezetői Kollégium ülésére a témának megfelelően szakértők is meghívást kaphatnak.
- (5) A Vezetői Kollégium akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A Vezetői Kollégium döntéseit a jelenlévő tagok több mint a felének szavazatával hozza meg. Ha egy döntéssel a Vezetői Kollégium legalább négy tagja nem ért egyet, kérhetik, hogy az elnök terjessze az ügyet az Elnökség elé.
- (6) A Vezetői Kollégium megtárgyalja az Elnökség ülése elé terjesztendő ügyeket.

Ü. 30. §

- (1) *A Vezetői Kollégium által el nem döntött kérdésekben az Elnökség határoz.*
- (2) *A Vezetői Kollégium állásfoglalásait (véleményeit) a Kollégium titkára írásba foglalja, számozással látja el, és az elnök jóváhagyása után*

megküldi a Vezetői Kollégium tagjainak, valamint az adott tárgyban illetékes szervezeti egység vezetőjének. Az állásfoglalásokat (véleményeket) az Elnöki Titkárság és a Jogi és Igazgatási Főosztály is nyilván tartja.

- (3) *A Vezetői Kollégium titkára az Elnöki Titkárság vezetője, aki gondoskodik a Vezetői Kollégium üléseinek előkészítéséről és lebonyolításáról.*

[Asz. 42. §]

- (7) *A Vezetői Kollégium – döntéseinek előkészítésre – állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre. E bizottságok feladatait a Vezetői Kollégium határozza meg, és dönt azok megszüntetéséről.*
- (8) *A Vezetői Kollégium állandó bizottságai – amennyiben az MTA tv vagy az Alapszabály másként nem rendelkezik – az elnök által kijelölt alelnök vezetésével működnek, a bizottságok tagjai a tudományos osztályok által háromévi időtartamra delegált egy-egy köztestületi tag, és a bizottság elnöke által felkért szakértők.*

[Ü. 30. §]

- (4) *A Vezetői Kollégium állandó bizottságai*
- a) a Könyvtári Bizottság*
 - b) a Szociális Bizottság*
 - c) a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága*
- (5) *Az állandó bizottságok vezetői a bizottságok tevékenységéről évente írásban beszámolnak a Vezetői Kollégiumnak.*

[Asz. 42. §]

- (9) *A Könyvtári Bizottság, a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett, ellátja az Akadémiai Könyvtár és – az AKT-val együttműködve – az akadémiai kutatóintézetek szakkönyvtárai egységes katalógus-rendszere kialakításának szakmai felügyeletét. A könyvtárak vezetői kötelesek a bizottság számára a felügyelet körében kért tájékoztatást megadni.*
- (10) *A Szociális Bizottság, a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett, elemzi a köztestületi tagok munka- és életkörülményeit és – szükség esetén – javaslatot tesz azok javítására. A köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.*
- (11) *A Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága, a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett, elemzi a nemzetközi tudományos kapcsolatok rendszerét és fejlesztési lehetőségeit, javaslatot tesz a nemzetközi kapcsolatokat szolgáló összegek felhasználására.*

Az Akadémia Közgyűlés által választott vezetői

MTAtv. 13. §

- (1) Az Akadémia elnökét, alelnökeit, főtitkárát és főtitkárhelyettesét a hazai akadémikusok közül, a hazai akadémikusok javaslata alapján három évre a Közgyűlés választja. Az elnököt tisztségében a köztársaság elnöke megerősíti.
- (2) Az elnök és a főtitkár a tevékenységéért a Közgyűlésnek felel.
- (3) Bármely, a Közgyűlés által választott azonos vezetői tisztségre ugyanaz a személy legfeljebb kétszer választható.
- (4) Az elnököt a miniszteri, a főtitkárt az államtitkári, a főtitkárhelyettesét a helyettes szakállamtitkári illetménnyel azonos mértékű javadalmazás, valamint évente 40 munkanap szabadság illeti meg. Egyéb juttatásaik tekintetében a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 206. évi LVII. törvényben, továbbá az állami vezetők és az államigazgatási szervek köztisztviselői számára biztosított juttatásokról és azok feltételeiről szóló kormányrendeletben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.
- (4) Az elnök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) rendelkezéseit kell – az 1–4. §, a 8. §, a 15. § f) pontja, a 23–36. §, az 50-56. §, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével – megfelelően alkalmazni.

Az Akadémia elnöke és alelnökei

MTAtv. 14. §

- (1) Az Akadémia tevékenységét – a Közgyűlés döntéseinek és határozatainak megfelelően – az Alapszabályban meghatározott módon az elnök irányítja. Az elnök képviseli az Akadémiát.
- (2) Az elnök az Akadémia mint központi költségvetési fejezet tekintetében a fejezetet irányító szerv vezetője.
- (3) Az elnök – a Közgyűlés 9. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt jogkörében hozott döntések keretei között – az Akadémia vagyona tekintetében gyakorolja az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat. Az elnök képviseli az Akadémiát, és gondoskodik a Közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról.

- (4) Az elnök döntéshozó munkáját Stratégiai Tanácsadó Testület segíti, amelynek összetételét az Alapszabály rögzíti.
- (5) Az elnököt – akadályoztatása esetén – a főtitkár helyettesíti.
- (6) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztás szerint látják el feladataikat. Az Elnökségben és a Vezetői Kollégiumban képviselik a köztestület tudományági részeit, egyéb fórumokon pedig az elnök megbízása alapján az Akadémiát.

Asz. 43. §

- (1) Az elnök képviseli az Akadémiát, eljár és dönt a jogszabály vagy az Alapszabály által meghatározott kérdésekben, illetve mindazon ügyekben, amelyeket jogszabály vagy az Alapszabály nem utal más feladat- és hatáskörbe.
- (2) Az elnök kizárólagos, át nem ruházható hatáskörei:
 - a) az akadémiai kutatóintézetek és az Akadémia egyéb intézményei igazgatójának, főigazgatójának kinevezése (megbízása) és felmentése (megbízásának visszavonása);
 - b) az Akadémia által alapított költségvetési szervek gazdasági vezetőjének kinevezése (megbízása) és felmentése (megbízásának visszavonása);
 - c) az Akadémia mint központi költségvetési fejezet költségvetése tervezésére és végrehajtására vonatkozó alapelvek meghatározása;
 - d) a Vagyonkezelő Testület véleményének ismeretében döntés az akadémiai vagyon értékesítéséről; az Akadémia ingó- vagy ingatlanvagyonának elidegenítéséről, megterheléséről 50 millió forint értékhatár felett a Közgyűlés, az 50 millió forint értéket el nem érő elidegenítés, megterhelés esetén az Elnökség tájékoztatása;
 - e) az Alapszabályban meghatározott kivételekkel a Közgyűlés összehívása;
 - f) Vezetői Kollégium állásfoglalásainak (véleményeinek) jóváhagyása;
 - g) meghatározott feladatok ellátására állandó vagy eseti bizottságok létrehozása;
 - h) az Akadémia nevét hordozó megyei tudományos testület megalakulásának jóváhagyása;
 - i) kutatócsoportok létrehozása;
 - j) az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogainak gyakorlása.
- (3) Az elnök gondoskodik a Közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. Feladatai egy részének ellátásával – a Közgyűléssel szemben fennálló felelősségének fennmaradása mellett – időlegesen a főtitkárt vagy az alelnököket is megbízhatja.

- (4) Az elnök irányítja az Akadémia mint központi költségvetési fejezet költségvetése tervezésének és végrehajtásának feladatait. E feladatai során a főtitkár közreműködésével gondoskodik a költségvetési tervezés előkészítéséről, figyelemmel kíséri a tervezés folyamatának alakulását, és tárgyal a Kormány, az Országgyűlés és a minisztériumok illetékeseivel. Az elnök gyakorolja a külön jogszabályban meghatározott költségvetési irányítási jogokat.
- (5) Az Akadémia vagyona tekintetében az elnök gondoskodik a Közgyűlés, az Elnökség és a Vezetői Kollégium döntéseinek operatív végrehajtásáról.
- (6) Az elnök gyakorolja az MTA Titkárságán közszolgálati vagy munkajogviszonyban állók tekintetében a munkáltatói jogokat. A (4) bekezdésben meghatározott irányítási jogokat, és a munkáltatói jogokat (vagy azok meghatározott részét) a főtitkára átruházhatja.
- (7) Az elnök a vonatkozó jogszabályban, és a jelen Alapszabályban foglaltak szerint dönt a vagyon értékesítéséről, megterheléséről, megszerzéséről.
- (8) Az elnök akadályoztatásán cselekvőképtelenségét vagy az ügyek aktualitásának időtartama alatt való elérhetetlenségét kell érteni. Ilyen esetekben a főtitkár a törvény erejénél fogva helyettesíti az elnököt. Szabadság, külföldi út és egyéb, a személyes elérhetőséget akadályozó tényező esetén a főtitkár köteles konzultálni az elnökkel az elnöki jogkörben meghozott döntések előtt.
- (9) Az elnök – az alelnökök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes segítségével – gondoskodik az Országgyűlés számára készülő beszámoló és a Kormány számára készülő éves tájékoztató összeállításáról, az Országgyűlés számára készített beszámoló koncepciójának a Közgyűlés elé terjesztéséről. Az Elnök gondoskodik továbbá e dokumentumoknak az Elnökség által történt elfogadása után az Országgyűléshez, illetőleg a Kormányhoz való benyújtásáról.
- (10) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztás szerint látják el feladataikat. A munkamegosztás állandó feladatait elnökségi állásfoglalásban vagy vezetői kollégiumi határozatokban rögzítik. Az elnök helyettesítésével járó eseti feladatokra az alelnökök közvetlenül, szóban vagy írásban kapnak felkérést. Az alelnökök tevékenységét az Akadémia tiszteletdíjjal ismeri el, amelynek mértékét az Elnökség határozza meg.
- (11) Meghatározott feladatok ellátására az elnök állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre.

- (12) Az elnök közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármely szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, köztisztviselőjét, közalkalmazottját, munkavállalóját meghatározott feladat elvégzésére, és részt vehet az Akadémia bármely osztályának, bizottságának, szervének, szervezetének ülésén.
- (13) Az elnök a saját és az Elnökség tevékenységéről minden évben beszámol a Közgyűlésnek. A Közgyűlés az elnöki és az Elnökségi beszámoló elfogadásáról határozatban dönt.
- (14) Az elnök munkáját az Akadémia tevékenységét és működését hosszú távon és alapjaiban meghatározó döntések meghozatalában a hattagú Stratégiai Tanácsadó Testület segíti. A Testület tagjai: egy tag a matematikai és természettudományok, egy tag az élettudományok, egy tag a társadalomtudományok szakterületének kiemelkedő hazai vagy külföldi képviselője. A Testület két tagja az iparban jelentős kutatási-fejlesztési tevékenységet végző vállalat (szervezet) elismert vezető munkatársa; egy tagja a pénzügyi-közgazdasági szakterület elismert szakértője.
- (15) A Stratégiai Tanácsadó Testület tagjait az elnök kéri fel. Tagságuk az elnöki kinevezéssel keletkezik, megbízatásuk határozott időre, a kinevező elnök mandátumának időtartamára szól. A testület tagjait munkájukért külön díjazás nem illeti meg.

A főtitkár és főtitkárhelyettes

MTAtv. 15. §

- (1) A főtitkár – a Közgyűlés határozataival és az elnök iránymutatásaival összhangban – az Alapszabályban meghatározott módon működteti a titkársági szervezetet (a továbbiakban: az MTA Titkársága), s ezen keresztül ellátja a kutatóhálózat adminisztratív irányítását.
- (2) A főtitkár hivatalból elnöke az AKT-nak.
- (3) A főtitkárhelyettes segíti a főtitkárt munkájában, és a főtitkár akadályoztatása esetén helyettesíti.

Asz. 44. §

- (1) A főtitkár alapfeladata, hogy az MTAtv., a jelen Alapszabály, az Ügyrend, valamint a Közgyűlés határozatai, és az elnök iránymutatásának keretei között vezesse az MTA Titkárságát (a továbbiakban Titkárság), és azon keresztül irányítsa az Akadémia köztestületi és intézethálózati adminisztrációjának működését.

- (2) A főtitkár tevékenységéről, kiemelten a kutatóhálózat működéséről és eredményeiről minden évben beszámol a Közgyűlésnek. A Közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatban dönt.
- (3) A főtitkár (az elnök által reá átruházott irányítási és munkáltatói jogkörének keretei között) közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármely szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, köztisztviselőjét, közalkalmazottját, munkavállalóját meghatározott feladatok elvégzésére, és állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre.
- (4) A főtitkár
 - a) közreműködik az Országgyűlés részére készülő beszámoló, és a Kormány részére készülő tájékoztató kidolgozásában,
 - b) részt vesz az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elvek, programok kialakításában,
 - c) részt vesz a Közgyűlés határozatainak végrehajtásában,
 - d) az elnök által meghatározott, átruházott jogkörben gyakorolja az Asz. 43. § (6) bekezdése szerinti irányítási és munkáltatói jogokat.
 - e) elnöke az AKT-nek,
 - f) gondoskodik az MTA Titkárságán a külön jogszabály szerinti belső kontroll-rendszerek megszervezéséről, és évente – a költségvetési beszámoló keretében – számot ad a belső kontrollok működéséről,
 - g) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyekkel a Közgyűlés és az elnök megbízza.
- (5) A főtitkárhelyettes alapfeladata a főtitkár munkájának segítése. A főtitkár és a főtitkárhelyettes munkamegosztásának állandó elemeit a Vezetői Kollégium határozatba foglalhatja. Eseti feladatok ellátására a főtitkárhelyettest az elnök vagy a főtitkár kérheti fel.

Az Akadémia területi testületei

MTAtv. 16. §

- (1) Az Akadémia területi bizottságokat tart fenn, amelyek az Alapszabályban foglaltaknak megfelelően szervezik a köztestület regionális működését.
- (2) Az Akadémia a Kárpát-medencei magyar tudományos közélet támogatására területi bizottságokat létesíthet a környező országokban is, és ezeket fenntartja. A határon túli területi bizottságok a saját államuk jogszabályainak megfelelően tevékenykednek.

Asz. 45. §

- (1) A területi bizottságok az Akadémia földrajzi területek szerint szervezett egységei. Bizottsági terület megosztásáról és területek összevonásáról a Közgyűlés szótöbbséggel dönt.
- (2) Az Akadémia területi bizottságai:
 - a) az MTA Debreceni Területi Bizottsága (DAB; működési területe: Hajdú-Bihar, Jász- Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
 - b) az MTA Miskolci Területi Bizottsága (MAB; működési területe: Borsod-Abaúj- Zemplén, Heves, Nógrád megye)
 - c) az MTA Pécsi Területi Bizottsága (PAB; működési területe: Baranya, Somogy, Tolna, Zala megye)
 - d) az MTA Szegedi Területi Bizottsága (SZAB; működési területe: Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye)
 - e) az MTA Veszprémi Területi Bizottsága (VEAB; működési területe: Fejér, Győr- Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém megye).

Ü. 31. §

- (1) Az Akadémia támogatja azokat a megyei önkormányzati és regionális kezdeményezéseket, amelyek anyagi áldozatvállalással külön tudományos testület működését tartják szükségesnek, mindenképp a megye területén felmerülő, tudományos munkát igénylő kérdések megoldására. E megyei testületek az adott területi bizottságok önálló, társult egységei.
- (2) Megyei és városi szervezetek:
 - a) az MTA Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Testülete (központja: Szolnok)
 - b) az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testülete (központja: Nyíregyháza)
 - c) az MTA Vas Megyei Tudományos Testülete (központja: Szombathely)
 - d) az MTA Soproni Tudós Társasága (központja: Sopron).
- (3) Az Akadémia nevét hordozó megyei tudományos testület megalakulását – az érintett területi bizottság vezetésének és a megyei önkormányzat képviselőinek egyeztetett álláspontja alapján – az Akadémia elnöke hagyja jóvá.

[Asz. 45. §]

- (3) A területi bizottságok illetékességi területükön
 - a) figyelemmel kísérik és segítik az ott folyó tudományos tevékenységet,
 - b) számon tartják a tudományos kutatóhelyeket, egyetemi és más tudományos műhelyeket, továbbá az azokon kívül működő kutatókat,

- c) támogatják a tudományos kutatókat, a kutatók külföldi kiküldetését, a tudományos utánpótlás nevelését, pályázatokat írnak ki, és díjjal jutalmazzák a legjobb pályamunkák szerzőit,
- d) tudományos munkákat jelentetnek meg,
- e) szak- és munkabizottságokat hoznak létre, melyek tudományos üléseket szerveznek,
- f) bizottságaik révén kapcsolatot építenek ki és tartanak fenn a tudományos osztályokkal és azok tudományos bizottságaival,
- g) lehetőséget teremtenek arra, hogy a tudomány művelői kifejtsék szakmai véleményüket helyi és országos jelentőségű tudományos kérdésekben, részt vegyenek az akadémiai döntések, vélemények kialakításában, érvényesítésében,
- h) javaslatot tesznek a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságnak a tudományterületileg illetékes tudományos osztály kiadási tervének keretében,
- i) nemzetközi kapcsolatokat építhetnek ki más országok, különösen a régióval szomszédos körzetek kutatóival.

[Ü. 31. §]

(4) *A területi bizottságok*

- a) *a tudósok és a tudomány iránt érdeklődő emberek személyes kapcsolatainak megteremtése, elmélyítése érdekében klubot működtetnek tudományos, kulturális és közéleti kérdések kötetlen megvitatására,*
- b) *a feladataik ellátásához szükséges anyagi feltételek javítására alapítványok létrehozását kezdeményezhetik és támogathatják,*
- c) *tevékenységükbe bevonják a régiójuk szerinti külső köztestületi tagokat.*

[Asz. 45. §]

(4) A területi bizottságok tagjai a területen dolgozó hazai akadémikusok, a nem akadémikus közgyűlési képviselők és azok a nem akadémikus köztestületi tagok, akiket az ott dolgozó nem akadémikus köztestületi tagok a bizottság szervezeti szabályzatának megfelelően taggá választanak. A bizottságok tudományos tevékenységet folytató, de tudományos fokozattal nem rendelkező szakembereket is jogosultak munkájukba bevonni.

[Ü. 31. §]

(5) *A területi bizottságok tagjait hároméves időszakokra választják. A tagok megválasztására hivatott gyűlést – a megyék tudományos adottságait tükröző arányokra is figyelemmel – a területi bizottság elnöke készíti elő, hívja össze és vezeti le. Az új tagok megválasztásával a régi tagsági*

megbízások megszűnnek. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.

[Asz. 45. §]

- (5) A területi bizottság hazai akadémikus tagjai közül háromévi időtartamra elnököt választ. A területi bizottság elnöke megbízatásának lejártával egy alkalommal újraválasztható.

[Ü. 31. §]

- (6) *A területi bizottság elnökének megválasztása titkos szavazással történik. Megválasztottnak azt az akadémikust kell tekinteni, akire a szavazásra jogosult jelenlévőknek több mint a fele „igen”-nel szavazott. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.*

[Asz. 45. §]

- (6) A hazai területi bizottságok elnökei – maguk közül – meghatározott, de a megválasztott személy mandátumán nem túlnyúló időszakra, egy tagot választanak az Akadémia Elnökségébe. A választáson a területi bizottságok legalább négyötödének képviselve kell lennie. A választás titkosan, a jelenlévő területi bizottsági elnökök több mint a felének „igen” szavazatával történik.
- (7) A területi bizottság ülését a bizottság elnöke hívja össze, és elnököl az ülésen. A bizottság elnöke képviseli a területi bizottságot, hangolja össze a szakmai bizottságok és munkabizottságok munkáját, számol be a bizottságnak két ülés között végzett tevékenységéről, küldi meg az Elnökségnek a bizottság szervezeti szabályzatát és módosításait, tájékoztatja az Akadémia Elnökségét tevékenységük lényeges elemeiről.

[Ü. 31. §]

- (7) *A területi bizottság éves munkájáról írásos összefoglalást készít az Akadémia rendes Közgyűlése számára.*
- (8) *Az Akadémia elnökének felkérésére, a felkérésben meghatározott szempontok alapján a területi bizottság rövid elemzést készít az Akadémia által a Kormány számára benyújtandó éves tájékoztatóhoz.*
- (9) *A területi bizottság az Akadémia elnökének felkérésére, a felkérésben meghatározott szempontok alapján összeállított szakmai anyaggal segíti az Akadémia elnöke által kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő jelentés elkészítését.*

[Asz. 45. §]

- (8) A területi bizottságok szervezetének és működésének részletes szabályait szervezeti és működési szabályzatuk határozza meg. A szervezeti és működési szabályzatot és módosításait a területi bizottság kétharmados szótöbbséggel fogadja el.
- (9) Az Akadémia a Kárpát-medencei magyar tudományos közélet támogatására a környező országokban is létesíthet és fenntarthat bizottságokat. E bizottságok az ottani törvényeknek megfelelően munkálkodnak a magyar tudományos élet szervezésén, és kapcsolódnak be a magyar tudományos közéletbe.
- (10) Az Akadémia határon túli területi bizottsága az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága (KAB; működési területe: Románia).

Az Akadémia intézményei Az akadémiai kutatóhálózat

MTAtv. 17. §

- (1) Az Akadémia kutatóhálózata kutatóközpontokból, kutatóintézetekből és támogatott kutatócsoportokból (együttesen: kutatóhely) áll.
- (2) A kutatóközpontokat és a kutatóintézeteket a Közgyűlés határozattal hozza létre, szervezi át, sorolja át és szünteti meg, amelynek alapján az Akadémia elnöke írja alá az alapításról, átszervezésről, átsorolásról, megszüntetéséről rendelkező okiratot. Az eljárási szabályokat az Alapszabály rögzíti.
- (3) A támogatott kutatócsoport a TKI szervezetébe tartozó azon szervezeti egység, amelynek alkalmazottai nem az Akadémia irányítása alá tartozó intézménynél végzik munkájukat. A támogatott kutatócsoportok létrehozásáról és megszüntetéséről az Akadémia elnöke az Alapszabályban rögzített pályázati eljárás előírásai szerint dönt.

Asz. 46. §

- (1) Kutatóközpontot meglévő vagy újonnan alapított kutatóintézetekből lehet létrehozni. A kutatóközpont alapítását az Akadémia elnöke, az AKT, meglévő kutatóintézetek egyesülése esetén az adott intézetek igazgatói, vagy leendő kutatóintézet esetén (az alábbiakban részletezett módon) a kutatócsoport kezdeményezheti. A tagintézetek igazgatóinak, illetve a kutatócsoportnak a javaslatát az AKT-hez kell eljuttatni. A javaslatot az AKT a maga véleményével együtt továbbítja

az Akadémia elnökének. Az Akadémia elnöke a javaslatra vonatkozóan kikéri a 2008. évi CV. törvényben meghatározott kormánysszervek, az Elnökség, a Vagyonkezelő Testület, és ha arra még nem került sor, az AKT véleményét. Az Akadémia elnöke a javaslatot az előbbieik szerint kikért véleményekkel együtt a Közgyűlés elé terjeszti. Nem terjeszthető a Közgyűlés elé a javaslat, ha azt a jogszabályban meghatározott kormánysszervek, vagy a Vagyonkezelő Testület nem támogatja.

- (2) Kutatóközpontok a tagintézetek egyetlen intézetté egyesülése, függetlenné válása vagy valamennyi tagintézet megszűnése esetén szűnhetnek meg. A megszüntetési (átalakítási) eljárást az Akadémia elnöke, az AKT, a kutatóközpont főigazgatója vagy valamelyik tagintézet igazgatója kezdeményezheti. Az eljárás rendje megegyezik az (1) bekezdésben rögzített létrehozási eljárás rendjével.

Ü. 32. §

- (1) *Kutatóközpont létrehozásának, átalakításának, megszüntetésének folyamatát a döntés megszületésétől kezdve az Akadémia elnöke által kinevezett megbízott (alapító biztos, megszüntető biztos) irányítja és felügyeli.*

[Asz. 46. §]

- (3) Kutatóintézetek létrehozását az Akadémia elnöke közvetlenül, az AKT, kutatócsoport, vagy legalább harminc, tudományos fokozattal rendelkező kutató az elnökhöz intézett javaslattal kezdeményezheti, amely tartalmazza a kutatóintézet közfeladatait, és azoknak a 2008. évi CV. törvény szerinti indokolását, szakmai indokolást, és a kutatóintézet hároméves pénzügyi tervét. Az elnök kikéri a 2008. évi CV. törvényben meghatározott kormánysszervek, az AKT, az Elnökség és a Vagyonkezelő Testület álláspontját. Az Akadémia elnöke a javaslatot az előbbieik szerint kikért véleményekkel együtt a Közgyűlés elé terjeszti. Nem terjeszthető a Közgyűlés elé a javaslat, ha azt a jogszabályban meghatározott kormánysszervek, vagy a Vagyonkezelő Testület nem támogatja.
- (4) Közgyűlési támogatás esetén az új kutatóintézet (kutatóközpont) költségvetését az Akadémia elnökének be kell illesztenie az Akadémia következő évi költségvetési tervezetébe, és intézkednie kell az új intézmény létrehozása iránt.

[Ü. 32. §]

- (2) Kutatóintézet létrehozásának és megszüntetésének folyamatát a döntés megszületésétől kezdve az Akadémia elnöke által kinevezett megbízott (alapító biztos, megszüntető biztos) irányítja és felügyeli.
- (3) A kutatóintézet (kutatóközpont) alapítását (megszüntetését) kezdeményező(k) javaslatot tehet az alapító biztos (megszüntető biztos) személyére. Az alapító biztos megbízatása a kutatóintézet (kutatóközpont) igazgatójának (főigazgatójának) kinevezéséig tart. Az alapító okirat elfogadása után az alapító biztos vagy más személy az igazgatói (főigazgatói) megbízások általános szabályának megfelelő eljárással kaphat igazgatói (főigazgatói) kinevezést (megbízást). A megszüntető biztos megbízatása a kutatóintézet (kutatóközpont) megszűnésének időpontjáig tart.

[Asz. 46. §]

- (5) Egy kutatóintézet megszüntetését vagy átalakítását az Akadémia elnöke, az AKT, az intézet tudományos tanácsa, vagy – az intézet külső tanácsadó testülete egyetértésével – maga az intézet igazgatója kezdeményezheti. A megszüntetéshez közgyűlési határozat szükséges.

[Ü. 32. §]

- (4) A megszüntető biztos munkájának az Akadémia vagyonát érintő részleteiről köteles haladéktalanul tájékoztatni a Vagyonkezelő Testületet.

Asz. 47. §

- (1) Támogatott kutatócsoportok létrehozására az Akadémia ötévente hirdet pályázatot. A pályázat pontos tartalmát és formáját, a döntési kritériumokat és a döntés mechanizmusát – a jogszabályok és az AKT javaslata alapján – az Elnökség határozza meg.
- (2) A kutatócsoportok létrehozásáról az Akadémia elnöke dönt. A kutatócsoport támogatásának időtartama 5 év, ennek lejártával (az éves jelentéseket is figyelembe véve) dönt az Akadémia elnöke a működés további támogatásáról.

Ü. 33. §

- (1) Az Elnökség a pályázati felhívást a beadási határidő lejártá előtt legalább három hónappal közzéteszi. A beadott pályázatnak meg kell határoznia a kutatási területet, és tájékoztatást kell adnia a csoport leendő vezetőjének és tagjainak korábbi munkásságáról. A pályázathoz mellékelni kell a befogadó intézmény nyilatkozatát a csoport befogadásáról és infrastrukturális ellátásáról.

- (2) A létező csoportoknak az Akadémiával fennálló szerződésük meghosszabbításáért minden új periódusban pályázniuk kell, nekik azonban pályázatukat az eredményeikről beszámoló éves jelentésekkel kell alátámasztaniuk. Létező kutatócsoportot – sikertelen pályázata esetén – az Akadémia elnökének döntése alapján az Akadémia egy évig, a kutatócsoport eredményei alapján meghatározott, csökkentett mértékű támogatásban részesítheti.
- (3) Az újonnan alapított és a tovább működő támogatott kutatócsoportok ellátása érdekében az Akadémia szerződést köt a befogadó intézménnyel. A szerződésben rögzíteni kell a kutatócsoporti pályázatok benyújtására és a vállalkozási tevékenység végzésére vonatkozó szabályokat.
- (4) A támogatott kutatócsoportok kötelesek munkájukról évente az AKT részére beszámolót készíteni.

[Asz. 47. §]

- (3) A támogatott kutatócsoportok ügyeit a Támogatott Kutatócsoportok Irodája (a továbbiakban: TKI) intézi. A TKI szervezeti és működési szabályzatát a kutatócsoportok vezetőiből álló testület dolgozza ki, és az AKT hagyja jóvá.
- (4) A kutatócsoportok az intézetekhez hasonlóan közreműködnek az Akadémia feladatainak teljesítésében, évente jelentést készítenek eredményeikről, és közreműködnek az Országgyűlés és a Kormány elé terjesztendő akadémiai beszámoló, tájékoztató elkészítésében.
- (5) A támogatott kutatócsoportok jogosultak kutatástámogatásért pályázni.
- (6) A támogatott kutatócsoportok a TKI közreműködésével köthetnek kutatási szerződést, és közfeladatuktól elkülönítve – a TKI adminisztratív felügyelete alatt – vállalkozási tevékenységet is folytathatnak.

[Ü. 33. §]

- (5) A támogatott kutatócsoportok évi beszámolóinak formája igazodik a kutatóintézetek által készítendő beszámolókéhez.
- (6) A kutatócsoportok akadémiai állásban lévő tagjait az Akadémia határozott idejű szerződéssel alkalmazza. Az MTA doktora címmel rendelkező akadémiai állásban lévő kutatót a TKI – az AKT döntése alapján – határozatlan idejű szerződéssel is alkalmazhatja, ha a kutató elfogadja, hogy a kutatócsoport megszűnése esetén az Akadémia őt képzettségének megfelelő kutatóintézeti állásba helyezi.

[MTAtv. 17. §]

- (4) Az akadémiai kutatóhálózat testületi felügyeletét az AKT látja el
- (5)⁴ Az AKT 15 főből áll. Elnöke a főtitkár, tagjai közül egy-egy tagot a tudományos osztályok kutatóhálózati tagjainak javaslata alapján az osztály jelöl a nem igazgató kutatóhálózati alkalmazott köztestületi tagok közül. A jelölteket az Akadémia Közgyűlése választja meg. Három tagot a Kormány személyre szólóan delegál – tanácskozási joggal – az oktatásban, a kutatásban, a fejlesztésben, az innovációban, valamint a gazdaságfejlesztésben és a versenyképesség-politikában fontos szerepet játszó miniszterek olyan vezető munkatársai közül, akik gazdálkodási, igazgatási, kutatási, kutatásszervezési vagy államigazgatási gyakorlatuk és tapasztalataik alapján hozzájárulhatnak a kutatóhálózat hatékony igazgatásához.
- (6) Az AKT létrehozásának részletes eljárási rendjét és működési szabályait az Alapszabály határozza meg.

Asz. 48. §

- (1) Az AKT tagjainak megbízatása három évre szól. A megbízatás kezdete az akadémiai tisztújítás időpontjától egy évvel eltérő időpontban van, kivéve a testület elnökét, akinek elnöksége a főtitkári megbízatásával együtt keletkezik és jár le. Az AKT tagjainak megbízatása egy ízben meghosszabbítható.
- (2) Az AKT tagjai – a Kormány által delegált tagok kivételével – köztestületi tagok. Az AKT tagjának nem jelölhető olyan személy, aki akadémiai kutatóintézet vagy kutatóközpont (fő)igazgatója és (fő)igazgatóhelyettese, továbbá aki tagja a Vagyonkezelő Testületnek, a Felügyelő Testületnek, a Felsőoktatási és Tudományos Tanácsnak, vagy az OTKA Országos Bizottságának.
- (3) Az osztályok saját jelöltjüket belső jelölési eljárás után állítják. A jelöltre javaslatot tehet minden olyan intézet és támogatott kutatócsoport, amelynek fő szakterülete az osztályhoz tartozik. Az intézet javaslatát az igazgató terjeszti be.
- (4) Az AKT tagjainak tudományterületükön nemzetközi elismertséggel, és széleskörű tapasztalattal kell rendelkezniük. Elvárás velük szemben, hogy mentesek legyenek a szűkebb szakterületük vagy intézményük iránti elfogultságtól.

4 A 2009. évi XX. tv. 24. § (2): Az MTAtv. e törvénnyel megállapított 17. § (5) bekezdése e törvény hatálybalépését követő 180. napon lép hatályba.

Ü. 34. §

Minden intézet (ideértve a kutatóközpontok intézeteit is) és kutatócsoport legfeljebb egy jelöltre tehet javaslatot. A javasolt személyt a kutatóhely igazgatója jelöli a vezető kutatók véleményére támaszkodva. A lehetséges jelöltek személyéről az igazgatók egymással egyeztethetnek. Az osztályon lefolytatott jelöltállítás során a kutatóhelyhez (is) tartozó – beleértve a kutatóhellyel közalkalmazotti jogviszonyban levő vagy onnan nyugdíjba vonult tagokat is – osztálytagok vita után titkos szavazással választják ki a jelöltek közül az osztály jelöltjét, akinek jelölését az osztály titkos szavazással erősíti meg.

[MTAtv. 17. §]

(7) Az AKT feladatai:

- a) jóváhagyja az akadémiai kutatóhálózat egységeinek céljait, feladatait;
- b) meghatározza a feladatok ellátásának értékelési szempontjait, mutatóit;
- c) javaslatot tesz az egyes intézmények költségvetési támogatására;
- d) javaslatot tesz az Akadémia költségvetésében a kutatási beruházásokra elkülönített források rendeltetésének és kedvezményezettjeinek meghatározására;
- e) javaslatot tesz az Akadémia rendelkezésére álló fiatal kutatói állások szakterületenkénti és kutatóhelyenkénti meghatározására;
- f) értékeli a kutatóközpontok, kutatóintézetek és a támogatott kutatócsoportok szakmai beszámolóit, tevékenységét, teljesítményét és irányítási rendszerét;
- g) a Közgyűlés elé terjeszti a kutatóhelyek tevékenységéről szóló beszámolót;
- h) véleményezi az Akadémia közfeladatainak teljesítéséről a Kormány számára készített tájékoztatót;
- i) jóváhagyja a kutatóközpontok, a kutatóintézetek és a TKI szervezeti és működési szabályzatát;
- j) tagokat jelöl az intézetek 18. § (8) bekezdés szerinti külső tanácsadó testületeibe;
- k) egy-egy tudományterületi szakbizottságot (a továbbiakban: szakbizottságot) rendel a természet-, az élet- és a társadalomtudományi intézetcsoportokhoz a döntések szakmai előkészítésére.

Asz. 49. §

- (1) Az AKT az üléseit szükség szerinti gyakorisággal, de legalább negyedévenként egyszer tartja. Az üléseket a napirend megjelölésével az AKT elnöke hívja össze.
- (2) Saját kezdeményezésén kívül az ülést az elnök köteles összehívni, ha azt az Akadémia elnöke kezdeményezi, vagy azt az AKT három tagja, vagy a Felügyelő Testület a napirend megjelölésével írásban kéri.
- (3) Az AKT üléseire a napirend egyidejű megküldése mellett, az Akadémia elnökét is meg kell hívni.
- (4) Az AKT üléseire az AKT elnöke meghívhatja a Titkárság illetékes munkatársait.
- (5) Az AKT titkársági teendőit az MTA Titkársága végzi.
- (6) Az ülés akkor határozatképes, ha az AKT tagjainak több mint a fele jelen van. Az AKT határozatait szavazattöbbséggel hozza.
- (7) Az Akadémia elnökének javaslata alapján az AKT véleményezi a kutatóintézetek alapítására, összevonására és megszüntetésére vonatkozó javaslatokat. Az AKT javaslatot tehet arra, hogy az Akadémia elnöke mely tudományos osztályokat kérjen fel az egyes kutatóhelyek szakmai munkájának értékelésére.
- (8) Felkérésre az AKT javaslatot tehet az alapellátással összefüggő kutatóintézeti létszámgazdálkodás kérdéseiben.

Ü. 35. §

Az AKT elkészíti saját ügyrendjét, melyet az Akadémia Elnöksége hagy jóvá.

[Asz. 49. §]

- (9) Az AKT és szakbizottságainak tevékenységéhez szükséges adminisztratív munkát az MTA Titkársága végzi.
- (10) Az AKT tevékenységéért a Közgyűlésnek felel, tevékenységéről évente beszámol a Közgyűlésnek, és az AKVT-nek.

Asz. 50. §

- (1) A tudományterületi szakbizottságokat az AKT hozza létre, tagjainak számát az AKT határozza meg. A szakbizottságok elnökének és tagjainak személyére a kutatóhelyek köztestületi tagjaiból az AKT tesz javaslatot,
- (2) Az AKT ügyrendje a tagságra vonatkozó összeférhetetlenségi szabályokat állapít meg. A szakbizottságok elnökét és tagjait az AKT elnöke kéri fel. A felkérés előtt az AKT elnöke kikéri az Akadémia elnöke, az érintett osztály(ok), és az AKVT véleményét. A javasolt szakbizottsági elnök és szakbizottsági tagok ellen az

Akadémia elnöke, az érintett osztály(ok), és az AKVT írásban indokolt kifogással élhet. Ebben az esetben az AKT-nek új személyi javaslatot kell tennie.

- (3) A szakbizottságok tagjainak megbízatása legfeljebb három évre szól. A megbízatás egy ízben megismételhető de azonos időpontban csak a szakbizottság tagjainak legfeljebb kétharmada cserélődhet. A megbízatás ismételt betöltésének feltételeit az AKT ügyrendje állapítja meg.

Asz. 51. §

- (1) Az Akadémia elnöke által az AKT-hoz tett előterjesztés alapján a szakbizottságok javaslatot tesznek az AKT-nek a tudományterületükhöz tartozó kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok költségvetési támogatásának, beruházásának kereteire. Az előterjesztéshez főzött módosító javaslatokat írásban indokolják.
- (2) Az intézetek és a támogatott kutatócsoportok éves jelentésének formáját, a benne szereplő javaslatokat az AKT a szakbizottságok javaslata alapján hagyja jóvá.
- (3) Az intézetek éves jelentése alapján a tanácsadó testületek értékelik azok tevékenységét, és értékelésüket az illetékes szakbizottságnak továbbítják. A támogatott kutatócsoportok éves jelentését a szakbizottságok értékelik. A kutatóhelyek értékelésének során a szakbizottság kikéri az illetékes tudományos osztályok véleményét. A tudományos osztályok szükség esetén az illetékes tudományági bizottság véleményét is kikérhetik.
- (4) Az éves jelentések mellett, az intézeteknek háromévente legalább öt évre szóló, intézetfejlesztési tervet is elő kell terjeszteniük. E tervnek távlatosan vázolni kell az intézet jövőjét, az elképzelésekhez szükséges beruházásokat és egyéb fejlesztéseket. E terveket az addigi megvalósulás, a változó elképzelések és kilátások függvényében háromévente aktualizálniuk kell. A fejlesztési tervek formáját az AKT a szakbizottságok javaslata alapján hagyja jóvá.
- (5) Az értékelést az osztályok véleményének figyelembevételével az AKT hagyja jóvá, a jóváhagyott értékelést a kutatóhelynek megküldi. Az AKT véleményezi az intézetek háromévente megújítandó intézetfejlesztési terveit is. A jelentéseket az AKT minden évben nyilvánosságra hozza, a terveket illető véleményét pedig az intézeteknek külön-külön a tudomására hozza.

Ü. 36. §

- (1) A szakbizottság ülését a napirend megjelölésével a szakbizottság elnöke hívja össze, valahányszor a teendők indokolják. Össze kell hívnia a szakbizottság ülését akkor is, ha a szakbizottság tagjainak egyharmada, vagy az Akadémia elnöke, vagy az AKT elnöke, vagy a Felügyelő Testület a napirend megjelölésével ezt írásban kéri.
- (2) A szakbizottság ülése akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A szakbizottság határozatait szavazattöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén a szakbizottság elnökének szavazata dönt.
- (3) A szakbizottság ügyrendjét az AKT hagyja jóvá.
- (4) A költségvetési támogatás és a beruházási és felújítási keretokről szóló napirend előkészítéséhez a Titkárság kimutatást készít az előző évi összegekről és az MTA következő költségvetésében az egyes intézeteket érintő új tervek költségeiről.
- (5) Az intézeteknek éves jelentésüket és intézetfejlesztési tervüket magyar és angol nyelven is el kell készíteniük.
- (6) A jóváhagyott terv megvalósítása érdekében a főtitkár tesz intézkedéseket.

[MTAtv. 17. §]

- (8) Az AKT a (7) bekezdésben felsorolt tevékenysége során álláspontjának kialakításához, a (7) bekezdés k) pont szerinti szakbizottságok, továbbá egyéb szakértői bizottságok összeállításához az Alapszabályban rögzített módon kikéri az illetékes tudományos osztályok véleményét.

Asz. 52. §

- (1) A tudományos osztályt az AKT-ben az MTAtv. 17. § (5) bekezdése szerint jelölt tag képviseli.
- (2) A tudományos osztály tagokat jelöl az intézetek külső tanácsadó testületeibe.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben megjelölt tagokat a tudományos osztály meghívja azon üléseire, amelyeken kutatóhálózati ügyeket is tárgyal.
- (4) A tudományos osztályok megkapják az illetékességi körükbe eső intézetek éves beszámolóit, amelyekről az AKT számára elkészítik szakmai véleményüket.

[MTAtv. 17. §]

- (9) Az AKT-nak a (7) bekezdésben felsorolt döntéseiről és javaslatairól az Akadémia főtitkára tájékoztatja az elnököt, az Elnökséget és a Vezetői Kollégiumot. Az AKT határozatait és javaslatait – az Alapszabályban rögzített eljárással – az

Akadémia elnöke hagyja jóvá. Az AKT az Alapszabályban meghatározott esetekben és módon terjesztheti döntését az Elnökség elé.

Asz. 53. §

- (1) Az AKT döntéseit – egyetértése esetén – „jövőhagyom” megjelöléssel az Akadémia elnöke írja alá. A határozatok ezután lépnek életbe, és jelenhetnek meg az Akadémiai Értesítőben. Amennyiben az elnök nem ért egyet az AKT határozatával, véleményét és indokait a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül írásban eljuttatja az AKT elnökéhez, aki az elnök levelének kézhezvétele után a legrövidebb időn – de mindenképpen nyolc munkanapon – belül összehívja az AKT rendkívüli ülését, amelyen részt vesz az Akadémia elnöke is.
- (2) Amennyiben az elnök az AKT-nek ezen az ülésén született döntését sem hagyja jóvá, az AKT elnöke a döntést az Elnökség elé terjeszti.
- (3) Az Elnökség valamennyi szavazati jogú tagja több mint kétharmadának szavazatával jóváhagyhatja az AKT döntését, amely ekkor „az MTA Elnökségének jóváhagyásával” aláírással jelenik meg határozatként az Akadémiai Értesítőben. Ha az Elnökségen nem alakul ki kétharmados többség, a döntést elutasítotttnak kell tekinteni.

[MTAtv. 17. §]

- (10) Az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa (a továbbiakban: AKVT) az AKT konzultatív testülete.
- (11) Az AKVT tagjai a kutatóközpontok és a kutatóintézetek igazgatói és a támogatott kutatócsoportok öt képviselője. A támogatott kutatócsoportok képviselői megválasztásának szabályait az Alapszabály rögzíti.

Asz. 54. §

- (1) Az AKT elnöke az AKT határozatait – a személyi határozatok kivételével – az Akadémia elnökének jóváhagyása előtt az AKVT-vel véleményeztetheti,
- (2) A támogatott kutatócsoportok vezetői maguk közül titkos szavazással választják meg képviselőiket az AKVT-be.

Ü. 37. §

- (1) *Az AKVT-be történő képviselőválasztást a TKI igazgatója szervezi meg. Minden kutatócsoport-vezető öt személyre szavazhat, és szavazata akkor érvényes, ha mindhárom tudományterületnek legalább egy, de legfeljebb két művelőjére szavazott.*
- (2) *Képviselővé az az öt vezető válhat, aki a legtöbb szavazatot kapta, de azzal a további feltétellel, hogy a megválasztott képviselők révén mindhárom tudományterületet legalább egy személy képviselje, és egyik tudományterületet se képviseljék kettőnél többen.*
- (3) *Abban az esetben, ha a szavazás eredményeképpen a (2) bekezdésben írt követelmény nem teljesült, a szavazást meg kell ismételni.*

[MTAtv. 17. §]

- (12) **Az AKVT az Alapszabályban meghatározott módon működik, tagjai közül megválasztja vezetőjét, vezető testületét és jelöli az Akadémia Elnökségébe a kutatóintézeti igazgató tagokat.**

[Asz. 54. §]

- (3) *Az AKVT a három tudományterületet egyenként képviselő három társelnökét hároméves időtartamra választja. A megbízást betöltők mandátumuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók. A társelnökök évente váltják egymást az AKVT elnöki tisztségében.*
- (4) *Az AKVT elnöke hívja össze és vezeti az AKVT üléseit. A tanács ülésein részt vesz az Akadémia főtitkára vagy megbízottja.*
- (5) *Az AKVT megfogalmazza saját ügyrendjét, amelyet az AKT hagy jóvá.*
- (6) *Az AKVT megvitatja a kutatóhálózat működtetésének kérdéseit, és javaslatot tesz az AKT-nek. Állást foglal, véleményt nyilvánít minden olyan kérdésben, amelyben az AKT erre felkéri, és kijelöli a munkáltatói tárgyalócsoportnak az Akadémiai Érdekegyeztető Tanácsban résztvevő képviselőit.*
- (7) *A társelnökök saját tudományterületük képviselőit külön is összehívhatják, és a szakterületük ügyeiben kialakított testületi véleményt a többi szakterület megkérdezése nélkül is továbbíthatják.*
- (8) *Az AKVT három tudományterületi részének igazgatói nyilvános jelölés után, tudományterületenként külön-külön, titkos szavazással kijelölik – maguk közül – jelöltjeiket, akiket az MTAtv. 11. § (1) bekezdése értelmében a Közgyűlés választ meg, hogy a tudományterületek kutatóintézeteit képviseljék az Akadémia Elnökségében. Az így megválasztott elnökségi tagok megbízatásának lejártáig egybeesik az Elnökség megbízatásának lejártával, de legfeljebb igazgatói megbízatásuk időtartamára szól.*

Az akadémiai kutatóközpontok és kutatóintézetek

MTAtv. 18. §

- (1) Az akadémiai kutatóközpont és a kutatóintézet költségvetési szerv. A kutatóközpont két vagy több kutatóintézetet magában foglaló jogi személy. A kutatóközpont szervezeti egységeit alkotó kutatóintézetek jogi személyiségű szervezeti egységek. A kutatóközpont és a kutatóintézet autonóm módon vesz részt az Akadémia közfeladatainak megoldásában, önállóan is vállal közfeladatokat, továbbá egyéb tevékenységet is végezhet. Tudományos tevékenységéről és gazdálkodásáról évente beszámolót készít, amelyet az Akadémia az e törvényben és az Alapszabályban leírtak szerint értékel.

Asz. 55. §

- (1) A kutatóintézetek alapító okiratuknak megfelelően végzik saját közfeladataikat és közreműködnek az Akadémia közfeladatainak teljesítésében. Ezen belül és a közfeladatokon túlmenően azonban – elnyert pályázataik és kutatási-fejlesztési szerződéseik által behatárolt módon, alapító okiratukkal összhangban – maguk határozzák meg tevékenységüket.
- (2) Az Alapszabály 51. § (4) bekezdésében foglaltak szerint kialakítják, és időről időre megújítják intézményfejlesztési terveiket, amelyekben fejlődésük távlatait és feltételeit vázolják. A tervek esedékes módosítása során azonban kötelesek alkalmazkodni a felügyelő szervezetekben kialakított véleményhez.
- (3) A kutatási területükhöz tartozó kérdésekben részt vesznek az Akadémia állásfoglalásainak és szakmai véleményének kidolgozásában. Részanyagokat szolgáltatnak a kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő akadémiai beszámolóhoz és az évente a Kormánynak benyújtandó tájékoztatóhoz, továbbá felkérésre részt vesznek azok elkészítésében.
- (4) A kutatóintézetek gondoskodnak kutatóik szakmai fejlődéséről. Szakterületükön részt vesznek a szakmai utánpótlás nevelésében, és a felsőoktatási intézményekkel kötött megállapodások szerint az oktatásból és a doktori képzésből is kiveszik a részüket. A maguk területén hozzájárulnak a tudományos gondolkodásmód terjesztéséhez és a tudomány népszerűsítéséhez.
- (5) A kutatóintézetek – saját bevételeik mellett – az Akadémia vagyonának egy-egy részével gazdálkodnak. Az Akadémia a vagyon használatára tárgyában szerződést köt intézeteivel. Az intézetek kötelesek betartani az Akadémia vagyongazdálkodási

és vagyonhasznosítási szabályait, a rájuk vonatkozó szerződést. Működésük keretei között – lehetőség szerint – kötelesek a vagyont gyarapítani, és állagát megővni. A kutatóintézetek kötelesek a szellemi vagyonnal való gazdálkodásról szabályzatot készíteni, amely szervezeti és működési szabályzatuk mellékletét képezi.

- (6) A kutatóintézet vállalászási tevékenységének rendjét, a munkamegosztást, a vállalászási eredmény felosztásának szabályait, továbbá a kutatóintézet kiegészítő és kiséítő tevékenységével kapcsolatos rendelkezéseket – a vonatkozó jogszabályok szerint – az intézet alapító okiratában, valamint szervezeti és működési szabályzatában rögzíti.

[MTAtv. 18. §]

- (2) **A kutatóközpont és a kutatóintézet – a vállalkozó közintézet kivételével – egyszemélyi vezetés alatt áll. A kutatóközpont tevékenységét a főigazgató, a kutatóintézetét az igazgató irányítja, a tudományos tanács vagy más intézeti testületi szerv közreműködésével.**

[Asz. 55. §]

- (7) A kutatóközpont és kutatóintézet szervezetét és működési rendjét az intézeti szervezeti és működési szabályzat határozza meg, amelyet a Titkárság útmutatása alapján az intézet készít el. A szervezeti és működési szabályzat határozza meg az intézet döntési és irányítási struktúráját, valamint az irányításban és döntéshozatalban részt vevő testületi szerveket. A szervezeti és működési szabályzatot az AKT hagyja jóvá.
- (8) Az intézetek felett az Akadémia elnöke irányítási és felügyeleti jogokat gyakorol a külön jogszabályban foglaltak szerint.

Ü. 38. §

Az akadémiai kutatóközpontot a főigazgató, a kutatóintézetet az igazgató képviseli.

[MTAtv. 18. §]

- (3) **A főigazgatót, illetve az igazgatót az Európai Unió ajánlásainak megfelelő pályázati eljárás alapján az Akadémia elnöke nevezi ki (bízta meg), illetve menti fel (vonja vissza megbízását). A kinevezés legfeljebb 5 évre szól. A kinevezési és felmentési eljárás szabályait az Alapszabály rögzíti.**

Asz. 56. §

- (1) A főigazgatói és az igazgatói tisztség betöltésére irányuló pályázatot a Kormányzati Személyügyi Szolgáltató és Közigazgatási Képzési Központ internetes oldala, az Akadémia honlapja, és az Akadémiai Értesítő mellett külföldi pályázók által is elérhető fórumon is meg kell hirdetni.
- (2) Az Akadémia elnöke az igazgatói és főigazgatói munkakör ellátására alkalmas személy(ek) kiválasztására Ajánló Bizottságot hozhat létre. Az Ajánló Bizottság közvetlenül az Akadémia elnökének teszi meg javaslatát, aki dönt arról, hogy az ajánlott személyek közül felkér-e valakit pályázat benyújtására. A felkért személy(ek) az elbírálás során nem élvez(nek) előnyt más pályázókkal szemben.
- (3) Az AKT az igazgatói és főigazgatói pályázat(ok) elbírálására egy-egy öttagú eseti bizottságot kér fel. Az eseti bizottság négy tagjára az illetékes szakbizottság tesz javaslatot, az eseti bizottság egy tagját pedig az Akadémia elnöke delegálja. Az eseti bizottság elnökét a bizottság tagjai közül az AKT elnöke kéri fel. Az eseti bizottság javaslata elkészítése során kikéri az illetékes akadémiai osztály(ok) és tudományos bizottság(ok) véleményét; és az intézet kutatóinak véleményét is kikérheti.
- (4) Az eseti bizottság a pályázókat rangsorolva jelentést tesz az AKT-nek, s ennek alapján a főtítkár javaslatot tesz az elnöknek a kinevezendő jelölt(ek) személyére.

[MTAtv. 18. §]

- (4) **A főigazgatói és az igazgatói pályázatok kiírásakor meg kell határozni, megbízásukkor vagy kinevezésükkor pedig írásban rögzíteni kell számukra a szervezettel kapcsolatos tudományos teljesítmény- és gazdálkodási követelményeket.**

[Asz. 56. §]

- (5) Az általános teljesítmény- és gazdálkodási követelményeket a vonatkozó hatályos jogszabályok és az Akadémia szabályzatai, rendelkezései tartalmazzák, ezekhez járulhatnak az intézet szakterületéből adódó egyedi követelmények.
- (6) A teljesítmény-követelmények között szerepelniük kell az intézet közfeladatainak mérhető teljesítménymutatóira vonatkozó alapvető vállalásoknak.
- (7) Az akadémiai vezető tisztségviselők (kutatóközpontok, kutatóintézetek, kiegészítő- és egyéb intézmények vezetői) vonatkozásában a külön törvény szerinti vezetési-szervezési,

pénzügyi- gazdasági végzettséggel vagy képesítéssel egyenértékűnek minősül az Akadémia által szervezett vezetőképző oktatáson szerzett oklevél. A külön jogszabály szerinti vezetési-szervezési, pénzügyi-gazdasági végzettséget (képesítést) vagy az azokkal egyenértékű, akadémiai vezetőképző oktatás szerinti képesítést a kinevezéstől (megbízástól) számított egy éven belül kell megszerezni.

[MTAtv. 18. §]

- (5) Az akadémiai kutatóhálózat kutatóhelyein foglalkoztatott kutatók (a továbbiakban: kutatók) munkájukat tudományos meggyőződésüknek megfelelően végzik. Ezzel ellentétes tevékenységre nem kötelezhetők. Tudományos eredményeiket szabadon tehetik közzé, ha ezzel mások törvényes, különösen a szellemi tulajdonra vonatkozó jogait nem sértik.
- (6) A kutatók besorolásánál a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 93. § (2) bekezdése szerinti kutatói munkaköröket kell alkalmazni.
- (7) A kutatóközpontok és kutatóintézetek munkáját és felügyeletét külső tanácsadó testület segíti, amely a hazai és külföldi tudományos közösségek tekintélyes tagjaiból áll. A külső tanácsadó testület tagjainak felkéréséről és felmentéséről az Akadémia elnöke gondoskodik az Alapszabályban rögzített eljárás alapján.

Asz. 57. §

- (1) A külső tanácsadó testület létszáma legalább 5, legfeljebb 7 fő. Két (legfeljebb három) tagot az illetékes osztály(ok), egy (legfeljebb két) tagot az intézetigazgatók véleménye alapján az AKT, két (legfeljebb három) tagot pedig az intézet jelöl, az egymással való egyeztetés után. A testületben legalább két nem magyar állampolgár (vagy kettős állampolgárságú) tagnak kell lennie. A testület elnökét és tagjait az Akadémia elnöke kéri fel. Nem lehet a külső tanácsadó testület tagja az, aki ezen időtartam alatt az intézettel közalkalmazotti vagy munkajogviszonyban áll.
- (2) Hasonló tudományterületen tevékenykedő intézetek tanácsadó testületeibe ugyanaz a személy is jelölhető. Ugyanaz a testület több hasonló tudományterületen tevékenykedő intézetet is felügyelhet.

Ü. 39. §

- (1) *A külső tanácsadó testület maga határozza meg ügyrendjét, és jogosult az értékeléshez, állásfoglaláshoz, véleményalkotáshoz szükséges minden információt bekérni az adott intézettől.*

- (2) *A külső tanácsadó testület évente legalább egyszer ülésezik, és megbízatása hároméves időtartama alatt legalább egy alkalommal az intézetben tart kihelyezett ülést. Egyéb üléseit informatikai eszközök közvetítésével is megtarthatja, és határozatait elektronikus levelezés útján is meghozhatja. A külső tanácsadó testület határozatához az összes tag több mint a felének egybehangzó szavazata szükséges.*
- (3) *A külső tanácsadó testület működésének költségei az intézetet terhelik. A külföldi tagok az üléseken való részvételük miatti magyarországi látogatásaikon költségtérítésben részesülnek.*

[MTAtv. 18. §]

- (8) **A külső tanácsadó testület figyelemmel kíséri az intézet munkáját, és tanácsaival segíti terveinek kialakítását. Az AKT felkérésére rendszeresen közreműködik az intézetek munkájának értékelésében.**

[Asz. 57. §]

- (3) *A külső tanácsadó testület az AKT felkérésére minden évben értékeli az intézet jelentését, és háromévente részletes elemzést készít az intézet munkájáról, továbbá értékeli az intézet fejlesztési tervét.*

Az Akadémia egyéb intézményei

MTAtv. 19. §

- (1) **Az MTA Titkársága az Akadémia köztestületi feladatait szervező, az Akadémia kutatóhálózatának és más intézményeinek igazgatási, gazdálkodási, pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatait ellátó közhatalmi költségvetési szerv, amely közhatalmi feladatai mellett kormányrendeletben meghatározott közszolgáltatási tevékenységet is végezhet. A Titkárság közfeladatokat ellátó alkalmazottai köztisztviselők.**
- (2) **Az MTA Titkárságának feladatait az Alapító Okirat rögzíti, amelyet az Akadémia elnöke ad ki.**

Asz. 58. §

- (1) **Az MTA Titkársága önálló jogi személy, köztestületi közhatalmi költségvetési szerv, ellátja a fejezetet irányító szerv feladatai közül azokat, melyekkel a fejezetet irányító vezető megbízza.**

Így

- a) a Titkárság feladata, hogy az Akadémia választott vezetőinek és köztestületi szerveinek munkáját támogatva elősegítse az MTAtv.-ben megfogalmazott akadémiai feladatok megvalósítását.
 - b) A Titkárság látja el az Akadémia nemzetközi kapcsolataiból eredő adminisztratív feladatokat.
 - c) A Titkárság az MTA testületeinek működéséhez szükséges döntéseket előkészítő, szervező, összehangoló, végrehajtó és ellenőrző tevékenységet lát el. Biztosítja a köztestületi tagok részére tagságukból eredő jogaik gyakorlásának feltételeit.
 - d) A Titkárság hajtja végre a Közgyűlés, a közgyűlési bizottságok, az Elnökség, a Vezetői Kollégium, annak állandó bizottságai, a Doktori Tanács, a tudományos osztályok és bizottságok, valamint a Bolyai Kuratórium működésével kapcsolatos feladatokat.
 - e) A Titkárság biztosítja az AKT és szakbizottságainak működési feltételeit, készíti elő döntéseit és gondoskodik végrehajtásukról. Tartja a kapcsolatot a kutatóhálózattal, és figyelemmel kíséri a kutatási feltételek meglétét.
 - f) A Titkárság végzi el az akadémiai költségvetés operatív pénzügyi, gazdasági feladatait; ellátja a fejezeti gazdálkodással kapcsolatos feladatokat. Átruházott hatáskörben ellátja az MTA vagyonának kezeléséből adódó gazdálkodási és képviseleti feladatokat.
 - g) A Titkárság segíti, irányítja és ellenőrzi az akadémiai intézmények pénzügyi, gazdasági munkáját.
 - h) A Titkárság látja el a Doktori Tanács Titkárságának pénzügyi-gazdasági feladatait.
 - i) A Titkárság adományokat fogadhat el, hagyatékot kezelhet a vonatkozó elnöki, főtítkári szabályozás szerint.
- (2) Az MTA Titkársága – a hatályos jogszabályoknak megfelelően létrehozott – szervezeti és működési szabályzattal rendelkezik, amelyet a Vezetői Kollégium hagy jóvá.

[MTAtv. 19. §]

- (3) Az Akadémia Könyvtára nyilvános könyvtár, amely országos tudományos szakkönyvtárként működik.

Asz. 59. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára nemzeti intézmény. Ellátja a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának feladatait. Történelmi és országos jelentőségű nyomtatott, kéziratos, levéltári és elektronikus információhordozókon található anyagokat gondoz.
- (2) A könyvtár önálló jogi személy. Tevékenységét a főigazgató irányítja. A főigazgatót – pályázat alapján – az Akadémia elnöke bízza meg.
- (3) A könyvtár az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek könyvtárai részére – igényük szerint – szakmai támogatást nyújt.

[MTAtv. 19. §]

- (4) **Az Akadémia a költségvetési szerveiről, egyéb intézményeiről, a tulajdonában (résztulajdonában) lévő gazdasági társaságokról, továbbá az általa támogatott szervezetekről az Alapszabályban rendelkezik.**

Asz. 60. §

- (1) Az Akadémia és intézeteinek üzemeltetését segítő szervezete, az MTA Akadémiai Létesítmények Fenntartása és Üzemeltetése (a továbbiakban MTA Alfa), köztestületi költségvetési szerv. Feladata az Akadémia központi ingatlanainak, továbbá az intézmények használati körén kívüli ingatlanainak az üzemeltetése és egyéb szolgáltatások nyújtása. Az MTA Alfa az Akadémiának versenyképes áron nyújtott szolgáltatásainak ellenében költségvetési támogatásban részesül. A szervezet szolgáltatásait az Akadémia és intézetei számára önköltségi áron köteles nyújtani. A szervezet vállalkozási tevékenységet is végezhet.
- (2) Az Akadémia jóléti intézményei a bölcsőde és óvoda, az akadémiai üdülők (Alkotóház) és az akadémiai vendégház. A jóléti intézmények funkcionális felügyeletét a Vezetői Kollégium Szociális Bizottsága látja el.
- (3) A jóléti intézmények térítési díjait a Szociális Bizottság véleményezi. A jóléti intézmények működési költségeihez, felújításhoz, beruházáshoz az Akadémia támogatást nyújt. A jóléti intézmények előnyben részesítik az őket igénybe vevő akadémiai dolgozókat (ideértve a köztestület tagjait is) – ennek szabályait a Szociális Bizottság hagyja jóvá –, de külső igénylőknek is

nyújthatnak szolgáltatást. Az akadémiai dolgozók (a köztestület tagjai) díjkedvezményben részesülhetnek, vagy a munkáltató intézmény átvállalhatja a díj meghatározott részét.

- (4) Jóléti intézmény alapításához, megvásárlásához, jóléti szolgáltatások hosszú távú nyújtására irányuló szerződés megkötéséhez hiteles igényfelmérésre, az öfenntartó működést garantáló legalább ötéves pénzügyi terv, szervezeti és működési szabályzat tervezetének benyújtására van szükség. A pénzügyi terv ismeretében (térítési díjak, szolgáltatások) készített szerződés tervezetét jóváhagyásra a Vezetői Kollégium elé kell terjeszteni.
- (5) Megszüntethető és értékesíthető a jóléti intézmény abban az esetben, ha szolgáltatása iránt az akadémiai igény erősen lecsökkent, vagy ha a felújításához, korszerűsítéséhez szükséges összeg nagysága miatt nem fedezhető. A jóléti intézmény megszüntetése amennyiben az költségvetési szerv, a Közgyűlés, egyéb esetben a Vezetői Kollégium hatásköre. A felszabaduló vagyonelemeket a vagyonkezelés szabályai szerint kell hasznosítani.
- (6) Az Akadémia tulajdonos lehet gazdasági társaságokban és az intézetei által működtetett, azokkal közösen alapított ún. spin-off társaságokban. Társaságok alapítása és üzletrész-szerzés társaságokban a vagyonkezelés szabályai szerint történik.
- (7) Az Akadémia többségi tulajdonában levő, profitorientált gazdasági társaságok működésével szemben elsődleges követelmény a vagyon (saját tőke) megőrzése és a mindenkori átlagos bankkamatnál magasabb tőkearányos nyereség (nyereséges működés). Ha a gazdasági társaság ezeknek a követelményeknek két egymást követő évben nem felel meg, vagy fennáll a vagyonvesztés veszélye, akkor a társaságot meg kell szüntetni vagy értékesíteni kell. Az Akadémia tulajdonában lévő profitorientált gazdasági társaságokat a Vagyonkezelő Testület évente ellenőrzi, teljesítményüket véleményezi. A társaság megszüntetése, az üzletrészek értékesítése a vagyonkezelés szabályai szerint történik.
- (8) A spin-off társaságokban való részvételre nézve a vonatkozó hatályos szabályok irányadók. Az Akadémia intézkedik a társaság megszüntetése (végelszámolása) ügyében, ha lényeges vagyonvesztés fenyeget, vagy az eredetileg kitűzött célok nem érhetők el. A társaságok megszüntetése, az üzletrészek értékesítése a vagyonkezelés szabályai szerint történik.
- (9) Az Akadémia – az erre vonatkozó jogszabályi korlátok figyelembevételével – támogathat olyan szervezeteket, amelyek tevékenysége a magyar tudomány, kutatás-fejlesztés, művészet, a határokon túli magyar kutatókkal fenntartott kapcsolatok,

jelentős társadalmi problémák vizsgálata céljából az Akadémia szempontjából indokolható. A támogatásra vonatkozó döntés elnökségi hatáskör.

- (10) Az Akadémia elnökének és főtitkárának munkáját, és a köztestület működését segítő szervezet az MTA Kutatásszervezési Intézete. Az intézet önállóan gazdálkodó köztestületi költségvetési szerv, egyéb kutatóhely. Feladata: a Közgyűlés nem akadémikus tagjai választásával kapcsolatos titkársági feladatok ellátása; elemzések készítése, adatszolgáltatás; az akadémiai köztestületi tagok adatainak nyilvántartása; publikációs adattárak működtetése; a közgyűlési doktor képviselők választásának szervezése; kiadványok megjelentetése.

A Magyar Tudományos Akadémia művészeti gyűjteménye

Asz. 61. §

- (1) A művészeti gyűjtemény az Akadémia tulajdonában álló, és az Akadémiára bízott nemzeti jelentőségű, védett műtárgyak összessége.
- (2) A művészeti gyűjtemény működésének elvi irányítását háromtagú Gyűjteményi Tanács látja el. A tanács tagjait az illetékes tudományos bizottság javaslata alapján háromévi időtartamra az Akadémia elnöke bízta meg, a megbízás – annak leteltével – többször is megújítható.
- (3) A művészeti gyűjtemény kezelésének feladatát a gyűjteményvezető látja el. A gyűjteményvezetőt a Tanács véleményének figyelembevételével háromévi időtartamra az MTA Művészettörténeti Kutatóintézetének igazgatója nevezi ki. A megbízás további 3 éves időtartamra többször is meghosszabbítható.

A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia

Asz. 62. §

Az Akadémia támogatja az Akadémiával társult, külön alapszabállyal rendelkező önálló szervezetet, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát, amelynek adminisztratív feladatait annak titkársága látja el. A kapcsolatot mindkét részről két-két delegátus tartja; a kapcsolattartás szabályait és az együttműködés rendjét a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, és a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia elnöke együttesen alakítja ki. Az Akadémia részéről két

tagot hároméves időszakra az elnök jelöl ki. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tájékoztatja tevékenységéről az MTA Közgyűlését.

Az Akadémia Magyar Tudomány című folyóirata

Asz. 63. §

Az Akadémia „Magyar Tudomány” címmel tudományos folyóiratot jelentet meg tudományos eredményeknek és a fejlődés irányainak az egész tudományos közösséggel való megismertetése, a tudományirányítás és a tudományos közélet kérdéseinek megvitatása, fontos határozatok közzététele céljából. A folyóirat főszerkesztőjét az Elnökség javaslata alapján az elnök bízza meg háromévi időtartamra. A megbízás további 3 éves időtartamra többször is meghosszabbítható.

Ü. 40. §

Az Akadémia hivatalos kiadványai közül az Akadémiai Értesítő kiadásáért a Jogi és Igazgatási Főosztály a felelős. Az akadémiai honlap szerkesztéséért, az akadémiai honlapon megjelenő Akadémiai Hírek és a News and Views kiadásáért az Elnöki Titkárság vezetője a felelős.

Az Akadémia gazdálkodása és vagyona

MTAtv. 20. §

- (1) Az Országgyűlés állapítja meg az Akadémia fejezet költségvetését és fogadja el az Akadémia költségvetési beszámolóját.
- (2) Az Akadémia költségvetésében a kiadási és a bevételi előirányzatok főösszegének évközi csökkentésére az Országgyűlés jogosult, kivéve az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 46. §-ában meghatározott intézkedéseket.
- (3) Az Akadémia fejezet költségvetése külön előirányzaton tartalmazza az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (továbbiakban: OTKA) és az OTKA Iroda költségvetését is.
- (4) Az OTKA működését az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény szabályozza. Az OTKA költségvetését sem az Akadémia köztestületi költségvetési szervek (a továbbiakban: akadémiai költségvetési szervek), sem a központi akadémiai feladatok (fejezeti kezelésű előirányzatok) céljaira nem lehet sem

az éves tervezéskor, sem év közben átcsoportosítani, kivéve a pályázatokkal kapcsolatos fejezeten belüli előirányzat-módosításokat.

- (5) Az Akadémia fejezet költségvetése külön előirányzatot tartalmaz a magyar tudományos közösségnek nemzetközi szervezetekkel szemben vállalt kötelezettségeire.
- (6) Az Akadémia fejezet irányítása alá tartozó akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására az Áht.-ban és a kormányrendeletben foglalt, a központi költségvetési szervekre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni az e törvényben foglalt eltérésekkel.
- (7) Az Akadémia jogosult az akadémiai költségvetési szerveket a tevékenységük jellege és a feladatellátásukhoz gyakorolt funkcióik szerint csoportokba besorolni.
- (8) Az Akadémia a feladataihoz igazodóan saját hatáskörében állapítja meg egyes szervezeteinek gazdálkodási formáit és a kutatástámogatás módját. A költségvetési szerv formában működő akadémiai kutatóintézet vállalkozó közintézet költségvetési szervként történő besorolásáról – az államháztartásról szóló törvényben foglalt feltételek teljesülése esetén – a kutatóintézet kezdeményezésére az Akadémia Közgyűlése dönt.
- (9) Az Akadémia – kapcsolódva az államháztartás rendjéhez – megadja a központi költségvetés tervezéséhez és az annak végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.
- (10) Az Akadémia és az akadémiai költségvetési szervek gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

MTAtv. 21. §

- (1) Az akadémiai költségvetési szervek körébe tartoznak:
 - a) a kutatóközpontok, a kutatóintézetek és a TKI;
 - b) az Akadémiai Könyvtár;
 - c) a kutatást segítő egyéb szervezetek;
 - d) a területi akadémiai bizottságok titkárságai;
 - e) a jóléti szervezetek.
- (2) Az akadémiai költségvetési szervek részt vesznek az Akadémia törvényben foglalt közfadatainak ellátásában. Ezek finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik.
- (3) A kutatóhálózaton belül a kutatóintézetek, a kutatóközpontok és a TKI éves költségvetési támogatása tartalmazza:

- a) a közfeladatok ellátásával összefüggő alapellátási támogatást;
 - b) az Akadémia fejezet költségvetésében meghatározott feladatra a kutatóközpontoknál, kutatóintézeteknél előírányzott keretet;
 - c) a közfeladat célú pályázatokban való részvételhez felhasználható forrásra (önrészre) fordítható összeget.
- (4) A (3) bekezdés a) pontjában meghatározott alapellátási támogatás tartalmazza:
- a) a kutatóintézetek üzemeltetési kiadásaihoz,
 - b) a kutatási feladatokat támogató tevékenységek tárgyi és személyi feltételeit megteremtő összegekhez,
 - c) a speciális kutatási feltételek kiadásaihoz,
 - d) a közfeladatok ellátásához köthető személyi és tárgyi kiadásokhoz a közfeladatokkal arányosan – jogszabályban meghatározott feltételek szerint – megállapított költségvetési forrást.
- (5) Az alapellátási támogatás kutatóintézetekre együttesen meghatározott összege a kutatóintézeti kört érintő közfeladatok mennyiségének változásával együtt módosítandó.
- (6) Az alapellátási támogatást módosítani kell az éves átlagos infláció mértékének megfelelően is, amennyiben ezt az Akadémia éves költségvetési támogatásának növekedése lehetővé teszi.
- (7) A kutatóközpont és a kutatóintézet szellemi és anyagi kapacitásával végzett tevékenységének bevételei a kutatóhely működésének és fejlesztésének forrását képezik.
- (8) Az akadémiai költségvetési szerveknél foglalkoztatottakra – az MTA Titkárságának közfeladatokat ellátó köztisztviselői, ügykezelői, illetve munkavállalói kivételével – a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (9) Az akadémiai költségvetési szervek (közintézetek, közüzemek és vállalkozó közintézetek) foglalkoztatottjai számára kereset-kiegészítés állapítható meg, amelynek részletes szabályait az Akadémia szabályzatban határozza meg.

Az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács

Asz. 64. §

- (1) Az Érdekegyeztető Tanács feladata az Akadémia kutatóhelyein és intézményeiben a közalkalmazotti jogviszonyban álló munkavállalók munkaügyi, anyagi, szociális és kulturális, élet- és munkakörülményeit érintő kérdések akadémiai szintű egyeztetése, e kérdéskörökben tájékoztatás, ajánlások megfogalmazása, megállapodások kötése.
- (2) A tanács tagjai:
 - a) az Akadémia képviselőire az elnök által kijelölt személyek,
 - b) a munkaadói tárgyalócsoporthoz az AKVT elnöke által kijelölt képviselői,
 - c) a munkavállalói tárgyalócsoporthoz az akadémiai kutatóhelyeken reprezentatív szakszervezetek által kijelölt képviselői.
- (3) A tanács saját alapszabály és ügyrend szerint működik, amelyet a tanács tagjai fogadnak el.

MTAtv. 22. §

- (1) Az akadémiai költségvetési szervek többéves kutatási és egyéb szerződéseket köthetnek, és ezek teljesítése érdekében az Akadémia elnökének előzetes engedélyével a folyó éven túli kötelezettségeket vállalhatnak.
- (2) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek a megkötött kutatási szerződések alapján – az Alapszabályban rögzített eljárási rend szerint – a bevételek mértékéig módosíthatják a kiadási és bevételi előirányzataik főösszegét.

Asz. 65. §

A kutatóintézetekre vonatkozó bevételi és kiadási előirányzatok saját hatáskörben való módosításának rendjéről – a hatályos, vonatkozó jogszabályi előírások alapján – az Akadémia az intézeteket tájékoztatja.

[MTAtv. 22. §]

- (3) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek a rendelkezésükre bocsátott pénzeszközökkel és saját bevételeikkel önállóan gazdálkodnak; ezek nem vonhatók el tőlük, kivéve a 20. § (2) bekezdésében foglalt esetet. A kutatóhálózatba tartozó szervezetek év végi pénzmaradványának a megkötött szerződések teljesítésével összefüggő része nem tartozik az éves maradványelszámolás körébe. Ezeket a

maradványokat a kutatóhálózat szervezeteinek a megkötött szerződésekben foglaltak szerint kell felhasználniuk, és a megbízóval kell a maradvány összegéről elszámolniuk. A költségvetési év végén keletkezett előirányzat-maradványt – a jogosultsági elszámolást követően, az Akadémia rendelkezésétől függően – a következő évben (években) a szervezetek feladataik teljesítésére felhasználhatják.

- (4) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek vállalkozási tevékenységet is folytathatnak. Ha a tevékenység eredményét közfeladataik ellátására vagy azokat segítő beruházásokra a tárgyévét követő két éven belül felhasználják, ezt az összeget befizetési kötelezettség nem terheli.
- (5) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek az államháztartáson kívüli bevételeknek a kapcsolódó kiadások teljesítése után fennmaradt részét a Magyar Államkincstárnál külön célelszámolási számlán kezelhetik, s ennek összegét, valamint a maradvány, a vállalkozási tartalék átmenetileg szabad pénzeszközeit – amennyiben nincs lejárt kötelezettségük – a Magyar Államkincstár hálózatában értékesített állampapírba fektethetik.

MTAtv. 23. §

- (1) Az Akadémia a feladatai ellátása érdekében a vagyonával önállóan gazdálkodik, ennek részletes szabályait az Alapszabály határozza meg.
- (2) Az Akadémia vagyonába tartozik az e törvény hatálybalépésével az Akadémiának átadott törzsvagyon és az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján az Akadémiának átadott vagyon (a továbbiakban: az Akadémia vagyona). Az Akadémia vagyonába tartoznak az ingatlanok, az immateriális javak (ideértve a szellemi tulajdont is), a tárgyi eszközök, a pénz, a befektetések és a részesedések is.
- (3) Az Akadémia az irányítása alá tartozó költségvetési szervekkel a vagyon használatba adásáról vagyonhasználati szerződést köt. A vagyonhasználati szerződés főbb tartalmi és formai elemeit az Alapszabály tartalmazza.

Asz. 66. §

- (1) Az Akadémia feladatai ellátása érdekében önállóan gazdálkodik, vagyonába tartozik az Akadémiának átadott törzsvagyon, és a külön jogszabály alapján az Akadémiának átadott vagyon. Az Akadémia vagyonába tartoznak az ingatlanok; a részesedések

- és befektetések (üzletrészek, részvények, értékpapírok, kötvények stb.); az immateriális javak (ideértve a szellemi tulajdont is); a tárgyi eszközök, ingóságok és a pénz.
- (2) Az akadémiai költségvetési szervek által ellátott közfeladatok finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik. A kutatóhálózatba tartozó szervezetek a rendelkezésükre bocsátott pénzeszközökkel önállóan gazdálkodnak, ezek – a törvényben meghatározott esetet kivéve – nem vonhatók el tőlük.
 - (3) Az akadémiai vagyont, annak hozadékát – ideértve az értékesítésből származó pénzüsszeget is – elkülönítetten kell nyilvántartani, és az alábbi célokra lehet felhasználni:
 - a) meghatározott célra történt értékesítés esetén az előre megjelölt célra történő felhasználás,
 - b) vagyon fenntartása, értékének növelése, vagyon gyarapítása,
 - c) működés és fejlesztés elősegítése;
 - d) innovációs tevékenység erősítése,
 - e) vagyon hozadékából rendszeres kötelezettségvállalást nem jelentő, egyéb célú felhasználás.
 - (4) Az Akadémia vagyonába tartozó ingatlan értékesítéséből és használatából származó bevétel felett az Akadémia rendelkezik; ha az értékesített ingatlan akadémiai költségvetési szerv használatában volt, a bevétel egészét vagy meghatározott részét az Akadémia – a felhasználás céljának megjelölésével – átadhatja a korábbi használónak.
 - (5) A részesedések értékesítéséből vagy hozadékából származó bevétel felett a részesedés tulajdonosa (az Akadémia, illetve az akadémiai költségvetési szerv) rendelkezik. Ezeket a bevételeket elsősorban új részesedések megszerzésére vagy a meglévők bővítésére kell fordítani.
 - (6) Az akadémiai költségvetési szerveknél keletkezett szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok – a vonatkozó külön jogszabályok szerint – a költségvetési szervet illetik meg. A szellemi vagyon létrehozásával és kezelésével kapcsolatos kérdések szabályozására az Akadémia Szellemitulajdon-kezelési Szabályzatot ad ki, amelyhez illeszkedve az akadémiai költségvetési szervek elkészítik a saját, szellemi tulajdon kezelésére vonatkozó szabályzataikat. A szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok értékesítéséből vagy hasznosításából származó bevétel felett elsődlegesen a külön jogszabály szerinti tulajdonos (vagy annak rendelkezése alapján a használó intézmény) rendelkezik.

-
- (7) Az Akadémia által alapított köztestületi költségvetési szervek az általuk a közfeladatok ellátására, vagyonhasználati megállapodással rendelkezésükre bocsátott vagyon használatára jogosultak. A vagyon mindenkor használója köteles a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat és az egyes vagyonelemek használatba adására vonatkozó vagyonhasználati megállapodások előírásai szerint eljárni. A vagyonhasználati megállapodásnak a következő, alapvető tartalmi és formai elemeket kell tartalmaznia:
- a) szerződő felek (tulajdonos és használó), az azonosításukhoz szükséges adatok (székhely, képviselők stb.) feltüntetésével;
 - b) használatba adott vagyonelem pontos megnevezése és alapvető jellemzői (terület, érték stb.);
 - c) felek jogai és kötelezettségei (különös tekintettel a fenntartásra, javításra, üzemeltetésre, harmadik fél általi használatra);
 - d) hasznosításból származó eredmény visszafizetésével kapcsolatos esetleges kötelezettség;
 - e) megállapodás tárgyát képező vagyonon fennálló, harmadik személyt megillető jogok (per-, teher- és igénymentesség);
 - f) használat időtartama;
 - g) megállapodás módosításának, és felmondásának szabályai.
- (8) A vagyonhasználati megállapodásoknak a (7) bekezdésben foglaltakon túli, további részletes tartalmi és formai elemeit a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat és annak mellékletei tartalmazzák.
- (9) Az Akadémia által alapított költségvetési szervek gazdasági önállóságuk megvalósításaként a használatukba adott tárgyi eszközökkel – az ingatlanokat kivéve –, gazdasági társaságokban szerzett részesedésükkel a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat keretein belül önállóan gazdálkodnak. A kutatóintézetek – a rájuk vonatkozó jogszabályok keretein belül – önállóan gazdálkodnak pénzeszközökkel, értékpapírjaikkal, a tevékenységük eredményéből származó eszközökkel.
- (10) A használó köteles az általa használt ingatlan vagyon fenntartására. Az intézmények használatába adott ingatlanok üzemeltetési költségeit a használó intézmény fedezi. Ha egy ingatlant több intézmény használ, akkor a vagyonhasználati megállapodás kijelöli az ingatlant üzemeltető intézményt, mellyel a használó intézmények külön állapodnak meg az üzemeltetési költségek megosztására vonatkozóan.

-
- (11) Az Akadémia az ingatlan használatára mást is feljogosíthat, különösen a használó által rendszeresen bérbbe adott területek terhére, továbbá a vagyonhasználati megállapodásban meghatározott esetekben a vagyonhasználati megállapodást az Akadémia meg is szüntetheti.
 - (12) Az Akadémia nem szed bérleti díjat az általa alapított költségvetési szervek használatába adott, a közfeladatok ellátásához szükséges ingatlan vagyon használata után, de az esetleges hasznosításból (bérbeadás, vállalkozási tevékenység stb.) eredő források egy részét jogosult elvonni. A használó az általa használt vagyon hozadékának nála maradó részét a vagyon állapotának szinten tartására (felújításra, eszközbeszerzésekre) köteles felhasználni.

[MTAtv. 23. §]

- (4) **Az akadémiai ingatlan vagyon értékesítéséhez – a Közgyűlés által elfogadott vagyongazdálkodási elvek figyelembevételével – az Elnökség, a gazdasági társaságokban lévő részesedés értékesítéséhez a Vezetői Kollégium tagjai több mint felének támogató szavazatával meghozott jóváhagyása szükséges. Az értékesítésről az Akadémia elnöke dönt.**

[Asz. 66. §]

- (13) Az Akadémia el nem idegeníthető vagyonát képezi az Akadémia Székháza (1051 Budapest, Roosevelttér 9.) és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának épülete (1051 Budapest, Arany J. u. 1.).
- (14) Az Akadémia vagyonával való gazdálkodás további elveit és gyakorlásának szabályait – az Alapszabállyal összhangban – a Közgyűlés által jóváhagyott Vagyongazdálkodási Irányelvek rögzítik.
- (15) Az Akadémia vagyonával való gazdálkodás további részletes szabályait – az Alapszabállyal összhangban – az Akadémia Elnöksége által jóváhagyott Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat tartalmazza.
- (16) Az akadémiai vagyonnal kapcsolatos szabályozási kérdések és konkrét javaslatok döntés előtti véleményezése a Közgyűlés által megválasztott Vagyonkezelő Testület feladata.

[MTAtv. 23. §]

- (5) Az Akadémia az ingatlan vagyon adásvételével kapcsolatos pénzforgalom lebonyolítására a Magyar Államkincstárnál elkülönített pénzforgalmi számlát köteles nyitni. Az Akadémia a vagyonhasznosítás átmenetileg szabad pénzeszközeit a Magyar Államkincstár hálózatában értékesített állampapírok vásárlásával hasznosíthatja.
- (6) Az Akadémia, valamint – engedélyével – az akadémiai költségvetési szerv a vagyonából, az államháztartáson kívüli bevételeinek a kiadások után fennmaradt részéből, vállalkozási tartalékából zártkörűen működő részvénytársaságot, korlátolt felelősségű társaságot alapíthat, vagy ilyenekben részesedést szerezhet, ha a cég üzleti terve szerint három éven belül nyereséggé válik, továbbá a hiányt a célelszámolási számlán kezelt összegből, vagyonból finanszírozza. Az Akadémia mint köztestület gazdasági társaságaira az akadémiai költségvetési szervek gazdasági társaságaira vonatkozó szabályok, illetve az Áht. VII/A fejezetében foglaltak megfelelően alkalmazandók, azzal, hogy a tulajdonosi jogokat az elnök gyakorolja.
- (7) Az Akadémia vagyonával kapcsolatos végrehajtási jogkört és az elszámolási, valamint a nyilvántartási feladatokat az MTA Titkárságán belül működő Vagyonkezelő Szervezet látja el. Az Akadémia vagyonával kapcsolatos véleményezési, döntéselőkészítő jogkör a Vagyonkezelő Testület hatáskörébe tartozik.

[Asz. 66. §]

- (17) A vagyonkezelés titkársági feladatait az MTA Titkárságán belül külön szervezeti egység, a Vagyonkezelő Szervezet (1051 Budapest, Nádor u. 7.; Áht. azonosító: 213798) látja el. A Vagyonkezelő Szervezet vezeti az Akadémia tulajdonát képező ingatlanok hatályos, naprakész nyilvántartását. A nyilvántartásban történt változásokról a Vagyonkezelő Szervezet a hatályos nyilvántartás teljes szövegének megküldésével tájékoztatja az Akadémia elnökét, főtitkárát és a Vagyonkezelő Testület elnökét. A nyilvántartásba külön felhatalmazás nélkül is betekinhet az Akadémia elnöke, főtitkára és a Vagyonkezelő Testület elnöke és tagjai.
- (18) Ha az Akadémia az általa alapított kutatóintézetek által használt vagyon hozadékának felhasználásával gazdasági társaságot alapít, vagy ilyenben részesedést szerez, a részesedéshez fűződő tulajdonosi jogokat elnökségi felhatalmazás útján a kutatóintézet is gyakorolhatja.

[MTAtv. 23. §]

- (8) A Vagyonkezelő Testület a munkájáról félévente jelentést tesz a Vezetői Kollégiumnak. Az Akadémia vagyonával való gazdálkodásról az elnök évente jelentést tesz a Közgyűlésnek.
- (9) Az Akadémia működésének és fejlesztésének elősegítésére – tulajdonába kerülő – adományokat, támogatásokat fogadhat el.

Asz. 67. §

- (1) Az Akadémia elsősorban feltételekhez, szolgáltatás nyújtásához nem kötött adományokat fogadhat el. Az adományozó által feltételekhez kötött adomány esetén az Akadémia által vállalt feltételeknek az Akadémia feladataival, céljaival összhangban kell lenniük.
- (2) Az Akadémia számára felajánlott adományokat meg kell vizsgálni jogszerűség, per- és tehermentesség, fenntarthatóság, esetleges egyszeri ráfordítás és folyamatos fenntartási, működési, őrzési költség szempontjából. Az adomány elfogadásának vagy visszautasításának előkészítését a főtitkár felügyeli.
- (3) A felajánlott adományok elfogadásáról vagy visszautasításáról a Vezetői Kollégium dönt.

Záró rendelkezések

MTAtv. 24. §

- (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat – e törvény 20. § (6) bekezdése alapján – rendeletben állapítsa meg.
- (2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a hazai akadémikust megillető tiszteletdíj, a hozzátartozói ellátások, továbbá az Akadémia Magyarországon élő doktora tiszteletdíjának mértékét rendeletben állapítsa meg.
- (3) Az alapellátás intézetenkénti összegét és a közfeladatokat, valamint azok ellátásának feltételeit a 2011. évi költségvetés tervezéséig kell összehangolni.
- (4) A 21. § (2)–(7) bekezdésének rendelkezéseit első ízben a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló törvénnyel összhangban, 2010. január 1-jétől kell alkalmazni.

25. § – 32. §⁵

33. § Ez a törvény – a 6. § kivételével – 1994. június 30-án lép hatályba.⁶

5 Hatályon kívül helyezve.

6 A törvény 1994-ben hatályos szövegére vonatkozott, a rendelkezés végrehajtásra került, további joghatással nem bír.

Záró rendelkezések

Asz. 68. §

Ez az Alapszabály és Ügyrend 2009. október 3-án lép hatályba azzal, hogy a hatályos, az 1995. évi rendes Közgyűlés által elfogadott Alapszabálynak és Ügyrendnek a 2009. évi XX. törvénnyel módosított 1994. évi XL. törvény rendelkezéseivel ellentétes szabályai nem alkalmazhatók. Egyidejűleg felhatalmazást kap az Elnökség arra, hogy az 1994. évi XL. törvény 2009. április 6-tól alkalmazandó, a hatályos Alapszabállyal és Ügyrenddel ellentétes szabályait határozatlanban foglalja össze.

1. számú melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához

I. A Közgyűlés nem akadémikus képviselőinek választása

1. §

A nem akadémikus köztestületi tagok 200 közgyűlési képviselőjének mandátuma a következőképpen oszlik meg: 143 képviselői helyen a tudományos osztályok egyenlő arányban osztoznak, a további 57 hely pedig az egyes tudományos osztályokhoz tartozó köztestületi tagok arányában oszlik meg. Az 57 mandátumot a választás évének január 1-jén regisztrált köztestületi tagok számának arányában osztják szét. Az osztályoknak egyenként jutó képviselői helyeket a Kutatásszervezési Intézet számítja ki, és az Elnökség hagyja jóvá, legkésőbb a választás előtt 90 nappal.

2. §

- (1) A mandátumokat első lépésben az osztályok, második lépésben pedig az osztályok tudományos bizottságai között a d'Hondt-módszer használatával, a (2) bekezdésben foglaltak szerint kell szétosztani.
- (2) Egy táblázat fejlécére felírják az osztályokat vagy egy osztály tudományos bizottságait. A táblázat első sorába beírják az egyes osztályok (tudományos bizottságok) köztestületi tagjainak számát, a következő sorba ezek felét, majd a harmadát és így tovább. Először az az osztály (bizottság) kap egy mandátumot, amelyiknek a neve alatt szerepel a táblázat legnagyobb száma, majd a többi szám közül választják ki a legnagyobbat: ekkor az ehhez tartozó osztály (bizottság) kap egy mandátumot. Ezt az eljárást addig folytatják, amíg az összes mandátum szét nem lett osztva. Ha az utolsó mandátumot érő szám és az első mandátumot nem érő

szám egyenlő, a hozzájuk tartozó osztályok (bizottságok) között sorshúzás dönt.

3. §

- (1) A nem akadémikus közgyűlési képviselőket a tudományos bizottságok listáin a köztestület nem akadémikus tagjai titkos levélszavazással választják meg. Minden köztestületi tag egyetlen tudományos bizottsághoz tartozik: itt választ és itt választható. A választás két szakaszban történik.
- (2) Az első szakasz a jelöltek meghatározására szolgáló, a Kutatásszervezési Intézet által végzett szabad közvélemény-kutatás, amelynek eredményét valamennyi szavazóval közölni kell. Az eredmény megállapítása után a bizottságok az osztály ügyrendje által meghatározott módon összeállítják jelöltjeik listáját. A mandátumokat a jelöltek a második szakaszban, az érdemi szavazáson kapott szavazatok sorrendjében nyerik el. A jelölőlistán legfeljebb kétszer annyi név szerepelhet, mint amennyi a bizottságra jutó képviselői helyek száma.
- (3) A jelölti lista nyitott, a választókat tájékoztatni kell, hogy szavazhatnak olyan, a tudományos bizottsághoz tartozó személyekre is, akiket a listán nem tüntettek fel, de nem lehet több személyre szavazni, mint amennyi a szavazólaphoz mellékelt kísérőlevélben közölt bizottsági képviselői helyek száma.
- (4) Azt a szavazólapot, amelyik a jelzett korlátnál több támogató szavazatot tartalmaz, érvénytelennek kell tekinteni.
- (5) A választást az Elnökség által megbízott és kiküldött választási bizottság felügyeli, a titkársági teendőket a Kutatásszervezési Intézet igazgatójának irányításával a Kutatásszervezési Intézet munkatársai látják el. A szavazólapot a választási bizottságnak jegyzőkönyvezett módon jóvá kell hagynia, és a Kutatásszervezési Intézet által lepecsételve kell kibocsátania. A szavazólapot névtelen, lezárt hivatalos borítékban kell beküldeni, a választási bizottság a hivatalos borítékbontás során a szavazólapok kézhezvételét sorszámozással igazolja és könyveli.
- (6) A választási bizottság szavazatszámoló bizottsága hivatalos jegyzőkönyvben állapítja meg a hozzájuk beérkezett érvényes szavazólapok számát és a jelöltek szavazati sorrendjét, és megállapítja, hogy név szerint kik kaptak az egyes bizottságok listáin mandátumot. Ezek a jegyzőkönyvek nyilvánosak, a hozzáférés módját az illetékes tudományos osztály működési szabályzata rögzíti. Ha szavazategyenlőség miatt az eredmény nem egyértelmű, és az osztály működési szabályzata nem rendelkezik

másképp, sorsolással kell dönteni. Az osztályhoz tartozó nem akadémikus képviselő akkor tekinthető megválasztottnak, ha az érvényes szavazatok legalább 20 százalékát megszerezte.

- (7) A mandátumhoz jutottak nevéől hivatalos jegyzőkönyv készül.
- (8) A Közgyűlés nem akadémikus képviselőit három évre választják meg. A három év elteltével a képviselők – egy alkalommal – újraválaszthatók.
- (9) A képviselő mandátumának bármely okból való megszűnése esetén a bizottság választási eredménylistáján soron következő személy válik képviselővé.

II. Döntéshozó testületek szavazási módja

4. §

- (1) Az elnök (levezető elnök) állapítja meg az ülés határozatképességét, amelyhez a jelenlevők számának meg kell haladnia a szavazásra jogosultak számának felét. A testületi alapszabály vagy ügyrend elfogadása vagy módosítása csak akkor lehetséges, ha a módosításra vonatkozó javaslatot az ülés összehívásakor írásban megküldték.
- (2) Szavazás elrendelésére az elnök (levezető elnök) jogosult. A testület ügyrendje rendelkezhet arról, hogy tagjai kérésére milyen esetekben kell elrendelnie szavazást.
- (3) A szavazás útján eldöntendő kérdést az elnöknek (levezető elnöknek) egyértelműen meg kell fogalmaznia.
- (4) Az elnöknek (levezető elnöknek) javaslatot kell tennie a szavazatszámoló bizottság két testületi tagjára, akik elfogadásáról a testület nyílt szavazásban dönt.
- (5) Személyi ügyeket kivéve, a szavazás nyílt, de a testület bármely tagjának kérésére titkos szavazást kell elrendelni. Személyi ügyekben (amennyiben alapszabály vagy ügyrend másként nem rendelkezik) titkosan kell szavazni.
- (6) A feltett kérdésre „igen”, „nem”, vagy „támogatom”, „nem támogatom” válasz adható, döntéshez a szavazásra jogosult jelenlevők több mint a felének egyértelmű szavazata szükséges.
- (7) Nyílt szavazás esetén az elnök (levezető elnök) akkor sem szavaz, ha tagja a testületnek, kivéve szavazategyenlőség esetén, valamint abban az esetben, ha a döntési küszöb eléréséhez éppen az ő szavazata hiányzik. Titkos szavazás esetén a levezető elnök is szavaz, ha tagja a testületnek.
- (8) Tisztségre vonatkozó szavazásban, amennyiben egyetlen jelölről kell szavazni, az érintett személy nem vehet részt, és az

érvényességhez szükséges szavazatok számát az így csökkentett létszám határozza meg. Ez nem befolyásolja az ülés korábban meghatározott határozatképességét.

- (9) Nincs ilyen korlátozás, ha ugyanarra a tisztségre (különösen, de nem kizárólagosan bizottsági tagságra) több személyt kell megválasztani. Ebben az esetben a szavazatok több mint a felét elnyerő jelöltek közül a legtöbb szavazatot szerzők tekinthetők megválasztottnak. Ha az érvényesen megválasztottak létszáma az adott tisztség betöltéséhez előírt létszámot nem éri el, a meg nem választottak között új forduló dönthet.
- (10) Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát.
- (11) A szavazás eredményét az ülés levezető elnöke állapítja meg és hirdeti ki.
- (12) A döntés ellen esetlegesen emelt azonnali kifogás jogosságáról az ülés résztvevői döntenek. A döntés ellen később csak alapszabály- vagy ügyrendszértés esetén emelhető kifogás.
- (13) A titkos szavazáshoz használt szavazólapokat a szavazás eredményének kihirdetése és hitelesítése után meg kell semmisíteni.

[\(Akadémiai Értesítő, 2009/5, 84–155.\)](#)

13.

**2010. évi XLIII. törvény
a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai
és az államtitkárok jogállásáról**

- 83. §** E törvény hatálybalépésével egyidejűleg
- d) a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 13. § (4) bekezdésében a „szakállamtitkári” szövegrész helyébe a „helyettes államtitkári” szöveg, [...] lép.

A módosítást az Országgyűlés 2010. május 20-án fogadta el.
Hatályos: 2010. május 29-től

14.

**2010. évi LVIII. törvény
a kormánytisztviselők jogállásáról**

- 72. §** E törvény hatálybalépésével egyidejűleg
- b) a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 13. § (4) bekezdésében az „az államtitkári” szövegrész helyébe az „a közigazgatási államtitkári” szöveg, valamint a „2006. évi LVII.” szövegrész helyébe a „2010. évi XLIII.” szöveg, [...] lép.

A módosítást az Országgyűlés 2010. június 21-én fogadta el.
Hatályos: 2010. július 6-tól

15.

2010. évi XC. törvény
egyres gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról,
illetve módosításáról

62. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTA tv.) 15. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„(2) A főtitkár hivatalból elnöke az AKT-nak.”
- (2) Az MTA tv. 17. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„(2) A kutatóközpontokat és a – nem kutatóközponti szervezeti egységként működő – kutatóintézeteket a Közgyűlés határozattal hozza létre, szervezi át, sorolja át és szünteti meg, amelynek alapján az Akadémia elnöke írja alá az alapításról, átszervezésről, átsorolásról, megszüntetéséről rendelkező okiratot. Az eljárási szabályokat az Alapszabály rögzíti.”
- (3) Az MTA tv. 18. § (1) és (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„(1) Az akadémiai kutatóközpont és a kutatóintézet költségvetési szerv. Az akadémiai kutatóközpont keretein belül működő kutatóintézet a kutatóközpont szervezeti egysége. A kutatóközpont és a kutatóintézet autonóm módon vesz részt az Akadémia közfeladatainak megoldásában, önállóan is vállal közfeladatokat, továbbá egyéb tevékenységet is végezhet. Tudományos tevékenységéről és gazdálkodásáról évente beszámolót készít, amelyet az Akadémia az e törvényben és az Alapszabályban leírtak szerint értékel.
(2) A kutatóközpont tevékenységét a főigazgató, a kutatóintézetét az igazgató irányítja, a tudományos tanács vagy más intézeti testületi szerv közreműködésével.”
- (4) Az MTA tv. 19. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„(1) Az MTA Titkársága az Akadémia köztestületi feladatait szervező, az Akadémia kutatóhálózatának és más intézményeinek igazgatási, gazdálkodási, pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatait ellátó költségvetési szerv. A Titkárság közfeladatokat ellátó alkalmazottai köztisztviselők.”

66. §

- (2) Hatályát veszti az MTA tv. 20. § (8) bekezdés második mondata, 21. § (9) bekezdésében a „(közintézetek, közüzemek és vállalkozó közintézetek)” szövegrész [...].

A módosítást az Országgyűlés 2010. július 22-én fogadta el.
Hatályos: 2010. augusztus 15-től

16.

**2010. évi CXLVIII. törvény
a Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról
szóló 2010. évi XLII. törvénnyel összefüggésben szükséges
törvénymódosításokról és egyes iparjogvédelmi tárgyú törvények
módosításáról**

- 57. §** Hatályát veszti a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 13. § (4) bekezdésében a „2010. évi XLIII.” szövegrész.

A módosítást az Országgyűlés 2010. december 6-án fogadta el.
Hatályos: 2011. január 1-től

17.

**2011. évi LXVI. törvény
az Állami Számvevőszékről**

38. §

- (2) Hatályát veszti
- 1) a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 20. § (10) bekezdése [...].

A módosítást az Országgyűlés 2011. június 20-án fogadta el.
Hatályos: 2011. július 1-től

18.

**A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény,¹
a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje
egységes szerkezetben**

(A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosításáról szóló 2009. évi XX. törvényt² az Országgyűlés 2009. március 30-i ülése, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályát és Ügyrendjét egységes szerkezetben az Akadémia 2009. évi májusi rendes közgyűlése fogadta el³)

*A Magyar Tudományos Akadémia 2011. december 5-i Közgyűlése
által 9/2011. (XII. 5.) és 10/2011. (XII. 5.) sz. határozattal elfogadott
módosításokkal*

MTAtv. = Akadémiai törvény

Asz. = Alapszabály

Ü. = Ügyrend

MTAtv.

A Magyar Tudományos Akadémiát a nemzet a magyar nyelv ápolására, a tudomány szolgálatára hozta létre. Jogos társadalmi igény, hogy a magyar tudományosság nagy múltú nemzeti intézményének működési és tevékenységi szabadsága – a tudományt művelő és képviselő más intézmények autonómiáját nem csorbítva – önkormányzati jogainak törvényi megerősítésével kiszélesedjék, belső életének demokratizmusa erősödjék.

Ennek érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

A Magyar Tudományos Akadémia jogállásáról

MTAtv. I. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) önkormányzati elven alapuló, jogi személyként működő köztestület, amely a tudomány művelésével, támogatásával és képviselétével kapcsolatos országos közfeladatokat lát el.

1 Kihirdetve 1994. IV. 26-án, hatályos 1994. június 30-tól.

2 Kihirdetve 2009. IV. 3-án, hatályos 2009. április 6-tól.

3 Az Alapszabály és az Ügyrend 2009. október 3-tól hatályos.

- (2) Az Akadémiát a 6. § szerinti akadémikus, valamint a 7. § szerinti nem akadémikus köztestületi tagok alkotják.
- (3) Az Akadémia akadémikus tagjai köztestületi jogukat közvetlen részvétel útján, a nem akadémikus köztestületi tagok pedig – a jelen törvényben és az Akadémia Alapszabályában (a továbbiakban: Alapszabály) meghatározott módon – képviselő útján gyakorolják.
- (4) Az Akadémia mint köztestület, valamint az akadémiai kutatóhálózat működésének feltételeit közvetlenül érintő jogszabályok, programok, intézkedések, továbbá a közfeladatainak ellátását érintő jogszabályok, állami programok és intézkedések előkészítésekor az Akadémia véleményét ki kell kérni.

MTAtv. 2. §

- (1) Az Akadémia az e törvényben meghatározott feladatainak ellátása céljából közfinanszírozású kutatóhálózatot, kiszolgáló és egyéb intézményeket létesít és működtet, amelyek felett irányítási jogot gyakorol, valamint – a 23. § (6) bekezdésében foglaltak szerint – gazdasági társaságokat létesíthet, amelyek tulajdonosi jogát gyakorolja. Az Akadémia a tudományért, művészetért tevékenykedő más szervezeteket is támogathat.
- (2) Az Akadémia a központi költségvetésben önálló fejezetet alkot, amely tartalmazza az Akadémia mint köztestület által – nem gazdasági társaságként – működtetett szervezetek költségvetését is.
- (3) Az Akadémia esetében a köztestületekre vonatkozó szabályokat az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

Asz. 1. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) nemzeti közintézmény, amely a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTAtv.) szerint jogi személyként működő köztestület.
- (2)⁴ Az Akadémia és intézményei a tudomány művelését, támogatását és képviselőtét a tudomány ismeretek gyarapítása érdekében, az emberiség javára, a nemzet felemelkedése, boldogulása és jóléte érdekében végzik. A kutatás eredményeivel szolgálják a nemzetet, részt vesznek a magyar nyelv ápolásában, a nemzeti kulturális és természeti örökség megóvásában, a tudomány eredményeinek elterjesztésében, alkalmazásában és a közvélemény alakításában.

4 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 1. pontja.

- (3)⁵ Az Akadémia mint köztestület és az akadémiai költségvetési szervek működésének feltételeit közvetlenül érintő jogszabályok, programok, intézkedések, továbbá a közfeladatainak ellátását érintő jogszabályok, állami programok és intézkedések előkészítésekor az Akadémia véleményét – amennyiben szükséges és lehetséges, a megfelelő testületek véleménye alapján – az elnök jogosult képviselni.
- (4)⁶ Az Akadémia véleményének államigazgatási képviselőre miniszterelnöki és miniszteri szinten az elnök, államtitkári (helyettes államtitkári) szinten – az elnökkel történő egyeztetési kötelezettséggel – a főtitkár, főosztályvezetői szinten az elnök vagy az elnököt helyettesítő jogkörben a főtitkár által kötött mandátummal kijelölt személy jogosult.
- (5) Az Akadémia testületei, választott és kinevezett (megbízott) vezetői döntéseinek, intézkedéseinek, állásfoglalásainak, véleményének meghozatalára és megjelenítésére vonatkozó részletes szabályokat és a kiadmányozás rendjét az Akadémia szabályzatban állapítja meg.
- (6) Az Akadémia székhelye Budapest.

Az Akadémia feladatairól

MTAtv. 3. §

- (1) Az Akadémia közfeladatai a következők:
- a) támogatja a tudományok művelését és a tudományos kutatások végzését, támogatja a tudományos könyv- és folyóirat-kiadást;

Asz. 2. §

- (1) Az Akadémia folyóirata a Magyar Tudomány.
- (2) Az Akadémia a könyv- és folyóirat-kiadások gondozására Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságot tart fenn. A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság javaslatot tesz a Vezetői Kollégiumnak az e célra rendelt költségvetési keret felhasználására.

[MTAtv. 3. § (1)]

- b) tudományos kutatások folytatása céljából, a központi költségvetésből támogatott főhivatású kutatóhálózatot

5 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 1. pontja.

6 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 1. pontja.

- tart fenn, megalkotja működési szabályait, és hatékonyan működteti azt;
- c) tudományos minősítési rendszert működtet, melynek keretében a Magyar Tudományos Akadémia doktora (a továbbiakban: az MTA doktora) továbbá a Magyar Tudományos Akadémia levelező és rendes tagja címet adományoz. Az adományozás szabályait az Akadémia szabályzatba foglalja;
- d) a világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeit és irányait rendszeresen értékeli, és ezzel kapcsolatosan javaslatokat fogalmaz meg;

[Asz. 2.§]

(3)⁷ Az Akadémia a tudományos kutatások tendenciáinak alapján két évente javaslatokat fogalmaz meg a magyarországi tudományos kutatások irányait, szervezeti formáit, finanszírozását és egyéb feltételeit illetően. A javaslatokat a tudományos osztályok állítják össze, és az Akadémia elnöke szerkesztett formában – a Közgyűlés véleményének ismeretében – közzéteszi. A több tudományágat érintő ajánlásokat az érintett tudományos osztályokkal és kutatóhelyekkel is egyeztetni kell.

[MTAtv. 3. § (1)]

- e) az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére a kompetenciájába tartozó kérdésekben – főleg a tudomány, az oktatás, a társadalom, a környezet és a gazdaság kérdéseiben – kinyilvánítja szakmai véleményét;

Asz. 3. §

- (1)⁸ Az Országgyűlés vagy a Kormány felkérését a felkérés tudományterületi sajátosságait tekintetbe véve az Akadémia elnöke az illetékes tudományos osztálynak (osztályoknak) továbbítja, vagy külön bizottságot jelöl ki a felkérésben foglaltak megvizsgálására. Az Akadémia kézhez kapott szakvéleményre alapozva alakítja ki véleményét, amelyet az elnök vagy az általa felhatalmazott személy jogosult továbbítani vagy közzétenni.
- (2)⁹ A fentiekén túl – saját elhatározásukból vagy felkérésre – a tudományt érintő országos jelentőségű kérdésekben és a társadalmi élet átfogó problémáiban az Akadémia meghatározott testületei

7 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 2. pontja.

8 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 3. pontja.

9 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 3. pontja.

(a Közgyűlés, az Elnökség, a tudományos osztályok, az érintett tudományos osztály felhatalmazása alapján a hozzá tartozó illetékes tudományos bizottság(ok), az Akadémia elnöke vagy az Akadémia valamely testülete által felkért bizottság), valamint a tudományos kérdésben illetékes akadémiai intézetek elvi állásfoglalást tehetnek, egyedi kérdésekben véleményt nyilváníthatnak.

- (3)¹⁰ Az elnök, az Elnökség és a Vezetői Kollégium bizottságai – amennyiben az állásfoglalás (vélemény) kialakítása felkérés alapján történt – csak a felkérő személy vagy testület jóváhagyása után tehetik közzé állásfoglalásukat (véleményüket). A tudományos osztályok állásfoglalását és véleményét az osztályelnök, a tudományos bizottságok állásfoglalását és véleményét a bizottságok elnökei jogosultak továbbítani vagy közzétenni. Az állásfoglalásban (véleménynyilvánításban) fel kell tüntetni, hogy azt melyik testület alakította ki. Több osztály tudományágát érintő, inter- vagy multidiszciplináris kérdésekben valamennyi érintett osztály állásfoglalását (véleményét) együttesen kell kinyilvánítani. Ha az inter- vagy multidiszciplináris kérdésben az osztályok nem tudnak közös álláspontot kialakítani, akkor nincs az adott kérdésben együttes, nyilvánosságra hozható osztályvélemény.
- (4)¹¹ Az Akadémia hivatalos állásfoglalásának (véleményének) kizárólag a Közgyűlés, az Elnökség és az Akadémia elnökének felkérésre vagy saját kezdeményezésre tett nyilatkozata minősül.
- (5)¹² A fenti (1)–(4) bekezdések szerint kialakított állásfoglalás (vélemény) közzététele során fel kell tüntetni, hogy az állásfoglalást (nyilatkozatot) az akadémiai testület vagy személy milyen minőségében hozta meg és teszi közzé.

Ü. 1. §

A tudományos osztályok, bizottságok és az akadémiai intézetek állásfoglalását, véleményét tájékoztatásul meg kell küldeni az Akadémia elnökének és főtítkárának, ha lehetséges előzetesen, de legkésőbb az állásfoglalás, vélemény beküldésével egy időben.

[MTAtv. 3. § (1)]

f) segíti a magyar nyelv fejlődését és a tudomány magyar nyelven történő művelését;

10 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 3. pontja.

11 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 3. pontja.

12 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 3. pontja.

[Asz. 3. §]

(6)¹³ Az Akadémia támogatja a magyar nyelv történetének, szókincsének, nyelvtanának a kutatását, a kutatások eredményeinek a kiadását és a magyar tudományos szaknyelv művelését.

[MTAtv. 3. § (1)]

g) **örkődik a tudományos közélet tisztaságán, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságán;**

[Asz. 3. §]

(7)¹⁴ Az Akadémia a tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának a védelmére Tudományetikai Bizottságot működtet. A Tudományetikai Bizottság tagjait a tudományos osztályok javaslatai alapján a Közgyűlés választja meg. A Tudományetikai Bizottság megalkotja ügyrendjét, amelyet az Elnökség hagy jóvá.

[MTAtv. 3. § (1)]

h) **megállapodásokat köt és kapcsolatokat tart fenn hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel, különösen akadémiákkal, felsőoktatási intézményekkel és az Európai Unió tudományos szervezeteivel;**

Asz. 4. §

(1)¹⁵ A külföldi és a nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel való kapcsolatokért az Akadémia elnöke felelős.

Ü. 2. §¹⁶

A nemzetközi kapcsolatok szervezését (tervezés, igazgatási és szervezési kérdések) az MTA Titkárság végzi. A nemzetközi kapcsolatok létesítésével, fenntartásával és megszüntetésével kapcsolatos szabályokat az Akadémia elnöke külön rendelkezésben határozhatja meg.

[Asz. 4. §]

(2)¹⁷ A költségvetés nemzetközi kapcsolatokra szolgáló kereteit az Akadémia elnöke a vonatkozó jogszabályokban és az akadémiai

13 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 3. pontja.

14 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 3. pontja.

15 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 4. pontja.

16 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 1. pontja.

17 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 4. pontja.

vagyongazdálkodási szabályzatokban foglaltaknak megfelelően határozza meg.

Ü. 3. §¹⁸

A nemzetközi kapcsolatok kereteivel kapcsolatos feladatokat az MTA Titkársága végzi.

[MTAtv. 3. § (1)]

- i) **kapcsolatot tart a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, támogatja a határon túli magyar tudományosságot;**

Asz. 5. §¹⁹

- (1) Az Akadémia kapcsolatot tart külső tagjaival és a köztestület külső tagjaival, továbbá minden, magát magyarnak valló, tudományos alkotómunkával foglalkozó, e kapcsolattartásra igényt tartó személlyel. E kapcsolattartás szakmai feladatait a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság (MTKEB) látja el. Az ehhez szükséges adminisztratív munkát az MTA Titkárságának határon túli magyarokért felelős szervezeti egysége végzi.
- (2) Az Akadémia az (1) bekezdésben foglaltak keretében a magyar tudományos műhelyeket, célprogramjaikat és a tudomány ottani magyar művelőit – különösen, de nem kizárólagosan – ösztöndíjakkal, díjkitűzéssel, céltámogatással segítheti.
- (3) A külső tagok támogatásának mértékéről az Elnökség határozattal dönt.

[MTAtv. 3. § (1)]

- j) **tudományos programokat és konferenciákat szervez, pályázatokat ír ki;**

Asz. 6. §²⁰

- (1) Az Akadémia tudományos programjának vagy konferenciájának kell tekinteni a Közgyűlés, az Elnökség, a Vezetői Kollégium, az Akadémia elnöke, a tudományos osztályok, továbbá a közgyűlési, az elnökségi, a vezetői kollégiumi és az elnöki bizottságok által meghirdetett programokat és konferenciákat. Akadémiai költségvetési szerv programja akkor minősül akadémiai tudományos programnak vagy konferenciának, ha annak

18 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 2. pontja.

19 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 5. pontja.

20 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 6. pontja.

szervezése, rendezése (meghirdetése) az Akadémia elnökének az akadémiai rendezvényekre vonatkozó külön rendelkezésében foglaltak szerint történik.

- (2) Akadémiai pályázatok kiírására a fenti testületek mellett az Akadémia elnöke és főtítkára jogosult.

Ü. 4. §

A tudományos osztályok éves rendezvény- és programtervét a tárgyév január 31. napjáig, az egyes rendezvények vagy konferenciák programjairól szóló tájékoztatást pedig előzetesen kell megküldeni az Akadémia elnökének.

[MTAtv. 3. § (1)]

k) szorgalmazza és segíti a tudományos kutatások eredményeinek társadalmi és gazdasági hasznosítását;

Asz. 7. §²¹

Az Akadémia és intézményei a tudomány művelése, támogatása és képvisellete mellett aktívan részt vesznek a tudomány eredményeinek elterjesztésében, alkalmazásában, népszerűsítésében, a tudományos kutatások, a tudományalapú fejlesztések, a társadalmi és technológiai innováció (a továbbiakban: innováció) megvalósításában, valamint ezek társadalmi és gazdasági hasznosításában.

[MTAtv. 3. § (1)]

l) felsőoktatási intézményekkel és közgyűjteményekkel kötött megállapodás alapján ezen intézményekben tudományos kutatócsoportokat tarthat fenn, valamint közreműködhet az oktatásban és a felsőoktatási intézményekben folyó doktori (PhD) képzésben;

Asz. 8. §

- (1) A támogatott kutatócsoportok létrehozásának célja kiemelkedő tudományos műhelyek támogatása nem akadémiai intézményekben.
- (2)²² A támogatott kutatócsoportok testületi felügyeletét az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa (a továbbiakban: AKT), a velük kapcsolatos adminisztratív teendőket az MTA Támogatott Kutatócsoportok Irodája (a továbbiakban: TKI) látja el.
- (3) A támogatott kutatócsoportok vezetői maguk közül az Alapszabály 54. §-ában és az Ügyrend 37. §-ában leírt módon választják meg

21 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 7. pontja.

22 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 8. pontja.

képviselőjüket az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsába (a továbbiakban: AKVT).

- (4) Az Akadémia, illetve annak kutatóközpontjai és kutatóintézetei megállapodhatnak felsőoktatási intézményekkel közös kutatási, képzési feladatok ellátására.

[MTAtv. 3. § (1)]

m) **atudományosutánpótlástöztöndíjrendszerfenntartásával segíti, amelynek fedezete az Akadémia költségvetésében elkülönítetten szerepel; kiemelkedő tudományos eredményeket elérő kutatók részére – saját forrásaiból vagy egyetemleges közérdekű kötelezettségvállalás alapján – határozott időre tudományos ösztöndíjat, díjakat alapíthat, díjkitűzést tehet, amelynek feltételeit és részletes rendjét az Akadémia szabályzatban állapítja meg;**

Asz. 9. §

Az Akadémia fiatal kutatók számára fiatal kutatói állásokat juttathat. A tárgyévben kiadható új álláshelyek számát az elnök javaslatára az Elnökség hagyja jóvá.

Ü. 5. §²³

- (1) Az álláshelyek tudományterületek közötti elosztásának arányairól az AKT határoz. Az álláshelyeknek a kutatóközpontok, önálló kutatóintézetek, kutatási tevékenységet is végző egyéb akadémiai költségvetési szervek és támogatott kutatócsoportok közötti elosztásáról a tudományterületi szakbizottságok javaslata alapján ugyancsak az AKT határoz.
- (2) A tanulmányaikat sikeresen befejező és kiemelkedő teljesítményt nyújtó volt PhD-hallgatók az általuk választott akadémiai költségvetési szervnél (kutatóközpont, kutatóintézet, kutatási tevékenységet is végző egyéb akadémiai költségvetési szerv) vagy kutatócsoportban posztdoktori állást nyerhetnek. Az erre szolgáló költségvetési keretet az Akadémia elnöke határozza meg. Ezek az álláshelyek nem számítanak bele a fiatal kutatói álláskeretekbe. Az álláshelyre a végzett hallgatók nyújthatnak be pályázatot, vagy témavezetőjük ajánlhatja őket. A pályázatot az Akadémia elnökéhez kell benyújtani, aki azt véleményezésre a tudományterületi szakbizottságoknak küldi meg.
- (3) A fiatal kutatói és a posztdoktori álláshelyek elnyerésével és betöltésével kapcsolatos további részletszabályokat az Akadémia elnöke külön rendelkezésben állapítja meg.

23 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 3. pontja.

Asz. 10. §

- (1)²⁴ Az Akadémia Magyarországon dolgozó, PhD-fokozattal rendelkező fiatal kutatók számára Bolyai-ösztöndíjat biztosít, amelynek odaítéléséről az e célra alakított MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma (a továbbiakban: Bolyai Kuratórium) dönt.
- (2)²⁵ A Bolyai Kuratórium 9 tagból áll, tagjait az Akadémia elnöke kéri fel a tisztség betöltésére. Az Akadémia elnöke a tagok közül egyidejűleg kijelöli a Kuratórium elnökét is. A kuratórium tagjainak megbízatása 3 évre szól, és legfeljebb egy alkalommal – ismételt elnöki felkérés alapján – újra betölthető.
- (3)²⁶ A Bolyai Kuratórium működésével összefüggő titkársági feladatokat az MTA Titkárságának az Akadémia elnöke által kijelölt szervezeti egysége látja el.

Ü. 6. §

- (1) *A Bolyai Kuratórium elnökének és tagjainak nevét az Akadémia honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.*

[Asz. 10. §]

- (4)²⁷ A Bolyai Kuratórium évenként állapítja meg az Akadémia elnöke által megjelölt keret erejéig az ösztöndíjban részesíthetők számát.
- (5)²⁸ A Bolyai-ösztöndíjakra vonatkozó pályázat benyújtásának éves rendjét és feltételrendszerét, az értékelés szabályait, továbbá a Kuratórium szervezeti és működési szabályzatát a Bolyai Kuratórium dolgozza ki, és az Akadémia Elnöksége hagyja jóvá.
- (6)²⁹ A Kuratórium elnöke a pályázat meghirdetéséről, a benyújtott pályázatok elbírálásáról évenként beszámol az Akadémia Elnökségének.
- (7)³⁰ Az Akadémia az MTAtv. 3. §-ában foglaltak végrehajtására a tudományos utánpótlás biztosítására, valamint a tudományos kutatói munka ösztönzésére további támogatásokat nyújthat.

24 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 9. pontja.

25 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 9. pontja.

26 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 9. pontja.

27 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 9. pontja.

28 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 9. pontja.

29 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 9. pontja.

30 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 9. pontja.

[Ü. 6. §]

(2)³¹ A Bolyai-ösztöndíjakra vonatkozó pályázat benyújtásának és értékelésének az Elnökség által jóváhagyott szabályait a Bolyai-kuratórium teszi közzé az Akadémia honlapján.

[MTAtv. 3. § (1)]

n) tudományos osztályokat alakít, amelyek a tudományos szakmai autonómia alapegységei, és az Alapszabályban meghatározott módon egyéb testületeket (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat stb.) hoz létre.

- (2) Az Akadémia elnöke kétévenként beszámol az Országgyűlésnek az Akadémia munkájáról, valamint a magyar tudomány általános helyzetéről.
- (3) Az Akadémia elnöke évente tájékoztatja a Kormányt az Akadémia munkájáról, valamint a magyar társadalom és gazdaság fellendítése érdekében elért eredményeiről.

Asz. 11. §³²

Az Országgyűlési beszámoló és a Kormánytájékoztató elkészítését az Akadémia elnöke a főtitkár közreműködésével szervezi meg. A beszámoló és a tájékoztató összeállítását a kutatóhelyek, a közttestület és a titkársági szervezet tagjai a felkérésnek megfelelően adatok szolgáltatásával, elemzések készítésével és minden más szükséges módon kötelesek segíteni.

Ü. 7. §³³

- (1) A dokumentumok elkészítéséért elsősorban az MTA Titkárság szervezeti és működési szabályzatában meghatározott illetékes szervezeti egység (így különösen a kutatóintézetek szakmai felügyeletéért és a kommunikációért felelős szervezeti egységek) felelősek.
- (2) A dokumentumok elkészítését úgy kell ütemezni, hogy a tudományos osztályok képviselőinek és az Akadémia vezető testületeinek módjuk legyen az anyagok érdemi áttanulmányozására.
- (3) A kutatóközpontok és a kutatóintézetek éves jelentéséhez, értékeléséhez szükséges adatokat az (1) bekezdésben meghatározott, a kutatóintézetek szakmai felügyeletéért felelős titkársági szervezeti egységnek olyan formában kell bekérnie az intézetektől, hogy azok az Akadémia által benyújtandó tájékoztatók alapjául is szolgálhassanak.

31 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 4. pontja.

32 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 10. pontja.

33 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 5. pontja.

[MTAtv. 3. §]

- (4) Az Akadémia a törvényben rögzített tájékoztatók elkészítéséhez – a közzétett adatok felhasználásán túl – az adatokat önkéntes adatszolgáltatáson alapuló saját adatgyűjtés és más szervektől való átvétel útján szerzi be. Személyes adat átvételére csak az érintett személy előzetes hozzájárulásával kerülhet sor.
- (5) A költségvetési szervek és a többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek a kezelésükben lévő közérdekű adatokat – a döntések előkészítéshez szükséges adatok hozzáférhetőségének biztosításáról szóló 2007. évi CI. törvényben megállapított szabályok szerint – 15 napon belül küldik meg az Akadémiának.

MTAtv. 4. §

Feladatainak ellátása során az Akadémia a vagyonával, a részére jóváhagyott költségvetési támogatással, saját bevételeivel és más forrásaival az e törvénynek az Akadémia gazdálkodásáról és vagyonáról szóló rendelkezéseiben leírtak szerint gazdálkodik.

Az Akadémia felépítése és irányítása

A köztestület

MTAtv. 5. §

- (1) Az Akadémia köztestületének tagjai a 6. § szerinti akadémikusok és a 7. §-ban meghatározott nem akadémikus személyek.
- (2) A köztestület hazai akadémikus tagjai alanyi jogon tagjai az Akadémia Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés), annak az osztálynak, ahol akadémikussá választották őket, és szakterületük szakmai bizottságainak. A köztestület nem akadémikus tagjai – maguk közül – az Akadémia Alapszabályában meghatározott módon választják meg képviselőiket, akik az Akadémia közgyűlésében és osztályaiban képviselik őket.
- (3) A köztestület tagjai maguk közül az Alapszabályban meghatározott módon választanak tagokat a tudományos és egyéb akadémiai testületekbe.

Az akadémikusok

MTAtv. 6. §

- (1) Az akadémikusok körét rendes és levelező (a továbbiakban együtt: hazai), valamint külső és tiszteleti tagok alkotják. Az akadémikusok az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfeladatainak ellátásában.
- (2) Az akadémikusokat a hazai tagok választják az Akadémia tagjai közé. Minden akadémikus az Akadémia valamelyik osztályába tartozik. Az akadémikus tudományos osztályba tartozása kérésére az Alapszabályban rögzített módon megváltoztatható.
- (3) A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma nem haladhatja meg a 200 főt, a hazai akadémikusok teljes száma pedig a 365 főt.

Asz. 12. §

- (1) Levelező taggá az a magyar állampolgár választható meg, aki az MTA doktora címmel vagy az MTAtv 8. §-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkezik, és aki tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli.
- (2) Rendes taggá az a magyar állampolgárságú levelező tag választható meg, aki levelező tagságának elnyerése óta jelentős tudományos eredményeket ért el.
- (3)³⁴ Külső taggá az az életvitelszerűen külföldön élő tudós választható, aki nem vagy nem csak magyar állampolgár, magát magyarnak vallja, tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli, és szoros kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.
- (4)³⁵ Tiszteleti taggá az a külföldi (nem magyar állampolgár vagy többes állampolgár; illetve külföldön élő magyar állampolgár) tudós választható, aki szaktudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, és aki a magyar tudomány különleges megbecsülésére tarthat számot.

Asz. 13. §

- (1) A tagok választása háromévenként történik.
- (2)³⁶ A tagjelölést az Akadémia tudományos osztályai végzik. Tagjelöltekké azok válnak, akik elegendő számú ajánlást kaptak

34 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 11. pontja.

35 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 11. pontja.

36 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 12. pontja.

a hazai akadémikusoktól. Külső tagokra külső tagok is tehetnek ajánlást: az Akadémikusok Gyűlése az (5) bekezdés alapján e körben további szabályokat állapíthat meg. A jelöltséghez szükséges ajánlások számát és az egy-egy tag által adható ajánlások számát a tagajánlások előtt az Elnökség határozza meg.

- (3)³⁷ Az osztályok hazai akadémikusai titkos szavazással rangsorolják a tagjelölteket. Az erről a rangsorról döntő szavazást nem lehet megismételni, de ha két vagy több jelölt szavazatszáma azonos, az e jelöltek közötti rangsorról újra kell szavazni. A rangsorról döntő szavazás szabályait az osztályok ügyrendje tartalmazza. A közös akadémiai jelölőlistára azok a tagjelöltek kerülnek rá, akik az osztályokon a szavazatok több mint felét megszerezték.
- (4) Az osztályok által készített jelöltlistákat az Elnökség közös jelöltlistává egyesíti, megjelölve, hogy az egyes osztályokon legfeljebb hány új tag választható meg. Az Elnökség a közös jelöltlista meghatározásakor nem térhet el attól a sorrendtől, amelyet az osztályok megállapítottak. Az Elnökség a jelöléseket az Akadémikusok Gyűlése elé terjeszti.
- (5) Az Akadémikusok Gyűlése meghatározza és elfogadja az akadémikussá választás eljárási szabályait. A tagválasztást az Akadémikusok Gyűlése bonyolítja le.

Ü. 8. §

- (1) *Az a tudós, akit akadémikussá választanak, a választás eredményének kihirdetésétől jogosult az akadémikusokat megillető jogokat gyakorolni, és ettől az időponttól köteles az akadémikusokat terhelő kötelezettségeket teljesíteni.*
- (2)³⁸ *A tagajánlásokat bemutatja a Magyar Tudomány című folyóirat és az Akadémia honlapja. A tagjelöltek publikációs teljesítménye megismerhetővé válik az e célból működtetett adatbázisból.*

Asz. 14. §³⁹

- (1) Akadémikus egy időben csak egy tudományos osztálynak lehet a tagja.
- (2) Minden új akadémikus ahhoz az osztályhoz tartozik, amely a tagságra javasolta. Ha a javaslattevők több osztályhoz is tartoznak, a megválasztott akadémikus annak az osztálynak lesz a tagja, amelyik az ajánlásokat – az akadémikussá jelölés céljából – befogadta.

37 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 12. pontja.

38 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 6. pontja.

39 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 13. pontja.

- (3) A tiszteleti és a külső tag ahhoz a tudományos osztályhoz tartozik, amelyik a tagságra jelölte.
- (4) Ha az akadémikus a kutatásai során tudományterületet változtat, indoklással kérheti másik osztályba való átsorolását.

Ü. 9. §

Egy másik osztályba való átsorolásról szóló kérelmet mindkét érdekelt osztályhoz egyidejűleg kell írásban benyújtani. Amennyiben azt mindkét osztály elfogadja, az átsorolás érvénybe lép. Ha valamelyik osztály az indoklást nem fogadja el, úgy az átsorolásról az érintett osztályelnökök meghallgatása és az átsorolás iránti kérelem indokainak megismerése után az Elnökség dönt.

Asz. 15. §⁴⁰

A hazai akadémikusoknak minden akadémiai ciklus kezdetén írásban nyilatkozniuk kell arról, hogy osztályuk mely tudományos bizottságának (bizottságainak) munkájában kívánnak részt venni. A hazai akadémikusok nyilatkozatuk alapján vagy felkérésre más osztályok tudományos bizottságainak a munkájában is részt vehetnek.

Asz. 16. §

- (1)⁴¹ A hazai akadémikus szavazati joggal vesz részt a Közgyűlésen, valamint annak a tudományos osztálynak, tudományos bizottságnak (bizottságoknak), osztályközi tudományos bizottságnak, doktori bizottságnak, továbbá annak a területi bizottságnak az ülésein, amelynek tagja.
- (2) A hazai akadémikus a köztisztület bármely tisztségére megválasztható, kivéve, ha a jelen Alapszabályban meghatározott összeférhetlenségi szabály vonatkozik rá.
- (3)⁴² Az Akadémia külső és tiszteleti tagja tanácskozási joggal vehet részt az Akadémia e § (1) bekezdésében felsorolt testületeinek ülésein. A tudományos osztályok tájékoztatják őket az osztályülésekről és egyéb programjaikról.
- (4)⁴³ Az Akadémia rendes és levelező tagja köteles a megválasztása után egy éven belül székfoglaló előadást tartani. Az akadémikus köteles az Akadémia munkájában folyamatosan részt venni és tudományos munkájáról az Akadémia kérésére tájékoztatást adni.

40 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 14. pontja.

41 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 15. pontja.

42 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 15. pontja.

43 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 15. pontja.

A 70 évesnél idősebb tag önkéntes feladatvállalásként vesz részt az Akadémia munkájában.

- (5) Az Akadémia külső és tiszteleti tagja is tarthat székfoglaló előadást.

[MTAtv. 6. §]

- (4) A Magyarországon élő hazai akadémikusok tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismeri. A tiszteletdíj a hazai akadémikust élete végéig megilleti, elhalálózása esetén annak meghatározott hányadát hozzátartozói ellátásként (özvegyi és árvaellátásként) kell folyósítani.
- (5) A (4) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj és hozzátartozói ellátások fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.

Asz. 17. §⁴⁴

Az akadémikus tiszteletdíj folyósításának felfüggesztésére a vonatkozó jogszabályban, illetve a felfüggesztés részletes eljárási szabályainak rögzítésére vonatkozóan az Akadémia elnökének külön határozatában foglaltak az irányadók.

Ü. 10. §⁴⁵

- (1) Az Asz. 17. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatását az adott tudományos osztály adminisztratív feladatait ellátó titkárságon (a továbbiakban: tudományterületi titkárság) kell írásban bejelenteni, megjelölve a várható időtartamot. A tudományterületi titkárság gondoskodik a további adminisztratív teendők ellátásáról.
- (2) A tudományterületi titkárság vezetője figyelemmel kíséri a titkársághoz tartozó tudományos osztályok tagjainak osztályüléseken és egyéb közfeladatok elvégzésében való részvételét, és tartós, hosszú idejű távolmaradás esetén a titkárságvezető erről tájékoztatja az osztály elnökét, aki figyelmezteti a tagot a tartós távolmaradás várható következményeire.

44 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 16. pontja.

45 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 7. pontja.

A nem akadémikus köztestületi tagok

MTAtv. 7. §

- (1) A Magyarországon szerzett vagy honosított tudományos fokozattal rendelkező személyek közül azok válnak a köztestület nem akadémikus tagjává, akik tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek, és az Akadémia szakterületük szerint illetékes tudományos osztályának bejelentik, hogy a köztestület tagjai kívánnak lenni. A jelentkezőt az Akadémia az osztály javaslata alapján felveszi a központi köztestületi nyilvántartásba.

Asz. 18. §

- (1) A köztestületi tagságra való jelentkezést a szakterületileg illetékes tudományos osztályhoz kell benyújtani.
- (2) A köztestületi tagság tudományos címként nem használható.

Ü. 11. §⁴⁶

- (1) A köztestületbe való jelentkezést az illetékes tudományterületi titkársághoz – a vonatkozó akadémiai szabályozásban foglaltak szerint – írásban kell benyújtani. A jelentkezési nyilatkozatnak tartalmaznia kell a jelentkező tudományos fokozatának vagy doktori címének adatait (megnevezés, szakterület, intézmény, a megszerzés dátuma), a tudományterületnek megfelelő tudományos osztály és a szakterületnek megfelelő tudományos bizottság megjelölését, a jelentkező tudományos testületi tisztségét; továbbá a jelentkező születési helyét és idejét, munkahelye megnevezését és címét, lakcímét és elektronikus levelezési címét. A jelentkezés időpontjában érvényes publikációs listáját a jelentkezőnek az e célra rendszeresített adatházisban rögzítenie kell. A jelentkező a nyilatkozat kitöltésével elfogadja, hogy a köztestület az előbbiekről rendelkezésre bocsátott adatait a köztestületi jelentkezés, ezt követően a köztestületi tagság fenntartása érdekében kezelje. Az adatkezeléssel kapcsolatos rendelkezéseket az Akadémia elnöke határozatban állapítja meg.
- (2) A köztestületi tagságra való jelentkezés után a jelentkező nyilatkozatában megjelölt tudományos osztály – amennyiben illetékességét megállapítja – felkéri az illetékes tudományos bizottságot, hogy állapítsa meg, a jelentkező megfelel-e a köztestületi taggá válás MTAtv. vonatkozó rendelkezésében rögzített feltételeinek. E feltételek megléte esetén a tudományos bizottság megállapítja, hogy a jelentkező a köztestületi jegyzékbe felvehető-e.

46 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 8. pontja.

A tudományos osztály a tudományos bizottság állásfoglalását egyszerűsített eljárásban jóváhagyja, ezt követően a felvételtől vagy az elutasításról a jelentkezőt írásban haladéktalanul értesíti. A köztestületi jegyzékbe való felvételt vagy elutasítást a tudományos osztály részletesen akkor tárgyalja, ha az osztály a bizottság véleményével nem ért egyet, vagy a felvétellel kapcsolatos döntéshez a bizottság vagy az osztály véleménye szerint egyéb okból az ügy részletes tárgyalására van szükség.

- (3) Amennyiben a köztestületbe való felvételi eljárást megindító tudományos osztály a saját illetékességének hiányát állapítja meg, az osztály a jelentkező ügyét a tudományterületileg illetékes osztályhoz teszi át. Az osztályok közötti illetékességi vitában az Elnökség dönt.
- (4) A köztestületi tag köteles karbantartani adatait és publikációs listáját a köztestületi adatbázisokban. Ha a köztestületi tag ezen kötelezettségének nem tesz eleget, az adatbázis működtetője felhívja az érintett tag figyelmét az adatok karbantartásával kapcsolatos mulasztásra.

[Asz. 18. §]

- (3) A köztestület tagjait – tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolásuk feltüntetésével – az Akadémia a köztestületi tagok jegyzékében tartja nyilván.

Ü. 12. §⁴⁷

A köztestületi tagok központi nyilvántartásának megszervezése, vezetése és a nyilvántartás ellenőrzése, illetve annak nyilvános adatbázisként való működtetése az Akadémia elnöke által kijelölt akadémiai költségvetési szerv, valamint a tudományterületi titkársági feladatokért felelős akadémiai költségvetési szerv feladata.

[Asz. 18. §]

- (4) Szakmai indokok alapján a tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolás kérelemre megváltoztatható.

Ü. 13. §⁴⁸

- (1) A besorolás megváltoztatása iránti kérelmet a köztestületi tag kezdeményezheti. Az illetékes tudományos osztályhoz benyújtott írásbeli kérelemnek tartalmaznia kell a régi és a kérelmezett új tudományos bizottsági besorolást, valamint a kérelem szakmai indokait, és ezzel egyidejűleg a tudományos publikációkat is fel kell tölteni az e célra rendszeresített adatbázisba.

47 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 9. pontja

48 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 10. pontja.

- (2) *A besorolás megváltoztatásáról a tudományos osztály – a tudományos bizottság véleményének kikérését követően – dönt, és írásban értesíti a kérelmezőt. Az osztály döntésével szemben az érintett köztestületi tag az Akadémia elnökéhez intézett felterjesztéssel az Elnökséghez mint jogorvoslati fórumként eljáró testülethez fordulhat.*
- (3) *A bizottság átalakulása, megszűnése esetén a bizottság tagjainak a tudományos osztály felhívására nyilatkozniuk kell, hogy melyik (tudományterületileg illetékes) bizottságnak kívánnak tagjai lenni. A besorolás megváltoztatására egyebekben az (1) és a (2) bekezdésben foglaltak irányadók.*

Asz. 19. §⁴⁹

- (1) *A nem akadémikus köztestületi tagok részt vehetnek azokban a munkákban és – az osztály által meghatározott zárt osztályülések kivételével – azokon a rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság és az a területi bizottság szervez, amelynek földrajzi területén működnek.*
- (2) *A tudományos osztály, a tudományos és területi bizottságok figyelmébe kiterjed azoknak a nem akadémikus köztestületi tagoknak a munkásságára, akiknek aktívan közre kell működniük ezeknek a szervezeteknek a tevékenységében.*
- (3) *A nem akadémikus köztestületi tagoknak szavazati joguk van közgyűlési képviselőik megválasztásában. A nem akadémikus köztestületi tagok a köztestület bármelyik tisztségére megválaszthatók, kivéve, ha jogszabály vagy az Alapszabály és Ügyrend ettől eltérően rendelkezik.*

Ü. 14. §⁵⁰

A köztestületbe jelentkező nem akadémikus személyek akkor válnak a köztestület tagjává, amikor az Akadémia (ennek illetékes testülete) a köztestületi tagok jegyzékébe való felvételükről szóló döntést érvényesen és hatályosan meghozta. A jelentkezőt a döntés meghozataláról 30 naptári napon belül értesíteni kell.

Asz. 20. §⁵¹

A köztestületi tagság a tagnak az Akadémia illetékes tudományos osztályához címzett lemondó nyilatkozatával, a tag halálával, illetve jogszabályban meghatározott esetben szűnik meg.

49 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 17. pontja.

50 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 11. pontja.

51 Módosította az MTA Közgyűlése a 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 18. pontja.

Ü. 15. §

- (1) A köztestületi tagságról lemondó nyilatkozatot az illetékes tudományos osztályhoz írásban kell eljuttatni.
- (2)⁵² Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság – bármely okból történő – megszűnésének a köztestületi tagok jegyzékében való átvezetéséről.

Asz. 21. §

- (1)⁵³ Felfüggeszhető a köztestületi tagsága annak, akit bűncselekmény szándékos elkövetése miatt a bíróság jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélt, vagy ha a felfüggesztésre egyébként jogszabályban vagy a vonatkozó akadémiai szabályozásban meghatározott ok bekövetkezett. A felfüggesztés időtartama – jogszabály eltérő rendelkezésének a hiányában – azonos a szabadságvesztés büntetés (felfüggesztett szabadságvesztés esetén az eredményesen eltelt felfüggesztés, ellenkező esetben a kiszabott büntetés) időtartamával, ha pedig az ítélet ezt meghaladó időtartamú jogerős közügyektől való eltiltás mellékbüntetését is tartalmaz, akkor a felfüggesztés ennek lejártáig tart.
- (2) A felfüggesztésről a szakterület szerinti illetékes tudományos osztály indítványa alapján a Tudományetikai Bizottság határoz.

Ü. 16. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik arról, hogy a Tudományetikai Bizottság határozatát a köztestületi tagok jegyzékébe átvezessék.

Asz. 22. §⁵⁴

A köztestületi tag írásbeli nyilatkozatban (az indokok megjelölésével) kérheti a tudományos osztálytól tagságának szüneteltetését. A szüneteltetésre okot adó körülmények elhárulásával a köztestületi tag kérheti tagságának helyreállítását.

Ü. 17. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság szüneteltetésének a köztestületi tagok jegyzékébe való átvezetéséről.

52 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 11. pontja.

53 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 19. pontja.

54 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 20. pontja.

[MTAtv. 7. §]

- (2) **A nem Magyarországon szerzett tudományos fokozattal rendelkező külföldön élő személyek az Alapszabály rendelkezései szerint válhatnak a köztestület külső tagjává.**

Asz. 23. §

- (1) A köztestület külső tagjává olyan személy válhat, aki Magyarországon vagy hazájában elismert tudományos fokozattal rendelkezik, külföldön él, nem vagy nem csak magyar állampolgár, magát magyarnak vallja, tudományát alkotó módon műveli, és kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.
- (2)⁵⁵ A köztestületi külső tagság iránti jelentkezést írásban, az MTA Titkárság határon túli magyarok titkársági feladataiért felelős szervezeti egységéhez kell benyújtani. A jelentkező a nyilatkozat kitöltésével elfogadja, hogy a rendelkezésre bocsátott adatait a köztestületi jelentkezés, ezt követően a köztestületi tagság fenntartása érdekében az Akadémia illetékes testülete, szervezete kezelje.
- (3) A nem akadémikus köztestületi külső tagság tudományos címként nem használható.

Ü. 18. §⁵⁶

A külső köztestületi tagságra jelentkezőnek kétnyelvű (magyar és angol) jelentkezési nyilatkozatában fel kell tüntetnie állampolgárságát, tudományos fokozata megnevezését, tudományos fokozata megszerzésének helyét és idejét, tudományterülete, a tudományos osztály és szűkebb szakterülete megnevezését. A nyilatkozatban meg kell neveznie továbbá azt a magyarországi kutatóhelyet, amellyel szoros szakmai kapcsolatot tart fenn, munkahelyét az illető ország nyelvén, magyarul és angolul; meg kell adnia továbbá születési helyét és idejét, elérhetőségét, és mellékelnie kell a tudományos fokozata meglétét igazoló dokumentum másolatát.

A Magyar Tudományos Akadémia doktorai

MTAtv. 8. §

- (1) **Az Akadémia Doktori Tanácsa az MTA doktora címet ítélheti oda a kiemelkedő tudományos teljesítményt elérő olyan személynek, akinek van tudományos fokozata, és a cím**

55 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

56 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 12. pontja.

megszerzésének egyéb, az Akadémia doktori szabályzatában meghatározott feltételeit is teljesíti.

- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott cím kérelem alapján indult doktori eljárás keretében ítéltető oda. Az eljárás megindítására és a cím odaítélésére az Akadémia Doktori Tanácsa jogosult.

Asz. 24. §⁵⁷

- (1) Az MTA doktora címet az Akadémia annak ítéltető oda, aki
- a) tudományos fokozattal rendelkezik,
 - b) az általa művelt tudományszakot a tudományos fokozat megszerzése óta is eredeti tudományos eredményekkel gyarapította,
 - c) tudományszakának mértékadó hazai és nemzetközi tudományos körei előtt ismert és elismert, kiemelkedő tudományos kutatói munkásságot fejt ki,
 - d) tudományos eredményeit doktori műben foglalja össze.
- (2) Az Akadémia Doktori Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) az MTA Doktori szabályzatát maga dolgozza ki, amelyet a Közgyűlés hagy jóvá. A Doktori szabályzat az MTA doktora cím megszerzéséhez az (1) bekezdésben jelzettekén túl további feltételeket határozhat meg. A Doktori Tanács Eljárási szabályzatát és ügyrendjét maga dolgozza ki, amelyet az Akadémia Elnöksége hagy jóvá.
- (3) A Doktori Tanács elnöke a doktori eljárást akkor indítja meg, ha a kérelmező igazolta, hogy tudományos fokozattal rendelkezik, kérelméhez csatolta az Akadémia tudományos osztályai által meghatározott és a vonatkozó szabályzatokban ismertetett követelmények teljesítését igazoló mellékleteket, és azt a szellemi alkotását, amely mint kiemelkedő tudományos teljesítmény az MTA doktora cím odaítélésének az alapjául szolgál, valamint rendelkezésre bocsátotta a kérelmező publikációira és hivatkozásaira vonatkozó, ellenőrzött tudánymetriai adatait.
- (4) A doktori eljárás az alábbi, egymást követő szakaszokból áll:
- a) a kérelem benyújtása,
 - b) a doktori habítuszvizsgálat, azaz a kérelmező tudományos tevékenységének, személyi alkalmasságának minősítése, amelynek során véleményező a tudományos bizottság, javaslattevő a tudományos osztály (interdiszciplináris eljárás esetén az illetékes osztályok), és a Doktori Tanács dönt,

⁵⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 22. pontja.

-
- c) bírálatra és védési eljárásra bocsátás, amelyről a Doktori Tanács dönt,
 - d) a doktori mű bírálata, amelyet három szakmailag illetékes bíráló végez,
 - e) a nyilvános vitára bocsátás, amelyre a három bíráló tesz javaslatot, a vitára bocsátásról a Doktori Tanács dönt,
 - f) a nyilvános vita, amelynek során a három bíráló véleményez, és a bíráló bizottság a tudományos osztálynak javaslatot tesz a cím odaítélésre,
 - g) a cím odaítélése, amelyre az illetékes tudományos osztály tesz javaslatot a Doktori Tanácsnak, amely dönt a cím odaítéléséről.
- (5) Az eljárás megindítása esetén a Doktori Tanács a tudományos teljesítmény elbírálására a kérelmet átadja a kérelmező által megnevezett tudományos osztálynak.
 - (6) Ha a kérelmező a tudományos teljesítmény elbírálására több tudományágat jelöl meg (inter- vagy multidiszciplináris kérelem), a Doktori Tanács két (legfeljebb három) osztályt kér fel illetékességük megállapítására. Az illetékes osztályok közül az egyik osztály „befogadó”, a másik (többi) „közreműködő” osztályként vesz részt az eljárásban. Vitás esetben az osztályoknak az eljárásban betöltött szerepéről a Doktori Tanács dönt.
 - (7) A Doktori Tanács az eljárás bármelyik szakaszában szakértőket kérhet fel véleményezésre. Az általuk készített szakértői véleményt – amennyiben az a doktori műre vonatkozik – a kérelmezővel ismertetni kell, és lehetővé kell tenni számára, hogy arra vonatkozóan észrevételeket tegyen.
 - (8) A Doktori Tanács az odaítélt címet visszavonhatja, ha azt állapítja meg, hogy a kérelmező más szellemi alkotását saját tudományos teljesítményként feltüntetve, a doktori eljárásban részt vevőket megtévesztette (érdemtelenység). Eljárása során a Doktori Tanács az ugyanabban az ügyben bíróság által hozott, jogerős ítéletben foglaltakat köteles figyelembe venni. A Doktori Tanács a határozat meghozatala előtt meghallgatja a doktori cím viselőjét.
 - (9) A Doktori Tanács bármely határozatának felülvizsgálata csak abban az esetben kérhető, ha az eljárás során eljárási szabályokat sértettek meg, és ez a szabálysértés az eljárásban hozott döntés eredményét befolyásolhatta.
 - (10) Az eljárási szabály megsértése miatt benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Doktori Tanács háromtagú Ügyrendi Bizottsága vizsgálja meg.

- (11) Az Ügyrendi Bizottság elnökét és további két tagját a Doktori Tanács a Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának javaslata alapján, akadémikus vagy az MTA doktora címmel vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tagok közül választja háromévi időtartamra. A bizottsági tagság egy alkalommal megújítható.

Ü. 19. §⁵⁸

Az Ügyrendi Bizottságnak nem lehet tagja olyan személy, aki a Doktori Tanácsnak a tagja.

[Asz. 24. §]

- (12)⁵⁹ Ha az Ügyrendi Bizottság az eljárásban hozott döntés eredményét befolyásoló eljárási szabály megsértését állapítja meg, a Doktori Tanács hatályon kívül helyezi határozatát, és rendelkezik a szabálysértéssel érintett eljárási szakasztól kezdve az eljárás megismétléséről vagy új eljárás lefolytatásáról. Amennyiben az Ügyrendi Bizottság eljárási szabály megsértését nem állapítja meg, vagy a szabálysértés a döntés eredményét érdemben nem befolyásolta, a felülvizsgálati kérelmet el kell utasítani.
- (13)⁶⁰ A doktori eljárás során felmerülő etikai vétségek miatt benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Tudományetikai Bizottság vizsgálja meg. Az etikai vétség kivizsgálásának és az etikai eljárás lefolytatásának részletes rendjét a Tudományetikai kódex és a Tudományetikai Bizottság ügyrendje tartalmazza.
- (14)⁶¹ A Doktori Tanács működésével összefüggő titkársági feladatokat az MTA Titkárságának szervezeti egységeként működő Doktori Tanács Titkársága látja el.

[MTAtv. 8. §]

- (3) Az MTA Magyarországon élő doktorainak tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismerheti, amely az odaítéléstől kezdve életük végéig megilleti őket. Az MTA tiszteletdíjban részesülő doktorai az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfeladatainak ellátásában. Az MTA összes doktora tiszteletdíjának éves összege nem haladhatja meg az akadémikusok – teljes létszámra számított – éves tiszteletdíjának 1,8-szorosát.

58 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 13. pontja.

59 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 22. pontja.

60 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 22. pontja.

61 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 22. pontja.

Asz. 25. §⁶²

- (1) A doktori tiszteletdíj folyósításának felfüggesztésére a vonatkozó jogszabályban és az Akadémia elnökének külön rendelkezésében foglaltak az irányadók. A köztestületi munka megítélésénél – a 70 éven felüli MTA doktorai kivételével – a köztestületi tagságot figyelembe kell venni.
- (2) A tudományos teljesítmény és a köztestületi munka megítélésének szempontjait az Akadémia elnöke az egyes tudományterületek sajátosságaira és a Doktori Tanács elnökének véleményére is figyelemmel külön rendelkezésben határozhatja meg.

Ü. 20. §⁶³

Az Asz. 25. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatását az illetékes tudományterületi titkárságon kell írásban bejelenteni, megjelölve annak várható időtartamát. A titkárság gondoskodik a további adminisztratív teendők ellátásáról. A tiszteletdíj folyósításával kapcsolatos további szabályokat külön jogszabály, valamint az Akadémia elnökének vonatkozó rendelkezése határozza meg.

[MTAtv. 8 §]

- (4) A (3) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.
- (5) Az e törvény hatálybalépése előtt odaítélt „tudomány doktora” fokozat és MTA doktora cím egyenértékű az e törvény hatálybalépése után megítélt MTA doktora címmel.
- (6) A Doktori Tanács külföldön szerzett tudományos fokozatot – érdemi vizsgálat után – csak akkor honosíthat, ha a fokozat egyenértékűségét a tudomány kandidátusa vagy a tudomány doktora magyar fokozattal nemzetközi egyezmény vagy szerződés mondja ki.

62 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 23. pontja.

63 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 14. pontja.

A Közgyűlés

MTAtv. 9. §

- (1) Az Akadémia Közgyűlését a hazai akadémikusok, valamint a nem akadémikus képviselők alkotják. Utóbbiak az Alapszabályban meghatározott módon közvetlen és titkos választással nyerik el tagságukat. Számuk legfeljebb 200 fő.

Asz. 26. §

- (1)⁶⁴ A Közgyűlés nem akadémikus közgyűlési képviselőit a köztestület nem akadémikus tagjai három évre választják meg, a három év elteltével a képviselők – egy alkalommal – újraválaszthatók.
- (2) A 200 nem akadémikus közgyűlési képviselő tudományági eloszlása a következő: 143 képviselői helyen az osztályok egyenlő arányban osztoznak, míg a további 57 hely az egyes osztályokhoz tartozó nem akadémikus köztestületi tagok arányában oszlik meg.
- (3) A tudományos osztályokra megállapított kereten belül a tudományos osztályok határozzák meg a tudományos bizottságokra jutó képviselői helyek számát. Az elosztás módját mindkét esetre a jelen Alapszabály Mellékletének I. fejezete tartalmazza.
- (4)⁶⁵ A Közgyűlés ülésén tanácskozási joggal részt vehetnek a kutatóközpontok és az önálló kutatóintézetek (fő)igazgatói.

[MTAtv. 9. §]

- (2) A Közgyűlés a köztestület legfőbb döntéshozó testülete, amely
- elfogadja az Akadémia működésével kapcsolatos stratégiai elveket, és az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot alkot: az Alapszabályt;
 - elfogadja az Akadémia vagyongazdálkodásával kapcsolatos szabályokat, és dönt az Akadémia tulajdonában lévő ingatlanok elidegenítésének, megterhelésének, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevitelének, valamint használatba adásának elveiről;
 - megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámoló koncepcióját;
 - szakmai testületek előterjesztése alapján véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalom alapvető fontosságú kérdéseiről;
 - az Akadémia elnökének előterjesztése alapján jóváhagyja a következő évi akadémiai költségvetés irányelveit;

64 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 24. pontja.

65 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 24. pontja.

- f) a Felügyelő Testület jelentése alapján jóváhagyja az előző évről szóló éves költségvetési beszámolót;
- g) megválasztja az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt és a főtitkárhelyettest, valamint az e törvényben és az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket;
- h) megválasztja az Akadémia Vagyonkezelő Testületének, Doktori Tanácsának, Felügyelő Testületének, Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának és Tudományetikai Bizottságának a tagjait;
- i) megválasztja az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának (a továbbiakban: AKT) és az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait;
- j) a külön jogszabály szerinti alapítói jogkörében dönt költségvetési szervek és a Támogatott Kutatócsoportok Irodája (a továbbiakban: TKI) megalapításáról, átszervezéséről, átsorolásáról, megszüntetéséről.

Asz. 27. §⁶⁶

- (1) A Közgyűlés kizárólagos, át nem ruházható hatáskörei:
 - a) elfogadja az Akadémia működésével kapcsolatos stratégiai elveket, és az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot alkot (Alapszabály);
 - b) elfogadja az Akadémia vagyongazdálkodásával kapcsolatos szabályokat, és dönt az Akadémia tulajdonában lévő ingatlanok elidegenítésének, megterhelésének, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevitelének és használatba adásának elveiről;
 - c) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámoló koncepcióját;
 - d) szakmai testületek előterjesztése alapján véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalom alapvető fontosságú kérdéseiről;
 - e) az Akadémia elnökének előterjesztése alapján jóváhagyja a következő évi akadémiai költségvetés irányelveit;
 - f) a Felügyelő Testület jelentése alapján jóváhagyja az előző évről szóló éves költségvetési beszámolót;
 - g) megválasztja az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt, a főtitkárhelyettest és az e törvényben, valamint az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket;

66 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

- h) megválasztja az Akadémia Vagyonkezelő Testületének, Doktori Tanácsának, Felügyelő Testületének, Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának és Tudományetikai Bizottságának a tagjait;
- i) megválasztja az AKT és az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait;
- j) meghatározza a Vagyongazdálkodási irányelveket;
- k) véleményt nyilvánít az Akadémia elnökének az Akadémia 50 millió forint értéket meghaladó tárgyi eszközeinek vagy ingatlanvagyonának elidegenítésére, megterhelésére vonatkozó tájékoztatójáról;
- m) dönt költségvetési szerv alapításáról, megszüntetéséről, átalakításáról, átsorolásáról;
- n) megállapítja a Közgyűlés által választott vezetők, valamint az MTA tv.-ben és az Alapszabályban meghatározott testületek felelősségét;
- o) jóváhagyja az MTA Doktori szabályzatát;
- p) megvitatja az elnök és az Elnökség, valamint az Alapszabályban meghatározott testületek beszámolóját.
- (2) A Közgyűlés a tisztségviselőket és a közgyűlési állandó bizottságok tagjait titkos szavazással három évre választja. A tisztségviselők újraválasztása az MTA tv.-ben és a jelen Alapszabályban meghatározott keretek között történik. Az elnök e megbízatását azon a napon nyeri el teljes joggal, amelyen a Közgyűlés a tisztségre megválasztotta. Az elnök megbízatása közgyűlési döntés alapján azon a napon szűnik meg, amikor a Közgyűlés az elnöki tisztségre az MTA tv.-ben foglaltak szerint új személyt választ. Ekkor a lejárt (megszűnt) megbízatású elnök a folyamatban lévő ügyeket a Közgyűlés döntésétől számított 15 napon belül (átadás-átvételi eljárás keretében) köteles átadni az elnöki megbízatást elnyert személynek. Az Akadémia főtitkára és főtitkárhelyettese, valamint alelnökei megbízatásának kezdetére és lejártára az előbbieket értelemszerűen alkalmazni kell.
- (3) A választást jelölőbizottság készíti elő. A jelölőbizottságnak 22 tagja van; minden tudományos osztály két tagot választ: egyet a hazai akadémikusok közül, egyet pedig az osztály nem akadémikus közgyűlési képviselői közül. A bizottság első ülésén – tagjai közül – megválasztja az elnökét és a titkárát.
- (4) A jelölőbizottság feladata a tisztségviselők megválasztásában az, hogy befolyásolás nélkül felmérje a Közgyűlés tagjainak akaratát, és annak megfelelő jelölteket állítson.
- (5) A jelölőbizottság kidolgozza eljárási szabályzatát (különösen a jelöltállítás és jelölt-előterjesztés eljárási rendjét), amelyet az

Elnökség hagy jóvá. A jelölőbizottság adminisztratív munkájával kapcsolatos teendőket az MTA Titkárság illetékes szervezeti egységének vezetője látja el.

- (6) A választást követő első ülésen – amelynek összehívásáról az Akadémia elnöke gondoskodik – a közgyűlési állandó bizottságok tagjai maguk közül elnököt, a Doktori Tanácsnál társelnököt és mindkét esetben (amennyiben szükséges) titkárt választanak.
- (7) Jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában nem minősül az akadémiai költségvetési szerv alapításával, megszüntetésével, átalakításával, átsorolásával kapcsolatos döntésnek:
 - a) az akadémiai költségvetési szerv nevének, székhelyének, telephelyének megváltozása;
 - b) az akadémiai költségvetési szerv jogállásával vagy működésével kapcsolatosan jogszabályban meghatározott változás átvezetése;
 - c) az akadémiai költségvetési szervek üzemeltetési vagy pénzügyi-gazdasági feladatainak más akadémiai költségvetési szerv általi ellátásáról szóló irányítószervi döntés.

Ü. 21. §

- (1) Az Akadémia elnökének, alelnökeinek, főtitkárának, főtitkárhelyettesének (a továbbiakban: tisztségviselők), a választott akadémikus elnökségi tagoknak és a közgyűlési állandó bizottságok választott tagjainak a megválasztását előkészítő jelölőbizottság megbízatása a Közgyűlés által meghatározott időtartamra szól.
- (2)⁶⁷ A jelölőbizottság a tisztségviselők és tagok jelölését a különböző megbízások időrendjének figyelembevételével, az alábbiak szerint készíti elő:
 - a) A tisztségviselők, a három tudományterületet képviselő akadémikus elnökségi tagok és a Közgyűlés állandó bizottságaiba kerülő akadémikustagok és további köztisztviselői tagok megbízatásának kezdő időpontja egybeesik.
 - b) A nem akadémikus közgyűlési képviselők közül választott elnökségi tagok megbízatásának kezdő időpontja a megválasztásuk időpontjával egyezik meg.
- (3)⁶⁸ A jelölőbizottság a tisztségviselőket és az elnökségi tagokat megválasztó Közgyűlés előtt hat héttel körlevélben közli javaslatait a Közgyűlés tagjaival. A Közgyűlés tagjai a körlevélben foglaltakkal kapcsolatban a kézhezvételtől számított két héten belül írásban, legalább negyven olyan közgyűlési tag aláírásával közölhetik észrevételeiket a jelölőbizottsággal, akik közül legalább húsz akadémikus.

67 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 15. pontja.

68 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 15. pontja.

- (4) Az egyes tisztségek betöltésére többes jelölést lehet alkalmazni.
 (5) Ha a Közgyűlés a jelölőbizottság valamelyik javaslatával nem ért egyet, akár aznapi, akár későbbi határidő megjelölésével a kifogásolt javaslat helyett új javaslat megtételére szólíthatja fel a jelölőbizottságot.

[Asz. 27. §]

- (8)⁶⁹ A közgyűlési bizottsági üléseket a bizottság elnöke hívja össze; az alakuló ülés összehívására az Akadémia elnöke jogosult. A bizottsági tagok egyharmada a napirend megjelölésével maga is összehívhatja a bizottságot, ha a bizottság összehívására vonatkozó javaslatuknak a bizottság elnöke (alakuló ülés esetén az Akadémia elnöke) nem tesz eleget.
 (9)⁷⁰ A közgyűlési állandó bizottságok tevékenységét eljárási szabályzat és ügyrend szabályozza. A bizottságok eljárási szabályzatukat és ügyrendjüket – megalakulásuk után legfeljebb 3 hónappal – jóváhagyásra az Elnökség elé terjesztik.
 (10)⁷¹ A közgyűlési állandó bizottságok évente beszámolnak tevékenységükről a Közgyűlésnek.

[MTAtv. 9. §]

- (3) **A megválasztott testületek feladatait, működésük eljárási szabályait az Alapszabály tartalmazza.**

Asz. 28. §⁷²

- (1) A megválasztott testületek eljárási szabályzatát és ügyrendjét – amely nem lehet ellentétes a jelen Alapszabályban és az Ügyrendben foglaltakkal – a testületek maguk alkotják meg, és azokat – jogszabály vagy az akadémiai Alapszabály és Ügyrend eltérő rendelkezésének hiányában – az Akadémia Elnöksége hagyja jóvá.
 (2) A döntéshozó testületek szavazási módját a jelen Alapszabály mellékletének II. fejezete tartalmazza.

69 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

70 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

71 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

72 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 26. pontja.

Az Akadémia Doktori Tanácsa

Asz. 29. §⁷³

- (1) A Doktori Tanács feladata a Magyar Tudományos Akadémia doktora (MTA doktora) cím megszerzésére vonatkozó eljárás szakmai, ügyrendi és tudományetikai felügyelete, az eljárás egyes szakaszaiban esedékes döntések meghozatala és a cím odaítélése a cím megszerzésének feltételeit teljesítő személyek számára, továbbá az Alapszabály és a Doktori szabályzat szerinti érdemtelenség esetén a cím visszavonása azzal, hogy ügyrendi kérdésben az Ügyrendi Bizottság, tudományetikai vétség elkövetése esetén a Tudományetikai Bizottság jár el.
- (2) A Doktori Tanácsnak 22 tagja van. A tanács tagjává az Akadémia hazai tagja vagy az MTA doktora címmel, vagy illetőleg azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tag választható.
- (3) A Doktori Tanács tagjait a tudományos osztályok jelölik, osztályonként egy főt az Akadémia hazai tagjai közül, egy főt a köztestület nem akadémikus, de MTA doktori címmel rendelkező tagjai közül. A tudományos osztályok osztályonként két póttagot (egy akadémikust és egy MTA doktort) is jelölnek. A tagokat és a póttagokat három évre választják, és a tag legfeljebb egy alkalommal újraválasztható.

A Felügyelő Testület

Asz. 30. §

- (1) A Felügyelő Testület feladata az akadémiai gazdálkodás szabályszerűségének és ésszerűségének ellenőrzése, az Akadémia éves költségvetési irányelveinek, az éves költségvetési beszámolónak a vizsgálata. Állásfoglalásairól és véleménynyilvánításairól a Közgyűlés számára jelentést készít.
- (2) Az Akadémia elnöke és főtítkára a döntések előkészítéséhez előzetes állásfoglalást és véleményt kérhet a Felügyelő Testülettől.
- (3)⁷⁴ A Felügyelő Testületnek 7, a gazdálkodásban, a pénzügyekben és a tudományszervezésben jelentős szakismerettel, tapasztalattal rendelkező választott tagja van, akik közül legalább 4 a köztestület tagja. A tagokat – a jelölőbizottság ajánlása alapján – három évre

⁷³ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 27. pontja.

⁷⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 28. pontja.

választják, és tagok legfeljebb egy alkalommal újraválaszthatók. A Felügyelő Testület maga választja meg elnökét a köztestületi tagok közül.

- (4) A Felügyelő Testületnek nem lehet tagja:
 - a) az Akadémia tisztségviselője,
 - b) aki az Akadémiával vagy az Akadémia intézetei, intézményei közül bármelyikkel közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban vagy munkaviszonyban áll,
 - c) aki a Vagyonkezelő Testület tagja,
 - d)⁷⁵ aki az AKT vagy az AKT szakbizottságának a tagja.
- (5) A Felügyelő Testület feladatainak ellátása érdekében az Akadémia tisztségviselőitől és vezető beosztású alkalmazottaitól jelentést vagy felvilágosítást kérhet, az Akadémia és az akadémiai intézmények pénzügyi és számviteli nyilvántartásait és iratait megvizsgálhatja, vagy – az Akadémia költségén – szakértővel megvizsgálathatja. A Felügyelő Testület a költségvetési terv és az éves költségvetési beszámoló tartalmára vonatkozóan szempontokat dolgozhat ki az Akadémia számára.
- (6)⁷⁶ Ha az Akadémia alapvető vagyoni érdekei ezt megkövetelik, a Felügyelő Testület javasolhatja az elnöknek az Elnökség vagy a Közgyűlés összehívását. Amennyiben e javaslat megtétele után hat héten belül az elnök nem hívja össze az Elnökséget vagy a Közgyűlést, a Felügyelő Testület a napirend megjelölésével ezt megteheti.
- (7) A Felügyelő Testület saját működési szabályzatot és ügyrendet dolgoz ki.
- (8) A Felügyelő Testület szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik.
- (9) A Felügyelő Testület titkársági feladatainak ellátásáról az MTA Titkársága gondoskodik.

A Vagyonkezelő Testület

Asz. 31. §⁷⁷

- (1) A testület feladata az Akadémia vagyoni érdekeinek hatékony érvényesítését szolgáló gazdálkodás elősegítése. Ennek keretében a Vagyonkezelő Testület különösen a következő feladatokat látja el:

⁷⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 28. pontja.

⁷⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 28. pontja.

⁷⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 29. pontja.

- a) a Közgyűlés által elfogadott Vagyongazdálkodási irányelvek alapján kidolgozza és karbantartja az Akadémia Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatát;
 - b) a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatban foglaltaknak megfelelően kidolgozza az akadémiai intézmények vagyonhasználatának és vagyonhasznosításának szabályait;
 - c) a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatban rögzített elvek és hatáskörök keretei között – az Akadémia elnökének a vagyon értékesítésével kapcsolatban jogszabályban és a jelen Alapszabályban rögzített jogosítványait nem érintve – véleményezi az Akadémia vagyonát érintő eladásra, beszerzésre vagy cserére vonatkozó, a Közgyűlés által meghatározott értékhatár feletti előterjesztéseket;
 - d) véleményezi a szellemi vagyon kezelésére vonatkozó eljárásokat.
- (2) A Vagyonkezelő Testületnek hét tagja van. A testület tagjának olyan személy választható, aki a vagyonkezeléshez megfelelő képzettséggel, végzettséggel és szakismerettel, valamint tapasztalattal rendelkezik. A megválasztásnak nem feltétele a köztisztviselői tagság. A megbízás három évre szól. A testület tagjai egy alkalommal újraválaszthatók. A Vagyonkezelő Testület tagjai maguk közül választják meg a testület elnökét.
 - (3) A Vagyonkezelő Testület saját működési szabályzatot és ügyrendet dolgoz ki. A Vagyonkezelő Testület szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik. A Vagyonkezelő Testület titkársági feladatainak ellátásáról az MTA Titkársága gondoskodik.
 - (4) A Vagyonkezelő Testület szükség esetén külső szakértőt is igénybe vehet.
 - (5) A Vagyonkezelő Testület évente köteles beszámolni tevékenységéről a Közgyűlésnek.

A Tudományetikai Bizottság

Asz. 32. §⁷⁸

- (1) A Tudományetikai Bizottság feladata, hogy a tudományos kutatás szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának védelmében állást foglaljon tudományetikai elvi kérdésekben.
- (2) A Tudományetikai Bizottságnak 22 tagja van. A Tudományetikai Bizottság tagjait a tudományos osztályok jelölik, osztályonként egy

⁷⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 30. pontja.

főt az Akadémia rendes vagy levelező tagjai közül, egy főt pedig a köztestület nem akadémikus tagjai közül. Ugyanazon személy legfeljebb két alkalommal választható a Tudományetikai Bizottság tagjává.

- (3) A Tudományetikai Bizottság konkrét ügyekben is eljárhat, ha mind a panasztevő, mind pedig az a személy, akivel szemben a panaszt benyújtották, írásban kijelenti, hogy aláveti magát a bizottság eljárásának. Az Akadémia köztestületének tagjai, az MTA doktora címre pályázók, a doktori eljárásban közreműködők és a Tudományetikai kódexben meghatározott személyek kötelesek alávetni magukat a bizottság eljárásának. A bizottság ilyen esetekben szakértő véleményét is meghallgathatja, és azt figyelembe veheti.
- (4) A Tudományetikai Bizottság titkársági feladatait az MTA Titkárság (külön szabályozás szerint illetékes) szervezeti egysége látja el.

A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság

Asz. 33. §

- (1)⁷⁹ A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság feladata az Akadémia és intézményei kiadói politikájának az összehangolása, a könyv- és folyóirat-kiadás támogatására elkülönített költségvetési forrásokkal való hatékony gazdálkodás elősegítése.
- (2) Az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogát – a bizottság véleményének meghallgatásával – az Akadémia elnöke gyakorolja.
- (3)⁸⁰ A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságnak tizenhat tagja van. Elnökét és – az egyes tudományos osztályok által jelölt – 11 akadémikus könyvfelelőst a Közgyűlés választja meg. Az Akadémia Elnöki Titkárságának vezetője, az Akadémiai Könyvtár főigazgatója, az MTA Titkárság gazdasági vezetője, az Akadémiai Kiadó Zrt. képviselője tanácskozási joggal vesz részt a bizottság munkájában. A bizottság titkársági feladatait az MTA Titkársága látja el.

[MTAtv. 9. §]

- (4) **A Közgyűlés és az osztályok munkájában a Közgyűlés minden tagját azonos jogok illetik meg, kivéve, hogy az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok**

79 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 31. pontja.

80 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 31. pontja.

vesznek részt, az osztályokon doktori eljárásokban pedig csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.

Asz. 34. §

- (1) A közgyűlési képviselőknek megválasztott nem akadémikus köztisztviselői tagok a Közgyűlésen, továbbá annak a tudományos osztálynak és bizottságnak az ülésein vesznek részt szavazati joggal, amelyben nyilvántartják őket, kivéve, hogy az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok vesznek részt, az osztályokon doktori ügyekben pedig csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.
- (2)⁸¹ A területi bizottság tagjainak megválasztott nem akadémikus köztisztviselői tagok szavazati joggal vesznek részt a területi bizottság ülésein.

[MTAtv. 9. §]

- (5) Az Akadémia évente legalább egyszer Közgyűlést tart.
- (6) A Közgyűlést a napirend megjelölésével az Akadémia elnöke hívja össze.

Asz. 35. §

- (1) Az elnököt a Közgyűlés előkészítésében az alelnökök, a főtitkár, az Elnökség és a Vezetői Kollégium segíti. Az Elnökség e tevékenysége során a tudományos osztályokra támaszkodik.
- (2) A Közgyűlés szervezését és adminisztrációját az MTA Titkársága végzi.

Ü. 22. §

- (1) A Közgyűlés napirendjére javasolt nagyobb jelentőségű írásos egyéni indítványokat úgy kell előkészíteni, hogy az osztályok előzetesen megvitathassák, és állást foglalhassanak róluk. Az ilyen természetű indítványokat a Közgyűlés megtartásának időpontja előtt legalább hatvan nappal el kell juttatni az elnökhöz, hogy ő azokat az osztályokhoz továbbíthassa. Amennyiben az osztályoknak volt módjuk állást foglalni, ebben a tárgyban a Közgyűlés elé további egyéni indítványt vagy javaslatot nem lehet tenni.
- (2) A Közgyűlést úgy kell előkészíteni, hogy a szavazásra jogosultak annak időpontjáról és tervezett napirendjéről az ülés időpontja előtt legalább harminc nappal tudomást szerezzenek, az írásos előterjesztéseket pedig az ülés időpontja előtt 8 nappal megismerhessék.

81 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 32. pontja.

- (3)⁸² Azokat az egyéb írásos indítványokat, amelyek a Közgyűlés előtt legalább három munkanappal, legalább húsz közgyűlési tag aláírásával az MTA Titkárság elnöki titkársági feladatok ellátásáért felelős szervezeti egységéhez beérkeztek, a Közgyűlés előtt másolatban a szavazásra jogosultak rendelkezésére kell bocsátani. Hasonlóan kell eljárni az egyéni vagy húsznál kevesebb tag aláírásával tett javaslatok esetében is, ha az illetékes osztályelnök ellátta őket kézjeggyével.
- (4) A Közgyűlés, ha a téma indokolja, a tudományterületeknek megfelelő három szekcióban is ülésezhet. A szekciók javaslataikat határozathozatalra a Közgyűlés elé terjesztik.

[MTAtv. 9. §]

- (7) A Közgyűlés összehívását kezdeményezheti – a napirend megjelölésével, írásban – a Közgyűlésen szavazásra jogosultak egyötöde is. A Közgyűlést az elnöknek ilyenkor az összehívás kérésének kézhezvételétől számított hatvan napon belül kell összehívnia.
- (8) A Közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a szavazásra jogosultak több mint fele jelen van.

Ü. 23. §⁸³

- (1) A Közgyűlés határozatképességét a jelenléti íveken szereplő aláírások ellenőrzése (elektronikus regisztráció, gépi szavazás esetén a leadott jelzések összesítése) után az Akadémia elnöke állapítja meg.
- (2) A Közgyűlés ülést az Akadémia elnöke (a (3) bekezdésben foglalt esetben a levezető elnök segítségével) vezeti.
- (3) Az Akadémia elnökének javaslatára a Közgyűlés nyílt szavazással dönt az elnököt a munkájában segítő levezető elnök(ök) (a továbbiakban együttesen: levezető elnök) személyéről.
- (4) A közgyűlési eseti bizottságok kiküldésére a levezető elnök tesz javaslatot, a Közgyűlés pedig nyílt szavazással dönt róla.
- (5) Az ülésen a hozzászólás szándékát a levezető elnöknél szóban vagy írásban jelezni kell. A hozzászólás időtartamát a vita jellegének megfelelően a Közgyűlés határozatban korlátozhatja. Az elnöki, főtitkári és egyéb előterjesztői válaszadásra az időkorlátozás szabályát nem kell alkalmazni.

82 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 16. pontja.

83 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 17. pontja.

[MTAtv. 9. §]

- (9) A Közgyűlés a határozatait a jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének igen szavazatával hozza. Az Alapszabály elfogadásához és módosításához a határozatképes Közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak több mint kétharmadának igen szavazata szükséges.

Asz. 36. §

A Közgyűlés határozatai az Akadémia minden testületére, tisztségviselőjére, tagjára, valamint a külön törvény szerinti irányítási jogkörében az Akadémia által alapított költségvetési szervekre kötelezőek.

Ü. 24. §⁸⁴

- (1) A Közgyűlés határozatot hoz a megtárgyalt kérdésekről, az elé terjesztett indítványokról, javaslatokról. A szavazás elrendelésére a levezető elnök jogosult. A határozatokat írásba kell foglalni, és a levezető elnöknek ki kell hirdetnie őket. A határozatokat az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.
- (2) Személyi ügyekben titkosan kell szavazni. Ha azonban olyan személyi ügyről van szó, amely csak a döntés előkészítést szolgáló munkaszervezéssel függ össze (pl. szavazathitelesítő bizottság kiküldése), nyílt szavazás is elrendelhető.
- (3) A Közgyűlés bármelyik tagja kérheti a levezető elnököt titkos szavazás elrendelésére. A titkos szavazás elrendeléséről a Közgyűlés a levezető elnök javaslatára szavazással, a jelen levő szavazásra jogosultak egyszerű többségével dönt.
- (4) Ha titkos szavazáshoz szavazólapok használatára került sor, úgy azokat – amennyiben a szavazással szemben kifogással nem éltek, vagy a kifogást az arra jogosult elutasította – az eredmény hitelesítése és kihirdetése után legkésőbb 15 naptári nappal meg kell semmisíteni.
- (5) A Közgyűlés Szavazathitelesítő Bizottságot nevez ki. A Szavazathitelesítő Bizottság a szavazatszámllálást is elvégezheti.
- (6) A Közgyűlés levezető elnöke a szavazás elrendelése előtt köteles részletes és egyértelmű tájékoztatást adni a szavazás módjáról, a szavazás érvényességének és eredményességének, továbbá a szavazatok érvényességének a feltételeiről.
- (7) Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát (így különösen, ha a szavazásra bocsátott kérdésben nem foglalt egyértelműen állást); továbbá az, amelyet

84 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 18. pontja.

- a szavazásra vagy a szavazatra vonatkozó alapszabályi és ügyrendi szabályok megsértésével, valamint amelyet a (8) bekezdésben foglaltak megsértésével adtak le.
- (8) Amennyiben egyetlen jelöltről kell szavazni, az érintett személy nem vehet részt a szavazásban.
 - (9) Ha egyidejűleg több jelölt közül kell egyet választani, azt a személyt kell megválasztottnak tekinteni, akire a szavazásra jogosult jelenlévőknek több mint a fele „igen”-nel szavazott. Ha egyik jelölt sem nyeri el az „igen” szavazatoknak a megválasztáshoz előírt arányát, a szavazást meg kell ismételni.
 - (10) A megismételt szavazáson csak azokról az első szavazás után újabb szavazással meghatározott számú jelöltekről lehet szavazni, akik az első szavazás során a legtöbb „igen” szavazatot kapták. A megválasztáshoz a második körben is annyi „igen” szavazatot kell elnyerni, amennyi meghaladja a szavazásra jogosult jelenlévők felét.
 - (11) Amennyiben a második szavazás is eredménytelen, úgy a második körben legtöbb szavazatot kapott jelöltek közül újabb szavazással kiválasztott jelöltekre további szavazás tartható, vagy a Közgyűlés jogosult úgy határozni, hogy a szavazást elnapolja.
 - (12) Ha több személyt kell ugyanolyan tisztségre megszavazni, azok tekintendők megválasztottnak, akik elnyerték a szavazatok többségét, és sorrendben a legtöbb „igen” szavazatot kapták. Ha több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, közöttük a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg. Ha ez sem dönt, és/vagy nincs elég jelölt megszavazva, a meg nem választott jelöltekre szűkítve a listát új szavazást kell elrendelni. Ha több személyt kell ugyanolyan tisztségre megszavazni (és a jelöltek száma megegyezik a betölthető tisztségek számával), a Jelölőbizottság előterjesztésére – a választott tisztségviselők (pl. alelnökök) kérésével – listás szavazás is elrendelhető.
 - (13) A szavazás eredményét az elnök (levezető elnök) állapítja meg és hirdeti ki.
 - (14) A Közgyűlés írásba foglalt határozatait jóváhagyásra az elnök (levezető elnök), vagy ha a Közgyűlés erre bizottságot választott, a határozatok szövegezésével megbízott eseti bizottság elnöke olvassa fel a Közgyűlésen.
 - (15) Ha a határozat terjedelme, jellege, tartalmi megfogalmazásának szabatosága megkívánja, a határozatok végleges szövegének megállapítására a Közgyűlés az Elnökséget hatalmazhatja fel.
 - (16) A Közgyűlésen elhangzottakról szó szerinti jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvvel azonos értékű az ülésen készített hangfelvétel. A jegyzőkönyvet a Közgyűlés azon két jelen lévő tagja hitelesíti aláírásával, akiket a levezető elnök javaslatára a Közgyűlés ezzel megbízott. A Közgyűlés tagjainak joguk van az ülésről készített jegyzőkönyvbe betekinteni, arról jegyzetet készíteni vagy a hangfelvételt meghallgatni.

- (17) Külön szabályozás hiányában az elnökségi ülés, az osztályülés és a tudományos bizottsági ülés határozatképességét és szavazási rendjét is hasonlóképpen lehet megállapítani.

Asz. 37. §⁸⁵

- (1) Az Akadémia Ügyrendjét a Közgyűlés fogadja el. Az Akadémia Ügyrendjének elfogadásához és módosításához a határozatképes Közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének az „igen” szavazatára van szükség.
- (2) Az Alapszabály vagy Ügyrend módosítása csak akkor lehetséges, ha ez a Közgyűlés összehívásakor szerepel a napirendi pontok között.

Ü. 25. §

- (1)⁸⁶ Az Akadémikusok Gyűlése a Közgyűlésnek a hazai akadémikusokból, valamint az Akadémia külső és tiszteleti tagjaiból álló olyan szekciója/része, amely a jogszabályban, az akadémiai Alapszabályban vagy Ügyrendben hatáskörébe utalt ügyekben jár el, a Közgyűlés jogait gyakorolva. Szavazati joggal a hazai akadémikusok rendelkeznek. Az Akadémikusok Gyűlése általában a Közgyűlés idején ülésezik.
- (2)⁸⁷ Össze kell hívni az Akadémikusok Gyűlését abban az esetben is, ha ezt az Elnökség javasolja, vagy ha a hazai tagok egyharmada a napirend megjelölésével az elnöktől írásban kéri.
- (3)⁸⁸ A határozatképesség megállapításához (a távollévők közötti szavazás kivételével) a tartósan külföldön tartózkodó és a 70 éven felüli akadémikusok számát, ha nincsenek jelen, nem kell figyelembe venni.
- (4) Az Akadémikusok Gyűlésére egyebekben a Közgyűlés ülésére vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a jegyzőkönyvet az ülésen jelen lévő két hazai tag hitelesíti.
- (5) A nem akadémikus közgyűlési képviselők gyűlése három szekcióból áll, amelyek a társadalomtudományi, a matematikai és természettudományi, valamint az élettudományi tudományterületek képviselőit foglalják magukban.
- (6) Minden szekció titkosan egy-egy tagot jelöl a saját tagjai közül három évre az Akadémia Elnökségébe. A jelöltekről a Közgyűlés szavaz. A szekció jelölő ülése akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A gyűlés bármelyik tagja javasolhat jelöltet. Titkos szavazás után az lesz a szekció jelöltje, aki a szavazatok többségét elnyeri.

85 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 33. pontja.

86 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 19. pontja.

87 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 19. pontja.

88 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 19. pontja.

- (7)⁸⁹ A szavazás többfordulós, amelyet az akadémiai tisztségviselők megválasztásának szavazási rendje szerint kell lebonyolítani. Papíralapú szavazás esetén a szavazatok számlálását az elnök javaslatára a gyűlés által megválasztott háromtagú bizottság végzi, amelynek egyetlen jelölt sem lehet tagja.
- (8) A szekcióüléseket az illetékes elnökségi tag hívja össze és vezeti. A szekcióülést a tagok egyharmadának indítványára össze kell hívni.

A tudományos osztály

MTAtv. 10. §

- (1) **A tudományos osztály az Akadémiának egy tudományág vagy egymáshoz közel álló több tudományág képviselőit magában foglaló egysége. A tudományos osztályok számát és elnevezésüket az Alapszabály rögzíti.**

Asz. 38. §

- (1)⁹⁰ A tudományos osztály az Akadémia köztestületi struktúrájának alapegysége. Új tudományos osztály létrehozásáról, meglévő tudományos osztályok átszervezéséről, összevonásáról, megszüntetéséről a Közgyűlés dönt.
- (2)⁹¹ Az Akadémia tudományos osztályai a következők:
- I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 - II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya
 - III. Matematikai Tudományok Osztálya
 - IV. Agrártudományok Osztálya
 - V. Orvosi Tudományok Osztálya
 - VI. Műszaki Tudományok Osztálya
 - VII. Kémiai Tudományok Osztálya
 - VIII. Biológiai Tudományok Osztálya
 - IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
 - X. Földtudományok Osztálya
 - XI. Fizikai Tudományok Osztálya

[MTAtv. 10. §]

- (2) **A tudományos osztály tagjai az osztály tudományterületén megválasztott akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők.**

89 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 19. pontja.

90 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 34. pontja.

91 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 34. pontja.

(3) A tudományos osztály az Alapszabályban meghatározott módon maga választja meg elnökét és elnökhelyettesét.

[Asz. 38. §]

- (3)⁹² A tudományos osztály a hazai akadémikus tagok közül három évre osztályelnököt és osztályelnök-helyettes(eke)t választ. A megbízás idejének lejártával a tisztséget betöltők egy alkalommal újraválaszthatók.
- (4)⁹³ Az osztályülést az osztályelnök hívja össze, és ő elnököl. Az osztályelnök köteles összehívni az osztályülést, ha ezt az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a írásban kéri.
- (5)⁹⁴ Az osztályelnök képviseli a tudományos osztályt, összehangolja az osztályhoz tartozó tudományos bizottságok munkáját, beszámol az osztálynak az elnökségi ülések napirendjére kerülő kérdésekről és az Elnökség határozatairól, valamint a két osztályülés között megtett intézkedésekről, megküldi jóváhagyásra az Elnökségnek az osztályügyrendet, illetőleg annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia elnökét vagy illetékes alelnökét az osztálynak a más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről és állásfoglalásairól.
- (6)⁹⁵ Több osztályt érintő tudományok fejlődését az Akadémia érintett osztályai együttesen segítik elő.
- (7)⁹⁶ A tudományos osztály az alábbi formákban ülésezik:
- a) az osztály hazai akadémikusainak zárt osztályülése;
 - b) az osztály szavazati joggal rendelkező tagjainak (hazai akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők) zárt osztályülése;
 - c) az osztály szavazati és tanácskozási jogú tagjainak (hazai akadémikusok; nem akadémikus közgyűlési képviselők; külső és tiszteleti tagok; az osztály tudományos bizottságainak elnökei; az osztályhoz tartozó kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek főigazgatói és igazgatói) ülése;
 - d) korlátozottan nyílt osztályülés: osztályhoz tartozó köztestületi tagok részvételével zajló osztályülés;
 - e) nyílt osztályülés: az osztály által meghatározottak szerint széles körben nyílt osztályülés.

92 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 34. pontja.

93 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 34. pontja.

94 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 34. pontja.

95 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 34. pontja.

96 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 34. pontja.

(8)⁹⁷ A tudományos osztály ülésein az osztály által meghatározottak szerint állandó meghívottak is részt vehetnek.

Ü. 26. §⁹⁸

- (1) *A tudományos osztály elnökét távollétében az osztályelnök-helyettes(ek) helyettesíti(k).*
- (2) *Az osztály elnöke és elnökhelyettese(i) tevékenységükért az osztálynak felelnek.*
- (3) *A tudományterületi titkárság vezetője – az illetékes osztályelnökök elvi irányításával – ellátja a titkárság illetékességi körébe tartozó tudományos osztályok működésével összefüggő titkársági, tudományos szervezési feladatokat.*

[MTAtv. 10. §]

- (4) **A tudományos osztály ellátja az Akadémia közfadataiból a tudományterületét érintő teendőket. Ezeket a feladatokat az Alapszabály rögzíti.**
- (5) **A tudományos osztály értékeli a tudományterületéhez tartozó akadémiai kutatóhelyek szakmai beszámolóit.**

Asz. 39. §

- (1)⁹⁹ A tudományos osztály
 - a) figyelemmel kíséri, segíti és értékeli a tudományágban folyó tudományos tevékenységet;
 - b) közreműködik az akadémiai kutatóközpontok és az ezek szervezeti egységeiként működő kutatóintézetek, valamint az önálló jogi személyű kutatóintézetek (a továbbiakban: önálló kutatóintézet) munkájának értékelésében; valamint a kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek igazgatóinak kiválasztásához szükséges véleményezési eljárásban;
 - c) számon tartja a tudományág kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az ezeken kívül működő kutatókat;
 - d) kapcsolatot tart a tudományághoz tartozó tudományos társaságokkal;
 - e) tudományos üléseket szervez;
 - f) állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudáspolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben;

97 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 34. pontja.

98 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 20. pontja.

99 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 35. pontja.

- g) az Akadémia elnökének vagy az AKT-nek a felkérésére állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág területét kutató akadémiai kutatóközpontok (intézeteit is magába foglaló), önálló kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok tevékenységéről;
- h) kidolgozza az MTA doktora cím elnyerésének az osztályra vonatkozó követelményrendszerét, közreműködik az MTA doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban;
- i) az illetékességi körébe tartozó köztestületi tagok felvételével, besorolásával, nyilvántartásával, felfüggesztésével, lemondásával kapcsolatos feladatokat is ellátja;
- j) lebonyolítja az osztály által az AKT-ba és a Közgyűlés állandó bizottságaiba küldendő tagok jelölésének eljárását;
- k) kapcsolatot tart a határon túli magyar tudományosság képviselőivel, a köztestület külső tagjaival;
- l) dönt az osztály illetékességi (feladat-) körébe tartozó díjak odaítéléséről; javaslattevőként vagy véleményezési jogkörben az osztály illetékességi körébe tartozó, de nem az osztály által adományozott díjak odaítélésében is közreműködhet.

Ü. 27. §

(1)¹⁰⁰ A tudományos osztály évente legalább kétszer tudományos ülést szervez.

(2)¹⁰¹ A tudományos osztály az alábbi bizottságokat hozhatja létre:

- a) *Tudományos bizottság: a tudományos osztály által létrehozott, egy-egy szakterületet képviselő, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az akadémiai törvényben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban). A doktori ügyekben történő eljárásra az osztály külön doktori bizottságot is létrehozhat.*
- b) *Osztályközi tudományos bizottság: a tudományos osztályok által létrehozott, szakterületeket összekapcsoló, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az akadémiai törvényben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban).*
- c) *Állandó bizottság: a tudományos osztály vagy osztályok által meghatározott feladat ellátására létrehozott olyan bizottság, amely alapvetően nem a köztestületi tagságon alapul. Az állandó bizottság doktori ügyekben nem járhat el. Állandó bizottság nem hozható létre olyan feladat ellátására, amely kifejezetten tudományos bizottság*

100 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

101 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

(doktori bizottság) vagy osztályközi tudományos bizottság hatáskörébe tartozik.

- (3)¹⁰² A tudományos bizottság és az osztályközi tudományos bizottság esetén – az akadémikusok kivételével – minden köztestületi tag csak egy tudományos bizottságba (osztályközi tudományos bizottságba) kerülhet be választás útján, és csak ebben az egy bizottságban választhat és választható. A köztestületi tag az előbbieket szerint nem lehet egyszerre tagja tudományos bizottságnak és osztályközi tudományos bizottságnak.
- (4)¹⁰³ A doktori ügyek tárgyalására a tudományos osztály külön doktori bizottságot is létrehozhat. A doktori bizottság jogállására és eljárásrendjére – amennyiben az akadémiai Alapszabály és Ügyrend vagy a Doktori szabályzat másként nem rendelkezik – a tudományos bizottságokra vonatkozó szabályok irányadók azzal, hogy a (3) bekezdés szerinti összeférhetetlenség a doktori bizottság vonatkozásában nem alkalmazandó. A tudományos bizottságoknak a doktori ügyekben való eljárására és a doktori bizottságok működésére vonatkozó részletes szabályokat – az MTAtv., az Alapszabály és az Ügyrend rendelkezéseivel összhangban – a Doktori szabályzat állapítja meg.
- (5)¹⁰⁴ Az osztályhoz tartozó tudományos bizottságok, osztályközi tudományos bizottságok, doktori bizottságok és állandó bizottságok felsorolását az osztály ügyrendje tartalmazza.
- (6)¹⁰⁵ A tudományos osztály munkájában tanácskozási joggal vehetnek részt az osztályhoz tartozó külső és tiszteleti tagok, az osztályhoz tartozó kutatóközpontok főigazgatói és az önálló kutatóintézetek igazgatói, valamint a tudományos bizottságok elnökei. Számukra az osztály a programjairól értesítést (meghívót) küld.
- (7)¹⁰⁶ A tudományos osztály meghatározott feladatra (előre meghatározott időtartamra) eseti bizottságot is létrehozhat. Az eseti bizottság nem a köztestületi tagságon alapul. Eseti bizottság nem hozható létre a (2)–(4) bekezdésben meghatározott bizottságok hatáskörébe tartozó feladatra.

[Asz. 39. §]

- (2)¹⁰⁷ A tudományos osztály önállóan, de a Közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.
- (3)¹⁰⁸ A tudományos osztály – esetleg szakértők részvételével –

102 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

103 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

104 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

105 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

106 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

107 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 35. pontja.

108 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 35. pontja.

osztályülésen tárgyalja meg a tudományág kérdéseit és eredményeit, valamint az osztályt érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.

[Ü. 27.§]

- (8)¹⁰⁹ A tudományos osztály általában havonta, de legalább negyedévenként ülést tart (rendes osztályülés). Rendkívüli osztályülést kell összehívni, ha azt az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a indítványozza.
- (9)¹¹⁰ A rendes osztályülés napirendjére az osztályelnök tesz javaslatot, amelyet az osztályülésszavazással fogad el. A rendes osztályülés napirendjét – a szavazás alapján – az osztályelnök állapítja meg. Az osztályelnök készíti elő és vezeti le az ülést. Az ülés időpontját úgy kell kitűzni, hogy a meghívottak kellőképpen felkészülhessenek a tárgyalásra.
- (10)¹¹¹ Az osztályülésre meg kell hívni az Akadémia elnökét, főtítkárárt és főtítkárhelyettesét, valamint a tudományterületileg illetékes alelnökét
- (11)¹¹² A tudományos osztályon (a távollévők közötti szavazás kivételével) a szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni. Az osztály akkor határozatképes, ha a szavazásra jogosultaknak több mint a fele jelen van.
- (12)¹¹³ A tudományos osztályok rendszeresen értékeli a tudományágukhoz tartozó szakterületek nemzetközi fejlődését.
- (13)¹¹⁴ A tudományos osztály az AKT-től kapja meg a kutatóközponti, kutatóintézeti és támogatott kutatócsoporti beszámolókat, a külső tanácsadó testületek értékelését és az AKT hozzáfűzött megjegyzéseit, majd kiegészíti azokat, és megküldi az AKT elnökének.

[Asz. 39. §]

- (4)¹¹⁵ Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik
- a) a tudományos osztály elnökének és elnökhelyettesének (elnökhelyetteseinek) megválasztása és felmentése, beszámolójának jóváhagyása;
 - b) kizárólag az osztály erre jogosult tagjainak (rendes, levelező és külső tagok) ajánlásával a levelező tagságra, a rendes tagságra, a külső tagságra és a tiszteleti tagságra való javaslattevés, a külön akadémiai szabályozásban foglaltak szerint;

109 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

110 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

111 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

112 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

113 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

114 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

115 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 35. pontja.

- c) az osztályülések állandó meghívottjainak meghatározása;
- d) az MTA doktora tudományos cím odaítélését célzó eljárásokban az illetékes tudományos bizottság és/vagy doktori bizottság kijelölése, ezen bizottságok közreműködésével a kérelmező doktori habitusának – azaz tudományos munkásságának és szakmai alkalmasságának – az értékelése, javaslattétel a Doktori Tanács számára a kérelmező habitusának megítélésére, a szakmailag illetékes bírálókra és a bírálóbizottságra, továbbá a bírálóbizottságnak a nyilvános vita lefolytatása után készített véleménye alapján javaslattétel a Doktori Tanács számára az érdemi döntésre;

[Ü. 27. §]

(14)¹¹⁶ *Az osztályelnök és osztályelnök-helyettes(ek) választására hivatott osztályülés választással kapcsolatos szakaszát a tudományterületileg illetékes alelnök vezeti le. Ennek előkészítésére a tudományos osztály jelölőbizottságot választ, amelynek személyi összetételét, megbízatása időtartamát és eljárását az osztály állapítja meg.*

(15)¹¹⁷ *A doktori cím odaítélési eljárásában a tudományos osztály az illetékes tudományos bizottság (doktori bizottság) előkészítése alapján javaslatot tesz a bírálóbizottság tagjaira. A doktori ügyeket tárgyaló osztályülésekre az illetékes tudományos bizottság (doktori bizottság) képviselőjét meg kell hívni. A tudományos osztály a doktori cím megszerzésére irányuló eljárásban kialakított, részletes indokolással ellátott javaslatairól rövid időn belül tájékoztatja a Doktori Tanácsot, a nyilvános vita eredményének ismeretében javaslatot tesz a Doktori Tanácsnak a doktori cím odaítélésének a kérdésében.*

[Asz. 39. § (4)]¹¹⁸

- e) tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság, állandó bizottság, eseti bizottság és doktori bizottság létesítése, elnevezésének, tudományterületi illetékességének és szavazati jogú tagjai számának meghatározása, a bizottságok megszüntetése; tudományos bizottsági munkabizottság és albizottság létrehozásának jóváhagyása;
- f) a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsággal egyetértésben a tudományos osztály könyv- és folyóirat-kiadási politikájának kialakítása és a tudományos osztály számára tervezett, illetőleg rendelkezésre álló keretösszegeken belül döntés könyvek és folyóiratok támogatásáról;

116 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

117 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

118 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 35. pontja.

[Ü. 27.§]

(16)¹¹⁹ Az osztály az éves kiadványtervek rangsorolási javaslatát a tudományos bizottságokkal egyetértésben alakítja ki.

[Asz. 39. § (4)]¹²⁰

- g) az osztály és a tudományos bizottságok beszámoló jelentéseinek és a tudományági helyzetelemzéseknek a jóváhagyása, továbbá az osztály véleményének kinyilvánítása a hozzájuk tartozó akadémiai kutatóközpontok (intézeteit is magába foglaló), önálló kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok munkájáról;
- h) az osztályügyrend elfogadása;

[Ü. 27. §]

(17)¹²¹ A tudományos osztály külön szabályzatba (osztályügyrend) foglalja működésének eljárási szabályait, az osztályügyrendet az Akadémia Elnöksége szabályszerűségi ellenőrzés keretében megtárgyalja. Az Elnökség az osztályügyrendet visszautalja az osztálynak akkor, ha nem áll összhangban a vonatkozó jogszabályokkal, az Akadémia Alapszabályával és Ügyrendjével, más akadémiai szabályozással, a Közgyűlés vagy az Elnökség határozatával.

[Asz. 39. § (4)]¹²²

- i) meghatározott feladat ellátására állandó vagy eseti bizottság létrehozása, megszüntetése, más osztállyal vagy nem akadémiai szervevel, intézménnyel közös feladatot ellátó közös bizottság létrehozásának, megszüntetésének jóváhagyása;
 - j) tagok jelölése akadémiai bizottságokba.
- (5)¹²³ Osztályközi tudományos bizottságokról és osztályhoz tartozásukról az alapító osztályok közösen döntenek.

119 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

120 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 35. pontja.

121 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 21. pontja.

122 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 35. pontja.

123 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 35. pontja.

Tudományos bizottságok

Asz. 40. §

- (1)¹²⁴ A tudományos bizottság az Ügyrendben részletezendő módon és célból, a tudományos osztály által létrehozott olyan testület, amely egy vagy több, egymáshoz közel álló szakterület képviselőit magába foglaló egység. A tudományos osztály az osztályügyrendben vagy a bizottság létrehozásakor egyedi döntésben meghatározhatja a bizottság létszámát és a bizottság összetételének alapelveit (tudományterületi képviselet arányai; MTA doktorok aránya stb.).
- (2)¹²⁵ A tudományos bizottság ellátja az Akadémia feladataiból következő és az osztály megbízásából a szakterületre jutó teendőket.
- (3)¹²⁶ A bizottság
- a) figyelemmel kíséri az általa gondozott tudományág fejlődését és hazai helyzetét;
 - b) tudományos üléseket szervez;
 - c) állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben;
 - d) ha a tudományos osztály(ok) felkéri(k), véleményt nyilvánít a szakterületén működő akadémiai kutatóközpontok és intézeteik, az önálló kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok tevékenységéről;
 - e) a szakterület nevében javaslatot tesz a tudományos osztály könyv- és folyóirat-kiadási tervére;
 - f) részt vesz az MTA doktora cím odaítélésére indult eljárásokban, nyilatkozik a kérelmező habitusáról, a doktori eljárásban az Alapszabály szerinti véleményezési jogkört gyakorolja, ezáltal segíti a tudományos osztályt javaslatának a kialakításában.

Ü. 28. §

- (1)¹²⁷ *A véleményének kialakításához szükséges adatokat a megkeresés után a tudományos osztály hocsátja a tudományos bizottság rendelkezésére.*
- (2)¹²⁸ *A tudományos bizottság munkáját az illetékes tudományterületi titkárság segíti.*

124 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

125 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

126 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

127 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 22. pontja.

128 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 22. pontja.

[Asz. 40. §]

(4)¹²⁹ Az Akadémia rendes és levelező tagjai, valamint a nem akadémikus közgyűlési képviselők tagjai azoknak a bizottságoknak, amelyek hatókörébe tudományos tevékenységük besorolható (a nem akadémikus közgyűlési képviselők annak a bizottságnak, amelynek köztestületi tagjai őket képviselőnek választották). A hazai akadémikus korlátlan számú tudományos bizottságnak lehet tagja, azzal, hogy szavazati joggal összesen legfeljebb három bizottságban (tudományos bizottság és osztályközi tudományos bizottság együttesen) rendelkezik, bele nem értve a doktori bizottságot. A tudományos bizottságok többi tagját a szakterülethez tartozó köztestületi tagok választják meg. Tudományos bizottsági tagválasztásnál az akadémikus kizárólag egy bizottságban szavazhat, abban, amelyet ebből a célból előzetesen megjelölt. A tudományos bizottság tagjainak megbízatása három évre szól, és a tagok korlátlan alkalommal újraválaszthatók.

[Ü. 28. §]

(3)¹³⁰ *A doktori ügyeket is tárgyaló tudományos bizottságokat és osztályközi tudományos bizottságokat úgy kell létrehozni, hogy a bizottságnak legalább tíz MTA doktora (ideértve az akadémikusokat is) címmel rendelkező tagja legyen. Súlyos tudományterületi aránytalanság esetén (az osztály előzetes döntése alapján) a tudományos osztálynak lehetősége van az eredeti bizottsági taglétszám maximum 25%-os növelésére és az alulreprzentált tudományterülethez tartozó köztestületi tagok közül új tagok kooptálására.*

[Asz. 40. §]

(5)¹³¹ A tudományos bizottság önállóan, de a Közgyűlés és az illetékes tudományos osztály határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.

(6)¹³² A tudományos bizottság – szükség szerint szakértők részvételével – bizottsági ülésen tárgyalja meg szakterülete kérdéseit és eredményeit, valamint a bizottságot érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.

129 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

130 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 22. pontja.

131 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

132 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

[Ü. 28. §]

(4)¹³³ *A tudományos bizottságok értékelik szakterületük nemzetközi fejlődését, és tartalmi javaslatokat tesznek az osztálynak.*

[Asz. 40. §]

(7)¹³⁴ A bizottsági ülés akkor határozatképes, ha a szavazati joggal bíró tagoknak több mint a fele jelen van. A bizottság ülésén (a távollévők közötti szavazás kivételével) a szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni. A határozathozatal az ügyrend elfogadása és módosítása esetében a jelen lévő, szavazásra jogosultak kétharmados szótöbbségével, egyébként – az ügyrend eltérő rendelkezésének hiányában – a jelen lévő, szavazásra jogosultak egyszerű szótöbbségével történik. Szavazategyenlőség esetén a bizottság elnökének szavazata dönt.

[Ü. 28. §]

(5)¹³⁵ *A tudományos bizottság által létrehozott munkabizottság vagy albizottság megalakításához és működtetéséhez külső köztestületi és nem köztestületi tagokat is be lehet vonni.*

[Asz. 40. §]

(8)¹³⁶ A tudományos bizottsági ülés kizárólagos hatáskörébe tartozik

- a) a tudományos bizottság elnökének, elnökhelyetteseinek és titkárának megválasztása és felmentése, a bizottság elnöki beszámolójának a jóváhagyása,
- b) a szakterületre vonatkozó helyzetelemzések jóváhagyása,
- c) kapcsolattartás az Akadémia területi bizottságainak szakbizottságaival,
- d) a szakterületre vonatkozó könyv- és folyóirat-kiadási javaslat elfogadása,
- e) a tudományos osztály számára készülő javaslatok megvitatása és elfogadása,
- f) az Ügyrend II. § (2) bekezdése szerinti közreműködés a köztestületbe való felvételi eljárásban,
- g) a bizottsági ügyrend elfogadása.

133 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 22. pontja.

134 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

135 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 22. pontja.

136 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

- (9)¹³⁷ A bizottsági ülés a tagok közül hároméves időtartamra megválasztja a bizottság elnökét, elnökhelyetteseit és titkárát. A megválasztott tisztségviselők mandátumuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók.
- (10)¹³⁸ A tudományos osztály elnöke nem választható meg tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság vagy doktori bizottság elnökének.
- (11)¹³⁹ A bizottsági elnök hívja össze a bizottsági ülést, elnököl az ülésen, képviseli a bizottságot, beszámol a bizottságnak a két ülés között végzett tevékenységéről, megküldi a tudományos osztálynak a bizottsági ügyrendet és módosításait, tájékoztatja a tudományos osztály elnökét a bizottság más bizottságok vagy az osztály egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.
- (12)¹⁴⁰ A tudományos bizottság feladatai ellátására – a tudományos osztály jóváhagyásával – munkabizottságokat és albizottságokat hozhat létre.

Az Akadémia Elnöksége és Vezetői Kollégiuma

MTAtv. II. §

- (1) Az Akadémia Elnökségét (a továbbiakban: Elnökség) az elnök, az alelnökök, a tudományos osztályok elnökei, a hazai területi bizottságok elnökeinek egy – önmaguk közül választott – képviselője, a főtitkár, a főtitkárhelyettes, a Közgyűlés által választott három akadémikus és a Közgyűlés által választott három nem akadémikus közgyűlési képviselő, továbbá az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa jelölése alapján a Közgyűlés által választott három kutatóintézeti igazgató alkotja. Elnöke az Akadémia elnöke. A három alelnök, a három választott akadémikus, a három választott nem akadémikus közgyűlési képviselő és a három intézeti igazgató tag közül egy-egy képviseli a matematikát és a természettudományokat, az élettudományokat, valamint a társadalomtudományokat.
- (2) Két Közgyűlés között az Elnökség az Akadémia döntéshozó testülete. Az Elnökség döntési jogkörét, működési rendjét és azt, hogy az Elnökség mely döntési jogköreit adhatja át a 12. §-ban meghatározott Vezetői Kollégiumnak, az Alapszabály tartalmazza. Az Elnökség a döntéseikért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.

137 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

138 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

139 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

140 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 36. pontja.

Asz. 41. §

(1)¹⁴¹ Az Elnökség üléseit az Akadémia elnöke hívja össze és vezeti. Az Elnökség akkor határozatképes, ha szavazati jogú tagjainak több mint a fele jelen van. Határozatait az Elnökség a jelen lévő tagok több mint a felének „igen” szavazatával fogadja el. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. Az Akadémia tagjainak megválasztásával kapcsolatos kérdésekben csak az Elnökség akadémikus tagjai szavazhatnak. Az Elnökség üléseire tanácskozási joggal meg kell hívni a Magyar Rektori Konferencia elnökét, az Akadémia Doktori Tanácsának elnökét, az OTKA elnökét, a határon túli magyar tudományosság képviselőjében a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnökét és a Magyar Tudomány folyóirat főszerkesztőjét.

Ü. 29.¹⁴² §

- (1) Az Akadémia elnökének meghívására az Elnökség ülésein részt vesznek az MTA Titkárság azon dolgozói, akiknek az ülés lebonyolításával vagy a várható határozatok végrehajtásával kapcsolatosan feladataik vannak.
- (2) Az Akadémia elnökének akadályoztatása esetén az elnökségi ülést a főtájtár vezeti, akit az ülésen az elnök jogosítványai illetnek meg.
- (3) Az Elnökség szükség szerint, de legalább negyedévente ülésezik.
- (4) Azokban a kérdésekben, amelyekben az Alapszabály vagy a Közgyűlés döntési jogkörrel ruházta fel az Elnökséget, az Elnökség állásfoglalása és véleménye az elnököt is kötelezi.
- (5) Az elnökségi ülést úgy kell előkészíteni, hogy tagjainak legalább három munkanapjuk legyen felkészülni a tárgyalásra.
- (6) Az ülés napirendjét az elnök határozza meg. Az Elnökség tagjai kérhetik az ülésen az elnöktől az Akadémia számára fontos ügyek napirenden kívüli megtárgyalását.
- (7) Az elnökségi ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni. Ennek hitelesítésére az Elnökség két jelen lévő tagját kell felkérni. Az elnökségi ülésen elhangzottakról hangfelvétel készül, amely azonos értékű a jegyzőkönyvvel.
- (8) Minden napirendi pont megvitatása után az elnök összefoglalja az Elnökség kialakult állásfoglalását (véleményét). Az Elnökség állásfoglalását, véleményét tartalmazó határozatot az ülés után legfeljebb 8 munkanappal írásba kell foglalni. Az elnök dönt arról, hogy az Elnökség állásfoglalásait (véleményeit) tartalmazó határozatok közül melyeket kell számozással ellátva megjelentetni az Akadémiai Értesítőben. Az elnök által aláírt határozatokat meg kell küldeni az Elnökség tagjainak és mindazoknak, akiknek feladatuk, hogy gondoskodjanak a végrehajtásukról.

141 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 37. pontja.

142 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 23. pontja.

[Asz. 41. §]¹⁴³

- (2) Az Elnökség segíti a Közgyűlés előkészítését és lebonyolítását. Megvitatja a Közgyűlés napirendjére szánt javaslatokat, a végleges javaslatokat a Közgyűlés elé terjeszti, és – ha szükséges – a Közgyűlés számára véleményezi a Közgyűlés lefolytatásával kapcsolatos ügyrendi javaslatokat. Az Elnökség kizárólagos, át nem ruházható hatáskörébe tartozik minden olyan döntés és eljárás, amelyet jogszabály vagy az Alapszabály nem utal más szerv (személy) hatáskörébe. Így – különösen – az Elnökség kizárólagos hatáskörébe tartozik, hogy:
- a) elfogadja az Országgyűlésnek benyújtandó beszámolót;
 - b) elfogadja a Kormány részére készített tájékoztatót;
 - c) meghatározza a tudománypolitikai elveket;
 - d) jóváhagyja az Akadémia Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatát;
 - e) véleményt nyilvánítson az Akadémia elnökének az Akadémia 25 millió forintot elérő, de 50 millió forint értéket meg nem haladó tárgyi eszközeinek (ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok; gépek, berendezések, felszerelések; járművek; tenyészállatok; befejezetlen beruházás és felújítás; beruházásra és felújításra adott előlegek) vagy értékhatártól függetlenül ingatlanvagyonának elidegenítésére, megterhelésére vonatkozó tájékoztatójáról;
 - f) jóváhagyja a Bolyai-kuratórium szervezeti és működési szabályzatát.
- (3) Az Elnökség közreműködik a tudományos osztályok között felmerülő viták rendezésében.
- (4) Az Elnökség tesz javaslatot a Közgyűlésnek új tudományos osztály vagy területi bizottság létesítésére, meglévő osztály, területi bizottság átszervezésére, megszüntetésére.
- (5) Az Akadémia rendes és levelező tagjainak választásakor a betölthető helyeket – a tudományágak fejlődését nyomon követve és arányos képviseletük elvét érvényesítve – az Elnökség osztja el a tudományos osztályok között.
- (6) Az Elnökség dönt – a tudományos osztályok javaslata alapján – az Akadémia által kiadandó díjak, kitüntetések odaítéléséről, egyéb díjakra pedig javaslatot tesz.
- (7) Az Akadémia elnökének felkérésére vagy saját kezdeményezésre az Elnökség állást foglal a több tudományágat érintő tudományos, tudománypolitikai, társadalmi kérdésekben.
- (8) Az Elnökség feladatainak ellátására állandó, eseti és interdiszciplináris bizottságokat hozhat létre.

143 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 37. pontja.

MTAtv. 12. §

- (1) A Vezetői Kollégium az Akadémia operatív működését irányító választott testület.
- (2) A Vezetői Kollégium tíz tagból áll; elnöke az Akadémia elnöke, tagjai az Akadémia alelnökei, főtitkára és főtitkárhelyettese és az Elnökség Közgyűlés által választott három akadémikus és egy nem akadémikus tagja.
- (3) A Vezetői Kollégium feladata a Közgyűlés és az Elnökség által meghozott döntések végrehajtása, a Közgyűlés és az Elnökség által ráruházott döntések meghozatala. A Vezetői Kollégium hatáskörét és működési rendjét az Alapszabály rögzíti.
- (4) A Vezetői Kollégium az Elnökség által átruházott jogkörében meghozott döntéseiért az Elnökségnek, a Közgyűlés által ráruházott jogkörében meghozott döntéseiért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.

Asz. 42. §

- (1)¹⁴⁴ A Vezetői Kollégium az Elnökség döntéseit előkészítő testület, amely közreműködik az Akadémia és az akadémiai kutatóhálózat operatív irányítását igénylő feladatok végrehajtásában.
- (2)¹⁴⁵ Az Elnökség három nem akadémikus választott tagja közül egy tag évenkénti rotációban tagja a Vezetői Kollégiumnak. A vezetői kollégiumi tagság sorrendjéről a nem akadémikus választott elnökségi tagokkal való konzultáció után az elnök dönt.
- (3)¹⁴⁶ A Vezetői Kollégium döntést hoz mindazokban a kérdésekben, amelyeket az Elnökség és a Közgyűlés a Vezetői Kollégium döntési jogkörébe utal, így különösen
 - a) segíti az elnököt a Közgyűlés előkészítésében;
 - b) határozatban rögzíti az Akadémia alelnökeinek az Akadémia elnöke által meghatározott munkamegosztás szerinti állandó feladatait;
 - c) véleményezi a jóléti intézmények alapításához, megvásárlásához, a jóléti szolgáltatások hosszú távú nyújtására irányuló szerződések megkötését,
 - d) dönt a nem költségvetési szerv jogállású jóléti intézmények megalapításáról, átszervezéséről és megszüntetéséről,
 - e) megvizsgálja az Akadémia számára felajánlott adományokat jogszerűség, per- és tehermentesség, fenntarthatóság, esetleges egyszeri ráfordítás és folyamatos fenntartási, működési,

144 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

145 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

146 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

- őrzési költség szempontjából, továbbá dönt a felajánlott adományok elfogadásáról vagy visszautasításáról;
- f) jóváhagyja az Akadémia gazdasági társaságokban lévő részesedésének értékesítését;
- g) jóváhagyja az MTA Titkárság Szervezeti és működési szabályzatát.
- (4)¹⁴⁷ A Vezetői Kollégium szükség szerint, de legalább havonta ülésezik, az ülést az Akadémia elnöke vezeti, és az elnök tesz írásos javaslatot az ülés napirendjére is. A napirendjavaslat tárgyában a tagok módosítást, illetőleg kiegészítést javasolhatnak. Az elnök napirendi javaslatát és a hozzátartozó dokumentációkat a Vezetői Kollégium tagjainak legalább három munkanappal az ülés kezdete előtt meg kell kapniuk. A Vezetői Kollégium ülésére a témának megfelelően szakértők is meghívást kaphatnak.
- (5)¹⁴⁸ A Vezetői Kollégium akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A Vezetői Kollégium döntéseit a jelen lévő tagok több mint a felének szavazatával hozza meg. Ha egy döntéssel a Vezetői Kollégium legalább négy tagja nem ért egyet, kérhetik, hogy az elnök terjessze az ügyet az Elnökség elé.
- (6)¹⁴⁹ A Vezetői Kollégium megtárgyalja az Elnökség ülése elé terjesztendő ügyeket.

Ü. 30. §

- (1)¹⁵⁰ A Vezetői Kollégium által el nem döntött kérdésekben az Elnökség határoz.
- (2)¹⁵¹ A Vezetői Kollégium állásfoglalásait (véleményeit) a Kollégium titkára írásba foglalja, számozással látja el, és az elnök jóváhagyása után megküldi a Vezetői Kollégium tagjainak, valamint az adott tárgyban illetékes szervezeti egység vezetőjének. Az állásfoglalásokat (véleményeket) az MTA Titkárságnak az elnöki titkársági feladatokért felelős, valamint a titkársági szervezeti és működési szabályzatban meghatározott szervezeti egysége nyilvántartja.
- (3)¹⁵² A Vezetői Kollégium titkára az MTA Titkárság elnöki titkársági feladataiért felelős szervezeti egységének vezetője, aki gondoskodik a Vezetői Kollégium üléseinek előkészítéséről és lebonyolításáról.

147 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

148 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

149 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

150 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 24. pontja.

151 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 24. pontja.

152 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 24. pontja.

[Asz. 42. §]

- (7)¹⁵³ A Vezetői Kollégium – döntéseinek előkészítésére – állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre. E bizottságok feladatait a Vezetői Kollégium határozza meg, és dönt a megszüntetésükről.
- (8)¹⁵⁴ A Vezetői Kollégium állandó bizottságai – amennyiben az MTA tv. vagy az Alapszabály másként nem rendelkezik – az elnök által kijelölt alelnök vezetésével működnek, a bizottságok tagjai a tudományos osztályok által háromévi időtartamra delegált egy-egy köztestületi tag és a bizottság elnöke által felkért szakértők.

Ü. 30. §

- (4)¹⁵⁵ A Vezetői Kollégium állandó bizottságai
- a) a Könyvtári Bizottság,
 - b) a Szociális Bizottság.
- (5)¹⁵⁶ Az állandó bizottságok vezetői a bizottságok tevékenységéről évente írásában beszámolnak a Vezetői Kollégiumnak.

[Asz. 42. §]

- (9)¹⁵⁷ A Könyvtári Bizottság, a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett, ellátja az Akadémiai Könyvtár és – az AKT-val együttműködve – az akadémiai kutatóközpontok és kutatóintézetek szakkönyvtáraiban az egységes katalógusrendszer kialakításának szakmai felügyeletét. A könyvtárak vezetői kötelesek a bizottság számára a felügyelet körében kért tájékoztatást megadni.
- (10)¹⁵⁸ A Szociális Bizottság, a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett, elemzi a köztestületi tagok munka- és életkörülményeit, és – szükség esetén – javaslatot tesz azok javítására. A köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

153 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

154 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

155 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 24. pontja.

156 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 24. pontja.

157 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

158 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 38. pontja.

Az Akadémia Közgyűlés által választott vezetői

MTAtv. 13. §

- (1) Az Akadémia elnökét, alelnökeit, főtitkárát és főtitkár helyettesét a hazai akadémikusok közül, a hazai akadémikusok javaslata alapján három évre a Közgyűlés választja. Az elnököt tisztségében a köztársaság elnöke megerősíti.
- (2) Az elnök és a főtitkár a tevékenységéért a Közgyűlésnek felel.
- (3) Bármely, a Közgyűlés által választott azonos vezetői tisztségre ugyanaz a személy legfeljebb kétszer választható.
- (4)¹⁵⁹ Az elnököt a miniszteri, a főtitkárt a közigazgatási államtitkári, a főtitkár helyettesét a helyettes államtitkári illetménnyel azonos mértékű javadalmazás, valamint évente 40 munkanap szabadság illeti meg. Egyéb juttatásaik tekintetében a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvényben, továbbá az állami vezetők és az államigazgatási szervek köztisztviselői számára biztosított juttatásokról és azok feltételeiről szóló kormányrendeletben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.
- (5) Az elnök, a főtitkár és a főtitkár helyettes jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) rendelkezéseit kell – az 1–4. §, a 8. §, a 15. § f) pontja, a 23–36. §, az 50–56. §, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével – megfelelően alkalmazni.

Az Akadémia elnöke és alelnökei

MTAtv. 14. §

- (1) Az Akadémia tevékenységét – a Közgyűlés döntéseinek és határozatainak megfelelően – az Alapszabályban meghatározott módon az elnök irányítja. Az elnök képviseli az Akadémiát.
- (2) Az elnök az Akadémia mint központi költségvetési fejezet tekintetében a fejezetet irányító szerv vezetője.

¹⁵⁹ Módosította a 2010. évi XLIII. tv. 83. § d) pontja és a 2010. évi LVIII. tv. 72. § b) pontja, valamint a 2010. évi CXLVIII. tv. 57. §-a.

- (3) Az elnök – a Közgyűlés 9. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt jogkörében hozott döntések keretei között – az Akadémia vagyona tekintetében gyakorolja az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat. Az elnök képviseli az Akadémiát, és gondoskodik a Közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról.
- (4) Az elnök döntéshozó munkáját Stratégiai Tanácsadó Testület segíti, amelynek összetételét az Alapszabály rögzíti.
- (5) Az elnököt – akadályoztatása esetén – a főtitkár helyettesíti.
- (6) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztás szerint látják el feladataikat. Az Elnökségben és a Vezetői Kollégiumban képviselik a köztestület tudományági részeit, egyéb fórumokon pedig az elnök megbízása alapján az Akadémiát.

Asz. 43. §¹⁶⁰

- (1) Az elnök képviseli az Akadémiát, eljár és dönt a jogszabály vagy az Alapszabály és az Ügyrend által meghatározott kérdésekben, illetve mindazon ügyekben, amelyeket jogszabály vagy az Alapszabály és az Ügyrend nem utal más feladat- és hatáskörbe.
- (2) Az elnök kizárólagos, át nem ruházható hatásköréi:
 - a) az akadémiai költségvetési szervek és az Akadémia egyéb intézményei igazgatójának, főigazgatójának kinevezése (megbízása) és felmentése (megbízásának visszavonása); a kutatóközpont szervezeti egységeként működő intézet vezetőjének kinevezésével (megbízásával) és annak visszavonásával kapcsolatos részletes szabályokat az Akadémia elnökének külön rendelkezése tartalmazza;
 - b) az Akadémia által alapított (irányítása alatt álló) költségvetési szervek gazdasági vezetőjének kinevezése (megbízása) és felmentése (megbízásának visszavonása);
 - c) az Akadémia mint központi költségvetési fejezet költségvetése tervezésére és végrehajtására vonatkozó alapelvek meghatározása;
 - d) a Vagyonkezelő Testület véleményének ismeretében döntés az akadémiai vagyonelemek értékesítéséről; az Akadémia ingó- vagy ingatlan-vagyonelemeinek elidegenítéséről, megterheléséről; 50 millió forint értékhatár feletti elidegenítésről, megterhelésről az elnök a Közgyűlést, a 25–50 millió értékű elidegenítés, megterhelés esetén az Elnökséget tájékoztatja;
 - e) az Alapszabályban meghatározott kivételekkel a Közgyűlés összehívása;

¹⁶⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 39. pontja.

-
- f) Vezetői Kollégium állásfoglalásainak (véleményeinek) jóváhagyása;
 - g) meghatározott feladatok ellátására állandó vagy eseti bizottságok létrehozása;
 - h) az Akadémia nevét viselő megyei tudományos testület megalakulásának jóváhagyása, ilyen testület megszüntetése;
 - i) kutatócsoportok létrehozása;
 - j) az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogainak gyakorlása.
- (3) Az elnök gondoskodik a Közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. Feladatai egy részének ellátásával – a Közgyűléssel szemben fennálló felelősségének fennmaradása mellett – időlegesen a főtitkárt, a főtitkárhelyettes vagy az alelnököket is megbízhatja.
 - (4) Az elnök irányítja az Akadémia mint központi költségvetési fejezet költségvetése tervezésének és végrehajtásának a feladatait. E feladatai során a főtitkár közreműködésével gondoskodik a költségvetési tervezés előkészítéséről, figyelemmel kíséri a tervezés folyamatának alakulását, és tárgyal a Kormány, az Országgyűlés és a minisztériumok illetékeseivel. Az elnök gyakorolja a külön jogszabályban meghatározott költségvetési irányítási jogokat.
 - (5) Az Akadémia vagyona tekintetében az elnök gondoskodik a Közgyűlés, az Elnökség és a Vezetői Kollégium döntéseinek operatív végrehajtásáról.
 - (6) Az elnök gyakorolja az MTA Titkárságán közszolgálati vagy munkajogviszonyban állók tekintetében a munkáltatói jogokat. A (4) bekezdésben meghatározott irányítási jogokat és a munkáltatói jogokat (vagy azok meghatározott részét) a külön elnöki rendelkezésben foglaltak szerint átruházhatja.
 - (7) Az elnök a vonatkozó jogszabályban és a jelen Alapszabályban foglaltak szerint dönt a vagyon értékesítéséről, megterheléséről, megszerzéséről.
 - (8) Az elnök akadályoztatásán cselekvőképzetlenségét vagy az ügyek aktualitásának időtartama alatt való elérhetetlenségét, illetőleg akadályozottságát kell érteni. Ilyen esetekben a főtitkár a törvény erejénél fogva helyettesíti az elnököt. Szabadság, külföldi út és egyéb, a személyes elérhetőséget akadályozó tényező esetén a főtitkár köteles konzultálni az elnökkel az elnöki jogkörben meghozott döntések előtt.
 - (9) Az elnök – az alelnökök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes segítségével – gondoskodik az Országgyűlés számára készülő beszámoló és a Kormány számára készülő évestájékoztató összeállításáról, az Országgyűlésszáma számára készített beszámoló koncepciójának a Közgyűlés elé terjesztéséről. Az Elnök

- gondoskodik továbbá e dokumentumoknak az Országgyűléshez, illetőleg a Kormányhoz való benyújtásáról, miután az Elnökség elfogadta őket.
- (10) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztás szerint látják el feladataikat. A munkamegosztás állandó feladatait elnökségi állásfoglalásban vagy vezetői kollégiumi határozatokban rögzítik. Az elnök helyettesítésével járó eseti feladatokra az alelnökök közvetlenül, szóban vagy írásban kapnak felkérést. Az alelnökök tevékenységét az Akadémia tiszteletdíjjal ismeri el, amelynek mértékét az Elnökség határozza meg.
 - (11) Meghatározott feladatok ellátására az elnök állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre.
 - (12) Az elnök – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármelyik szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, köztisztviselőjét, közalkalmazottját, munkavállalóját meghatározott feladat elvégzésére, és részt vehet az Akadémia bármelyik osztályának, bizottságának, szervének, szervezetének az ülésén.
 - (13) Az elnök a saját és az Elnökség tevékenységéről minden évben beszámol a Közgyűlésnek. A Közgyűlés az elnöki és az elnökségi beszámoló elfogadásáról határozatban dönt.
 - (14) Az elnök munkáját az Akadémia tevékenységét és működését hosszú távon és alapjaiban meghatározó döntések meghozatalában a hattagú Stratégiai Tanácsadó Testület segíti. A Testület tagjai: egy tag a matematikai és természettudományok, egy tag az élettudományok, egy tag a társadalomtudományok szakterületének kiemelkedő hazai vagy külföldi képviselője. A Testület két tagja az iparban jelentős kutatási-fejlesztési tevékenységet végző vállalat (szervezet) elismert vezető munkatársa; egy tagja a pénzügyi-kezelési szakterület elismert szakértője.
 - (15) A Stratégiai Tanácsadó Testület tagjait az elnök kéri fel. Tagságuk az elnöki kinevezéssel keletkezik, megbízásuk határozott időre, a kinevező elnök mandátumának időtartamára szól. A testület tagjait munkájukért külön díjazás nem illeti meg.

A főtitkár és főtitkárhelyettes

MTAtv. 15. §

- (1) A főtitkár – a Közgyűlés határozataival és az elnök iránymutatásaival összhangban – az Alapszabályban meghatározott módon működteti a titkársági szervezetet (a továbbiakban: az MTA Titkársága), s ezen keresztül ellátja a kutatóhálózat adminisztratív irányítását.

- (2)¹⁶¹ A főtitkár hivatalból elnöke az AKT-nak.
 (3) A főtitkárhelyettes segíti a főtitkárt munkájában, és a főtitkár akadályoztatása esetén helyettesíti.

Asz. 44. §¹⁶²

- (1) A főtitkár alapfeladata, hogy az MTA tv., a jelen Alapszabály és Ügyrend, valamint a Közgyűlés határozatai és az elnök iránymutatásának keretei között vezesse az MTA Titkárságát (a továbbiakban Titkárság), és azon keresztül irányítsa az Akadémia köztestületi és intézethálózati adminisztrációjának a működését.
- (2) A főtitkár tevékenységéről, kiemelten a kutatóhálózat működéséről és eredményeiről minden évben beszámol a Közgyűlésnek. A Közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatban dönt.
- (3) A főtitkár (az elnök által rá átruházott irányítási és munkáltatói jogkörének keretei között) közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármelyik szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, köztisztviselőjét, közalkalmazottját, munkavállalóját meghatározott feladatok elvégzésére, és állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre.
- (4) A főtitkár
- közreműködik az Országgyűlés részére készülő beszámoló és a Kormány részére készülő tájékoztató kidolgozásában;
 - részt vesz az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elvek, programok kialakításában;
 - részt vesz a Közgyűlés határozatainak végrehajtásában;
 - az elnök által meghatározott, átruházott jogkörben gyakorolja az Asz. 43. § (6) bekezdése szerinti irányítási és munkáltatói jogokat;
 - elnöke az AKT-nek;
 - az Akadémia elnöke részére segítséget nyújt az MTA Titkárságán a külön jogszabály szerinti belső kontrollrendszerek megszervezéséhez;
 - ellátja mindazokat a feladatokat, amelyekkel a Közgyűlés és az elnök megbízza.
- (5) A főtitkárhelyettes alapfeladata a főtitkár munkájának a segítése. A főtitkár és a főtitkárhelyettes munkamegosztásának állandó elemeit a Vezetői Kollégium határozatba foglalhatja. Eseti feladatok ellátására a főtitkárhelyettest az elnök vagy a főtitkár kérheti fel.

¹⁶¹ Módosította a 2010. évi CX. tv 62. § (1) bekezdése.

¹⁶² Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 40. pontja.

Az Akadémia területi testületei

MTAtv. 16. §

- (1) Az Akadémia területi bizottságokat tart fenn, amelyek az Alapszabályban foglaltaknak megfelelően szervezik a köztestület regionális működését.
- (2) Az Akadémia a Kárpát-medencei magyar tudományos közélet támogatására területi bizottságokat létesíthet a környező országokban is, és ezeket fenntartja. A határon túli területi bizottságok a saját államuk jogszabályainak megfelelően tevékenykednek.

Asz. 45. §

- (1)¹⁶³ A területi bizottságok az Akadémia földrajzi területek szerint szervezett egységei. Bizottsági terület megosztásáról és területek összevonásáról a Közgyűlés szótöbbséggel dönt.
- (2)¹⁶⁴ Az Akadémia területi bizottságai:
 - a) az MTA Debreceni Területi Bizottsága (DAB; működési területe: Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
 - b) az MTA Miskolci Területi Bizottsága (MAB; működési területe: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megye)
 - c) az MTA Pécsi Területi Bizottsága (PAB; működési területe: Baranya, Somogy, Tolna és részben Zala megye)
 - d) az MTA Szegedi Területi Bizottsága (SZAB; működési területe: Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye)
 - e) az MTA Veszprémi Területi Bizottsága (VEAB; működési területe: Fejér, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém megye és részben Zala megye).

Ü. 31. §

- (1)¹⁶⁵ Az Akadémia támogatja azokat a megyei önkormányzati és regionális kezdeményezéseket, amelyek anyagi áldozatvállalással külön tudományos testület működését tartják szükségesnek, mindenképp a megye területén felmerülő, tudományos munkát igénylő kérdések megoldására.
- (2)¹⁶⁶ Az (1) bekezdés szerinti megyei testületek az adott területi bizottságok önálló, társult egységei.

163 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

164 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

165 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

166 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

(3)¹⁶⁷ Az Akadémia nevét hordozó megyei tudományos testület megalakulását – az érintett területi bizottság vezetésének és a megyei önkormányzat képviselőinek egyeztetett álláspontja alapján – az Akadémia elnöke hagyja jóvá. Az elnök a jóváhagyást indokolt esetben visszavonhatja, ez – amennyiben a testület működését nem kívánja más formában folytatni – a testület megszűnését is jelenti. A jóváhagyás visszavonását követően a testület az Akadémia nevét nem viselheti, akadémiai tudományos testületként nem határozhatja meg és tüntetheti fel magát.

[Asz. 45. §]

(3)¹⁶⁸ A területi bizottságok illetékességi területükön

- a) kiemelt szerepet játszanak
 1. a régió tudományos életének szervezésében, tudománypolitikai stratégiája kidolgozásában,
 2. az új tudományos eredmények közvetítésében a társadalom számára,
 3. az MTA és felsőoktatási intézmények közötti harmonikus együttműködésben,
 4. a regionális, megyei és városi önkormányzatokkal, a megyei kamarákkal és a regionális fejlesztési tanácsokkal való együttműködésben,
 5. a régiók kutatóhelyei K+F tevékenységének, hasznosításra váró eredményeinek és szabad kutatási kapacitásainak bemutatásában,
 6. a gazdasági vállalkozások K+F igényeinek közvetítésében a kutatóhelyek számára,
 7. a regionális innovációs partnerközvetítésben, a hazai és a nemzetközi pályázati együttműködés elősegítésében,
 8. a környező országok interregionális együttműködésében;
- b) figyelemmel kísérik és segítik az ott folyó tudományos tevékenységet;
- c) támogatják a tudományos utánpótlás nevelését, pályázatokat írnak ki;
- d) tudományos munkákat jelentetnek meg;
- e) szak- és munkabizottságokat hoznak létre, amelyek tudományos üléseket szerveznek;
- f) bizottságaik révén kapcsolatot építenek ki és tartanak fenn a tudományos osztályokkal és azok tudományos bizottságaival;
- g) nemzetközi kapcsolatokat építhetnek ki más országok, különösen a régióval szomszédos körzetek kutatóival.

167 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

168 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

[Ü. 31. §]

(4)¹⁶⁹ A területi bizottságok

- a) a tudósok és a tudomány iránt érdeklődő emberek személyes kapcsolatainak megteremtése, elmélyítése érdekében klubot működtetnek tudományos, kulturális és közéleti kérdések kötetlen megvitatására;
- b) a feladataik ellátásához szükséges anyagi feltételek javítására alapítványok létrehozását kezdeményezhetik és támogathatják;
- c) tevékenységükbe bevonják a régiójuk szerinti külső köztestületi tagokat, és (szavazati joggal nem rendelkező meghívottként) bevonhatnak olyan szakembereket, akik nem tagjai a köztestületnek.

[Asz. 45. §]

(4)¹⁷⁰ A területi bizottságok alanyi jogú tagjai a területen lakóhellyel rendelkező és/vagy dolgozó hazai akadémikusok (további korlátozás nélkül) és megbízatásuk időtartamára a nem akadémikus közgyűlési képviselők; választott tagjai azok a nem akadémikus köztestületi tagok, akiket az ott dolgozó nem akadémikus köztestületi tagok a bizottság szervezeti szabályzatának megfelelően taggá választanak. A bizottságok tudományos tevékenységet folytató, de tudományos fokozattal nem rendelkező szakembereket szavazati joggal nem rendelkező, tanácskozási jogú résztvevőként jogosultak a munkájukba bevonni.

[Ü. 31. §]

(5)¹⁷¹ A területi bizottságok választott tagjainak megbízatása hároméves időszakra szól, és a tag korlátlan alkalommal újraválasztható. A tagok megválasztására hivatott gyűlést – a megyék tudományos adottságait tükröző arányokra is figyelemmel – a területi bizottság elnöke készíti elő, hívja össze és vezeti le. Az új tagok megválasztásával a régi tagsági megbízások megszűnnek. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.

[Asz. 45. §]

(5)¹⁷² A területi bizottság hazai akadémikus tagjai közül háromévi időtartamra elnököt választ. A területi bizottság elnöke és tisztségviselői megbízatásuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók.

169 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja

170 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

171 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

172 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

[Ü. 31. §]

(6)¹⁷³ *A területi bizottság elnökének megválasztása titkos szavazással történik. Megválasztottnak azt az akadémikust kell tekinteni, akire a szavazásra jogosult jelenlévőknek több mint a fele „igen”-nel szavazott. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.*

[Asz. 45. §]

(6)¹⁷⁴ *A hazai területi bizottságok elnökei – maguk közül – meghatározott, de a megválasztott személy mandátumán nem túlnyúló időszakra egy tagot választanak az Akadémia Elnökségébe. A választáson a területi bizottságok legalább négyötödének képviselve kell lennie. A választás titkosan, a jelen lévő területi bizottsági elnökök több mint a felének „igen” szavazatával történik.*

(7)¹⁷⁵ *A területi bizottság ülését a bizottság elnöke hívja össze, és elnököl az ülésen. A bizottság elnöke képviseli a területi bizottságot, hangolja össze a szakbizottságok és munkabizottságok munkáját, számol be a bizottságnak két ülés között végzett tevékenységéről, küldi meg az Elnökségnek a bizottság szervezeti szabályzatát és módosításait, tájékoztatja az Akadémia Elnökségét tevékenységük lényeges elemeiről.*

[Ü. 31. §]

(7)¹⁷⁶ *A területi bizottság az éves munkájáról írásos összefoglalást készít az Akadémia rendes Közgyűlése számára.*

(8) *Az Akadémia elnökének felkérésére, a felkérésben meghatározott szempontok alapján a területi bizottság rövid elemzést készít az Akadémia által a Kormány számára benyújtandó éves tájékoztatóhoz.*

(9) *A területi bizottság az Akadémia elnökének felkérésére, a felkérésben meghatározott szempontok alapján összeállított szakmai anyaggal segíti az Akadémia elnöke által kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő jelentés elkészítését.*

[Asz. 45. §]

(8)¹⁷⁷ *A területi bizottságok szervezetének és működésének részletes szabályait szervezeti és működési szabályzatuk határozza meg. A szervezeti és működési szabályzatot és módosításait a területi bizottság kétharmados szótöbbséggel fogadja el.*

173 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

174 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

175 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

176 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 25. pontja.

177 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

- (9)¹⁷⁸ Az Akadémia a Kárpát-medencei magyar tudományos közélet támogatására a környező országokban is létesíthet és fenntarthat bizottságokat. E bizottságok az ottani törvényeknek megfelelően munkálkodnak a magyar tudományos élet szervezésén, és kapcsolódnak be a magyar tudományos közéletbe.
- (10)¹⁷⁹ Az Akadémia határon túli területi bizottsága az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága (KAB; működési területe: Románia).

Az Akadémia intézményei Az akadémiai kutatóhálózat

MTAtv. 17. §

- (1) Az Akadémia kutatóhálózata kutatóközpontokból, kutatóintézetekből és támogatott kutatócsoportokból (együttesen: kutatóhely) áll.
- (2)¹⁸⁰ A kutatóközpontokat és a – nem kutatóközponti szervezeti egységként működő – kutatóintézeteket a Közgyűlés határozattal hozza létre, szervezi át, sorolja át és szünteti meg, amelynek alapján az Akadémia elnöke írja alá az alapításról, átszervezésről, átsorolásról, megszüntetéséről rendelkező okiratot. Az eljárási szabályokat az Alapszabály rögzíti.
- (3) A támogatott kutatócsoport a TKI szervezetébe tartozó azon szervezeti egység, amelynek alkalmazottai nem az Akadémia irányítása alá tartozó intézménynél végzik munkájukat. A támogatott kutatócsoportok létrehozásáról és megszüntetéséről az Akadémia elnöke az Alapszabályban rögzített pályázati eljárás előírásai szerint dönt.

Asz. 46. §

- (1)¹⁸¹ Kutatóközpontot meglévő vagy újonnan alapított kutatóintézetekből lehet létrehozni. A kutatóközpont alapítását az Akadémia elnöke, az AKT, meglévő kutatóintézetek egyesülése esetén az adott intézetek igazgatói vagy leendő kutatóintézet esetén (az alábbiakban részletezett módon) a kutatócsoport kezdeményezheti. A tagintézetek igazgatóinak, illetve a kutatócsoportnak a javaslatát az AKT-hez kell eljuttatni.

178 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

179 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 41. pontja.

180 Módosította a 2010. évi XC. tv 62. § (2) bekezdése.

181 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 42. pontja.

A javaslat tartalmazza a kutatóközpont közfeladatait és azoknak a vonatkozó jogszabály szerinti indokolását, szakmai indokolást és a kutatóközpont hároméves pénzügyi tervét. A javaslatot az AKT a maga véleményével együtt továbbítja az Akadémia elnökének. Az Akadémia elnöke a javaslatra vonatkozóan kikéri a vonatkozó jogszabályban meghatározott közigazgatási szervek, az Elnökség, a Vagyonkezelő Testület, és ha arra még nem került sor, az AKT véleményét. Az Akadémia elnöke a javaslatot az előbbieket szerint kikért véleményekkel együtt a Közgyűlés elé terjeszti. Nem terjeszthető a Közgyűlés elé a javaslat, ha azt a jogszabályban meghatározott kormánysszervek vagy a Vagyonkezelő Testület nem támogatja.

- (2) Kutatóközpontok a tagintézetek egyetlen intézetté egyesülése, függetlenné válása vagy valamennyi tagintézet megszűnése esetén szűnhetnek meg. A megszüntetési (átalakítási) eljárást az Akadémia elnöke, az AKT, a kutatóközpont főigazgatója vagy valamelyik tagintézet igazgatója kezdeményezheti. Az eljárás rendje megegyezik az (1) bekezdésben rögzített létrehozási eljárás rendjével.

Ü. 32. §

- (1)¹⁸² *Kutatóközpont létrehozásának, átalakításának, megszüntetésének folyamatát a létrehozásra irányuló kezdeményezésről szóló elnöki döntés megszületésétől kezdve az Akadémia elnöke által kinevezett megbízott (alapító biztos, megszüntető biztos) irányítja és felügyeli.*

[Asz. 46. §]

- (3)¹⁸³ Kutatóintézetek létrehozását az Akadémia elnöke közvetlenül, az AKT, kutatócsoport vagy legalább harminc, tudományos fokozattal rendelkező kutató az elnökhöz intézett javaslattal kezdeményezheti, amely tartalmazza a kutatóintézet közfeladatait és azoknak a vonatkozó jogszabály szerinti indokolását, szakmai indokolást és a kutatóintézet hároméves pénzügyi tervét. Az elnök kikéri a jogszabályban meghatározott kormánysszervek, az AKT, az Elnökség és a Vagyonkezelő Testület álláspontját. Az Akadémia elnöke a javaslatot az előbbieket szerint kikért véleményekkel együtt a Közgyűlés elé terjeszti. Nem terjeszthető a Közgyűlés elé a javaslat, ha azt a jogszabályban meghatározott kormánysszervek vagy a Vagyonkezelő Testület nem támogatja.

182 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 26. pontja.

183 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 42. pontja.

- (4) Közgyűlési támogatás esetén az új kutatóintézet (kutatóközpont) költségvetését az Akadémia elnökének be kell illesztenie az Akadémia következő évi költségvetési tervezetébe, és intézkednie kell az új intézmény létrehozása iránt.

[Ü. 32. §]

- (2)¹⁸⁴ Kutatóintézet létrehozásának és megszüntetésének folyamatát a létrehozásra irányuló kezdeményezésről szóló elnöki döntés megszületésétől kezdve az Akadémia elnöke által kinevezett megbízott (alapító biztos, megszüntető biztos) irányítja és felügyeli.
- (3)¹⁸⁵ A kutatóintézet (kutatóközpont) alapítását (megszüntetését) kezdeményező(k) javaslatot tehet(nek) az alapító biztos (megszüntető biztos) személyére. Az alapító biztos megbízatása a kutatóintézet (kutatóközpont) igazgatójának (főigazgatójának) kinevezéséig tart. Az alapító okirat elfogadása után az alapító biztos vagy más személy az igazgatói (főigazgatói) megbízások általános szabályának megfelelő eljárással kaphat igazgatói (főigazgatói) kinevezést (megbízást). A megszüntető biztos megbízatása a kutatóintézet (kutatóközpont) megszűnéséig tart.

[Asz. 46. §]

- (5) Egy kutatóintézet megszüntetését vagy átalakítását az Akadémia elnöke, az AKT, az intézet tudományos tanácsa vagy – az intézet külső tanácsadó testülete egyetértésével – maga az intézet igazgatója kezdeményezheti. A megszüntetéshez közgyűlési határozat szükséges.

[Ü. 32. §]

- (4) A megszüntető biztos munkájának az Akadémia vagyonát érintő részleteiről köteles haladéktalanul tájékoztatni a Vagyonkezelő Testületet.

Asz. 47. §

- (1)¹⁸⁶ Támogatott kutatócsoportok létrehozására az Akadémia pályázatot hirdet. A pályázat tartalmát és formáját, a döntési kritériumokat és a döntés mechanizmusát – a jogszabályok és az AKT javaslata alapján – az Elnökség határozza meg.
- (2)¹⁸⁷ A kutatócsoportok létrehozásáról – a támogatás időtartamának és feltételeinek meghatározásával – az Akadémia elnöke dönt. Az elnök a kutatócsoport támogatásának lejártával (az éves jelentéseket is figyelembe véve) dönt a működés további támogatásáról.

184 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 26. pontja.

185 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 26. pontja.

186 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 43. pontja.

187 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 43. pontja.

Ü. 33. §

- (1)¹⁸⁸ Az Elnökség a pályázati felhívást a beadási határidő lejárta előtt legalább három hónappal közzéteszi. A beadott pályázatnak meg kell határoznia a kutatási területet, és tájékoztatást kell adnia a csoport leendő vezetőjének korábbi munkásságáról. A pályázathoz mellékelni kell a befogadó intézmény nyilatkozatát a csoport befogadásáról és infrastrukturális ellátásáról.
- (2)¹⁸⁹ A létező csoportoknak az Akadémiával fennálló szerződésük meghosszabbításáért minden új periódusban pályázniuk kell, nekik azonban pályázatukat az eredményeikről beszámoló éves jelentésekkel kell alátámasztaniuk. Létező kutatócsoportot – sikertelen pályázat esetén – az Akadémia elnökének döntése alapján az Akadémia a kutatócsoport eredményei alapján (pályázati körbe sorolható utótámogatás) meghatározott, csökkentett mértékű támogatásban részesítheti.
- (3)¹⁹⁰ Az újonnan alapított és a tovább működő támogatott kutatócsoportok ellátása érdekében az Akadémia szerződést köt a befogadó intézménnyel. A szerződésben rögzíteni kell a kutatócsoporti pályázatok benyújtására és a vállalkozási tevékenység végzésére vonatkozó szabályokat.
- (4)¹⁹¹ A támogatott kutatócsoportok kötelesek munkájukról évente az AKT részére beszámolót készíteni.

[Asz. 47. §]

- (3)¹⁹² A támogatott kutatócsoportok ügyeit a Támogatott Kutatócsoportok Irodája (a továbbiakban: TKI) intézi. A TKI szervezeti és működési szabályzatát a TKI igazgatója készíti elő és terjeszti fel, a szabályzatot az AKT hagyja jóvá.
- (4) A kutatócsoportok az intézetekhez hasonlóan közreműködnek az Akadémia feladatainak teljesítésében, évente jelentést készítenek eredményeikről, és közreműködnek az Országgyűlés és a Kormány elé terjesztendő akadémiai beszámoló, tájékoztató elkészítésében.
- (5) A támogatott kutatócsoportok jogosultak kutatástámogatásért pályázni.
- (6) A támogatott kutatócsoportok a TKI közreműködésével köthetnek kutatási szerződést, és közfeladatuktól elkülönítve – a TKI adminisztratív felügyelete alatt – vállalkozási tevékenységet is folytathatnak.

188 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 27. pontja.

189 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 27. pontja.

190 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 27. pontja.

191 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 27. pontja.

192 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 43. pontja.

[Ü. 33. §]

- (5)¹⁹³ A támogatott kutatócsoportok évi beszámolóinak formája igazodik a kutatóintézetek által készítendő beszámolókéhez.
- (6)¹⁹⁴ A kutatócsoportok akadémiai állásban lévő tagjait az Akadémia határozott idejű szerződéssel alkalmazza. Az MTA doktora címmel rendelkező akadémiai állásban lévő kutatót a TKI – az AKT döntése alapján – határozatlan idejű szerződéssel is alkalmazhatja, ha a kutató elfogadja, hogy a kutatócsoport megszűnése esetén az Akadémia őt képzettségének megfelelő kutatóintézeti állásba helyezi. A kutatócsoport tagjaival és vezetőjével kapcsolatos további alkalmazási és összeférhetlenségi szabályokat az Akadémia elnöke külön rendelkezésben határozza meg.

[MTAtv. 17. §]

- (4) Az akadémiai kutatóhálózat testületi felügyeletét az AKT látja el.
- (5) Az AKT 15 főből áll. Elnöke a főtitkár, tagjai közül egy-egy tagot a tudományos osztályok kutatóhálózati tagjainak javaslata alapján az osztály jelöl a nem igazgató kutatóhálózati alkalmazott közttestületi tagok közül. A jelölteket az Akadémia Közgyűlése választja meg. Három tagot a Kormány személyre szólóan delegál – tanácskozási joggal – az oktatásban, a kutatásban, a fejlesztésben, az innovációban, valamint a gazdaságfejlesztésben és a versenyképesség-politikában fontos szerepet játszó miniszterek olyan vezető munkatársai közül, akik gazdálkodási, igazgatási, kutatási, kutatószervezési vagy államigazgatási gyakorlatuk és tapasztalataik alapján hozzájárulhatnak a kutatóhálózat hatékony igazgatásához.
- (6) Az AKT létrehozásának részletes eljárási rendjét és működési szabályait az Alapszabály határozza meg.

Asz. 48. §

- (1)¹⁹⁵ Az AKT tagjainak megbízatása három évre szól. A megbízatás kezdete az akadémiai tisztújítás időpontjától egy évvel eltérő időpontban van, kivéve a testület elnökét, akinek elnöksége a főtitkári megbízatásával együtt keletkezik és jár le. Az AKT tagjainak megbízatása egy alkalommal meghosszabbítható.

193 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 27. pontja.

194 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 27. pontja.

195 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 44. pontja.

- (2)¹⁹⁶ Az AKT tagjai – a Kormány által delegált tagok kivételével – köztestületi tagok. Az AKT tagjának nem jelölhető olyan személy, aki akadémiai (önálló vagy szervezeti egység) kutatóintézet vagy kutatóközpont (fő)igazgatója és (fő)igazgatóhelyettese, továbbá aki tagja a Vagyonkezelő Testületnek, a Felügyelő Testületnek, a Felsőoktatási és Tudományos Tanácsnak vagy az OTKA Országos Bizottságának.
- (3)¹⁹⁷ Az osztályok saját jelöltjüket belső jelölési eljárás után állítják. A jelöltre javaslatot tehet minden olyan kutatóközpont, kutatóintézet és támogatott kutatócsoport, amelynek fő szakterülete az osztályhoz tartozik. A kutatóhely javaslatát annak vezetője terjeszti be.
- (4) Az AKT tagjainak tudományterületükön nemzetközi elismertséggel és széles körű tapasztalattal kell rendelkezniük. Elvárás velük szemben, hogy mentesek legyenek a szűkebb szakterületük vagy intézményük iránti elfogultságtól.

Ü. 34. §¹⁹⁸

Minden kutatóközpont és kutatóintézet (ideértve a kutatóközpontok intézeteit is), valamint kutatócsoport legfeljebb egy jelöltre tehet javaslatot. A javasolt személyt a kutatóhely (kutatóközpont, önálló kutatóintézet, kutatócsoport) vezetője jelöli a vezető kutatók véleményére támaszkodva. A lehetséges jelöltek személyéről az igazgatók egymással egyeztethetnek. Az osztályon lefolytatott jelöltállítás során a kutatóhelyhez (is) tartozó osztálytagok – beleértve a kutatóhellyel közalkalmazotti jogviszonyban lévő vagy onnan nyugdíjba vonult tagokat is – vita után titkos szavazással választják ki a jelöltek közül az osztály jelöltjét, akinek jelölését az osztály titkos szavazással erősíti meg.

[MTAtv. 17. §]

- (7) **Az AKT feladatai:**
- a) **jóváhagyja az akadémiai kutatóhálózat egységeinek céljait, feladatait;**
 - b) **meghatározza a feladatok ellátásának értékelési szempontjait, mutatóit;**
 - c) **javaslatot tesz az egyes intézmények költségvetési támogatására;**
 - d) **javaslatot tesz az Akadémia költségvetésében a kutatási beruházásokra elkülönített források rendeltetésének és kedvezményezettjeinek meghatározására;**

196 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 44. pontja.

197 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 44. pontja.

198 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 28. pontja.

- e) javaslatot tesz az Akadémia rendelkezésére álló fiatal kutatói állások szakterületenkénti és kutatóhelyenkénti meghatározására;
- f) értékeli a kutatóközpontok, kutatóintézetek és a támogatott kutatócsoportok szakmai beszámolóit, tevékenységét, teljesítményét és irányítási rendszerét;
- g) a Közgyűlés elé terjeszti a kutatóhelyek tevékenységéről szóló beszámolót;
- h) véleményezi az Akadémia közfeladatainak teljesítéséről a Kormány számára készített tájékoztatót;
- i) jóváhagyja a kutatóközpontok, a kutatóintézetek és a TKI szervezeti és működési szabályzatát;
- j) tagokat jelöl az intézetek 18. § (8) bekezdés szerinti külső tanácsadó testületeibe;
- k) egy-egy tudományterületi szakbizottságot (a továbbiakban: szakbizottságot) rendel a természet-, az élet- és a társadalomtudományi intézetcsoportokhoz a döntések szakmai előkészítésére.

Asz. 49. §¹⁹⁹

- (1) Az AKT az üléseit szükség szerinti gyakorisággal, de legalább negyedévenként egyszer tartja. Az üléseket a napirend megjelölésével az AKT elnöke hívja össze.
- (2) Saját kezdeményezésén kívül az ülést az elnök köteles összehívni, ha azt az Akadémia elnöke kezdeményezi, vagy azt az AKT három tagja, vagy a Felügyelő Testület a napirend megjelölésével írásban kéri.
- (3) Az AKT üléseire a napirend egyidejű megküldése mellett az Akadémia elnökét is meg kell hívni.
- (4) Az AKT üléseire az AKT elnöke meghívhatja az MTA Titkárság illetékes munkatársait.
- (5) Az AKT titkársági teendőit az MTA Titkársága végzi.
- (6) Az ülés akkor határozatképes, ha az AKT tagjainak több mint a fele jelen van. Az AKT határozatait szavazattöbbséggel hozza.
- (7) Az Akadémia elnökének kezdeményezésére az AKT véleményezi a kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek alapítására, összevonására és megszüntetésére vonatkozó javaslatokat.
- (8) Az AKT javaslatot tehet arra, hogy az Akadémia elnöke mely tudományos osztályokat kérjen fel az egyes kutatóhelyek szakmai munkájának értékelésére.

¹⁹⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 45. pontja.

- (9) Az Akadémia elnökének felkérésére az AKT javaslatot tehet az alapellátással összefüggő kutatóintézeti létszámgazdálkodás kérdéseiben.

Ü. 35. §²⁰⁰

Az AKT elkészíti saját ügyrendjét, amelyet az Akadémia Elnöksége hagy jóvá.

[Asz. 49. §]

- (10)²⁰¹ Az AKT és szakbizottságainak tevékenységéhez szükséges adminisztratív munkát az MTA Titkársága végzi.
- (11)²⁰² Az AKT tevékenységéért a Közgyűlésnek felel, tevékenységéről évente beszámol a Közgyűlésnek és az AKVT-nek.

Asz. 50. §

- (1) A tudományterületi szakbizottságokat az AKT hozza létre, tagjainak számát az AKT határozza meg. A szakbizottságok elnökének és tagjainak személyére a kutatóhelyek köztestületi tagjaiból az AKT tesz javaslatot.
- (2) Az AKT ügyrendje a tagságra vonatkozó összeférhetlenségi szabályokat állapít meg. A szakbizottságok elnökét és tagjait az AKT elnöke kéri fel. A felkérés előtt az AKT elnöke kikéri az Akadémia elnöke, az érintett osztály(ok) és az AKVT véleményét. A javasolt szakbizottsági elnök és szakbizottsági tagok ellen az Akadémia elnöke, az érintett osztály(ok) és az AKVT írásban indokolt kifogással élhet. Ebben az esetben az AKT-nek új személyi javaslatot kell tennie.
- (3) A szakbizottságok tagjainak megbízatása legfeljebb három évre szól. A megbízatás egy ízben megismételhető, de azonos időpontban csak a szakbizottság tagjainak legfeljebb kétharmada cserélődhet. A megbízatás ismételt betöltésének feltételeit az AKT ügyrendje állapítja meg.

Asz. 51. §²⁰³

- (1) Az Akadémia elnöke által az AKT-hoz tett előterjesztés alapján a szakbizottságok javaslatot tesznek az AKT-nek a tudományterületükhöz tartozó kutatóközpontok, kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok költségvetési támogatásának, beruházásának a kereteire. Az előterjesztéshez fűzött módosító

200 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 29. pontja.

201 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 45. pontja.

202 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 45. pontja.

203 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 46. pontja.

- javaslatokat írásban indokolják. A kutatóközpontok, kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok költségvetési támogatásának és beruházásainak kereteiről – az AKT véleményének ismeretében – az Akadémia elnöke dönt.
- (2) A kutatóközpontok, az önálló kutatóintézetek és a támogatott kutatócsoportok éves jelentésének formáját az AKT a szakbizottságok javaslata alapján hagyja jóvá.
 - (3) A kutatóközpontok és az önálló kutatóintézetek éves jelentése alapján a külső tanácsadó testületek értékelik (elemzik) azok tevékenységét, és értékelésüket (elemzésüket) az illetékes szakbizottságnak továbbítják. A támogatott kutatócsoportok éves jelentését a szakbizottságok értékelik. A kutatóhelyek értékelésének során a szakbizottság kikéri az illetékes tudományos osztályok véleményét. A tudományos osztályok szükség esetén az illetékes tudományági bizottság véleményét is kikérhetik.
 - (4) Az éves jelentéseket és a testületek értékelését (elemzését) az AKT a tudományos osztályok véleményének figyelembevételével megtárgyalja és véleményezi. Az AKT az éves jelentésről és az értékelésről kialakított állásfoglalását az érintett kutatóhelyek tudomására hozza. Az éves jelentéseket az Akadémia nyilvánosságra hozza.

Ü. 36. §²⁰⁴

- (1) *A szakbizottság ülését a napirend megjelölésével a szakbizottság elnöke hívja össze, valahányszor a teendők ezt indokolják. Össze kell hívnia a szakbizottság ülését akkor is, ha a szakbizottság tagjainak egyharmada vagy az Akadémia elnöke vagy az AKT elnöke, avagy a Felügyelő Testület a napirend megjelölésével ezt írásban kéri.*
- (2) *A szakbizottság ülése akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A szakbizottság határozatait szavazattöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén a szakbizottság elnökének szavazata dönt.*
- (3) *A szakbizottság ügyrendjét az AKT hagyja jóvá.*
- (4) *A költségvetési támogatás és a beruházási keretekről szóló napirend előkészítéséhez a Titkárság kimutatást készít az előző évi összegekről és az MTA következő költségvetésében az egyes intézeteket érintő új tervek költségeiről.*
- (5) *Az intézeteknek éves jelentésüket magyar és angol nyelven is el kell készíteniük.*

204 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 30. pontja.

[MTAtv. 17. §]

- (8) Az AKT a (7) bekezdésben felsorolt tevékenysége során álláspontjának kialakításához, a (7) bekezdés k) pont szerinti szakbizottságok, továbbá egyéb szakértői bizottságok összeállításához az Alapszabályban rögzített módon kikéri az illetékes tudományos osztályok véleményét.

Asz. 52. §

- (1) A tudományos osztályt az AKT-ben az MTAtv. 17. § (5) bekezdése szerint jelölt tag képviseli.
- (2) A tudományos osztály tagokat jelöl az intézetek külső tanácsadó testületeibe.
- (3)²⁰⁵ Az (1) és a (2) bekezdésben megjelölt tagokat a tudományos osztály meghívja azokra az üléseire, amelyeken kutatóhálózati ügyeket is tárgyal.
- (4) A tudományos osztályok megkapják az illetékességi körükbe eső intézetek éves beszámolóit, amelyekről az AKT számára elkészítik szakmai véleményüket.

[MTAtv. 17. §]

- (9) Az AKT-nak a (7) bekezdésben felsorolt döntéseiről és javaslatairól az Akadémia főtitkára tájékoztatja az elnököt, az Elnökséget és a Vezetői Kollégiumot. Az AKT határozatait és javaslatait – az Alapszabályban rögzített eljárással – az Akadémia elnöke hagyja jóvá. Az AKT az Alapszabályban meghatározott esetekben és módon terjesztheti döntését az Elnökség elé.

Asz. 53. §

- (1) Az AKT döntéseit – egyetértése esetén – „jövőhagyom” megjelöléssel az Akadémia elnöke írja alá. A határozatok ezután lépnek életbe, és jelenhetnek meg az Akadémiai Értesítőben. Amennyiben az elnök nem ért egyet az AKT határozatával, véleményét és indokait a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül írásban eljuttatja az AKT elnökéhez, aki az elnök levelének kézhezvétele után a legrövidebb időn – de mindenképpen nyolc munkanapon – belül összehívja az AKT rendkívüli ülését, amelyen részt vesz az Akadémia elnöke is.
- (2) Amennyiben az elnök az AKT-nek ezen az ülésén született döntését sem hagyja jóvá, az AKT elnöke a döntést az Elnökség elé terjeszti.

²⁰⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 47. pontja.

- (3) Az Elnökség valamennyi szavazati jogú tagja több mint kétharmadának szavazatával jóváhagyhatja az AKT döntését, amely ekkor „az MTA Elnökségének jóváhagyásával” aláírással jelenik meg határozatként az Akadémiai Értesítőben. Ha az Elnökségen nem alakul ki kétharmados többség, a döntést elutasítottnak kell tekinteni.

[MTAtv. 17. §]

- (10) Az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa (a továbbiakban: AKVT) az AKT konzultatív testülete.
- (11) Az AKVT tagjai a kutatóközpontok és a kutatóintézetek igazgatói és a támogatott kutatócsoportok öt képviselője. A támogatott kutatócsoportok képviselői megválasztásának szabályait az Alapszabály rögzíti.

Asz. 54. §

- (1) Az AKT elnöke az AKT határozatait – a személyi határozatok kivételével – az Akadémia elnökének jóváhagyása előtt az AKVT-vel véleményeztetheti.
- (2)²⁰⁶ Az AKVT tagjai a kutatóközpontok főigazgatói és az önálló kutatóintézetek igazgatói. A támogatott kutatócsoportok vezetői maguk közül titkos szavazással választják meg képviselőiket az AKVT-be.

Ü. 37. §

- (1)²⁰⁷ Az AKVT-be történő képviselőválasztást – a támogatott kutatócsoport körben – a TKI igazgatója szervezi meg. Minden kutatócsoport-vezető öt személyre szavazhat, és szavazata akkor érvényes, ha mindhárom tudományterületnek legalább egy, de legfeljebb két művelőjére szavazott.
- (2)²⁰⁸ Képviselővé legfeljebb az az öt vezető válhat, aki a legtöbb szavazatot kapta, de azzal a további feltétellel, hogy a megválasztott képviselők révén mindhárom tudományterületet legalább egy személy képviselje, és egyik tudományterületet se képviseljék kettőnél többen.
- (3) Abban az esetben, ha a szavazás eredményeképpen a (2) bekezdésben írt követelmény nem teljesült, a szavazást meg kell ismételni.

206 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 48. pontja.

207 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 31. pontja.

208 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 31. pontja.

[MTAtv. 17. §]

(12) Az AKVT az Alapszabályban meghatározott módon működik, tagjai közül megválasztja vezetőjét, vezető testületét és jelöli az Akadémia Elnökségébe a kutatóintézeti igazgató tagokat.

[Asz. 54. §]

- (3) Az AKVT a három tudományterületet egyenként képviselő három társelnökét hároméves időtartamra választja. A megbízást betöltők mandátumuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók. A társelnökök évente váltják egymást az AKVT elnöki tisztségében.
- (4) Az AKVT elnöke hívja össze és vezeti az AKVT üléseit. A tanács ülésein részt vesz az Akadémia főtitkára vagy megbízottja.
- (5) Az AKVT megfogalmazza saját ügyrendjét, amelyet az AKT hagy jóvá.
- (6)²⁰⁹ Az AKVT megvitatja a kutatóhálózat működtetésének kérdéseit, és javaslatot tesz az AKT-nek. Állást foglal, véleményt nyilvánít minden olyan kérdésben, amelyre az AKT felkéri, és kijelöli a munkáltatói tárgyalócsoporthoz az Akadémiai Érdekegyeztető Tanácsban részt vevő képviselőit.
- (7) A társelnökök saját tudományterületük képviselőit külön is összehívhatják, és a szakterületük ügyeiben kialakított testületi véleményt a többi szakterület megkérdezése nélkül is továbbíthatják.
- (8)²¹⁰ Az AKVT három tudományterületi részének (fő)igazgatói nyilvános jelölés után, tudományterületenként különkülön, titkos szavazással kijelölik – maguk közül – jelöltjeiket, akiket az MTAtv. 11. § (1) bekezdése értelmében a Közgyűlés választ meg, hogy a tudományterületek kutatóközpontjait és kutatóintézeteit képviseljék az Akadémia Elnökségében. Az így megválasztott elnökségi tagok megbízásának lejártáig egybeesik az Elnökség megbízásának lejártával, de legfeljebb (fő)igazgatói megbízásuk időtartamára szól.

209 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 48. pontja.

210 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 48. pontja.

Az akadémiai kutatóközpontok és kutatóintézetek

MTAtv. 18. §

(1)²¹¹ Az akadémiai kutatóközpont és a kutatóintézet költségvetési szerv. Az akadémiai kutatóközpont keretein belül működő kutatóintézet a kutatóközpont szervezeti egysége. A kutatóközpont és a kutatóintézet autonóm módon vesz részt az Akadémia közfeladatainak megoldásában, önállóan is vállal közfeladatokat, továbbá egyéb tevékenységet is végezhet. Tudományos tevékenységéről és gazdálkodásáról évente beszámolót készít, amelyet az Akadémia az e törvényben és az Alapszabályban leírtak szerint értékel.

Asz. 55. §²¹²

- (1) A kutatóközpontok (ideértve annak intézeteit is), valamint az önálló kutatóintézetek alapító okiratuknak megfelelően végzik közfeladataikat, és közreműködnek az Akadémia közfeladatainak teljesítésében. Ezen belül és a közfeladatokon túlmenően azonban – elnyert pályázataik és kutatási-fejlesztési szerződéseik által behatárolt módon, alapító okiratukkal összhangban – maguk határozzák meg tevékenységüket.
- (2) A kutatási területükhöz tartozó kérdésekben részt vesznek az Akadémia állásfoglalásainak és szakmai véleményének kidolgozásában. Részanyagokat szolgáltatnak a kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő akadémiai beszámolóhoz és az évente a Kormánynak benyújtandó tájékoztatóhoz, továbbá felkérésre részt vesznek ezek elkészítésében.
- (3) A kutatóközpontok és intézeteik, valamint az önálló kutatóintézetek gondoskodnak kutatóik szakmai fejlődéséről. Szakterületükön részt vesznek a szakmai utánpótlás nevelésében, és a felsőoktatási intézményekkel kötött megállapodások szerint az oktatásból és a doktori képzésből is kiveszik a részüket. A maguk területén hozzájárulnak a tudományos gondolkodásmód terjesztéséhez és a tudomány népszerűsítéséhez.
- (4) A kutatóközpontok, valamint az önálló kutatóintézetek – saját bevételeik mellett – az Akadémia vagyonának egyegy részével gazdálkodnak. Az Akadémia a vagyon használatának tárgyában szerződést köt a kutatóközpontjaival és az önálló kutatóintézeteivel, amelyek kötelesek betartani az Akadémia

211 Módosította a 2010. évi XC. tv 62. § (2) bekezdése.

212 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 49. pontja.

vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályait, a rájuk vonatkozó szerződést. Működésük keretei között – lehetőség szerint – kötelesek a vagyont gyarapítani és állagát megővni. A kutatóközpontok és az önálló kutatóintézetek kötelesek a szellemi vagyonnal való gazdálkodásról szabályzatot készíteni, amely szervezeti és működési szabályzatuk mellékletét képezi.

- (5) A kutatóközpont és az önálló kutatóintézet vállalásos tevékenységének rendjét, a munkamegosztást, a vállalásos eredmény felosztásának szabályait, továbbá a kutatóközpont és a kutatóintézet az alaptevékenységhez kapcsolódó, de nem kötelező jelleggel végzett tevékenységével kapcsolatos rendelkezéseket – a vonatkozó jogszabályok szerint – a kutatóközpont és az önálló kutatóintézet alapító okiratában, valamint szervezeti és működési szabályzatában rögzíti.

[MTAtv. 18. §]

- (2)²¹³ **A kutatóközpont tevékenységét a főigazgató, a kutatóintézetét az igazgató irányítja, a tudományos tanács vagy más intézeti testületi szerv közreműködésével.**

[Asz. 55. §]

- (6)²¹⁴ A kutatóközpont és az önálló kutatóintézet szervezetét és működési rendjét a szervezeti és működési szabályzat határozza meg, amelyet az MTA Titkárság útmutatása alapján az intézet (központ) készít el. A szervezeti és működési szabályzat határozza meg a döntési és irányítási struktúrát, valamint az irányításban és döntéshozatalban részt vevő testületi szerveket. A szervezeti és működési szabályzatot az AKT hagyja jóvá.
- (7)²¹⁵ A kutatóközpontok és az önálló kutatóintézetek felett az Akadémia elnöke irányítási és felügyeleti jogokat gyakorol a külön jogszabályban foglaltak szerint.

Ü. 38. §²¹⁶

Az akadémiai kutatóközpontot a főigazgató, az önálló kutatóintézetet az igazgató képviseli.

213 Módosította a 2010. évi XC. tv 62. § (2) bekezdése.

214 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 49. pontja.

215 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 49. pontja.

216 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 32. pontja

[MTAtv. 18. §]

- (3) A főigazgatót, illetve az igazgatót az Európai Unió ajánlásainak megfelelő pályázati eljárás alapján az Akadémia elnöke nevezi ki (bízza meg), illetve menti fel (vonja vissza megbízását). A kinevezés legfeljebb 5 évre szól. A kinevezési és felmentési eljárás szabályait az Alapszabály rögzíti.

Asz. 56. §²¹⁷

- (1) A kutatóközponti főigazgatói és igazgatói, valamint az önálló kutatóintézeti igazgatói tisztség betöltésére irányuló pályázatot a Kormányzati Személyügyi Szolgáltató és Közigazgatási Képzési Központ internetes oldala, az Akadémia honlapja és az Akadémiai Értesítő mellett külföldi pályázók által is elérhető fórumon is meg kell hirdetni.
- (2) Az Akadémia elnöke a kutatóközponti főigazgatói és az önálló kutatóintézeti igazgatói munkakör ellátására alkalmas személy(ek) kiválasztására ajánlóbizottságot hozhat létre. Az ajánlóbizottság közvetlenül az Akadémia elnökének teszi meg javaslatát, aki dönt arról, hogy az ajánlott személyek közül felkér-e valakit pályázat benyújtására. A felkért személy(ek) az elbírálás során nem élvez(nek) előnyt más pályázókkal szemben.
- (3) Az AKT a (2) bekezdés szerinti főigazgatói és önálló igazgatói pályázat(ok) elbírálására egy-egy öttagú eseti bizottságot kér fel. Az eseti bizottság négy tagjára az illetékes szakbizottság tesz javaslatot, az eseti bizottság egy tagját pedig az Akadémia elnöke delegálja. Az eseti bizottság elnökét a bizottság tagjai közül az AKT elnöke kéri fel. Az eseti bizottság javaslata elkészítése során kikéri az illetékes akadémiai osztály(ok) és tudományos bizottság(ok) véleményét; valamint a kutatóközpont (kutatóintézet) kutatóinak véleményét is kikérheti.
- (4) Az eseti bizottság a pályázókat rangsorolva jelentést tesz az AKT-nek, és ennek alapján a főtitkár javaslatot tesz az elnöknek a kinevezendő jelölt(ek) személyére.
- (5) A kutatóközpont szervezeti egységeként működő intézet igazgatóját a kutatóközpont főigazgatója az Akadémia elnökének egyetértésével bízta meg, illetve vonja vissza vezetői megbízását. Az egyetértés megadása vagy elutasítása előtt az Akadémia elnöke kikérheti a tudományos osztályok és az AKT véleményét. Az igazgatóval kapcsolatos további munkáltatói jogok gyakorlására a vonatkozó jogszabályok, továbbá az Akadémia elnökének és a kutatóközpont főigazgatójának külön rendelkezései az irányadók.

217 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 50. pontja.

[MTAtv. 18. §]

- (4) A főigazgatói és az igazgatói pályázatok kiírásakor meg kell határozni, megbízásukkor vagy kinevezésükkor pedig írásban rögzíteni kell számukra a szervezettel kapcsolatos tudományos teljesítmény- és gazdálkodási követelményeket.

[Asz. 56. §]²¹⁸

- (6) Az általános teljesítmény- és gazdálkodási követelményeket a vonatkozó hatályos jogszabályok és az Akadémia szabályzatai, rendelkezései tartalmazzák, ezekhez járulhatnak a kutatóközpont (és intézetei), valamint az önálló kutatóintézet szakterületéből adódó egyedi követelmények.
- (7) Az (5) bekezdés szerinti teljesítménykövetelmények között szerepelniük kell a kutatóközpont és kutatóintézetei, valamint az önálló kutatóintézetközfadatainak mérhető teljesítménymutatóira vonatkozó alapvető vállalásoknak.
- (8) Az akadémiai vezető tisztségviselők (kutatóközpontok, kutatóintézetek, kisegítő- és egyéb intézmények vezetői) vonatkozásában a külön törvény szerinti vezetési-szervezési, pénzügyi-gazdasági végzettséggel vagy képesítéssel egyenértékűnek minősül az Akadémia által szervezett vezetőképző oktatáson szerzett oklevél. A külön jogszabály szerinti vezetési-szervezési, pénzügyi-gazdasági végzettséget (képesítést) vagy az azokkal egyenértékű, akadémiai vezetőképző oktatás szerinti képesítést a kinevezéstől (megbízástól) számított egy éven belül kell megszerezni.

[MTAtv. 18. §]

- (5) Az akadémiai kutatóhálózat kutatóhelyein foglalkoztatott kutatók (a továbbiakban: kutatók) munkájukat tudományos meggyőződésüknek megfelelően végzik. Ezzel ellentétes tevékenységre nem kötelezhetők. Tudományos eredményeiket szabadon tehetik közzé, ha ezzel mások törvényes, különösen a szellemi tulajdonra vonatkozó jogait nem sértik.
- (6) A kutatók besorolásánál a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 93. § (2) bekezdése szerinti kutatói munkaköröket kell alkalmazni.
- (7) A kutatóközpontok és kutatóintézetek munkáját és felügyeletét külső tanácsadó testület segíti, amely a hazai és külföldi tudományos közösségek tekintélyes tagjaiból áll. A külső

218 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 50. pontja.

tanácsadó testület tagjainak felkéréséről és felmentéséről az Akadémia elnöke gondoskodik az Alapszabályban rögzített eljárás alapján.

Asz. 57. §

- (1)²¹⁹ A külső tanácsadó testület létszáma legalább 5, legfeljebb 7 fő. Két (legfeljebb három) tagot az illetékes osztály(ok), egy (legfeljebb két) tagot a kutatóközpont főigazgatói és az önálló kutatóintézeti igazgatók véleménye alapján az AKT, két (legfeljebb három) tagot pedig a kutatóközpont (önálló kutatóintézet) jelöl, az egymással való egyeztetés után. A testületben legalább két nem magyar állampolgár (vagy kettős állampolgárságú) tagnak kell lennie. A testület elnökét és tagjait az Akadémia elnöke kéri fel. Nem lehet a külső tanácsadó testület tagja az, aki ezen időtartam alatt a kutatóközponttal vagy kutatóintézettel közalkalmazotti vagy munkajogviszonyban áll.
- (2)²²⁰ Hasonló tudományterületen tevékenykedő kutatóközpontok és kutatóintézetek tanácsadó testületeibe ugyanaz a személy is jelölhető. Ugyanaz a testület több hasonló tudományterületen tevékenykedő kutatóközpontot és kutatóintézetet is felügyelhet.

Ü. 39. §²²¹

- (1) A külső tanácsadó testület maga határozza meg ügyrendjét, és jogosult az értékeléshez, állásfoglaláshoz, véleményalkotáshoz szükséges minden információt bekérni az adott kutatóközponttól, annak kutatóintézeteitől, valamint az önálló kutatóintézettől.
- (2) A külső tanácsadó testület évente legalább egyszer ülésezik, és megbízatása hároméves időtartama alatt legalább egy alkalommal a kutatóközpontban (önálló kutatóintézetben) tart kihelyezett ülést. Az üléseket a testület részére az akadémiai Alapszabályban meghatározott feladataihoz, a testület szellemiségéhez, célkitűzéseihez méltó helyre kell összehívni. A testület tagjait, illetve a kutatóközpont főigazgatóját (kutatóintézet igazgatóját) a soron következő ülés tervezett időpontjáról és napirendjéről annak megtartását megelőzően írásban kell tájékoztatni. Egyéb üléseit informatikai eszközök közvetítésével is megtarthatja, és határozatait elektronikus levelezés útján is meghozhatja. A külső tanácsadó testület határozatához az összes tag több mint a felének egybehangzó szavazata szükséges.

219 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 51. pontja.

220 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 51. pontja.

221 Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 33. pontja.

- (3) *A külső tanácsadó testület működésének költségei a kutatóközpontot (önálló kutatóintézetet) terhelik. A külföldi tagok az üléseken való részvételük miatti magyarországi látogatásaikon költségtérítésben részesülnek.*

[MTAtv. 18. §]

- (8) **A külső tanácsadó testület figyelemmel kíséri az intézet munkáját, és tanácsaival segíti terveinek kialakítását. Az AKT felkérésére rendszeresen közreműködik az intézetek munkájának értékelésében.**

[Asz. 57. §]

- (3)²²² A külső tanácsadó testület az Akadémia elnökének vagy az AKT felkérésére (a felkérő által meghatározott időszakonként és tartalommal) elemzi és véleményezi (értékeli) a kutatóközpontok (intézeteit is magába foglaló) és az önálló kutatóintézetek szakmai jelentését, munkáját. Az elemzés és véleményezés (értékelés) részletes szabályait az Akadémia elnöke – az AKT véleményének az ismeretében – határozza meg.

Az Akadémia egyéb intézményei

MTAtv. 19. §

- (1)²²³ **Az MTA Titkársága az Akadémia köztestületi feladatait szervező, az Akadémia kutatóhálózatának és más intézményeinek igazgatási, gazdálkodási, pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatait ellátó költségvetési szerv. A Titkárság közfeladatokat ellátó alkalmazottai köztisztviselők.**
- (2) **Az MTA Titkárságának feladatait az Alapító Okirat rögzíti, amelyet az Akadémia elnöke ad ki.**

Asz. 58. §

- (1)²²⁴ **Az MTA Titkársága önálló jogi személy, köztestületi költségvetési szerv, amely ellátja a fejezetet irányító szerv feladatai közül azokat, amelyekkel a fejezetet irányító vezető megbízza. Így**
- a) a Titkárság feladata, hogy az Akadémia választott vezetőinek és köztestületi szerveinek munkáját támogatva elősegítse az MTAtv.-ben megfogalmazott akadémiai feladatok megvalósítását.

222 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 51. pontja.

223 Módosította a 2010. évi XC. tv 62. § (4) bekezdése.

224 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 52. pontja.

- b) A Titkárság látja el az Akadémia nemzetközi kapcsolataiból eredő adminisztratív feladatokat.
 - c) A Titkárság az MTA testületeinek működéséhez szükséges döntéseket előkészítő, szervező, összehangoló, végrehajtó és ellenőrző tevékenységet lát el. Biztosítja a köztestületi tagok részére tagságukból eredő jogaik gyakorlásának a feltételeit.
 - d) A Titkárság hajtja végre a Közgyűlés, a közgyűlési bizottságok, az Elnökség, a Vezetői Kollégium, annak állandó bizottságai, a Doktori Tanács, a tudományos osztályok és bizottságok, valamint a Bolyai-kuratórium működésével kapcsolatos feladatokat.
 - e) A Titkárság biztosítja az AKT és szakbizottságainak működési feltételeit, készíti elő döntéseit, és gondoskodik végrehajtásukról. Tartja a kapcsolatot a kutatóhálózattal, és figyelemmel kíséri a kutatási feltételek meglétét.
 - f) A Titkárság végzi el az akadémiai költségvetés operatív pénzügyi, gazdasági feladatait; ellátja a fejezeti gazdálkodással kapcsolatos feladatokat. Átruházott hatáskörben ellátja az MTA vagyonának kezeléséből adódó gazdálkodási és képviseleti feladatokat.
 - g) A Titkárság segíti, irányítja és ellenőrzi az akadémiai intézmények pénzügyi, gazdasági munkáját.
 - h) A Titkárság látja el a Doktori Tanács Titkárságának pénzügyi-gazdasági feladatait.
 - i) A Titkárság adományokat fogadhat el, hagyatékot kezelhet a vonatkozó elnöki szabályozás szerint.
- (2) Az MTA Titkársága – a hatályos jogszabályoknak megfelelően létrehozott – szervezeti és működési szabályzattal rendelkezik, amelyet a Vezetői Kollégium hagy jóvá.

[MTAtv. 19. §]

- (3) Az Akadémia Könyvtára nyilvános könyvtár, amely országos tudományos szakkönyvtárként működik.**

Asz. 59. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára nemzeti intézmény. Ellátja a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának a feladatait. Történelmi és országos jelentőségű nyomtatott, kéziratos, levéltári és elektronikus információhordozókon található anyagokat gondoz.

- (2)²²⁵ A könyvtár önálló jogi személy, köztestületi költségvetési szerv. Tevékenységét a főigazgató irányítja. A főigazgatót – pályázat alapján – az Akadémia elnöke bízza meg.
- (3)²²⁶ A könyvtár az akadémiai kutatóközpontok és intézeteik, az önálló kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek könyvtárai részére szakmai támogatást nyújt, továbbá ezen könyvtárak vonatkozásában ellátja az alapító okiratában meghatározott feladatokat, az akadémiai intézmények vonatkozásában gyakorolja az ott meghatározott további hatásköröket.

[MTAtv. 19. §]

- (4) **Az Akadémia a költségvetési szerveiről, egyéb intézményeiről, a tulajdonában (résztulajdonában) lévő gazdasági társaságokról, továbbá az általa támogatott szervezetekről az Alapszabályban rendelkezik.**

Asz. 60. §²²⁷

- (1) Az Akadémia és intézeteinek üzemeltetését segítő szervezete, az MTA Létesítménygazdálkodási Központ (a továbbiakban MTA LGK), köztestületi költségvetési szerv. Feladata az Akadémia központi ingatlanainak, továbbá az intézmények használati körén kívüli ingatlanainak az üzemeltetése és egyéb szolgáltatások nyújtása. A szervezet szolgáltatásait az Akadémia és intézetei számára önköltségi áron köteles nyújtani. A szervezet vállalkozási tevékenységet is végezhet.
- (2) Az Akadémia jóléti intézményei a bölcsőde és óvoda, az akadémiai üdülők és az akadémiai vendégház. A jóléti intézmények funkcionális felügyeletét a Vezetői Kollégium Szociális Bizottsága látja el.
- (3) A jóléti intézmények térítési díjait a Szociális Bizottság véleményezi. A jóléti intézmények működési költségeihez, felújításhoz, beruházáshoz az Akadémia támogatást nyújt. A jóléti intézmények előnyben részesítik az őket igénybe vevő akadémiai dolgozókat és a köztestület tagjait, ennek elveit a Szociális Bizottság véleményét is kikérve az Akadémia elnöke mint fejezetet irányító szerv hagyja jóvá. A jóléti intézmények külső igénylőknek is nyújthatnak szolgáltatást. Az akadémiai dolgozók (a köztestület tagjai) díjkedvezményben részesülhetnek, vagy a munkáltató intézmény átvállalhatja a díj meghatározott részét.

225 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 53. pontja.

226 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 53. pontja.

227 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 54. pontja.

- (4) Jóléti intézmény alapításához, megvásárlásához, jóléti szolgáltatások hosszú távú nyújtására irányuló szerződés megkötéséhez hiteles igényfelmérésre, az öfenntartó működést garantáló legalább ötéves pénzügyi terv, szervezeti és működési szabályzat tervezetének benyújtására van szükség. A pénzügyi terv ismeretében (térítési díjak, szolgáltatások) készített szerződés tervezetét jóváhagyásra a Vezetői Kollégium elé kell terjeszteni.
- (5) Megszüntethető és értékesíthető a jóléti intézmény abban az esetben, ha szolgáltatása iránt az akadémiai igény erősen lecsökken, vagy ha a felújításához, korszerűsítéséhez szükséges összeg nagysága miatt nem fedezhető. A jóléti intézmény megszüntetése, amennyiben az költségvetési szerv, a Közgyűlés, egyéb esetben a Vezetői Kollégium hatásköre. A felszabaduló vagyonelemeket a vagyonkezelés szabályai szerint kell hasznosítani.
- (6) Az Akadémia tulajdonos lehet gazdasági társaságokban és az intézetei által működtetett, azokkal közösen alapított ún. spin-off társaságokban. Társaságok alapítása, valamint társasági üzletrészszerzés a vagyonkezelés szabályai szerint történik.
- (7) Az Akadémia többségi tulajdonában levő, profitorientált gazdasági társaságok működésével szemben elsődleges követelmény a vagyon (saját tőke) megőrzése és a mindenkor átlagos bankkamatnál magasabb tőkearányos nyereség (nyereséges működés). Ha a gazdasági társaság ezeknek a követelményeknek két egymást követő évben nem felel meg, vagy fennáll a vagyonvesztés veszélye, akkor a társaságot meg kell szüntetni, vagy értékesíteni kell. Az Akadémia tulajdonában lévő profitorientált gazdasági társaságokat a Vagyonkezelő Testület évente ellenőrzi, teljesítményüket véleményezi. A társaság megszüntetése, az üzletrészek értékesítése a vagyonkezelés szabályai szerint történik.
- (8) A spin-off társaságokban való részvétel tekintetében a vonatkozó hatályos szabályok az irányadók. Az Akadémia intézkedik a társaság megszüntetése (végelszámolása) ügyében, ha lényeges vagyonvesztés fenyeget, vagy az eredetileg kitűzött célok nem érhetőek el. A társaságok megszüntetése, az üzletrészek értékesítése a vagyonkezelés szabályai szerint történik.
- (9) Az Akadémia – az erre vonatkozó jogszabályi korlátok figyelembevételével – támogathat olyan szervezeteket, amelyek tevékenysége a magyar tudomány, kutatás-fejlesztés, művészet, a határokon túli magyar kutatókkal fenntartott kapcsolatok, jelentős társadalmi problémák vizsgálata céljából történik, és az Akadémia szempontjából indokolható. A támogatásra vonatkozó döntés elnökségi hatáskör.

A Magyar Tudományos Akadémia művészeti gyűjteménye

Asz. 61. §

- (1) A művészeti gyűjtemény az Akadémia tulajdonában álló és az Akadémiára bízott nemzeti jelentőségű, védett műtárgyak összessége.
- (2) A művészeti gyűjtemény működésének elvi irányítását háromtagú Gyűjteményi Tanács látja el. A tanács tagjait az illetékes tudományos bizottság javaslata alapján háromévi időtartamra az Akadémia elnöke bízta meg, a megbízás – annak leteltével – többször is megújítható.
- (3)²²⁸ A művészeti gyűjtemény kezelésének feladatát a gyűjteményvezető látja el. A gyűjteményvezetőt a tanács véleményének figyelembevételével háromévi időtartamra az Akadémia II., Filozófiai és Történettudományok Osztályának elnöke felterjesztésére is figyelemmel az Akadémia elnöke nevezi ki. A megbízás további hároméves időtartamra többször is meghosszabbítható.

A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia

Asz. 62. §

Az Akadémia támogatja az Akadémiával társult, külön alapszabállyal rendelkező önálló szervezetet, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát, amelynek adminisztratív feladatait annak titkársága látja el. A kapcsolatot mindkét részről két-két delegátus tartja; a kapcsolattartás szabályait és az együttműködés rendjét a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia elnöke együttesen alakítja ki. Az Akadémia részéről két tagot hároméves időszakra az elnök jelöl ki. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tájékoztatja tevékenységéről az MTA Közgyűlését.

Az Akadémia Magyar Tudomány című folyóirata

Asz. 63. §²²⁹

Az Akadémia „Magyar Tudomány” címmel tudományos folyóiratot jelentet meg tudományos eredményeknek és a fejlődés irányainak az egész tudományos közösséggel való megismertetése, a tudományirányítás és

²²⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 55. pontja.

²²⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 56. pontja.

a tudományos közélet kérdéseinek megvitatása, fontos határozatok közzététele céljából. A folyóirat főszerkesztőjét az Elnökség javaslata alapján az elnök bízza meg háromévi időtartamra. A megbízás további hároméves időtartamra többször is meghosszabbítható.

Ü. 40. §²³⁰

Az Akadémia hivatalos kiadványai közül az Akadémiai Értesítő szerkesztéséért, az akadémiai honlap szerkesztéséért, az akadémiai honlapon megjelenő akadémiai hírek és a News and Views kiadásáért az MTA Titkárságának az Akadémia elnöke által kijelölt szervezeti egysége felelős.

Az Akadémia gazdálkodása és vagyona

MTAtv. 20. §

- (1) Az Országgyűlés állapítja meg az Akadémia fejezet költségvetését és fogadja el az Akadémia költségvetési beszámolóját.
- (2) Az Akadémia költségvetésében a kiadási és a bevételi előirányzatok főösszegének évközi csökkentésére az Országgyűlés jogosult, kivéve az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 46. §-ában meghatározott intézkedéseket.
- (3) Az Akadémia fejezet költségvetése külön előirányzaton tartalmazza az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (a továbbiakban: OTKA) és az OTKA Iroda költségvetését is.
- (4) Az OTKA működését az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény szabályozza. Az OTKA költségvetését sem az Akadémia köztestületi költségvetési szervek (a továbbiakban: akadémiai költségvetési szervek), sem a központi akadémiai feladatok (fejezeti kezelésű előirányzatok) céljaira nem lehet sem az éves tervezéskor, sem év közben átcsoportosítani, kivéve a pályázatokkal kapcsolatos fejezeten belüli előirányzat-módosításokat.
- (5) Az Akadémia fejezet költségvetése külön előirányzatot tartalmaz a magyar tudományos közösségnek nemzetközi szervezetekkel szemben vállalt kötelezettségeire.
- (6) Az Akadémia fejezet irányítása alá tartozó akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására az Áht.-ban és a

²³⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 10/2011. (XII.5.) számú határozatának 34. pontja.

kormányrendeletben foglalt, a központi költségvetési szervekre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni az e törvényben foglalt eltérésekkel.

- (7) Az Akadémia jogosult az akadémiai költségvetési szerveket a tevékenységük jellege és a feladatellátásukhoz gyakorolt funkcióik szerint csoportokba besorolni.
- (8)²³¹ Az Akadémia a feladataihoz igazodóan saját hatáskörében állapítja meg egyes szervezeteinek gazdálkodási formáit és a kutatástámogatás módját.
- (9) Az Akadémia – kapcsolódva az államháztartás rendjéhez – megadja a központi költségvetés tervezéséhez és az annak végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.
- (10)²³²

MTAtv. 21. §

- (1) Az akadémiai költségvetési szervek körébe tartoznak:
 - a) a kutatóközpontok, a kutatóintézetek és a TKI;
 - b) az Akadémiai Könyvtár;
 - c) a kutatást segítő egyéb szervezetek;
 - d) a területi akadémiai bizottságok titkárságai;
 - e) a jóléti szervezetek.
- (2) Az akadémiai költségvetési szervek részt vesznek az Akadémia törvényben foglalt közfeladatainak ellátásában. Ezek finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik.
- (3) A kutatóhálózaton belül a kutatóintézetek, a kutatóközpontok és a TKI éves költségvetési támogatása tartalmazza:
 - a) a közfeladatok ellátásával összefüggő alapellátási támogatást;
 - b) az Akadémia fejezet költségvetésében meghatározott feladatra a kutatóközpontoknál, kutatóintézeteknél előírányzott keretet;
 - c) a közfeladat célú pályázatokban való részvételhez felhasználható forrásra (önrészre) fordítható összeget.
- (4) A (3) bekezdés a) pontjában meghatározott alapellátási támogatás tartalmazza:
 - a) a kutatóintézetek üzemeltetési kiadásaihoz,
 - b) a kutatási feladatokat támogató tevékenységek tárgyi és személyi feltételeit megteremtő összegekhez,

²³¹ Módosította a 2010. évi XC. tv 66. § (2) bekezdése.

²³² Hatályon kívül helyezte a 2011. évi LXVI. törvény 38. § (2) bekezdés 1) pontja.

- c) a speciális kutatási feltételek kiadásaihoz,
 - d) a közfeladatok ellátásához köthető személyi és tárgyi kiadásokhoz a közfeladatokkal arányosan – jogszabályban meghatározott feltételek szerint – megállapított költségvetési forrást.
- (5) Az alapellátási támogatás kutatóintézetekre együttesen meghatározott összege a kutatóintézeti kört érintő közfeladatok mennyiségének változásával együtt módosítandó.
 - (6) Az alapellátási támogatást módosítani kell az éves átlagos infláció mértékének megfelelően is, amennyiben ezt az Akadémia éves költségvetési támogatásának növekedése lehetővé teszi.
 - (7) A kutatóközpont és a kutatóintézet szellemi és anyagi kapacitásával végzett tevékenységének bevételei a kutatóhely működésének és fejlesztésének forrását képezik.
 - (8) Az akadémiai költségvetési szerveknél foglalkoztatottakra – az MTA Titkárságának közfeladatokat ellátó köztisztviselői, ügykezelői, illetve munkavállalói kivételével – a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
 - (9)²³³ Az akadémiai költségvetési szervek foglalkoztatottjai számára kereset-kiegészítés állapítható meg, amelynek részletes szabályait az Akadémia szabályzatban határozza meg.

Az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács

Asz. 64. §

- (1) Az Érdekegyeztető Tanács feladata az Akadémia kutatóhelyein és intézményeiben a közalkalmazotti jogviszonyban álló munkavállalók munkaügyi, anyagi, szociális és kulturális, élet- és munkakörülményeit érintő kérdések akadémiai szintű egyeztetése, e kérdéskörökben tájékoztatás, ajánlások megfogalmazása, megállapodások kötése.
- (2) A tanács tagjai:
 - a) az Akadémia képviselőjére az elnök által kijelölt személyek,
 - b) a munkaadói tárgyalócsoporthoz az AKVT elnöke által kijelölt képviselői,
 - c) a munkavállalói tárgyalócsoporthoz az akadémiai kutatóhelyeken reprezentatív szakszervezetek által kijelölt képviselői.

²³³ 2010. évi XC. tv. 66. § (2) bekezdése.

- (3) A tanács saját alapszabály és ügyrend szerint működik, amelyet a tanács tagjai fogadnak el.

MTAtv. 22. §

- (1) Az akadémiai költségvetési szervek többéves kutatási és egyéb szerződéseket köthetnek, és ezek teljesítése érdekében az Akadémia elnökének előzetes engedélyével a folyó éven túli kötelezettségeket vállalhatnak.
- (2) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek a megkötött kutatási szerződések alapján – az Alapszabályban rögzített eljárási rend szerint – a bevételek mértékéig módosíthatják a kiadási és bevételi előirányzataik főösszegét.

Asz. 65. §²³⁴

Az akadémiai költségvetési szervekre vonatkozó bevételi és kiadási előirányzatok saját hatáskörben való módosításának rendjéről – a hatályos, vonatkozó jogszabályi előírások alapján – az Akadémia a költségvetési szerveket tájékoztatja.

[MTAtv. 22. §]

- (3) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek a rendelkezésükre bocsátott pénzeszközökkel és saját bevételeikkel önállóan gazdálkodnak; ezek nem vonhatók el tőlük, kivéve a 20. § (2) bekezdésében foglalt esetet. A kutatóhálózatba tartozó szervezetek év végi pénzmaradványának a megkötött szerződések teljesítésével összefüggő része nem tartozik az éves maradvány-elszámolás körébe. Ezeket a maradványokat a kutatóhálózat szervezeteinek a megkötött szerződésekben foglaltak szerint kell felhasználniuk, és a megbízóval kell a maradvány összegéről elszámolniuk. A költségvetési év végén keletkezett előirányzat-maradványt – a jogosultsági elszámolást követően, az Akadémia rendelkezésétől függően – a következő évben (években) a szervezetek feladataik teljesítésére felhasználhatják.
- (4) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek vállalkozási tevékenységet is folytathatnak. Ha a tevékenység eredményét közfeladataik ellátására vagy azokat segítő beruházásokra a tárgyévét követő két éven belül felhasználják, ezt az összeget befizetési kötelezettség nem terheli.

²³⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 57. pontja.

- (5) A kutatóhálózatba tartozó szervezetek az államháztartáson kívüli bevételeknek a kapcsolódó kiadások teljesítése után fennmaradt részét a Magyar Államkincstárnál külön célelszámolási számlán kezelhetik, s ennek összegét, valamint a maradvány, a vállalkozási tartalék átmenetileg szabad pénzeszközeit – amennyiben nincs lejárt kötelezettségük – a Magyar Államkincstár hálózatában értékesített állampapírba fektethetik.

MTAtv. 23. §

- (1) Az Akadémia a feladatai ellátása érdekében a vagyonával önállóan gazdálkodik, ennek részletes szabályait az Alapszabály határozza meg.
- (2) Az Akadémia vagyonába tartozik az e törvény hatálybalépésével az Akadémiának átadott törzsvagyon és az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján az Akadémiának átadott vagyon (a továbbiakban: az Akadémia vagyona). Az Akadémia vagyonába tartoznak az ingatlanok, az immateriális javak (ideértve a szellemi tulajdont is), a tárgyi eszközök, a pénz, a befektetések és a részesedések is.
- (3) Az Akadémia az irányítása alá tartozó költségvetési szervekkel a vagyon használatba adásáról vagyonhasználati szerződést köt. A vagyonhasználati szerződés főbb tartalmi és formai elemeit az Alapszabály tartalmazza.

Asz. 66. §²³⁵

- (1) Az Akadémia feladatainak ellátása érdekében önállóan gazdálkodik, vagyonába tartozik az Akadémiának átadott törzsvagyon és a külön jogszabály alapján az Akadémiának átadott vagyon. Az Akadémia vagyonába tartoznak az ingatlanok; a részesedések és befektetések (üzletrészek, részvények, értékpapírok, kötvények stb.); az immateriális javak (ideértve a szellemi tulajdont is); a tárgyi eszközök, ingóságok és a pénz.
- (2) Az akadémiai költségvetési szervek által ellátott közfeladatok finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik. A kutatóhálózatba tartozó szervezetek a rendelkezésükre bocsátott pénzeszközökkel önállóan gazdálkodnak, ezek – a törvényben meghatározott esetet kivéve – nem vonhatók el tőlük.

235 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 58. pontja.

-
- (3) Az akadémiai vagyont, annak hozadékát – ideértve az értékesítésből származó pénzüsszeget is – elkülönítetten kell nyilvántartani, és az alábbi célokra lehet felhasználni:
- a) meghatározott célú értékesítés esetén az előre megjelölt célra történő felhasználás;
 - b) vagyon fenntartása, értékének növelése, vagyon gyarapítása;
 - c) működés és fejlesztés elősegítése;
 - d) innovációs tevékenység erősítése;
 - e) vagyon hozadékából rendszeres kötelezettségvállalást nem jelentő, egyéb célú felhasználás.
- (4) Az Akadémia vagyonába tartozó ingatlan értékesítéséből és használatából származó bevétel felett az Akadémia rendelkezik; ha az értékesített ingatlan akadémiai költségvetési szerv használatában volt, a bevétel egészét vagy meghatározott részét az Akadémia – a felhasználás céljának megjelölésével – átadhatja a korábbi használatnak.
- (5) A részesedések értékesítéséből vagy hozadékából származó bevétel felett a részesedés tulajdonosa (az Akadémia, illetve az akadémiai költségvetési szerv) rendelkezik. Ezeket a bevételeket elsősorban új részesedések megszerzésére vagy a meglévők bővítésére kell fordítani.
- (6) Az akadémiai költségvetési szerveknél keletkezett szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok – a vonatkozó külön jogszabályok szerint – a költségvetési szervet illetik meg. A szellemi vagyon létrehozásával és kezelésével kapcsolatos kérdések szabályozására az Akadémia Szellemitulajdon-kezelési szabályzatot ad ki: ehhez illeszkedve az akadémiai költségvetési szervek elkészítik a saját, szellemi tulajdon kezelésére vonatkozó szabályzataikat. A szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok értékesítéséből vagy hasznosításából származó bevétel felett elsődlegesen a külön jogszabály szerinti tulajdonos (vagy annak rendelkezése alapján a használó intézmény) rendelkezik.
- (7) Az Akadémia által irányított köztestületi költségvetési szervek az általuk közfeladatok ellátására, vagyonhasználati megállapodással rendelkezésükre bocsátott tárgyi eszközök és ingatlanvagyon használatára jogosultak. Az ingóságokkal való tulajdonlással kapcsolatos szabályokat a Vagyongazdálkodási irányelvek, illetve a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat határozza meg. A vagyon mindenkor használója köteles a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat és az egyes vagyonelemek használatba adására vonatkozó vagyonhasználati megállapodások előírásai szerint eljárni. A vagyonhasználati

megállapodásnak a következő, alapvető tartalmi és formai elemeket kell tartalmaznia:

- a) szerződő felek (tulajdonos és használó) az azonosításukhoz szükséges adatok (székhely, képviselők stb.) feltüntetésével;
 - b) használatba adott vagyonelem pontos megnevezése és alapvető jellemzői (terület, érték stb.);
 - c) felek jogai és kötelezettségei (különös tekintettel a fenntartásra, javításra, üzemeltetésre, harmadik fél általi használatra);
 - d) hasznosításból származó eredmény visszafizetésével kapcsolatos esetleges kötelezettség;
 - e) megállapodás tárgyát képező vagyonon fennálló, harmadik személyt megillető jogok (per-, teher- és igénymentesség);
 - f) használat időtartama;
 - g) megállapodás módosításának és felmondásának szabályai.
- (8) A vagyonhasználati megállapodásoknak a (7) bekezdésben foglaltakon túli, további részletes tartalmi és formai elemeit a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat és annak mellékletei tartalmazzák.
- (9) Az Akadémia által irányított költségvetési szervek gazdasági önállóságuk megvalósításaként a tárgyi eszközökkel – az ingatlanokat kivéve –, gazdasági társaságokban szerzett részesedésükkel a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat keretein belül önállóan gazdálkodnak. Az akadémiai költségvetési szervek – a rájuk vonatkozó jogszabályok és akadémiai szabályozások keretein belül – önállóan gazdálkodnak pénzeszközökkel, értékpapírjaikkal, a tevékenységük eredményéből származó eszközökkel.
- (10) A használó köteles az általa használt ingatlan vagyon fenntartására. Az intézmények használatába adott ingatlanok üzemeltetési költségeit a használó intézmény fedezi. Ha egy ingatlant több intézmény használ, akkor a vagyonhasználati megállapodás kijelöli az ingatlant üzemeltető intézményt, amellyel a használó intézmények külön állapodnak meg az üzemeltetési költségek megosztásáról.
- (11) Az Akadémia az ingatlan használatára mást is feljogosíthat, különösen a használó által rendszeresen bérbe adott területek terhére, továbbá a vagyonhasználati megállapodásban meghatározott esetekben a vagyonhasználati megállapodást az Akadémia meg is szüntetheti.
- (12) Az Akadémia nem szed bérleti díjat az általa alapított költségvetési szervek használatába adott, a közfeladatok ellátásához szükséges ingatlanvagyon használatát után, de az esetleges hasznosításból

(bérbeadás, vállalkozási tevékenység stb.) eredő források egy részét jogosult elvonni. A használó az általa használt vagyon hozadékának nála maradó részét a vagyon állapotának szinten tartására (felújításra, eszközbeszerzésekre) köteles felhasználni.

[MTAtv. 23. §]

- (4) Az akadémiai ingatlan vagyon értékesítéséhez – a Közgyűlés által elfogadott vagyongazdálkodási elvek figyelembevételével – az Elnökség, a gazdasági társaságokban lévő részesedés értékesítéséhez a Vezetői Kollégium tagjai több mint felének támogató szavazatával meghozott jóváhagyása szükséges. Az értékesítésről az Akadémia elnöke dönt.

[Asz. 66. §]²³⁶

- (13) Az Akadémia el nem idegeníthető vagyonát képezi az Akadémia Székháza (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.) és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának épülete (1051 Budapest, Arany János utca 1.).
- (14) Az Akadémia vagyonával való gazdálkodás további elveit és gyakorlásának szabályait – az Alapszabállyal összhangban – a Közgyűlés által jóváhagyott vagyongazdálkodási irányelvek rögzítik.
- (15) Az Akadémia vagyonával való gazdálkodás további részletes szabályait – az Alapszabállyal összhangban – az Akadémia Elnöksége által jóváhagyott vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat tartalmazza.
- (16) Az akadémiai vagyonnal kapcsolatos szabályozási kérdések és konkrét javaslatok döntés előtti véleményezése a Közgyűlés által megválasztott vagyonkezelő Testület feladata.

[MTAtv. 23. §]

- (5) Az Akadémia az ingatlan vagyon adásvételével kapcsolatos pénzforgalom lebonyolítására a Magyar Államkincstárnál elkülönített pénzforgalmi számlát köteles nyitni. Az Akadémia a vagyonhasznosítás átmenetileg szabad pénzeszközeit a Magyar Államkincstár hálózatában értékesített állampapírok vásárlásával hasznosíthatja.
- (6) Az Akadémia, valamint – engedélyével – az akadémiai költségvetési szerv a vagyonából, az államháztartáson kívüli bevételeinek a kiadások után fennmaradt részéből, vállalkozási

²³⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 58. pontja.

tartalékából zártkörűen működő részvénytársaságot, korlátolt felelősségű társaságot alapíthat, vagy ilyenekben részesedést szerezhet, ha a cég üzleti terve szerint három éven belül nyereséggé válik, továbbá a hiányt a célelszámolási számlán kezelt összegből, vagyonból finanszírozza. Az Akadémia mint köztestület gazdasági társaságaira az akadémiai költségvetési szervek gazdasági társaságaira vonatkozó szabályok, illetve az Áht. VII/A fejezetében foglaltak megfelelően alkalmazandók, azzal, hogy a tulajdonosi jogokat az elnök gyakorolja.

- (7) Az Akadémia vagyonával kapcsolatos végrehajtási jogkört és az elszámolási, valamint a nyilvántartási feladatokat az MTA Titkárságán belül működő Vagyonkezelő Szervezet látja el. Az Akadémia vagyonával kapcsolatos véleményezési, döntéselőkészítő jogkör a Vagyonkezelő Testület hatáskörébe tartozik.

[Asz. 66. §]²³⁷

- (17) A vagyonkezelés titkársági feladatait az MTA Titkárságán belül külön szervezeti egység, a Vagyonkezelő Szervezet (1051 Budapest, Nádor u. 7.; Aht.-azonosító: 213798) látja el. A Vagyonkezelő Szervezet vezeti az Akadémia tulajdonát képező ingatlanok hatályos, naprakész nyilvántartását. A nyilvántartásban történő változásokról a Vagyonkezelő Szervezet a hatályos nyilvántartás teljes szövegének megküldésével tájékoztatja az Akadémia elnökét, főtitkárát és a Vagyonkezelő Testület elnökét. A nyilvántartásba külön felhatalmazás nélkül is betekinthez az Akadémia elnöke, főtitkára és a Vagyonkezelő Testület elnöke és tagjai.
- (18) Ha az Akadémia az irányítása alatt álló költségvetési szerv által használt vagyon hozadékának felhasználásával gazdasági társaságot alapít, vagy ilyenben részesedést szerez, a részesedéshez fűződő tulajdonosi jogokat elnökségi felhatalmazás útján a költségvetési szerv is gyakorolhatja.

[MTAtv. 23. §]

- (8) A Vagyonkezelő Testület a munkájáról félévente jelentést tesz a Vezetői Kollégiumnak. Az Akadémia vagyonával való gazdálkodásról az elnök évente jelentést tesz a Közgyűlésnek.
- (9) Az Akadémia működésének és fejlesztésének elősegítésére – tulajdonába kerülő – adományokat, támogatásokat fogadhat el.

237 Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 58. pontja.

Asz. 67. §

- (1) Az Akadémia elsősorban feltételekhez, szolgáltatás nyújtásához nem kötött adományokat fogadhat el. Az adományozó által feltételekhez kötött adomány esetén az Akadémia által vállalt feltételeknek az Akadémia feladataival, céljaival összhangban kell lenniük.
- (2) Az Akadémia számára felajánlott adományokat meg kell vizsgálni jogszerűség, per- és tehermentesség, fenntarthatóság, esetleges egyszeri ráfordítás és folyamatos fenntartatási, működési, őrzési költség szempontjából. Az adomány elfogadásának vagy visszautasításának előkészítését a főtitkár felügyeli.
- (3) A felajánlott adományok elfogadásáról vagy visszautasításáról a Vezetői Kollégium dönt.

MTAtv. 24. §

- (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat – e törvény 20. § (6) bekezdése alapján – rendeletben állapítsa meg.
- (2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a hazai akadémikust megillető tiszteletdíj, a hozzátartozói ellátások, továbbá az Akadémia Magyarországon élő doktora tiszteletdíjának mértékét rendeletben állapítsa meg.
- (3) Az alapellátás intézetenkénti összegét és a közfeladatokat, valamint azok ellátásának feltételeit a 2011. évi költségvetés tervezéséig kell összehangolni.
- (4) A 21. § (2)–(7) bekezdésének rendelkezéseit első ízben a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló törvénnyel összhangban, 2010. január 1-jétől kell alkalmazni.

25–26. §²³⁸

238 Hatályon kívül helyezte a 2009. évi XX. tv. 24. § (3) bekezdése.

Átmeneti, vegyes és záró rendelkezések

MTAtv.
27–32. §²³⁹

33. §

(1)²⁴⁰ Ez a törvény – a 6. § kivételével – 1994. június 30-án lép hatályba.
(2)²⁴¹

Melléklet az 1994. évi XL. törvény 5. § (1) bekezdéséhez²⁴²

Záró rendelkezések

Asz. 68. §

Ez az Alapszabály és Ügyrend 2009. október 3-án lép hatályba azzal, hogy a hatályos, az 1995. évi rendes Közgyűlés által elfogadott Alapszabálynak és Ügyrendnek a 2009. évi XX. törvénnyel módosított 1994. évi XL. törvény rendelkezéseivel ellentétes szabályai nem alkalmazhatók. Egyidejűleg felhatalmazást kap az Elnökség arra, hogy az 1994. évi XL. törvény 2009. április 6-tól alkalmazandó, a hatályos Alapszabállyal és Ügyrenddel ellentétes szabályait határozatban foglalja össze.

Asz. 69. §²⁴³

- (1) Az Alapszabály és Ügyrend 2011. december 5-én elfogadott módosítása – a (2)–(5) bekezdésekben foglalt kivételekkel – 2011. december 7-én lép hatályba.
- (2) 2012. január 1-jén lépnek hatályba a korábban önálló jogi személyként működő, 2012. január 1-jétől kutatóközpont szervezeti egység jogállású kutatóintézetekre és vezetőire vonatkozó módosítások.
- (3) A jelen 69. § szerinti módosítás hatályba lépésekor folyamatban lévő eljárásokra az eljárás megindításakor hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

239 Hatályon kívül helyezte a 2009. évi XX. tv. 24. § (3) bekezdése.

240 A törvény 1994-ben hatályos szövegére vonatkozott, a rendelkezés végrehajtása megtörtént, további joghatással nem bír.

241 Hatályon kívül helyezte a 2007. évi LXXXII. tv. 2. § 162. pontja.

242 Hatályon kívül helyezte a 2009. évi XX. tv. 24. § (3) bekezdése.

243 Beiktatta az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 59. pontja.

- (4) A 2012. január 1-jétől szervezeti egység kutatóintézetigazgatóinak AKVT-tagsági, közgyűlési és tudományos osztálybeli tanácskozási jogú tagsága 2012. január 1-jén megszűnik. Kivételt képeznek az előbbiektől az AKVT elnökségi képviselői, akiknek megbízatása a soron következő közgyűlésig áll fenn.
- (5) A (4) bekezdésben foglaltak kivételével a választott testületek tagjainak megbízatása a módosítás hatálybalépésekor változatlan marad, a módosításokat a hatálybalépést követő első választások alkalmával kell érvényesíteni.

Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához²⁴⁴

I. A Közgyűlés nem akadémikus képviselőinek választása

1. §

A nem akadémikus köztestületi tagok 200 közgyűlési képviselőjének mandátuma a következőképpen oszlik meg: 143 képviselői helyen a tudományos osztályok egyenlő arányban osztoznak, a további 57 hely pedig az egyes tudományos osztályokhoz tartozó köztestületi tagok arányában oszlik meg. Az 57 mandátumot a választás megkezdésének dátumát 90 nappal megelőző időpontig regisztrált köztestületi tagok számának arányában osztják szét. Az osztályoknak egyenként jutó képviselői helyeket az Elnökség hagyja jóvá, legkésőbb a választás előtt legalább 60 nappal.

2. §

- (1) A mandátumokat első lépésben az osztályok, második lépésben pedig az osztályok tudományos bizottságai között a d'Hondt-módszer használatával, a (2) bekezdésben foglaltak szerint kell szétosztani.
- (2) Egy táblázat fejlécére felírják az osztályokat vagy egy osztály tudományos bizottságait. A táblázat első sorába beírják az egyes osztályok (tudományos bizottságok) köztestületi tagjainak számát, a következő sorba ezek felét, majd a harmadát és így tovább. Először az az osztály (bizottság) kap egy mandátumot, amelyiknek a neve alatt szerepel a táblázat legnagyobb száma, majd a többi szám közül választják ki a legnagyobbat: ekkor az ehhez tartozó osztály (bizottság) kap egy mandátumot. Ezt az eljárást addig folytatják, amíg az összes mandátum szétosztása meg nem történik. Ha az

²⁴⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 9/2011. (XII.5.) számú határozatának 60. pontja.

utolsó mandátumot érő szám és az első mandátumot nem érő szám egyenlő, a hozzájuk tartozó osztályok (bizottságok) között a választási bizottság sorshúzással dönt.

3. §

- (1) A nem akadémikus közgyűlési képviselőket a tudományos bizottságok listáin a köztestület nem akadémikus tagjai titkosan, elektronikus úton vagy levélszavazással választják meg. Minden köztestületi tag egyetlen tudományos bizottsághoz tartozik: itt választ és itt választható. A választás két szakaszban történik.
- (2) Az első szakasz a szavazásra jogosultak jelöltajánlása, amely az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv által levél formájában vagy elektronikus úton lefolytatott eljárás. A jelöltajánlás eredményét papíralapú levélben vagy elektronikus úton valamennyi szavazóval közölni kell. A jelöltajánlásban kialakult sorrend (legtöbb „igen” szavazattal rendelkezők) kötelező rangsort jelent, ennek alapján állítja össze a tudományos bizottság a jelöltlistát. A közgyűlési képviselői mandátumokat a jelöltek a második szakaszban, az érdemi – papír alapon történt vagy elektronikus – szavazáson kapott szavazatok sorrendjében nyerik el. A jelöltlistán legfeljebb kétszer annyi név szerepelhet, mint amennyi a bizottságra jutó képviselői helyek száma.
- (3) Papíralapú szavazás esetén azt a szavazólapot, amelyik a jelzett korlátnál több támogató szavazatot tartalmaz, érvénytelennek kell tekinteni.
- (4) A választást az Elnökség által megbízott és kiküldött választási bizottság felügyeli, a titkársági teendőket az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv munkatársai látják el.
- (5) Papíralapú szavazás esetén a szavazólapot a választási bizottságnak jegyzőkönyvezetten jóvá kell hagynia, és az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv által lepecsételve kell kibocsátania a szavazásra jogosultak részére. Ez esetben a szavazólapot névtelen, lezárt hivatalos borítékban kell beküldeni, a választási bizottság a hivatalos boríték bontás során a szavazólapok kézhezvételét sorszámozással igazolja és könyveli. Elektronikus szavazás esetén biztosítani kell, hogy kizárólag a szavazásra jogosult, kizárólag a saját szavazatát leadva vehessen részt a választásban. Biztosítani kell továbbá azt is, hogy a szavazatot leadó személyre a leadott szavazat alapján sem a szavazáskor, sem később ne lehessen visszakövetkeztetni.
- (6) A választási bizottság szavazatszámoló bizottsága hivatalos jegyzőkönyvben állapítja meg a hozzájuk beérkezett érvényes

szavazatok számát és a jelöltek szavazati sorrendjét, továbbá megállapítja, hogy név szerint kik kaptak az egyes bizottságok listáin mandátumot. Ezek a jegyzőkönyvek nyilvánosak, a hozzáférés módját az illetékes tudományos osztály ügyrendje rögzíti. Ha szavazategyenlőség miatt az eredmény nem egyértelmű, és az osztály ügyrendje nem rendelkezik másképp, sorsolással kell dönteni. Az osztályhoz tartozó nem akadémikus közgyűlési képviselő akkor tekinthető megválasztottnak, ha az érvényes szavazatok legalább 20 százalékát megszerezte. Ha a jelöltre leadott szavazatok száma nem éri el a 20%-ot, az adott mandátumra nézve új fordulót kell tartani. Az új forduló a leadott szavazatok arányától függetlenül érvényes azzal, hogy a jelölőlistán legfeljebb másfélszer annyi név szerepelhet, mint amennyi a betöltetlen (20%-ot el nem ért) képviselői helyek száma.

- (7) A mandátumhoz jutottak nevéől hivatalos jegyzőkönyv készül. A titkos szavazáshoz használt papíralapú szavazólapokat a szavazás eredményének hitelesítését és kihirdetését követően 15 napon belül meg kell semmisíteni. Elektronikus úton történő szavazás esetén gondoskodni kell arról, hogy az elektronikusan rögzített szavazati adatok törlése – az eredmény hitelesítését és kihirdetését követően – megtörténjen, és azokat később se lehessen visszaállítani.
- (8) Ha a képviselő mandátuma bármely okból megszűnik, a bizottság választási eredménylistáján soron következő személy válik képviselővé.

II. Döntéshozó testületek szavazási módja

4. §

- (1) Döntéshozó testületek szavazása testületi ülés keretében vagy távollévők közötti szavazással, papír alapon vagy elektronikus úton történik. Testületi ülésen történő döntéshozatalkor az elnök (levezető elnök) állapítja meg az ülés határozatképességét, amelyhez a jelenlevők számának meg kell haladnia a szavazásra jogosultak számának felét (papíralapú, elektronikus, gépi szavazás esetén is). Távollévők közötti (papíralapú vagy elektronikus úton történő) szavazás érvényességi feltétele az, hogy a beérkezett szavazatok száma meghaladja a szavazásra jogosultak számának a felét. A testületi alapszabály vagy ügyrend elfogadása vagy módosítása csak akkor lehetséges, ha a módosításra vonatkozó javaslatot a testületi ülés összehívását vagy a távollévők közötti (papíralapú vagy elektronikus) szavazás elrendelését megelőző legalább 8 nappal írásban megküldték.

- (2) Testületi ülésen történő szavazás elrendelésére az elnök (levezető elnök) jogosult. A testület ügyrendje rendelkezhet arról, hogy tagjai kérésére milyen esetekben kell elrendelnie szavazást. Távollévők közötti papíralapú szavazás elrendelését a szavazásban résztvevőkkel az elnök (levezető elnök) levélben közli. Távollévők közötti elektronikus szavazás elrendelését a szavazásban résztvevőkkel elektronikus levélben kell közölni. A levélnek mindkét esetben tartalmaznia kell a szavazást végző testület megjelölését, a szavazás útján eldöntendő kérdés(ek)e)t, a szavazás módját, valamint a szavazás megkezdésének és lezárásának időpontját (óra és perc megjelöléssel). Elektronikus szavazás esetén a szavazófelületet csak az arra hivatott személyek érhetik el, a szavazásban részt vevő rendelkezésére bocsátott egyedi és egyszer használatos kulcs segítségével.
- (3) A szavazással eldöntendő kérdést az elnöknek (levezető elnöknek) egyértelműen meg kell fogalmaznia.
- (4) Testületi ülésen, papíralapú szavazás esetén az elnöknek (levezető elnöknek) javaslatot kell tennie a szavazatszámlláló és/vagy hitelesítő bizottság két testületi tagjára, akiknek elfogadásáról a testület nyílt szavazással dönt. Elektronikus (és gépi) szavazás (testületi ülésen és távollévők közötti szavazás) esetén az elnök (levezető elnök) gondoskodik arról, hogy a szavazás lezárását követően legalább a testület egy további tagja és az elnök jegyzőkönyvileg hitelesítse az e-szavazás eredményességét és számítógépes jegyzőkönyvét.
- (5) Személyi ügyeket kivéve, a szavazás nyílt, de a testület bármelyik tagja kérhet titkos szavazást. A titkos szavazást akkor kell elrendelni, ha azt a testület szavazati joggal rendelkező tagjainak több mint a fele megszavazza. Személyi ügyekben (amennyiben az Alapszabály vagy az Ügyrend másként nem rendelkezik) titkosan kell szavazni. Elektronikus (és gépi) szavazás esetén az elnök (levezető elnök) jogosult a fenti szabályok alapján a rendszert nyílt vagy titkos szavazási módra beállíttatni. Titkos szavazáskor biztosítani kell a szavazatok beazonosíthatatlanságát. Nyílt szavazáskor a szavazás lezárása után a szavazásban részt vevők számára a szavazati válaszok megismerhetők.
- (6) A feltett kérdésre „igen”, „nem” vagy „támogatom”, „nem támogatom” válasz adható, döntéshez a szavazásra jogosult jelenlévők (elektronikus szavazás esetén a szavazásban részt vevők) több mint a felének egyértelmű szavazata szükséges.
- (7) Nyílt szavazáskor az elnök (levezető elnök) akkor sem szavaz, ha tagja a testületnek, kivéve szavazategyenlőség esetén, valamint

- akkor, ha a döntési küszöb eléréséhez az ő szavazata hiányzik. Titkos szavazáskor a levezető elnök is szavaz, ha tagja a testületnek.
- (8) Tisztségre vonatkozó szavazásban, amennyiben egyetlen jelöltről kell szavazni, az érintett személy nem vehet részt, és az érvényességhez szükséges szavazatok számát az így csökkentett létszám határozza meg. Ez nem befolyásolja a testületi ülésen és a távollévők közötti szavazás során a (papíralapú, gépi, elektronikus) szavazás megkezdése előtt korábban meghatározott határozatképességet.
 - (9) Nincs ilyen korlátozás, ha ugyanarra a tisztségre több személyt kell megválasztani. Ebben az esetben a szavazatok több mint a felét elnyerő jelöltek közül a legtöbb szavazatot szerzők tekinthetők megválasztottnak. Ha az érvényesen megválasztottak létszáma az adott tisztség betöltéséhez előírt létszámot nem éri el, a meg nem választottak között új forduló dönthet.
 - (10) Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát; az a szavazat, amely nem arra jogosulttól származik, továbbá amelyet az MTAtv.-ben, az Alapszabályban vagy az Ügyrendben foglaltak megsértésével adtak le.
 - (11) A szavazás eredményét a testületi ülés vagy a távollévők közötti szavazás levezető elnöke állapítja meg és hirdeti ki.
 - (12) A döntés ellen esetlegesen emelt azonnali kifogás jogosságáról az ülés résztvevői döntenek. Távollévők közötti (papíralapú, elektronikus) szavazás esetén azonnali kifogást a jegyzőkönyvileg hitelesített szavazás megküldését követő 24 órán belül lehet előterjeszteni, amelynek megalapozottságáról a levezető elnök, a hitelesítő testületi tag és a levezető elnök által felkért testületi tag szavazással dönt. A döntés ellen később csak alapszabály- vagy ügyrendsértés esetén emelhető kifogás.
 - (13) A titkos szavazáshoz használt szavazólapokat (gépi szavazás és elektronikus szavazás esetén a szavazólapnak megfelelő elektronikus dokumentációt) a szavazás eredményének kihirdetése és hitelesítése után 15 napon belül meg kell semmisíteni.
 - (14) Ahol az MTAtv., az Alapszabály vagy az Ügyrend testületi szavazásról rendelkezik, ott a papíralapú szavazást és a vonatkozó rendelkezések alkalmazásával (határozatképesség, titkosság stb.) az elektronikus és gépi szavazást is bele kell érteni azzal, hogy az ülésen történő elektronikus (és gépi) szavazás során a határozatképesség és a szavazati arányok meghatározása az ülésen történő papíralapú titkos vagy a nyílt szavazásra egyébként irányadó szabályok szerint történik.

III. Tudományos bizottsági tagok választására vonatkozó külön szabályok

5. §

- (1) A tudományos bizottságok tagjainak választása az Alapszabály 40. § (4) bekezdésében és az Ügyrend 27. § (3) bekezdésében, valamint 28. § (3) bekezdésében foglalt elvek szerint történik, titkosan, papíralapú vagy elektronikus szavazással.
- (2) A választás az adott bizottságra nézve nem érvényes akkor, ha azon a szavazásra jogosultak kevesebb, mint 30%-a vett részt. Ez esetben második fordulót kell tartani, amely a leadott szavazatok számától függetlenül érvényes.
- (3) Bizottsági tag választásakor jelöltnek tekintendők mindazok, akik az Alapszabály és az Ügyrend alapján bizottsági taggá választhatók
- (4) A jelöltek közül – az előre meghatározott bizottsági hely kvótakeretein belül – azok tekintendők megválasztottnak, akik sorrendben a legtöbb szavazatot kapták (a rangsor kötelező érvényű). Ha az érvényesen megválasztottak létszáma az adott bizottságra előírt kvótát nem éri el, az adott bizottságra nézve új fordulót kell tartani. A második forduló a leadott szavazatok számától függetlenül érvényes.

[\(Akadémiai Értesítő, 2011/12, 249–292.\)](#)

19.

2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról

113.§

- (3) [...] a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 20. § (2) bekezdésében az „államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 46. §-ában” szövegrész helyébe az „államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 40. § (4) bekezdésében” szöveg [...] lép.

114.§

- (3) Hatályát veszti [...] a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 23. § (6) bekezdésében az „, illetve az Áht. VII/A. fejezetében foglaltak” szövegrész, [...].

A módosítást az Országgyűlés 2011. december 23-án fogadta el.
Hatályos: 2012. január 1-től

20.

2012. évi V. törvény
a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvénnyel összefüggő
átmeneti, módosuló és hatályát veszítő szabályokról, valamint
egyes kapcsolódó törvények módosításáról

29. § A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 13. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(5) Az elnök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény rendelkezéseit kell – az 1–4. §; a 6. § 5., 7., 12–15., 17., 19–20., 29–30., 32., 34. és 36. pontja; 8. § (1)–(4) bekezdése; 60. § (1) bekezdés e) pontja; 155–159. §-a; 195–202. §-a; 206–211. §-a; a IX. és X. fejezetben foglaltak; valamint a besorolásra, a közigazgatási alap- és szakvizsgára, a címadományozásra, a vezetőkre, a képzésre, továbbképzésre, a teljesítményértékelésre, és a minősítésre vonatkozó rendelkezések kivételével – megfelelően alkalmazni.”

A módosítást az Országgyűlés 2012. február 20-án fogadta el.
Hatályos: 2012. március 1-től

21.

2013. évi CXXIX. törvény
az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények
módosításáról

3. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosítása
3. § A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTA tv.) 8. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(6) A Doktori Tanács külföldön szerzett tudományos fokozatot – érdemi vizsgálat után – csak akkor honosíthat, ha a fokozat egyenértékűségét a tudomány kandidátusa vagy a tudomány doktora magyar fokozattal nemzetközi egyezmény vagy szerződés mondja ki. A Magyar Tudományos Akadémia elnöke dönt – a Doktori Tanács véleményének kikérését követően – a külföldi tudományos fokozatnak az adott szakterületen kutatást közfeladatként végző

akadémiai költségvetési szervnél tudományos munkakörben történő (vendégkutatói) foglalkoztatáshoz szükséges elfogadásáról. Az Akadémia irányítása alá tartozó költségvetési szervnél vendégkutatóként történő foglalkoztatás további szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.”

4. § Az MTA tv. a 8. §-t követően a következő alcímmel és 8/A. §-sal egészül ki:

„A hazai akadémikusok és az MTA doktorai tiszteletdíjának felfüggesztése

8/A. § (1) A 6. § (4) bekezdése és a 8. § (3) bekezdése szerinti tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátások folyósítását az Akadémia elnöke felfüggeszti, ha a jogosult büntetőjogi felelősségét a bíróság bűncselekmény elkövetése miatt jogerős ítéletben megállapította és a jogosult

- a) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés büntetés hatálya alatt áll,
- b) foglalkozástól eltiltás büntetés hatálya alatt áll, vagy
- c) közügyektől eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt áll.

(2) A felfüggesztés az (1) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott büntetés, illetve mellékbüntetés végrehajtása befejezéséig vagy végrehajthatóságának megszűnéséig tart.

(3) A jogosult az (1) bekezdés szerinti jogerős ítéletről az Akadémia elnökét tájékoztatja.

(4) Az Akadémia elnöke a jogosultról a tiszteletdíj vagy a hozzátartozói ellátás folyósítása feltételeinek fennállása ellenőrzése céljából adatot igényelhet a bünygyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag az (1) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott adatra irányulhat.

(5) Az Akadémia elnöke a jogosult (1) bekezdés szerinti személyes adatait az ellenőrzés időtartamára vagy – a tiszteletdíj folyósításának felfüggesztése esetén – a jogosult tiszteletdíjának vagy hozzátartozói ellátásának folyósítása felfüggesztésének időtartamára kezelni.”

5. § Az MTA tv. 24. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a hazai akadémikust megillető tiszteletdíj, a hozzátartozói ellátások, továbbá az Akadémia doktora tiszteletdíja megállapításának feltételeit, mértékét, folyósításának és felfüggesztésének szabályait rendeletben állapítsa meg.”

A módosítást az Országgyűlés 2013. június 26-án fogadta el.
Hatályos: 2013. július 6-tól

22.

**2014. évi LXXVI. törvény
a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról**

51. § (1) Hatályát veszti
d) a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 20. § (3) és (4) bekezdése.

A módosítást az Országgyűlés 2014. november 25-én fogadta el.
Hatályos: 2015. január 1-től

23.

**2015. évi CXXXI. törvény
egyes, a felsőoktatás szabályozására vonatkozó törvények
módosításáról**

2. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosítása

6. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: Törvény) 3. § (1) bekezdése a következő o) ponttal egészül ki:

(Az Akadémia közfeladatai a következők:)

- „o) az e tevékenységet alapfeladatként ellátó, az MTA Könyvtár és Információs Központ mint akadémiai költségvetési szerv (a továbbiakban: Könyvtár és Információs Központ) közreműködésével tudományos művek (tudományos alkotás, tudományos publikáció, doktori értekezés és annak tézisei, MTA doktora értekezés és annak tézisei) adatait tartalmazó nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázist (a továbbiakban e törvény alkalmazásában: Adatbázis) működtet, amely bibliográfiai hitelesség szempontjából ellenőrzött módon tartalmazza a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak által a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 30. § (7) bekezdésében meghatározott jogviszonyuk keretei között megalkotott és nyilvánosságra hozott tudományos művekkel, valamint a költségvetési forrásból tudományos mű megírására, létrehozására irányuló szerződés alapján támogatásban részesülő személyek által megjelentetett tudományos

művekkel kapcsolatos, e törvény 19/A. §-ában meghatározott adatokat; valamint alkalmas a más személyek által megalkotott és nyilvánosságra hozott tudományos művek önkéntesen közzétenni kívánt adatainak befogadására.”

- (2) (A Törvény 3. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az Akadémia a törvényben rögzített tájékoztatók elkészítéséhez – a közzétett adatok felhasználásán túl – az adatokat önkéntes adatszolgáltatáson alapuló saját adatgyűjtés és más szervektől való átvétel útján szerzi be. Személyes adat átvételére csak az érintett személy előzetes hozzájárulásával kerülhet sor, kivéve a 19/A. § szerinti adatátvétel esetét.”

7. § A Törvény Az Akadémia egyéb intézményei alcíme a következő 19/A. §-sal egészül ki:

„19/A. § (1) Az Akadémia – a Könyvtár és Információs Központon keresztül – országos elektronikus információs közszolgáltatásként ellátja az Adatbázis működtetését, amelynek feladata:

- a) a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben és a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló kormányrendeletben meghatározott doktori értekezések és azok tézisei, valamint az e törvényben meghatározott, MTA doktora értekezések és azok tézisei adatainak az adatbázisban történő nyilvántartásával kapcsolatos feladatok ellátása;
- b) a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak által a jogviszonyuk keretei között megalkotott, a munkáltatónak átadott és nyilvánosságra hozott, valamint az önkéntes adatszolgáltatók által megalkotott és nyilvánosságra hozott tudományos művek adatainak nyilvántartása;
- c) költségvetési forrásból tudományos mű létrehozására irányuló szerződés alapján létrejött, és nyilvánosságra hozott tudományos művek adatainak nyilvántartása;
- d) jogszabály szerint egyedi vagy statisztikai adatszolgáltatás a (3) bekezdésben meghatározott adatok tekintetében tudományos eredmények nyilvántartásához;
- e) a magyar tudományos művek adatainak angol nyelvű bibliográfiai nyilvántartása;
- f) a magyar, elektronikusan nyílt hozzáférésű tudományos művek hozzáférhetőségének biztosítása az elektronikus elérhetőség címének közzétételével.

- (2) E törvény tekintetében nyilvánosságra hozottnak minősül a mű, ha az megjelent és a megjelenés permanenciája biztosított.
- (3) Az Adatbázis tartalmazza a tudományos művek címét, első megjelenési helyét, a szerző és a tudományos mű felett rendelkezni jogosult nevét. Az adatoknak lehetővé kell tenniük a mű egyértelmű azonosítását.
- (4) Az Adatbázis keretében a tudományos művek (3) bekezdés szerinti bibliográfiai adataihoz való nyilvános hozzáférés ingyenes.
- (5) Az Adatbázis lehetővé teszi a jogszabály alapján arra nem kötelezett személyek és szervezetek esetén a tudományos művek adatainak önkéntes közzétételi lehetőségét.
- (6) Az Adatbázis a (3) bekezdés szerinti adatokról megkeresésre adatot szolgáltat:
 - a) a statisztikáról szóló törvényben meghatározott, a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervek részére,
 - b) az adatszolgáltató költségvetési szerv részére saját intézménye vonatkozásában,
 - c) az Akadémia mint a nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázist működtető fejezetet irányító szerv részére,
 - d) a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és az Országos Doktori Tanács részére,
 - e) az oktatásért felelős miniszter részére,
 - f) a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal részére,
 - g) az érintett természetes személy részére saját adatai vonatkozásában.
- (7) Az Adatbázis stratégiai irányításáért, fejlesztéséért és működtetéséért a fejezetet irányító szerv vezetőjeként az Akadémia elnöke felelős, az Adatbázis működésének részletes szabályait az azt működtető Könyvtár és Információs Központ szervezeti és működési szabályzata, továbbá az Akadémia elnökének rendelkezése tartalmazza.”

8. § A Törvény a 19/A. §-t követően a következő alcímmel, valamint 19/B. §-sal egészül ki:

„Az akadémiai költségvetési szerveknél foglalkoztatottak jogviszonyára vonatkozó rendelkezések

19/B. § (1) Az akadémiai költségvetési szerveknél foglalkoztatottak jogviszonyára – az MTA Titkárságának közfeladatokat ellátó köztisztviselői, ügykezelői, illetve munkavállalói kivételével – a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény

(a továbbiakban: Kjt.), valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

- (2) A Kjt. határozott idejű jogviszony létesítésére vonatkozó rendelkezését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az akadémiai költségvetési szerv közfeladatának ellátása során azonos foglalkoztatottra vonatkozóan egy alkalommal legfeljebb három év határozott időtartamra tudományos kutatói közalkalmazotti jogviszonyt létesíthet a Kjt. 21. § (2) bekezdésben felsorolt kivételi eseteken túlmenően.
- (3) A törvényben meghatározott, a büntetlen előéletre és a foglalkoztatástól eltiltás hiányára vonatkozó feltételt nem kell igazolni, ha a kizáró ok hiányát az akadémiai költségvetési szervvel létesített korábbi megbízási vagy foglalkoztatási jogviszonyára tekintettel a foglalkoztatni kívánt személy már igazolta, és a korábbi jogviszony megszűnése óta legfeljebb hat hónap telt el.
- (4) Az akadémiai költségvetési szervek foglalkoztatottai számára keresetkiegészítés állapítható meg, amelynek részletes szabályait az Akadémia szabályzatban határozza meg.”

9. § A Törvény 23. § (7) bekezdésében az „MTA Titkárságán belül működő Vagyonkezelő Szervezet” szövegrész helyébe az „MTA Titkársága” szöveg lép.

10. § Hatályát veszti a Törvény

- a) 18. § (6) bekezdése,
- b) 21. § (8) és (9) bekezdése.

A módosítást az Országgyűlés 2015. július 6-án fogadta el.
Hatályos: 2015. július 21-től

24.

A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának módosítása, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia 2016. május 2-i Közgyűlése 25/2016 (V. 2.) számú határozatával fogadott el

1. Az Alapszabály 1. § (6) bekezdése

„Asz. 1. §

(6) Az Akadémia székhelye Budapest V., Széchenyi István tér 9.”

2. Az Alapszabály 41. § (1) bekezdésében „az OTKA elnöke” szövegrész törlendő.
3. Az Alapszabály 48. § (2) bekezdésében „a Felsőoktatási és Tudományos Tanácsnak, vagy az OTKA Országos Bizottságának.” szövegrész helyébe „a Felsőoktatási Tervezési Testületnek, vagy a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal Tudományterületi Szakmai Kollégiumának.” szöveg lép.
4. Az Alapszabály 55. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„Asz. 55. §

(5) A kutatóközpont és az önálló kutatóintézet közfeladatát, alaptevékenységét, vállalkozási tevékenységének felső határát az alapító okiratban, a kutatóközpont és a kutatóintézet alaptevékenységéhez kapcsolódó, de nem kötelező jelleggel végzett tevékenységével kapcsolatos rendelkezéseket, a rendszeresen ellátott vállalkozási tevékenység körét, a feladat ellátásának rendjét, a munkamegosztást – a vonatkozó jogszabályok szerint – a kutatóközpont és az önálló kutatóintézet szervezeti és működési szabályzatában rögzíti.”

5. Az Alapszabály 59. § (1) bekezdésében „A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára” szövegrész helyébe „A Könyvtár és Információs Központ” szöveg lép.
6. Az Alapszabály 61. § (1)–(3) bekezdései helyébe a következő rendelkezés lép:

„Asz. 61. §

(1) A Művészeti Gyűjtemény az Akadémia tulajdonában álló és az Akadémiára bízott nemzeti jelentőségű, védett műtárgyak összessége. A Művészeti Gyűjtemény szakmai őrzője és bemutatója különösen az Akadémia alapításával, tagjaival és működésével összefüggésbe hozható képző- és iparművészeti alkotásoknak, alapító- és igazgatótanácsi tagok portréinak, valamint az Akadémia tagjai által átadott műgyűjteményeknek, az általuk készített művészeti alkotásoknak (a továbbiakban együttesen: műtárgyak).

(2) A Művészeti Gyűjtemény műtárgyai felett az Akadémia elnöke jogosult az Akadémia képviseletében tulajdonosi rendelkezésre, így kötelezettségvállalásra is. Az Akadémia elnöke e jogkörét – a műtárgyak elidegenítését, megterhelését nem eredményező ügyekben – az Akadémia főtitkárára vagy főtitkárhelyettesére átruházhatja.

- (3) A Művészeti Gyűjtemény nem jogi személy. A működtetéssel kapcsolatos szakmai irányítási feladatokat a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont (a továbbiakban: MTA BTK) köztestületi költségvetési szerv látja el, a Gyűjteményi Tanács – mint szakértő testület – támogatásával. A Gyűjteményi Tanács három szakemberből álló testület. A Gyűjteményi Tanács tagjait az Akadémia elnöke az illetékes tudományos bizottság javaslata alapján hároméves időtartamra kéri fel, a felkérés korlátlan alkalommal megújítható.
- (4) A Művészeti Gyűjtemény kezelésével kapcsolatos feladatokat a gyűjteményvezető látja el. A gyűjteményvezetőt az Akadémia elnökének rendelkezése szerint, hároméves időtartamra az MTA BTK főigazgatója nevezi ki, és gyakorolja tekintetében a munkáltatói jogokat. A kinevezés további hároméves időtartamra többször is meghosszabbítható. Nem lehet a Művészeti Gyűjtemény vezetője az, aki a Gyűjteményi Tanács tagja.”
7. Az Alapszabály 66. § (17) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ász. 66. §
 (17) A vagyonkezelés titkársági feladatait az MTA Titkársága látja el. Az MTA Titkársága vezeti az Akadémia tulajdonát képező ingatlanok hatályos, naprakész nyilvántartását. A nyilvántartásban történő változásokról a hatályos nyilvántartás teljes szövegének megküldésével tájékoztatja az Akadémia elnökét, főtitkárát és a Vagyonkezelő Testület elnökét. A nyilvántartásba külön felhatalmazás nélkül is betekinthez az Akadémia elnöke, főtitkára és a Vagyonkezelő Testület elnöke és tagjai.”
8. Az Alapszabály az alábbi 70. §-sal egészül ki:
 „Az Alapszabály 2016. május 2-án elfogadott módosítása 2016. május 3-án lép hatályba.”

Hatályos: 2016. május 3-tól

(Közgyűlés, 2016. május 2., 12. napirend: Javaslat a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának módosítására, 1. számú melléklet)

25.

**A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának és
Ügyrendjének módosítása, amelyet a Magyar Tudományos
Akadémia 2017. május 8-i Közgyűlése 18; 20–29; 32/2017. (V.8.)
számú határozataival fogadott el**

1. Az Alapszabály 5. § (1) bekezdésében az „E kapcsolattartás szakmai feladatait” szövegrész helyébe „A határon túli magyar tudományosság ügyének képviselőjét” szöveg lép.
2. Az Alapszabály 6. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„Ász. 6. §
(2) Akadémiai pályázatok kiírására a fenti testületek mellett az Akadémia elnöke, főtitkára és főtitkárhelyettese jogosult.”
3. Az *Ügyrend* 5. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„Ü. 5. §
(2) *A tanulmányaikat sikeresen befejező és kiemelkedő teljesítményt nyújtó, PhD diplomát szerzett volt Phd-hallgatók az általuk választott akadémiai költségvetési szervnél (kutatóközpont, kutatóintézet, kutatási tevékenységet is végző egyéb akadémiai költségvetési szerv) vagy kutatócsoportban posztdoktori állást nyerhetnek pályázat útján. Az erre szolgáló költségvetési keretet az Akadémia elnöke határozza meg. Ezek az álláshelyek nem számítanak bele a fiatal kutatói álláskeresetekbe. Az álláshelyre a végzett hallgatók nyújthatnak be pályázatot, vagy témavezetőjük ajánlhatja őket. A pályázatot az Akadémia elnökéhez kell benyújtani, aki azt véleményezésre a tudományterületi szakbizottságoknak küldi meg.*”
4. Az Alapszabály 11. §-ában az „és a titkársági szervezet tagjai” szövegrész helyébe „a költségvetési szervek, és a Titkárság szervezeti egységei” szöveg lép.
5. Az Alapszabály 12. § (3)–(4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„Ász. 12. §
(3) Külső taggá az az életvitelszerűen külföldön élő, tudományos tevékenységet külföldön folytató tudós választható, aki tudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, magát magyarnak vallja, és szoros kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.

- (4) Tiszteleti taggá az az életvitelszerűen külföldön élő, tudományos tevékenységet külföldön folytató tudós választható, aki tudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, és a magyar tudomány különleges megbecsülésére tarthat számot.”
6. Az Alapszabály 13.§ (4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Az osztályok által megszavazott jelöltlistákat az Elnökség közös jelöltlistává egyesíti, és a jelölthelyeket egyenlő számban elosztja a tudományos osztályok között, aminek során nem térhet el attól a sorrendtől, amelyet az osztályok megállapítottak. Az osztályok között egyenlően el nem osztható számú jelöltek sorrendjéről az Elnökség dönt az Akadémia általános érdekei alapján. Az általános érdekeket, mint figyelembe vehető szempontokat a tagválasztás előtti évben az Akadémikusok Gyűlése határozza meg az Akadémikusválasztási irányelvekkel összhangban. A szempontok között első helyen kell hogy szerepeljen a nők arányának javítása az Akadémia tagjai között. Az Elnökség a jelöléseket az Akadémikusok Gyűlése elé terjeszti.”
7. Az Alapszabály 15. §-ában „A hazai akadémikusoknak” szövegrész helyébe „A hazai-, és külső tagok” szövegrész lép.
8. Az Alapszabály 16.§ (5) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Az Akadémia kéri és segíti külső és tiszteleti tagjai székkfogaló előadásainak megtartását.”
9. Az Ügyrend 10. § (1)–(2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ü. 10. §
 (1) Az Asz. 17. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatását az illetékes tudományos osztály elnökének kell írásban bejelenteni, megjelölve a várható időtartamot. A tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens (osztálytitkár) továbbítja a bejelentést az MTA Titkárság illetékes vezetőjének, aki rendelkezik a további adminisztratív teendők ellátásáról.
 (2) A tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens (osztálytitkár) figyelemmel kíséri a titkársághoz tartozó tudományos osztályok tagjainak osztályüléseken és egyéb közfeladatok elvégzésében való részvételét, és tartós, hosszú idejű távolmaradás

esetén erről tájékoztatja az osztály elnökét, aki figyelmezteti a tagot a tartós távolmaradás várható következményeire.”

10. Az Ügyrend 11. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ü. 11. §
 (1) A köztestületbe való jelentkezést az illetékes tudományterületi titkársághoz – a vonatkozó akadémiai szabályozásban foglaltak szerint – írásban kell benyújtani. A jelentkezési nyilatkozatnak tartalmaznia kell a jelentkező tudományos fokozatának vagy doktori címének adatait (megnevezés, szakterület, intézmény, a megszerzés dátuma, a doktori dolgozat címe), a tudományterületnek megfelelő tudományos osztály és a szakterületnek megfelelő tudományos bizottság megjelölését, a jelentkező tudományos testületi tisztségét; továbbá a jelentkező születési helyét és idejét, munkahelye megnevezését és címét, lakcímét és elektronikus levelezési címét. A jelentkezés időpontjában érvényes publikációs listáját a jelentkezőnek az e célra rendszeresített adatbázisban rögzítenie kell. A jelentkező a nyilatkozat kitöltésével elfogadja, hogy a köztestület az előbbiek szerint rendelkezésre bocsátott adatait a köztestületi jelentkezés, ezt követően a köztestületi tagság fenntartása érdekében az adatbázis működtetője útján kezelje. Az adatkezeléssel kapcsolatos rendelkezéseket az Akadémia elnöke határozatban állapítja meg.”
11. Az Ügyrend 13. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ü. 13. §
 (1) A besorolás megváltoztatása iránti kérelmet a köztestületi tag kezdeményezheti. Az illetékes tudományos osztályhoz benyújtott írásbeli kérelemnek tartalmaznia kell a régi és a kérelmezett új tudományos bizottsági besorolást, valamint a kérelem szakmai indokait, és ezzel egyidejűleg az adatbázisból még hiányzó tudományos publikációkat is fel kell tölteni az e célra rendszeresített adatbázisba.”
12. Az Alapszabály 19.§ (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép
 „Asz. 19. §
 (3) A nem akadémikus köztestületi tagoknak szavazati joguk van közgyűlési képviselőik és a tudományos bizottságok nem akadémikus tagjainak megválasztásában. A nem akadémikus köztestületi tagok a köztestület bármelyik tisztségére megválaszthatók, kivéve, ha jogszabály vagy az Alapszabály és Ügyrend ettől eltérően rendelkezik.”

13. Az Alapszabály az alábbi 23. § (4)–(5) bekezdésekkel egészül ki:
„Asz. 23. §
(4) Aköztestületkülsőtagjairésztvehetnekazoknakafeladatoknak a megoldásában és – az osztály által meghatározott zárt ülések kivételével – azokon a rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság szervez.
(5) A tudományos osztály és tudományos bizottságaik figyelme kiterjed a hozzájuk tartozó külső köztestületi tagok tudományos munkásságára.”
14. Az Alapszabály 25. § (1) bekezdésében a „köztestületi tagságot” kifejezés helyébe a „köztestületi tevékenységet” kifejezés lép.
15. Az Ügyrend 20. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„Ü. 20. §
Az Asz. 25. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatását az illetékes osztály elnökének kell írásban bejelenteni, megjelölve annak várható időtartamát. A tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens (osztálytitkár) továbbítja a bejelentést az MTA Titkárság illetékes vezetőjének, aki rendelkezik a további adminisztratív teendők ellátásáról. A tiszteletdíj folyósításával kapcsolatos további szabályokat külön jogszabály, valamint az Akadémia elnökének vonatkozó rendelkezése határozza meg.”
16. Az Alapszabály 26.§ (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„Asz. 26. §
(3) A tudományos osztályokra megállapított kereten belül a tudományos osztályok határozzák meg a tudományos bizottságokra jutó képviselői helyek számát, melyet az Elnökség hagy jóvá. Az elosztás módját mindkét esetre a jelen Alapszabály Mellékletének I. fejezete tartalmazza.”
17. Az Alapszabály 27. § (1) bekezdés h) pontjában a „tagjaít” szó helyébe a „tagjaít és póttagjaít” kifejezés lép.
18. Az Alapszabály 27. § (2)–(7) bekezdései helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„Asz. 27. §

(2)

- a) A Közgyűlés a tisztségviselőket, a közgyűlési állandó bizottságok és testületek tagjait és póttagjait titkos szavazással három évre választja. A póttagot kizárólag a választott tag megbízásának megszűnését követően, a közgyűlési állandó bizottság elnöke által megállapított időponttól illetik meg az aktív státuszú tag jogai, illetve terhelik kötelezettségei. A póttag személye és megbízása a megszűnt megbízású bizottsági tag státuszához igazodik (Jelölőbizottság, Doktori Tanács, Tudományetikai Bizottság és Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság esetében azonos tudományos osztályból, és a megbízásból hátralévő időtartamra; Felügyelő Testület és Vagyonkezelő Testület esetében a megbízásból hátralévő időtartamra).
 - b) A közgyűlési állandó bizottságok és testületek választott tagjai tagként, póttagjai póttagként legfeljebb egy alkalommal választhatók újra a bizottság és testület munkájában való részvételre. Amennyiben a póttag státusza aktívvá válik, és ezzel „tört”, azaz nem teljes, 3 éves ciklus keletkezik, egy alkalommal választható ismét taggá. A nem aktivizált póttag taggá is választható.
 - c) A tisztségviselők újrválasztása az MTA tv.-ben és a jelen Alapszabályban meghatározott keretek között történik. Az elnök e megbízását a Közgyűlés által történő megválasztását követő hónap első napján nyeri el teljes joghatállyal, ekkor lép hivatalába. Az elnök megbízatása közgyűlési döntés alapján azon a napon szűnik meg, amikor az MTA tv.-ben foglaltak alapján megválasztott új elnök jelen pont szerint hivatalába lép. A lejárt (megszűnt) megbízatású elnök a folyamatban lévő ügyeket hivatala megszűnésének napján (átadás-átvételi eljárás keretében) köteles átadni az elnöki megbízatást elnyert személynek. Az Akadémia főtítkára és főtítkárhelyettese, valamint alelnökei megbízatásának kezdetére és lejártára az előbbieket értelemszerűen alkalmazni kell.
- (3) A választást jelölőbizottság készíti elő.
 - (4) A választást követő első ülésen – amelynek összehívásáról az Akadémia elnöke gondoskodik – a közgyűlési állandó bizottságok tagjai maguk közül elnököt, a Doktori Tanácsnál társelnököt és mindkét esetben (amennyiben szükséges) titkárt választanak.

- (5) Jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában nem minősül az akadémiai költségvetési szerv alapításával, megszüntetésével, átalakításával, átsorolásával kapcsolatos döntésnek:
- az akadémiai költségvetési szerv nevének, székhelyének, telephelyének megváltozása;
 - az akadémiai költségvetési szerv jogállásával vagy működésével kapcsolatosan jogszabályban meghatározott változás átvezetése;
 - az akadémiai költségvetési szervek üzemeltetési vagy pénzügyi-gazdasági feladatainak más akadémiai költségvetési szerv általi ellátásáról szóló irányítószervi döntés.
- (6) A közgyűlési bizottsági üléseket a bizottság elnöke hívja össze; az alakuló ülés összehívására az Akadémia elnöke jogosult. A bizottsági tagok egyharmada a napirend megjelölésével maga is összehívhatja a bizottságot, ha a bizottság összehívására vonatkozó javaslatuknak a bizottság elnöke (alakuló ülés esetén az Akadémia elnöke) nem tesz eleget.
- (7) A közgyűlési állandó bizottságok tevékenységét ügyrend szabályozza. A bizottságok ügyrendjüket – megalakulásuk után legfeljebb 3 hónappal – jóváhagyásra az Elnökség elé terjesztik.
- (8) A közgyűlési állandó bizottságok évente beszámolnak tevékenységükről a Közgyűlésnek.”
19. Az Alapszabály az alábbi 27/A. §-sal egészül ki:
 „Asz. 27/A. §
- A Jelölőbizottságnak 22 tagja és ezzel azonos számú póttagja van; minden tudományos osztály két tagot és két póttagot választ: egy tagot és egy póttagot a hazai akadémikusok közül, egy tagot és egy póttagot az osztály nem akadémikus közgyűlési képviselői közül. A Jelölőbizottság megválasztott tagjai közül a Közgyűlés – lehetőség szerint több tag Elnökség általi jelölése mellett – megválasztja a Jelölőbizottság elnökét. A Jelölőbizottság tagjainak megbízatása három évre szól.
 - A Jelölőbizottság első ülésén megválasztja tagjai közül a titkárát, aki a bizottság adminisztratív teendőit – az MTA Titkárság illetékes szervezeti egységének vezetőjével együttműködésben – előkészíti és tevékenységéről a testületnek beszámol.
 - A Jelölőbizottság feladata az, hogy befolyásolás nélkül, tárgyyszerűen és teljes körűen felmérje a Közgyűlés tagjainak

akarát véleményük kikérésével, és annak megfelelően a bizottságok tagjaira előírt számú, a tisztségviselőknél pedig lehetőség szerint több jelöltet állítson. A Jelölőbizottság munkája során a jelöltek alkalmasságának elsődleges szempontja mellett biztosítja a jelöltek összetételének változatos megoszlását, a három nagy tudományterület képviselését.

- (4) A Jelölőbizottság elvi-, és személyi kérdésekben határozatait titkos szavazással hozza.
 - (5) A Jelölőbizottság ügyrendjében meghatározza a jelölt állítás és jelölt előterjesztés rendjét.
20. Az Ügyrend 21. (1) helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ü. 21. §
 (1) Az Akadémia elnökének, alelnökeinek, főtittkárának, főtittkárhelyettesének (a továbbiakban: tisztségviselők), a választott akadémikus elnökségi tagoknak és a közgyűlési állandó bizottságok választott tagjainak és póttagjainak a megválasztását előkészítő jelölőbizottság megbízása a Közgyűlés által meghatározott időtartamra, legfeljebb azonban a megválasztásukat követő 3. évben tartandó rendes Közgyűlés időtartamáig szól.”
21. Az Alapszabály 28. § (1) bekezdésében az „eljárási szabályzatát és ügyrendjét” kifejezés helyébe az „ügyrendjét” szó lép.
22. Az Alapszabály 29. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ász. 29. §
 (2) A Doktori Tanácsnak 22 tagja és ezzel azonos számú póttagja van. A tanács tagjává, és póttagjává az Akadémia hazai tagja vagy az MTA doktora címmel, vagy azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkező köztisztviselő tag választható.”
23. Az Alapszabály 29. § (3) bekezdése utolsó mondatának helyébe az alábbi mondat lép: „A tagokat és a póttagokat három évre választják.”
24. Az Alapszabály 30. § (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Asz. 30. §

(3) A Felügyelő Testületnek 7, a gazdálkodásban, a pénzügyekben és a tudományszervezésben jelentős szakismerettel, tapasztalattal rendelkező választott tagja, és két póttagja van. A tagok közül legalább 4, a póttagok közül egy a köztestület tagja. A tagokat és póttagokat – a jelölőbizottság ajánlása alapján – három évre választják. A Felügyelő Testület maga választja meg elnökét a Felügyelő Testület köztestületi tagjai közül.”

25. Az Alapszabály 30. § (5) bekezdésében a „az Akadémia tisztségviselőitől és vezető beosztású alkalmazottaitól” szövegrész helyébe a „az Akadémia tisztségviselőitől és az MTA Titkárság vezető beosztású alkalmazottaitól” szöveg lép.

26. Az Alapszabály 30. § (7) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Asz. 30. §

(7) Felügyelő Testület saját ügyrendet dolgoz ki.”

27. Az Alapszabály 31. § (2)-(3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Asz. 31. §

(2) A Vagyonkezelő Testületnek 7 tagja és két póttagja van. A testület tagjának és póttagjának olyan személy választható, aki a vagyonkezeléshez megfelelő képzettséggel, végzettséggel és szakismerettel, valamint tapasztalattal rendelkezik. A megválasztásnak nem feltétele a köztestületi tagság. A megbízás három évre szól. A Vagyonkezelő Testület tagjai maguk közül választják meg a testület elnökét.

(3) A Vagyonkezelő Testület saját ügyrendet dolgoz ki. A Vagyonkezelő Testület szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik. A Vagyonkezelő Testület titkársági feladatainak ellátásáról az MTA Titkársága gondoskodik.”

28. Az Alapszabály 32. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés kerül:

„Asz. 32. §

(2) A Tudományetikai Bizottságnak 22 tagja és ezzel azonos számú póttagja van. A Tudományetikai Bizottság tagjait és póttagjait a tudományos osztályok jelölik, osztályonként egy tagot és póttagot az Akadémia rendes vagy levelező

tagjai közül, egy tagot és póttagot pedig a köztestület nem akadémikus tagjai közül.”

29. Az Alapszabály 33. § (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés kerül:

„Asz. 33. §

- (3) A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságnak tizenhat tagja van és 11 póttagja van. Elnökét, az egyes tudományos osztályok által jelölt 11 akadémikus könyvfelelős bizottsági tagot, illetve 11 akadémikus bizottsági póttagot a Közgyűlés választja meg. Az Akadémia Elnöki Titkárságának vezetője, az Akadémiai Könyvtár főigazgatója, az MTA Titkárság gazdasági vezetője, az Akadémiai Kiadó Zrt. képviselője tanácskozási joggal vesz részt a bizottság munkájában. A bizottság titkársági feladatait az MTA Titkársága látja el.”

30. Az Ügyrend 24. § (5) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés kerül:

„Ü. 24. §

A Közgyűlés Szavazathitelesítő Bizottságot választ a Közgyűlés időtartamára. A Szavazathitelesítő Bizottság a szavazatszámllálást is elvégezheti.”

31. Az Ügyrend 24. § (12) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés kerül:

„Ü. 24. §

- (12) *Ha több személyt kell ugyanolyan tisztségre megszavazni, azok tekintendők megválasztottnak, akik elnyerték a szavazatok több mint a felét, és sorrendben a legtöbb „igen” szavazatot kapták. Ha a legtöbb „igen” szavazatot elérők között több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, és így összességében a betölthető helyek számánál több, a tisztséget betölthető jelölt merül fel, az azonos igen szavazatot elérő jelöltekre szűkítve a listát új szavazást kell elrendelni. Ha nincs elég jelölt megszavazva, a meg nem választott jelöltekre szűkítve a listát új szavazást kell elrendelni. Ha több személyt kell ugyanolyan tisztségre megszavazni (és a jelöltek száma megegyezik a betölthető tisztségek számával), a Jelölőbizottság előterjesztésére – a választott tisztségviselők (pl. alelnökök) kivételével – listás szavazás is elrendelhető.”*

32. Az Ügyrend az alábbi 24. § (18) bekezdéssel egészül ki:
„Ü. 24. §
(18) *A tudományos bizottságok tagjainak választása során, ha több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, közöttük a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg. Ha ez sem dönt, és/vagy nincs elegendő számú jelölt megszavazva, a meg nem választott jelöltekre új szavazást kell elrendelni.*
33. Az Alapszabály 37. § (1) bekezdésében „Az Akadémia Ügyrendjét” szövegrész helyére az „Az Akadémia Alapszabályát és Ügyrendjét” szöveg kerül.
34. Az Alapszabály 38. § (7) bekezdésének c) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„Asz. 38. §
(7) [A tudományos osztály az alábbi formákban ülésezik:]
c) az osztály szavazati és tanácskozási jogú tagjainak (hazai akadémikusok; nem akadémikus közgyűlési képviselők; külső és tiszteleti tagok; az osztály tudományos bizottságainak elnökei; az osztályhoz tartozó kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek főigazgatói és igazgatói, a kutatóközpontok tagintézeteinek igazgatói) ülése;”
35. Az Ügyrend 26. § (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés kerül:
„Ü. 26. §
(3) *A tudományos osztály köztestületi működésével összefüggő titkársági és tudományos szervezési feladatokat – az MTA Titkárság Testületi Titkárság főosztályi keretében és munkajogi függőségében – szakreferens (osztálytitkár) látja el. Az osztályelnök az adott tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens számára a tudományos osztály köztestületi működésével kapcsolatosan konkrét nyilvántartási és ügyintézési feladatokat ad. Az e pont szerinti titkársági szakreferens kinevezése és felmentése az osztályelnök véleményének előzetes kikérésével történik.*
36. Az Alapszabály 39. § (1) bekezdésének c), g) és k) pontjai helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„Asz. 39. §

(1)

- c) számon tartja a tudományág hazai és határon túli magyar kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az ezeken kívül működő kutatókat;
- g) az Akadémia elnökének vagy az AKT-nek a felkérésére, vagy saját kezdeményezése alapján állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág területét kutató akadémiai kutatóközpontok (intézeteit is magába foglaló), önálló kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok tevékenységéről. A saját kezdeményezésre készített véleményét és állásfoglalását a tudományos osztály elnöke az Akadémia elnökének adja át;
- k) kapcsolatot tart a határon túli magyar tudományosság képviselőivel: a külső és tiszteleti tagokkal és a köztestület külső tagjaival;”

37. Az Alapszabály 40. § (4) bekezdése az alábbi rendelkezéssel egészül ki:

„Asz. 40. §

(4) [...] A tudományos bizottságnak tanácskozási jogú tagja a tudományterületén működő önálló kutatóintézet, illetve kutatóközponti tagintézet igazgatója.”

38. Az Ügyrend 28. § (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Ü. 28. §

(3) *A doktori ügyeket is tárgyaló tudományos bizottságokat és osztályközi tudományos bizottságokat úgy kell létrehozni, hogy a bizottságnak legalább tíz MTA doktora (ideértve az akadémikusokat is) címmel rendelkező tagja legyen. A doktori eljáráshoz szükséges doktor-létszám biztosítása érdekében, illetve súlyos tudományterületi aránytalanság esetén a tudományos osztálynak lehetősége van az eredeti bizottsági taglétszám 25%-os növelésére a tudományterülethez tartozó köztestületi tagok kooptálásával.”*

39. Az Alapszabály 40. § (5) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Asz. 40.

(5) A tudományos bizottság önállóan, de a Közgyűlés és az illetékes tudományos osztály határozatai, iránymutatásai figyelembe vételével jár el, hozza meg döntéseit.”

40. Az Ügyrend 30. § (2) bekezdésében a „Vezetői Kollégium állásfoglalásait (véleményeit)” szövegrész helyébe a „Vezetői Kollégium állásfoglalásait (véleményeit) és döntéseit” szöveg lép.
41. Az Alapszabály 42. § (9) bekezdésében az „Akadémiai Könyvtár” megnevezés helyébe az „Akadémiai Könyvtár és Információs Központ” megnevezés lép.
42. Az Alapszabály 46.§ (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ász. 46. §
 (1) Kutatóközpontot meglévő vagy újonnan alapított kutatóintézetekből lehet létrehozni. A kutatóközpont alapítását az Akadémia elnöke, az AKT, meglévő kutatóintézetek egyesülése esetén az adott intézetek igazgatói vagy leendő kutatóintézet esetén (az alábbiakban részletezett módon) a kutatócsoport kezdeményezheti. A tagintézetek igazgatóinak, illetve a kutatócsoportnak a javaslatát az AKT-hez kell eljuttatni. A javaslat tartalmazza a kutatóközpont közfadatait és azoknak a vonatkozó jogszabály szerinti indokolását, szakmai indokolást és a kutatóközpont hároméves pénzügyi tervét. A javaslatot az AKT a maga véleményével együtt továbbítja az Akadémia elnökének. Az Akadémia elnöke a javaslatra vonatkozóan kikéri az Elnökség, a Vagyonkezelő Testület, és ha arra még nem került sor, az AKT véleményét, valamint – szükség esetén – a vonatkozó jogszabályban meghatározott közigazgatási szervek véleményét. Az Akadémia elnöke a javaslatot az előbbieket szerint kikért véleményekkel együtt a Közgyűlés elé terjeszti. Nem terjeszthető a Közgyűlés elé a javaslat, ha azt a jogszabályban meghatározott szervek vagy a Vagyonkezelő Testület nem támogatja.”
43. Az Alapszabály 46. § (3) bekezdésében a „jogszabályban meghatározott kormánysszervek” szövegrész helyébe a „jogszabályban meghatározott szervek” szöveg lép.
44. Az Alapszabály 49. § (6) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ász. 49. §
 (6) Az ülés akkor határozatképes, ha az AKT szavazati jogú tagjainak több mint a fele jelen van. Az AKT határozatait szavazattöbbséggel hozza.”

-
45. Az Alapszabály 50. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„Ász. 50. §
(2) Az AKT ügyrendje az AKT tagságra és a szakbizottsági tagságra vonatkozó összeférhetetlenségi szabályokat állapít meg. A szakbizottságok elnökét és tagjait az AKT elnöke kéri fel. A felkérés előtt az AKT elnöke kikéri az Akadémia elnöke, az érintett osztály(ok) és az AKVT véleményét. A javasolt szakbizottsági elnök és szakbizottsági tagok ellen az Akadémia elnöke, az érintett osztály(ok) és az AKVT írásban indokolt kifogással élhet. Ebben az esetben az AKT-nek új személyi javaslatot kell tennie.”
46. Az Alapszabály 53. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„Ász. 53. §
(1) Az AKT döntéseit – egyetértése esetén – „jóváhagyom” megjelöléssel az Akadémia elnöke írja alá. A határozat a határozatban meghatározott nap vagy az elnöki jóváhagyás napja közül a későbbi időpontban lép hatályba. A határozat közzétételre kerül az Akadémiai Értesítőben. Amennyiben az elnök nem ért egyet az AKT határozatával, véleményét és indokait a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül írásban eljuttatja az AKT elnökéhez, aki az elnök levelének kézhezvétele után a legrövidebb időn – de mindenképpen nyolc munkanapon – belül összehívja az AKT rendkívüli ülését, amelyen részt vesz az Akadémia elnöke is.”
47. Az Alapszabály 55. § (4) bekezdésének utolsó mondatában az „amely szervezeti és működési szabályzatuk mellékletét képezi.” szövegrész törölve.
48. Az Alapszabály 56. § (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„Ász. 56. §
(3) Az AKT a (2) bekezdés szerinti főigazgatói és önálló igazgatói pályázat(ok) elbírálására egy-egy ötagú eseti bizottságot kér fel. Az eseti bizottság négy tagjára az illetékes szakbizottság tesz javaslatot, az eseti bizottság egy tagját pedig az Akadémia elnöke delegálja. Az eseti bizottság elnökét a bizottság tagjai közül az AKT elnöke kéri fel. Az eseti bizottság javaslata elkészítése során kikéri az illetékes akadémiai osztály(ok)

és tudományos bizottság(ok), valamint a kutatóközpont (kutatóintézet) kutatóinak véleményét.”

49. Az Alapszabály 56. § (5) bekezdésében „az Akadémia elnöke kikérheti a tudományos osztályok és az AKT véleményét” szövegrész helyébe „az Akadémia elnöke kikéri a tudományos osztályok és az AKT véleményét” szöveg kerül.
50. Az Alapszabály 56. § (7) bekezdésében a „Az (5) bekezdés szerinti” szövegrész helyébe „A (6) bekezdés szerinti” szöveg lép.
51. Az Alapszabály 56. § (8) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ász. 56. §
 (8) Az akadémiai költségvetési szervek magasabb vezetői vagy vezető megbízással rendelkező foglalkoztatottjai (kutatóközpontok, kutatóintézetek, kiegészítő- és egyéb intézmények vezetői) vonatkozásában a külön törvény szerinti vezetési-szervezési, pénzügyi-gazdasági végzettséggel vagy képesítéssel egyenértékűnek minősül az Akadémia által szervezett vezetőképző oktatáson szerzett oklevél. A külön jogszabály szerinti vezetési-szervezési, pénzügyi-gazdasági végzettséget (képesítést) vagy az azokkal egyenértékű, akadémiai vezetőképző oktatás szerinti képesítést a kinevezéstől (megbízástól) számított egy éven belül kell megszerezni.”
52. Az Alapszabály 57. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:
 „Ász. 57. §
 (1) A külső tanácsadó testület létszáma legalább 5, legfeljebb 7 fő. Két (legfeljebb három) tagot az illetékes osztály(ok), egy (legfeljebb két) tagot a kutatóközpont főigazgatói és az önálló kutatóintézeti igazgatók véleménye alapján az AKT, két (legfeljebb három) tagot pedig a kutatóközpont (önálló kutatóintézet) jelöl, az egymással való egyeztetés után. A testületben legalább két, életvitelszerűen külföldön élő (lehetőség szerint külső vagy tiszteleti tag) kutatónak kell lennie. A testület elnökét és tagjait az Akadémia elnöke kéri fel. Nem lehet a külső tanácsadó testület tagja az, aki ezen időtartam alatt a kutatóközponttal vagy kutatóintézettel közalkalmazotti vagy munkajogviszonyban áll.”

53. Az Alapszabály 58. § (1) bekezdésének d), h) és i) pontjai helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:
„Asz. 58. § (1)
d) A Titkárság hajtja végre a Közgyűlés, a közgyűlési bizottságok, az Elnökség, a Vezetői Kollégium, annak állandó bizottságai, a Doktori Tanács, a tudományos osztályok és bizottságok, valamint a Bolyai-kuratórium működésével kapcsolatos Titkársághoz rendelt feladatokat.
h) A Titkárság látja el a Doktori Tanács pénzügyi-gazdasági feladatait.
i) A Titkárság látja el az Akadémia Vezetői Kollégiuma által elfogadott adomány és hagyaték kezelésével járó adminisztratív feladatokat, hagyatékot kezel a vonatkozó elnöki szabályozás szerint.”
54. Az Alapszabály az alábbi 71. §-sal egészül ki.
„Asz. 71. §
(1) Az Alapszabály és Ügyrend 2017. május 8-án elfogadott módosítása az Akadémiai Értesítőben történő közzététel követően 2017. szeptember 1-jén lép hatályba.
(2) Az Alapszabály és Ügyrend módosítással nem érintett részei változatlan tartalommal hatályban maradnak.”
55. A Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához I. rész 2. § (1) bekezdése helyére az alábbi rendelkezés lép:
„Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához I. rész 2. §
(1) A mandátumokat első lépésben az osztályok, második lépésben pedig az osztályok tudományos bizottságai között a d'Hondt-módszer használatával, a (2) bekezdésben foglaltak szerint kell szétosztani oly módon, hogy lehetőség szerint minden tudományos bizottságnak legalább egy mandátum jusson.”
56. A Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához I. rész 2. § (2) bekezdése az alábbi mindeattal egészül ki:
A bizottságonkénti legkevesebb egy mandátum feltételét a kiosztási eljárás végén kell érvényesíteni.
57. A Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához I. rész 3. § (2) bekezdésében a „tudományos bizottság” kifejezés helyére a „választási bizottság” kifejezés kerül.

58. A Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához I. rész 3. § (7) bekezdésében a „készül” szó helyére a „készít a választási bizottság” szöveg kerül.
59. A Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához II. rész 4. § (1) bekezdése helyére az alábbi rendelkezés lép:
„Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához II. rész 4. §
(1) Döntéshozó testületek szavazása testületi ülés keretében vagy távollévők közötti szavazással történik. A szavazás módja lehet kézfeltartás, papír alapú szavazás, szavazógéppel vagy elektronikus úton történő szavazás. Testületi ülésen történő döntéshozatalkor az elnök (levezető elnök) állapítja meg az ülés határozatképességét, amelyhez a jelenlevő szavazásra jogosultak számának meg kell haladnia a szavazásra jogosultak számának felét kézfeltartással történő, papíralapú, elektronikus és gépi szavazás esetén is. Távollévők közötti papíralapú vagy elektronikus úton történő szavazás kiírója állapítja meg a határozatképességét és a szavazás érvényességét, melynek feltétele az, hogy a beérkezett szavazatok száma meghaladja a szavazásra jogosultak számának a felét. A testületi alapszabály vagy ügyrend elfogadása vagy módosítása bármely döntéshozatali mód esetén érvényesen csak akkor lehetséges, ha a módosításra vonatkozó javaslatot
– írásban vagy elektronikusan megküldték,
– vagy egyértelműen hozzáférhetővé tették a szavazásra jogosultak számára.”
60. A Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához II. rész 4. § (2) bekezdése első mondatában „az elnök (levezető elnök) jogosult” szövegrész helyére „a testület elnöke, vagy ülés során az általa megbízott levezető elnök jogosult a meghívóban feltüntetett napirendi pontok szerint” szöveg kerül.

Hatályos: 2017. május 9-től

(Közgyűlés, 2017. május 8–10., Előterjesztés a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályának és Ügyrendjének módosítására)

26.

2018. évi XL. törvény
Magyarország 2019. évi központi költségvetésének
megalapozásáról

7. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény
módosítása

12. §

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 2. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Akadémia a központi költségvetésben önálló fejezetet alkot.”

13. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 21. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az akadémiai költségvetési szervek részt vesznek az Akadémia törvényben foglalt közfeladatainak ellátásában. Ezek finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik. Az akadémiai költségvetési szervek kutatási feladatait támogató tevékenységek tárgyi és személyi feltételeinek megteremtéséhez, a speciális kutatási feltételek biztosításához a kormányzati tudománypolitikáért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium költségvetési fejezetében biztosít költségvetési támogatást.”

(2) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 21. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az alapellátási támogatást módosítani kell az éves átlagos infláció mértékének megfelelően is, amennyiben ezt a költségvetési támogatás növekedése lehetővé teszi.”

A módosítást az Országgyűlés 2018. július 17-én fogadta el.

Hatályos: 2019. január 1-től

27.

2019. évi LXVIII. törvény
a kutatás, fejlesztés és innovációs rendszer
intézményrendszerének és finanszírozásának átalakításához
szükséges egyes törvények módosításáról

2. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény
módosítása

2. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTA tv.) 2. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Akadémia az e törvényben meghatározott feladatainak ellátása céljából közfinanszírozású intézményeket létesít és működtet, amelyek felett irányítási jogot gyakorol, valamint – a 23. § (6) bekezdésében foglaltak szerint – gazdasági társaságokat létesíthet, amelyek tulajdonosi jogát gyakorolja. Az Akadémia a tudományért, művészetért tevékenykedő más szervezeteket is támogathat.”

(2) Az MTA tv. 2. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az Akadémia köztestületének kutatói munkájukat tudományos meggyőződésüknek megfelelően végzik. Ezzel ellentétes tevékenységre nem kötelezhetőek. Tudományos eredményeiket szabadon tehetik közzé, ha ezzel mások törvényes, különösen a szellemi tulajdonra vonatkozó jogait nem sértik.”

3. §

(1) Az MTA tv. 3. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az Akadémia közfadatai a következők:)

„c) tudományos minősítési rendszert működtet, melynek keretében a Magyar Tudományos Akadémia doktora (a továbbiakban: az MTA doktora) továbbá a Magyar Tudományos Akadémia levelező és rendes tagja címet adományoz, valamint felkérésre tudományos tevékenységet végző intézményt értékeli. A címadományozás és értékelés szabályait az Akadémia szabályzatba foglalja;”

(2) Az MTA tv. 3. § (1) bekezdése a következő p)–q) ponttal egészül ki:

(Az Akadémia közfadatai a következők:)

„p) elősegíti a fiatal kutatók tudományos életpályájának kialakítását;

q) közreműködik a kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítésében.”

- (3) Az MTA tv. 3. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:
 „(1a) Az Akadémia feladata a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: KFI tv.) 42/B. § (5) bekezdésben, 46. § (1) bekezdésében és 2. mellékletében meghatározottak szerinti főhivatású kutatóhálózat elhelyezését, valamint a kutatóintézeti hálózat működtetését szolgáló, a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonában és ezen kutatóhelyek használatában lévő vagyonelemek használati jogának a KFI tv.-ben meghatározottak szerinti biztosítása.”
- (4) Az MTA tv. 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(2) Az Akadémia elnöke kétévenként beszámol az Országgyűlésnek az Akadémia munkájáról, és ennek érdekében rendszeresen felméri és értékeli az egyes tudományágak hazai eredményességét és nemzetközi megítélését.”

4. §

Az MTA tv. 9. § (2) bekezdés i) és j) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Közgyűlés a köztestület legfőbb döntéshozó testülete, amely)

- „i) megválasztja az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait,
 j) alapítói jogkörében dönt költségvetési szervek megalapításáról, átszervezéséről, átszervezéséről, megszüntetéséről.”

5. §

Az MTA tv. 11. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Akadémia Elnökségét (a továbbiakban: Elnökség) az elnök, az alelnökök, a tudományos osztályok elnökei, a hazai területi bizottságok elnökeinek egy – önmaguk közül választott – képviselője, a főtítkár, a főtítkárhelyettes, a Közgyűlés által választott három akadémikus és a Közgyűlés által választott három nem akadémikus közgyűlési képviselő alkotja. Elnöke az Akadémia elnöke. A három alelnök, a három választott akadémikus, a három választott nem akadémikus közgyűlési képviselő közül egy-egy képviseli a matematikát és a természettudományokat, az élettudományokat, valamint a társadalomtudományokat.”

6. §

Az MTA tv. 15. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(1) A főtitkár – a Közgyűlés határozataival és az elnök iránymutatásaival összhangban – az Alapszabályban meghatározott módon működteti a titkársági szervezetet (a továbbiakban: MTA Titkársága).”

7. §

Az MTA tv. 19. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(1) Az MTA Titkársága az Akadémia köztestületi feladatait szervező, az Akadémia intézményeinek igazgatási, gazdálkodási, pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatait ellátó gazdasági szervezettel rendelkező köztestületi költségvetési szerv. A Titkárság közfeladatokat ellátó alkalmazottai köztisztviselők.”

8. §

Az MTA tv. 21. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az akadémiai költségvetési szervek körébe tartoznak:)

„c) az Akadémia feladatainak ellátást segítő egyéb szervezetek;”

9. §

Az MTA tv. 20. § (8) bekezdésében a „kutatástámogatás” szövegrész helyébe a „támogatás” szöveg lép.

10. §

Hatályát veszti az MTA tv.

- a) 1. § (4) bekezdésében a „valamint az akadémiai kutatóhálózat működésének feltételeit közvetlenül érintő jogszabályok, programok, intézkedések, továbbá a” szövegrész,
- b) 3. § (1) bekezdés b) pontja,
- c) 8. § (6) bekezdésében az „A Magyar Tudományos Akadémia elnöke dönt – a Doktori Tanács véleményének kikérését követően – a külföldi tudományos fokozatnak az adott szakterületen kutatást közfeladatként végző akadémiai költségvetési szervnél tudományos munkakörben történő (vendégkutatói) foglalkoztatáshoz szükséges elfogadásáról. Az Akadémia irányítása alá tartozó költségvetési szervnél vendégkutatóként történő foglalkoztatás további szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.” szövegrész,
- d) 10. § (5) bekezdése,

- e) 15. § (2) bekezdése,
- f) 17. §-a és az azt megelőző alcím címe,
- g) 18. §-a és az azt megelőző alcím címe,
- h) 21. § (1) bekezdés a) pontja,
- i) 21. § (2) bekezdésében a „Az akadémiai költségvetési szervek kutatási feladatait támogató tevékenységek tárgyi és személyi feltételeinek megteremtéséhez, a speciális kutatási feltételek biztosításához a kormányzati tudománypolitikáért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium költségvetési fejezetében biztosít költségvetési támogatást.” szövegrész,
- j) 21. § (3)–(7) bekezdése,
- k) 22. § (1) bekezdésében a „többéves kutatási és egyéb” szövegrész,
- l) 22. § (2)–(5) bekezdése,
- m) 24. § (3) bekezdése.

A módosítást az Országgyűlés 2019. július 2-án fogadta el.
Hatályos: 2019. szeptember 1-től

28.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény,¹ a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben

MTAtv. = Akadémiai törvény

Asz. = Alapszabály

U. = Ügyrend

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló többször – legutóbb a 2019. évi LXVIII. törvénnyel módosított – 1994 évi XL.² egységes szerkezetben

A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályát és Ügyrendjét egységes szerkezetben az Akadémia 2009. évi májusi rendes közgyűlése a 6/2009. (V. 5.) sz. határozatával fogadta el.³

1 Kihirdetve: 1994. április 26-án, hatályos 1994. június 30-ától.

2 Hatályos 2019. szeptember 1-től.

3 Az Alapszabály és az Ügyrend hatályos: 2009. október 3-tól.

A Magyar Tudományos Akadémia 2011. december 5-i Közgyűlése által 9/2011. (XII. 5.) és 10/2011. (XII. 5.) sz. határozattal, 2016. május 2-i Közgyűlése által 25/2016. (V. 2.) sz. határozattal, 2017. május 8-i Közgyűlése által 18; 20–29; 32/2017. (V.8.) sz. határozatokkal, a 2019. december 2-i Közgyűlés által 13–14/2019. (XII. 2.) számú határozatokkal elfogadott módosításokkal egységes szerkezetben

MTAtv.

A Magyar Tudományos Akadémiát a nemzet a magyar nyelv ápolására, a tudomány szolgálatára hozta létre. Jogos társadalmi igény, hogy a magyar tudományosság nagy múltú nemzeti intézményének működési és tevékenységi szabadsága – a tudományt művelő és képviselő más intézmények autonómiáját nem csorbítva – önkormányzati jogainak törvényi megerősítésével kiszélesedjék, belső életének demokratizmusa erősödjék.

Ennek érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

A Magyar Tudományos Akadémia jogállásáról

MTAtv. 1. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) önkormányzati elven alapuló, jogi személyként működő köztestület, amely a tudomány művelésével, támogatásával és képviselétével kapcsolatos országos közfeladatokat lát el.
- (2) Az Akadémiát a 6. § szerinti akadémikus, valamint a 7. § szerinti nem akadémikus köztestületi tagok alkotják.
- (3) Az Akadémia akadémikus tagjai köztestületi jogaikat közvetlen részvétel útján, a nem akadémikus köztestületi tagok pedig – a jelen törvényben és az Akadémia Alapszabályában (a továbbiakban: Alapszabály) meghatározott módon – képviselét útján gyakorolják.
- (4)⁴ Az Akadémia mint köztestület közfeladatainak ellátását érintő jogszabályok, állami programok és intézkedések előkészítésekor az Akadémia véleményét ki kell kérni.

⁴ Módosította a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § a) pontja, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

MTAtv. 2. §

- (1)⁵ Az Akadémia az e törvényben meghatározott feladatainak ellátása céljából közfinanszírozású intézményeket létesít és működtet, amelyek felett irányítási jogot gyakorol, valamint – a 23. § (6) bekezdésében foglaltak szerint – gazdasági társaságokat létesíthet, amelyek tulajdonosi jogát gyakorolja. Az Akadémia a tudományért, művészetért tevékenykedő más szervezeteket is támogathat.
- (2)⁶ Az Akadémia a központi költségvetésben önálló fejezetet alkot.
- (3) Az Akadémia esetében a köztestületekre vonatkozó szabályokat az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.
- (4)⁷ Az Akadémia köztestületének kutatói munkájukat tudományos meggyőződésüknek megfelelően végzik. Ezzel ellentétes tevékenységre nem kötelezhetők. Tudományos eredményeiket szabadon tehetik közzé, ha ezzel mások törvényes, különösen a szellemi tulajdonra vonatkozó jogait nem sértik.

Asz. 1. §

- (1)⁸ A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) nemzeti közintézmény, amely a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTAtv.) szerint önkormányzati elven alapuló jogi személyként működő köztestület.
- (2) Az Akadémia és intézményei a tudomány művelését, támogatását és képviselését a tudományos ismeretek gyarapítása érdekében, az emberiség javára, a nemzet felemelkedése, boldogulása és jóléte érdekében végzik. A kutatás eredményeivel szolgálják a nemzetet, részt vesznek a magyar nyelv ápolásában, a nemzeti kulturális és természeti örökség megóvásában, a tudomány eredményeinek elterjesztésében, alkalmazásában és a közvélemény alakításában.
- (3) Az Akadémia mint köztestület és az akadémiai költségvetési szervek működésének feltételeit közvetlenül érintő jogszabályok, programok, intézkedések, továbbá a közfeladatainak ellátását érintő jogszabályok, állami programok és intézkedések előkészítésekor az Akadémia véleményét – amennyiben szükséges és lehetséges, a megfelelő testületek véleménye alapján – az elnök jogosult képviselni.

5 Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 2. § (1) bekezdése, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

6 Módosította a 2018. évi XL. törvény 12. §-a, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

7 Beiktatta a 2019. évi LXVIII. törvény 2. § (2) bekezdése, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

8 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- (4)⁹ Az Akadémia véleményének államigazgatási képviselőjére miniszterelnöki és miniszteri szinten az elnök, államtitkári (helyettes államtitkári) szinten – az elnökkel történő egyeztetési kötelezettséggel – a főtitkár, főosztályvezetői szinten az elnök (vagy az elnököt helyettesítő jogkörben a főtitkár) által kötött mandátummal kijelölt személy jogosult.
- (5) Az Akadémia testületei, választott és kinevezett (megbízott) vezetői döntéseinek, intézkedéseinek, állásfoglalásainak, véleményének meghozatalára és megjelenítésére vonatkozó részletes szabályokat és a kiadmányozás rendjét az Akadémia szabályzatban állapítja meg.
- (6)¹⁰ Az Akadémia székhelye Budapest V., Széchenyi István tér 9.

Az Akadémia feladatairól

MTAtv. 3. §

- (1) Az Akadémia közfeladatai a következők:
- a) támogatja a tudományok művelését és a tudományos kutatások végzését, támogatja a tudományos könyv- és folyóirat-kiadást;

Asz. 2. §

- (1) Az Akadémia folyóirata a Magyar Tudomány.
- (2) Az Akadémia a könyv- és folyóirat-kiadások gondozására Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságot tart fenn. A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság javaslatot tesz a Vezetői Kollégiumnak az e célra rendelt költségvetési keret felhasználására.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- a)¹¹
- b)¹² tudományos minősítési rendszert működtet, melynek keretében a Magyar Tudományos Akadémia doktora (a továbbiakban: az MTA doktora), továbbá a Magyar Tudományos Akadémia levelező és rendes tagja címet

9 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

10 Módosította az MTA Közgyűlése 25/2016. (V. 2.) számú határozatának 1. pontja.

11 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § b) pontja, hatálytalan: 2019. szeptember 1-től.

12 Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 3. § (1) bekezdése, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

- adományoz, valamint felkérésre tudományos tevékenységet végző intézményt értékeli. A címadományozás és értékelés szabályait az Akadémia szabályzatba foglalja;
- c) a világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeit és irányait rendszeresen értékeli, és ezzel kapcsolatosan javaslatokat fogalmaz meg;

[Asz. 2.§]

- (3) Az Akadémia a tudományos kutatások tendenciáinak alapján két évente javaslatokat fogalmaz meg a magyarországi tudományos kutatások irányait, szervezeti formáit, finanszírozását és egyéb feltételeit illetően. A javaslatokat a tudományos osztályok állítják össze, és az Akadémia elnöke szerkesztett formában – a Közgyűlés véleményének ismeretében – közzéteszi. A több tudományágat érintő ajánlásokat az érintett tudományos osztályokkal és kutatóhelyekkel is egyeztetni kell.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- e) az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére a kompetenciájába tartozó kérdésekben – főleg a tudomány, az oktatás, a társadalom, a környezet és a gazdaság kérdéseiben – nyilvánítja szakmai véleményét;

Asz. 3. §

- (1) Az Országgyűlés vagy a Kormány felkérését a felkérés tudományterületi sajátosságait tekintetbe véve az Akadémia elnöke az illetékes tudományos osztálynak (osztályoknak) továbbítja, vagy külön bizottságot jelöl ki a felkérésben foglaltak megvizsgálására. Az Akadémia kézhez kapott szakvéleményre alapozva alakítja ki véleményét, amelyet az elnök vagy az általa felhatalmazott személy jogosult továbbítani vagy közzétenni.
- (2)¹³ A fentiekén túl – saját elhatározásukból vagy felkérésre – a tudományt érintő országos jelentőségű kérdésekben és a társadalmi élet átfogó problémáiban az Akadémia meghatározott testületéi (a Közgyűlés, az Elnökség, a tudományos osztályok, az érintett tudományos osztály felhatalmazása alapján a hozzá tartozó illetékes tudományos bizottság(ok), az Akadémia elnöke vagy az Akadémia valamely testületé által felkért bizottság), valamint a tudományos kérdésben illetékes akadémiai intézmények elvi állásfoglalást tehetnek, egyedi kérdésekben véleményt nyilváníthatnak.

13 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- (3) Az elnök, az Elnökség és a Vezetői Kollégium bizottságai – amennyiben az állásfoglalás (vélemény) kialakítása felkérés alapján történt – csak a felkérő személy vagy testület jóváhagyása után tehetik közzé állásfoglalásukat (véleményüket). A tudományos osztályok állásfoglalását és véleményét az osztályelnök, a tudományos bizottságok állásfoglalását és véleményét a bizottságok elnökei jogosultak továbbítani vagy közzétenni. Az állásfoglalásban (véleménynyilvánításban) fel kell tüntetni, hogy azt melyik testület alakította ki. Több osztály tudományágát érintő, inter- vagy multidiszciplináris kérdésekben valamennyi érintett osztály állásfoglalását (véleményét) együttesen kell kinyilvánítani. Ha az inter- vagy multidiszciplináris kérdésben az osztályok nem tudnak közös álláspontot kialakítani, akkor nincs az adott kérdésben együttes, nyilvánosságra hozható osztályvélemény.
- (4) Az Akadémia hivatalos állásfoglalásának (véleményének) kizárólag a Közgyűlés, az Elnökség és az Akadémia elnökének felkérésre vagy saját kezdeményezésre tett nyilatkozata minősül.
- (5) A fenti (1)–(4) bekezdések szerint kialakított állásfoglalás (vélemény) közzététele során fel kell tüntetni, hogy az állásfoglalást (nyilatkozatot) az akadémiai testület vagy személy milyen minőségében hozta meg és teszi közzé.

Ü. 1. §¹⁴

A tudományos osztályok, bizottságok és az akadémiai intézmények állásfoglalását, véleményét tájékoztatásul meg kell küldeni az Akadémia elnökének és főtitkárának, ha lehetséges előzetesen, de legkésőbb az állásfoglalás, vélemény beküldésével egy időben.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- f) segíti a magyar nyelv fejlődését és a tudomány magyar nyelven történő művelését;**

[Asz. 3. §]

- (6) Az Akadémia támogatja a magyar nyelv történetének, szókincsének, nyelvtanának a kutatását, a kutatások eredményeinek a kiadását és a magyar tudományos szaknyelv művelését.

¹⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

MTAtv. 3. §**[(1) Az Akadémia közfadatai a következők:]**

- g) **örkődik a tudományos közélet tisztaságán, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságán;**

[Asz. 3. §]

- (7) Az Akadémia a tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának a védelmére Tudományetikai Bizottságot működtet. A Tudományetikai Bizottság tagjait a tudományos osztályok javaslatai alapján a Közgyűlés választja meg. A Tudományetikai Bizottság megalkotja ügyrendjét, amelyet az Elnökség hagy jóvá.

MTAtv. 3. §**[(1) Az Akadémia közfadatai a következők:]**

- h) **megállapodásokat köt és kapcsolatokat tart fenn hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel, különösen akadémiákkal, felsőoktatási intézményekkel és az Európai Unió tudományos szervezeteivel;**

Asz. 4. §

- (1) A külföldi és a nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel való kapcsolatokért az Akadémia elnöke felelős.

Ü. 2. §¹⁵

A nemzetközi kapcsolatok szervezését (tervezés, igazgatási és szervezési kérdések) az MTA Titkársága végzi. A nemzetközi kapcsolatok létesítésével, fenntartásával és megszüntetésével kapcsolatos szabályokat az Akadémia elnöke külön rendelkezésben határozhatja meg.

[Asz. 4. §]

- (2) A költségvetés nemzetközi kapcsolatokra szolgáló kereteit az Akadémia elnöke a vonatkozó jogszabályokban és az akadémiai vagyongazdálkodási szabályzatokban foglaltaknak megfelelően határozza meg.

Ü. 3. §

A nemzetközi kapcsolatok kereteivel kapcsolatos feladatokat az MTA Titkársága végzi.

¹⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

MTAtv. 3. §**[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]**

- i) **kapcsolatot tart a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, támogatja a határon túli magyar tudományosságot;**

Asz. 5. §¹⁶

- (1) Az Akadémia kapcsolatot tart külső tagjaival és a köztestület külső tagjaival, továbbá minden, magát magyarnak valló, tudományos alkotómunkával foglalkozó, e kapcsolattartásra igényt tartó személlyel. A határon túli magyar tudományosság ügyének képviseletét a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság (MTK EB) látja el. Az ehhez szükséges adminisztratív munkát az MTA Titkárságának határon túli magyarokért felelős szervezeti egysége végzi.
- (2) Az Akadémia az (1) bekezdésben foglaltak keretében a magyar tudományos műhelyeket, célprogramjaikat és a tudomány ottani magyar művelőit – különösen, de nem kizárólagosan – ösztöndíjakkal, díjkitűzéssel, céltámogatással segítheti.
- (3) A külső tagok támogatásának mértékéről az Elnökség határozattal dönt.

MTAtv. 3. §**[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]**

- j) **tudományos programokat és konferenciákat szervez, pályázatokat ír ki;**

Asz. 6. §

- (1) Az Akadémia tudományos programjának vagy konferenciájának kell tekinteni a Közgyűlés, az Elnökség, a Vezetői Kollégium, az Akadémia elnöke, a tudományos osztályok, továbbá a közgyűlési, az elnökségi, a vezetői kollégiumi és az elnöki bizottságok által meghirdetett programokat és konferenciákat. Akadémiai költségvetési szerv programja akkor minősül akadémiai tudományos programnak vagy konferenciának, ha annak szervezése, rendezése (meghirdetése) az Akadémia elnökének az akadémiai rendezvényekre vonatkozó külön rendelkezésében foglaltak szerint történik.

16 Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata.

- (2)¹⁷ Akadémiai pályázatok kiírására a fenti testületek mellett az Akadémia elnöke, főtitkára és főtitkárhelyettese jogosult.
- (3)¹⁸ A kutatást támogató pályázatok elnyerésével, adminisztrációjával és értékelésének rendjével kapcsolatos szabályokat az Akadémia elnöke a tudományos osztályokkal történt egyeztetés alapján külön rendelkezésben állapítja meg. Az Akadémia felkérésre részt vesz más intézmények által kiírt kutatási pályázatok kezelésében és értékelésében.

Ü. 4. §

A tudományos osztályok éves rendezvény- és programtervét a tárgyév január 31. napjáig, az egyes rendezvények vagy konferenciák programjairól szóló tájékoztatást pedig előzetesen kell megküldeni az Akadémia elnökének.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- k) szorgalmazza és segíti a tudományos kutatások eredményeinek társadalmi és gazdasági hasznosítását;**

Asz. 7. §

Az Akadémia és intézményei a tudomány művelése, támogatása és képviselése mellett aktívan részt vesznek a tudomány eredményeinek elterjesztésében, alkalmazásában, népszerűsítésében, a tudományos kutatások, a tudományalapú fejlesztések, a társadalmi és technológiai innováció (a továbbiakban: innováció) megvalósításában, valamint ezek társadalmi és gazdasági hasznosításában.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- l) felsőoktatási intézményekkel és közgyűjteményekkel kötött megállapodás alapján ezen intézményekben tudományos kutatócsoportokat tarthat fenn, valamint közreműködhet az oktatásban és a felsőoktatási intézményekben folyó doktori (PhD) képzésben;**

Asz. 8. §

(1)¹⁹ Az Akadémia kutatócsoportokat hozhat létre, felsőoktatási intézményekben és közgyűjteményekben az intézményekkel kötött megállapodás alapján tudományos kutatócsoportokat tarthat fenn, melynek célja kiemelkedő tudományos műhelyek támogatása.

17 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

18 Beiktatta az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

19 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

(2)²⁰(3)²¹

(4)²² Az Akadémia, illetve annak költségvetési szervei megállapodhatnak felsőoktatási intézményekkel, közgyűjteményekkel, kutatóhelyekkel és gazdálkodó szervezetekkel közös kutatási, képzési feladatok ellátására.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

m) a tudományos utánpótlást ösztöndíjrendszer fenntartásával segíti, amelynek fedezete az Akadémia költségvetésében elkülönítetten szerepel; kiemelkedő tudományos eredményeket elérő kutatók részére - saját forrásaiból vagy egyetemleges közérdekű kötelezettségvállalás alapján – határozott időre tudományos ösztöndíjat, díjakat alapíthat, díjkitűzést tehet, amelynek feltételeit és részletes rendjét az Akadémia szabályzatban állapítja meg;

Asz. 9. §²³

Ü. 5. §²⁴

Asz. 10. §

- (1) Az Akadémia Magyarországon dolgozó, PhD-fokozattal rendelkező fiatal kutatók számára Bolyai-ösztöndíjat biztosít, amelynek odaítéléséről az e célra alakított MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma (a továbbiakban: Bolyai Kuratórium) dönt.
- (2) A Bolyai Kuratórium 9 tagból áll, tagjait az Akadémia elnöke kéri fel a tisztség betöltésére. Az Akadémia elnöke a tagok közül egyidejűleg kijelöli a Kuratórium elnökét is. A kuratórium tagjainak megbízatása 3 évre szól, és legfeljebb egy alkalommal – ismételt elnöki felkérés alapján – újra betölthető.
- (3) A Bolyai Kuratórium működésével összefüggő titkársági feladatokat az MTA Titkárságának az Akadémia elnöke által kijelölt szervezeti egysége látja el.

20 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

21 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

22 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

23 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

24 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

Ü. 6. §

(1) *A Bolyai Kuratórium elnökének és tagjainak nevét az Akadémia honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.*

[Asz. 10. §]

- (4) A Bolyai Kuratórium évenként állapítja meg az Akadémia elnöke által megjelölt keret erejéig az ösztöndíjban részesíthetők számát.
- (5) A Bolyai-ösztöndíjakra vonatkozó pályázat benyújtásának éves rendjét és feltételrendszerét, az értékelés szabályait, továbbá a Kuratórium szervezeti és működési szabályzatát a Bolyai Kuratórium dolgozza ki, és az Akadémia Elnöksége hagyja jóvá.
- (6) A kuratórium elnöke a pályázat meghirdetéséről, a benyújtott pályázatok elbírálásáról évenként beszámol az Akadémia Elnökségének.
- (7) Az Akadémia az MTA tv. 3. §-ában foglaltak végrehajtására a tudományos utánpótlás biztosítására, valamint a tudományos kutatói munka ösztönzésére további támogatásokat nyújthat.

[Ü. 6. §]

(2) *A Bolyai-ösztöndíjakra vonatkozó pályázat benyújtásának és értékelésének az Elnökség által jóváhagyott szabályait a Bolyai-kuratórium teszi közzé az Akadémia honlapján.*

MTA tv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- n) tudományos osztályokat alakít, amelyek a tudományos szakmai autonómia alapegységei, és az Alapszabályban meghatározott módon egyéb testületeket (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat stb.) hoz létre.
- o)²⁵ az e tevékenységet alapfeladatként ellátó, az MTA Könyvtár és Információs Központ mint akadémiai költségvetési szerv (a továbbiakban: Könyvtár és Információs Központ) közreműködésével tudományos művek (tudományos alkotás, tudományos publikáció, doktori értekezés és annak tézisei, MTA doktora értekezés és annak tézisei) adatait tartalmazó nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázist (a továbbiakban e törvény alkalmazásában: Adatbázis) működtet, amely bibliográfiai hitelesség szempontjából ellenőrzött módon tartalmazza a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak által a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 3. § (7) bekezdésében meghatározott

25 Megállapította a 2015. évi CXXXI. törvény 6. § (1) bekezdése, hatályos: 2015. július 21-től.

jogviszonyuk keretei között megalkotott és nyilvánosságra hozott tudományos művekkel, valamint a költségvetési forrásból tudományos mű megírására, létrehozására irányuló szerződés alapján támogatásban részesülő személyek által megjelentetett tudományos művekkel kapcsolatos, e törvény 19/A. §-ban meghatározott adatokat; valamint alkalmas a más személyek által megalkotott és nyilvánosságra hozott tudományos művek önkéntesen közzétenni kívánt adatainak befogadására.

- p)²⁶ elősegíti a fiatal kutatók tudományos életpályájának kialakítását;
- q)²⁷ közreműködik a kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítésében.

- (1a)²⁸ Az Akadémia feladata a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: KFItv.) 42/B. § (5) bekezdésben, 46. § (1) bekezdésében és 2. mellékletében meghatározottak szerinti főhivatású kutatóhálózat elhelyezését, valamint a kutatóintézeti hálózat működtetését szolgáló, a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonában és ezen kutatóhelyek használatában lévő vagyonelemek használati jogának a KFItv.-ben meghatározottak szerinti biztosítása.
- (2)²⁹ Az Akadémia elnöke kétévenként beszámol az Országgyűlésnek az Akadémia munkájáról, és ennek érdekében rendszeresen felméri és értékeli az egyes tudományágak hazai eredményességét és nemzetközi megítélését.
- (3) Az Akadémia elnöke évente tájékoztatja a Kormányt az Akadémia munkájáról, valamint a magyar társadalom és gazdaság fellendítése érdekében elért eredményeiről.

Asz. 11. §³⁰

Az Országgyűlési beszámoló és a Kormánytájékoztató elkészítését az Akadémia elnöke a főtitkár közreműködésével szervezi meg. A beszámoló és a tájékoztató összeállítása során a köztestület, a

26 Beiktatta a 2019. évi LXVIII. törvény 3. § (2) bekezdése, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

27 Beiktatta a 2019. évi LXVIII. törvény 3. § (2) bekezdése, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

28 Beiktatta a 2019. évi LXVIII. törvény 3. § (3) bekezdése, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

29 Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 3. § (4) bekezdése, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

30 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

tudományos osztályok, a költségvetési szervek és a Titkárság szervezeti egységei a felkérésnek megfelelően adatok szolgáltatásával, elemzések készítésével és minden más szükséges módon kötelesek közreműködni.

Ü. 7. §³¹

- (1) *Az Országgyűlési beszámoló és a Kormánytájékoztató tervezetének összeállításáért – az Asz. II. § és az MTAtv. 3. § (4) bekezdése alapján – az MTA Titkársága szervezeti és működési szabályzatában meghatározott, szakmailag illetékes és a kommunikációért felelős szervezeti egysége felelős.*
- (2) *Az Országgyűlési beszámoló és a Kormánytájékoztató elkészítését úgy kell ütemezni, hogy a tudományos osztályoknak és az Akadémia vezető testületeinek módjuk legyen az Országgyűlésnek és a Kormánynak való benyújtás előtt a tervezetek érdemi áttanulmányozására.*
- (3) *Az éves jelentéshez, értékeléshez szükséges adatokat a szakmailag illetékes szervezeti egységnek olyan formában kell bekérnie, hogy azok az Akadémia által benyújtandó tájékoztatók alapjául szolgálhassanak.*

[MTAtv. 3. §]

- (4)³² *Az Akadémia a törvényben rögzített tájékoztatók elkészítéséhez – a közzétett adatok felhasználásán túl – az adatokat önkéntes adatszolgáltatáson alapuló saját adatgyűjtés és más szervektől való átvétel útján szerzi be. Személyes adat átvételére csak az érintett személy előzetes hozzájárulásával kerülhet sor, kivéve a 19/A. § szerinti adatátvétel esetét.*
- (5) *A költségvetési szervek és a többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek a kezelésükben lévő közérdekű adatokat – a döntések előkészítéshez szükséges adatok hozzáférhetőségének biztosításáról szóló 2007. évi CI. törvényben megállapított szabályok szerint – 15 napon belül küldik meg az Akadémiának.*

MTAtv. 4. §

Feladatainak ellátása során az Akadémia a vagyonával, a részére jóváhagyott költségvetési támogatással, saját bevételeivel és más forrásaival az e törvénynek az Akadémia gazdálkodásáról és vagyonáról szóló rendelkezéseiben leírtak szerint gazdálkodik.

31 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

32 Módosított a: 2015. évi CXXXI. törvény 6. § (1) bekezdése, hatályos: 2015. július 21-től.

**Az Akadémia felépítése és irányítása
A köztestület**

MTAtv. 5. §

- (1) Az Akadémia köztestületének tagjai a 6. § szerinti akadémikusok és a 7. §-ban meghatározott nem akadémikus személyek.
- (2) A köztestület hazai akadémikus tagjai alanyi jogon tagjai az Akadémia Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés), annak az osztálynak, ahol akadémikussá választották őket, és szakterületük szakmai bizottságainak. A köztestület nem akadémikus tagjai – maguk közül – az Akadémia Alapszabályában meghatározott módon választják meg képviselőiket, akik az Akadémia közgyűlésében és osztályaiban képviselik őket.
- (3) A köztestület tagjai maguk közül az Alapszabályban meghatározott módon választanak tagokat a tudományos és egyéb akadémiai testületekbe.

Az akadémikusok

MTAtv. 6. §

- (1) Az akadémikusok körét rendes és levelező (a továbbiakban együtt: hazai), valamint külső és tiszteleti tagok alkotják. Az akadémikusok az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfadatainak ellátásában.
- (2) Az akadémikusokat a hazai tagok választják az Akadémia tagjai közé. Minden akadémikus az Akadémia valamelyik osztályába tartozik. Az akadémikus tudományos osztályba tartozása kérésére az Alapszabályban rögzített módon megváltoztatható.
- (3) A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma nem haladhatja meg a 200 főt, a hazai akadémikusok teljes száma pedig a 365 főt.

Asz. 12. §

- (1) Levelező taggá az a magyar állampolgár választható meg, aki az MTA doktora címmel vagy az MTAtv 8. §-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkezik, és aki tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli.
- (2) Rendes taggá az a magyar állampolgárságú levelező tag választható meg, aki levelező tagságának elnyerése óta jelentős tudományos eredményeket ért el.

- (3)³³ Külső taggá az az életvitelszerűen külföldön élő, tudományos tevékenységet külföldön folytató tudós választható, aki tudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, magát magyarnak vallja, és szoros kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.
- (4)³⁴ Tiszteleti taggá az az életvitelszerűen külföldön élő, tudományos tevékenységet külföldön folytató tudós választható, aki tudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, és a magyar tudomány különleges megbecsülésére tarthat számot.

Asz. 13. §

- (1) A tagok választása háromévenként történik.
- (2) A tagjelölést az Akadémia tudományos osztályai végzik. Tagjelöltekké azok válnak, akik elegendő számú ajánlást kaptak a hazai akadémikusoktól. Külső tagokra külső tagok is tehetnek ajánlást: az Akadémikusok Gyűlése az (5) bekezdés alapján e körben további szabályokat állapíthat meg. A jelöltséghez szükséges ajánlások számát és az egy-egy tag által adható ajánlások számát a tagajánlások előtt az Elnökség határozza meg.
- (3) Az osztályok hazai akadémikusai titkos szavazással rangsorolják a tagjelölteket. Az erről a rangsorról döntő szavazást nem lehet megismételni, de ha két vagy több jelölt szavazatszama azonos, az e jelöltek közötti rangsorról újra kell szavazni. A rangsorról döntő szavazás szabályait az osztályok ügyrendje tartalmazza. A közös akadémiai jelölőlistára azok a tagjelöltek kerülnek rá, akik az osztályokon a szavazatok több mint felét megszerezték.
- (4)³⁵ Az osztályok által megszavazott jelölőlistákat az Elnökség közös jelölőlistává egyesíti, és a jelölthelyeket egyenlő számban elosztja a tudományos osztályok között, aminek során nem térhet el attól a sorrendtől, amelyet az osztályok megállapítottak. Az osztályok között egyenlően el nem osztható számú jelöltek sorrendjéről az Elnökség dönt az Akadémia általános érdekei alapján. Az általános érdekeket, mint figyelembe vehető szempontokat a tagválasztás előtti évben az Akadémikusok Gyűlése határozza meg az Akadémikusválasztási irányelvekkel összhangban. A szempontok között első helyen kell hogy szerepeljen a nők arányának javítása az Akadémia tagjai között. Az Elnökség a jelöléseket az Akadémikusok Gyűlése elé terjeszti.
- (5) Az Akadémikusok Gyűlése meghatározza és elfogadja az akadémikussá választás eljárási szabályait. A tagválasztást az Akadémikusok Gyűlése bonyolítja le.

33 Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata.

34 Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata.

35 Módosította az MTA Közgyűlése 32/2017. (V. 8.) számú határozata.

Ü. 8. §

- (1) *Az a tudós, akit akadémikussá választanak, a választás eredményének kihirdetésétől jogosult az akadémikusokat megillető jogokat gyakorolni és ettől az időponttól köteles az akadémikusokat terhelő kötelezettségeket teljesíteni.*
- (2) *A tagajánlásokat bemutatja a Magyar Tudomány című folyóirat és az Akadémia honlapja. A tagjelöltek publikációs teljesítménye megismerhetővé válik az e célból működtetett adatbázisból.*

Asz. 14. §

- (1) Akadémikus egy időben csak egy tudományos osztálynak lehet a tagja.
- (2) Minden új akadémikus ahhoz az osztályhoz tartozik, amely a tagságra javasolta. Ha a javaslattevők több osztályhoz is tartoznak, a megválasztott akadémikus annak az osztálynak lesz a tagja, amelyik az ajánlásokat – az akadémikussá jelölés céljából – befogadta.
- (3) A tiszteleti és a külső tag ahhoz a tudományos osztályhoz tartozik, amelyik a tagságra jelölte.
- (4) Ha az akadémikus a kutatásai során tudományterületet változtat, indoklással kérheti másik osztályba való átsorolását.

Ü. 9. §

Egy másik osztályba való átsorolásról szóló kérelmet mindkét érdekelt osztályhoz egyidejűleg kell írásban benyújtani. Amennyiben azt mindkét osztály elfogadja, az átsorolás érvénybe lép. Ha valamelyik osztály az indoklást nem fogadja el, úgy az átsorolásról az érintett osztályelnökök meghallgatása és az átsorolás iránti kérelem indokainak megismerése után az Elnökség dönt.

Asz. 15. §³⁶

A hazai és külső tagok minden akadémiai ciklus kezdetén írásban nyilatkoznak arról, hogy osztályuk mely tudományos bizottságának (bizottságainak) munkájában kívánnak részt venni. A hazai akadémikusok nyilatkozatuk alapján vagy felkérésre más osztályok tudományos bizottságainak a munkájában is részt vehetnek.

Asz. 16. §

- (1) A hazai akadémikus szavazati joggal vesz részt a Közgyűlésen, valamint annak a tudományos osztálynak, tudományos bizottságnak (bizottságoknak), osztályközi tudományos bizottságnak, doktori bizottságnak, továbbá annak a területi bizottságnak az ülésein, amelynek tagja.

36 Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata.

- (2) A hazai akadémikus a köztestület bármely tisztségére megválasztható, kivéve, ha a jelen Alapszabályban meghatározott összeférhetetlenségi szabály vonatkozik rá.
- (3) Az Akadémia külső és tiszteleti tagja tanácskozási joggal vehet részt az Akadémia e § (1) bekezdésében felsorolt testületéinek ülésein. A tudományos osztályok tájékoztatják őket az osztályülésekről és egyéb programjaikról.
- (4) Az Akadémia rendes és levelező tagja köteles a megválasztása után egy éven belül székfoglaló előadást tartani. Az akadémikus köteles az Akadémia munkájában folyamatosan részt venni és tudományos munkájáról az Akadémia kérésére tájékoztatást adni. A 70 évesnél idősebb tag önkéntes feladatvállalásként vesz részt az Akadémia munkájában.
- (5)³⁷ Az Akadémia kéri és segíti külső és tiszteleti tagjai székfoglaló előadásainak megtartását.

[MTAtv. 6. §]

- (4) A Magyarországon élő hazai akadémikusok tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismeri. A tiszteletdíj a hazai akadémikust élete végéig megilleti, elhalálózása esetén annak meghatározott hányadát hozzátartozói ellátásként (özvegyi és árvaellátásként) kell folyósítani.
- (5) A (4) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj és hozzátartozói ellátások fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.

Asz. 17. §

Az akadémikus tiszteletdíj folyósításának felfüggesztésére a vonatkozó jogszabályban, illetve a felfüggesztés részletes eljárási szabályainak rögzítésére vonatkozóan az Akadémia elnökének külön határozatában foglaltak az irányadók.

Ü. 10. §

- (1)³⁸ Az Asz. 17. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatását az illetékes tudományos osztály elnökeinek kell írásban bejelenteni megjelölve a várható időtartamot. A tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens (osztálytitkár) továbbítja a bejelentést az MTA Titkársága illetékes vezetőjének, aki rendelkezik a további adminisztratív teendők ellátásáról.

37 Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata.

38 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- (2)³⁹ A tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens (osztálytitkár) figyelemmel kíséri a titkársághoz tartozó tudományos osztályok tagjainak osztályüléseken és egyéb közfeladatok elvégzésében való részvételét, és tartós, hosszú idejű távolmaradás esetén erről tájékoztatja az osztály elnökét, aki figyelmezteti a tagot a tartós távolmaradás várható következményeire.

A nem akadémikus köztestületi tagok

MTAtv. 7. §

- (1) A Magyarországon szerzett vagy honosított tudományos fokozattal rendelkező személyek közül azok válnak a köztestület nem akadémikus tagjává, akik tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek, és az Akadémia szakterületük szerint illetékes tudományos osztályának bejelentik, hogy a köztestület tagjai kívánnak lenni. A jelentkezőt az Akadémia az osztály javaslata alapján felveszi a központi köztestületi nyilvántartásba.

Asz. 18. §

- (1) A köztestületi tagságra való jelentkezést a szakterületileg illetékes tudományos osztályhoz kell benyújtani.
 (2) A köztestületi tagság tudományos címként nem használható.

Ü. 11. §

- (1)⁴⁰ A köztestületbe való jelentkezést az illetékes tudományterületi titkársághoz – a vonatkozó akadémiai szabályozásban foglaltak szerint – írásban kell benyújtani. A jelentkezési nyilatkozatnak tartalmaznia kell a jelentkező tudományos fokozatának vagy doktori címének adatait (megnevezés, szakterület, intézmény; a megszerzés dátuma, a doktori dolgozat címe), a tudományterületnek megfelelő tudományos osztály és a szakterületnek megfelelő tudományos bizottság megjelölését, a jelentkező tudományos testületi tisztségét; továbbá a jelentkező születési helyét és idejét, munkahelye megnevezését és címét, lakcímét és elektronikus levelezési címét. A jelentkezés időpontjában érvényes publikációs listáját a jelentkezőnek az e célra rendszeresített adatbázisban rögzítenie kell. A jelentkező a nyilatkozat kitöltésével elfogadja, hogy a köztestület az előbbieket szerint rendelkezésre bocsátott adatait a köztestületi jelentkezés, ezt követően a

39 Módosította az MTA Közgyűlése 23/2017. (V. 8.) számú határozata.

40 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

- köztestületi tagság fenntartása érdekében az adatbázis működtetője útján kezelje. Az adatkezeléssel kapcsolatos rendelkezéseket az Akadémia elnöke határozatban állapítja meg.
- (2) A köztestületi tagságra való jelentkezés után a jelentkező nyilatkozatában megjelölt tudományos osztály – amennyiben illetékességét megállapítja – felkéri az illetékes tudományos bizottságot, hogy állapítsa meg, a jelentkező megfelel-e a köztestületi taggá válás MTAtv. vonatkozó rendelkezésében rögzített feltételeinek. E feltételek megléte esetén a tudományos bizottság megállapítja, hogy a jelentkező a köztestületi jegyzékbe felvehető-e. A tudományos osztály a tudományos bizottság állásfoglalását egyszerűsített eljárásban jóváhagyja, ezt követően a felvételtől vagy az elutasításról a jelentkezőt írásban haladéktalanul értesíti. A köztestületi jegyzékbe való felvételt vagy elutasítást a tudományos osztály részletesen akkor tárgyalja, ha az osztály a bizottság véleményével nem ért egyet, vagy a felvétellel kapcsolatos döntéshez a bizottság vagy az osztály véleménye szerint egyéb okból az ügy részletes tárgyalására van szükség.
 - (3) Amennyiben a köztestületbe való felvételi eljárást megindító tudományos osztály a saját illetékességének hiányát állapítja meg, az osztály a jelentkező ügyét a tudományterületileg illetékes osztályhoz teszi át. Az osztályok közötti illetékességi vitában az Elnökség dönt.
 - (4) A köztestületi tag köteles karbantartani adatait és publikációs listáját a köztestületi adatbázisokban. Ha a köztestületi tag ezen kötelezettségének nem tesz eleget, az adatbázis működtetője felhívja az érintett tag figyelmét az adatok karbantartásával kapcsolatos mulasztásra.

[Asz. 18. §]

- (3) A köztestület tagjait – tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolásuk feltüntetésével – az Akadémia a köztestületi tagok jegyzékében tartja nyilván.

Ü. 12. §

A köztestületi tagok központi nyilvántartásának megszervezése, vezetése és a nyilvántartás ellenőrzése, illetve annak nyilvános adatbázisként való működtetése az Akadémia elnöke által kijelölt akadémiai költségvetési szerv, valamint a tudományterületi titkárság feladatokért felelős akadémiai költségvetési szerv feladata.

[Asz. 18. §]

- (4) Szakmai indokok alapján a tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolás kérelemre megváltoztatható.

Ü. 13. §

- (1)⁴¹ A besorolás megváltoztatása iránti kérelmet a köztestületi tag kezdeményezheti. Az illetékes tudományos osztályhoz benyújtott írásbeli kérelemnek tartalmaznia kell a régi és a kérelmezett új tudományos bizottsági besorolást, valamint a kérelem szakmai indokait, és ezzel egyidejűleg az adatbázisból még hiányzó tudományos publikációkat is fel kell tölteni az e célra rendszeresített adatbázisba.
- (2) A besorolás megváltoztatásáról a tudományos osztály – a tudományos bizottság véleményének kikérését követően – dönt, és írásban értesíti a kérelmezőt. Az osztály döntésével szemben az érintett köztestületi tag az Akadémia elnökéhez intézett felterjesztéssel az Elnökséghez, mint jogorvoslati fórumként eljáró testülethez fordulhat.
- (3) A bizottság átalakulása, megszűnése esetén a bizottság tagjainak a tudományos osztály felhívására nyilatkozniuk kell, hogy melyik (tudományterületileg illetékes) bizottságnak kívánnak tagjai lenni. A besorolás megváltoztatására egyebekben az (1) és a (2) bekezdésben foglaltak irányadók.

Asz. 19. §

- (1) A nem akadémikus köztestületi tagok részt vehetnek azokban a munkákban és – az osztály által meghatározott zárt osztályülések kivételével – azokon a rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság és az a területi bizottság szervez, amelynek földrajzi területén működnek.
- (2) A tudományos osztály, a tudományos és területi bizottságok figyelme kiterjed azoknak a nem akadémikus köztestületi tagoknak a munkásságára, akiknek aktívan közre kell működniük ezeknek a szervezeteknek a tevékenységében.
- (3)⁴² A nem akadémikus köztestületi tagoknak szavazati joguk van közgyűlési képviselőik és a tudományos bizottságok nem akadémikus tagjainak megválasztásában. A nem akadémikus köztestületi tagok a köztestület bármelyik tisztségére megválaszthatók, kivéve, ha jogszabály vagy az Alapszabály és Ügyrend ettől eltérően rendelkezik.

41 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

42 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

Ü. 14. §

A köztestületbe jelentkező nem akadémikus személyek akkor válnak a köztestület tagjává, amikor az Akadémia (ennek illetékes testületé) a köztestületi tagok jegyzékébe való felvételükről szóló döntést érvényesen és hatályosan meghozta. A jelentkezőt a döntés meghozataláról yo naptári napon belül értesíteni kell.

Asz. 20. §

A köztestületi tagság a tagnak az Akadémia illetékes tudományos osztályához címzett lemondó nyilatkozatával, a tag halálával, illetve jogszabályban meghatározott esetben szűnik meg.

Ü. 15. §

- (1) *A köztestületi tagságról lemondó nyilatkozatot az illetékes tudományos osztályhoz írásban kell eljuttatni.*
- (2) *Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság – bármely okból történő – megszűnésének a köztestületi tagok jegyzékében való átvezetéséről.*

Asz. 21. §

- (1) Felfüggeszthető a köztestületi tagsága annak, akit bűncselekmény szándékos elkövetése miatt a bíróság jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítél, vagy ha a felfüggesztésre egyébként jogszabályban vagy a vonatkozó akadémiai szabályozásban meghatározott ok bekövetkezett. A felfüggesztés időtartama – jogszabály eltérő rendelkezésének a hiányában – azonos a szabadságvesztés büntetés (felfüggesztett szabadságvesztés esetén az eredményesen elített felfüggesztés, ellenkező esetben a kiszabott büntetés) időtartamával, ha pedig az ítélet ezt meghaladó időtartamú jogerős közügyektől való eltiltás mellékbüntetést is tartalmaz, akkor a felfüggesztés ennek lejártáig tart.
- (2) A felfüggesztésről a szakterület szerinti illetékes tudományos osztály indítványa alapján a Tudományetikai Bizottság határoz.

Ü. 16. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik arról, hogy a Tudományetikai Bizottság határozatát a köztestületi tagok jegyzékébe átvezessék.

Asz. 22. §

A köztestületi tag írásbeli nyilatkozatban (az indokok megjelölésével) kérheti a tudományos osztálytól tagságának szüneteltetését. A szüneteltetésre okot adó körülmények elhárulásával a köztestületi tag kérheti tagságának helyreállítását.

Ü. 17. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság szüneteltetésének a köztestületi tagok jegyzékébe való átvezetéséről.

[MTAtv. 7. §]

(2) A nem Magyarországon szerzett tudományos fokozattal rendelkező külföldön élő személyek az Alapszabály rendelkezései szerint válhatnak a köztestület külső tagjává.

Asz. 23. §

(1)⁴³ A köztestület külső tagjává az az életvitelszerűen külföldön élő, tudományos tevékenységet külföldön folytató kutató válhat, aki hazájában, illetve Magyarországon elismert tudományos fokozattal rendelkezik, tudományát alkotó módon műveli, magát magyarnak vallja, és kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.

(2)⁴⁴ A köztestületi külső tagság iránti jelentkezést írásban, az MTA Titkársága határon túli magyarok titkársági feladataiért felelős szervezeti egységéhez kell benyújtani. A jelentkező a nyilatkozat kitöltésével elfogadja, hogy a rendelkezésre bocsátott adatait a köztestületi jelentkezés, ezt követően a köztestületi tagság fenntartása érdekében az Akadémia illetékes testülete, szervezete kezelje.

(3) A nem akadémikus köztestületi külső tagság tudományos címként nem használható.

(4)⁴⁵ A köztestület külső tagjai részt vehetnek azoknak a feladatoknak a megoldásában és – az osztály által meghatározott zárt ülések kivételével – azokon a rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság szervez.

(5)⁴⁶ A tudományos osztály és tudományos bizottságaik figyelme kiterjed a hozzájuk tartozó külső köztestületi tagok tudományos munkásságára.

Ü. 18. §

A külső köztestületi tagságra jelentkezőnek kétnyelvű (magyar és angol) jelentkezési nyilatkozatában fel kell tüntetnie állampolgárságát, tudományos fokozata megnevezését, tudományos fokozata megszerzésének helyét és idejét, tudományterülete, a tudományos osztály és szűkebb szakterülete megnevezését.

43 Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata.

44 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

45 Beiktatta: az MTA Közgyűlésének 18/2017. (V. 8.) számú határozata.

46 Beiktatta: az MTA Közgyűlésének 18/2017. (V. 8.) számú határozata.

A nyilatkozatban meg kell neveznie továbbá azt a magyarországi kutatóhelyet, amellyel szoros szakmai kapcsolatot tart fenn, munkahelyét az illető ország nyelvén, magyarul és angolul; meg kell adnia továbbá születési helyét és idejét, elérhetőségét, és mellékelnie kell a tudományos fokozata meglétét igazoló dokumentum másolatát.

A Magyar Tudományos Akadémia doktora

MTAtv. 8. §

- (1) Az Akadémia Doktori Tanácsa az MTA doktora címet ítélheti oda a kiemelkedő tudományos teljesítményt elérő olyan személynek, akinek van tudományos fokozata, és a cím megszerzésének egyéb, az Akadémia doktori szabályzatában meghatározott feltételeit is teljesíti.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott cím kérelem alapján indult doktori eljárás keretében ítélhető oda. Az eljárás megindítására és a cím odaítélésére az Akadémia Doktori Tanácsa jogosult.

Asz. 24. §

- (1) Az MTA doktora címet az Akadémia annak ítélheti oda, aki
 - a) tudományos fokozattal rendelkezik,
 - b) az általa művelt tudományszakot a tudományos fokozat megszerzése óta is eredeti tudományos eredményekkel gyarapította,
 - c) tudományszakának mértékadó hazai és nemzetközi tudományos körei előtt ismert és elismert, kiemelkedő tudományos kutatói munkásságot fejt ki,
 - d) tudományos eredményeit doktori műben foglalja össze.
- (2) Az Akadémia Doktori Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) az MTA Doktori szabályzatát maga dolgozza ki, amelyet a Közgyűlés hagy jóvá. A Doktori szabályzat az MTA doktora cím megszerzéséhez az (1) bekezdésben jelzettekén túl további feltételeket határozhat meg. A Doktori Tanács Eljárási szabályzatát és ügyrendjét maga dolgozza ki, amelyet az Akadémia Elnöksége hagy jóvá.
- (3) A Doktori Tanács elnöke a doktori eljárást akkor indítja meg, ha a kérelmező igazolta, hogy tudományos fokozattal rendelkezik, kérelméhez csatolta az Akadémia tudományos osztályai által meghatározott és a vonatkozó szabályzatokban ismertetett követelmények teljesítését igazoló mellékleteket, és azt a szellemi alkotását, amely mint kiemelkedő tudományos teljesítmény

- az MTA doktora cím odaítélésének az alapjául szolgál, valamint rendelkezésre bocsátotta a kérelmező publikációira és hivatkozásaira vonatkozó, ellenőrzött tudományometriai adatait.
- (4) A doktori eljárás az alábbi, egymást követő szakaszokból áll:
 - a) a kérelem benyújtása,
 - b) a doktori habitusvizsgálat, azaz a kérelmező tudományos tevékenységének, személyi alkalmasságának minősítése, amelynek során véleményező a tudományos bizottság, javaslattevő a tudományos osztály (interdiszciplináris eljárás esetén az illetékes osztályok), és a Doktori Tanács dönt,
 - c) bírálatra és védési eljárásra bocsátás, amelyről a Doktori Tanács dönt,
 - d) a doktori mű bírálata, amelyet három szakmailag illetékes bíráló végez,
 - e) a nyilvános vitára bocsátás, amelyre a három bíráló tesz javaslatot, a vitára bocsátásról a Doktori Tanács dönt,
 - f) a nyilvános vita, amelynek során a három bíráló véleményez, és a bíráló bizottság a tudományos osztálynak javaslatot tesz a cím odaítélésre,
 - g) a cím odaítélése, amelyre az illetékes tudományos osztály tesz javaslatot a Doktori Tanácsnak, amely dönt a cím odaítéléséről.
 - (5) Az eljárás megindítása esetén a Doktori Tanács a tudományos teljesítmény elbírálására a kérelmet átadja a kérelmező által megnevezett tudományos osztálynak.
 - (6) Ha a kérelmező a tudományos teljesítmény elbírálására több tudományágot jelöl meg (inter- vagy multidiszciplináris kérelem), a Doktori Tanács két (legfeljebb három) osztályt kér fel illetékességük megállapítására. Az illetékes osztályok közül az egyik osztály „befogadó”, a másik (többi) „közreműködő” osztályként vesz részt az eljárásban. Vitás esetben az osztályoknak az eljárásban betöltött szerepéről a Doktori Tanács dönt.
 - (7) A Doktori Tanács az eljárás bármelyik szakaszában szakértőket kérhet fel véleményezésre. Az általuk készített szakértői véleményt – amennyiben az a doktori műre vonatkozik – a kérelmezővel ismertetni kell, és lehetővé kell tenni számára, hogy arra vonatkozóan észrevételeket tegyen.
 - (8) A Doktori Tanács az odaítélt címet visszavonhatja, ha azt állapítja meg, hogy a kérelmező más szellemi alkotását saját tudományos teljesítményként feltüntetve, a doktori eljárásban résztvevőket megtévesztette (érdemtelenység). Eljárása során a Doktori Tanács az ugyanabban az ügyben bíróság által hozott jogerős ítéletben foglaltakat köteles figyelembe venni. A Doktori Tanács a határozat

- meghozatala előtt meghallgatja a doktori cím viselőjét.
- (9) A Doktori Tanács bármely határozatának felülvizsgálata csak abban az esetben kérhető, ha az eljárás során eljárási szabályokat sértettek meg, és ez a szabálysértés az eljárásban hozott döntés eredményét befolyásolhatta.
 - (10) Az eljárási szabály megsértése miatt benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Doktori Tanács háromtagú Ügyrendi Bizottsága vizsgálja meg.
 - (11) Az Ügyrendi Bizottság elnökét és további két tagját a Doktori Tanács a Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának javaslata alapján, akadémikus vagy az MTA doktora címmel vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tagok közül választja háromévi időtartamra. A bizottsági tagság egy alkalommal megújítható.

Ü. 19. §

Az Ügyrendi Bizottságnak nem lehet tagja olyan személy, aki a Doktori Tanácsnak a tagja.

[Asz. 24. §]

- (12) Ha az Ügyrendi Bizottság az eljárásban hozott döntés eredményét befolyásoló eljárási szabály megsértését állapítja meg, a Doktori Tanács hatályon kívül helyezi határozatát, és rendelkezik a szabálysértéssel érintett eljárási szakasztól kezdve az eljárás megismétléséről vagy új eljárás lefolytatásáról. Amennyiben az Ügyrendi Bizottság eljárási szabály megsértését nem állapítja meg, vagy a szabálysértés a döntés eredményét érdemben nem befolyásolta, a felülvizsgálati kérelmet el kell utasítani.
- (13) A doktori eljárás során felmerülő etikai vétségek miatt benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Tudományetikai Bizottság vizsgálja meg. Az etikai vétség kivizsgálásának és az etikai eljárás lefolytatásának részletes rendjét a Tudományetikai kódex és a Tudományetikai Bizottság ügyrendje tartalmazza.
- (14) A Doktori Tanács működésével összefüggő titkársági feladatokat az MTA Titkárságának szervezeti egységeként működő Doktori Tanács Titkársága látja el.

[MTAtv. 8. §]

- (3) Az MTA Magyarországon élő doktorainak tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismerheti, amely az odaítéléstől kezdve életük végéig megilleti őket. Az MTA tiszteletdíjban

részesülő doktori az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfeladatainak ellátásában. Az MTA összes doktora tiszteletdíjának éves összege nem haladhatja meg az akadémikusok – teljes létszámra számított – éves tiszteletdíjának 1,8-szorosát.

Asz. 25. §

- (1)⁴⁷ A doktori tiszteletdíj folyósításának felfüggesztésére a vonatkozó jogszabályban és az Akadémia elnökének külön rendelkezésében foglaltak az irányadók. A köztestületi munka megítélésénél – a 70 éven felüli MTA doktori kivételével – a köztestületi tevékenységet figyelembe kell venni.
- (2) A tudományos teljesítmény és a köztestületi munka megítélésének szempontjait az Akadémia elnöke az egyes tudományszakok sajátosságaira és a Doktori Tanács elnökének véleményére is figyelemmel külön rendelkezésben határozhatja meg.

Ü. 20. §⁴⁸

Az Alapszabály 25. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatottságát az illetékes osztály elnökének kell írásban bejelenteni, megjelölve annak várható időtartamát. A tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens (osztálytitkár) továbbítja a bejelentést az MTA Titkársága illetékes vezetőjének, aki rendelkezik a további adm inisztratív teendők ellátásáról. A tiszteletdíj folyósításával kapcsolatos további szabályokat külön jogszabály, valamint az Akadémia elnökének vonatkozó rendelkezése határozza meg.

[MTAtv. 8 §]

- (4) A (3) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.
- (5) Az e törvény hatálybalépése előtt odaítélt „tudomány doktora” fokozat és MTA doktora cím egyenértékű az e törvény hatálybalépése után megítélt MTA doktora címmel.
- (6)⁴⁹ A Doktori Tanács külföldön szerzett tudományos fokozatot – érdemi vizsgálat után – csak akkor honosíthat, ha a fokozat egyenértékűségét a tudomány kandidátusa vagy a tudomány doktora magyar fokozattal nemzetközi egyezmény vagy szerződés mondja ki.

47 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

48 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

49 Módosította a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § c) pontja, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

A hazai akadémikusok és az MTA doktori tiszteletdíjának felfüggesztése⁵⁰

MTAtv. 8/A. §⁵¹

- (1) A 6. § (4) bekezdése és a 8. § (3) bekezdése szerinti tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátások folyósítását az Akadémia elnöke felfüggeszti, ha a jogosult büntetőjogi felelősségét a bíróság bűncselekmény elkövetése miatt jogerős ítéletben megállapította és a jogosult
 - a) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés büntetés hatálya alatt áll,
 - b) foglalkozástól eltiltás büntetés hatálya alatt áll, vagy
 - c) közügyektől eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt áll.
- (2) A felfüggesztés az (1) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott büntetés, illetve mellékbüntetés végrehajtása befejezéséig vagy végrehajthatóságának megszűnéséig tart.
- (3) A jogosult az (1) bekezdés szerinti jogerős ítéletről az Akadémia elnökét tájékoztatja.
- (4) Az Akadémia elnöke a jogosultról a tiszteletdíj vagy a hozzátartozói ellátás folyósítása feltételeinek fennállása ellenőrzése céljából adatot igényelhet a bűnügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag az (1) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott adatra irányulhat.
- (5) Az Akadémia elnöke a jogosult (1) bekezdés szerinti személyes adatait az ellenőrzés időtartamára vagy – a tiszteletdíj folyósításának felfüggesztése esetén – a jogosult tiszteletdíjának vagy hozzátartozói ellátásának folyósítása felfüggesztésének időtartamára kezelni.

A Közgyűlés

MTAtv. 9. §

- (1) Az Akadémia Közgyűlését a hazai akadémikusok, valamint a nem akadémikus képviselők alkotják. Utóbbiak az Alapszabályban meghatározott módon közvetlen és titkos választással nyerik el tagságukat. Számuk legfeljebb 200 fő.

50 Beiktatta: 2013. évi CXXIX. törvény 4. §-a, hatályos: 2013. július 6-tól.

51 Beiktatta: 2013. évi CXXIX. törvény 4. §-a, hatályos: 2013. július 6-tól.

Asz. 26. §

- (1) A Közgyűlés nem akadémikus közgyűlési képviselőit a köztestület nem akadémikus tagjai három évre választják meg, a három év elteltével a képviselők – egy alkalommal – újraválaszthatók.
- (2) A 200 nem akadémikus közgyűlési képviselő tudományos elosztása a következő: 143 képviselői helyen az osztályok egyenlő arányban osztoznak, míg a további 57 hely az egyes osztályokhoz tartozó nem akadémikus köztestületi tagok arányában oszlik meg.
- (3)⁵² A tudományos osztályokra megállapított kereten belül a tudományos osztályok határozzák meg a tudományos bizottságokra jutó képviselői helyek számát, melyet az Elnökség hagy jóvá. Az elosztás módját mindkét esetre a jelen Alapszabály Mellékletének I. fejezete tartalmazza.
- (4)⁵³

[MTAtv. 9. §]

- (2) A Közgyűlés a köztestület legfőbb döntéshozó testületé, amely
 - a) elfogadja az Akadémia működésével kapcsolatos stratégiai elveket, és az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot alkot: az Alapszabályt;
 - b) elfogadja az Akadémia vagyongazdálkodásával kapcsolatos szabályokat, és dönt az Akadémia tulajdonában lévő ingatlanok elidegenítésének, megterhelésének, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevitelének, valamint használatba adásának elveiről;
 - c) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámoló koncepcióját;
 - d) szakmai testületek előterjesztése alapján véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalom alapvető fontosságú kérdéseiről;
 - e) az Akadémia elnökének előterjesztése alapján jóváhagyja a következő évi akadémiai költségvetés irányelveit;
 - f) a Felügyelő Testület jelentése alapján jóváhagyja az előző évről szóló éves költségvetési beszámolót;
 - g) megválasztja az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt és a főtitkárhelyettesét, valamint az e törvényben és az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket;

52 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

53 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- h) megválasztja az Akadémia Vagyonkezelő Testületének, Doktori Tanácsának, Felügyelő Testületének, Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának és Tudományetikai Bizottságának a tagjait;
- i)⁵⁴ megválasztja az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait;
- j)⁵⁵ alapítói jogkörében dönt költségvetési szervek megalapításáról, átszervezéséről, átsorolásáról, megszüntetéséről.

Asz. 27. §⁵⁶

- (1) A Közgyűlés kizárólagos, át nem ruházható hatáskörei:
- a) elfogadja az Akadémia működésével kapcsolatos stratégiai elveket, és az Akadémia szervezetről és működéséről szabályzatot alkot (Alapszabály);
 - b) elfogadja az Akadémia vagyongazdálkodásával kapcsolatos szabályokat, és dönt az Akadémia tulajdonában lévő ingatlanok elidegenítésének, megterhelésének, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevitelének és használatba adásának elveiről;
 - c) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámoló koncepcióját;
 - d) szakmai testületek előterjesztése alapján véleményt nyűvánít a hazai tudomány és a társadalom alapvető fontosságú kérdéseiről;
 - e) az Akadémia elnökének előterjesztése alapján jóváhagyja a következő évi akadémiai költségvetés irányelveit;
 - f) a Felügyelő Testület jelentése alapján jóváhagyja az előző évről szóló éves költségvetési beszámolót;
 - g) megválasztja az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt, a főtitkárhelyetteset és az e törvényben, valamint az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket;
 - h) megválasztja az Akadémia Vagyonkezelő Testületének, Doktori Tanácsának, Felügyelő Testületének, Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának és Tudományetikai Bizottságának a tagjait és póttagjait;
 - i)⁵⁷ megválasztja az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait;

54 Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 4. §-a, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

55 Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 4. §-a, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

56 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

57 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- j) meghatározza a Vagyongazdálkodási irányelveket;
- k) véleményt nyilvánít az Akadémia elnökének az Akadémia 50 millió forint értéket meghaladó tárgyi eszközeinek vagy ingatlanvagyonának elidegenítésére, megterhelésére vonatkozó tájékoztatójáról;
- m) dönt költségvetési szerv alapításáról, megszüntetéséről, átalakításáról, átsorolásáról;
- n) megállapítja a Közgyűlés által választott vezetők, valamint az MTA tv.-ben és az Alapszabályban meghatározott testületek felelősségét;
- o) jóváhagyja az MTA Doktori szabályzatát;
- p) megvitatja az elnök és az Elnökség, valamint az Alapszabályban meghatározott testületek beszámolóját.

(2)⁵⁸

- a)⁵⁹ A Közgyűlés a tisztségviselőket, a közgyűlési állandó bizottságok és testületek tagjait és póttagjait titkos szavazással három évre választja. A póttagot kizárólag a választott tag megbízásának megszűnését követően, a közgyűlési állandó bizottság elnöke által megállapított időponttól illetik meg az aktív státuszú tag jogai, illetve terhelik kötelezettségei. A póttag személye és megbízása a megszűnt megbízású bizottsági tag státuszához igazodik (Jelölőbizottság, Doktori Tanács, Tudományetikai Bizottság és Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság esetében azonos tudományos osztályból és a megbízásból hátralévő időtartamra; Felügyelő Testület és Vagyonkezelő Testület esetében a megbízásból hátralévő időtartamra).
- b)⁶⁰ A közgyűlési állandó bizottságok és testületek választott tagjai tagként, póttagjai póttagként legfeljebb egy alkalommal választhatóak újra a bizottság és testület munkájában való részvételre. Amennyiben a póttag státusza aktívvá válik, és ezzel „tört”, azaz nem teljes, 3 éves ciklus keletkezik, egy alkalommal választható ismét taggá. A nem aktivizált póttag taggá is választható.
- c)⁶¹ A tisztségviselők újraválasztása az MTA tv.-ben és a jelen Alapszabályban meghatározott keretek között történik. Az elnök e megbízását a Közgyűlés által történő megválasztását követő hónap első napján nyeri el teljes joghatállyal, ekkor lép hivatalába. Az elnök megbízatása közgyűlési döntés alapján

58 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

59 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

60 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

61 Módosította az MTA Közgyűlése 21/2017. (V. 8.) számú határozata.

azon a napon szűnik meg, amikor az MTA tv.-ben foglaltak alapján megválasztott új elnök jelen pont szerint hivatalába lép. A lejárt (megszűnt) megbízatású elnök a folyamatban lévő ügyeket hivatala megszűnésének napján (átadás-átvételi eljárás keretében) köteles átadni az elnöki megbízatást elnyert személynek. Az Akadémia főtitkára és főtitkárhelyettese, valamint alelnökei megbízatásának kezdetére és lejártára az előbbieket értelemszerűen alkalmazni kell.

- (3)⁶² A választást jelölőbizottság készíti elő.
- (4) A választást követő első ülésen – amelynek összehívásáról az Akadémia elnöke gondoskodik – a közgyűlési állandó bizottságok tagjai maguk közül elnököt, a Doktori Tanácsnál társelnököt és mindkét esetben (amennyiben szükséges) titkárt választanak.
- (5) Jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában nem minősül az akadémiai költségvetési szerv alapításával, megszüntetésével, átalakításával, átsorolásával kapcsolatos döntésnek:
- a) az akadémiai költségvetési szerv nevének, székhelyének, telephelyének megváltozása;
 - b) az akadémiai költségvetési szerv jogállásával vagy működésével kapcsolatosan jogszabályban meghatározott változás átvezetése;
 - c) az akadémiai költségvetési szervek üzemeltetési vagy pénzügyi-gazdasági feladatainak más akadémiai költségvetési szerv általi ellátásáról szóló irányítószervi döntés.
- (6) A közgyűlési bizottsági üléseket a bizottság elnöke hívja össze; az alakuló ülés összehívására az Akadémia elnöke jogosult. A bizottsági tagok egyharmada a napirend megjelölésével maga is összehívhatja a bizottságot, ha a bizottság összehívására vonatkozó javaslatuknak a bizottság elnöke (alakuló ülés esetén az Akadémia elnöke) nem tesz eleget.
- (7)⁶³ A közgyűlési állandó bizottságok tevékenységét ügyrend szabályozza. A bizottságok ügyrendjüket – megalakulásuk után legfeljebb 3 hónappal – jóváhagyásra az Elnökség elé terjesztik.
- (8) A közgyűlési állandó bizottságok évente beszámolnak tevékenységükről a Közgyűlésnek.

62 Módosította az MTA Közgyűlése 22/2017. (V. 8.) számú határozata.

63 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

[MTAtv. 9. §]

- (3) A megválasztott testületek feladatait, működésük eljárási szabályait az Alapszabály tartalmazza.

Jelölőbizottság

Asz. 27/A. §⁶⁴

- (1)⁶⁵ A Jelölőbizottságnak 22 tagja és ezzel azonos számú póttagja van; minden tudományos osztály két tagot és két póttagot választ: egy tagot és egy póttagot a hazai akadémikusok közül, egy tagot és egy póttagot az osztály nem akadémikus közgyűlési képviselői közül. A Jelölőbizottság megválasztott tagjai közül a Közgyűlés – lehetőség szerint több tag Elnökség általi jelölése mellett – megválasztja a Jelölőbizottság elnökét. A Jelölőbizottság tagjainak megbízatása három évre szól.
- (2)⁶⁶ A Jelölőbizottság első ülésén megválasztja tagjai közül a titkárát, aki a bizottság adminisztratív teendőit – az MTA Titkársága illetékes szervezeti egységének vezetőjével együttműködésben – előkészíti és tevékenységéről a testületnek beszámol.
- (3) A Jelölőbizottság feladata az, hogy befolyásolás nélkül, tárgyszerűen és teljes körűen felmérje a Közgyűlés tagjainak akaratát véleményük kikérésével, és annak megfelelően a bizottságok tagjaira előírt számú, a tisztségviselőknél pedig lehetőség szerint több jelöltet állítson. A Jelölőbizottság munkája során a jelöltek alkalmasságának elsődleges szempontja mellett biztosítja a jelöltek összetételének változatos megoszlását, a három nagy tudományterület képviselőit.
- (4) A Jelölőbizottság elvi-, és személyi kérdésekben határozatait titkos szavazással hozza.
- (5) A Jelölőbizottság ügyrendjében meghatározza a jelölt állítás és jelölt előterjesztés rendjét.

Ü. 21. §

- (1)⁶⁷ Az Akadémia elnökének, alelnökeinek, főtítkárának, főtítkárhelyettesének (a továbbiakban: tisztségviselők), a választott akadémikus elnökségi tagoknak és a közgyűlési állandó bizottságok választott tagjainak, és póttagjainak a megválasztását előkészítő jelölőbizottság megbízatása

64 Beiktatta az MTA Közgyűlése 22/2017. (V. 8.) számú határozata.

65 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

66 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

67 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

- a Közgyűlés által meghatározott időtartamra, legfeljebb azonban a megválasztásukat követő 3. évben tartandó rendes Közgyűlés időtartamáig szól.
- (2) A Jelölőbizottság a tisztségviselők és tagok jelölését a különböző megbízások időrendjének figyelembevételével, az alábbiak szerint készíti elő:
- a) A tisztségviselők, a három tudományterületet képviselő akadémikus elnökségi tagok és a Közgyűlés állandó bizottságaiba kerülő akadémikus tagok és további köztestületi tagok megbízatásának kezdő időpontja egybeesik.
 - b) A nem akadémikus közgyűlési képviselők közül választott elnökség tagok megbízatásának kezdő időpontja a megválasztásuk időpontjával egyezik meg.
- (3) A jelölőbizottság a tisztségviselőket és az elnökségi tagokat megválasztó Közgyűlés előtt hat héttel körlevélben közli javaslatait a Közgyűlés tagjaival. A Közgyűlés tagjai a körlevélben foglaltakkal kapcsolatban a kézhezvételtől számított két héten belül írásban, legalább negyven olyan közgyűlési tag aláírásával közölhetik észrevételeiket a jelölőbizottsággal, akik közül legalább húsz akadémikus.
- (4) Az egyes tisztségek betöltésére többes jelölést lehet alkalmazni.
- (5) Ha a Közgyűlés a jelölőbizottság valamelyik javaslatával nem ért egyet, akár aznapi, akár későbbi határidő megjelölésével a kifogásolt javaslat helyett új javaslat megtételére szólíthatja fel a jelölőbizottságot.

Asz. 28. §⁶⁸

- (1) A megválasztott testületek ügyrendjét – amely nem lehet ellentétes a jelen Alapszabályban és az Ügyrendben foglaltakkal – a testületek maguk alkotják meg, és azokat – jogszabály vagy az akadémiai Alapszabály és Ügyrend eltérő rendelkezésének hiányában – az Akadémia Elnöksége hagyja jóvá.
- (2) A döntéshozó testületek szavazási módját a jelen Alapszabály mellékletének II. fejezete tartalmazza.

68 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

Az Akadémia Doktori Tanácsa

Asz. 29. §

- (1) A Doktori Tanács feladata a Magyar Tudományos Akadémia doktora (MTA doktora) cím megszerzésére vonatkozó eljárás szakmai, ügyrendi és tudományetikai felügyelete, az eljárás egyes szakaszaiban esedékes döntések meghozatala és a cím odaítélése a cím megszerzésének feltételeit teljesítő személyek számára, továbbá az Alapszabály és a Doktori szabályzat szerinti érdemtelenység esetén a cím visszavonása azzal, hogy ügyrendi kérdésben az Ügyrendi Bizottság, tudományetikai vétség elkövetése esetén a Tudományetikai Bizottság jár el.
- (2)⁶⁹ A Doktori Tanácsnak 22 tagja és ezzel azonos számú póttagja van. A tanács tagjává, és póttagjává az Akadémia hazai tagja vagy az MTA doktora címmel, vagy azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tag választható.
- (3)⁷⁰ A Doktori Tanács tagjait a tudományos osztályok jelölik, osztályonként egy főt az Akadémia hazai tagjai közül, egy főt a köztestület nem akadémikus, de MTA doktori címmel rendelkező tagjai közül. A tudományos osztályok osztályonként két póttagot (egy akadémikust és egy MTA doktort) is jelölnek. A tagokat és a póttagokat három évre választják.

A Felügyelő Testület

Asz. 30. §

- (1) A Felügyelő Testület feladata az akadémiai gazdálkodás szabályszerűségének és ésszerűségének ellenőrzése, az Akadémia éves költségvetési irányelveinek, az éves költségvetés beszámolójának a vizsgálata. Állásfoglalásairól és véleménynyilvánításairól a Közgyűlés számára jelentést készít.
- (2) Az Akadémia elnöke és főtájkára a döntések előkészítéséhez előzetes állásfoglalást és véleményt kérhet a Felügyelő Testülettől.
- (3)⁷¹⁻⁷² A Felügyelő Testületnek 7, a gazdálkodásban, a pénzügyekben és a tudományszervezésben jelentős szakismerettel, tapasztalattal rendelkező választott tagja, és két póttagja van. A tagok közül legalább 4, a póttagok közül egy a köztestület tagja. A tagokat

69 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

70 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

71 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

72 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

- és póttagokat – a jelölőbizottság ajánlása alapján – három évre választják. A Felügyelő Testület maga választja meg elnökét a Felügyelő Testület köztestületi tagjai közül.
- (4) A Felügyelő Testületnek nem lehet tagja:
- az Akadémia tisztségviselője,
 - ⁷³ aki az Akadémiával vagy az Akadémia intézményei közül bármelyikkel közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban vagy munkaviszonyban áll,
 - aki a Vagyonkezelő Testület tagja,
 - ⁷⁴
- (5)⁷⁵ A Felügyelő Testület feladatainak ellátása érdekében az Akadémia tisztségviselőitől és az MTA Titkársága vezető beosztású alkalmazottaitól jelentést vagy felvilágosítást kérhet, az Akadémia és az akadémiai intézmények pénzügyi és számviteli nyilvántartásait és iratait megvizsgálhatja, vagy – az Akadémia költségén – szakértővel megvizsgálathatja. A Felügyelő Testület a költségvetési terv és az éves költségvetési beszámoló tartalmára vonatkozóan szempontokat dolgozhat ki az Akadémia számára.
- (6) Ha az Akadémia alapvető vagyoni érdekei ezt megkövetelik, a Felügyelő Testület javasolhatja az elnöknek az Elnökség vagy a Közgyűlés összehívását. Amennyiben e javaslat megtétele után hat héten belül az elnök nem hívja össze az Elnökséget vagy a Közgyűlést, a Felügyelő Testület a napirend megjelölésével ezt megteheti.
- (7)⁷⁶ A Felügyelő Testület saját ügyrendet dolgoz ki.
- (8) A Felügyelő Testület szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik.
- (9) A Felügyelő Testület titkársági feladatainak ellátásáról az MTA Titkársága gondoskodik.

A Vagyonkezelő Testület

Asz. 31. §

- (1) A testület feladata az Akadémia vagyoni érdekeinek hatékony érvényesítését szolgáló gazdálkodás elősegítése. Ennek keretében a Vagyonkezelő Testület különösen a következő feladatokat látja el:

73 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

74 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

75 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

76 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

- a) a Közgyűlés által elfogadott Vagyongazdálkodási irányelvek alapján kidolgozza és karbantartja az Akadémia Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatát;
 - b) a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatban foglaltaknak megfelelően kidolgozza az akadémiai intézmények vagyonhasználatának és vagyonhasznosításának szabályait;
 - c) a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatban rögzített elvek és hatáskörök keretei között – az Akadémia elnökének a vagyon értékesítésével kapcsolatban jogszabályban és a jelen Alapszabályban rögzített jogosítványait nem érintve – véleményezi az Akadémia vagyonát érintő eladásra, beszerzésre vagy cserére vonatkozó, a Közgyűlés által meghatározott értékhatár feletti előterjesztéseket;
 - d) véleményezi a szellemi vagyon kezelésére vonatkozó eljárásokat.
 - e)⁷⁷ kezdeményezően és kiemelt figyelemmel jár el állásfoglalásai és döntés előkészítő javaslatai kialakításakor az Akadémia vagyoni érdekeinek hatékony érvényesítése érdekében a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL törvény 3. § (1a) pontjában meghatározott akadémiai feladat végrehajtása során az Akadémia irányítása alól kikerült főhivatású kutatóhálózat elhelyezését, valamint a kutatóintézeti hálózat működtetését szolgáló, akadémiai tulajdonban, de ezen intézmények használatában álló vagyonelemek használatával kapcsolatban.
- (2)⁷⁸ A Vagyonkezelő Testületnek hét tagja és két pótagja van. A testület tagjának és pótagjának olyan személy választható, aki a vagyonkezeléshez megfelelő képzettséggel, végzettséggel és szakismerettel, valamint tapasztalattal rendelkezik. A megválasztásnak nem feltétele a köztestületi tagság. A megbízás három évre szól. A Vagyonkezelő Testület tagjai maguk közül választják meg a testület elnökét.
 - (3)⁷⁹ A Vagyonkezelő Testület saját ügyrendet dolgoz ki. A Vagyonkezelő Testület szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik. A Vagyonkezelő Testület titkársági feladatainak ellátásáról az MTA Titkársága gondoskodik.
 - (4) A Vagyonkezelő Testület szükség esetén külső szakértőt is igénybe vehet.
 - (5) A Vagyonkezelő Testület évente köteles beszámolni tevékenységéről a Közgyűlésnek.

77 Beiktatta az MTA Közgyűlése 13/2019. (XII. 2.) számú határozata.

78 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

79 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

A Tudományetikai Bizottság

Asz. 32. §

- (1) A Tudományetikai Bizottság feladata, hogy a tudományos kutatás szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának védelmében állást foglaljon tudományetikai elvi kérdésekben.
- (2)⁸⁰ A Tudományetikai Bizottságnak 22 tagja és ezzel azonos számú póttagja van. A Tudományetikai Bizottság tagjait és póttagjait a tudományos osztályok jelölik, osztályonként egy tagot és póttagot az Akadémia rendes vagy levelező tagjai közül, egy tagot és póttagot pedig a köztestület nem akadémikus tagjai közül.
- (3) A Tudományetikai Bizottság konkrét ügyekben is eljárhat, ha mind a panasztevő, mind pedig az a személy, akivel szemben a panaszt benyújtották, írásban kijelenti, hogy aláveti magát a bizottság eljárásának. Az Akadémia köztestületének tagjai, az MTA doktora címre pályázók, a doktori eljárásban közreműködők és a Tudományetikai kódexben meghatározott személyek kötelesek alávetni magukat a bizottság eljárásának. A bizottság ilyen esetekben szakértő véleményét is meghallgathatja, és azt figyelembe veheti.
- (4)⁸¹ A Tudományetikai Bizottság titkársági feladatait az MTA Titkársága (külön szabályozás szerint illetékes) szervezeti egysége látja el.

A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság

Asz. 33. §

- (1) A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság feladata az Akadémia és intézményei kiadói politikájának az összehangolása, a könyv- és folyóirat-kiadás támogatására elkülönített költségvetési forrásokkal való hatékony gazdálkodás elősegítése.
- (2) Az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogát – a bizottság véleményének meghallgatásával – az Akadémia elnöke gyakorolja.
- (3)⁸² A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságnak tizenhat tagja és tizenegy póttagja van. Elnökét, az egyes tudományos osztályok által jelölt tizenegy akadémikus könyvfelelős bizottsági tagot, illetve tizenegy akadémikus bizottsági póttagot a Közgyűlés választja meg. Az Akadémia Elnöki Titkárságának vezetője, az Akadémiai Könyvtár

80 Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata.

81 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

82 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

és Információs Központ főigazgatója, az MTA Titkársága gazdasági vezetője, az Akadémiai Kiadó Zrt. képviselője tanácskozási joggal vesz részt a bizottság munkájában. A bizottság titkársági feladatait az MTA Titkársága látja el.

[MTAtv. 9. §]

- (4) A Közgyűlés és az osztályok munkájában a Közgyűlés minden tagját azonos jogok illetik meg, kivéve, hogy az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok vesznek részt, az osztályokon doktori eljárásokban pedig csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.

Asz. 34. §

- (1) A közgyűlési képviselőknek megválasztott nem akadémikus köztestületi tagok a Közgyűlésen, továbbá annak a tudományos osztálynak és bizottságnak az ülésein vesznek részt szavazati joggal, amelyben nyilvántartják őket, kivéve, hogy az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok vesznek részt, az osztályokon doktori ügyekben pedig csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.
- (2) A területi bizottság tagjainak megválasztott nem akadémikus köztestületi tagok szavazati joggal vesznek részt a területi bizottság ülésein.

[MTAtv. 9. §]

- (5) Az Akadémia évente legalább egyszer Közgyűlést tart.
- (6) A Közgyűlést a napirend megjelölésével az Akadémia elnöke hívja össze.

Asz. 35. §

- (1) Az elnököt a Közgyűlés előkészítésében az alelnökök, a főtitkár, az Elnökség és a Vezetői Kollégium segíti. Az Elnökség e tevékenysége során a tudományos osztályokra támaszkodik.
- (2) A Közgyűlés szervezését és adminisztrációját az MTA Titkársága végzi.

Ü. 22. §

- (1) A Közgyűlés napirendjére javasolt nagyobb jelentőségű írásos egyéni indítványokat úgy kell előkészíteni, hogy az osztályok előzetesen megvitathassák, és állást foglalhassanak róluk. Az ilyen természetű indítványokat a Közgyűlés megtartásának időpontja előtt legalább hatvan nappal el kell juttatni az elnökhöz, hogy ő azokat az osztályokhoz továbbíthassa. Amennyiben az osztályoknak volt módjuk állást foglalni, ebben a tárgyban a Közgyűlés elé további egyéni indítványt vagy javaslatot nem lehet tenni.
- (2)⁸³ A Közgyűlést úgy kell előkészíteni, hogy a szavazásra jogosultak annak időpontjáról és tervezett napirendjéről az ülés időpontja előtt legalább harminc nappal tudomást szerezzenek, az írásos előterjesztéseket pedig az ülés időpontja előtt 8 nappal megismerhessék.
- (3) Azokat az egyéb írásos indítványokat, amelyek a Közgyűlés előtt legalább három munkanappal, legalább húsz közgyűlési tag aláírásával az MTA Titkársága elnöki titkársági feladatok ellátásáért felelős szervezeti egységéhez beérkeztek, a Közgyűlés előtt másolatban a szavazásra jogosultak rendelkezésére kell bocsátani. Hasonlóan kell eljárni az egyéni vagy húsznál kevesebb tag aláírásával tett javaslatok esetében is, ha az illetékes osztályelnök ellátta őket kézjeggyel.
- (4) A Közgyűlés, ha a téma indokolja, a tudományterületeknek megfelelő három szekcióban is ülésezhet. A szekciók javaslataikat határozathozatalra a Közgyűlés elé terjesztik.

[MTAtv. 9. §]

- (7) A Közgyűlés összehívását kezdeményezheti – a napirend megjelölésével, írásban – a Közgyűlésen szavazásra jogosultak egyötöde is. A Közgyűlést az elnöknek ilyenkor az összehívás kérésének kézhezvételétől számított hatvan napon belül kell összehívnia.
- (8) A Közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a szavazásra jogosultak több mint fele jelen van.

Ü. 23. §

- (1) A Közgyűlés határozatképességét a jelenléti íveken szereplő aláírások ellenőrzése (elektronikus regisztráció, gépi szavazás esetén a leadott jelzések összesítése) után az Akadémia elnöke állapítja meg.
- (2) A Közgyűlés ülését az Akadémia elnöke (a (3) bekezdésben foglalt esetben a levezető elnök segítségével) vezeti.

83 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- (3) Az Akadémia elnökének javaslatára a Közgyűlés nyílt szavazással dönt az elnököt a munkájában segítő levezető elnök(ök) (a továbbiakban együttesen: levezető elnök) személyéről.
- (4) A közgyűlési eseti bizottságok kiküldésére a levezető elnök tesz javaslatot, a Közgyűlés pedig nyílt szavazással dönt róla.
- (5) Az ülésen a hozzászólás szándékát a levezető elnöknél szóban vagy írásban jelezni kell. A hozzászólás időtartamát a vita jellegének megfelelően a Közgyűlés határozatban korlátozhatja. Az elnöki, főtitkári és egyéb előterjesztői válaszadásra az időkorlátozás szabályát nem kell alkalmazni.

[MTAtv. 9. §]

- (9) **A Közgyűlés a határozatait a jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének igen szavazatával hozza. Az Alapszabály elfogadásához és módosításához a határozatképes Közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak több mint kétharmadának igen szavazata szükséges.**

Asz. 36. §

A Közgyűlés határozatai az Akadémia minden testületére, tisztségviselőjére, tagjára, valamint a külön törvény szerinti irányítási jogkörében az Akadémia által alapított költségvetési szervekre kötelezőek.

Ü. 24. §

- (1) A Közgyűlés határozatot hoz a megtárgyalt kérdésekről, az elé terjesztett indítványokról, javaslatokról. A szavazás elrendelésére a levezető elnök jogosult. A határozatokat írásba kell foglalni, és a levezető elnöknek ki kell hirdetnie őket. A határozatokat az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.
- (2) Személyi ügyekben titkosan kell szavazni. Ha azonban olyan személyi ügyről van szó, amely csak a döntés előkészítését szolgáló munkaszervezéssel függ össze (pl. szavazathitelesítő bizottság kiküldése), nyílt szavazás is elrendelhető.
- (3) A Közgyűlés bármelyik tagja kérheti a levezető elnököt titkos szavazás elrendelésére. A titkos szavazás elrendeléséről a Közgyűlés a levezető elnök javaslatára szavazással, a jelen lévő szavazásra jogosultak egyszerű többségével dönt.
- (4) Ha titkos szavazáshoz szavazólapok használatára került sor, úgy azokat – amennyiben a szavazással szemben kifogással nem éltek, vagy a kifogást az arra jogosult elutasította – az eredmény hitelesítése és kihirdetése után legkésőbb 15 naptári nappal meg kell semmisíteni.

- (5)⁸⁴ A Közgyűlés Szavazathitelesítő Bizottságot választ a Közgyűlés időtartamára. A Szavazathitelesítő Bizottság a szavazatszámllálást is elvégezheti.
- (6) A Közgyűlés vezető elnöke a szavazás elrendelése előtt köteles részletes és egyértelmű tájékoztatást adni a szavazás módjáról, a szavazás érvényességének és eredményességének, továbbá a szavazatok érvényességének a feltételeiről.
- (7) Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát (így különösen, ha a szavazásra bocsátott kérdésben nem foglalt egyértelműen állást); továbbá az, amelyet a szavazásra vagy a szavazatra vonatkozó alapszabályi és ügyrendi szabályok megsértésével, valamint amelyet a (8) bekezdésben foglaltak megsértésével adtak le.
- (8) Amennyiben egyetlen jelölről kell szavazni, az érintett személy nem vehet részt a szavazásban.
- (9) Ha egyidejűleg több jelölt közül kell egyet választani, azt a személyt kell megválasztottnak tekinteni, akire a szavazásra jogosult jelenlévőknek több mint a fele „igen”-nel szavazott. Ha egyik jelölt sem nyeri el az „igen” szavazatoknak a megválasztáshoz előírt arányát, a szavazást meg kell ismételni.
- (10) A megismételt szavazáson csak azokról az első szavazás után újabb szavazással meghatározott számú jelöltekről lehet szavazni, akik az első szavazás során a legtöbb „igen” szavazatot kapták. A megválasztáshoz a második körben is annyi „igen” szavazatot kell elnyerni, amennyi meghaladja a szavazásra jogosult jelenlévők felét.
- (11) Amennyiben a második szavazás is eredménytelen, úgy a második körben legtöbb szavazatot kapott jelöltek közül újabb szavazással kiválasztott jelöltekre további szavazás tartható, vagy a Közgyűlés jogosult úgy határozni, hogy a szavazást elnapolja.
- (12)⁸⁵ Ha több személyt kell ugyanolyan tisztségre megszavazni, azok tekintendők megválasztottnak, akik elnyerték a szavazatok több mint a felét, és sorrendben a legtöbb „igen” szavazatot kapták. Ha a legtöbb „igen” szavazatot elérők között több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, és így összességében a betölthető helyek számánál több, a tisztséget betölthető jelölt merül fel, az azonos igen szavazatot elérő jelöltekre szűkítve a listát új szavazást kell elrendelni. Ha nincs elég jelölt megszavazva, a meg nem választott jelöltekre szűkítve a listát új szavazást kell elrendelni. Ha több személyt kell ugyanolyan tisztségre megszavazni (és a jelöltek száma megegyezik a betölthető tisztségek számával), a

84 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

85 Módosította az MTA Közgyűlése 25/2017. (V. 8.) számú határozata.

Jelölőbizottság előterjesztésére – a választott tisztségviselők (pl. alelnökök) kivételével – listás szavazás is elrendelhető.

- (13) A szavazás eredményét az elnök (levezető elnök) állapítja meg és hirdeti ki.
- (14) A Közgyűlés írásba foglalt határozatait jóváhagyásra az elnök (levezető elnök), vagy ha a Közgyűlés erre bizottságot választott, a határozatok szövegezésével megbízott eseti bizottság elnöke olvassa fel a Közgyűlésen.
- (15) Ha a határozat terjedelme, jellege, tartalmi megfogalmazásának szabatosága megkívánja, a határozatok végleges szövegének megállapítására a Közgyűlés az Elnökséget hatalmazhatja fel.
- (16) A Közgyűlésen elhangzottakról szó szerinti jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvvel azonos értékű az ülésen készített hangfelvétel. A jegyzőkönyvet a Közgyűlés azon két jelen lévő tagja hitelesíti aláírásával, akiket a levezető elnök javaslatára a Közgyűlés ezzel megbízott. A Közgyűlés tagjainak joguk van az ülésről készített jegyzőkönyvbe betekinteni, arról jegyzetet készíteni vagy a hangfelvételt meghallgatni.
- (17) Külön szabályozás hiányában az elnökségi ülés, az osztályülés és a tudományos bizottsági ülés határozatképességét és szavazási rendjét is hasonlóképpen lehet megállapítani.
- (18)⁸⁶ A tudományos bizottságok tagjainak választása során, ha több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, közöttük a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg. Ha ez sem dönt, és/vagy nincs elegendő számú jelölt megszavazva, a meg nem választott jelöltekre új szavazást kell elrendelni.

Asz. 37. §

- (1)⁸⁷ Az Akadémia Alapszabályát és Ügyrendjét a Közgyűlés fogadja el. Az Akadémia Ügyrendjének elfogadásához és módosításához a határozatképes Közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének az „igen” szavazatára van szükség.
- (2) Az Alapszabály vagy Ügyrend módosítása csak akkor lehetséges, ha ez a Közgyűlés összehívásakor szerepel a napirendi pontok között.

Ü. 25. §

- (1) Az Akadémikusok Gyűlése a Közgyűlésnek a hazai akadémikusokból, valamint az Akadémia külső és tiszteleti tagaiból álló olyan szekciója/része, amely a jogszabályban, az akadémiai Alapszabályban vagy Ügyrendben hatáskörébe utalt ügyekben jár el a Közgyűlés jogait gyakorolva. Szavazati joggal a hazai akadémikusok rendelkeznek. Az Akadémikusok Gyűlése általában a Közgyűlés idején ülésezik.

⁸⁶ Beiktatta az MTA Közgyűlése 25/2017. (V. 8.) számú határozata.

⁸⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

- (2) Össze kell hívni az Akadémikusok Gyűlését abban az esetben is, ha ezt az Elnökség javasolja, vagy ha a hazai tagok egyharmada a napirend megjelölésével az elnöktől írásban kéri.
- (3) A határozatképesség megállapításához (a távollévők közötti szavazás kivételével) a tartósan külföldön tartózkodó és a 70 éven felüli akadémikusok számát, ha nincsenek jelen, nem kell figyelembe venni.
- (4) Az Akadémikusok Gyűlésére egyebekben a Közgyűlés ülésére vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a jegyzőkönyvet az ülésen jelen lévő két hazai tag hitelesíti.
- (5) A nem akadémikus közgyűlési képviselők gyűlése három szekcióból áll, amelyek a társadalomtudományi, a matematikai és természettudományi, valamint az élettudományi tudományterületek képviselőit foglalják magukban.
- (6) Minden szekció titkosan egy-egy tagot jelöl a saját tagjai közül három évre az Akadémia Elnökségébe. A jelöltekről a Közgyűlés szavaz. A szekció jelölő ülése akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A gyűlés bármelyik tagja javasolhat jelöltet. Titkos szavazás után az lesz a szekció jelöltje, aki a szavazatok többségét elnyeri.
- (7) A szavazás többfordulós, amelyet az akadémiai tisztségviselők megválasztásának szavazási rendje szerint kell lebonyolítani. Papíralapú szavazás esetén a szavazatok számlálását az elnök javaslatára a gyűlés által megválasztott háromtagú bizottság végzi, amelynek egyetlen jelölt sem lehet tagja.
- (8) A szekcióüléseket az illetékes elnökségi tag hívja össze és vezeti. A szekcióülést a tagok egyharmadának indítványára össze kell hívni.

A tudományos osztály

MTAtv. 10.§

- (1) A tudományos osztály az Akadémiának egy tudományág vagy egymáshoz közel álló több tudományág képviselőit magában foglaló egysége. A tudományos osztályok számát és elnevezésüket az Alapszabály rögzíti.

Asz. 38. §

- (1) A tudományos osztály az Akadémia köztestületi struktúrájának alapegysége. Új tudományos osztály létrehozásáról, meglévő tudományos osztályok átszervezéséről, összevonásáról, megszüntetéséről a Közgyűlés dönt.

- (2) Az Akadémia tudományos osztályai a következők:
- I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 - II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya
 - III. Matematikai Tudományok Osztálya
 - IV. Agrártudományok Osztálya
 - V. Orvosi Tudományok Osztálya
 - VI. Műszaki Tudományok Osztálya
 - VII. Kémiai Tudományok Osztálya
 - VIII. Biológiai Tudományok Osztálya
 - IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
 - X. Földtudományok Osztálya
 - XI. Fizikai Tudományok Osztálya

[MTAtv. 10. §]

- (2) A tudományos osztály tagjai az osztály tudományterületén megválasztott akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők.
- (3) A tudományos osztály az Alapszabályban meghatározott módon maga választja meg elnökét és elnökhelyettesét.

[Asz. 38. §]

- (3) A tudományos osztály a hazai akadémikus tagok közül három évre osztályelnököt és osztályelnök-helyettes(ek)e)t választ. A megbízatás idejének lejártával a tisztséget betöltők egy alkalommal újraválaszthatók.
- (4) Az osztályülést az osztályelnök hívja össze, és ő elnököl. Az osztályelnök köteles összehívni az osztályülést, ha ezt az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a írásban kéri.
- (5) Az osztályelnök képviseli a tudományos osztályt, összehangolja az osztályhoz tartozó tudományos bizottságok munkáját, beszámol az osztálynak az elnökségi ülések napirendjére kerülő kérdésekről és az Elnökség határozatairól, valamint a két osztályülés között megtett intézkedésekről, megküldi jóváhagyásra az Elnökségnek az osztályügyrendet, illetőleg annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia elnökét vagy illetékes alelnökét az osztálynak a más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről és állásfoglalásairól.
- (6) Több osztályt érintő tudományok fejlődését az Akadémia érintett osztályai együttesen segítik elő.

- (7) A tudományos osztály az alábbi formákban ülésezik:
- az osztály hazai akadémikusainak zárt osztályülése;
 - az osztály szavazati joggal rendelkező tagjainak (hazai akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők) zárt osztályülése;
 - ⁸⁸ az osztály szavazati és tanácskozási jogú tagjainak (hazai akadémikusok; nem akadémikus közgyűlési képviselők; külső és tiszteleti tagok; az osztály tudományos bizottságainak elnökei) ülése;
 - korlátozottan nyílt osztályülés: osztályhoz tartozó köztestületi tagok részvételével zajló osztályülés;
 - nyílt osztályülés: az osztály által meghatározottak szerint széles körben nyílt osztályülés.
- (8) A tudományos osztály ülésein az osztály által meghatározottak szerint állandó meghívottak is részt vehetnek.

Ü. 26. §

- (1) *A tudományos osztály elnökét távollétében az osztályelnök-helyettes(ek) helyettesíti(k).*
- (2) *Az osztály elnöke és elnökhelyettese(i) tevékenységükért az osztálynak felelnek*
- (3)⁸⁹ *A tudományos osztály köztestületi működésével összefüggő titkársági és tudományszervezési feladatokat – az MTA Titkársága Testületi Titkárság főosztályi keretében és munkajogi függőségében – szakreferens (osztálytitkár) látja el. Az osztályelnök az adott tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens számára a tudományos osztály köztestületi működésével kapcsolatosan konkrét nyilvántartási és ügyintézési feladatokat ad. Az e pont szerinti titkársági szakreferens kinevezése és felmentése az osztályelnök véleményének előzetes kikérésével történik.*

[MTAtv. 10. §]

- (4) **A tudományos osztály ellátja az Akadémia közfadataiból a tudományterületét érintő teendőket. Ezeket a feladatokat az Alapszabály rögzíti.**
- (5)⁹⁰

88 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

89 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

90 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § d) pontja, hatálytalan: 2019. szeptember 1-től.

Asz. 39. §

(1)⁹¹⁻⁹² A tudományos osztály

- a) figyelemmel kíséri, segíti és értékeli a tudományágban folyó tudományos tevékenységet;
- b) ⁹³ közreműködik a tudományos kutatói tevékenységet végző intézmények munkájának értékelésében;
- c) számon tartja a tudományág hazai és határon túli magyar kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az ezeken kívül működő kutatókat;
- d) kapcsolatot tart a tudományághoz tartozó tudományos társaságokkal;
- e) tudományos üléseket szervez;
- f) állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatósszervezési és személyi kérdésekben;
- g)⁹⁴ az Akadémia elnökének a felkérésére vagy saját kezdeményezése alapján állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág területét kutató kutatócsoportok tevékenységéről. A saját kezdeményezésre készített véleményét és állásfoglalását a tudományos osztály elnöke az Akadémia elnökének adja át;
- h) kidolgozza az MTA doktora cím elnyerésének az osztályra vonatkozó követelményrendszerét, közreműködik az MTA doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban;
- i) az illetékességi körébe tartozó köztestületi tagok felvételével, besorolásával, nyilvántartásával, felfüggesztésével, lemondásával kapcsolatos feladatokat is ellátja;
- j)⁹⁵ lebonyolítja az osztály által a Közgyűlés állandó bizottságaiba küldendő tagok jelölésének eljárását;
- k) kapcsolatot tart a határon túli magyar tudományosság képviselőivel: a külső és tiszteleti tagokkal és a köztestület külső tagjaival;
- l) dönt az osztály illetékességi (feladat) körébe tartozó díjak odaítéléséről; javaslattevőként vagy véleményezési jogkörben az osztály illetékességi körébe tartozó, de nem az osztály által adományozott díjak odaítélésében is közreműködhet.

91 Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata.

92 Módosította az MTA Közgyűlése 24/2017. (V. 8.) számú határozata.

93 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

94 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

95 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

Ü. 27. §

- (1) A tudományos osztály évente legalább kétszer tudományos ülést szervez.
- (2) A tudományos osztály az alábbi bizottságokat hozhatja létre:
 - a) Tudományos bizottság: a tudományos osztály által létrehozott, egy-egy szakterületet képviselő, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az akadémiai törvényben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban). A doktori ügyekben történő eljárásra az osztály külön doktori bizottságot is létrehozhat.
 - b) Osztályközi tudományos bizottság: a tudományos osztályok által létrehozott, szakterületeket összekapcsoló, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az akadémiai törvényben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban).
 - c) Állandó bizottság: a tudományos osztály vagy osztályok által meghatározott feladat ellátására létrehozott olyan bizottság, amely alapvetően nem a köztestületi tagságon alapul. Az állandó bizottság doktori ügyekben nem járhat el. Állandó bizottság nem hozható létre olyan feladat ellátására, amely kifejezetten tudományos bizottság (doktori bizottság) vagy osztályközi tudományos bizottság hatáskörébe tartozik.
- (3) A tudományos bizottság és az osztályközi tudományos bizottság esetén – az akadémikusok kivételével – minden köztestületi tag csak egy tudományos bizottságba (osztályközi tudományos bizottságba) kerülhet be választás útján, és csak ebben az egy bizottságban választhat és választható. A köztestületi tag az előbbieik szerint nem lehet egyszerre tagja tudományos bizottságnak és osztályközi tudományos bizottságnak.
- (4) A doktori ügyek tárgyalására a tudományos osztály külön doktori bizottságot is létrehozhat. A doktori bizottság jogállására és eljárásrendjére – amennyiben az akadémiai Alapszabály és Ügyrend vagy a Doktori szabályzat másként nem rendelkezik – a tudományos bizottságokra vonatkozó szabályok irányadók azzal, hogy a (3) bekezdés szerinti összeférhetlenség a doktori bizottság vonatkozásában nem alkalmazandó. A tudományos bizottságoknak a doktori ügyekben való eljárására és a doktori bizottságok működésére vonatkozó részletes szabályokat – az MTA tv., az Alapszabály és az Ügyrend rendelkezéseivel összhangban – a Doktori szabályzat állapítja meg.
- (5) Az osztályhoz tartozó tudományos bizottságok, osztályközi tudományos bizottságok, doktori bizottságok és állandó bizottságok felsorolását az osztály ügyrendje tartalmazza.

- (6)⁹⁶ A tudományos osztály munkájában tanácskozási joggal vehetnek részt az osztályhoz tartozó külső és tiszteleti tagok, valamint a tudományos bizottságok elnökei. Számukra az osztály a programjairól értesítést (meghívót) küld.
- (7) A tudományos osztály meghatározott feladatra (előre meghatározott időtartamra) eseti bizottságot is létrehozhat. Az eseti bizottság nem a köztestületi tagságon alapul. Eseti bizottság nem hozható létre a (2)–(4) bekezdésben meghatározott bizottságok hatáskörébe tartozó feladatra.

[Asz. 39. §]

- (2) A tudományos osztály önállóan, de a Közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.
- (3) A tudományos osztály – esetleg szakértők részvételével – osztályülésen tárgyalja meg a tudományág kérdéseit és eredményeit, valamint az osztályt érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.

[Ü. 27. §]

- (8) A tudományos osztály általában havonta, de legalább negyedévenként ülést tart (rendes osztályülés). Rendkívüli osztályülést kell összehívni, ha azt az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20% -a indítványozza.
- (9) A rendes osztályülés napirendjére az osztályelnök tesz javaslatot, amelyet az osztályülés szavazással fogad el. A rendes osztályülés napirendjét – a szavazás alapján – az osztályelnök állapítja meg. Az osztályelnök készíti elő és vezeti le az ülést. Az ülés időpontját úgy kell kitűzni, hogy a meghívottak kellőképpen felkészülhessenek a tárgyalásra.
- (10) Az osztályülésre meg kell hívni az Akadémia elnökét, főtítkárárt és főtítkárhelyettesét, valamint a tudományterületileg illetékes alelnökét.
- (11) A tudományos osztályon (a távollévők közötti szavazás kivételével) a szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni. Az osztály akkor határozatképes, ha a szavazásra jogosultaknak több mint a fele jelen van.
- (12) A tudományos osztályok rendszeresen értékelik a tudományágukhoz tartozó szakterületek nemzetközi fejlődését.
- (13)⁹⁷

96 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

97 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

[Asz. 39. §]

- (4) Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik
- a) a tudományos osztály elnökének és elnökhelyettesének (elnökhelyetteseinek) megválasztása és felmentése, beszámolójának jóváhagyása;
 - b) kizárólag az osztály erre jogosult tagjainak (rendes, levelező és külső tagok) ajánlásával a levelező tagságra, a rendes tagságra, a külső tagságra és a tiszteleti tagságra való javaslattevés, a külön akadémiai szabályozásban foglaltak szerint;
 - c) az osztályülések állandó meghívottjainak meghatározása;
 - d) az MTA doktora tudományos cím odaítélését célzó eljárásokban az illetékes tudományos bizottság és/vagy doktori bizottság kijelölése, ezen bizottságok közreműködésével a kérelmező doktori habitusának – azaz tudományos munkásságának és szakmai alkalmasságának – az értékelése, javaslattevés a Doktori Tanács számára a kérelmező habitusának megítélésére, a szakmailag illetékes bírálókra és a bírálóbizottságra, továbbá a bírálóbizottságnak a nyilvános vita lefolytatása után készített véleménye alapján javaslattevés a Doktori Tanács számára az érdemi döntésre;

[Ü. 27. §]

- (14) Az osztályelnök és osztályelnök-helyettes(ek) választására hivatott osztályülés választással kapcsolatos szakaszát a tudományterületileg illetékes alelnök vezeti le. Ennek előkészítésére a tudományos osztály jelölőbizottságot választ, amelynek személyi összetételét, megbízatása időtartamát és eljárását az osztály állapítja meg.
- (15) A doktori cím odaítélési eljárásában a tudományos osztály az illetékes tudományos bizottság (doktori bizottság) előkészítése alapján javaslatot tesz a bírálóbizottság tagjaira. A doktori ügyeket tárgyaló osztályülésekre az illetékes tudományos bizottság (doktori bizottság) képviselőjét meg kell hívni. A tudományos osztály a doktori cím megszerzésére irányuló eljárásban kialakított, részletes indokolással ellátott javaslatairól rövid időn belül tájékoztatja a Doktori Tanácsot, a nyilvános vita eredményének ismeretében javaslatot tesz a Doktori Tanácsnak a doktori cím odaítélésének a kérdésében.

Asz. 39. §

[(4) Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik]

- e) tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság, állandó bizottság, eseti bizottság és doktori bizottság létesítése, elnevezésének, tudományterületi illetékességének és szavazati jogú tagjai számának meghatározása, a bizottságok

- megszüntetése; tudományos bizottsági munkabizottság és albizottság létrehozásának jóváhagyása;
- f) a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsággal egyetértésben a tudományos osztály könyv- és folyóirat-kiadási politikájának kialakítása, és a tudományos osztály számára tervezett, illetőleg rendelkezésre álló keretösszegegen belül döntés könyvek és folyóiratok támogatásáról;

[Ü. 27. §]

- (16) *Az osztály az éves kiadványtervek rangsorolási javaslatát a tudományos bizottságokkal egyetértésben alakítja ki.*

Asz. 39. §

[(4) Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik]

- g)⁹⁸ az osztály és a tudományos bizottságok beszámoló jelentéseinek és a tudomány ági helyzetelemzéseknek a jóváhagyása, továbbá az osztály véleményének kinyilvánítása a tudományos kutatói tevékenységet végző kutatóhelyek munkájáról;
- h) az osztályügyrend elfogadása;

[Ü. 27. §]

- (17) *A tudományos osztály külön szabályzatba (osztályügyrend) foglalja működésének eljárási szabályait, az osztályügyrendet az Akadémia Elnöksége szabályszerűségi ellenőrzés keretében megtárgyalja. Az Elnökség az osztályügyrendet visszautalja az osztálynak akkor, ha nem áll összhangban a vonatkozó jogszabályokkal, az Akadémia Alapszabályával és Ügyrendjével, más akadémiai szabályozással a Közgyűlés vagy az Elnökség határozatával.*

Asz. 39. §

[(4) Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik]

- i) meghatározott feladat ellátására állandó vagy eseti bizottság létrehozása, megszüntetése, más osztállyal vagy nem akadémiai szervvel, intézménnyel közös feladatot ellátó közös bizottság létrehozásának, megszüntetésének jóváhagyása;
- j) tagok jelölése akadémiai bizottságokba.
- (5) *Osztályközi tudományos bizottságokról és osztályhoz tartozásukról az alapító osztályok közösen döntenek.*

98 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

Tudományos bizottságok

Asz. 40. §

- (1) A tudományos bizottság az Ügyrendben részletezendő módon és célból, a tudományos osztály által létrehozott olyan testület, amely egy vagy több, egymáshoz közel álló szakterület képviselőit magába foglaló egység. A tudományos osztály az osztályügyrendben vagy a bizottság létrehozásakor egyedi döntésben meghatározhatja a bizottság létszámát és a bizottság összetételének alapelveit (tudományterületi képviselő arányai; MTA doktorok aránya stb.).
- (2) A tudományos bizottság ellátja az Akadémia feladataiból következő és az osztály megbízásából a szakterületre jutó teendőket.
- (3) A bizottság
 - a) figyelemmel kíséri az általa gondozott tudományág fejlődését és hazai helyzetét;
 - b) tudományos üléseket szervez;
 - c) állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudmánypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben;
 - d)⁹⁹ ha a tudományos osztály(ok) felkéri(k), véleményt nyilvánít a szakterületéhez tartozó tudományos kutatói tevékenységet végző kutatóhelyek tevékenységéről, véleményt nyilvánít a tudományos tevékenységet végző intézmények felkérésre történő értékelése során a szakterületébe tartozó eljárások esetében alkalmazandó elvi szempontok és az értékelés tartalmi elemeinek meghatározását illetően;
 - e) a szakterület nevében javaslatot tesz a tudományos osztály könyv- és folyóirat kiadási tervére;
 - f) részt vesz az MTA doktora cím odaítélésére indult eljárásokban, nyilatkozik a kérelmező habitusáról, a doktori eljárásban az Alapszabály szerinti véleményezési jogkört gyakorolja, ezáltal segíti a tudományos osztályt javaslatának a kialakításában.

Ü. 28. §

- (1) *A véleményének kialakításához szükséges adatokat a megkeresés után a tudományos osztály bocsátja a tudományos bizottság rendelkezésére.*
- (2) *A tudományos bizottság munkáját az illetékes tudományterületi titkárság segíti.*

⁹⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

[Asz. 40. §]

(4)¹⁰⁰ Az Akadémia rendes és levelező tagjai, valamint a nem akadémikus közgyűlési képviselők tagjai azoknak a bizottságoknak, amelyek hatókörébe tudományos tevékenységük besorolható (a nem akadémikus közgyűlési képviselők annak a bizottságnak, amelynek köztestületi tagjai őket képviselőnek választották). A hazai akadémikus korlátlan számú tudományos bizottságnak lehet tagja azzal, hogy szavazati joggal összesen legfeljebb három bizottságban (tudományos bizottság és osztályközi tudományos bizottság együttesen) rendelkezik, bele nem értve a doktori bizottságot. A tudományos bizottságok többi tagját a szakterülethez tartozó köztestületi tagok választják meg. Tudományos bizottsági tagválasztásnál az akadémikus kizárólag egy bizottságban szavazhat, abban, amelyet ebből a célból előzetesen megjelölt. A tudományos bizottság tagjainak megbízatása három évre szól, és a tagok korlátlan alkalommal újraválaszthatók.

[Ü. 28. §]

(3)¹⁰¹ A doktori ügyeket is tárgyaló tudományos bizottságokat és osztályközi tudományos bizottságokat úgy kell létrehozni, hogy a bizottságnak legalább tíz MTA doktora (ideértve az akadémikusokat is) címmel rendelkező tagja legyen. A doktori eljáráshoz szükséges doktorlétszám biztosítása érdekében, illetve súlyos tudományterületi aránytalanság esetén a tudományos osztálynak lehetősége van az eredeti bizottsági taglétszám 25%-os növelésére a tudományterülethez tartozó köztestületi tagok kooptálásával.

[Asz. 40. §]

(5)¹⁰² A tudományos bizottság önállóan, de a Közgyűlés és az illetékes tudományos osztály határozatai, iránymutatásai figyelembe vételével jár el, hozza meg döntéseit.

(6) A tudományos bizottság – szükség szerint szakértők részvételével – bizottsági ülésen tárgyalja meg szakterülete kérdéseit és eredményeit, valamint a bizottságot érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.

[Ü. 28. §]

(4) A tudományos bizottságok értékelik szakterületük nemzetközi fejlődését, és tartalmi javaslatokat tesznek az osztálynak.

100 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

101 Módosította az MTA Közgyűlése 24/2017. (V. 8.) számú határozata.

102 Módosította az MTA Közgyűlése 24/2017. (V. 8.) számú határozata.

[Asz. 40. §]

- (7) A bizottsági ülés akkor határozatképes, ha a szavazati joggal bíró tagoknak több mint a fele jelen van. A bizottság ülésén (a távollévők közötti szavazás kivételével) a szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni. A határozathozatal az ügyrend elfogadása és módosítása esetében a jelen lévő szavazásra jogosultak kétharmados szótöbbségével, egyébként – az ügyrend eltérő rendelkezésének hiányában – a jelen lévő, szavazásra jogosultak egyszerű szótöbbségével történik. Szavazategyenlőség esetén a bizottság elnökének szavazata dönt.

[Ü. 28. §]

- (5) *A tudományos bizottság által létrehozott munkabizottság vagy albizottság megalakításához és működtetéséhez külső köztestületi és nem köztestületi tagokat is be lehet vonni.*

[Asz. 40. §]

- (8) A tudományos bizottsági ülés kizárólagos hatáskörébe tartozik
- a) a tudományos bizottság elnökének, elnökhelyetteseinek és titkárának megválasztása és felmentése, a bizottság elnöki beszámolójának a jóváhagyása,
 - b) a szakterületre vonatkozó helyzetelemzések jóváhagyása,
 - c) kapcsolattartás az Akadémia területi bizottságainak szakbizottságaival,
 - d) a szakterületre vonatkozó könyv- és folyóirat-kiadási javaslat elfogadása,
 - e) a tudományos osztály számára készülő javaslatok megvitatása és elfogadása,
 - f) az Ügyrend 11. § (2) bekezdése szerinti közreműködés a köztestületbe való felvételi eljárásban,
 - g) a bizottsági ügyrend elfogadása.
- (9) A bizottsági ülés a tagok közül hároméves időtartamra megválasztja a bizottság elnökét, elnökhelyetteseit és titkárát. A megválasztott tisztségviselők mandátumuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók.
- (10) A tudományos osztály elnöke nem választható meg tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság vagy doktori bizottság elnökének.
- (11) A bizottsági elnök hívja össze a bizottsági ülést, elnököl az ülésen, képviseli a bizottságot, beszámol a bizottságnak a két ülés között végzett tevékenységéről, megküldi a tudományos osztálynak a

bizottsági ügyrendet és módosításait, tájékoztatja a tudományos osztály elnökét a bizottság más bizottságok vagy az osztály egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

- (12) A tudományos bizottság feladatai ellátására – a tudományos osztály jóváhagyásával – munkabizottságokat és albizottságokat hozhat létre.

Az Akadémia Elnöksége és Vezetői Kollégiuma

MTAtv. 11. §

(1)¹⁰³ Az Akadémia Elnökségét (a továbbiakban: Elnökség) az elnök, az alelnökök, a tudományos osztályok elnökei, a hazai területi bizottságok elnökeinek egy – önmaguk közül választott – képviselője, a főtitkár, a főtitkárhelyettes, a Közgyűlés által választott három akadémikus és a Közgyűlés által választott három nem akadémikus közgyűlési képviselő alkotja. Elnöke az Akadémia elnöke. A három alelnök, a három választott akadémikus, a három választott nem akadémikus közgyűlési képviselő közül egy-egy képviseli a matematikai és természettudományokat, az élettudományokat, valamint a társadalomtudományokat.

- (2) Két Közgyűlés között az Elnökség az Akadémia döntéshozó testülete. Az Elnökség döntési jogkörét, működési rendjét és azt, hogy az Elnökség mely döntési jogköreit adhatja át a 12. §-ban meghatározott Vezetői Kollégiumnak, az Alapszabály tartalmazza. Az Elnökség a döntéseiért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.

Asz. 41. §

- (1) Az Elnökség üléseit az Akadémia elnöke hívja össze és vezeti. Az Elnökség akkor határozatképes, ha szavazati jogú tagjainak több mint a fele jelen van. Határozatait az Elnökség a jelen lévő tagok több mint a felének „igen” szavazatával fogadja el. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. Az Akadémia tagjainak megválasztásával kapcsolatos kérdésekben csak az Elnökség akadémikus tagjai szavazhatnak. Az Elnökség üléseire tanácskozási joggal meg kell hívni a Magyar Rektori Konferencia elnökét, az Akadémia Doktori Tanácsának elnökét, a határon túli magyar tudományosság képviselőit a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnökét és a Magyar Tudomány folyóirat főszerkesztőjét.

103 Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 5. §-a, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

Ü. 29. §

- (1)¹⁰⁴ Az Akadémia elnökének meghívására az Elnökség ülésein részt vesznek az MTA Titkársága azon dolgozói, akiknek az ülés lebonyolításával vagy a várható határozatok végrehajtásával kapcsolatosan feladataik vannak.
- (2) Az Akadémia elnökének akadályoztatása esetén az elnökségi ülést a főtitkár vezeti, akit az ülésen az elnök jogosítványai illetnek meg.
- (3) Az Elnökség szükség szerint, de legalább negyedévente ülésezik.
- (4) Azokban a kérdésekben, amelyekben az Alapszabály vagy a Közgyűlés döntési jogkörrel ruházta fel az Elnökséget, az Elnökség állásfoglalása és véleménye az elnököt is kötelezi.
- (5) A z elnökségi ülést úgy kell előkészíteni, hogy tagjainak legalább három munkanapjuk legyen felkészülni a tárgyalásra.
- (6) Az ülés napirendjét az elnök határozza meg. Az Elnökség tagjai kérhetik az ülésen az elnöktől az Akadémia számára fontos ügyek napirenden kívüli megtárgyalását.
- (7) Az elnökségi ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni. Ennek hitelesítésére az Elnökség két jelen lévő tagját kell felkérni. Az elnökségi ülésen elhangzottakról hangfelvétel készül, amely azonos értékű a jegyzőkönyvvel.
- (8) Minden napirendi pont megvitatása után az elnök összefoglalja az Elnökség kialakult állásfoglalását (véleményét). Az Elnökség állásfoglalását, véleményét tartalmazó határozatot az ülés után legfeljebb 8 munkanappal írásba kell foglalni. Az elnök dönt arról, hogy az Elnökség állásfoglalásait (véleményeit) tartalmazó határozatok közül melyeket kell számozással ellátva megjelentetni az Akadémiai Értesítőben. Az elnök által aláírt határozatokat meg kell küldeni az Elnökség tagjainak és mindazoknak, akiknek feladatuk, hogy gondoskodjanak a végrehajtásukról.

[Asz. 41. §]

- (2) Az Elnökség segíti a Közgyűlés előkészítését és lebonyolítását. Megvitatja a Közgyűlés napirendjére szánt javaslatokat, a végleges javaslatokat a Közgyűlés elé terjeszti, és – ha szükséges – a Közgyűlés számára véleményezi a Közgyűlés lefolytatásával kapcsolatos ügyrendi javaslatokat. Az Elnökség kizárólagos, át nem ruházható hatáskörébe tartozik minden olyan döntés és eljárás, amelyet jogszabály vagy az Alapszabály nem utal más szerv (személy) hatáskörébe. Így – különösen – az Elnökség kizárólagos hatáskörébe tartozik, hogy:

104 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- a) elfogadja az Országgyűlésnek benyújtandó beszámolót;
 - b) elfogadja a Kormány részére készített tájékoztatót;
 - c) meghatározza a tudománypolitikai elveket;
 - d) jóváhagyja az Akadémia Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatát;
 - e) véleményt nyilvánítson az Akadémia elnökének az Akadémia 25 millió forintot elérő, de 50 millió forint értéket meg nem haladó tárgyi eszközeinek (ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok; gépek, berendezések, felszerelések; járművek; tenyészállatok; befejezetlen beruházás és felújítás; beruházásra és felújításra adott előlegek) vagy értékhatártól függetlenül ingatlanvagyonának elidegenítésére, megterhelésére vonatkozó tájékoztatójáról;
 - f) jóváhagyja a Bolyai-kuratórium szervezeti és működési szabályzatát;
 - g)¹⁰⁵ dönt tudományos tevékenységet végző intézmény felkérésre történő értékelése során az MTAtv. 3. § (1) c) pontja szerinti eljárásban.
- (3) Az Elnökség közreműködik a tudományos osztályok között felmerülő viták rendezésében.
 - (4) Az Elnökség tesz javaslatot a Közgyűlésnek új tudományos osztály vagy területi bizottság létesítésére, meglévő osztály, területi bizottság átszervezésére, megszüntetésére.
 - (5) Az Akadémia rendes és levelező tagjainak választásakor a betölthető helyeket – a tudományágak fejlődését nyomon követve és arányos képviselőtük elvét érvényesítve – az Elnökség osztja el a tudományos osztályok között.
 - (6) Az Elnökség dönt – a tudományos osztályok javaslata alapján – az Akadémia által kiadandó díjak, kitüntetések odaítéléséről, egyéb díjakra pedig javaslatot tesz.
 - (7) Az Akadémia elnökének felkérésére vagy saját kezdeményezésre az Elnökség állást foglal a több tudományágat érintő tudományos, tudománypolitikai, társadalmi kérdésekben.
 - (8) Az Elnökség feladatainak ellátására állandó, eseti és interdiszciplináris bizottságokat hozhat létre.

MTAtv. 12. §

- (1) **A Vezetői Kollégium az Akadémia operatív működését irányító választott testület.**
- (2) **A Vezetői Kollégium tíz tagból áll; elnöke az Akadémia elnöke, tagjai az Akadémia alelnökei, főtitkára és főtitkárhelyettese és**

¹⁰⁵ Beiktatta az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

az Elnökség Közgyűlés által választott három akadémikus és egy nem akadémikus tagja.

- (3) A Vezetői Kollégium feladata a Közgyűlés és az Elnökség által meghozott döntések végrehajtása, a Közgyűlés és az Elnökség által ráruházott döntések meghozatala. A Vezetői Kollégium hatáskörét és működési rendjét az Alapszabály rögzíti.
- (4) A Vezetői Kollégium az Elnökség által átruházott jogkörében meghozott döntéseikért az Elnökségnek, a Közgyűlés által ráruházott jogkörében meghozott döntéseikért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.

Asz. 42. §

- (1)¹⁰⁶ A Vezetői Kollégium az Elnökség döntéseit előkészítő testület, amely közreműködik az Akadémia operatív irányítását igénylő feladatok végrehajtásában.
- (2) Az Elnökség három nem akadémikus választott tagja közül egy tag évenkénti rotációban tagja a Vezetői Kollégiumnak. A vezetői kollégiumi tagság sorrendjéről a nem akadémikus választott elnökségi tagokkal való konzultáció után az elnök dönt.
- (3) A Vezetői Kollégium döntést hoz mindazokban a kérdésekben, amelyeket az Elnökség és a Közgyűlés a Vezetői Kollégium döntési jogkörébe utal, így különösen
 - a) segíti az elnököt a Közgyűlés előkészítésében;
 - b) határozatban rögzíti az Akadémia alelnökeinek az Akadémia elnöke által meghatározott munkamegosztás szerinti állandó feladatait;
 - c) véleményezi a jóléti intézmények alapításához, megvásárlásához, a jóléti szolgáltatások hosszú távú nyújtására irányuló szerződések megkötését,
 - d) dönt a nem költségvetési szerv jogállású jóléti intézmények megalapításáról, átszervezéséről és megszüntetéséről,
 - e) megvizsgálja az Akadémia számára felajánlott adományokat jogszerűség, per- és tehermentesség, fenntarthatóság, esetleges egyszeri ráfordítás és folyamatos fenntartási, működési, őrzési költség szempontjából, továbbá dönt a felajánlott adományok elfogadásáról vagy visszautasításáról;
 - f) jóváhagyja az Akadémia gazdasági társaságokban lévő részesedésének értékesítését;
 - g)¹⁰⁷ jóváhagyja az MTA Titkársága szervezeti és működési szabályzatát.

¹⁰⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

¹⁰⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- (4) A Vezetői Kollégium szükség szerint, de legalább havonta ülésezik, az ülést az Akadémia elnöke vezeti, és az elnök tesz írásos javaslatot az ülés napirendjére is. A napirendjavaslat tárgyában a tagok módosítást, illetőleg kiegészítést javasolhatnak. Az elnök napirendi javaslatát és a hozzátartozó dokumentációkat a Vezetői Kollégium tagjainak legalább három munkanappal az ülés kezdete előtt meg kell kapniuk. A Vezetői Kollégium ülésére a témának megfelelően szakértők is meghívást kaphatnak.
- (5) A Vezetői Kollégium akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A Vezetői Kollégium döntéseit a jelen lévő tagok több mint a felének szavazatával hozza meg. Ha egy döntéssel a Vezetői Kollégium legalább négy tagja nem ért egyet, kérhetik, hogy az elnök terjessze az ügyet az Elnökség elé.
- (6) A Vezetői Kollégium megtárgyalja az Elnökség ülése elé terjesztendő ügyeket.

Ü. 30. §

- (1) *A Vezetői Kollégium által el nem kérdésekben az Elnökség határoz.*
- (2)¹⁰⁸ *A Vezetői Kollégium állásfoglalásait (véleményeit) és döntéseit a Kollégium titkára írásba foglalja, számozással látja el, és az elnök jóváhagyása után megküldi a Vezetői Kollégium tagjainak, valamint az adott tárgyban illetékes szervezeti egység vezetőjének. Az állásfoglalásokat (véleményeket) az MTA Titkárságának az elnöki titkársági feladatokért felelős, valamint a titkársági szervezeti és működési szabályzatban meghatározott szervezeti egysége nyilvántartja.*
- (3)¹⁰⁹ *A Vezetői Kollégium titkára az MTA Titkársága elnöki titkársági feladataiért felelős szervezeti egységének vezetője, aki gondoskodik a Vezetői Kollégium üléseinek előkészítéséről és leboncolításáról.*

[Asz. 42. §]

- (7) A Vezetői Kollégium – döntéseinek előkészítésére – állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre. E bizottságok feladatait a Vezetői Kollégium határozza meg, és dönt a megszüntetésükről.
- (8) A Vezetői Kollégium állandó bizottságai – amennyiben az MTAtv. vagy az Alapszabály másként nem rendelkezik – az elnök által kijelölt alelnök vezetésével működnek, a bizottságok tagjai a tudományos osztályok által háromévi időtartamra delegált egy-egy köztestületi tag és a bizottság elnöke által felkért szakértők.

108 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

109 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

[Ü. 30. §]

- (4) A Vezetői Kollégium állandó bizottságai
- a) a Könyvtári Bizottság,
 - b) a Szociális Bizottság.
- (5) Az állandó bizottságok vezetői a bizottságok tevékenységéről évente írásban beszámolnak a Vezetői Kollégiumnak.

[Asz. 42. §]

- (9)¹¹⁰ A Könyvtári Bizottság, a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett, ellátja az Akadémiai Könyvtár és Információs Központban és más intézmények szakkönyvtáraiban az egységes katalógusrendszer kialakításának szakmai felügyeletét az MTA tulajdona tekintetében. A Könyvtárak vezetői kötelesek a bizottság számára a felügyelet körében kért tájékoztatást megadni.
- (10) A Szociális Bizottság, a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett, elemzi a köztestületi tagok munka- és életkörülményeit, és – szükség esetén – javaslatot tesz azok javítására. A köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

Az Akadémia Közgyűlés által választott vezetői

MTAtv. 13. §

- (1) Az Akadémia elnökét, alelnökeit, főtitkárát és főtitkárhelyettesét a hazai akadémikusok közül, a hazai akadémikusok javaslata alapján három évre a Közgyűlés választja. Az elnököt tisztségében a köztársaság elnöke megerősíti.
- (2) Az elnök és a főtitkár a tevékenységéért a Közgyűlésnek felel.
- (3) Bármely, a Közgyűlés által választott azonos vezetői tisztségre ugyanaz a személy legfeljebb kétszer választható.
- (4)¹¹¹ Az elnököt a miniszteri, a főtitkárt a közigazgatási államtitkári, a főtitkárhelyettesét a helyettes államtitkári illetménnyel azonos mértékű javadalmazás, valamint évente 40 munkanap szabadság illeti meg. Egyéb juttatásaik tekintetében a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvényben, továbbá az

110 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

111 Módosította a 2010. évi XLIII. tv. 83. § d) pontja és a 2010. évi LVIII. tv. 72. § b) pontja, valamint a 2010. évi CXLVIII. tv. 57. §-a.

állami vezetők és az államigazgatási szervek köztisztviselői számára biztosított juttatásokról és azok feltételeiről szóló kormányrendeletben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

- (5)¹¹² Az elnök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény rendelkezéseit kell – az 1–4. §; a 6. § 5., 7., 12–15., 17., 19–20., 29–30., 32., 34. és 36. pontja; a 8. § (1)–(4) bekezdése; 60. § (1) bekezdés e) pontja; 155–159. §-a; 195–202. §-a; 206–211. §-a; a IX. és X. fejezetben foglaltak; valamint a besorolásra, a közigazgatási alap- és szakvizsgára, a címadományozásra, a vezetőkre, a képzésre, továbbképzésre, a teljesítményértékelésre, és a minősítésre vonatkozó rendelkezések kivételével – megfelelően alkalmazni.

Az Akadémia elnöke és alelnökei

MTAtv. 14. §

- (1) Az Akadémia tevékenységét – a Közgyűlés döntéseinek és határozatainak megfelelően – az Alapszabályban meghatározott módon az elnök irányítja. Az elnök képviseli az Akadémiát.
- (2) Az elnök az Akadémia mint központi költségvetési fejezet tekintetében a fejezetet irányító szerv vezetője.
- (3) Az elnök – a Közgyűlés 9. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt jogkörében hozott döntések keretei között – az Akadémia vagyona tekintetében gyakorolja az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat. Az elnök képviseli az Akadémiát, és gondoskodik a Közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról.
- (4) Az elnök döntéshozó munkáját Stratégiai Tanácsadó Testület segíti, amelynek összetételét az Alapszabály rögzíti.
- (5) Az elnököt – akadályoztatása esetén – a főtitkár helyettesíti.
- (6) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztás szerint látják el feladataikat. Az Elnökségben és a Vezetői Kollégiumban képviselik a köztestület tudományági részeit, egyéb fórumokon pedig az elnök megbízása alapján az Akadémiát.

¹¹² Megállapította: 2012. évi V. törvény 29. §-a, hatályos 2012. március 1-től.

Asz. 43. §

- (1) Az elnök képviseli az Akadémiát, eljár és dönt a jogszabály vagy az Alapszabály és az Ügyrend által meghatározott kérdésekben, illetve mindazon ügyekben, amelyeket jogszabály vagy az Alapszabály és az Ügyrend nem utal más feladat- és hatáskörbe.
- (2) Az elnök kizárólagos, át nem ruházható hatáskörei:
 - a)¹¹³ az akadémiai költségvetési szervek és az Akadémia egyéb intézményei igazgatójának, főigazgatójának kinevezése (megbízása) és felmentése (megbízásának visszavonása);
 - b) az Akadémia által alapított (irányítása alatt álló) költségvetési szervek gazdasági vezetőjének kinevezése (megbízása) és felmentése (megbízásának visszavonása);
 - c) az Akadémia mint központi költségvetési fejezet költségvetése tervezésére és végrehajtására vonatkozó alapelvek meghatározása;
 - d) a Vagyonkezelő Testület véleményének ismeretében döntés az akadémiai vagyonelemek értékesítéséről; az Akadémia ingó- vagy ingatlan-vagyonelemeinek elidegenítéséről, megterheléséről; 50 millió forint értékhatár feletti elidegenítésről, megterhelésről az elnök a Közgyűlést, a 25–50 millió értékű elidegenítés, megterhelés esetén az Elnökséget tájékoztatja;
 - e) az Alapszabályban meghatározott kivételekkel a Közgyűlés összehívása;
 - f) Vezetői Kollégium állásfoglalásainak (véleményeinek) jóváhagyása;
 - g) meghatározott feladatok ellátására állandó vagy eseti bizottságok létrehozása;
 - h) az Akadémia nevét viselő megyei tudományos testület megalakulásának jóváhagyása, ilyen testület megszüntetése;
 - i) kutatócsoportok létrehozása;
 - j) az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogainak gyakorlása.
- (3) Az elnök gondoskodik a Közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. Feladatai egy részének ellátásával – a Közgyűléssel szemben fennálló felelősségének fennmaradása mellett – időlegesen a főtitkárt, a főtitkárhelyettest vagy az alelnököket is megbízhatja.
- (4) Az elnök irányítja az Akadémia mint központi költségvetési fejezet költségvetése tervezésének és végrehajtásának a feladatait.

113 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- E feladatai során a főtitkár közreműködésével gondoskodik a költségvetési tervezés előkészítéséről, figyelemmel kíséri a tervezés folyamatának alakulását, és tárgyal a Kormány, az Országgyűlés és a minisztériumok illetékeseivel. Az elnök gyakorolja a külön jogszabályban meghatározott költségvetési irányítási jogokat.
- (5) Az Akadémia vagyona tekintetében az elnök gondoskodik a Közgyűlés, az Elnökség és a Vezetői Kollégium döntéseinek operatív végrehajtásáról.
 - (6) Az elnök gyakorolja az MTA Titkárságán közszolgálati vagy munkajogviszonyban állók tekintetében a munkáltatói jogokat. A (4) bekezdésben meghatározott irányítási jogokat és a munkáltatói jogokat (vagy azok meghatározott részét) a külön elnöki rendelkezésben foglaltak szerint átruházhatja.
 - (7) Az elnök a vonatkozó jogszabályban és a jelen Alapszabályban foglaltak szerint dönt a vagyon értékesítéséről, megterheléséről, megszerzéséről.
 - (8) Az elnök akadályoztatásán cselekvőképtelenségét vagy az ügyek aktualitásának időtartama alatt való elérhetetlenségét, illetőleg akadályozottságát kell érteni. Ilyen esetekben a főtitkár a törvény erejénél fogva helyettesíti az elnököt. Szabadság, külföldi út és egyéb, a személyes elérhetőséget akadályozó tényező esetén a főtitkár köteles konzultálni az elnökkel az elnöki jogkörben meghozott döntések előtt.
 - (9) Az elnök – az alelnökök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes segítségével – gondoskodik az Országgyűlés számára készülő beszámoló és a Kormány számára készülő éves tájékoztató összeállításáról, az Országgyűlés számára készített beszámoló koncepciójának a Közgyűlés elé terjesztéséről. Az Elnök gondoskodik továbbá e dokumentumoknak az Országgyűléshez, illetőleg a Kormányhoz való benyújtásáról, miután az Elnökség elfogadta őket.
 - (10) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztás szerint látják el feladataikat. A munkamegosztás állandó feladatait elnökségi állásfoglalásban vagy vezetői kollégiumi határozatokban rögzítik. Az elnök helyettesítésével járó eseti feladatokra az alelnökök közvetlenül, szóban vagy írásban kapnak felkérést. Az alelnökök tevékenységét az Akadémia tiszteletdíjjal ismeri el, amelynek mértékét az Elnökség határozza meg.
 - (11) Meghatározott feladatok ellátására az elnök állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre.
 - (12) Az elnök – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármelyik szervét,

- szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, köztisztviselőjét, közalkalmazottját, munkavállalóját meghatározott feladat elvégzésére, és részt vehet az Akadémia bármelyik osztályának, bizottságának, szervének, szervezetének az ülésén.
- (13) Az elnök a saját és az Elnökség tevékenységéről minden évben beszámol a Közgyűlésnek. A Közgyűlés az elnöki és az elnökségi beszámoló elfogadásáról határozatban dönt.
- (14) Az elnök munkáját az Akadémia tevékenységét és működését hosszú távon és alapjaiban meghatározó döntések meghozatalában a hattagú Stratégiai Tanácsadó Testület segíti. A Testület tagjai: egy tag a matematikai és természettudományok, egy tag az élettudományok, egy tag a társadalomtudományok szakterületének kiemelkedő hazai vagy külföldi képviselője. A Testület két tagja az iparban jelentős kutatási-fejlesztési tevékenységet végző vállalat (szervezet) elismert vezető munkatársa; egy tagja a pénzügyi-közgazdasági szakterület elismert szakértője.
- (15) A Stratégiai Tanácsadó Testület tagjait az elnök kéri fel. Tagságuk az elnöki kinevezéssel keletkezik, megbízásuk határozott időre, a kinevező elnök mandátumának időtartamára szól. A testület tagjait munkájukért külön díjazás nem illeti meg.

A főtitkár és főtitkárhelyettes

MTAtv. 15. §

- (1)¹¹⁴ A főtitkár – a Közgyűlés határozataival és az elnök iránymutatásaival összhangban – az Alapszabályban meghatározott módon működteti a titkársági szervezetet (a továbbiakban: az MTA Titkársága).
- (2)¹¹⁵
- (3) A főtitkárhelyettes segíti a főtitkárt munkájában, és a főtitkár akadályoztatása esetén helyettesíti.

Asz, 44. §

- (1)¹¹⁶ A főtitkár alapfeladata, hogy az MTAtv., a jelen Alapszabály és Ügyrend, valamint a Közgyűlés határozatai és az elnök iránymutatásának keretei között vezesse az MTA Titkárságát, és azon keresztül irányítsa az Akadémia köztestületi és intézményi adminisztrációjának a működését.

114 Megállapította a 2019. LXVIII. törvény 6. §-a, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

115 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § e) pontja, hatálytalan: 2019. szeptember 1-től.

116 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- (2)¹¹⁷ Afőtitkár tevékenységéről, minden évben beszámola Közgyűlésnek. A Közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatban dönt.
- (3) A főtitkár (az elnök által rá átruházott irányítási és munkáltatói jogkörének keretei között) közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármelyik szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, köztisztviselőjét, közalkalmazottját, munkavállalóját meghatározott feladatok elvégzésére, és állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre.
- (4) A főtitkár
- közreműködik az Országgyűlés részére készülő beszámoló és a Kormány részére készülő tájékoztató kidolgozásában;
 - részt vesz az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elvek, programok kialakításában;
 - részt vesz a Közgyűlés határozatainak végrehajtásában;
 - az elnök által meghatározott, átruházott jogkörben gyakorolja az Asz. 43. § (6) bekezdése szerinti irányítási és munkáltatói jogokat;
 - ¹¹⁸
 - az Akadémia elnöke részére segítséget nyújt az MTA Titkárságán a külön jogszabály szerinti belső kontrollrendszerek megszervezéséhez;
 - ellátja mindazokat a feladatokat, amelyekkel a Közgyűlés és az elnök megbízza.
- (5) A főtitkárhelyettes alapfeladata a főtitkár munkájának a segítése. A főtitkár és a főtitkárhelyettes munkamegosztásának állandó elemeit a Vezetői Kollégium határozatba foglalhatja. Eseti feladatok ellátására a főtitkárhelyettest az elnök vagy a főtitkár kérheti fel.

Az Akadémia területi testületei

MTAtv. 16. §

- (1) Az Akadémia területi bizottságokat tart fenn, amelyek az Alapszabályban foglaltaknak megfelelően szervezik a köztestület regionális működését.

¹¹⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

¹¹⁸ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- (2) Az Akadémia a Kárpát-medencei magyar tudományos közélet támogatására területi bizottságokat létesíthet a környező országokban is, és ezeket fenntartja. A határon túli területi bizottságok a saját államuk jogszabályainak megfelelően tevékenykednek.

Asz. 45. §

- (1) A területi bizottságok az Akadémia földrajzi területek szerint szervezett egységei. Bizottsági terület megosztásáról és területek összevonásáról a Közgyűlés szótöbbséggel dönt.
- (2) Az Akadémia területi bizottságai:
- az MTA Debreceni Területi Bizottsága (DAB; működési területe: Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
 - az MTA Miskolci Területi Bizottsága (MAB; működési területe: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megye)
 - az MTA Pécsi Területi Bizottsága (PAB; működési területe: Baranya, Somogy, Tolna és részben Zala megye)
 - az MTA Szegedi Területi Bizottsága (SZAB; működési területe: Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye)
 - az MTA Veszprémi Területi Bizottsága (V EA B; működési területe: Fejér, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém megye és részben Zala megye).

Ü .31. §

- (1) Az Akadémia támogatja azokat a megyei önkormányzati és regionális kezdeményezéseket, amelyek anyagi áldozatvállalással külön tudományos testület működését tartják szükségesnek mindenekelőtt a megye területén felmerülő, tudományos munkát igénylő kérdések megoldására.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti megyei testületek az adott területi bizottságok önálló, társult egységei.
- (3) Az Akadémia nevét hordozó megyei tudományos testület megalakulását – az érintett területi bizottság vezetésének és a megyei önkormányzat képviselőinek egyeztetett álláspontja alapján – az Akadémia elnöke hagyja jóvá. Az elnök a jóváhagyást indokolt esetben visszavonhatja, ez – amennyiben a testület működését nem kívánja más formában folytatni – a testület megszűnését is jelenti. A jóváhagyás visszavonását követően a testület az Akadémia nevét nem viselheti, akadémiai tudományos testületként nem határozhatja meg és tüntetheti felmagát.

[Asz. 45. §]

- (3) A területi bizottságok illetékességi területükön
- a) kiemelt szerepet játszanak
 1. a régió tudományos életének szervezésében, tudománypolitikai stratégiája kidolgozásában,
 2. az új tudományos eredmények közvetítésében a társadalom számára,
 3. az MTA és felsőoktatási intézmények közötti harmonikus együttműködésben,
 - 4.¹¹⁹ a megyei és városi önkormányzatokkal, a megyei kamarákkal és a térségi fejlesztési tanácsokkal való együttműködésben,
 4. a régiók kutatóhelyei K +F tevékenységének, hasznosításra váró eredményeinek és szabad kutatási kapacitásainak bemutatásában,
 5. a gazdasági vállalkozások K +F igényeinek közvetítésében a kutatóhelyek számára,
 6. a regionális innovációs partnerközvetítésben, a hazai és a nemzetközi pályázati együttműködés elősegítésében,
 7. a környező országok interregionális együttműködésében;
 - b) figyelemmel kísérik és segítik az ott folyó tudományos tevékenységet;
 - c) támogatják a tudományos utánpótlás nevelését, pályázatokat írnak ki;
 - d) tudományos munkákat jelentetnek meg;
 - e) szak- és munkabizottságokat hoznak létre, amelyek tudományos üléseket szerveznek;
 - f) bizottságaik révén kapcsolatot építenek ki és tartanak fenn a tudományos osztályokkal és azok tudományos bizottságaival;
 - g) nemzetközi kapcsolatokat építhetnek ki más országok, különösen a régióval szomszédos körzetek kutatóival.

[Ü. 31. §]

- (4) A területi bizottságok
- a) a tudósok és a tudomány iránt érdeklődő emberek személyes kapcsolatainak megteremtése, elmélyítése érdekében klubot működtetnek tudományos, kulturális és közéleti kérdések kötetlen megvitatására;
 - b) a feladataik ellátásához szükséges anyagi feltételek javítására alapítványok létrehozását kezdeményezhetik és támogathatják;
 - c) tevékenységükbe bevonják a régiójuk szerinti külső köztestületi tagokat,

¹¹⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

és (szavazati joggal nem rendelkező meghívottként) bevonhatnak olyan szakembereket, akik nem tagjai a köztestületnek.

[Asz. 45. §]

- (4) A területi bizottságok alanyi jogú tagjai a területen lakóhellyel rendelkező és/vagy dolgozó hazai akadémikusok (további korlátozás nélkül) és megbízatásuk időtartamára a nem akadémikus közgyűlési képviselők; választott tagjai azok a nem akadémikus köztestületi tagok, akiket az ott dolgozó nem akadémikus köztestületi tagok a bizottság szervezeti szabályzatának megfelelően taggá választanak. A bizottságok tudományos tevékenységet folytató, de tudományos fokozattal nem rendelkező szakembereket szavazati joggal nem rendelkező, tanácskozási jogú résztvevőként jogosultak a munkájukba bevonni.

[Ü. 31. §]

- (5) *A területi bizottságok választott tagjainak megbízatása hároméves időszakra szól, és a tag korlátlan alkalommal újraválasztható. A tagok megválasztására hivatott gyűlést – a megyék tudományos adottságait tükröző arányokra is figyelemmel – a területi bizottság elnöke készíti elő, hívja össze és vezeti le. Az új tagok megválasztásával a régi tagsági megbízások megszűnnek. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.*

[Asz. 45. §]

- (5) A területi bizottság hazai akadémikus tagjai közül háromévi időtartamra elnököt választ. A területi bizottság elnöke és tisztségviselői megbízatásuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók.

[Ü. 31. §]

- (6) *A területi bizottság elnökének megválasztása titkos szavazással történik. Megválasztottnak azt az akadémikust kell tekinteni, akire a szavazásra jogosult jelenlévőknek több mint a fele „igen”-nel szavazott. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.*

[Asz. 45. §]

- (6) A hazai területi bizottságok elnökei – maguk közül – meghatározott, de a megválasztott személy mandátumán nem túlnyúló időszakra egy tagot választanak az Akadémia Elnökségébe. A választáson a területi bizottságok legalább

négyötödének képviselve kell lennie. A választás titkosan, a jelen lévő területi bizottsági elnökök több mint a felének „igen” szavazatával történik.

- (7) A területi bizottság ülését a bizottság elnöke hívja össze, és elnököl az ülésen. A bizottság elnöke képviseli a területi bizottságot, hangolja össze a szakbizottságok és munkabizottságok munkáját, számol be a bizottságnak két ülés között végzett tevékenységéről, küldi meg az Elnökségnek a bizottság szervezeti szabályzatát és módosításait, tájékoztatja az Akadémia Elnökségét tevékenységük lényeges elemeiről.

[Ü. 31. §]

- (7) *A területi bizottság az éves munkájáról írásos összefoglalást készít az Akadémia rendes Közgyűlése számára.*
- (8) *Az Akadémia elnökének felkérésére, a felkérésben meghatározott szempontok alapján a területi bizottság rövid elemzést készít az Akadémia által a Kormány számára benyújtandó éves tájékoztatóhoz.*
- (9) *A területi bizottság az Akadémia elnökének felkérésére, a felkérésben meghatározott szempontok alapján összeállított szakmai anyaggal segíti az Akadémia elnöke által kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő jelentés elkészítését.*

[Asz. 45. §]

- (8) A területi bizottságok szervezetének és működésének részletes szabályait szervezeti és működési szabályzatuk határozza meg. A szervezeti és működési szabályzatot és módosításait a területi bizottság kétharmados szótöbbséggel fogadja el.
- (9) Az Akadémia a Kárpát-medencei magyar tudományos közélet támogatására a környező országokban is létesíthet és fenntarthat bizottságokat. E bizottságok az ottani törvényeknek megfelelően munkálkodnak a magyar tudományos élet szervezésén, és kapcsolódnak be a magyar tudományos közéletbe.
- (10) Az Akadémia határon túli területi bizottsága az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága (KAB; működési területe: Románia).

Az akadémia intézményei

MTAtv. 17. §¹²⁰

Asz. 46. §¹²¹

Ü. 32. §¹²²

Asz. 47. §¹²³

Ü. 33. §¹²⁴

MTAtv. 17. §¹²⁵

Asz. 48. §¹²⁶

Ü. 34. §¹²⁷

MTAtv. 17. §¹²⁸

Asz. 49. §¹²⁹

Ü. 35. §¹³⁰

Asz. 50. §¹³¹

Asz. 51. §¹³²

120 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § f) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

121 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

122 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

123 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

124 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

125 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § f) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

126 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

127 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

128 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § f) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

129 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

130 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

131 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

132 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

Ü. 36. §¹³³

MTAtv. 17. §¹³⁴

Asz. 52. §¹³⁵

MTAtv. 17. §¹³⁶

Asz. 53. §¹³⁷

MTAtv. 17. §¹³⁸

Asz. 54. §¹³⁹

Ü. 37. §¹⁴⁰

MTAtv. 17. §¹⁴¹

MTAtv. 18. §¹⁴²

Asz. 55. §¹⁴³

MTAtv. 18. §¹⁴⁴

133 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

134 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § f) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

135 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

136 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § f) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

137 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

138 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § f) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

139 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

140 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

141 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § f) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

142 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

143 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

144 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

Ü. 38. §¹⁴⁵

MTAtv. 18. §¹⁴⁶

Asz. 56. §¹⁴⁷

MTAtv. 18. §¹⁴⁸

MTAtv. 18. §¹⁴⁹

Asz. 57. §¹⁵⁰

Ü. 39. §¹⁵¹

MTAtv. 18. §¹⁵²

145 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

146 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

147 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

148 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

149 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

150 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

151 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

152 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

Az Akadémia egyéb intézményei

MTAtv. 19. §

- (1)¹⁵³ Az MTA Titkársága az Akadémia köztestületi feladatait szervező, az Akadémia intézményeinek igazgatási, gazdálkodási, pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatait ellátó gazdasági szervezettel rendelkező köztestületi költségvetési szerv. A Titkárság közfeladatokat ellátó alkalmazottai köztisztviselők.
- (2) Az MTA Titkárságának feladatait az Alapító Okirat rögzíti, amelyet az Akadémia elnöke ad ki.

Asz. 58. §

- (1) Az MTA Titkársága önálló jogi személy, köztestületi költségvetési szerv, amely ellátja a fejezetet irányító szerv feladatai közül azokat, amelyekkel a fejezetet irányító vezető megbízza. Így
- a) a Titkárság feladata, hogy az Akadémia választott vezetőinek és köztestületi szerveinek munkáját támogatva elősegítse az MTAtv.-ben megfogalmazott akadémiai feladatok megvalósítását.
 - b) A Titkárság látja el az Akadémia nemzetközi kapcsolataiból eredő adminisztratív feladatokat.
 - c) A Titkárság az MTA testületéinek működéséhez szükséges döntéseket előkészítő, szervező, összehangoló, végrehajtó és ellenőrző tevékenységet lát el. Biztosítja a köztestületi tagok részére tagságukból eredő jogaik gyakorlásának a feltételeit.
 - d)¹⁵⁴ A Titkárság hajtja végre a Közgyűlés, a közgyűlési bizottságok, az Elnökség, a Vezetői Kollégium, annak állandó bizottságai, a Doktorai Tanács, a tudományos osztályok és bizottságok, valamint a Bolyai-kuratórium működésével kapcsolatos Titkársághoz rendelt feladatokat.
 - e)¹⁵⁵
 - f) A Titkárság végzi el az akadémiai költségvetés operatív pénzügyi, gazdasági feladatait; ellátja a fejezeti gazdálkodással kapcsolatos feladatokat. Átruházott hatáskörben ellátja az MTA vagyonának kezeléséből adódó gazdálkodási és képviseleti feladatokat.
 - g) A Titkárság segíti, irányítja és ellenőrzi az akadémiai intézmények pénzügyi, gazdasági munkáját.

153 Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 7. §-a, hatályos: 2019. szeptember 1-től.

154 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

155 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- h)¹⁵⁶ A Titkárság látja el a Doktori Tanács pénzügyi-gazdasági feladatait.
- i)¹⁵⁷ A Titkárság látja el az Akadémia Vezetői Kollégiuma által elfogadott adomány és hagyaték kezelésével járó adminisztratív feladatokat, hagyatékot kezel a vonatkozó elnöki szabályozás szerint.
- (2) Az MTA Titkársága – a hatályos jogszabályoknak megfelelően létrehozott – szervezeti és működési szabályzattal rendelkezik, amelyet a Vezetői Kollégium hagy jóvá.

[MTAtv. 19. §]

- (3) Az Akadémia Könyvtára nyilvános könyvtár, amely országos tudományos szakkönyvtárként működik.**

Asz. 59. §

- (1)¹⁵⁸ A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ nemzeti intézmény. Ellátja a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának a feladatait. Történelmi és országos jelentőségű nyomtatott, kéziratos, levéltári és elektronikus információhordozókon található anyagokat gondoz.
- (2) A könyvtár önálló jogi személy, köztestületi költségvetési szerv. Tevékenységét a főigazgató irányítja. A főigazgatót – pályázat alapján – az Akadémia elnöke bízza meg.
- (3)¹⁵⁹ A könyvtár az akadémiai tulajdonú könyvtári gyűjtemények kezeléséhez, gyarapításához szakmai támogatást nyújt, továbbá ezen könyvtárak vonatkozásában ellátja az alapító okiratában meghatározott feladatokat, az akadémiai intézmények vonatkozásában gyakorolja az ott meghatározott további hatásköröket.

[MTAtv. 19. §]

- (4) Az Akadémia a költségvetési szerveiről, egyéb intézményeiről, a tulajdonában (résztulajdonában) lévő gazdasági társaságokról, továbbá az általa támogatott szervezetekről az Alapszabályban rendelkezik.**

156 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

157 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

158 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

159 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

Asz. 60. §

- (1)¹⁶⁰ Az Akadémia és intézményei üzemeltetését segítő szervezete, az MTA Létesítménygazdálkodási Központ (a továbbiakban MTA LGK) köztestületi költségvetési szerv. Feladata az Akadémia központi ingatlanainak, továbbá az intézmények használati körén kívüli ingatlanainak az üzemeltetése és egyéb szolgáltatások nyújtása. A szervezet szolgáltatásait az Akadémia és intézményei számára önköltségi áron nyújtja. A szervezet vállalkozási tevékenységet is végezhet.
- (2) Az Akadémia jóléti intézményei a bölcsőde és óvoda, az akadémiai üdülők és az akadémiai vendégház. A jóléti intézmények funkcionális felügyeletét a Vezetői Kollégium Szociális Bizottsága látja el.
- (3)¹⁶¹ A jóléti intézmények térítési díjait a Szociális Bizottság véleményezi. A jóléti intézmények működési költségeihez, felújításhoz, beruházáshoz az Akadémia támogatást nyújt. A jóléti intézmények előnyben részesítik az őket igénybe vevő akadémiai dolgozókat és a köztestület tagjait, ennek elveit a Szociális Bizottság véleményét is kikérve az Akadémia elnöke mint fejezetet irányító szerv hagyja jóvá. A jóléti intézmények külső igénylőknek is nyújthatnak szolgáltatást. Az akadémiai intézmények dolgozói valamint a köztestület tagjai igényjogosulttá válnak az üdülők szolgáltatásait. A munkáltató intézmény átvállalhatja a díj meghatározott részét.
- (4) Jóléti intézmény alapításához, megvásárlásához, jóléti szolgáltatások hosszú távú nyújtására irányuló szerződés megkötéséhez hiteles igényfelmérésre, az önfenntartó működés garantáló legalább ötéves pénzügyi terv, szervezeti és működési szabályzat tervezetének benyújtására van szükség. A pénzügyi terv ismeretében (térítési díjak, szolgáltatások) készített szerződés tervezetét jóváhagyásra a Vezetői Kollégium elé kell terjeszteni.
- (5) Megszüntethető és értékesíthető a jóléti intézmény abban az esetben, ha szolgáltatása iránt az akadémiai igény erősen lecsökken, vagy ha a felújításához, korszerűsítéséhez szükséges összeg nagysága miatt nem fedezhető. A jóléti intézmény megszüntetése, amennyiben az költségvetési szerv, a Közgyűlés, egyéb esetben a Vezetői Kollégium hatásköre. A felszabaduló vagyonelemeket a vagyonkezelés szabályai szerint kell hasznosítani.

160 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

161 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

-
- (6)¹⁶² Az Akadémia tulajdonos lehet gazdasági társaságokban. Társaságok alapítása, valamint társasági üzletrészszerzés a vagyonnevelés szabályai szerint történik.
- (7) Az Akadémia többségi tulajdonában levő, profitorientált gazdasági társaságok működésével szemben elsődleges követelmény a vagyon (saját tőke) megőrzése és a mindenkori átlagos bankkamatnál magasabb tőkearányos nyereség (nyereséges működés). Ha a gazdasági társaság ezeknek a követelményeknek két egymást követő évben nem felel meg, vagy fennáll a vagyonvesztés veszélye, akkor a társaságot meg kell szüntetni, vagy értékesíteni kell. Az Akadémia tulajdonában lévő profitorientált gazdasági társaságokat a Vagyonkezelő Testület évente ellenőrzi, teljesítményüket véleményezi. A társaság megszüntetése, az üzletrészek értékesítése a vagyonnevelés szabályai szerint történik.
- (8) A spin-off társaságokban való részvétel tekintetében a vonatkozó hatályos szabályok az irányadók. Az Akadémia intézkedik a társaság megszüntetése (végelszámolása) ügyében, ha lényeges vagyonvesztés fenyeget, vagy az eredetileg kitűzött célok nem érhetők el. A társaságok megszüntetése, az üzletrészek értékesítése a vagyonnevelés szabályai szerint történik.
- (9) Az Akadémia – az erre vonatkozó jogszabályi korlátok figyelembevételével – támogathat olyan szervezeteket, amelyek tevékenysége a magyar tudomány, kutatás-fejlesztés, művészet, a határon túli magyar kutatókkal fenntartott kapcsolatok, jelentős társadalmi problémák vizsgálata céljából történik, és az Akadémia szempontjából indokolható. A támogatásra vonatkozó döntés elnökségi hatáskör.

A Magyar Tudományos Akadémia Művészeti Gyűjteménye

Asz. 61. §¹⁶³

- (1) A Művészeti Gyűjtemény az Akadémia tulajdonában álló nemzeti jelentőségű, védett műtárgyak és tudománytörténeti jelentőségű tárgyak, kulturális javak összessége. A Művészeti Gyűjtemény szakmai őrzője és bemutatója különösen az Akadémia alapításával, tagjaival és működésével összefüggésbe hozható képző- és iparművészeti alkotásoknak, alapító- és igazgatótanácsi tagok portréinak, valamint az Akadémia tagjai által átadott

162 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

163 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

- műgyűjteményeknek, az általuk készített művészeti alkotásoknak (a továbbiakban együttesen: műtárgyak).
- (2) A Művészeti Gyűjtemény műtárgyai felett az Akadémia elnöke jogosult az Akadémia képviseletében tulajdonosi rendelkezésre, így kötelezettségvállalásra is. Az Akadémia elnöke e jogkörét – a műtárgyak elidegenítését, megterhelését nem eredményező ügyekben – az Akadémia főtitkárára vagy főtitkárhelyettesére átruházhatja. Az Akadémia elnöke szabályzatot ad ki a Művészeti Gyűjtemény működtetésének rendjéről.
 - (3) A Művészeti Gyűjtemény nem jogi személy. A Magyar Tudományos Akadémia elnöke gyűjteményvezetőt kér fel a Művészeti Gyűjtemény szakmai vezetői feladatainak ellátására. Nem lehet a Művészeti Gyűjtemény vezetője az, aki a Gyűjteményi Tanács tagja. A gyűjtemény vezető együttműködik a Gyűjteményi Tanáccsal.
 - (4) A Gyűjteményi Tanács – mint szakértő testület – három szakemberből áll, akiket az Akadémia elnöke az illetékes tudományos bizottság javaslata alapján hároméves időtartamra kér fel, a felkérés korlátlan alkalommal megújítható.

A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia

Asz. 62. §

Az Akadémia támogatja az Akadémiával társult, külön alapszabállyal rendelkező önálló szervezetet, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát, amelynek adminisztratív feladatait annak titkársága látja el. A kapcsolatot mindkét részről két-két delegátus tartja; a kapcsolattartás szabályait és az együttműködés rendjét a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia elnöke együttesen alakítja ki. Az Akadémia részéről két tagot hároméves időszakra az elnök jelöl ki. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tájékoztatja tevékenységéről az MTA Közgyűlését.

Az Akadémia Magyar Tudomány című folyóirata

Asz. 63. §

Az Akadémia „Magyar Tudomány” címmel tudományos folyóiratot jelentet meg tudományos eredményeknek és a fejlődés irányainak az egész tudományos közösséggel való megismertetése, a tudományirányítás és a tudományos közélet kérdéseinek megvitatása,

fontos határozatok közzététele céljából A folyóirat főszerkesztőjét az Elnökség javaslata alapján az elnök bízta meg háromévi időtartamra. A megbízás további hároméves időtartamra többször is meghosszabbítható.

Ü. 40. §

Az Akadémia hivatalos kiadványai közül az Akadémiai Értesítő szerkesztéséért, az akadémiai honlap szerkesztéséért, az akadémiai honlapon megjelenő akadémiai hírek és a News and Views kiadásáért az MTA Titkárságának az Akadémia elnöke által kijelölt szervezeti egysége felelős.

MTAtv. 19/A. §¹⁶⁴

- (1) Az Akadémia – a Könyvtár és Információs Központon keresztül – országos elektronikus információs közszolgáltatásként ellátja az Adatbázis működtetését, amelynek feladata:
- a) a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben és a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló kormányrendeletben meghatározott doktori értekezések és azok tézisei, valamint az e törvényben meghatározott, MTA doktora értekezések és azok tézisei adatainak az adatbázisban történő nyilvántartásával kapcsolatos feladatok ellátása;
 - b) a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak által a jogviszonyuk keretei között megalkotott, a munkáltatónak átadott és nyilvánosságra hozott, valamint az önkéntes adatszolgáltatók által megalkotott és nyilvánosságra hozott tudományos művek adatainak nyilvántartása;
 - c) költségvetési forrásból tudományos mű létrehozására irányuló szerződés alapján létrejött, és nyilvánosságra hozott tudományos művek adatainak nyilvántartása;
 - d) jogszabály szerint egyedi vagy statisztikai adatszolgáltatás a (3) bekezdésben meghatározott adatok tekintetében tudományos eredmények nyilvántartásához;
 - e) a magyar tudományos művek adatainak angol nyelvű bibliográfiai nyilvántartása;
 - f) a magyar, elektronikusan nyílt hozzáférésű tudományos művek hozzáférhetőségének biztosítása az elektronikus elérhetőség címének közlésével.
- (2) E törvény tekintetében nyilvánosságra hozottnak minősül a mű, ha az megjelent és a megjelenés permanenciája biztosított.

¹⁶⁴ Beiktatta a 2015. évi CXXXI. törvény 7. §-a, hatályos: 2015. július 21-től.

- (3) Az Adatbázis tartalmazza a tudományos művek címét, első megjelenési helyét, a szerző és a tudományos mű felett rendelkezni jogosult nevét. Az adatoknak lehetővé kell tenniük a mű egyértelmű azonosítását.
- (4) Az Adatbázis keretében a tudományos művek (3) bekezdés szerinti bibliográfiai adataihoz való nyilvános hozzáférés ingyenes.
- (5) Az Adatbázis lehetővé teszi a jogszabály alapján arra nem kötelezett személyek és szervezetek esetén a tudományos művek adatainak önkéntes közzétételi lehetőségét.
- (6) Az Adatbázis a (3) bekezdés szerinti adatokról megkeresésre adatot szolgáltat:
 - a) a statisztikáról szóló törvényben meghatározott, a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervek részére,
 - b) az adatszolgáltató költségvetési szerv részére saját intézménye vonatkozásában,
 - c) az Akadémia mint a nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázist működtető fejezetet irányító szerv részére,
 - d) a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és az Országos Doktori Tanács részére,
 - e) az oktatásért felelős miniszter részére,
 - f) a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal részére,
 - g) az érintett természetes személy részére saját adatai vonatkozásában.
- (7) Az Adatbázis stratégiai irányításáért, fejlesztéséért és működtetéséért a fejezetet irányító szerv vezetőjeként az Akadémia elnöke felelős, az Adatbázis működésének részletes szabályait az azt működtető Könyvtár és Információs Központ szervezeti és működési szabályzata, továbbá az Akadémia elnökének rendelkezése tartalmazza.

Az akadémiai költségvetési szerveknél foglalkoztatottak
jogviszonyára vonatkozó rendelkezések¹⁶⁵

MTAtv. 19/B. §

- (1) Az akadémiai költségvetési szerveknél foglalkoztatottak jogviszonyára – az MTA Titkárságának közfeladatokat ellátó köztisztviselői, ügykezelői, illetve munkavállalói kivételével – a

¹⁶⁵ Beiktatta a 2015. évi CXXXI. törvény 7. §-a, hatályos: 2015. július 21-től.

- közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.), valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.
- (2) A Kjt. határozott idejű jogviszony létesítésére vonatkozó rendelkezését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az akadémiai költségvetési szerv közfeladatának ellátása során azonos foglalkoztatottra vonatkozóan egy alkalommal legfeljebb három év határozott időtartamra tudományos kutatói közalkalmazotti jogviszonyt létesíthet a Kjt. 21. § (2) bekezdésben felsorolt kivételi eseteken túlmenően.
 - (3) A törvényben meghatározott, a büntetlen előéletre és a foglalkoztatástól eltiltás hiányára vonatkozó feltételt nem kell igazolni, ha a kizáró ok hiányát az akadémiai költségvetési szervvel létesített korábbi megbízási, vagy foglalkoztatási jogviszonyára tekintettel a foglalkoztatni kívánt személy már igazolta, és a korábbi jogviszony megszűnése óta legfeljebb hat hónap telt el.
 - (4) Az akadémiai költségvetési szervek foglalkoztatottjai számára keresetkiegészítés állapítható meg, amelynek részletes szabályait az Akadémia szabályzatban határozza meg.

Az Akadémia gazdálkodása és vagyona

MTAtv. 20. §

- (1) Az Országgyűlés állapítja meg az Akadémia fejezet költségvetését és fogadja el az Akadémia költségvetési beszámolóját.
- (2)¹⁶⁶ Az Akadémia költségvetésében a kiadási és a bevételi előirányzatok főösszegének évközi csökkentésére az Országgyűlés jogosult, kivéve az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 40. § (4) bekezdésében meghatározott intézkedéseket.
- (3)–(4)¹⁶⁷
- (5) Az Akadémia fejezet költségvetése külön előirányzatot tartalmaz a magyar tudományos közösségnek nemzetközi szervezetekkel szemben vállalt kötelezettségeire.

¹⁶⁶ Módosította a 2011. évi CXCV. törvény 113. §. (3) bekezdése.

¹⁶⁷ Hatályon kívül helyezte a 2014. évi LXXVI. törvény 51. § (1) d) pontja, hatálytalan 2015. január 1-től.

- (6) Az Akadémia fejezet irányítása alá tartozó akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására az Áht.-ban és a kormányrendeletben foglalt, a központi költségvetési szervekre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni az e törvényben foglalt eltérésekkel.
- (7) Az Akadémia jogosult az akadémiai költségvetési szerveket a tevékenységük jellege és a feladatellátásukhoz gyakorolt funkcióik szerint csoportokba besorolni.
- (8)¹⁶⁸ Az Akadémia a feladataihoz igazodóan saját hatáskörében állapítja meg egyes szervezeteinek gazdálkodási formáit és a támogatás módját.
- (9) Az Akadémia – kapcsolódva az államháztartás rendjéhez – megadja a központi költségvetés tervezéséhez és az annak végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.
- (10)¹⁶⁹

MTAtv. 21. §

- (1) Az akadémiai költségvetési szervek körébe tartoznak:
 - a)¹⁷⁰
 - b) az Akadémiai Könyvtár;
 - c)¹⁷¹ az Akadémia feladatainak ellátását segítő egyéb szervezetek;
 - d) a területi akadémiai bizottságok titkárságai; a jóléti szervezetek.
- (2)¹⁷² Az akadémiai költségvetési szervek részt vesznek az Akadémia törvényben foglalt közfeladatainak ellátásában. Ezek finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik.
- (3)–(7)¹⁷³
- (8)–(9)¹⁷⁴

168 Módosította a 2019. évi LXVIII. törvény 9. §, hatályos 2019 szeptember 1-től.

169 Hatályon kívül helyezte a 2011. évi LXVI. törvény 38. § (2) bekezdés 1) pontja.

170 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § h) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

171 Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 8. §-a, hatályos 2019. szeptember 1-től.

172 Módosította a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § i) pontja, hatályos 2019. szeptember 1-től.

173 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § j) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

174 Hatályon kívül helyezte: 2015. évi CXXXI. törvény 10. § b) pontja, hatályos 2015. július 21-től.

Az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács

Asz. 64. §

- (1)¹⁷⁵ Az Érdekegyeztető Tanács feladata az Akadémia intézményeiben a közalkalmazotti jogviszonyban álló munkavállalók munkaügyi, anyagi, szociális és kulturális, élet- és munkakörülményeit érintő kérdések akadémiai szintű egyeztetése, e kérdéskörökben tájékoztatás, ajánlások megfogalmazása, megállapodások kötése.
- (2) A tanács tagjai:
- a) az Akadémia képviselőire az elnök által kijelölt személyek,
 - b)¹⁷⁶ a munkaadói tárgyalócsoporthoz az akadémiai intézmények vezetője és az általa kijelölt személyek,
 - c)¹⁷⁷ a munkavállalói tárgyalócsoporthoz az akadémiai intézmények reprezentatív szakszervezetek által kijelölt képviselői.
- (3) A tanács saját alapszabály és ügyrend szerint működik, amelyet a tanács tagjai fogadnak el.

MTAtv. 22. §

- (1)¹⁷⁸ Az akadémiai költségvetési szervek szerződéseket köthetnek, és ezek teljesítése érdekében az Akadémia elnökének előzetes engedélyével a folyó éven túli kötelezettségeket vállalhatnak.
- (2)–(5)¹⁷⁹

Asz. 65. §

Az akadémiai költségvetési szervekre vonatkozó bevételi és kiadási előirányzatok saját hatáskörben való módosításának rendjéről – a hatályos, vonatkozó jogszabályi előírások alapján – az Akadémia a költségvetési szerveket tájékoztatja.

MTAtv. 23. §

- (1) Az Akadémia a feladatai ellátása érdekében a vagyonával önállóan gazdálkodik, ennek részletes szabályait az Alapszabály határozza meg.

175 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

176 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

177 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

178 Módosította a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § k) pontja, hatályos 2019. szeptember 1-től.

179 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § l) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

- (2) Az Akadémia vagyonába tartozik az e törvény hatálybalépésével az Akadémiának átadott törzsvagyon és az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján az Akadémiának átadott vagyon (a továbbiakban: az Akadémia vagyona). Az Akadémia vagyonába tartoznak az ingatlanok, az immateriális javak (ideértve a szellemi tulajdont is), a tárgyi eszközök, a pénz, a befektetések és a részesedések is.
- (3) Az Akadémia az irányítása alá tartozó költségvetési szervekkel a vagyon használatba adásáról vagyonhasználati szerződést köt. A vagyonhasználati szerződés főbb tartalmi és formai elemeit az Alapszabály tartalmazza.

Asz. 66. §

- (1) Az Akadémia feladatainak ellátása érdekében önállóan gazdálkodik, vagyonába tartozik az Akadémiának átadott törzsvagyon és a külön jogszabály alapján az Akadémiának átadott vagyon. Az Akadémia vagyonába tartoznak az ingatlanok; a részesedések és befektetések (üzletrészek, részvények, értékpapírok, kötvények stb.); az immateriális javak (ideértve a szellemi tulajdont is); a tárgyi eszközök, ingóságok és a pénz.
- (2)¹⁸⁰ Az akadémiai költségvetési szervek által ellátott közfeladatok finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik.
- (3) Az akadémiai vagyont, annak hozadékát – ideértve az értékesítésből származó pénzüsszeget is – elkülönítetten kell nyilvántartani, és az alábbi célokra lehet felhasználni:
- a) meghatározott célú értékesítés esetén az előre megjelölt célra történő felhasználás;
 - b) vagyon fenntartása, értékének növelése, vagyon gyarapítása;
 - c) működés és fejlesztés elősegítése;
 - d) innovációs tevékenység erősítése;
 - e) vagyon hozadékából rendszeres kötelezettségvállalást nem jelentő, egyéb célú felhasználás.
- (4) Az Akadémia vagyonába tartozó ingatlan értékesítéséből és használatából származó bevétel felett az Akadémia rendelkezik; ha az értékesített ingatlan akadémiai költségvetési szerv használatában volt, a bevétel egészét vagy meghatározott részét az Akadémia – a felhasználás céljának megjelölésével – átadhatja a korábbi használónak.

180 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

-
- (5) A részesedések értékesítéséből vagy hozadékból származó bevétel felett a részesedés tulajdonosa (az Akadémia, illetve az akadémiai költségvetési szerv) rendelkezik. Ezeket a bevételeket elsősorban új részesedések megszerzésére vagy a meglévők bővítésére kell fordítani.
 - (6) Az akadémiai költségvetési szerveknél keletkezett szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok – a vonatkozó külön jogszabályok szerint – a költségvetési szervet illetik meg. A szellemi vagyon létrehozásával és kezelésével kapcsolatos kérdések szabályozására az Akadémia Szellemi tulajdon-kezelési szabályzatot ad ki: ehhez illeszkedve az akadémiai költségvetési szervek elkészítik a saját, szellemi tulajdon kezelésére vonatkozó szabályzataikat. A szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok értékesítéséből vagy hasznosításából származó bevétel felett elsődlegesen a külön jogszabály szerinti tulajdonos (vagy annak rendelkezése alapján a használó intézmény) rendelkezik.
 - (7) Az Akadémia által irányított köztestületi költségvetési szervek az általuk közfeladatok ellátására, vagyonhasználati megállapodással rendelkezésükre bocsátott tárgyi eszközök és ingatlanvagyon használatára jogosultak. Az ingóságokkal való tulajdonlással kapcsolatos szabályokat a Vagyongazdálkodási irányelvek, illetve a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat határozza meg. A vagyon mindenkor használója köteles a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat és az egyes vagyonelemek használatba adására vonatkozó vagyonhasználati megállapodások előírásai szerint eljárni. A vagyonhasználati megállapodásnak a következő, alapvető tartalmi és formai elemeket kell tartalmaznia:
 - a) szerződő felek (tulajdonos és használó) az azonosításukhoz szükséges adatok (székhely, képviselők stb.) feltüntetésével;
 - b) használatba adott vagyonelem pontos megnevezése és alapvető jellemzői (terület, érték stb.);
 - c) felek jogai és kötelezettségei (különös tekintettel a fenntartásra, javításra, üzemeltetésre, harmadik fél általi használatra);
 - d) hasznosításból származó eredmény visszafizetésével kapcsolatos esetleges kötelezettség;
 - e) megállapodás tárgyát képező vagyonon fennálló, harmadik személyt megillető jogok (per-, teher- és igénymentesség);
 - f) használat időtartama;
 - g) a megállapodás módosításának és felmondásának szabályai.

- (8) A vagyonhasználati megállapodásoknak a (7) bekezdésben foglaltakon túli, további részletes tartalmi és formai elemeit a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat és annak mellékletei tartalmazzák.
- (9) Az Akadémia által irányított költségvetési szervek gazdasági önállóságuk megvalósításaként a tárgyi eszközökkel – az ingatlanokat kivéve – gazdasági társaságokban szerzett részesedésükkel a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat keretein belül önállóan gazdálkodnak. Az akadémiai költségvetési szervek – a rájuk vonatkozó jogszabályok és akadémiai szabályozások keretein belül – önállóan gazdálkodnak pénzeszközökkel, értékpapírokkal, a tevékenységük eredményéből származó eszközökkel.
- (10) A használó köteles az általa használt ingatlan vagyon fenntartására. Az intézmények használatába adott ingatlanok üzemeltetési költségeit a használó intézmény fedezi. Ha egy ingatlant több intézmény használ, akkor a vagyonhasználati megállapodás kijelöli az ingatlant üzemeltető intézményt, amellyel a használó intézmények külön állapodnak meg az üzemeltetési költségek megosztásáról.
- (11) Az Akadémia az ingatlan használatára mást is feljogosíthat, különösen a használó által rendszeresen bérbe adott területek terhére, továbbá a vagyonhasználati megállapodásban meghatározott esetekben a vagyonhasználati megállapodást az Akadémia meg is szüntetheti.
- (12)¹⁸¹ Az Akadémia nem szed bérleti díjat az általa irányított költségvetési szervek használatába adott, a közfeladatok ellátásához szükséges ingatlanvagyon használatát követően, de az esetleges hasznosításból (bérbeadás, vállalkozási tevékenység stb.) eredő források egy részét jogosult elvonni. A használó az általa használt vagyon hozadékának nála maradó részét a vagyon állapotának szinten tartására (felújításra, eszközbeszerzésekre) köteles felhasználni.

[MTAtv. 23. §]

- (4) Az akadémiai ingatlan vagyon értékesítéséhez – a Közgyűlés által elfogadott vagyongazdálkodási elvek figyelembevételével – az Elnökség, a gazdasági társaságokban lévő részesedés értékesítéséhez a Vezetői Kollégium tagjai több mint felének támogató szavazatával meghozott jóváhagyása szükséges. Az értékesítésről az Akadémia elnöke dönt.

¹⁸¹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

[Asz. 66. §]

- (13)¹⁸² Az Akadémia el nem idegeníthető vagyonát képezi az Akadémia Székháza (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.) és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ épülete (1051 Budapest, Arany János utca 1.).
- (14) Az Akadémia vagyonával való gazdálkodás további elveit és gyakorlásának szabályait – az Alapszabállyal összhangban – a Közgyűlés által jóváhagyott Vagyongazdálkodási irányelvek rögzítik.
- (15) Az Akadémia vagyonával való gazdálkodás további részletes szabályait – az Alapszabállyal összhangban – az Akadémia Elnöksége által jóváhagyott Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat tartalmazza.
- (16) Az akadémiai vagyonnal kapcsolatos szabályozási kérdések és konkrét javaslatok döntés előtti véleményezése a Közgyűlés által megválasztott Vagyonkezelő Testület feladata.

[MTAtv. 23. §]

- (5) Az Akadémia az ingatlan vagyon adásvételével kapcsolatos pénzforgalom lebonyolítására a Magyar Államkincstárnál elkülönített pénzforgalmi számlát köteles nyitni. Az Akadémia a vagyonhasznosítás átmenetileg szabad pénzeszközzeit a Magyar Államkincstár hálózatában értékesített állampapírok vásárlásával hasznosíthatja.
- (6) Az Akadémia, valamint – engedélyével – az akadémiai költségvetési szerv a vagyonából, az államháztartáson kívüli bevételének a kiadások után fennmaradt részéből, vállalkozási tartalékából zártkörűen működő részvénytársaságot, korlátolt felelősségű társaságot alapíthat, vagy ilyenekben részesedést szerezhet, ha a cég üzleti terve szerint három éven belül nyereségessé válik, továbbá a hiányt a célelszámolási számlán kezelt összegből, vagyonból finanszírozza. Az Akadémia mint köztestület gazdasági társaságaira az akadémiai költségvetési szervek gazdasági társaságaira vonatkozó szabályok megfelelően alkalmazandók, azzal, hogy a tulajdonosi jogokat az elnök gyakorolja.
- (7)¹⁸³ Az Akadémia vagyonával kapcsolatos végrehajtási jogkört és az elszámolási, valamint a nyilvántartási feladatokat az MTA Titkársága látja el. Az Akadémia vagyonával kapcsolatos véleményezési, döntéselőkészítő jogkör a Vagyonkezelő Testület hatáskörébe tartozik.

182 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

183 Módosította a 2015. évi CLXXXI. törvény 9. §-a, hatályos 2015. július 21-től.

[Asz. 66. §]

- (17)¹⁸⁴ A vagyonkezelés titkársági feladatait az MTA Titkársága látja el. Az MTA Titkársága vezeti az Akadémia tulajdonát képező ingatlanok hatályos, naprakész nyilvántartását. A nyilvántartásban történő változásokról a hatályos nyilvántartás teljes szövegének megküldésével tájékoztatja az Akadémia elnökét, főtitkárát és a Vagyonkezelő Testület elnökét. A nyilvántartásba külön felhatalmazás nélkül is betekinthez az Akadémia elnöke, főtitkára és a Vagyonkezelő Testület elnöke és tagjai.
- (18) Ha az Akadémia az irányítása alatt álló költségvetési szerv által használt vagyon hozadékának felhasználásával gazdasági társaságot alapít, vagy ilyenben részesedést szerez, a részesedéshez fűződő tulajdonosi jogokat elnökségi felhatalmazás útján a költségvetési szerv is gyakorolhatja.

[MTAtv. 23. §]

- (8) **A Vagyonkezelő Testület a munkájáról félévente jelentést tesz a Vezetői Kollégiumnak. Az Akadémia vagyonával való gazdálkodásról az elnök évente jelentést tesz a Közgyűlésnek.**
- (9) **Az Akadémia működésének és fejlesztésének elősegítésére – tulajdonába kerülő – adományokat, támogatásokat fogadhat el.**

Asz. 67. §

- (1) Az Akadémia elsősorban feltételekhez, szolgáltatás nyújtásához nem kötött adományokat fogadhat el. Az adományozó által feltételekhez kötött adomány esetén az Akadémia által vállalt feltételeknek az Akadémia feladataival, céljaival összhangban kell lenniük.
- (2) Az Akadémia számára felajánlott adományokat meg kell vizsgálni jogszerűség, per- és tehermentesség, fenntarthatóság, esetleges egyszerű ráfordítás és folyamatos fenntartási, működési, őrzési költség szempontjából. Az adomány elfogadásának vagy visszautasításának előkészítését a főtitkár felügyeli.
- (3) A felajánlott adományok elfogadásáról vagy visszautasításáról a Vezetői Kollégium dönt.

184 Módosította az MTA Közgyűlése 25/2016. (V. 2.) számú határozatának 7. pontja.

MTAtv. 24. §

- (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat – e törvény 20. § (6) bekezdése alapján – rendeletben állapítsa meg.
- (2)¹⁸⁵ Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a hazai akadémikust megillető tiszteletdíj, a hozzátartozói ellátások, továbbá az Akadémia doktora tiszteletdíja megállapításának feltételeit, mértékét, folyósításának és felfüggesztésének szabályait rendeletben állapítsa meg.
- (3)¹⁸⁶
- (4) A 21. § (2)–(7) bekezdésének rendelkezéseit első ízben a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló törvénnyel összhangban, 2010. január 1-jétől kell alkalmazni. 25)–(26. §¹⁸⁷

Átmeneti, vegyes és záró rendelkezések

MTAtv.

27–32. §¹⁸⁸

33. §

- (1)¹⁸⁹ Ez a törvény – a 6. § kivételével – 1994. június 30-án lép hatályba.
- (2)¹⁹⁰

185 Megállapította a 2013. évi CXXIX. törvény 5. §-a, hatályos 2013. július 6-tól.

186 Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § m) pontja, hatálytalan 2019. szeptember 1-től.

187 Hatályon kívül helyezte a 2009. évi XX. tv. 24. § (3) bekezdése.

188 Hatályon kívül helyezte a 2009. évi XX. tv. 24. § (3) bekezdése.

189 A törvény 1994-ben hatályos szövegére vonatkozott, a rendelkezés végrehajtása megtörtént, további joghatással nem bír.

190 Hatályon kívül helyezte a 2007. évi LXXXII. tv. 2. § 162. pontja.

Melléklet az 1994. évi XL. törvény 5. § (1) bekezdéséhez¹⁹¹

Záró rendelkezések

Asz. 68. §¹⁹²

Asz. 69. §¹⁹³

Asz. 70. §¹⁹⁴

Asz. 71. §¹⁹⁵

(1)¹⁹⁶ Az Alapszabály és Ügyrend 2019. december 2-án elfogadott módosítása a Közgyűlésen történő kihirdetését követően 2019. december 15-én lép hatályba. Az Alapszabály és Ügyrend változásokkal egységes hatályos szövegét az Akadémia honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.

(2)¹⁹⁷ Az Alapszabály és Ügyrend módosítással nem érintett részei változatlan tartalommal hatályban maradnak. Az Alapszabály egységes szerkezetbe foglalt szövege megfelel az Alapszabály módosítások alapján hatályos tartalmának.

Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához

I. A Közgyűlés nem akadémikus képviselőinek választása

1. §

A nem akadémikus köztestületi tagok 200 közgyűlési képviselőjének mandátuma a következőképpen oszlik meg: 143 képviselői helyen a tudományos osztályok egyenlő arányban osztoznak, a további 57 hely pedig az egyes tudományos osztályokhoz tartozó köztestületi tagok arányában oszlik meg. Az 57 mandátumot a választás megkezdésének dátumát 90 nappal megelőző időpontig regisztrált köztestületi tagok számának arányában osztják szét. Az osztályoknak egyenként jutó képviselői helyeket az Elnökség hagyja jóvá, legkésőbb a választás előtt legalább 60 nappal.

191 Hatályon kívül helyezte a 2009. évi XX. tv. 24. § (3) bekezdése.

192 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

193 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

194 Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

195 Beiktatta az MTA Közgyűlése 29/2017. (V. 8.) számú határozata.

196 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

197 Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata.

2. §¹⁹⁸

- (1) A mandátumokat első lépésben az osztályok, második lépésben pedig az osztályok tudományos bizottságai között a d'Hondt-módszer használatával, a (2) bekezdésben foglaltak szerint kell szétosztani oly módon, hogy lehetőség szerint minden tudományos bizottságnak legalább egy mandátum jusson.
- (2) Egy táblázat fejlécére felírják az osztályokat vagy egy osztály tudományos bizottságait. A táblázat első sorába beírják az egyes osztályok (tudományos bizottságok) köztestületi tagjainak számát, a következő sorba ezek felét, majd a harmadát és így tovább. Először az az osztály (bizottság) kap egy mandátumot, amelyiknek a neve alatt szerepei a táblázat legnagyobb száma, majd a többi szám közül választják ki a legnagyobbat: ekkor az ehhez tartozó osztály (bizottság) kap egy mandátumot. Ezt az eljárást addig folytatják, amíg az összes mandátum szétosztása meg nem történik. Ha az utolsó mandátumot érő szám és az első mandátumot nem érő szám egyenlő, a hozzájuk tartozó osztályok (bizottságok) között a választási bizottság sorshúzással dönt. A bizottságonkénti legkevesebb egy mandátum feltételét a kiosztási eljárás végén kell érvényesíteni.

3. §

- (1) A nem akadémikus közgyűlési képviselőket a tudományos bizottságok listáin a köztestület nem akadémikus tagjai titkosan, elektronikus úton vagy levélszavazással választják meg. Minden köztestületi tag egyetlen tudományos bizottsághoz tartozik: itt választ és itt választható. A választás két szakaszban történik.
- (2)¹⁹⁹ Az első szakasz a szavazásra jogosultak jelöltajánlása, amely az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv által levél formájában vagy elektronikus úton lefolytatott eljárás. A jelöltajánlás eredményét papíralapú levélben vagy elektronikus úton valamennyi szavazóval közölni kell. A jelöltajánlásban kialakult sorrend (legtöbb „igen” szavazattal rendelkezők) kötelező rangsort jelent, ennek alapján állítja össze a választási bizottság a jelöltlistát. A közgyűlési képviselői mandátumokat a jelöltek a második szakaszban, az érdemi – papír alapon történt vagy elektronikus – szavazáson kapott szavazatok sorrendjében nyerik el. A jelöltlistán legfeljebb kétszer annyi név szerepelhet, mint amennyi a bizottságra jutó képviselői helyek száma.

198 Módosította az MTA Közgyűlése 24/2017. (V. 8.) számú határozata.

199 Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata.

- (3) Papíralapú szavazás esetén azt a szavazólapot, amelyik a jelzett korlátnál több támogató szavazatot tartalmaz, érvénytelennek kell tekinteni.
- (4) A választást az Elnökség által megbízott és kiküldött választási bizottság felügyeli, a titkársági teendőket az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv munkatársai látják el.
- (5) Papíralapú szavazás esetén a szavazólapot a választási bizottságnak jegyzőkönyvezetten jóvá kell hagynia, és az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv által lepecsételve kell kibocsátania a szavazásra jogosultak részére. Ez esetben a szavazólapot névtelen, lezárt hivatalos borítékban kell beküldeni, a választási bizottság a hivatalos boríték bontás során a szavazólapok kézhezvételét sorszámozással igazolja és könyveli. Elektronikus szavazás esetén biztosítani kell, hogy kizárólag a szavazásra jogosult kizárólag a saját szavazatát leadva vehessen részt a választásban. Biztosítani kell továbbá azt is, hogy a szavazatot leadó személyre a leadott szavazat alapján sem a szavazáskor, sem később ne lehessen visszakövetkeztetni.
- (6) A választási bizottság szavazatszámoló bizottsága hivatalos jegyzőkönyvben állapítja meg a hozzájuk beérkezett érvényes szavazatok számát és a jelöltek szavazati sorrendjét, továbbá megállapítja, hogy név szerint kik kaptak az egyes bizottságok listáin mandátumot. Ezek a jegyzőkönyvek nyilvánosak, a hozzáférés módját az illetékes tudományos osztály ügyrendje rögzíti. Ha szavazategyenlőség miatt az eredmény nem egyértelmű, és az osztály ügyrendje nem rendelkezik másképp, sorsolással kell dönteni. Az osztályhoz tartozó nem akadémikus közgyűlési képviselő akkor tekinthető megválasztottnak, ha az érvényes szavazatok legalább 20 százalékát megszerezte. Ha a jelöltre leadott szavazatok száma nem éri el a 20%-ot, az adott mandátumra nézve új fordulót kell tartani. Az új forduló a leadott szavazatok arányától függetlenül érvényes azzal, hogy a jelölőlistán legfeljebb másfélszer annyi név szerepelhet, mint amennyi a betöltetlen (20%-ot el nem ért) képviselői helyek száma.
- (7)²⁰⁰ A mandátumhoz jutottak nevével hivatalos jegyzőkönyvet készít a választási bizottság. A titkos szavazáshoz használt papíralapú szavazólapokat a szavazás eredményének hitelesítését és kihirdetését követően 15 napon belül meg kell semmisíteni. Elektronikus úton történő szavazás esetén gondoskodni kell arról, hogy az elektronikusan rögzített szavazati adatok törlése – az

- eredmény hitelesítését és kihirdetését követően – megtörténjen, és azokat később se lehessen visszaállítani.
- (8) Ha a képviselő mandátuma bármely okból megszűnik, a bizottság választási eredménylistáján soron következő személy válik képviselővé.

II. Döntéshozó testületek szavazási módja

4. §

- (1) Döntéshozó testületek szavazása testületi ülés keretében vagy távollévők közötti szavazással történik. A szavazás módja lehet kézfeltartás, papír alapú szavazás, szavazógéppel vagy elektronikus úton történő szavazás. Testületi ülésen történő döntéshozatalkor az elnök (levezető elnök) állapítja meg az ülés határozatképességét, amelyhez a jelenlevő szavazásra jogosultak számának meg kell haladnia a szavazásra jogosultak számának felét kézfeltartással történő, papíralapú, elektronikus és gépi szavazás esetén is. Távollévők közötti papíralapú vagy elektronikus úton történő szavazás kiírója állapítja meg a határozatképességet és a szavazás érvényességét, melynek feltétele az, hogy a beérkezett szavazatok száma meghaladja a szavazásra jogosultak számának a felét. A testületi alapszabály vagy ügyrend elfogadása vagy módosítása bármely döntéshozatali mód esetén érvényesen csak akkor lehetséges, ha a módosításra vonatkozó javaslatot
- írásban vagy elektronikusan megküldték,
 - vagy egyértelműen hozzáférhetővé tették
- a szavazásra jogosultak számára.
- (2) Testületi szavazás elrendelésére a testület elnöke, vagy ülés során az általa megbízott levezető elnök jogosult a meghívóban feltüntetett napirendi pontok szerint. A testület ügyrendje rendelkezhet arról, hogy tagjai kérésére milyen esetekben kell elrendelnie szavazást. Távollévők közötti papíralapú szavazás elrendelését a szavazásban résztvevőkkel az elnök (levezető elnök) levélben közli. Távollévők közötti elektronikus szavazás elrendelését a szavazásban résztvevőkkel elektronikus levélben kell közölni. A levélnek mindkét esetben tartalmaznia kell a szavazást végző testület megjelölését, a szavazás útján eldöntendő kérdés(ek)e)t, a szavazás módját, valamint a szavazás megkezdésének és lezárásának időpontját (óra és perc megjelöléssel). Elektronikus szavazás esetén a szavazófelületet csak az arra hivatott személyek érhetik el, a szavazásban részt vevő rendelkezésére bocsátott egyedi és egyszer használatos kulcs segítségével.

- (3) A szavazással eldöntendő kérdést az elnöknek (levezető elnöknek) egyértelműen meg kell fogalmaznia.
- (4) Testületi ülésen, papíralapú szavazás esetén az elnöknek (levezető elnöknek) javaslatot kell tennie a szavazatszámoló és/vagy hitelesítő bizottság két testületi tagjára, akiknek elfogadásáról a testület nyílt szavazással dönt. Elektronikus (és gépi) szavazás (testületi ülésen és távollévők közötti szavazás) esetén az elnök (levezető elnök) gondoskodik arról, hogy a szavazás lezárását követően legalább a testület egy további tagja és az elnök jegyzőkönyvileg hitelesítse az e-szavazás eredményességét és számítógépes jegyzőkönyvét.
- (5) Személyi ügyeket kivéve, a szavazás nyílt, de a testület bármelyik tagja kérhet titkos szavazást. A titkos szavazást akkor kell elrendelni, ha azt a testület szavazati joggal rendelkező tagjainak több mint a fele megszavazza. Személyi ügyekben (amennyiben az Alapszabály vagy az Ügyrend másként nem rendelkezik) titkosan kell szavazni. Elektronikus (és gépi) szavazás esetén az elnök (levezető elnök) jogosult a fenti szabályok alapján a rendszert nyílt vagy titkos szavazási módra beállíttatni. Titkos szavazáskor biztosítani kell a szavazatok beazonosíthatatlanságát. Nyílt szavazáskor a szavazás lezárása után a szavazásban részt vevők számára a szavazati válaszok megismerhetők.
- (6) A feltett kérdésre „igen”, „nem” vagy „támogatom”, „nem támogatom” válasz adható, döntéshez a szavazásra jogosult jelenlévők (elektronikus szavazás esetén a szavazásban részt vevők) több mint a felének egyértelmű szavazata szükséges.
- (7) Nyílt szavazáskor az elnök (levezető elnök) akkor sem szavaz, ha tagja a testületnek, kivéve szavazategyenlőség esetén, valamint akkor, ha a döntési küszöb eléréséhez az ő szavazata hiányzik. Titkos szavazáskor a levezető elnök is szavaz, ha tagja a testületnek.
- (8) Tisztségre vonatkozó szavazásban, amennyiben egyetlen jelöltről kell szavazni, az érintett személy nem vehet részt, és az érvényességhez szükséges szavazatok számát az így csökkentett létszám határozza meg. Ez nem befolyásolja a testületi ülésen és a távollévők közötti szavazás során a (papíralapú, gépi, elektronikus) szavazás megkezdése előtt korábban meghatározott határozatképességet.
- (9) Nincs ilyen korlátozás, ha ugyanarra a tisztségre több személyt kell megválasztani. Ebben az esetben a szavazatok több mint a felét elnyerő jelöltek közül a legtöbb szavazatot szerzők tekinthetők megválasztottnak. Ha az érvényesen megválasztottak létszáma az adott tisztség betöltéséhez előírt létszámot nem éri el, a meg nem választottak között új forduló dönthet.

- (10) Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát; az a szavazat, amely nem arra jogosulttól származik, továbbá amelyet az MTAtv.-ben, az Alapszabályban vagy az Ügyrendben foglaltak megsértésével adtak le.
- (11) A szavazás eredményét a testületi ülés vagy a távollévők közötti szavazás levezető elnöke állapítja meg és hirdeti ki.
- (12) A döntés ellen esetlegesen emelt azonnali kifogás jogosságáról az ülés résztvevői döntenek. Távollévők közötti (papíralapú, elektronikus) szavazás esetén azonnali kifogást a jegyzőkönyvileg hitelesített szavazás megküldését követő 24 órán belül lehet előterjeszteni, amelynek megalapozottságáról a levezető elnök, a hitelesítő testületi tag és a levezető elnök által felkért testületi tag szavazással dönt. A döntés ellen később csak alapszabály- vagy ügyrendsértés esetén emelhető kifogás.
- (13) A titkos szavazáshoz használt szavazólapokat (gépi szavazás és elektronikus szavazás esetén a szavazólapnak megfelelő elektronikus dokumentációt) a szavazás eredményének kihirdetése és hitelesítése után 15 napon belül meg kell semmisíteni.
- (14) Ahol az MTAtv., az Alapszabály vagy az Ügyrend testületi szavazásról rendelkezik, ott a papíralapú szavazást és a vonatkozó rendelkezések alkalmazásával (határozatképesség, titkosság stb.) az elektronikus és gépi szavazást is bele kell érteni azzal, hogy az ülésen történő elektronikus (és gépi) szavazás során a határozatképesség és a szavazati arányok meghatározása az ülésen történő papíralapú titkos vagy a nyílt szavazásra egyébként irányadó szabályok szerint történik.

III. Tudományos bizottsági tagok választására vonatkozó külön szabályok

5. §

- (1) A tudományos bizottságok tagjainak választása az Alapszabály 40. § (4) bekezdésében és az Ügyrend 27. § (3) bekezdésében, valamint 28. § (3) bekezdésében foglalt elvek szerint történik, titkosan, papíralapú vagy elektronikus szavazással.
- (2) A választás az adott bizottságra nézve nem érvényes akkor, ha azon a szavazásra jogosultak kevesebb, mint 30%-a vett részt. Ez esetben második fordulót kell tartani, amely a leadott szavazatok számától függetlenül érvényes.
- (3) Bizottsági tag választásakor jelöltnek tekintendők mindazok, akik az Alapszabály és az Ügyrend alapján bizottsági taggá választhatók.

- (4) A jelöltek közül – az előre meghatározott bizottsági hely kvótakeretein belül – azok tekintendők megválasztottnak, akik sorrendben a legtöbb szavazatot kapták (a rangsor kötelező érvényű). Ha az érvényesen megválasztottak létszáma az adott bizottságra előírt kvótát nem éri el, az adott bizottságra nézve új fordulót kell tartani. A második forduló a leadott szavazatok számától függetlenül érvényes.

Az Alapszabály és az Ügyrend hatályos: 2019. december 15-től

[\(Akadémiai Értesítő, 2020/1, 7–45.\)](#)

29.

**2019. évi CIX. törvény
a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény,
valamint egyes törvényeknek a kormányzati igazgatásról szóló
2018. évi CXXV. törvénnyel kapcsolatos módosításáról**

7. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény
módosítása

86. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 13. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) Az elnököt a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) I. melléklet I. pontjában foglalt Illetménytábla szerinti közigazgatási államtitkári illetmény felső határának megfelelő illetmény illeti meg.”
- (2) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 13. §-a a következő (4a)–(4c) bekezdéssel egészül ki:
„(4a) A főtitkárt a Kit. I. melléklet I. pontjában foglalt Illetménytábla szerinti helyettes államtitkári illetmény felső határának megfelelő illetmény illeti meg.
(4b) A főtitkárhelyettes illetménye a főtitkár illetményének 90%-a.
(4c) A (4)–(4b) bekezdés szerinti illetményen túl
a) az elnököt miniszteri juttatás és évente 40 munkanap szabadság,
b) a főtitkárt közigazgatási államtitkári juttatás és évente 40 munkanap szabadság, valamint
c) a főtitkárhelyettes helyettes államtitkári juttatás és évente 40 munkanap szabadság illeti meg.”

A módosítást az Országgyűlés 2019. december 10-én fogadta el.

Hatályos: 2020. január 1-től

30.

**2020. évi XIX. törvény
 egyes törvényeknek a különleges jogállású szervekről és az általuk
 foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény
 hatálybalépésével összefüggő, valamint jogharmonizációs célú
 módosításáról**

2. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény
 módosítása

2. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTA tv.) 13. § (4c) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (4d) és (4e) bekezdéssel egészül ki:

„(4c) A (4) bekezdés szerinti illetményen túl az elnököt miniszteri juttatás illeti meg és minden naptári évben húsz munkanap vezetői pótszabadságot jogosult igénybe venni.

(4d) A (4a) bekezdés szerinti illetményen túl a főtitkárt közigazgatási államtitkári juttatás illeti meg és minden naptári évben húsz munkanap vezetői pótszabadságot jogosult igénybe venni.

(4e) A (4b) bekezdés szerinti illetményen túl a főtitkárhelyettest helyettes államtitkári juttatás illeti meg és minden naptári évben húsz munkanap vezetői pótszabadságot jogosult igénybe venni.”

(2) Az MTA tv. 13. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az elnök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény rendelkezéseit kell – a 38. § (1) bekezdés d) pontja, 84. §-a, 85. §-a, 95–97. §-a, 103. § (1) bekezdés 5., 6., 15., 16. és 25. pontja, valamint a besorolásra, a vezetőkre, a képzésre, továbbképzésre és a teljesítményértékelésre vonatkozó rendelkezések kivételével – alkalmazni.”

3. § Hatályát veszti az MTA tv. 19/B. §(1) bekezdésében az „ügykezelői,” szövegrész.

A módosítást az Országgyűlés 2020. április 6-án fogadta el.
 Hatályos: 2020. április 11-től

31.

**2022. évi IV. törvény
egyes törvényeknek a Magyarország minisztériumainak
felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvényhez kapcsolódó
módosításáról**

8. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény
módosítása

11. § A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 19/A. § (6) bekezdés e) pontjában az „az oktatásért felelős miniszter” szövegrész helyébe az „a felsőoktatásért felelős miniszter és a köznevelésért felelős miniszter” szöveg lép.

A módosítást az Országgyűlés 2022. május 24-én fogadta el.
Hatályos: 2022. május 26-tól